

– EGÉSZSÉGÜGYI GONDOZÁS ÉS PREVENCIÓ
ALAPKÉPZÉSI SZAK

Indított szakirányok:	Védőnő
Képzési terület:	orvos és egészségtudományi
Képzési ág:	egészségtudományi
Képzési ciklus:	alapképzés, BSc.
Képzési forma (tagozat):	nappali, levelező
Szakért felelős kar:	Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Ádány Róza egyetemi tanár
Védőnő szakirányfelelős:	Dr. Kósa Zsigmond főiskolai tanár
Félévek száma:	8 félév
Az oklevélhez szükséges kredit száma:	240

Összes kontaktóra száma:

	Elmélet	Gyakorlat	Összesen
Nappali	1196	2280	3476
Levelező	432	664	1096

Szakmai gyakorlat ideje:

		Óraszám
Nappali	Intézményen belüli gyakorlatok óraszám	1348
	Intézményen kívüli gyakorlatok óraszám	932
	Kórházi gyakorlatok száma	118
	Védőnői, területi gyakorlatok óraszám	814
Levelező	Intézményen belüli gyakorlatok óraszám	394
	Intézményen kívüli gyakorlatok óraszám	270
	Kórházi gyakorlatok száma	35
	Védőnői, területi gyakorlatok óraszám	235

1. Az alapképzési szak megnevezése: egészségügyi gondozás és prevenció
2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat
- szakképzettség:
- védőnő
- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

- Health Visitor

- választható szakirányok: védőnő

3. Képzési terület: orvos- és egészségtudomány

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

- A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 25 kredit
- A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 120 kredit
- A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit
- A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 20 kredit
- A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kredit: 95 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 723/0913

7. A szak képzési és kimeneti követelményei (18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet):

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egészségtudomány eredményei alapján az emberi egészség megőrzése törvényszerűségeinek megismerésével gondozzák a társadalom egyéneit, közösségeit és elősegítik az egészségük fejlesztésének lehetőségeit. Kellő ismerettel rendelkeznek a képzés második ciklusában történő folytatásához.

7.1. Közös kompetenciák az egészségügyi gondozás és prevenció alapképzési szakon

7.1.1. Az egészségügyi gondozás és prevenció területén a szakemberek

a) tudása

- Részletesen ismeri a szervezet biokémiai felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási valamint az anyagcsere folyamatokat.
- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kórokatanát.
- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menetét.
- Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.
- Ismeri a fiziológiás szükségletek kielégítésének alapjait.
- Ismeri az egészségügyi dokumentáció alapjait.
- Ismeri az asepsis-antisepsis, nozokómiális surveillance fogalmait, az elkülönített hulladékgyűjtés lényegét és menetét.
- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását).
- Ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, az egészségpszichológia alapjait, a különböző életszakaszok fejlődés lélektani alapjait, a konfliktusok fajtáit, okait.

- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciós szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit; személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.

- Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

- Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.

- Részletesen ismeri a demográfiai alapmutatókat, a népesség egészségi állapotát jellemző epidemiológiai mutatószámokat, a főbb népbetegségek gyakoriságát, rizikófaktorait, a népegészségügyi törekvéseket, tevékenységi köröket, a szociológiai, egészségpszichológiai elméleteket és szemléletmódot, ismeri az egészségmegőrzés és -fejlesztés szociológiai, egészségpszichológiai megközelítését.

- Ismeri a szociális ellátás különböző formáit és a szociális gondoskodás aktuálpolitikai irányait.

- Ismeri az addikciók pszichés és fizikális alapjait, a leggyakoribb típusait, az önsegítő programok és csoportok jelentőségét és egyéb kezelési és leszokási lehetőségeket. Ismeri a deviáns viselkedési formákat, és azok lehetséges integrációs, kezelési megoldásait.

- Átfogóan ismeri az egészség és az egészségfejlesztés fogalmait, módszereit és holisztikus szemléletét, az egészségfejlesztő tevékenységeket, az egészségfejlesztés modelljeit, az egészség-tanácsadás lényegét.

- Ismeri az egészségi állapotot meghatározó tényezőket, az egészségfejlesztés elméleti és gyakorlati vonatkozásait.

- Ismeri a gyógyszerterápia alapfogalmait, a leggyakoribb megbetegedések kapcsán a gyógyszeres terápia hatásmechanizmusait, szövődményeket, mellékhatásokat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét.

- Ismeri a pedagógia fogalmait, jellegzetességeit.

- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.

- Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét, átfogó elméleti ismeretekkel rendelkezik az egészségügy gazdasági, vezetési és szervezési technikáira vonatkozóan, részletesen ismeri a humán erőforrás gazdálkodás alapjait, a minőség fogalmát, valamint annak alkalmazási, mérési és fejlesztési lehetőségeit az egészségügyben.

- Ismeri a közegészségügy-társadalmi tárgyat, feladatait, felosztását, módszereit, a munkaegészségügy alapfogalmait, a megelőzés lehetőségeit, a környezet hatását az emberre.

- Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyat, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában.

- Széles körűen ismeri a mikroorganizmusok, mint kórokozók kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját.

- Átfogóan ismeri az egészségügyi informatika alapfogalmait, az operációs rendszereket, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat, az egészségügyi informatikai alapadatok feldolgozásának módszereit, a kapott eredmények prezentálását, továbbá az adatbázisokat, kódrendszereket.

- Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

- Átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ellátás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét, kritikus gondolkodással bír.

- Ismeri a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, tűzvédelmi előírásokat, a mindenkor hatályos jogszabályi előírásokat, és az uniós szabályokat.

- Ismeri a munkavállaló egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat és a munkaeszközök biztonságos használatát.

- Ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven (orvosi latin).

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.

- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni, valamint a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására.

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív méréssel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni.

- Képes a fizikális lázcsillapítás kivitelezésére.

- Képes a fájdalom felmérésére és a fizikális fájdalomcsillapítási eljárások alkalmazására.

- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszichoszomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.

- Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően képes tájékoztatást nyújtani a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.

- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

- Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

-
- Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megoldásában, szűrővizsgálatok szervezésében, és kivitelezésében, egészségfejlesztő anyagok készítésében és alkalmazásában, valamint az epidemiológiai ismeretek alapján képes értékelni adott területen élő lakosság egészségi állapotát és a prevenciós tevékenységek hatékonyságát.
 - Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni, és a közösség egészségi állapotának javítása érdekében eredményesen együttműködni a team tagokkal.
 - Képes felismerni és megfelelően integrálni az ellátórendszerben az addikcióval küzdő beteget, valamint képes az addiktív viselkedés kialakulásában szerepet játszó rizikó és protektív faktorok elkülönítésére és felismerésére, felismeri a deviáns magatartást, és a páciens a megfelelő ellátórendszerbe irányítja.
 - Képes szakterületével összefüggő egészségfejlesztő, egészség-nevelő feladatok ellátására.
 - Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, mellékhatásaival kapcsolatos tárolási kliensoktatási és non-invazív alkalmazási feladatok ellátására.
 - Képes megválasztani, és alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismereteket, módszereket, és képes egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátására a gondozott életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
 - Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.
 - Képes költségérékeny döntések meghozatalára és a humánerőforrás optimális felhasználására a tevékenységei során.
 - Képes középvezetőként hatékonyan közreműködni szervezői feladatok ellátásában.
 - Képes a munkáját a bizonyítékokon alapuló ellátás alapelveinek és gyakorlati szempontjainak figyelembe vételével a minőségügyi rendszer előírásai alapján végezni, a minőség javítása érdekében a különböző módszereket, eszközöket összehangoltan alkalmazni.
 - Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok megelőzésére, felismerésére.
 - Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában. Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására.
 - Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.
 - Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.

c) attitűdje

- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.
- Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.
- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

-
- Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.
 - Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete és az ellátás javítása iránt.
 - Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.
 - Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

d) autonómiaja és felelőssége

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól-létére és elégedettségére.
- Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.
- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
- Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.
- Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.
- Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.
- Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.
- A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team-tagként másokkal együttműködve.

Védőnő szakirányon a védőnő

a) tudása

- Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenció modelleket.
- Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.
- Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.
- Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.
- Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.
- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.
- Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.
- Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

-
- Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit.
 - Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.
 - Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit.
 - Ismeri a kliensek, gondozottak jogait és azok érvényesítésének lehetőségeit, a szociális- és gyermekvédelmi ellátás rendszerét, a családokat, gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezőket, helyzeteket, azok rizikótényezőit, valamint az adott helyzetnek megfelelő teendőket, a jelzőrendszer tagjaként ellátandó feladatokat.
 - Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.
 - Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.
 - Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
 - Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.
 - Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait.

b) képességei

- Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.
- Képes a 0-18 év közötti korosztály életkorhoz kötött szűrővizsgálatainak szervezésére, a védőnői kompetenciába tartozó (jogszabályban előírt) feladatok végrehajtására, lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésére, népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzésére.
- Képes a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására.
- Képes a várandós anyák (jogszabályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.
- Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.
- Képes az újszülött újraélesztésére.
- Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.
- Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.
- Képes a káros szokások és szenvedélyek megelőzésében, leszokásában segítségnyújtásra, szükség esetén szakemberhez való irányításra.

-
- Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra.
 - Képes az egészséges táplálkozás irányelveinek hiteles közvetítésére, a leggyakoribb gyermek és felnőttkori betegségek étrendi kezelési alapelveinek átadására, betartásának segítésére a saját kompetencia határainak megfelelően.
 - Képes a családokhoz, gyermekekhez és az egészségügyi ellátáshoz kötődő jogokról, az ezekhez kapcsolódó kötelességek megjelölésével tájékoztatást adni, valamint a családokat megillető szociális ellátásokról információt nyújtani.
 - Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.
 - Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszámban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.
 - Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.
 - Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.
 - Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.
 - Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.
 - Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására.

c) attitűdje

- Védőnői munkája minőségelvű.
- Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra.
- Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.
- Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.
- Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.
- A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.
- Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.
- Önmaga is elkötelezett az egészség védelmére, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.
- Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.
- Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.
- Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

-
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
 - Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.
 - A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.
 - Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

d) autonómiája és felelőssége

- Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.
- Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik.
- Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciók modelleket.
- Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja.
- Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.
- Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
- Önállóan vagy team tagjaként beteg-edukációt végez.
- Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Társzakkák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.
- Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzájárulást biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.
- Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.
- Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.
- Az egészségügyi erőforrások felhasználásánál törekszik a párhuzamosság elkerülésére, a felesleges kiadások megszüntetésére.
- Felelőssége kiterjed a szakmai tevékenysége közben felmerülő érdekkonfliktusok felismerésére és elhárítására.

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- alapozó egészségtudományok 10-15 kredit
- alkalmazott egészségtudományok 30-35 kredit
- ápolástudományok 3-5 kredit
- táplálkozástudományok 2-4 kredit
- gyógyszer tudományok 2-4 kredit
- természettudományok 8-12 kredit
- bölcsészettudományok 10-12 kredit
- társadalomtudományok 10-12 kredit

A védőnői szakirány további tudományágai, szakterületei és azok kreditaránya

- alkalmazott egészségtudományok 12-15 kredit,
- ápolástudományi ismeretek 3-5 kredit,
- elméleti és klinikai orvostudományok 15-20 kredit,
- védőnői szakismeretek 70-80 kredit;

Szakmai gyakorlat:

A gyakorlati képzés magában foglalja a gyakorlati órákat és a területi gyakorlatokat. A területi szakmai gyakorlat a gyakorlati készségek elsajátítása és elmélyítése érdekében az intézményen kívüli szakmai területen az intézmény által irányított, ellenőrzött, oktató vezetésével tanóra keretében végzett szakmai tevékenység.

Idegennyelvi követelmény:

Az alapközpont megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

Záróvizsga

Szerkezete

A záróvizsgára bocsátás feltétele a szakdolgozat eredményes megvédése.

A záróvizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

Formája

A záróvizsga részeinek sorrendje: írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsgarészek.

Záróvizsgát öttagú bizottság előtt teszi a hallgató, melynek elnöke és négy tagja van a felsőoktatási törvénynek megfelelően. A gyakorlati záróvizsga a kijelölt területi védőnői körzetekben zajlik.

Tematika/tartalom

A képzés feladatai körében meghatározott ismeretek, képességek és készségek elsajátítását, illetve megszerzését ellenőrizzék. A záróvizsga anyaga a komplexitást kifejezésre juttató, egymáshoz kapcsolódó elméleti és gyakorlati tárgyköröket tartalmaz a Megelőző orvostan és népegészségtan, Bizonyítékokon alapuló népegészségügy, Általános védőnői ismeretek. A záróvizsga feladata az ismereteknek, képességeknek a pályakezdő védőnő szintjén történő beszámoltatása.

Értékelés módja

A hallgató teljesítményének értékelés ötfokozatú érdemjeggyel történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) minősítéssel. A záróvizsga eredményét a záróvizsgán elért eredmények és a szakdolgozat védésére kapott érdemjegynek az egyszerű számtani átlaga adja: $(ZV = (\text{szakdolgozat védés} + \text{írásbeli záróvizsga} + \text{gyakorlati záróvizsga} + \text{szóbeli záróvizsga}) : 4)$.

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak mintatanterve
Védőnő szakirány nappali képzés

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKAT-111-01N	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I. (ÁpMSz)	gy	2	-	K	14	14	
1	EKEE-120-00N	Biokémia (ÁpMSz)	k	3	-	K	14	14	
1	EKEI-172-01N	Egészségügyi informatika I. (ÁpMSzE)	gy	3	-	K	0	28	
1	EKPT-152-01N	Elméleti pszichológia I. (Bevezetés és személyiséglélektan) (ÁpMSzS)	k	2	-	K	28	0	
1	EKKE-107-01N	Elsősegélynyújtás I. (ÁpMSzE)	gy	2	-	K	14	14	
1	EKEE-121-01N	Funkcionális anatómia I. (ÁpMSzE)	k	3	-	K	28	14	
1	EKEE-121-02N	Funkcionális anatómia II. (ÁpMSz)	k	3	-	K	28	14	
1	EKIC-115-01N EKIC-116-01N	Idegen nyelv I. (ÁpMSzSE)	a	0	-	Kr	0	70	
1	EKTT-288-01N	Jogi ismeretek az egészségügyről I. (ÁpMSzE)	b	2	-	K	14	0	
1	EKIC-105-01N	Latin I. (ÁpMSzE)	gy	2	-	K	0	28	
1	EKAT-113-00N	Munka-, tűz- és balesetvédelem (ÁpMSzES)	a	0	-	Kr	14	0	
1	EKVM-161-00N	Védőnői hivatás története és etikája	gy	3		K	14	8	6
1	EKTT-289-00N	Egészségpszichológiai ismeretek (ÁpMSz)	k	2	-	K	28	0	
1	EKTT-107-01N	Testnevelés I. (ÁpMSzES)	a	0	-	Kr	0	28	
1		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		2	-	Kv	14	0	
1		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		1		Sv	14	0	
		Összesen		30			224	232	6
2	EKAT-111-02N	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II. (ÁpMSz)	gy	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.	K	14	28	
2	EKVM-144-01N	Egészségfejlesztés I. (Pedagógia, egészségpedagógia) (ÁpMSz)	k	2	-	K	14	0	
2	EKPT-152-02N	Elméleti pszichológia II. (Fejlődéslélektan) (ÁpMSzS)	k	2	Elméleti pszichológia I.	K	28	0	
2	EKEE-122-01N	Élettan-kórélettan I. (ÁpMSz)	k	4	Funkcionális anatómia I-II.	K	28	14	
2	EKKE-107-02N	Elsősegélynyújtás II.	gy	2	Elsősegélynyújtás I.	K	14	14	
2	EKEE-121-03N	Funkcionális anatómia III. (ÁpMSzE)	k	3	Funkcionális anatómia I.	K	28	14	
2	EKEE-121-04N	Funkcionális anatómia IV. (ÁpMSz)	k	2	Funkcionális anatómia I-II.	K	14	14	
2	EKIC-115-02N EKIC-116-02N	Idegen nyelv II. (ÁpMSzSE)	a	0	Idegen nyelv I.	Kr	0	70	
2	EKTT-110-01N	Készségfejlesztés I. (Önismerteti tréning)	a	0	-	Kr	0	28	
2	EKEE-105-00N	Mikrobiológia (ÁpMSz)	k	2	-	K	14	14	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Szám- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
2	EKEE-123-01N	Patológia I. (ÁpMSzE)	k	2	Funkcionális anatómia I- II.	K	14	14	
2	EKVM-162-00N	Általános védőnői módszertan	k	3	Védőnői hivatás története és etikája	K	14	14	
2	EKTT-107-02N	Testnevelés II. (ÁpMSzES)	a	0		Kr	0	28	
2		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	Kv	28	0	
2		<i>Szabadon választott tantárgy</i>	b	2	-	Sv	14	14	
		Összesen		30			224	266	0
3	EKVM-144-02N	Egészségfejlesztés II. (Egészségfejlesztés alapjai) (ÁpMSz)	gy	3	-	K	14	28	
3	EKEI-172-02N	Egészségügyi informatika II. (ÁpMSz)	gy	2	-	K	0	14	
3	EKEE-122-02N	Élettan-kórélettan II. (ÁpMSz)	k	4	Élettan-kórélettan I., Funkcionális anatómia III-IV.	K	28	14	
3	EKEI-174-04N	Gazdasági és menedzsment ismeretek IV. (ÁpMSz)	k	2	-	K	14	0	
3	EKEE-124-01N	Gyógyszertan I. (ÁpMSz)	k	2	Élettan-kórélettan I., Biokémia	K	28	0	
3	EKIC-115-03N EKIC-116-03N	Idegen nyelv III. (ÁpMSzSE)	a	0	Idegen nyelv II.	Kr	0	56	
3	EKKE-109-01N	Kutatásmódszertani alapok I. (ÁpMSz)	b	2	-	K	14	0	
3	EKVM-145-01N	Megelőző orvostan és népegészségtan I. (ÁpMSzES)	k	4	-	K	34	8	
3	EKSM-125-03N	Társadalom és szociálpolitika III. (ÁpMSzS)	gy	3		K	0	28	
3	EKVM-163-00N	Nővédelem és várandósgondozás módszertana	k	3	-	K	28	28	28
3		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		5	-	Kv	28	28	
3		<i>Szabadon választott tantárgy</i>	k	2	-	Sv	0	28	
		Összesen		32			188	232	28
4	EKVM-164-00N	Egészséges gyermek fejlődése, gondozása	k	5	Funkcionális anatómia I- II.	K	28	56	
4	EKVM-146-01N	Gyermekgyógyászat I. (ÁpMSz)	k	2	Élettan-kórélettan II., Gyógyszertan I.	K	14	0	
4	EKTT-110-02N	Készségfejlesztés II. (Kommunikációs tréning) (ÁpMSzE)	a	0	-	Kr	0	28	
4	EKPT-153-01N	Klinikai pszichológia I. (Egészségpszichológia) (ÁpMSz)	b	2	Elméleti pszichológia I.	K	28	0	
4	EKVM-165-00N	Egészséges gyermek fejlődése közösségben, (óvoda,bölcsőde)	gy	4	-	K	0	0	80
4	EKAT-118-03N	Szakápolástan III. (Gyermekgyógyászati beteg ápolása) (Áp)	k	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	28	0	
4	EKIC-120-01N EKIC-121-01N	Szaknyelv I. (ÁpMSzES)	a	0	Idegen nyelv III. vagy B2 komplex nyelvvizsga	Kr	0	42	
4	EKVM-148-01N	Szülészet I. (Sz)	k	2	Élettan-kórélettan II., Gyógyszertan I.	K	28	0	
4	EKVM-166-00N	Csecsemőgondozás módszertana	k	4	Általános védőnői módszertan	K	28	16	12

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számon- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
4		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	Kv	14	14	
4		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2	-	Sv	0	14	
		Összesen		27			168	170	92
5	EKVM-146-02N	Gyermekgyógyászat II.	k	4	Gyermekgyógyászat I.	K	28	0	28
5	EKAT-123-02N	Kisklinikum II.	gy	2	Élettan-kórélettan I.	K	14	14	
5	EKKE-115-01N	Rehabilitációs ismeretek I. (Habilitáció, rehabilitáció)	gy	2	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	14	0	14
5	EKIC-120-02N EKIC-121-02N	Szaknyelv II. (ÁpMSzE)	a	0	Szaknyelv I.	Kr	0	42	
5	EKVM-148-05N	Szülészet V.	k	5	Élettan-kórélettan II.	K	28	0	28
5	EKVM-168-00N	Speciális gondozási ismeretek	gy	2		K	14	0	28
5	EKVM-154-03N	Táplálkozástan III. (Sz)	gy	5	Élettan-kórélettan I.	K	14	42	
5	EKVM-169-00N	Kisgyermekgondozás módszertana	k	4	Csecsemőgondozás módszertana	K	28	16	12
5	EKSM-126-01N	Család és gyermekvédelem I. (S)	gy	4	-	K	0	42	
5		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		2	-	Kv	28	0	
5		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		1	-	Sv	0	14	
		Összesen		31			168	170	110
6	EKVM-146-03N	Gyermekgyógyászat III.	k	4	Gyermekgyógyászat II.	K	28	0	28
6	EKVM-170-00N	Védőnői módszertani gyakorlat	gy	4	Kisgyermekgondozás módszertana	K	0	0	80
6	EKAT-118-07N	Szakápolástan VII. (Szülészeti-Nőgyógyászati beteg ápolása) (Áp)	k	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	28	0	
6	EKVM-171-00N	Iskolaegészségügy módszertana	k	5	Kisgyermekgondozás módszertana	K	28	28	
6	EKVM-144-03N	Egészségfejlesztés III. (Egészségfejlesztés gyakorlata)(ÁpMSz)	gy	2	Egészségfejlesztés II.	K	14	14	
6	EKVM-157-01N	Szülésre felkészítés I. (Terhestorna) (Sz)	gy	2	-	K	0	28	
6	EKVM-145-04N	Megelőző orvostan és népegészségtan IV. (Bizonyítékokon alapuló népegészségügy)	gy	3	Megelőző orvostan és népegészségtan I.	K	14	28	
6		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	Kv	14	14	
6		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2	-	Sv	0	28	
		Összesen		28			126	140	108
7	EKVM-144-04N	Egészségfejlesztés IV. (Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése)	gy	3	Egészségfejlesztés III.	K	14	6	8
7	EKVM-172-00N	Iskolaegészségügyi gyakorlat	gy	8	Iskolaegészségügy módszertana	K	0	0	160
7	EKVM-173-00N	Védőnői méhnyakszűrés	gy	3	Szülészet V.	K	14	8	20
7	EKVM-157-02N	Szülésre felkészítés II. (Sz) (Korszerű szoptatási ismeretek)	gy	2	Szülészet I.	K	14	14	
7	EKPT-155-00N	Családsegítés pszichológiai módszerei	k	5		K	28	28	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
7		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		4	-	Kv	28	14	
7		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2		Sv		28	
		Összesen		27			98	98	188
8	EKVM-174-00N	Területi védőnői gyakorlat	gy	12	Védőnői módszertan gyakorlat Iskolaegészségügyi gyakorlat	K	0	0	400
8	EKVM-175-00N	Területi védőnői gyakorlat szakmai elemzése	gy	3	Védőnői módszertan gyakorlat Iskolaegészségügyi gyakorlat	K	0	40	
8		Szakdolgozat (védőnő)	védés	20	-	K	0	0	
		Összesen		35			0	40	400
		Mindösszesen		240			1196	1348	932

<i>Kötelezően választott tárgy</i>									
1	EKEE-102-00N	Biofizika, képalakító eljárások és műszaki ismeretek (ÁpMSz)	k	2	-	Kv	14	0	
1	EKVM-154-01N	Táplálkozás I. (ÁpMSz)	b	2	-	Kv	14	0	
2	EKTT-131-01N	Fogyatékos és társadalom I.	k	3	-	Kv	28	0	
2	EKTT-288-02N	Jogi ismeretek az egészségügyben II. (ÁpMSzE)	k	1	-	Kv	14	0	
3	EKPT-152-03N	Elméleti pszichológia III. (Szociálpszichológia) (ÁpMSzS)	k	2	Elméleti pszichológia I.	Kv	28	0	
3	EKTT-291-03N	Szociológia III.(S)	gy	3		Kv	0	28	
4	EKVM-145-02N	Megelőző orvostan és népegészségügy II. (ÁpMSzS)	k	2	-	Kv	14	0	
4	EKVM-167-00N	Pályázatok és tanulmányok írása	gy	1	-	Kv	0	14	
5	EKPT-154-01N	Alkalmazott pszichológia I. (Deviancia és szocializációs zavarok) (S)	k	2	Elméleti pszichológia II.	Kv	28	0	
5	EKSM-127-00N	Szegénység és társadalmi kirekesztettség (S)	k	3	-	Kv	28	0	
6	EKPT-153-03N	Klinikai pszichológia III. (Mentálhigiéné)	b	1	Elméleti pszichológia II.	Kv	14	0	
6	EKKE-109-02N	Kutatásmódszertani alapok II. (ÁpMSz)	gy	3	-	Kv	14	14	
7	EKVM-147-05N	Nőgyógyászat V. (Gyermeknőgyógyászat) (Sz)	gy	2	Élettan-kórélettan II.	Kv	14	0	
7	EKVM-154-02N	Táplálkozás II. (Dietetika) (ÁpMSz)	gy	2	-	Kv	14	14	
		Mindösszesen		29			224	70	

A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 20 kredit

A kötelezően választható felajánlott kreditek közül az oklevél megszerzéséhez 22 kredit teljesítése kötelező.

A szabadon választható tantárgyakból az oklevél megszerzéséhez 12 kredit teljesítése kötelező.

Az oklevél megszerzéséhez teljesítendő 240 kredit.

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak mintatanterve
Védőnő szakirány levelező képzés

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
1	EKAT-111-01L	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I. (ÁpMSz)	gy	2	-	K	5	5	
1	EKEE-120-00L	Biokémia (ÁpMSz)	k	3	-	K	5	5	
1	EKEI-172-01L	Egészségügyi informatika I. (ÁpMSzE)	gy	3	-	K	0	10	
1	EKPT-152-01L	Elméleti pszichológia I. (Bevezetés és személyiséglélektan) (ÁpMSzS)	k	2	-	K	10	0	
1	EKKE-107-01L	Elsősegélynyújtás I. (ÁpMSzE)	gy	2	-	K	5	5	
1	EKEE-121-01L	Funkcionális anatómia I. (ÁpMSzE)	k	3	-	K	10	5	
1	EKEE-121-02L	Funkcionális anatómia II. (ÁpMSz)	k	3	-	K	10	5	
1	EKTT-288-01L	Jogi ismeretek az egészségtudományi képzésben I. (ÁpMSzE)	b	2	-	K	5	0	
1	EKIC-105-01L	Latin I. (ÁpMSzE)	gy	2	-	K	0	10	
1	EKAT-113-00L	Munka-, tűz- és balesetvédelem (ÁpMSzES)	a	0	-	Kr	5	0	
1	EKVM-161-00L	Védőnői hivatás története és etikája	gy	3	-	K	5	0	5
1	EKTT-289-00L	Egészségpszichológiai ismeretek (ÁpMSz)	k	2	-	K	10	0	
1		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		2	-	Kv	5	0	
1		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		1		Sv	5	0	
		Összesen		30			80	45	5
2	EKAT-111-02L	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II. (ÁpMSz)	gy	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.	K	5	10	
2	EKVM-144-01L	Egészségfejlesztés I. (Pedagógia, egészségpedagógia) (ÁpMSz)	k	2	-	K	5	0	
2	EKPT-152-02L	Elméleti pszichológia II. (Fejlődéslélektan) (ÁpMSzS)	k	2	Elméleti pszichológia I.	K	10	0	
2	EKEE-122-01L	Élettan-kórélettan I. (ÁpMSz)	k	4	Funkcionális anatómia I-II.	K	10	5	
2	EKKE-107-02L	Elsősegélynyújtás II.	gy	2	Elsősegélynyújtás I.	K	5	5	
2	EKEE-121-03L	Funkcionális anatómia III. (ÁpMSzE)	k	3	Funkcionális anatómia I.	K	10	5	
2	EKEE-121-04L	Funkcionális anatómia IV. (ÁpMSz)	k	2	Funkcionális anatómia I-II.	K	5	5	
2	EKTT-110-01L	Készségfejlesztés I. (Önismereti tréning)	a	0	-	Kr	0	8	
2	EKEE-105-00L	Mikrobiológia (ÁpMSz)	k	2	-	K	5	5	
2	EKEE-123-01L	Patológia I. (ÁpMSzE)	k	2	Funkcionális anatómia I-II.	K	5	5	
2	EKVM-162-00L	Általános védőnői módszertan	k	3	Védőnői hivatás története és etikája	K	5	5	
2		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	Kv	10	0	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számon- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
2		<i>Szabadon választott tantárgy</i>	<i>b</i>	2	-	<i>Sv</i>	5	5	
		Összesen		30			80	58	0
3	EKVM-144-02L	Egészségfejlesztés II. (Egészségfejlesztés alapjai) (ÁpMSz)	gy	3	-	K	5	10	
3	EKEI-172-02L	Egészségügyi informatika II. (ÁpMSz)	gy	2	-	K	0	5	
3	EKEE-122-02L	Élettan-kórélettan II. (ÁpMSz)	k	4	Élettan-kórélettan I., Funkcionális anatómia III-IV.	K	10	5	
3	EKEI-174-04L	Gazdasági és menedzsment ismeretek IV. (ÁpMSz)	k	2	-	K	5	0	
3	EKEE-124-01L	Gyógyszertan I. (ÁpMSz)	k	2	Élettan-kórélettan I., Biokémia	K	10	0	
3	EKKE-109-01L	Kutatásmódszertani alapok I. (ÁpMSz)	b	2	-	K	5	0	
3	EKVM-145-01L	Megelőző orvostan és népegészségtan I. (ÁpMSzES)	k	4	-	K	12	3	
3	EKSM-125-03L	Társadalom és szociálpolitika III. (ÁpMSzS)	gy	3	-	K	0	10	
3	EKVM-163-00L	Növedelem és várandósgondozás módszertana	k	3	-	K	10	10	10
3		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		5	-	<i>Kv</i>	10	10	
3		<i>Szabadon választott tantárgy</i>	<i>k</i>	2	-	<i>Sv</i>	0	10	
		Összesen		32			67	63	10
4	EKVM-164-00L	Egészséges gyermek fejlődése, gondozása	k	5	Funkcionális anatómia I- II.	K	10	20	
4	EKVM-146-01L	Gyermekgyógyászat I. (ÁpMSz)	k	2	Élettan-kórélettan II., Gyógyszertan I.	K	5	0	
4	EKTT-110-02L	Készségfejlesztés II. (Kommunikációs tréning) (ÁpMSzE)	a	0	-	Kr	0	10	
4	EKPT-153-01L	Klinikai pszichológia I. (Egészségpszichológia) (ÁpMSz)	b	2	Elméleti pszichológia I.	K	10	0	
4	EKVM-165-00L	Egészséges gyermek fejlődése közösségben, (óvoda, bölcsőde)	gy	4	-	K	0	0	22
4	EKAT-118-03L	Szakápolástan III. (Gyermekgyógyászati beteg ápolása) (Áp)	k	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	10	0	
4	EKIC-120-01L EKIC-121-01L	Szaknyelv I. (ÁpMSzES)	a	0	-	Kr	0	15	
4	EKVM-148-01L	Szülészet I. (Sz)	k	2	Élettan-kórélettan II., Gyógyszertan I.	K	10	0	
4	EKVM-166-00L	Csecsemőgondozás módszertana	k	4	Általános védőnői módszertan	K	10	10	5
4		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	<i>Kv</i>	5	5	
4		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2	-	<i>Sv</i>	0	5	
		Összesen		27			60	65	27
5	EKVM-146-02L	Gyermekgyógyászat II.	k	4	Gyermekgyógyászat I.	K	10	0	10
5	EKAT-123-02L	Kisklinikum II.	gy	2	Élettan-kórélettan I.	K	5	5	

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számon- kérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
5	EKKE-115-01L	Rehabilitációs ismeretek I. (Habilitáció, rehabilitáció)	gy	2	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	5	0	5
5	EKIC-120-02L EKIC-121-02L	Szaknyelv II. (ÁpMSzE)	a	0	Szaknyelv I.	Kr	0	15	
5	EKVM-148-05L	Szülészet V.	k	5	Élettan-kórélettan II.	K	10	0	10
5	EKVM-168-00L	Speciális gondozási ismeretek	gy	2		K	5	0	10
5	EKVM-154-03L	Táplálkozás III. (Sz)	gy	5	Élettan-kórélettan I.	K	5	15	
5	EKVM-169-00L	Kisgyermekgondozás módszertana	k	4	Csecsemőgondozás módszertana	K	10	10	5
5	EKSM-126-01L	Család és gyermekvédelem I. (S)	gy	4	-	K	0	15	
5		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		2	-	Kv	10	0	
5		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		1	-	Sv	0	5	
		Összesen		31			60	65	40
6	EKVM-146-03L	Gyermekgyógyászat III.	k	4	Gyermekgyógyászat II.	K	10	0	10
6	EKVM-170-00L	Védőnői módszertani gyakorlat	gy	4	Kisgyermekgondozás módszertana	K	0	0	22
6	EKAT-118-07L	Szakápolás VII. (Szülészeti-Nőgyógyászati beteg ápolása) (Áp)	k	3	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	K	10	0	
6	EKVM-171-00L	Iskolaegészségügy módszertana	k	5	Kisgyermekgondozás módszertana	K	10	10	
6	EKVM-144-03L	Egészségfejlesztés III. (Egészségfejlesztés gyakorlata)(ÁpMSz)	gy	2	Egészségfejlesztés II.	K	5	5	
6	EKVM-157-01L	Szülésre felkészítés I. (Terhestorna) (Sz)	gy	2	-	K	0	10	
6	EKVM-145-04L	Megelőző orvostan és népegészségtan IV. (Bizonyítékokon alapuló népegészségügy)	gy	3	Megelőző orvostan és népegtan. I.	K	5	10	
6		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		3	-	Kv	5	5	
6		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2	-	Sv	0	10	
		Összesen		28			45	50	32
7	EKVM-144-04L	Egészségfejlesztés IV. (Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése)	gy	3	Egészségfejlesztés III.	K	5	3	7
7	EKVM-172-00L	Iskolaegészségügyi gyakorlat	gy	8	Iskolaegészségügy módszertana	K	0	0	55
7	EKVM-173-00L	Védőnői méhnyakszűrés	gy	3	Szülészet V.	K	5	5	10
7	EKVM-157-02L	Szülésre felkészítés II. (Sz) (Korszerű szoptatási ismeretek)	gy	2	Szülészet I.	K	5	5	
7	EKPT-155-00L	Családsegítés pszichológiai módszerei	k	5		K	10	10	
7		<i>Kötelezően választott tárgy</i>		4	-	Kv	15	5	
7		<i>Szabadon választott tantárgy</i>		2		Sv	0	10	
		Összesen		27			40	38	72

Félév	Kód	Tantárgy neve	Számonkérés	Kredit	Előfeltétel	Jelleg	Előadás	Gyakorlat	Területi gyakorlat
8	EKVM-174-00L	Területi védőnői gyakorlat	gy	12	Védőnői módszertan gyakorlat, Iskolaegészségügyi gyakorlat	K	0	0	84
8	EKVM-175-00L	Területi védőnői gyakorlat szakmai elemzése	gy	3	Védőnői módszertan gyakorlat, Iskolaegészségügyi gyakorlat	K	0	10	
8		Szakdolgozat (védőnő)	védés	20	-	K	0	0	
		Összesen		35			0	10	84
		Mindösszesen		240			432	394	270

Kötelezően választott tárgy									
1	EKEE-102-00L	Biofizika, képalakító eljárások és műszaki ismeretek (ÁpMSz)	k	2	-	Kv	5	0	
1	EKVM-154-01L	Táplálkozástan I. (ÁpMSz)	b	2	-	Kv	5	0	
2	EKTT-131-01L	Fogyatékoság és társadalom I.	k	3	-	Kv	10	0	
2	EKTT-288-02L	Jogi ismeretek az egészségtudományi képzésben II. (ÁpMSzE)	k	1	-	Kv	5	0	
3	EKPT-152-03L	Elméleti pszichológia III. (Szociálpszichológia) (ÁpMSzS)	k	2	Elméleti pszichológia I.	Kv	10	0	
3	EKTT-291-03L	Szociológia III. (S)	gy	3		Kv	0	10	
4	EKVM-145-02L	Megelőző orvostan és népegészségtan II. (ÁpMSzS)	k	2	-	Kv	5	0	
4	EKVM-167-00L	Pályázatok és tanulmányok írása	gy	1	-	Kv	0	5	
5	EKPT-154-01L	Alkalmazott pszichológia I. (Deviancia és szocializációs zavarok) (S)	k	2	Elméleti pszichológia II.	Kv	10	0	
5	EKSM-127-00L	Szegénység és társadalmi kirekesztettség (S)	k	3	-	Kv	10	0	
6	EKPT-153-03L	Klinikai pszichológia III. (Mentálhigiéné)	b	1	Elméleti pszichológia II.	Kv	5	0	
6	EKKE-109-02L	Kutatásmódszertani alapok II. (ÁpMSz)	gy	3	-	Kv	5	5	
7	EKVM-147-05L	Nőgyógyászat V. (Gyermeknőgyógyászat) (Sz)	gy	2	Élettan-kórélettan II.	Kv	10	0	
7	EKVM-154-02L	Táplálkozástan II. (Dietetika) (ÁpMSz)	gy	2	-	Kv	5	5	
		Mindösszesen		29			85	25	

A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 20 kredit

A kötelezően választható felajánlott kreditek közül az oklevél megszerzéséhez 22 kredit teljesítése kötelező.

A szabadon választható tantárgyakból az oklevél megszerzéséhez 12 kredit teljesítése kötelező.

Az oklevél megszerzéséhez teljesítendő 240 kredit.

Tartalomjegyzék

Alkalmazott pszichológia I.
Általános védőnői módszertan
Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I-II.
Biofizika, képalakotó eljárások és műszaki ismeretek
Biokémia
Család- és gyermekvédelem I.
Családsegítés pszichológiai módszerei
Csecsemőgondozás módszertana
Egészséges gyermek fejlődése közösségben (óvoda, bölcsőde)
Egészséges gyermek fejlődése, gondozása
Egészségfejlesztés I-II-III-IV.
Egészségszociológiai ismeretek
Egészségügyi informatika I-II.
Élettan-kórélettan I.
Elméleti pszichológia I-II-III.
Elsősegélynyújtás I-II.
Fogyatékoság és társadalom I.
Funkcionális anatómia I-II-III-IV.
Gazdasági és menedzsment ismeretek IV.
Gyermekgyógyászat I-II-III.
Gyógyszertan I.
Idegen nyelv I-II-III.
Iskolaegészségügy módszertana
Iskolaegészségügyi gyakorlat
Jogi ismeretek az egészségtudományi képzésben I-II.
Készségfejlesztés I-II.
Kisgyermekgondozás módszertana
Kisklinikum II.
Klinikai pszichológia I., III.
Kutatás módszertani alapok I-II.
Latin I.
Megelőző orvostan és népegészségtan I-II., IV.
Mikrobiológia
Munka-, tűz- és balesetvédelem
Nőgyógyászat V.
Nővédelem és várandósgondozás módszertana
Patológia I.
Pályázatok és tanulmányok írása
Rehabilitációs ismeretek I.
Speciális gondozási ismeretek
Szakápolástan III., VII.
Szaknyelv I-II.
Szegénység és társadalmi kirekesztettség
Szociológia III.
Szülésre felkészítés I-II.

Szülészeti I., V.
Táplálkozástani I-II-III.
Társadalom és szociálpolitika III.
Területi védőnői gyakorlat
Területi védőnői gyakorlat szakmai elemzése
Testnevelés I-II.
Védőnői hivatás története és etikája
Védőnői méhnyakszűrés
Védőnői módszertani gyakorlat

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Alkalmazott pszichológia I-II-III.			
A tantárgy angol neve: Applied Psychology I-II-III.			
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Andrea			
Alkalmazott pszichológia	I. (Deviáns viselkedések pszichológiája)	II. (Segítő kapcsolatok pszichológiája)	III. (Családpszichológia)
Ajánlott félév:	V.	IV.	VII.
Tantárgyi kód nappali:	EKPT-154-01N	EKPT-154-02N	EKPT-154-03N
Tantárgyi kód levelező:	EKPT-154-01L	EKPT-154-02L	EKPT-154-03L
Nappali tagozat heti óraszám	2+0	0+2	0+2
Levelező tagozat félévi óraszám	10+0	0+10	0+10
Kredit	2	3	3
Vizsgakövetelmény	Kollokvium	Gyakorlati jegy	Gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	Elméleti pszichológia II.	Elméleti pszichológia I.	-

**Alkalmazott pszichológia I.
(Deviancia és szocializációs zavarok)
(Deviance and socialization disorder)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltek?

Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Szociális Munka alapszak: kötelező
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak: kötelezően választható

Oktató/-k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja, hogy a hallgató betekintést nyerjen a devianciák háttérében meghúzódó társadalmi, szocializációs és pszichológiai folyamatokba. Ismerje a hallgató a deviáns magatartásformákat, ezek jellemzőit, rövid és hosszútávú hazai és nemzetközi tendenciáit, szociodemográfiai, epidemiológiai és episztemiológiai vonatkozásait. Ismerje fel a leggyakoribb deviáns magatartásformákat, mint öngyilkosság, alkoholizmus, és tudja ezek beavatkozási lehetőségeit. Ismerje meg a szocializáció alapmechanizmusait, a pszichés rendellenességek kialakulásának okait, következményeit. Bepillantást nyerjen a szocializációs zavarok és a deviáns magatartásformák összefüggéseibe. Ismerje a gyermekkori magatartászavarok tüneteit, képes legyen ezek felismerésére és tudja a lehetséges beavatkozási lehetőségeket.

Elsajátítandó alkalmazási (rész)kézszségek és (rész)kompetenciák leírása:

a. Tudás:

- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai fogalomkészletét.
- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.
- Ismeri az addikciók pszichés és fizikális alapjait, a leggyakoribb típusait, az önsegítő programok és csoportok jelentőségét és egyéb kezelési és leszokási lehetőségeket. Ismeri a deviáns viselkedésformákat, és azok lehetséges integrációs, kezelési megoldásait.
- Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit.
- Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.
- A hallgató megismeri a devianciák háttérében meghúzódó társadalmi, szocializációs és pszichológiai folyamatokat, a deviáns magatartásformák hazai és nemzetközi tendenciáit, demográfiai, epidemiológiai és episztemiológiai vonatkozásait, továbbá a szocializáció alapmechanizmusait, a pszichés rendellenességek kialakulásának okait, következményeit.

b. Képesség:

- Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.
- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.
- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.

- Képes a hivatás gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Képes felismerni és megfelelően integrálni az ellátórendszerben az addikcióval küzdő beteget, valamint képes az addiktív viselkedés kialakulásában szerepet játszó rizikó és protektív faktorok elkülönítésére és felismerésére, felismeri a deviáns magatartást, és a páciens a megfelelő ellátórendszerbe irányítja.
- Képes felismerni a szocializációs zavarok formáit és adekvátan tudja használni a devianciák magyarázatára született elméleteket és azok fogalomkincsét.
- Képes a káros szokások és szenvedélyek megelőzésében, leszokásában segítségnyújtásra, szükség esetén szakemberhez irányításra.

c. Attitűd:

- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.
- Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- Az interkulturális háttér, attitűd és identitás meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

d. Autonómia és felelősség:

- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik
- Tudatossá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A tárgy minőségbiztosítási

módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1:2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Vizsgára való jelentkezés:

A Neptun rendszeren keresztül.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Szakdolgozatok, TDK dolgozatok.

A tantárgy részletes leírása:

1. Deviancia, deviáns viselkedés meghatározása, formái, dimenziói, funkciói
2. Deviáns viselkedések mérésének lehetőségei, devianciaelméletek, devianciák kezelésének lehetőségei, deviancia formái és lehetőségei Magyarországon
3. Az öngyilkosság pszichológiai vonatkozásai, rizikófaktorai, protektív tényezők
4. Cry for help, preszuicidális szindróma és akut öngyilkossági veszély elhárításnak lehetőségei
5. Pszichoaktív szer alapfogalmai, addiktív spektrum zavarok, abúzus, dependencia
6. Alkoholizmus, krónikus alkoholizmus tünetei, pszichológiai modellek, terápiás lehetőségek
7. Szocializáció alapfogalmai, szocializációs zavarok
8. A család jelentősége a szocializáció folyamatában
- 9-10. Anya-gyermek kapcsolat zavarai
- 11-12. Deviáns viselkedések és szocializációs zavarok összefüggései
- 13-14. Gyermekkori magatartászavarok felismerése, tünetei, háttere és beavatkozási lehetőségek

Kötelező irodalom:

Andorka R., 2006, Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest.

Bagdy, E., 1999, *Családi szocializáció és személyiségzavarok*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

Tringer L., 2010, A pszichiátria tankönyve, Semmelweis Kiadó, Budapest

BNO-10 zsebkönyv DSM-IV meghatározásokkal, Animula, Budapest, 1996.

Ranschburg, J., 2010, Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt.

Ajánlott irodalom:

- Bakó, T., 2004, *Titkok nélkül*. PszichoArt Kiadó.
Rácz, J., 1998, *Ifjúsági (szub)kultúrák, intézmények, devianciák. Válogatott tanulmányok*. Scientia Humana. Budapest.
Rácz, J., 1999, *Addiktológia. Tünettan és intervenciók*. HIETE Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest.
Ranschburg, J., 2006, *Áldás vagy átok? Gyerekek a képernyő előtt*. Budapest, Saxum Kiadó.
Somlai, P., 1997, *Szocializáció*. Corvina, Budapest
Vikár, Gy., 1999, *Az ifjúkor válságai*. Animula Kiadó.
Vetró Á. (szerk.): *Gyermek- és ifjúságpszichiátria, Medicina, Budapest, 2008.*

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

Gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli és/vagy írásbeli vizsga.

**Alkalmazott pszichológia II.
(Segítő kapcsolatok pszichológiája)
(Helper relationship psichology)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy során a hallgatók betekintést nyernek a segítőkapsolat szereplőinek viszonyrendszerébe, megismerik működésének törvényszerűségeit, és a segítő munka alapvető eszközrendszerét. Elsajátítják a hatékony segítő munka technikáit, mint értő figyelem, beszélgetésvezetés, interjú technikák, tanácsadói készségek, tükrözési technikák. Fejlesztik a segítő attitűd rogers-i készségeit.

Elsajátítandó alkalmazási (rész)készségek és (rész)kompetenciák leírása:

a. Tudás:

- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét
- Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre
- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.
- Ismeri a segítőkapsolat szereplőinek viszonyrendszerét, annak működésének törvényszerűségeit, és a segítő munka alapvető eszközrendszerét, és a hatékony segítő munka technikáit.

b. Képesség:

- Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében
- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát
- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra
- Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.
- Képes a hatékony segítő munka technikáinak, tanácsadási technikák és a Rogersi attitűd alkalmazására, és interjúk levezetésére.

c. Attitűd:

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez

d. Autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli
- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért

-
- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja
 - Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal
 - Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását
 - Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1:2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Gyakorlat tapasztalati tanulás, kiscsoportos készségfejlesztéssel, otthoni feladatokkal, interaktív feladatok, film és videó elemzés.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Szakedolgozatok, TDK dolgozatok.

A tantárgy részletes leírása:

Gyakorlati órák tematikája:

Az órák során az alábbi témákat érintjük, különböző módszerek segítségével, mint kiscsoportos feladatok, páros gyakorlatok, szituációs játékok, filmelemzés, irodalom feldolgozás.

1. A segítőkapsolat szereplői, érzelmek, motiváció
2. Kapcsolatteremtés, bizalomépítés eszközei

3. Az empátia és verbalizáció
4. A feltétel nélküli elfogadás
5. A kongruencia
6. Egyé terapeutaváltozók
7. Önkép és önfeltárás
8. Gyógyító beszélgetés folyamata és hatásmechanizmusa
9. Kérdezőtechnika gyakorlása, (páros és kiscsoportos feladatok)
10. Interjúkészítés alapjai, célok meghatározása, beszélgetésvezetés
11. A figyelési fogások és a befolyásolási fogások, tükrözéses technikák
12. Énközlések, asszertivitás eszközei
13. Tanácsadói helyzet

Kötelező irodalom:

Tringer L., A gyógyító beszélgetés. Medicina Kiadó, 2007.

Ajánlott irodalom:

Ivey, A.E., és Downing, J. S., 1990, *Tanácsadás és pszichoterápia.* (Ford. Karay Lajos) OTE jegyzet.

Rogers, C. R., 2000, *Valakivé Válni – A személyiség születése.* SHL Könyvek. Edge Kiadó.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Aktív órai részvétel, otthoni munka, beszámolók.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon kötelező a részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:

Gyakorlati munka beszámolója.

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga.

Alkalmazott pszichológia III.

(Psychology of family care)

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltek?

Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható

Oktató/-k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései:

A tantárgy célja a rendszerszemléleti gondolkodás kialakítása, vagyis, hogy a hallgató a vele szakmai kapcsolatba kerülő egyén problémáján keresztül az egész család működésére betekintést nyerjen. Az elméleti és gyakorlati órák során a hallgató egyrészt ismereteket kap bizonyos pszichés problémák következtében megjelenő családi zavarokról, és a családi működés patológiás dinamikájáról, másrészt módszerspecifikus technikákat ezek feltárására és kezelésére.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

a. Tudás:

- Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalmkészletét.
- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.
- A hallgató ismeri a családi rendszerszemlélet alapfogalmait, a tünet rendszerszemléleti megközelítését, a családi életciklusok jellemzőit, a krízisek általános jellemzőit, valamint a válás és munkanélküliség pszichés jellemzőit.
- Ismeri a rendszerszemléletű családi szociális munka irányzatait, területeit, ismereteket szerez a családokkal végezhető szociális munka alkalmazásának lehetőségeiről, és módszereiről.

b. Képességek, készségek:

- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől.
- Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.
- A hallgató képes a családpszichológiai fogalmak adekvát használatára.
- Képes a tünetet rendszerszemléletben értelmezni.
- Képes az egyénen túlmutató, az egész család működésének, dinamikájának átlátására.
- Képes a krízis felismerésére és adekvát kezelésére.
- Képes segíteni a családokat a válás és munkanélküliség helyzetének kezelésében.
- Képes az egész családra kiterjedő gondozás megtervezésére és megvalósítására.
- Képes a családokkal való hatékonyabb munkavégzésre.

c. Attitűd:

- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Érzékeny és nyitott a családok pszichés problémákra, elkötelezett és kompetenciáján belül felelősséget vállal a szakmai beavatkozásokért

d. Autonómia, felelősségvállalás:

- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm

munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

- Megbízható ismereteik révén a hallgató felelősséget vállal a rendszerszemléleti fogalmak adekvát alkalmazásáért.
- Felelősséget vállal a krízisek felismeréséért, valamint azok adaptív kezeléséért.

Oktatás típusa:

Szeminárium.

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal, gyakorlatok kiscsoportos formában, tömbösítve.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

A következő témakörök kerülnek feldolgozásra:

1. Családi rendszerszemlélet (a család, mint rendszer, alrendszerek, határok, szabályok, cirkuláris okság)
2. A tünet rendszerszemléleti megközelítése
3. Családi életciklusok: a Hill Rodgers féle 8 életciklus és pszichológiai feladataik
4. Az életút és életformák változásai
5. Krízisek dinamikája
6. Válás lélektana (a válás szakaszai, és változások a család működésében)
7. A gyermekek és a válás
8. Rekonstruált családok

-
9. A munkanélküliség
10. A szociális munkával kapcsolatos helyzetgyakorlatok, szituációs játékok

Kötelező irodalom:

Sárváry, A., 2011, *Egyén a családban – A családpszichológia alapjai*. Debreceni Egyetemi Kiadó.

Ajánlott irodalom:

Bagdy E., 1986, *Családi szocializáció és személyiségfejlődés*. Tk. Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1992a, *Öngyilkosság-öngyilkossági kísérlet. Adatok és tények*. Animula Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1992b, *Titkok nélkül. Lélektani vizsgálódások az öngyilkosságról*. Cserépfalvi Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1996, *Verem mélyén. Könyv a krízisről*. Cserépfalvi Kiadó, Budapest.

Bognár, G., és Telkes, J., 1994, *A válás lélektana*. Haas&Singer Alapítvány.

Bíró, S., és Komlósi, P., 1989, *Családterápiás olvasókönyv I.* (szerk.) Mérei Ferenc mentálhigiénés Szolgálat, Budapest.

Járó, K., 2001, *Játszmák nélkül: Tranzakcióanalízis a gyakorlatban*. (szerk.) Helikon Kiadó.

Kast, V. 2002, *A gyász. Egy lelki folyamat stádiumai és esélyei*. Park Könyvkiadó, Budapest.

Koltai, M., 2003, *Család – pszichiátria – terápia*. (szerk.) Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest. („A pszichiátria aktuális kérdései” sorozat)

Kübler Ross, E., 1988, *A halál és a hozzá vezető út*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Kiselőadások készítése

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon kötelező a részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A kiselőadások és egy zárthelyi dolgozat alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Nincs vizsga

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Andrea
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Általános védőnői módszertan	
A tantárgy angol neve: General Methodology Health Visitors	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKVM-162-00N EKVM-162-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5-5
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Védőnői hivatás története és etikája

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Rákóczi Ildikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

- A tantárgy célja és feladata a hallgatók ismerjék meg és sajátítsák el a védőnői rendszer működését, a védőnői ellátást meghatározó jogforrások rendszerét Ismerjék és a tevékenységük során fontos szakember kompetenciákat, legyenek képesek azok betartására és annak a határain belül megfelelő feladat ellátásra.
- Megismertesse a gondozás folyamatának általános szempontjait, valamint felkészítse a hallgatókat a szakmaközi és ágazatközi szakemberekkel történő együttműködésre.
- A hallgatók tudásának elmélyítése olyan szakmai kommunikációban, együttműködésben, melynek során képessé válik a szülőkkal a társszakmákkal való – gondozott érdekében történő- hatékony kommunikációra, valamint együttműködésre.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

Részletesen ismeri személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.

Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

b. képesség:

Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően képes tájékoztatást nyújtani a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

Képes a családokhoz, gyermekekhez és az egészségügyi ellátáshoz kötődő jogokról, az ezekhez kapcsolódó köteleességek megjelölésével tájékoztatást adni, valamint a családokat megillető szociális ellátásokról információt nyújtani.

Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, valamint holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik..

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete és az ellátás javítása iránt

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a gondozottak jól letére és elégedettségére.

Felelősséggel és a szakmai irányelveknek megfelelően minőségi ellátást végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor, írásvetítő, tv, video,

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: védőnői hivatás története, védőnők pályamotivációjának vizsgálata.

A tantárgy részletes leírása:

Új ismeretek megszerzése által a hallgatók magas színvonalú szakmai tudás birtokában legyenek képesek megfelelni a munkaerő piaci elvárásoknak, tudásuk alkalmas legyen a társadalom, az egészségügy a védőnőkkel szemben támasztott követelmények ellátására. A védőnő adott helyzetben általában elvárható gondossággal, a szakmai elvárások keretei között, etikai szabályok betartásával, legjobb tudása és lelkiismerete szerint, szakmai kompetenciájának megfelelően lássa el.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elméleti órák tematikája:

- 1-2. A területi védőnői ellátás a jogforrások tükrében.
- 3-4. Kompetencia fogalmi meghatározása, jellemzőinek értelmezése. Kompetencia-határok a területi védőnői ellátásban.
- 5-6. Szakmai kommunikáció a védőnői ellátásban
- 7-8. Szakmai munka eredményességének mutatói
- 9-10. Gondozási terv-szerinti ellátás
- 11-12. Környezettanulmány/Védőnői helyzetértékelés
- 13-14. A védőnői családlátogatás. A családlátogatás, mint gondozási módszer

Gyakorlati órák tematikája:

- 1-2. Területi védőnő együttműködési kötelezettsége a házi orvossal, házi gyermekorvossal
- 3-4. Szakmaközi együttműködés a társszakmákkal
- 5-6. Beszélgetésvezetés, helyzetgyakorlatok.
- 7-8. A családi rendszer a védőnői ellátás középpontjában
- 9-10. Ajánlás gondozási tervek elkészítéséhez.
- 11-12. A védőnő által készített helyzetértékelés szempontjai, gyakorlati megvalósítása
- 13-14. Gondozottal való személyes kapcsolattartás, felkészülés a találkozásra. Egészségügyi dokumentáció vezetése

Kötelező irodalom:

- **Székely-Szél-Szeles-Kispéterné:** Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
- Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
- Start. Új védőnői módszerek a koragyermekkori fejlődési eltérések felismerésében és gondozásban Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
- A védőnő preventív alapfeladatai, kötelezettsége és felelőssége a megelőző ellátásban Odor Andrea (országos vezető védőnő, Országos Tisztifőorvosi Hivatal) Budapest 2004
- **Berta F. György M. Rákár-Szabó N.** Családi Összjáték. Családdinamikai ismeretek elmélete és gyakorlata védőnők, házi gyermekorvosok és vegyes praxisú házi orvosok számára. GYEMSZI, Budapest, 2014

Egészségügyi ágazati rendeletek

- 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról

Ajánlott irodalom:

- A Magyar Védőnők Egyesülete szakmai tájékoztatója-Védőnő folyóirat
- **Marilyn A. Barry Z. Elizabeth B. C.** Fejlődés-és viselkedéspediátria a gyermekalapellátásban. I. kötet. OTH, Budapest, 2015.

Törvények:

- [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről](#)
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Eredményes (60% feletti) zárthelyi dolgozat, az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli kollokvium

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I-V.					
A tantárgy angol neve: Basic Principles of Health Care and Nursing I-V.					
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék					
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn					
Ajánlott félév	I.	II.		III.	
Tantárgyi kód	EKAT-111-01N EKAT-111-01L	EKAT-111-02N EKAT-111-02L	EKAT-111-03N EKAT-111-03L	EKAT-111-04N EKAT-111-04L	EKAT-111-05N EKAT-111-05L
Nappali tagozat heti óraszám	2 (14+14)	3 (14+28)	1 (14+0)	3 (14+28)	3 (14+28)
Levelező tagozat félévi óraszám	10 (5+5)	15 (5+10)	5 (5+0)	15 (5+10)	15 (5+10)
Kredit	2	3	2	3	3
Vizsgakövetelmény	Gyak. jegy	Gyak. jegy	Kollokvium	Gyak. jegy	Gyak. jegy
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.	nincs	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak/Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévek szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.: **kötelező**

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.: **kötelező**

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei III.: **kötelezően választható**

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei IV.: **kötelező**

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei V.: **kötelező**

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Kialakítani a hallgatókban az ápolás-gondozással kapcsolatos helyes szemléletet és korszerű-magatartást az új ápolási standardok alapján, mely kiterjed az életkor minden szakaszára. Elsajátítani az ápolás-gondozás alapelveit, alapvető ismereteit, hogy alkalmassá váljon önálló, pontos szakszerű feladat végzésére, dokumentálására és team munkára az alapvető egészségügyi ellátáson belül.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a) tudása

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.

Ápoló –Mentőtiszt –Szülésznő - Védőnő
I Tudás

Közös:

- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágtyípusok, ágtyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menetét.
- Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.
- Ismeri a fiziológiás szükségletek kielégítésének alapjait.
- Ismeri az egészségügyi dokumentáció típusait, módszertanát.
- Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtémperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását), ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).
- Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ápoló szakirányos:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemeiről, standardjairól.
- Ismeri a nehezen gyógyuló sebek, decubitus és műtéti sebek típusait, valamint azok komplex ellátásának folyamatát, az alkalmazható kötszertípusokat, ismeri a sebváladék mintavétel indikációit és menetét, a draincsövek alkalmazásának, drainpalack cseréjének indikációit és menetét, valamint az ezzel kapcsolatos bőrápolási feladatokat.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.

Ápoló –Mentőtiszt –Szülésznő - Védőnő
II. Tudás

Közös:

- Ismeri az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmait, a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és menetét.

Ápoló szakirányos:

- Ismeri a betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menetét, a lázcsillapítási eljárások, az Allen teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának indikációs körét és a kivitelezés menetét, a vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs körét, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét.

-
- Ismeri az oxigénterápia indikációit, kontraindikációit és veszélyeit, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközszerét.
- Ismeri a gyógyszerekkel kapcsolatos előkészítési és adagolási feladatokat, a gyógyszerelés és a gyógyszerfelszívás eszközszerét.
- Ismeri az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célját, a beadás lehetséges helyeit, a beadás szögét, a szükséges eszközszerét és a beadás menetét, az infúziós terápia indikációit, céljait, eszközszerét (infúziós pumpák, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia) és azok alkalmazását, a cseppszám kiszámításának menetét, az infúziós oldatok típusait, a kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel folyamatát, valamint az EDA kanül alkalmazásának menetét.
- Ismeri a fő vércsoportrendszereket, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menetét, a fő vérkészítményeket, a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatokat, továbbá a transzfúziós terápia lehetséges szövödményeit és az ezzel kapcsolatos ápolói teendőket.
- Ismeri a vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formáit, indikációit, eszközszerét és a kivitelezés menetét, ismeri a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menetét, a vizeletinkontinencia formáit, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációit és kivitelezésük menetét, prevenciósi stratégiáit, az egészségfejlesztési feladatokat, kezelési módjait és az alkalmazható segédeszközöket.
- Ismeri a férfi és női kliens katéterezésének indikációit, a beavatkozás menetét és a katéter gondozási feladatokat, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendőit, valamint a betegoktatási feladatokat az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán.
- Ismeri a széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formáit, indikációs körét, azok eszközszerét és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tüneteit, terápiás és ápolási lehetőségeit (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menetét.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei III:

Ápoló

III. Tudás

Közös:

-Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

Ápoló szakirányos:-

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei IV.

Ápoló –Mentőtiszt (skill)

IV. Tudás

Közös:-

Ápoló szakirányos:

-Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározását).

-Ismeri a malnutríció tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formákat, módokat, eszközrendszereket, a tápszertípusokat, ismeri továbbá a nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menetét, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatokat, valamint a gyomoröblítés és gyomormosás indikációs körét, eszközrendszerét és kivitelezésük menetét.

-Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

-Ismeri a különböző punkciók eszközrendszerét és asszisztenciájának menetét, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs körét és a kivitelezés menetét, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatokat, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényegét és azok alkalmazását.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei V.

Ápoló -Szülésznő

V tudás

Közös:

-Szakterületének megfelelően ismeri az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegedukációs feladatokat, és a hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességeit.

Ápoló szakirányos:

-Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

-Ismeri az enterostomák típusait, indikációs körét, a stoma lehetséges helyének kimérését, meglévő stomák ápolási teendőit (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés), és az alkalmazható segédeszközöket.

-Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait, meghatározott megbetegedések (így egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak indikációs körét (például méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok), kivitelezésük menetét és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének a menetét.

b) képességei

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I.

Ápoló –Mentőtiszt –Szülésznő – Védőnő

I Képesség

Közös:

- Képes a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására.
- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, non-invazív mérésrel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni.
- Képes a fizikális lázcsillapítás kivitelezésére.
- Képes a fájdalom felmérésére és a fizikális fájdalomcsillapítási eljárások alkalmazására.

Ápoló szakirányos:

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás, kapilláris mintavételrel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív mérésrel, valamint invazív mérés esetén, az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vérnyomás meghatározását) protokollok szerint önállóan elrendelni és kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni, az egészségest a kórostól, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotot felismerni.
- Képes önállóan komplex hazai és nemzetközi standardoknak megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítására.
- Képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos önálló koordinatív (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások, folyamatszervezés, az adott kliens esetében a kivitelezés elrendelésére) és közvetlen feladatok ellátására, a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására, valamint a folyamat koordinálására.
- Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.

Ápoló –Mentőtiszt –Szülésznő – Védőnő

II. Képesség

Közös:

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni, valamint képes a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására.

Ápoló szakirányos:

- Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómialis surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni és elláttatni.

-Képes a betegmegfigyelő monitorok alkalmazására, a fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelésére és kivitelezésére, a vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztására, a beavatkozás kivitelezésére és a kapott eredmények értékelésére, vércukorszint mérés elrendelésére, a szükséges mintavétel kivitelezésére, a mérő eszköz használatára, valamint az OGTT vizsgálat kivitelezésére.

-Képes az előkészítési, gyógyszerfelszívási, gyógyszer adagolási feladatok ellátására, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének, a szükséges eszközrendszernek a megválasztására, valamint az injekció beadására.

-Képes az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátására, a kapott adatok értékelésével dönteni a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségességéről, a punkció helyéről és eszközeiről.

-Képes az infúziós terápia előkészítésére és kivitelezésére, a cseppszám kiszámítására, beállítására, infúziós pumpák használatára, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezésére, EDA kanül alkalmazására, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológias összetételű oldattal intravénás úton.

-Képes a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési feladatok (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátására, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazására.

-Képes a vizeletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására.

-Képes alkalmazni a vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárásokat, képes a hólyag teltségi állapotának vizsgálatára, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálására és kivitelezésére, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenciók stratégiák kialakítására és alkalmazására, egészségfejlesztési feladatok elvégzésére

-Képes elrendelni a vizeletinkontinencia kezelésének eszközeit, indokolt esetben a férfi és női kliens katéterezését, képes a beavatkozások kivitelezésére, a katéter gondozására, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelésére és kivitelezésére, önkatéterezés és hólyagtréning oktatására, az urostoma és a suprapubikus katéter ápolására, önállóan felírja az inkontinencia segédeszközeit.

-Képes a székletürítés szükségletével kapcsolatos ápolói feladatok ellátására és irányítására.

- Képes a széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelésére, székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio esetén önállóan dönt a szükséges terápiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezésére, bőrápolási teendők ellátására.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei III.

Ápoló

III. Képesség

Közös: -

Ápoló szakirányos: -

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei IV.

Ápoló –Mentőtiszt (skill)

IV. Képesség

Közös: -

Ápoló szakirányos:

-Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

-Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás, kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén, az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vérnyomás meghatározását) protokollok szerint önállóan elrendelni és kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni, az egészségest a kórostól, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotot felismerni.

-Képes a betegmegfigyelő monitorok alkalmazására, a fizikális és gyógyszeres lázcsillapítás, az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelésére és kivitelezésére, a vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztására, a beavatkozás kivitelezésére és a kapott eredmények értékelésére, vércukorszint mérés elrendelésére, a szükséges mintavétel kivitelezésére, a mérő eszköz használatára, valamint az OGTT vizsgálat kivitelezésére.

-Képes kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, intraosseális kanül behelyezésére, használatára, ápolására és eltávolítására, centrális vénás kanül esetén képes asszisztálni a beavatkozáshoz, képes használni, ápolni és eltávolítani

-Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutriciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról.

-Képes nasogastricus és meghatározott körű postpyloricus szondák levezetésének és eltávolításának, valamint gyomoröblítés és gyomormosás elrendelésére és kivitelezésére, a szondák, kanülok ápolására, valamint a kanülön keresztüli gyógyszerbeadásra.

-Képes asszisztálni punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan kivitelezni a hascsapolást, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálást, képes a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátására, a különböző szívóberendezések alkalmazására.

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei V.

Ápoló -Szülésznő

V Képesség

Közös:-

Ápoló szakirányos:

-
- Képes önállóan az enterostomák helyének meghatározására, a stoma állapotának felmérésére, a meglévő stomák ápolására, Koch rezervoir kezelés kivitelezésére, stoma irrigálására, beöntés, fistula-drain kezelés kivitelezésére és a segédeszközök felírására.
 - Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására, meghatározott megbetegedések (például.: egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak kivitelezésére (például.: méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prosztatata vizsgálata - RDV), illetve egyes laboratóriumi vizsgálatok protokoll alapján történő indikálására.
 - Képes a páciens számára alapvető étrendi javaslatok megfogalmazására és képes átlátni a betegélelmezés folyamatát.
 - Képes az ügyfélmenedzsmentre, az egészségterv egyénre szabására, a betegútmenedzsmentre, szervez, támogat, ellenőriz.
 - Képes az egészséges életmód megalapozására, az egészségfejlesztésre, az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozására, megvalósítására az egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben az egészségfejlesztés feltételeinek kialakítására, egészségfejlesztő projektek kidolgozására; egészségfejlesztő, életmódprogramok gyakorlati megvalósítására, a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c. attitűd:

Közös:

Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.

Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Ápoló Szakirány

Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

Törekszik az önképzésre.

Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

d. autonómia és felelősség:

Közös

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.

Kezdeményez, önállóan döntést hoz.

Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.

Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.

Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Ápoló Szakirány

Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

Oktatás típusa:

Előadás + gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni "vevőelégedettség" vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

igen

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

NAPPALI

I. félév

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei I. tantárgy leírása:

Elmélet:

1-14 óra:

1. **hét:** Az ápolás fogalmi rendszere. Az ápolás korszerű meghatározása és filozófiája.
2. **hét:** Ápolási modellek.
3. **hét:** Az ápolási folyamat, mint munkamódszer. Az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemei, standardjai, ezeknek megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítása.
4. **hét:** Ápolási anamnézis felvétele. Ápolási diagnosztikus folyamat.
5. **hét:** Az ápolás tervezése, megvalósítás. Értékelés.

6. **hét:** A hatékony ápolási dokumentáció. Egészségügyi dokumentáció típusai, módszertana. Az egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásai, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályok.
7. **hét:** Az alapvető emberi szükségletek.
8. **hét:** Alvás, pihenés szükséglete. Terápiás környezet sajátosságai, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menete.
9. **hét:** Kardinális tünetek.
10. **hét:** A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását). Fizikális lázcsillapítási eljárások, fájdalom felmérése.
11. **hét:** Higiénés betegápolás, a higiénés szükségletek kielégítésének elemei (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört).
12. **hét:** Nyomási fekély megelőzése, típusai, kialakulásának fokozatai ellátása. Nehezen gyógyuló sebek ellátása.
13. **hét:** Mozgás szükséglete.
14. **hét:** Veszteség, halál, gyász, a haldokló és családjával történő foglalkozás, a halál beállta, a gyászmunka. A haldokló ápolása és a halott ellátása.

Gyakorlat

1-14 óra:

1. **hét:** Az ápolás fogalmi rendszere. Az ápolás korszerű meghatározása és filozófiája. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
2. **hét:** Ápolási modellek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
3. **hét:** Az ápolási folyamat, mint munkamódszer. Az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemei, standardjai, ezeknek megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
4. **hét:** Ápolási anamnézis felvétele. Ápolási diagnosztikus folyamat. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
5. **hét:** Az ápolás tervezése, megvalósítás. Értékelés. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
6. **hét:** A hatékony ápolási dokumentáció. Egészségügyi dokumentáció típusai, módszertana. Az egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásai, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályok. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
7. **hét:** Az alapvető emberi szükségletek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
8. **hét:** Alvás, pihenés szükséglete. Terápiás környezet sajátosságai, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menete. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
9. **hét:** Kardinális tünetek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.

10. **hét:** A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív mérés az artériás vérnyomás meghatározását). Fizikális lázcsillapítási eljárások, fájdalom felmérése. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
11. **hét:** Higiénés betegápolás, a higiénés szükségletek kielégítésének elemei (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört). A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
12. **hét:** Nyomási fekély megelőzése, típusai, kialakulásának fokozatai ellátása. Nehezen gyógyuló sebek ellátása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
13. **hét:** Mozgás szükséglete. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
14. **hét:** Veszteség, halál, gyász, a haldokló és családjával történő foglalkozás, a halál beállta, a gyászmunka. A haldokló ápolása és a halott ellátása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.

LEVELEZŐ

Elmélet:

1-5 óra:

1. **hét:** Az ápolás fogalmi rendszere. Az ápolás korszerű meghatározása és filozófiája. Ápolási modellek. Az ápolási folyamat, mint munkamódszer. Az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemei, standardjai, ezeknek megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítása. Ápolási anamnézis felvétele. Ápolási diagnosztikus folyamat. Az ápolás tervezése, megvalósítás. Értékelés. A hatékony ápolási dokumentáció. Egészségügyi dokumentáció típusai, módszertana. Az egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásai, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályok.
2. **hét:** Az alapvető emberi szükségletek. Alvás, pihenés szükséglete. Terápiás környezet sajátosságai, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menete.
3. **hét:** Kardinális tünetek. A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, non-invazív mérés az artériás vérnyomás meghatározását). Fizikális lázcsillapítási eljárások, fájdalom felmérése.
4. **hét:** Higiénés betegápolás, a higiénés szükségletek kielégítésének elemei (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört). Nyomási fekély megelőzése, típusai, kialakulásának fokozatai ellátása. Nehezen gyógyuló sebek ellátása.
5. **hét:** Mozgás szükséglete. Veszteség, halál, gyász, a haldokló és családjával történő foglalkozás, a halál beállta, a gyászmunka. A haldokló ápolása és a halott ellátása.

Gyakorlat

1-5 óra:

- 1. hét:** Az ápolás fogalmi rendszere. Az ápolás korszerű meghatározása és filozófiája. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Ápolási modellek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Az ápolási folyamat, mint munkamódszer. Az ápolási folyamat hazai és nemzetközi elemei, standardjai, ezeknek megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Ápolási anamnézis felvétele. Ápolási diagnosztikus folyamat. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Az ápolás tervezése, megvalósítás. Értékelés. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. A hatékony ápolási dokumentáció. Egészségügyi dokumentáció típusai, módszertana. Az egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásai, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályok. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
- 2. hét:** Az alapvető emberi szükségletek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Alvás, pihenés szükséglete. Terápiás környezet sajátosságai, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs körét és a kivitelezés menete. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
- 3. hét:** Kardinális tünetek. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és minőségek, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását). Fizikális lázcsillapítási eljárások, fájdalom felmérése. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
- 4. hét:** Higiénés betegápolás, a higiénés szükségletek kielégítésének elemei (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört). A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Nyomási fekély megelőzése, típusai, kialakulásának fokozatai ellátása. Nehezen gyógyuló sebek ellátása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.
- 5. hét:** Mozgás szükséglete. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. Veszteség, halál, gyász, a haldokló és családjával történő foglalkozás, a halál beállta, a gyászmunka. A haldokló ápolása és a halott ellátása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása. A demonstrációs termi gyakorlatok során mindezek gyakorlati alkalmazása.

II. félév

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II. tantárgy leírása:

Elmélet:

1-14 óra:

- 1. hét:** Az asepsis-antiseptikumok, nosocomialis surveillance fogalmi, a szelektív hulladékgyűjtés lényege és menete. Az asepsis-antiseptikumok szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint munkafolyamatokat ellátása és ellátása, a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátása.

2. **hét:** Előkészítés, gyógyszerfelszívás, gyógyszer adagolási feladatok ellátása, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének; a szükséges eszközrendszernek a megválasztása, valamint az injekció beadása. Az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célja, a beadás lehetséges helyei, a beadás szöge, a szükséges eszközrendszere, a beadás menete.
3. **hét:** A vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztása, a beavatkozás kivitelezése és a kapott eredmények értékelése. A vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs köre, eszközrendszere és a kivitelezés menete.
4. **hét:** Az infúziós terápia indikációi, céljai, eszközrendszere Az infúziós terápia előkészítése és kivitelezése, a cseppszám kiszámítása, beállítása, infúziós pumpák használata, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezése, EDA kanül alkalmazása, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológias összetételű oldattal intravénás úton.
5. **hét:** Az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátása, a kapott adatok értékelése, döntés a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségessége, a punkció helye és eszközei. A betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menete.
6. **hét:** Az oxigénterápia indikációi, kontraindikációi és veszélyei, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszere.
7. A fő vércsoportrendszerek, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menete, a fő vérkészítmények, a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatok.
8. **hét:** Ttranszfúziós terápia lehetséges szövődményei és az ezzel kapcsolatos ápolói teendők (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátása, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazása.
9. **hét:** A vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formái, indikációi, eszközrendszere, a kivitelezés menete, a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menete, a vizeletinkontinencia formái, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációt és kivitelezésük menete, prevenciós stratégiái, az egészségfejlesztési feladatok, kezelési módjai és az alkalmazható segédeszközök.
10. **hét:** A vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárások alkalmazása, a hólyag teltségi állapotának vizsgálata, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálása és kivitelezésére, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenciós stratégiák kialakítása és alkalmazása, egészségfejlesztési feladatok elvégzése.
11. **hét:** A vizeletinkontinencia kezelés eszközeinek elrendelése, a férfi és női kliens katéterezése, a beavatkozások kivitelezése, a katéter gondozása, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelése és kivitelezése, önkatéterezés és hólyagtréning oktatása, az urostoma és a suprapubikus katéter ápolása, önállóan felírása az inkontinencia segédeszközeinek. A férfi és női kliens katéterezésének indikációi, a beavatkozás menete és a katéter gondozási feladatok, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendői, valamint a betegoktatási feladatok az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán.
12. **hét:** A széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formái, indikációs köre, azok eszközrendszere és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tünetei,

-
- terápiás és ápolási lehetőségei (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menete.
13. **hét:** A széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelése, székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio esetén önállóan döntés a szükséges terapiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezése, bőrápolási teendők ellátása.
14. **hét:** Köhögés köpetürítés megfigyelése, jellegzetes köpetek. Köpet vizsgálatra küldése. Hányadék megfigyelése.

Gyakorlat

1-28 óra:

1-2 hét: Az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmai, a szelektív hulladékgyűjtés lényege és menete. Az asepsis-antisepsis szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint munkafolyamatokat ellátása és ellátatása, a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátása, ezek gyakorlati alkalmazása.

3-4 hét: Előkészítés, gyógyszerfelszívás, gyógyszer adagolási feladatok ellátása, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének; a szükséges eszközrendszernek a megválasztása, valamint az injekció beadása. Az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célja, a beadás lehetséges helyei, a beadás szöge, a szükséges eszközrendszere, a beadás menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

5-6 hét: A vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztása, a beavatkozás kivitelezése és a kapott eredmények értékelése. A vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs köre, eszközrendszere és a kivitelezés menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

7-8 hét: Az infúziós terápia indikációi, céljai, eszközrendszere Az infúziós terápia előkészítése és kivitelezése, a cseppszám kiszámítása, beállítása, infúziós pumpák használata, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezése, EDA kanül alkalmazása, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológiás összetételű oldattal intravénás úton, ezek gyakorlati alkalmazása.

9-10 hét: Az infúziós terapiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátása, a kapott adatok értékelése, döntés a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségessége, a punkció helye és eszközei. A betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menete.

11-12 hét: Az oxigénterápia indikációi, kontraindikációi és veszélyei, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszere, ezek gyakorlati alkalmazása.

13-14 hét: A fő vércsoportrendszerek, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menete, a fő vérkészítmények, a transzfúziós terapiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatok, ezek gyakorlati alkalmazása.

15-16 hét: Transzfúziós terápia lehetséges szövődményei és az ezzel kapcsolatos ápolói teendők (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátása, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazása a gyakorlatban.

17-18 hét: A vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formái, indikációi, eszközrendszere, a kivitelezés menete, a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menete, a vizeletinkontinencia

formái, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációt és kivitelezésük menete, prevenciós stratégiái, az egészségfejlesztési feladatok, kezelési módjai és az alkalmazható segédeszközök a gyakorlatban.

19--20 hét: A vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárások alkalmazása, a hólyag teltségi állapotának vizsgálata, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálása és kivitelezése, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenciós stratégiák kialakítása és alkalmazása, egészségfejlesztési feladatok elvégzése a gyakorlatban.

21-22 hét: A vizeletinkontinencia kezelés eszközeinek elrendelése, a férfi és női kliens katéterezése, a beavatkozások kivitelezése, a katéter gondozása, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelése és kivitelezése, önkatéterezés és hólyagtréning oktatása, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolása, önállóan felírása az inkontinencia segédeszközeinek. A férfi és női kliens katéterezésének indikációi, a beavatkozás menete és a katéter gondozási feladatok, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendői, valamint a betegoktatási feladatok az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán, ezek gyakorlati alkalmazása.

23--24 hét: A széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formái, indikációs köre, azok eszközrendszere és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tünetei, terápiás és ápolási lehetőségei (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

25-26 hét: A széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelése, székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio esetén önállóan döntés a szükséges terápiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezése, bőrápolási teendők ellátása, ezek gyakorlati alkalmazása.

27-28 hét: Köhögés köpetürítés megfigyelése, jellegzetes köpetek. Köpet vizsgálatra küldése. Hányadék megfigyelése, ezek gyakorlati alkalmazása.

LEVELEZŐ

Elmélet:

1-5 óra:

- 1. hét:** Az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmi, a szelektív hulladékgyűjtés lényege és menete. Az asepsis-antisepsis szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint munkafolyamatokat ellátása és ellátatása, a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátása. Előkészítés, gyógyszerfelszívás, gyógyszer adagolási feladatok ellátása, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének, a szükséges eszközrendszernek a megválasztása, valamint az injekció beadása. Az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célja, a beadás lehetséges helyei, a beadás szöge, a szükséges eszközrendszere, a beadás menete. A vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztása, a beavatkozás kivitelezése és a kapott eredmények értékelése. A vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs köre, eszközrendszere és a kivitelezés menete.
- 2. hét:** Az infúziós terápia indikációi, céljai, eszközrendszere Az infúziós terápia előkészítése és kivitelezése, a csepyszám kiszámítása, beállítása, infúziós pumpák használata, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezése, EDA kanül alkalmazása, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fiziológiás összetételű oldattal intravénás úton. Az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátása, a

kapott adatok értékelése, döntés a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségessége, a punkció helye és eszközei. A betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menete.

3. **hét:** Az oxigénterápia indikációi, kontraindikációi és veszélyei, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszere. A fő vércsoportrendszerek, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menete, a fő vérkészítmények, a transfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatok. Transzfúziós terápia lehetséges szövődményei és az ezzel kapcsolatos ápolói teendők (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövődményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátása, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazása.
4. **hét:** A vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formái, indikációi, eszközrendszere, a kivitelezés menete, a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menete, a vizeletinkontinencia formái, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációt és kivitelezésük menete, prevenciós stratégiái, az egészségfejlesztési feladatok, kezelési módjai és az alkalmazható segédeszközök. A vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárások alkalmazása, a hólyag teltségi állapotának vizsgálata, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálása és kivitelezése, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenciós stratégiák kialakítása és alkalmazása, egészségfejlesztési feladatok elvégzése. A vizeletinkontinencia kezelés eszközeinek elrendelése, a férfi és női kliens katéterezése, a beavatkozások kivitelezése, a katéter gondozása, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelése és kivitelezése, önkatéterezés és hólyagtréning oktatása, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolása, önállóan felírása az inkontinencia segédeszközeinek. A férfi és női kliens katéterezésének indikációi, a beavatkozás menete és a katéter gondozási feladatok, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendői, valamint a betegoktatási feladatok az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán.
5. A széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formái, indikációs köre, azok eszközrendszere és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tünetei, terápiás és ápolási lehetőségei (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menete. A széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelése, székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio esetén önállóan döntés a szükséges terápiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezése, bőrápolási teendők ellátása. Köhögés köpetürítés megfigyelése, jellegzetes köpetek. Köpet vizsgálatra küldése. Hányadék megfigyelése.

Gyakorlat

1-14 óra:

1-4 hét: Az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmai, a szelektív hulladékgyűjtés lényege és menete. Az asepsis-antisepsis szabályai és a nosocomialis surveillance kritériumai, valamint a hulladék elkülönített gyűjtésének szabályai szerint munkafolyamatokat ellátása és ellátatása, a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátása, ezek gyakorlati alkalmazása.

Előkészítés, gyógyszerfelszívás, gyógyszer adagolási feladatok ellátása, az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciók beadási helyének, szögének; a szükséges eszközrendszernek a megválasztása, valamint az injekció beadása. Az intracutan, subcutan, intramuscularis, intravénás injekciózás célja, a beadás lehetséges helyei, a beadás szöge, a szükséges eszközrendszere, a beadás menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

5-6 hét: A vénás vérvétel eszközeinek önálló megválasztása, a beavatkozás kivitelezése és a kapott eredmények értékelése. A vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs köre, eszközrendszere és a kivitelezés menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

Az infúziós terápia indikációi, céljai, eszközrendszere Az infúziós terápia előkészítése és kivitelezése, a cseppszám kiszámítása, beállítása, infúziós pumpák használata, másodlagos, túlnyomásos infúziós terápia, kanülön keresztül történő gyógyszerelés és vérvétel kivitelezése, EDA kanül alkalmazása, dehidráció esetén önállóan folyadékpótlás megkezdésére fizioológias összetételű oldattal intravénás úton, ezek gyakorlati alkalmazása.

7-8 hét: Az infúziós terápiával, a vénabiztosítással kapcsolatos felmérési feladatok ellátása, a kapott adatok értékelése, döntés a hypodermoclysis, a perifériás vénabiztosítás (short, midline) szükségessége, a punkció helye és eszközei. A betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menete.

Az oxigénterápia indikációi, kontraindikációi és veszélyei, az oxigénterápia és az inhalációs terápia eszközrendszere, ezek gyakorlati alkalmazása.

9-10 hét: A fő vércsoportrendszerek, a kompatibilitási vizsgálatok kivitelezésének menete, a fő vérkészítmények, a transzfúziós terápiával kapcsolatos előkészítési és kivitelezési, betegmegfigyelési feladatok, ezek gyakorlati alkalmazása.

Ttranszfúziós terápia lehetséges szövödményei és az ezzel kapcsolatos ápolói teendők (vércsoport-meghatározás, biológiai próba, vérkészítmény beadása, betegmegfigyelés, szövödményekkel kapcsolatos sürgős beavatkozások, dokumentációs feladatok) ellátása, valamint a preoperatív-, postoperatív- és intraoperatív vérmentési technikák alkalmazása a gyakorlatban.

11-12 hét: A vizeletgyűjtés, a mintavétel, a vizsgálat formái, indikációi, eszközrendszere, a kivitelezés menete, a hólyag teltségi állapot vizsgálatának menete, a vizeletinkontinencia formái, a kapcsolódó diagnosztikus vizsgálatok indikációt és kivitelezésük menete, prevenció stratégiái, az egészségfejlesztési feladatok, kezelési módjai és az alkalmazható segédeszközök a gyakorlatban.

A vizeletgyűjtési- mintavételi- vizsgálati eljárások alkalmazása, a hólyag teltségi állapotának vizsgálata, a diagnózis megállapításához tartozó diagnosztikus vizsgálatok indikálása és kivitelezésére, a vizeletinkontinenciával kapcsolatos prevenció stratégiák kialakítása és alkalmazása, egészségfejlesztési feladatok elvégzése a gyakorlatban.

A vizeletinkontinencia kezelés eszközeinek elrendelése, a férfi és női kliens katéterezése, a beavatkozások kivitelezése, a katéter gondozása, a leszoktatási és eltávolítási feladatok elrendelése és kivitelezése, önkatéterezés és hólyagtréning oktatása, az urostoma és a suprapubikus katéter ápolása, önállóan felírása az inkontinencia segédeszközeinek. A férfi és női kliens katéterezésének indikációi, a beavatkozás menete és a katéter gondozási feladatok, az urostoma és a suprapubicus katéter ápolási teendői, valamint a betegoktatási feladatok az önkatéterezés és hólyagtréning kapcsán, ezek gyakorlati alkalmazása.

13-14 hét: A széklet mintavételi és a székletvér vizsgálatok formái, indikációs köre, azok eszközrendszere és kivitelezését, a székletinkontinencia, diarrhoea, obstipatio tünetei, terápiás és ápolási lehetőségei (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések, bőrápolási teendők, gyógyszeres terápia), és ezek alkalmazásának menete, ezek gyakorlati alkalmazása.

A széklet mintavétel, a székletvérvizsgálat elrendelése, székletinkontinencia, diarhoea, obstipatio esetén önállóan döntés a szükséges terapiáról (anális eszközök, skybalum eltávolítás, beöntések formái, gyógyszeres), továbbá képes a megfelelő beavatkozások kivitelezése, bőrápolási teendők ellátása, ezek gyakorlati alkalmazása.

Köhögés köpetürítés megfigyelése, jellegzetes köpetek. Köpet vizsgálatra küldése. Hányadék megfigyelése, ezek gyakorlati alkalmazása.

II. félév

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei III. (A szakma természete és etikája) tantárgy leírása:

Elmélet:

1-14 óra:

1. **hét:** Etikai alapfogalmak, az etikus betegellátás jellemzői, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémák és azok lehetséges megoldási lehetőségei, alternatívái.
2. **hét:** Az etika, az erkölcs, a morál fogalma. Szaketikák, etikai irányzatok, Ápolás etika fogalma. Az etikai érték fogalma, az értékek szerepe az ápolói gyakorlatban. A hivatásos ápolói munka alapvető értékei (Ápolói Szakkollégiumok Amerikai Egyesülete).
3. **hét:** Bioetika, orvosetika és alapelvei. Etikai alapelvek az ápolásban. A hippokratészi eskü. Ápolói eskü. Az egészségügyi etika alapelvei. Az etikai kódex fogalma. Etikai kódexek az ápolásban. Néhány Etikai Kódex rövid ismertetése.
4. **hét:** Az etikai bizottságok létrejöttének okai. Az Egészségügyi Tudományos Tanács feladatköre és bizottságai. Etikai problémák megoldásának lehetőségei.
5. **hét:** Thompson - modell alapján a szakmai etikai döntéshozatal lépései.
6. **hét:** A hospice betegek ellátásának formái. A palliatív gondozás. A haldokló beteg chartája. A hospice ellátás jogi háttere.
7. **hét:** Eutanázia, Szervátültetés. Abortus.
8. **hét:** Az emberen végzett kutatások és kísérletek etikai szabályozása, Nemzetközi dokumentumok, Nürnbergi Kódex (1947.). Az Orvos-Világszövetség Helsinkii deklarációja.
9. **hét:** A team munka, felelősség, számonkérhetőség, kompetencia, A team fogalma, A jól működő team jellemzői.
10. **hét:** A felelősség és a számonkérhetőség fogalmi, kérdései. A tanulóápoló felelősségének kérdései. Az önállóság (autonómia) fogalma. Az ápolói hivatás fogalma, kérdései. Az ápolói munka nőies jellege. A gyermekvállalás és a munkaidő kezelése.
11. **hét:** Az ápolónői hivatás és a munkahelyi környezet. A kompetencia kérdésköre. Etikett az egészségügyben. Ápolói típusok. A jellem fogalma.
12. **hét:** Ápolók viselkedési normái. Az ápolás jogi szabályozása, ápolói munkakörök. Az ápolószemélyzet feladatai. Ápolói munkakörök. Dokumentációs kötelezettség az Egészségügyi Törvény szerint. Titoktartási kötelezettség az Egészségügyi Törvény szerint.
13. **hét:** Az ápolói pályára való jelentkezés motivációi. Emberi erőforrás hiány az ápolók körében, hatásai az ellátórendszerben. A társadalmi megbecsülés hiánya.

-
14. **hét:** A szakmai énkép kialakítása a hallgatókban. Publikáció etikai kérdései. A mindennapi szakmai megelégedettség elérésének stratégiái, öregedő egészségügyi dolgozók, nyugdíj kérdései, utánpótlás az ápolásban, migráció okai. Szakmai megjelenés, szakmai fejlődés.

LEVELEZŐ

Elmélet:

1-5 óra:

1. **hét:** Etikai alapfogalmak, az etikus betegellátás jellemzői, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémák és azok lehetséges megoldási lehetőségei, alternatívái.
Az etika, az erkölcs, a morál fogalma. Szaketikák, etikai irányzatok, Ápolás etika fogalma. Az etikai érték fogalma, az értékek szerepe az ápolói gyakorlatban. A hivatásos ápolói munka alapvető értékei (Ápolói Szakkollégiumok Amerikai Egyesülete). **hét:** Bioetika, orvosetika és alapelvei. Etikai alapelvek az ápolásban. A hippokratészi eskü. Ápolói eskü. Az egészségügyi etika alapelvei. Az etikai kódex fogalma. Etikai kódexek az ápolásban. Néhány Etikai Kódex rövid ismertetése.
2. **hét:** Az etikai bizottságok létrejöttének okai. Az Egészségügyi Tudományos Tanács feladatköre és bizottságai. Etikai problémák megoldásának lehetőségei. Thompson - modell alapján a szakmai etikai döntéshozatal lépései. A hospice betegek ellátásának formái. A palliatív gondozás. A haldokló beteg chartája. A hospice ellátás jogi háttere.
3. **hét:** Eutanázia, Szervátültetés. Abortus. Az emberen végzett kutatások és kísérletek etikai szabályozása, Nemzetközi dokumentumok, Nürnbergi Kódex (1947.). Az Orvos-Világszövetség Helsinkii deklarációja. A team munka, felelősség, számonkérhetőség, kompetencia, A team fogalma, A jól működő team jellemzői.
4. **hét:** A felelősség és a számonkérhetőség fogalmai, kérdései. A tanulóápoló felelősségének kérdései. Az önállóság (autonómia) fogalma. Az ápolói hivatás fogalma, kérdései. Az ápolói munka nőies jellege. A gyermekvállalás és a munkaidő kezelése. Az ápolónői hivatás és a munkahelyi környezet. A kompetencia kérdésköre. Etikett az egészségügyben. Ápolói típusok. A jellem fogalma.
5. **hét:** Ápolók viselkedési normái. Az ápolás jogi szabályozása, ápolói munkakörök. Az ápolószemélyzet feladatai. Ápolói munkakörök. Dokumentációs kötelezettség az Egészségügyi Törvény szerint. Titoktartási kötelezettség az Egészségügyi Törvény szerint. Az ápolói pályára való jelentkezés motivációi. Emberi erőforrás hiány az ápolók körében, hatásai az ellátórendszerben. A társadalmi megbecsülés hiánya. A szakmai énkép kialakítása a hallgatókban. Publikáció etikai kérdései. A mindennapi szakmai megelégedettség elérésének stratégiái, öregedő egészségügyi dolgozók, nyugdíj kérdései, utánpótlás az ápolásban, migráció okai. Szakmai megjelenés, szakmai fejlődés.

III. félév

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei IV. tantárgy leírása:

Elmélet:

1-14 óra:

1. **hét:** A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok,
2. **hét:** Oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározását).
3. **hét:** A fizikális állapotfelmérés, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemei, alkalmazási lehetőségei, indikációi,
4. **hét:** Kivitelezési technikái, az egyes vizsgálatok korlátai, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelése, az eltérések értelmezése,
5. **hét:** A különböző állapotfelmérő standard skálák és ezen skálák alkalmazásának menete.
6. **hét:** Komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezése, tudatállapot felmérő skálák alkalmazása, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelése, állapot- és paraméterváltozás észlelése és megfelelő cselekvés.
7. **hét:** Az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelése és kivitelezése.
8. **hét:** A malnutríció tünetei, a mesterséges táplálás indikációs köre, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formái, módjai, eszköztársai,
9. **hét:** Tápszertípusok.
10. **hét:** A nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menete, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatok,
11. **hét:** Gyomoröblítés és gyomormosás indikációs köre, eszköztársai és kivitelezésének menete.
12. **hét:** A különböző punkciók eszköztársai és asszisztenciájának menete, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs köre és a kivitelezés menete, a különböző punkciók utáni szakápolási feladatok, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényege és azok alkalmazása.
13. **hét:** Asszisztálás punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan hascsapolás kivitelezése, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálás, a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátása, a különböző szívóberendezések alkalmazása.
14. **hét:** Mintavétel alkalmazása.

Gyakorlat

1-28 óra

1-2 hét: A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok gyakorlati alkalmazása.

3-4 hét: Oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel,

valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározása) ezek gyakorlati alkalmazása.

5-6 hét: A fizikális állapotfelmérés, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemei, alkalmazási lehetőségei, indikációi, gyakorlati alkalmazása.

7-8 hét: Kivitelezési technikái, az egyes vizsgálatok korlátai, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelése, az eltérések értelmezése, gyakorlati alkalmazása.

9-10 hét: A különböző állapotfelmérő standard skálák és ezen skálák alkalmazásának menete a gyakorlatban.

11-12 hét: Komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezése, tudatállapot felmérő skálák alkalmazása, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelése, állapot- és paraméterváltozás észlelése és megfelelő cselekvés, ezek gyakorlati alkalmazása.

13-14 hét: Az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelése és kivitelezése, gyakorlati alkalmazása.

15-16 hét: A malnutrició tünetei, a mesterséges táplálás indikációs köre, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formái, módjai, eszközrendszerei, gyakorlati alkalmazása.

17-18 hét: Tápszerekkel kapcsolatos gyakorlati feladatok.

19-20 hét: A nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menete, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatok, ezek gyakorlati alkalmazása.

21-22 hét: Gyomoröblítés és gyomormosás indikációs köre, eszközrendszere és kivitelezésének menete, gyakorlati alkalmazása.

23-24 hét: A különböző punkciók eszközrendszere és asszisztenciájának menete, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs köre és a kivitelezés menete, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatok, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényege és azok alkalmazása a gyakorlatban.

25-26 hét: Asszisztálás punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan hascsapolás kivitelezése, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálás, a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátása, a különböző szívóberendezések alkalmazása a gyakorlatban.

27-28 hét: Mintavétel alkalmazása a gyakorlatban.

LEVELEZŐ

Elmélet:

1-5 óra:

- 1. hét :** A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatura, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározását). A fizikális állapotfelmérés, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemei, alkalmazási lehetőségei, indikációi, kivitelezési technikái, az egyes vizsgálatok korlátai, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelése, az

eltérések értelmezése. A különböző állapotfelmérő standard skálák és ezen skálák alkalmazásának menete.

- 2. hét:** Komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezése, tudatállapot felmérő skálák alkalmazása, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelése, állapot- és paraméterváltozás észlelése és megfelelő cselekvés. Az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelése és kivitelezése.
- 3. hét:** A malnutríció tünetei, a mesterséges táplálás indikációs köre, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formái, módjai, eszközrendszerei, tápszertípusok. A nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menete, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatok. Gyomoröblítés és gyomormosás indikációs köre, eszközrendszere és kivitelezésének menete.
- 4. hét:** A különböző punkciók eszközrendszere és asszisztenciájának menete, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs köre és a kivitelezés menete, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatok, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényege és azok alkalmazása.
- 5. hét:** Asszisztálás punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan hascsapolás kivitelezése, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálás, a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátása, a különböző szívóberendezések alkalmazása. Mintavétel alkalmazása.

Gyakorlat 1-14 óra

1-2 hét: A vitális paraméterek mérésének indikációs köre, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menete (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok gyakorlati alkalmazása).

Oxigénszaturáció, vénás és artériás/kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív méréssel, valamint invazív mérés esetén az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vénás vérnyomás meghatározása) ezek gyakorlati alkalmazása.

3-4 hét: A fizikális állapotfelmérés, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemei, alkalmazási lehetőségei, indikációi, gyakorlati alkalmazása.

Kivitelezési technikái, az egyes vizsgálatok korlátai, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelése, az eltérések értelmezése, gyakorlati alkalmazása.

5-6: A különböző állapotfelmérő standard skálák és ezen skálák alkalmazásának menete a gyakorlatban.

Komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezése, tudatállapot felmérő skálák alkalmazása, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelése, állapot- és paraméterváltozás észlelése és megfelelő cselekvés, ezek gyakorlati alkalmazása.

7-8 hét: Az Allen-teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának elrendelése és kivitelezése, gyakorlati alkalmazása.

9-10 hét: A malnutríció tünetei, a mesterséges táplálás indikációs köre, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formái, módjai, eszközrendszerei, gyakorlati alkalmazása. Tápszerekkel kapcsolatos gyakorlati feladatok.

A nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menete, és a szondák ápolásával kapcsolatos feladatok, ezek gyakorlati alkalmazása.

11-12 hét: Gyomoröblítés és gyomormosás indikációs köre, eszközrendszere és kivitelezésének menete, gyakorlati alkalmazása.

13-14 hét: A különböző punkciók eszközrendszere és asszisztenciájának menete, a hascsapolás és a sürgősségi detenzionálás indikációs köre és a kivitelezés menete, a különböző punkciók utáni szakápolói feladatok, a különböző típusú szívóberendezések működésének lényege és azok alkalmazása a gyakorlatban.

Asszisztálás punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan hascsapolás kivitelezése, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálás, a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátása, a különböző szívóberendezések alkalmazása a gyakorlatban.

Mintavétel alkalmazása a gyakorlatban.

III. félév

Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei V.

Elmélet:

1-14 óra:

- 1. hét:** Az egészséges életmód megalapozása, egészségtudatosság, egyéni és társadalmi felelősség.
- 2. hét:** Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek felmérése
- 3. hét:** Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozása
- 4. hét:** Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek megvalósítása.
- 5. hét:** A szűrővizsgálatok indikációs köre (méhnyakrákszűrés)
- 6. hét:** A szűrővizsgálatok indikációs köre (emlők vizsgálata)
- 7. hét:** A szűrővizsgálatok indikációs köre (prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok),
- 8. hét:** A szűrővizsgálatok kivitelezésének menete és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének menete.
- 9. hét:** Az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegegyüttműködési feladatok.
- 10. hét:** A hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességei. Betegoktatási feladatok az ellátás minden szintjén.
- 11. hét:** A kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelvek.
- 12. hét:** A szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismeretek, módszerek, egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátása a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
- 13. hét:** Az enterostomák típusai, indikációs köre. A stoma lehetséges helyének kimérése, meglévő stomák ápolási teendői (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés),
- 14. hét:** Stoma kapcsán alkalmazható segédeszközök.

Gyakorlat:

1-28 óra

1-2: hét: Az egészséges életmód megalapozása, egészségtudatosság, egyéni és társadalmi felelősség kérdéseinek megbeszélése a gyakorlatban

3-4: hét: Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek felmérése a gyakorlatban.

5-6 hét: Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozása a gyakorlatban.

7-8 hét: Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek megvalósítása a gyakorlat során.

9-10 hét: A szűrővizsgálatok indikációs köre (méhnyakrákszűrés) megvalósítása a gyakorlat során.

11-12 hét: A szűrővizsgálatok indikációs köre (emlők vizsgálata) megvalósítása a gyakorlat során

13-14 hét: A szűrővizsgálatok indikációs köre (prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok), megvalósítása a gyakorlat során.

15-16 hét: A szűrővizsgálatok kivitelezésének menete és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének menete, megvalósítása a gyakorlat során.

17-18 hét: Az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegedukációs feladatok alkalmazása a gyakorlat során.

19-20 hét: A hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességei. Betegoktatási feladatok az ellátás minden szintjén, alkalmazása a gyakorlat során.

21-22 hét: A kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelvek alkalmazása a gyakorlat során.

23-24 hét: A szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismeretek, módszerek, egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátása a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően, ezek alkalmazása a gyakorlat során.

25-26 hét: Az enterostomák típusai, indikációs köre. A stoma lehetséges helyének kimérése, meglévő stomák ápolási teendői (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés), alkalmazása a gyakorlat során.

27-28 hét: Stoma kapcsán alkalmazható segédeszközök alkalmazása a megvalósítása a gyakorlat során.

LEVELEZŐ

Elmélet:

1-5 óra:

- 1. hét:** Az egészséges életmód megalapozása, egészségtudatosság, egyéni és társadalmi felelősség. Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek felmérése. Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozása. Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek megvalósítása.
- 2. hét:** A szűrővizsgálatok indikációs köre (méhnyakrákszűrés). A szűrővizsgálatok indikációs köre (emlők vizsgálata). A szűrővizsgálatok indikációs köre (prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok). A szűrővizsgálatok kivitelezésének menete és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének menete.
- 3. hét:** Az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegedukációs feladatok. A hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességei. Betegoktatási

feladatok az ellátás minden szintjén. A kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelvek.

- 4. hét:** A szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismeretek, módszerek, egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátása a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően.
- 5. hét:** Az enterostomák típusai, indikációs köre. A stoma lehetséges helyének kimérése, meglévő stomák ápolási teendői (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés), Stoma kapcsán alkalmazható segédeszközök.

Gyakorlat:

1-14 óra

1-2. hét: Az egészséges életmód megalapozása, egészségtudatosság, egyéni és társadalmi felelősség kérdéseinek megbeszélése a gyakorlatban

Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek felmérése a gyakorlatban.

Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozása a gyakorlatban.

3-4 hét: Az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek megvalósítása a gyakorlat során.

5-6 hét: A szűrővizsgálatok indikációs köre (méhnyakrákszűrés) megvalósítása a gyakorlat során.

A szűrővizsgálatok indikációs köre (emlők vizsgálata) megvalósítása a gyakorlat során

7-8 hét: A szűrővizsgálatok indikációs köre (prostata vizsgálata - RDV, egyes laboratóriumi vizsgálatok), megvalósítása a gyakorlat során.

A szűrővizsgálatok kivitelezésének menete és a kapott vizsgálati eredmények értékelésének menete, megvalósítása a gyakorlat során.

9-10 hét: Az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegedukációs feladatok alkalmazása a gyakorlat során.

11-12 hét: A hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességei. Betegoktatási feladatok az ellátás minden szintjén, alkalmazása a gyakorlat során.

A kliensek és hozzátartozóik egyéni és csoportos oktatására vonatkozó alapelvek alkalmazása a gyakorlat során.

A szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismeretek, módszerek, egyéni és csoportos kliens, betegoktatási feladatok ellátása a kliens életkorának, társadalmi státuszának, értelmi és érzelmi képességének, betegségének megfelelően, ezek alkalmazása a gyakorlat során.

13-14 hét: Az enterostomák típusai, indikációs köre. A stoma lehetséges helyének kimérése, meglévő stomák ápolási teendői (Koch reservoir kezelés, stoma irrigálás, beöntés, fistula-drain kezelés), alkalmazása a gyakorlat során.

Stoma kapcsán alkalmazható segédeszközök alkalmazása a megvalósítása a gyakorlat során.

Kötelező irodalom:

Az egészségügy és az ápolás általános elvei, oktatói jegyzet: Dr. Papp Katalin,

Ujváriné Dr. Siket Adrienn, 2013. Elérhető:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_apolas_magyar/adatok.html

2. Patrica A. Potter - Anne Griffin Perry: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai, Medicina Bp. 1996.,1999.,2013.

3.Dr. Oláh András (2012): Az ápolástudomány tankönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt.

Elérhető: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0061_apolastudomany-magyar/apolas_magyar_1_1.html

4. Dr. Bokor Nándor: Általános ápolástan - gondozástan, Medicina Bp.2006., 2014.
5. Rozsos Erzsébet: Ápolásetikai ismeretek Medicina 1999.
6. John Murtagh: Betegoktatás. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1999.
7. Perry, Elkin, Potter: Ápolói beavatkozások és műveletek. Medicina, Budapest,2000.

Ajánlott irodalom:

Nővér folyóirat számai
Szakmai protokollok

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadások 2/3-án a részvétel regisztráció alapján való igazolása

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A demonstermi vizsga eredményes teljesítése
A Moodle Teszt eredményes teljesítése (60%)

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr.Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr.Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Biofizika, képző eljárások és műszaki alapismeretek	
A tantárgy angol neve: Biophysics, Imaging Diagnostic Techniques and Technical Basics	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Ferenc	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKEE-102-00N EKEE-102-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Ápolás és betegellátás alapszakon: Kötelező, Természettudomány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon: Kötelezően választható, Alapozó egészség tudományok

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató megismertetése a modern biofizika alapjaival.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon:

- a. **tudás:** Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek, működési elvét.
- b. **képesség:** Képes a gyakorlati tevékenységébe megfelelően integrálni a biofizikai- és egészségügyi műszaki ismereteket, valamint képes alkalmazni ezeket a diagnosztikus vizsgálati eljárások és terápiás eszközök használata során.

- c. **attitűd:**
- d. **autonómia és felelősség:**

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

- a. **tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. **képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.
- c. **attitűd:**
- d. **autonómia és felelősség:**

Oktatás típusa:

Előadás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

A tantárgy tartalma:

A kurzus tárgyalja a hagyományos és a korunkbeli medicinában alkalmazott orvos-fizikai vizsgálmódszerek alapjait, a korszerű diagnosztikus képalkotó eljárások és terápiás alkalmazások fizikai sarokpontjait. A tantárgy oktatása során betekintést nyújtunk a fizika, biofizika illetve orvosi fizika molekuláris alapjaiba, hogy hallgatóink képesek legyenek számukra szükséges mértékben tájékozódni korunk modern molekuláris medicinájában. Az oktatás során a hallgatók megismerik az élettani folyamatok fizikai alapjait, illetve a felhasznált modern műszerek fizikai működési elvét.

Az előadások tematikája

Hét

1. Mechanikai alapismeretek, biomechanika
2. Alapvető fizikai ismeretek, atomfizika, elektromágneses hullámok

-
3. Az atommag fizikája, radioaktivitás, sugárbiológia, radiobiofizika
 4. Ionizáló sugárzások hatása az élő szervezetre, alapvető dózisegységek
 5. Izotópok és alkalmazásuk az orvosi gyakorlatban
 6. Fizikai képképző módszerek az orvos-diagnosztikában
 7. Röntgen diagnosztika, CT, SPECT, PET
 8. NMR vizsgálat alapjai
 9. Az ultrahang tulajdonságai és orvosi-biológiai alkalmazásai
 10. A diffúzió jelentősége az élő szervezetekben
 11. Anyagcsere és transzport biofizikája
 12. A légzés és keringés biofizikája
 13. A sejtmembránok biofizikája, membrán modellek
 14. Bioelektromos jelenségek, elektrokardiográfia

Kötelező irodalom:

Orvosi biofizika. (A könyv megfelelő részei.) Szerkesztette: Damjanovich Sándor és Mátyus László, Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2000

Ajánlott irodalom:

Orvosi biofizika. (A könyv megfelelő részei.) Szerkesztette: Damjanovich Sándor, Fidy Judit és Szöllősi János, Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 2006

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel ajánlott.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Bacsó Zsolt
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Dr. Bacsó Zsolt
egyetemi docens

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Biokémia	
A tantárgy angol neve: Biochemistry	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kalapos István	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKEE-120-00N EKEE-120-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+5
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, Természettudomány

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja, hogy a hallgatók részletesen ismerjék meg a szervezet felépítését, törvényszerűségeit és a különböző alkotóelemek funkcióját. Az enzimek bemutatása után ismerjék meg a legfontosabb anyagcsere útvonalakat és azok sejt- és szervbiokémiai összefüggéseit, melyek képessé teszik a hallgatót az egészséget károsító tényezők felismerésére, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, illetve a szakmai tárgyak klinikai biokémiai ismereteinek elsajátítására és rendszerezésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon:

-
- a. **tudás:** Részletesen ismeri a szervezet felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási, valamint az anyagcsere folyamatokat.
 - b. **képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére.
 - c. **attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
 - d. **autonómia és felelősség:**

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

- a. **tudás:** Részletesen ismeri a szervezet biokémiai felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási valamint az anyagcsere folyamatokat. Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. **képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.
- c. **attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- d. **autonómia és felelősség:**

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat (szeminárium).

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat (szeminárium) modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Előadás

1. Metabolizmus

Az anyagcsere folyamatok általános jellemzése. Katabolizmus. Anabolizmus.

Az enzimek kémiai természete. Az enzim katalízis molekuláris mechanizmusa.

2. Szénhidrátok intermedier anyagcseréje I.

Glikolízis. Tejsav keletkezése. Etilalkoholos erjedés. Aerob glikolízis. A poliszacharidok lebontása. A keményítő emésztése - hidrolízis. A glikogén lebontása - foszforolízis.

3.Szénhidrátok intermedier anyagcseréje II.

Glükoneogenezis: A glükóz szintézis legjelentősebb alapanyagai és lépései.

Glikogén bioszintézise, a szintézis szabályozása. A lánc növekedése, a láncelágazások kialakulása.

4.Lipidek intermedier anyagcseréje

A zsírs sejtekben tárolt zsírok lebontását katalizáló lipáz aktiválódása. A zsírsavak oxidációja: telített zsírsavak béta oxidációja, monoén zsírsavak oxidációja, polién zsírsavak oxidációja. Zsírsavak bioszintézise, a szintézis szabályozása, kapcsolata a szénhidrát anyagcserével. Trigliceridek szintézise.

5.Citrátkör

Az egyes reakciók és az azokat katalizáló enzimek bemutatása.

6.Fehérjék intermedier anyagcseréje

A fehérjék lebontása. Az aminosavak szénláncának átalakulási lehetőségei. Transzaminálás. Dekarboxileződés.

7.Nukleotidok bioszintézise.

A purin és pirimidin bázisok de novo szintézise. Lebontása.

8.Elektron transzport, oxidatív foszforiláció.

A mitokondrium szerkezete és az egyes folyamatok helye. Az elektrontranszport helye az anyagcserében.

9.Az idegrendszer biokémiája

Az agyszövet anyagcseréje, vér-agy gát az idegszövet kémiai felépítése. A neuron elektromos sajátosságai.

10.Az idegrendszer biokémiája II.

A központi idegrendszer neurotranszmitterei: kolinerg, dopaminerg, szerotoninerg, GABAerg neuronok stb.

11.A táplálkozás biokémiája:

Az emésztés, szájüreg, gyomor, vékonybél, vastagbél, az emésztőnedvek aktív faktorainak szekréciója. A felszívódás biokémiája.

12.A máj biokémiája

Anyagcsere folyamatai: szénhidrát anyagcsere, fehérje, aminosav, lipid anyagcseréje, raktározó szerepe.

13.A vér biokémiája I.

Kémiai összetétele, a vérplazma fehérjék. A vér alakos elemei.

14.A vér biokémiája II.

A vérzéscsillapítás biokémiája, a vérzéscsillapítás specifikus folyamatai. A vérfolyékonyság fenntartása. A trombolízis a vérzéscsillapítás és fibrinolízis fontosabb fehérjéi.

Gyakorlat (szeminárium)

1.Metabolizmus

Az enzimműködést befolyásoló anyagok és hatások. Koenzimek. Hidrogénion koncentráció, a hőmérséklet és a fémionok hatása az enzim aktivitásra. Az

-
- enzimaktivitás gátlása. Enzimek csoportosítása az általuk katalizált folyamatok típusa szerint.
- 2.Szénhidrátok intermedier anyagcseréje I.
A hexokináz és a glükokináz aktivitását befolyásoló anyagok. A glikogén lebontásának szabályozása.
 - 3.Szénhidrátok intermedier anyagcseréje II.
A glikolízis és glükoneogenezis folyamatainak összehasonlítása.
A glikogén lebontásának és szintézisének összehangolt szabályozása.
 - 4.Lipidek intermedier anyagcseréje
Ketogenezis. Koleszterin szintézise.
 - 5.Citrátkör
A citrát kör folyamatainak intenzitását befolyásoló tényezők.
 - 6.Fehérjék intermedier anyagcseréje
Karbamid szintézis. Hemoglobin szintézis és lebontás.
 - 7.Nukleotidok bioszintézise.
A purin váz atomjainak eredete.
 - 8.Elektron transzport, oxidatív foszforiláció.
Az elektrontranszport rendszer működése.
 - 9.Az idegrendszer biokémiája
Az ingerület átvitel mechanizmusának biokémiája.
 - 10.Az idegrendszer biokémiája II.
Perifériás idegrendszer neurotranszmitterei, kolinerg, noradrenerg és adrenerg efferens neuronok.
 - 11.A táplálkozás biokémiája:
Az egyes tápanyagok felszívódása. A táplálék biokémiai szempontból, az ember átlagos tápanyag szükséglete.
 - 12.A vitaminok biokémiája
Vízoldható és zsírolható vitaminok.
 - 13.A vér biokémiája
A vér oxigén és széndioxid szállítása: hemoglobin, mioglobin.
 - 14.Konzultáció

Kötelező irodalom:

Gaál Ödön: Biokémia előadás vázlatok, Haynal I. Egészségtudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar
Orvosi Biokémia, Szerkesztette: Ádám Veronika, Második kiadás, Medicina Kiadó, 2001.

Ajánlott irodalom:

Biokémia és Molekuláris Biológia II. (Anyagcsere). Sillabusz orvostanhallgatóknak. Szerkesztette: Fésüs László, Harmadik kiadás, Egyetemi jegyzet, DE OEC, Debrecen, 2001
Biokémia és Molekuláris Biológia III (Sejt- és Szervbiokémia) Sillabusz orvostanhallgatóknak. Szerkesztette: Fésüs László, Harmadik kiadás, Egyetemi jegyzet, DE OEC, Debrecen, 2001
Dr. Fábry Zoltán: Biokémia. Oktatási segédanyag. DE EFK, Nyíregyháza, 2002

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon (szemináriumokon) való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli, írásbeli.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállaló aláírása:

Molnár Mónika
mestertanár

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Család és gyermekvédelem I–II.		
A tantárgy angol neve: Family and childcare I–II.		
Tanszék neve: Szociális Munka Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Hüse Lajos		
Ajánlott félév:	V.	VII.
Tantárgyi kód:	EKSM-126-01N EKSM-126-01L	EKSM-126-02N EKSM-126-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	0+3	0+3
Levelező tagozat félévi óraszám:	0+15	0+15
Kredit:	4	4
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális munka alapszak (család és gyermekvédelem specializáció)
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Szociális munka alapszak (család és gyermekvédelem specializáció)/kötelezően választható
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány/kötelező

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy általános célja a család funkcióinak és diszfunkciónak megismeréséből kiindulva bemutatni, hogyan épül fel a modern társadalomban a családokat támogató, a diszfunkciókat korrigáló, a gyermek veszélyeztetettségét kezelő/megszüntető, szükség esetén a családot helyettesítő szakmai rendszer, amelyet általánosan gyermekvédelmi rendszernek tekintünk. A gyermeki jogok törvényi szabályozására és érvényesülésére építve a tantárgy áttekinti a gyermekvédelmi rendszert szabályozó joganyagot – ügyelve az egyéb tantárgyak irányában létrejövő szinergiára –, valamint a gyermekvédelemben dolgozó szociális munkások feladatait. A tantárgy speciális célja, hogy a hallgatók képesek legyenek a család- és gyermekvédelmi keretek között értelmezni a rendszerszemléletű családi szociális munka irányzatait,

alkalmazni a módszereit. Kapjanak képet a gyermekek mindenekfelett álló érdekének érvényesítéséről, annak elsődlegességéről, és arról, hogy ezen elv megvalósulásának több jogszerű megoldása is lehet.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre

Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, interdiszciplináris jellegét

Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra

Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait

Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait

Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit

Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát

Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől

Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra

Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére

Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét

Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel

Képes áttekinteni a szociális munka szakterületeinek dokumentációit, a kapcsolódó szakmai feladatokat

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett

Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre

Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez

Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására

d. autonómia és felelőség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex irányutatóit figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli

Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért

Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik

Oktatás típusa:

Szeminárium, gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70+30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Moodle-rendszerbe feltöltött segédanyag, internetes oldalak ajánlása, csoportos irodalomfeldolgozás, kiscsoportos gyakorlatok (akvárium-helyzet, tréning-gyakorlatok), Élő Könyvtár

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Szegregációs és integrációs mechanizmusok a társadalomban. Az intézményesült szegregációs és integrációs folyamatok.

How to help children from ethnic minorities into the adaptation to school in V4 countries.

Nyíregyháza Ifjúsága

Az erőszak és agresszió leképeződése a gyermekvédelmi esetekben

A tantárgy részletes leírása:
A tantárgy tartalma:

I. félév

1. Családformák változása, generációk együttélésének jellemzői. Családi életciklusok
2. A gyermeki jogok rendszere és érvényesülésük
3. A család funkciói, a diszfunkcionális család működése. A társadalom funkciói és diszfunkcionális működése.
4. A gyermek veszélyeztetettsége. Az elhanyagolástól a bántalmazásig.
5. A gyermekvédelem kialakulása hazánkban. Az állami gyermekvédelem és intézményrendszere.
6. A jogi szabályozás áttekintése
7. Munkamódszerek a családokkal való szociális munkában
8. Szociális munka családokkal alapfogalmak
9. Szociális munka családokkal a szociális és gyermekvédelmi ellátásokban
10. Adósságkezelés: ügyintézés és adminisztráció
11. Gyermekjóléti szolgáltatások: prevenció lehetőségei
12. Gyermekjóléti szolgáltatások: problémakezelés ismerete és a munka adminisztrációja
13. Gyermekvédelmi szakellátás és a családi szociális munka
14. Társintézményekkel való együttműködés formái

II. félév

1. Krízisek és intervenciók a család és gyermekvédelemben
2. A veszélyeztetettség okai és következményei, a megelőzésben érdekelt köre és feladataik.
3. Csatlakozás a klienshez. A jogilag kényszerített kapcsolattól az együttműködésig
4. A kliens és segítő közti szerződés szerepe és sajátos formái a gyermekvédelemben
5. A családgondozás dinamikus modelljének eszközei
6. Szociális munka hátrányos helyzetű családokkal. A transzparens családok.
7. Szociális munka az válás folyamatában, csonka- és mozaikcsaládokkal
8. Az örökbefogadás lehetőségei, gyakorlata, pedagógiai és pszichológiai dilemmái
9. A szociális munka beavatkozási eszközei és módszerei családon belüli erőszak, gyermekbántalmazás esetében
10. Az esetmegbeszélő csoport a családokkal végezhető szociális munkában.
11. Szakmaközi együttműködés I. Az észlelő- és jelzőrendszer kiépítése, gondozása.
12. Szakmaközi együttműködése II. Az alapellátás és a szakellátás együttműködésében rejlő lehetőségek kiaknázása.
13. Eszközök és lehetőségek az iskolai szociális munkában
14. A szupervízió szerepe a család és gyermekvédelemben dolgozók mentálhigiénés jóllétének megőrzésében.

Kötelező irodalom:

- Szöllősi Gábor (2000): Hogy fogalmunk legyen róla... Esély 2000/4. 39 – 71. oldal
- Herczog Mária (2001): Gyermekvédelmi kézikönyv. Budapest, KJK Kerszöv.

-
- Szilvási Léna (szerk.) (1996) Gyermek – család – társadalom. Szociális munka gyermekes családokkal. Kézikönyv, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest.
 - Hüse L., Huszti É., Takács P. (2016): A gyermekvédelem peremén – Negatív életesemények hatása a kamaszok és fiatalok egészségkárosító magatartására. *Metszetek* Vol. 5. No. 4: 80-108
 - Hüse L. (2015): Gyermekvédelmi praktikum 1. – Tájékozódás és orientálódás. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
 - Bogács E., Hüse L. (2015): Gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás együttműködésének erősítése. In: Rácz A. [szerk]: A gyermekvédelem megújulási alternatívái. Gyermek- és ifjúságvédelmi tanulmányok. Rubeus Egyesület, Budapest. 248-267. (ISBN:978-615-80264-0-6) http://rubeus.hu/wp-content/uploads/2015/08/gyermek_es_ifjusagvedelmi_tanulmanyok_otodik_kotet.pdf
 - Csillag M., Hüse L. (2015): Gyermekjólét – gyermek jól-lét, fejlesztési irányok. In: Rácz A. [szerk]: A gyermekjóléti szolgálatok feladatellátásának szakmai támogatása. Műhelytanulmány. Rubeus Egyesület, Budapest. 87-98. ISBN 978-963-12-2144-2 <http://rubeus.hu/wp-content/uploads/2015/07/a-gyermekjoleti-szolgalatok-feladatellatasanak-szakmai-tamogatasa.pdf>
 - Rácz Andrea (2016): Gyermekvédelem mint fragmentált társadalmi intézmény. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
 - Virginia Satir (1999): A család együttélésének művészete. Coincidencia Kiadó, Budapest.
 - Veressné Gönczi Ibolya (2002): A gyermekvédelem pedagógiája. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.
 - Veczkó József (2002): A gyermek- és ifjúságvédelem Család- és gyermekérdekek APC stúdió.
 - Domszky András (szerk.) (2004): Gyermekvédelmi szakellátás Segédanyag a szociális szakvizsgához NCSSZI Budapest.

Ajánlott irodalom:

- Sárváry Andrea (2011): Egyén a családban, Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Sipos László (2005): A gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények alakulása és a gyermekbűnözés specifikumai In: Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar Tudományos Közlemények III. kötetében. Szerkesztette: Dr. Fábíán Gergely Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza.
- Kerezi Klára (1995): A védtelen gyermek Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Bp.
- Szabolcsi Julianna (2013): Kapcsolattartás a vér szerinti családdal a gyermekvédelmi szakellátásban. NCSSZI, Budapest.
- Herczog Mária (2007): Gyermekbántalmazás. KJK-Kerszöv.
- Herczeg Rita (2004): Gyermeki jogok a gyermekotthonokban Kapocs 2004/2. szám
- Berne, E. (1984): Emberi játszmák. Gondolat, Bp.
- Figula Erika (2004): Iskolai zaklatás – iskolai erőszak pszichológus szemmel. Nyíregyháza.
- Barnes, Gill Gorell: Család, terápia és gondozás Családterépiás olvasókönyv 2., Animula Kiadó, 1991.
- Bányai Emőke: A családokat támogató szolgáltatások integrációja Esély 2003/5.
- Berg, Insoo Kim: Konzultáció sokproblémás családokkal Családterépiás olvasókönyv, Animula Kiadó, 2004

-
- Stang Tünde: Szociális munka családokkal. In.: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak, Szociális Szakmai Szövetség 2002.
 - Feuer Mária szerkesztette: A családsegítés elmélete és gyakorlata. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008.
 - Kecskés Éva: Dzsembujisták Szociális Szakmai Szövetség Budapest, 2005.
 - Szöllősi Gábor: A családon belüli bántalmazás és a szociális szakma viszonyáról Család, gyermek, ifjúság, 2003/1. 5 – 25. oldal
 - P. Minuchin – J. Colapinto – S. Minuchin: Krízisről krízisre. A szegény családok kezelése ANIMULA Kiadó, Budapest, 2002.
 - Bárdos Kata: Alapvető eszközök a szociális munkában. In: Kézikönyv szociális munkásoknak. Szerkesztette: Kozma Judit. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 2002. 128-156. o.
 - Stang Tünde: Szociális munka családokkal. In: Kézikönyv a szociális munkásoknak. Kozma Judit szerk. Szociális Szakmai Szövetség, 2002. 157 – 185. oldal
 - Pik Katalin: Szupervízió a szociális munkában T-TWINS Kiadó Budapest, 2002.
 - Pik Katalin: A szociális munkások, munkahelyeik és szupervízoraik. Esély, 2001/2. 72-83. oldal
 - Lovas Zsuzsa – Herczog Mária: Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. MÚZSÁK Kiadó, Budapest, 1999.
 - Morvai Krisztina: Terror a családban Kossuth Kiadó, 1998.
 - Szilvási Léna (szerk.) Gyermek – család – társadalom. Szociális munka gyermekes családokkal. Kézikönyv, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 1996.
 - Gill Gorell Barnes: Családterápia és gondozás. Családterápiás olvasókönyv sorozat II. Budapest, 1991.
 - Bognár - Telkes: A válás lélektana HAAS and SINGER Alapítvány Budapest, 1994.
 - Szilvási Léna (szerk.) Gyermek – család – társadalom. Szociális munka gyermekes családokkal. Kézikönyv, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 1996.
 - Diósi Ágnes: A cigány családsegítés kérdőjelei Esély 1992. 2. 81-86.
 - Pik Katalin: A cigánygyerekek és az óvoda esete - I. Esély 2000. 6. 24 - 42. oldal
 - Pik Katalin: A cigány gyerekek és az óvoda esete - II. Esély 20011. 47-60. o. oldal
 - Szexuális gyermekbántalmazás a családban szerkesztette: Széchei Orsolya, ANIMULA Kiadó, Budapest, 2001.
 - Gyermekbántalmazás I – II. Tanulmánygyűjtemény szerkesztette: Lakner Zoltán – Tordainé Vida Katalin – Tordai Vilmos, VJKTF Esztergom, Kalendart Kiadó, 1997.

Honlapok

parbeszed.lib.unideb.hu

<http://www.csagyi.hu/kiadvanyok/folyoirat>

<http://www.ncsszi.hu/kiadvanyok>

www.macsgyoe.hu

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Olvasmánynapló. A hallgatói munka kétfokozatú értékelése (megfelelt, nem felelt meg). Javítás lehetséges.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A benyújtott hallgatói munka „megfelelt” fokozatra értékelése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Portfólió elkészítése (mindkét félévben). A portfólióra és a portfólió megvédésre kapott jegy átlagából alakul ki a gyakorlati jegy. Amennyiben nem sikerül az első alkalommal teljesíteni, B, illetve C számonkérésre (szóbeli számonkérés két oktató jelenlétében) van lehetőség.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsga nem kapcsolódik a tantárgyhoz.

Vizsgáztatási módszer:

Vizsga nem kapcsolódik a tantárgyhoz.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Hüse Lajos
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Szoboszlai Katalin
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábián Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Családsegítés pszichológiai módszerei	
Psychological methods of family care	
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Andrea	
Ajánlott félév	VII.
Tantárgyi kód	EKPT-155-00N EKPT-155-00L
Nappali tagozat heti óraszám	2+2
Levelező tagozat félévi óraszám	10-10
Kredit	5
Vizsgakövetelmény	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend	-

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik:
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/-k/ névsora:
Dr. Sárváry Andrea főiskolai docens, Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd, Laczkóné Májér Réka főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:
A tantárgy célja a rendszerszemléleti gondolkodás kialakítása, vagyis, hogy a hallgató a vele szakmai kapcsolatba kerülő egyén problémáján keresztül az egész család működésére betekintést nyerjen. Az elméleti és gyakorlati órák során a hallgató egyrészt ismereteket kap bizonyos betegségek és pszichés problémák következtében megjelenő családi zavarokról, és a családi működés patológiás dinamikájáról, másrészt módszerspecifikus technikákat ezek feltárására és kezelésére.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok

vezetésének módszertanát.

- Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.
- A hallgató ismeri a családi rendszerszemlélet alapfogalmait, a tünet rendszerszemléleti megközelítését, a családi életciklusok jellemzőit, a válás, halál, haldoklás és gyász, valamint a sérült gyerekeket nevelő családok pszichés jellemzőit.

Képességek, készségek:

- Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.
- A hallgató képes a családpszichológiai fogalmak adekvát használatára.
- Képes a tünetet rendszerszemléletben értelmezni.
- Képes az egyéneken túlmutató, az egész család működésének, dinamikájának átlátására.
- Képes segíteni a családokat a válás és a haláleset és kezelésében.
- Képes segíteni a sérült gyerekeket nevelő családokat.
- Képes az egész családra kiterjedő gondozás megtervezésére és megvalósítására.

Autonómia, felelősségvállalás:

- Megbízható ismereteik révén a hallgató felelősséget vállal a rendszerszemléleti fogalmak adekvát alkalmazásáért.
- Felelősséget vállal a krízisek felismeréséért, valamint azok adaptív kezeléséért.
- Felelősséget vállal a sérült gyereket nevelő családok hatékony segítésében.
- A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.
- Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.
- Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.

Attitűd:

- Érzékeny és nyitott a családok pszichés problémákra, elkötelezett és kompetenciáján belül felelősséget vállal a szakmai beavatkozásokért.
- Nyitott a családok megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz.
- Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.
- Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói

megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal, gyakorlatok kiscsoportos formában, tömbösítve.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Szakedolgozati és TDK munkák

A tantárgy részletes leírása:

Elméleti órák tematikája:

1-3: Családi rendszerszemlélet (a család, mint rendszer, alrendszerek, határok)

4-6: A tünet rendszerszemlélete: Amikor a gyermek a tünehordozó

7-9: A tünet rendszerszemlélete: Amikor a felnőtt a tünehordozó

10-12: Családi életciklusok, a normatív krízisek pszichológiai feladatai

13-15: A válás lélektana

16-18: Halál, haldoklás, gyász,

19-20: A vetélést követő és a perinatális gyász

21-23: Gyermekgyógyászmunkája és családi gyász munka

24-26: Sérült gyermeket nevelő családok

26-28: Genogram felvétele és értelmezése

A gyakorlati órák során a következő témakörök kerülnek feldolgozásra:

1. Önismereti gyakorlatok
2. Származási család pszichológiai feldolgozása
3. Védőnői munkával kapcsolatos helyzetgyakorlatok, szituációs játékok

Kötelező irodalom:

Sárváry, A., 2011, Egyén a családban – A családpszichológia alapjai

Ajánlott irodalom:

Bagdy E., 1986, *Családi szocializáció és személyiségfejlődés*. Tk. Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1992a, *Öngyilkosság-öngyilkossági kísérlet. Adatok és tények*. Animula Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1992b, *Titkok nélkül. Lélektani vizsgálódások az öngyilkosságról*. Cserépfalvi Kiadó, Budapest.

Bakó T., 1996, *Verem mélyén. Könyv a krízisről*. Cserépfalvi Kiadó, Budapest.

Bognár, G., és Telkes, J., 1994, *A válasz lélektana*. Haas&Singer Alapítvány.

Bíró, S., és Komlósi, P., 1989, *Családterápiás olvasókönyv I.* (szerk.) Mérei Ferenc mentálhigiénés Szolgálat, Budapest.

Járó, K., 2001, *Játszmák nélkül: Tranzakcióanalízis a gyakorlatban.* (szerk.) Helikon Kiadó.

Kast, V. 2002, *A gyász. Egy lelki folyamat stádiumai és esélyei*. Park Könyvkiadó, Budapest.

Koltai, M., 2003, *Család – pszichiátria – terápia.* (szerk.) Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest. („A pszichiátria aktuális kérdései” sorozat)

Kübler Ross, E., 1988, *A halál és a hozzá vezető út*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való rendszeres, a gyakorlatokon kötelező részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Andrea
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Csecsemőgondozás módszertana	
A tantárgy angol neve: Infant development and care methodology for Health Visitors	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	IV.
Tantárgyi kód:	EKVM-166-00N EKVM-166-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	28+16+12/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+10+5/félév
Kredit:	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Általános védőnői módszertan

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiepíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott szakmai elvárások, illetve követelmények attitűd rendszerét.
- Megismertetni az ön- és kölcsönösen segítő, valamint az egyéb támogató (szupportív) szervezetek működési mechanizmusait és bekapcsolódásának lehetőségeit.
- Felkelteni a hallgatók igényét az anya-, gyermekvédelem ügyét elkötelezetten, naprakész és folyamatosan megújuló szakismerettel szolgáló védőnői szerep elsajátítására.
- Bemutatni a komplex családgondozás mibenlétét és gyakorlatának jellegzetességét.
- Felkészíteni a gyermekágyas anya, az újszülött, csecsemő otthoni gondozására, az anya, újszülött-, csecsemőgondozás szakfeladatainak ellátására.

- Képesé tenni a hallgatókat a családok, gondozottak egészséges életvitelének alakítására

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.

Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete és az ellátás javítása iránt.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jólétére és elégedettségére.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor, írásvetítő, tv, video, külső szakmai gyakorlat

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy feladata megismertetni a hallgatót a 0-1 éves gyermek pszichoszomatikus fejlődésének különböző korszakaival és készség szintjén elsajátíttatni a gondozási műveleteket, valamint a csecsemő és gyermek táplálásának korszerű módszereit. Az oktatás célja, hogy a védőnő képes legyen a gyermekágyas nők és az újszülöttek, csecsemők egyéni szükségleteinek megfelelő szakmaspecifikus komplex gondozására. Ismerje a szűrővizsgálati módszereket, és legyen képes azokat kivitelezni. Legyen alkalmas a gondozási folyamat

tervszerű megvalósítására, dokumentálására, a jogszabályi, adatvédelmi és adatkezelési szabályok betartásával.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elméleti órák heti bontásban:

1. Gyermekágyasok védőnői gondozása, látogatás, tanácsadás szempontjai
2. Újszülött ellátás irányelvei, újszülött látogatás szempontjai, védőnői teendők A gondozómunka sajátosságai a családban, a védőnő tájékoztató tevékenysége a gyermekek után járó ellátásokról
3. Újszülött védőnői gondozása – újszülött táplálása, anya-gyermek kapcsolat alakítása, újszülöttlátogatás kiemelt szempontjai
4. Csecsemőlátogatás irányelvei 0-3 hónapos korig
5. Csecsemőlátogatás irányelvei 3-6 hónapos korig
6. Csecsemőlátogatás irányelvei 6-9 hónapos korig
7. Csecsemőlátogatás irányelvei 9-12 hónapos korig
8. Fokozott gondozást igénylő csecsemők gondozása
9. Csecsemő tanácsadás (előkészítés, lebonyolítás, státusz vizsgálatok). Szűrővizsgálatok csecsemőkorban, annak jogi szabályozása.
10. Védőnői szűrések- látás, hallás, testtartás
11. A szülői kérdőív szerepe a gyermekek fejlődésének nyomon követésében, a szülő és védőnő együttműködése a koragyermekkor gondozásban és nevelésben
12. Csecsemőhalálozás alakulása, csecsemőhalálozással kapcsolatos védőnői feladatok, újszülött gyilkosságok
13. Védőoltások, védőnő szerepe a védőoltás szervezésében, lebonyolításában. Az Országos Epidemiológiai Központ módszertani levele a évi védőoltásról.
14. Vitamin profilaxis. Csecsemőkori hasfájás kezelésének lehetőségei, védőnő szerepe.

Gyakorlati órák heti bontásban:

- 1-2. Újszülött-, gyermekágyas gondozással kapcsolatos védőnői feladatok, oktatótevékenység a családlátogatáskor, nyilvántartásba vétel dokumentációs feladatai, gondozási terv készítése, egyéb adminisztratív tevékenységek gyakorlása
 - bőrápolás
 - köldökellátás
 - lázcsillapítás
 - vitamin profilaxis
- 3-4. Csecsemőgondozással kapcsolatos védőnői feladatok 0-6 hónapos korig, adminisztrációs teendők gyakorlása, szituációs feladatok, videofilm vetítés (Kötődésemélet c. sorozat)
 - csecsemő megfigyelés
 - gondozás, ellátás
 - ivóvíz használat (vezetékes víz nélküli területen)
- 5-6. Csecsemőgondozással kapcsolatos védőnői feladatok 6-12 hónapos korig, adminisztrációs teendők gyakorlása, szituációs feladatok.
 - csecsemő szomatikus, érzelmi fejlődése

-
- ápolási feladatok
 - táplálási tanácsok
 - 7-8. Csecsemő tanácsadás szervezése, előkészítése, lebonyolítása, státuszvizsgálatok bemutatása, gyakorlása, adminisztrációs teendők gyakorlása
 - 9-10. Csecsemőhalálozással kapcsolatos dokumentációs feladatok gyakorlása. Problémás kötődés, újszülöttgyilkosságok témakörében videófilmek megtekintése, az esetek megbeszélése, elemzése
 - 11-12. Védőoltásokkal kapcsolatos védőnői teendők. Védőnő dokumentációs lehetőségei. Életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a jogszabályi háttér tükrében
 - 13-16. Újszülött- és csecsemőgondozással kapcsolatos szakmai cikkek feldolgozása, elemzése, esettanulmányok
 - 17-20. Külső gyakorlat védőnői tanácsadóban, újszülött-, csecsemő tanácsadás megfigyelése
 - 21-24. Külső szakmai gyakorlat védőnői körzetben, újszülött, gyermekágyas látogatás megfigyelése
 - 25-28. Külső szakmai gyakorlat védőnői körzetben, csecsemőlátogatás megfigyelése

Kötelező irodalom:

1. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
2. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
3. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
4. Órások – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
5. Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
6. Lothrop, Hannah: Nagy szoptatóskönyv, Budapest, White Golden Book, 2005.
7. Stoppard, Miriam: Mit tud a gyerek, Játékos képességvizsgálatok, Budapest, Park Kiadó, 1997.

Ajánlott irodalom:

1. Védőnő folyóirat
2. Guóth-Gumberger, Marta -Hormann, Elizabeth: Szoptatás, Budapest, Sanoma Kiadó, 2003.
3. Klaus, Marshall H.- Klaus, Phyllis H.: A csodálatos újszülött, Budapest, Jaffa Kiadó, 2005.
4. Bakos Mária: A gyerek, a fogantatástól 1 éves korig, EuBook Könyvkiadó Kft. 2006.
5. Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája Kossuth Könyvkiadó 1999.
6. Dr. Gál Éva, Dr. Kemény János: Aludj velem! Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 2004.
7. Martin Dornes: A kompetens csecsemő Pont 2002.
8. Soósné Kiss Zsuzsanna: Szülőnek lenni vagy szülővé válni? Generál Press, 2001.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészséges gyermek fejlődése közösségben (óvoda, bölcsőde)	
A tantárgy angol neve: Healthy Child Development in Community	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Gyulai Anikó	
Ajánlott félév:	IV.
Tantárgyi kód:	EKVM-165-00N EKVM-165-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	80/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	22/félév
Kredit:	4
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félév szerint

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/k/ névsora:

A tantárgy általános és speciális céljai:

A gyakorlat ideje alatt a védőnő hallgatók ismerjék meg a kisdetek és az óvodáskorúak intézményi nevelését, gondozását, a bölcsődés és óvoda korú gyermekek élettani jellemzőit, fejlődési sajátosságait. Az egészséges gyermek fejlődése közösségben tantárgy keretében a hallgatók 40 órát (5 nap/napi 8 óra) bölcsődében, és 40 (5 nap/napi 8 óra) órát óvodában töltenek, annak érdekében, hogy a megszerzett elméleti tudásuk mellett gyakorlati készségekre is szert tegyenek. A gyakorlat legfontosabb célja, hogy bölcsődei-óvodai közösségi szinten az egészséges gyermekek testi és pszicho-motoros fejlődésének követésében jártasságot szerezzen, a hallgató megfigyelési képességét fejlessze. További célja, hogy a hallgató betekintést nyerjen a gyermekek napközbeni ellátásának intézményes keretei közé, ismerje meg a közösségben történő gondozás-nevelés, valamint az óvodai nevelés legfontosabb alapelveit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **Tudás:** Ismeri 0-7 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.
- b. **Képesség:** Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára
- c. **Attitűd:** Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- d. **Autonómia és felelősség:** Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó. Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes

Oktatás típusa:

Külső szakmai gyakorlat bölcsődében és óvodában

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70-30%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- Egészséges gyermek mozgásfejlődésének a megfigyelése
- Helyes szokások kialakítása gyermekkorban
- Játéktevékenység megfigyelése

A tantárgy tartalma:

A tantárgy részletes leírása:

A gyakorlat elsősorban a bölcsődei gondozás-nevelés, valamint az óvodai oktatás-nevelés feladatainak, valamint a gyermekek pszichomotoros fejlődésének a megfigyelésén alapul. A hallgatók feladatait részletesen az „*Egészséges gyermek fejlődése közösségben gyakorlati napló*” című dokumentum tartalmazza.

40 óra gyakorlat bölcsődében

Megfigyelési szempontok a hallgatók részére a bölcsődében:

- Figyelje meg a bölcsődés korú gyermek szükségletei kielégítésére alkalmazott eljárásokat;
- Ismerje meg, szerezzen tapasztalatot a bölcsődei gondozásról és nevelésről;

-
- Szerezzon ismeretet a gondozónő-gyerek, gyerek-gyerek között folyó kommunikáció jellemzőiről, illetve a gyerekek játék- és munka- tevékenységéről,
 - Ismerkedjen a csoport életrendjével, szokásrendjével.
 - A bölcsőde helyiségei; a bölcsőde berendezései; a bölcsődei napirend
 - A bölcsődei étrend;
 - A bölcsődei csoport kialakításának szempontjai;
 - A saját gondozónő rendszer működési elve
 - A gondozási tevékenység
 - A hátrányos helyzetű gyermekek bölcsődei ellátása
 - Adminisztráció

40 óra gyakorlat óvodában

Feladatok és megfigyelési szempontok védőnő hallgatók részére az óvodában:

- Megismerni az óvodai életet: az óvodai élet napirendjét, szokásrendjét, a gyerekcsoport, az óvoda dolgozói, az óvoda helyi programja, a csoport nevelési terve
- Kísérje figyelemmel a gyerekek és az óvodapedagógusok napi tevékenységét;
- Az óvónővel való megegyezés szerint segítsen a gyerekek gondozásával kapcsolatos teendőkben (étkezés, mosdóhasználat, öltözés).
- Kapcsolat teremtése a gyerekekkel: beszélgetés, bekapcsolódás a játékukba;
- Óvodai környezet megfigyelése: udvar felszerelése, játékok, az óvoda helyiségei, berendezési tárgyak,
- Óvodai napirend;
- Óvodai étrend, étkezés;
- Óvoda nevelési feladatai;
- A gyermekek megfigyelése a csoportban;
- A gyermekek mozgásfejlettsége;
- A gyermekek játéktevékenysége;
- A gyermekek beszédfejlettsége;
- Önálló tevékenységek, jó és rossz szokások meglétének megfigyelése.

Kötelező irodalom:

- A bölcsődei gondozás-nevelés minimumfeltételei és a szakmai munka részletes szempontjai. OCSGYVI, Bp. 1999
- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja.
- Biztos alapokon. Kisgyermekkorai nevelés és gondozás. Nevelés és képességfejlesztés. OECD, 2001
- Vekerdy Tamás: Gyerekek, óvodák, iskolák. Budapest, Saxum Kiadó, 2001. 7–161.

Ajánlott irodalom

- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus - Pszichológus Tagozat anyaga, 2007
- Bakonyi Anna: Irányzatok, alternativitás az óvodai nevelés területén. Tárogató Kiadó, Budapest, 1995. 36–47. oldal

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Egészséges gyermek fejlődése közösségben gyakorlati napló folyamatos vezetése

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlat teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzése:

A szakmai gyakorlat elismerésének feltétele a gyakorlati napló leadása a szakmai gyakorlat időszakát követő 2. hét végéig, de legkésőbb a szorgalmi időszak végéig. Aki a naplóját nem adja le időben, vagy az előírt formai és tartalmi követelményeknek nem felel meg, azon hallgató számára a szakmai gyakorlat érvénytelen, a gyakorlatát meg kell ismételni. A gyakorlati naplóban a gyakorlat vezetője egy ötfokozatú érdemjegy adásával értékeli a hallgató munkáját, a gyakorlat utolsó napján aláírásával igazolja annak letöltését. A gyakorlat értékelése a gyakorlatvezetők által javasolt jegyek, valamint a gyakorlati napló érdemjegyének a számtani átlaga alapján történik. Hiányzás: TVSZ 11§ (1.);(2) bekezdés és a TVSZ melléklet V. rész 11§ (2.) bekezdés alapján

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Gyulai Anikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészséges gyermek fejlődése, gondozása	
A tantárgy angol neve: Healthy Child Development and Care	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	IV.
Tantárgyi kód:	EKVM-164-00N EKVM-164-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+4
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+20
Kredit:	5
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Funkcionális anatómia I-II.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak – Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Nagy Józsefné ügyvivő szakértő, Gyulai Anikó tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az elméleti előadások fő célja: Megismertesse a hallgatókkal a fogamzástól a serdülőkor végéig tartó időszak fejlődésének állomásait, összetevőit, a fejlődés feltételeit.

Az elméleti előadások specifikus célkitűzései:

- A hallgatók ismerjék meg és sajátítsák el a csecsemők és gyermekek élettani fejlődésének menetét.
- Ismerjék, a gyermek fejlődését meghatározó külső és belső tényezőket, legyenek képesek a rizikótényezők feltárására.
- Tudjanak a gyermekek fejlődésének elősegítésére vonatkozóan tanácsokat adni, az eltérő fejlődésmentet felismerni.
- A helyes szokások kialakításával kapcsolatban nevelési tanácsokat adni.

A gyakorlati órák fő célja: A hallgató felkészítése az önálló munkavégzésre, szakszerű tanácsadásra. A hallgató a gyakorlatvezető irányítása mellett megismerkedik a csecsemőgondozás,- nevelés és a táplálás, gyakorlati munkájával.

A gyakorlati órák specifikus célkitűzései:

A félév során a hallgató ismerje meg:

- az újszülött fogadásának és elhelyezésének lehetőségeit;
- az alapvető gondozási műveleteket (fürdetés, pelenkázás, a csecsemő fogása, tartása, testméretek ellenőrzése),
- valamint a szoptatást és mesterséges táplálást.
- Ismerje meg és alkalmazza a gondozáshoz kapcsolódó nevelési feladatokat.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** Átfogóan ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit. Ismeri az egészséges, valamint a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit. Ismeri az egyes életkorokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket. Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit. Ismeri a gyermekgondozás, kisgyermekellátás szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
- b. **képesség:** Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára. Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra. Képes az egészséges gyermektáplálás irányelveinek hiteles közvetítésére. Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.
- c. **attitűd:** Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra. Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására. Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.
- d. **autonómia és felelősség:** Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi. Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak

jól létére és elégedettségére. A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Elmélet és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal. Moodle e-learning rendszer használata a tananyagok eléréséhez, továbbá a számonkéréshez. Demonstrációs terem, korszerű csecsemőgondozási eszköztár, Teljes Szülői Élmény Program alkalmazása-

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Gyermekkorúak egészségi állapotának, egészségmagatartásának vizsgálata;

A tantárgy részletes leírása:

28 óra elmélet részletesen:

1.-2.óra: Bevezetés Életszakaszok. Az intrauterin fejlődés: embrionális fejlődés, blasztogenezis, organogenezis, a foetus fejlődése

3-4. óra: A megszületéskor bekövetkező változások. A légzés, keringés, az anyagcsere változásai. **Az érett újszülött jellemzői.** Testtömege, hossza, testtartása, testfelület- testtömeg aránya, koponyacsontok jellegzetességei, fejkörfogata, mellbősége, mellkas, emlők porcok, bőr jellemzői, belső szervek: tüdő, máj, lép, gyomor, tüdő, vese, agy, az érett újszülött mozgásai, az érett újszülött reflexei, vérnyomása, víztartalma, vizelete, széklete, hőmérséklete, hőszabályozása, hormonális működése, vér, immunrendszer, érzékszervek, neurológiai jelek.

5-6. óra: Az újszülött ellátása, az újszülött-korban fellépő sajátos elváltozások. Apgar módszer, a nyák eltávolítása, szem ellátása, köldökellátás, fürösztés, gyomortartalom leszívása. A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége a szülőszobán, első mellre helyezés. Feladatok az újszülött osztályon.

7-8. óra: Az újszülött-korban fellépő sajátos elváltozások. Fiziológias testtömeg csökkenés, kiszáradásos láz, élettani sárgaság, újszülött kori vérzékenység, K vitamin profilaxis. hormonhatásokon alapuló elváltozások.

9-10. óra: Az egészséges csecsemő fejlődése, a hosszfejlődés, a testtömeg gyarapodása, a fognöves: A csecsemő megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés fogalma, módszerei, jelentősége a védőnői munkában. A fejlődés fogalma. A hosszfejlődés fogalma, üteme, regisztrálása: a hossz-percentil táblázat használata. A testtömeg-gyarapodás fogalma, üteme,

regisztrálása: a súly-percentil táblázat használata. A testhosszhoz számított testtömeg aránya. A gyermekkori tápláltság megállapítása a védőnő munkájában. Fejlődési Kvóciens. A fogzás fogalma, átbújási sorrend. A fogzás tünetei, ezek enyhítése, babonák, tévhitek eloszlata. D-vitamin profilaxis

11.-12. óra: Az egészséges csecsemő fejlődése 0-12 hónapos korig. A csecsemők pszichomotoros fejlődése.

13-14. óra: A nagymozgások fejlődése, manipuláció fejlődése, beszédfejlődés. A fejlődés elősegítése.

15-16. óra: Az 1-3 éves gyermek pszichomotoros fejlődése.

17.-18. óra: Az óvodáskorú gyermek pszichomotoros fejlődése.

19-20. óra: Az iskolaérett gyermek, a kisiskolás gyermek fejlődési sajátosságai: Az iskolaérettség fogalma, kritériumai. A tanköteles kor fogalma, kritériumai. A kisiskolás gyermek motoros, mentális, szociális fejlődése.

21-22. óra: A gyermek fejlődésének sajátosságai praepubertásban és pubertás korban. A praepubertás, pubertás fogalma, időpontja, jellemzői. Motoros, mentális, szociális fejlődés.

23-24. óra: A helyes szokások kialakításának módszerei. Az éntudat egészséges fejlődését a kompetencia kialakulását segítő szülői/gondozói magatartás. Szobatisztaságra nevelés, Helyes étkezési szokások kialakítása, Helyes tisztálkodási, öltözködési szokások kialakítása, Fogápolási szokások kialakítása.

25-26. óra: A koragyermekkori fejlődés zavarainak felismerése. A gyermekek fejlődését befolyásoló tényezők, különös tekintettel a veszélyeztető tényezőkre. A fejlődés nyomon követése, rendszeres monitorozásának jelentősége. A fejlődési vizsgálat menete, kivitelezése. A megkésett fejlődésre utaló gyanújelek. Csecsemőkor: Alvás-ébrenlét rendellenességei, látási magatartás, hallási magatartás, figyelem, érdeklődés, szociális fejlődés, nagymozgások, finommozgás, szem-kéz koordináció vizsgálata.

27-28. óra: A megkésett fejlődésre utaló gyanújelek kisdedkorban (1-3 év) és óvodás korban, nagymozgások, finom motorika, beszéd, játék, viselkedés megfigyelése. A korai fejlesztés módszerei, jelentősége

56 óra gyakorlat részletesen:

A Csecsemő kisgyermek gondozása, nevelése, táplálása:

1-4. óra: Az újszülött fogadása, (Rooming-in), felkészülés az újszülött fogadásra, szükséges eszközök beszerzése. A hazai demográfiai helyzetet ismerve elősegíteni az egészséges élet feltételeit. A méhen belüli élet és a veszélyek.

5-8. óra: A csecsemő, kisgyermek fogása, tartása, emelése, bemutatás, gyakorlás. A szakszerűtlen szülői ellátás következményei.

9-12. óra: Öltöztetés, célja, szempontjai, célszerű ruhadarabok. A helytelen öltöztetés és következményei, a megelőzés. Gyakorlati megvalósítása.

13-16. óra: Pelenkázás, életkoronkénti bemutatás, gyakoroltatás, hibák- problémák. Pelenkával fedett terület elváltozásai, és a helyes kezelésük.

17-21. óra: Fürdetés, feltétele, kellékei, veszélyei, hibák- problémák. Gyakorlati megvalósítás. A bemutatás módszerei.

21-24. óra: Csecsemő kisgyermek fejlődésének nyomon követése, percentil. Testtömeg mérés, testhossz-, testarány-ellenőrzés, adminisztráció, teendők. A fejlődési problémák felismerése, kezelése, helyes lépések a megelőzésre.

25-28. óra: Csecsemő megfigyelése. A védőnői megfigyelés fontosságáról, a problémák felismerésének a lépéseiről, védőnői teendők.

29-32. óra: Az alvás élettana, alvás szükséglet:- pihentető életjelenség,- ösztön cselekvés (génjeinkben kódolt), biológiai óra megnyilvánulása, megújulás, energiával való feltöltődés,- a tudat kikapcsolása. Napoztatás, szabályai, veszélyei, nehézségei, öltöztetés napozáshoz. Levegőztetés szabályai, veszélyei, nehézségei, öltöztetés levegőztetéshez.

32-35. óra: Szoptatás, előnyei, anyatej összetétele, szoptatási testhelyzetek. A szoptatás társadalmi elfogadása. Szoptatási készség az anyában, család, közvélemény viszonyulása a szoptatáshoz, nyilvános helyen szoptatás, egészségügyi dolgozók hozzáállása.

36-39. óra: Kiegészítő táplálás: Csecsemő táplálás általános irányelvei, a szolidok bevezetése. Folyadékpótlás, Táplálékok konzisztenciája, Alternatív táplálkozási irányzatok, Vitaminpótlás, Táplálék mennyisége, Étkezések száma, kivitelezése, Táplálással összefüggő veszélyek, Gyümölcsle készítés szabályai, Főzelékek helyes elkészítése, Egészséges alapanyagok

40-42. óra: Tápszerek, használatának kritériumai, típusai, próbaszopás, ajánlás. Tápszerkészítés.

43-46. óra: Játék, szerepe a szocializációban, típusai, tanulás és a játék. J ó játék kritériumai. **Baleset megelőzés.** A gyermekbalesetek megelőzésének a szinterei. Balesetek csoportosítása, okai, gyermeki kíváncsiság, rossz élmények hiánya, gyermeki kreativitás, veszélyhelyzetek és megelőzésük. Hazai jó gyakorlatok.

47-52. óra: Csecsemő masszáz: Az érintés kommunikáció Pozitív és negatív érintés Masszírozás előnyei, bemutatás

53-56. óra: Teljes Szülői Élmény program: Bizonyítékokon alapuló, átfogó szülői képességeket tanító rendszer ismertetése, gyermekgondozási képességek elsajátítása. Megerősítve egy három napos csecsemő gondozási szimulációval (sírás, etetés, pelenkázás, megnyugtató stb). Az interaktív technológia (rögzít – megjelenít - kiértékel) segítségével a gondozás minősége értékelhető, a hibák javíthatóak.

Kötelező irodalom:

- **Bajusz Judit, Fiedler Orsolya, Tobak Orsolya:** Fejlődés, gondozás, táplálás gyermekkorban Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2013.
- **Dr. Majoros M., Lajtai Zs., Dr. Darvai S.:** Az egészséges csecsemő és kisgyermek fejlődése és gondozása Liceum Kiadó Eger, 2012.
- **„Örzök” egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve** Kiadta a Koragyermekkor Program keretében az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Budapest, 2014.
- **Gyermek alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez** Kiadta a Koragyermekkor Program keretében az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Budapest, 2014.
- **Dr. Szél Éva:** A gyermek fejlődése, táplálása, gondozása. Semmelweis Kiadó, 1998.
- **Országos Gyermek-egészségügyi Intézet: 2. sz. módszertani levél:** A pszichomotoros fejlődés zavarainak felismerése és ellátása az alapellátás gyakorlatában MAVÉ 2004 letölthető: www.ogyei.hu
- **Országos Gyermek-egészségügyi Intézet: 3. sz. módszertani levél:** útmutató és táblázatok a gyermekkor tápláltságot megítéléséhez MAVÉ 2004 letölthető: www.ogyei.hu

-
- **Koragyermekkorai Program** szakmai kisfilmek a gyermekfejlődésről: Letölthető:
http://www.gyermekalapellatas.hu/videok/media_473366/media_483630

Ajánlott irodalom:

- **Martin Dornes:** A kompetens csecsemő Pont 2002.
- **Soósné Kiss Zsuzsanna:** Szülőnek lenni vagy szülővé válni? Generál Press, 2001.
- **Erwin Richter- Walburga Brügge Katharina Mohs:** Dadog a Gyerek? Akkord 1997.
- **Erwin Richter- Walburga Brügge Katharina Mohs:** Így tanulnak beszélni a gyerekek Akkord 1997.
- **Felicity Savage King:** Szoptatási útmutató. MHB Kurator Kft. 1995
- **Goebel és Glöckler:** A nagy gyermekkalauz. dr. Szőke Henrik Bp.1994
- **Peenelope Leach:** Picik és kicsik. Park 1991.
- **Desmond Morris:** Babafigyelőben. Park 1993
- **Dr.Miriam Stoppard:** Babakönyv. Novotrade 1991
- **Benfried L.-Hans S.:** Babalexikon. Springer Hungaria Kiadó Kft 1991
- **Dominique Simonnett:** Mindentudó kisbabád. Medicina 1994
- **Selma H. Faiberg:** Varázsos évek. Park 1990
- **Caryi W. Krueger:** 1001 Ötlet Szülőknek. Lap-Ics Könyvkiadó V. 1994
- **Elizabeth Fenwick:** Kismamák nagykönyve. Oficinannova 1993
- **Robyngree és Susan M.:** Játék és foglalkozás bábik és típegők. Novotrade 1990
- **Dr. Komlósi Piroska:** Babavárás Kettesben. SCA HygieneProduct Kft., 2004.
- **Dr. Mramurácz É. Csordás Á.:** Csecsemő és kisgyermek táplálás elmélete és gyakorlata, Magyar Védőnők Egyesülete Országos Gyermekéü. Intézet, 2005.

Folyóiratok:

- Védőnő
- Kismama

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A gyakorlaton való aktív részvétel kötelező. Az elméleti részből egy db megfelelt minősítésű zárthelyi dolgozat megírása. Három napos csecsemő gondozás szimulációs gyakorlat elvégzése a Teljes Szülői Élmény Program keretében, mely minden hallgató esetében kötelező.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel, és a csecsemőgondozási szimuláció elvégzéses kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli teszt megírása, Moodle rendszerben. Gyakorlati vizsga (manuális vizsga demonstrációs teremben). A kollokviumi jegyet a két jegy átlaga adja.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Nagy Józsefné

Gyulai Anikó

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségfejlesztés I-II-III-IV.				
A tantárgy angol neve: Health-development I-II-III-IV.				
Tanszék neve: Védőnő Módszertani és Népegészségtani Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Attila				
Ajánlott félév:	II.	III.	VI.	VII.
Tantárgyi kód:	Egészségfejlesztés I. <i>Pedagógia, egészségpedagógia</i> EKVM-144-01N EKVM-144-01L	Egészségfejlesztés II. <i>Egészségfejlesztés alapjai</i> EKVM-144-02N EKVM-144-02L	Egészségfejlesztés III. <i>Egészségfejlesztés gyakorlata</i> EKVM-144-03N EKVM-144-03L	Egészségfejlesztés IV. <i>Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése</i> EKVM-144-04N EKVM-144-04L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0	1+2	1+1	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0	5+10	5+5	5+3+7
Kredit:	2	3	2	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-	Egészség-fejlesztés II.	Egészség-fejlesztés III.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

- Ápolás és Betegellátás Alapszak/Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány (Egészségfejlesztés I.-III.)
- Egészségügyi Gondozás és Prevenió Alapszak/ Védőnő szakirány (Egészségfejlesztés I.-IV.)

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

- **Kötelező:** Egészségfejlesztés I-II-III-IV. – Védőnő szakirány
- **Kötelező:** Egészségfejlesztés I-II. – Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
- **Kötelezően választható:** Egészségfejlesztés III. – Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány

Oktató/k/ névsora:

- Szelesné Dr. Árokszállási Andrea
- Moravcsik Korniyicki Ágota,
- Ujváriné Dr. Siket Adrienn
- Gyulai Anikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

Egészségfejlesztés I. (Pedagógia, egészségpedagógia)

Ismerjék meg a pedagógia feladatát, tárgyát, a személyiség kialakulását, a nevelés szükségességét a személyiség fejlődésében. Járuljon hozzá a minél tökéletesebb tanítási-tanulási folyamatok tervezéséhez, megvalósításához. Az oktatásmódszertan keretein belül ismerjék meg a tanítás-tanulással kapcsolatos módszereket, eszközöket, az ellenőrzés-értékelés formáit.

A hallgatók legyenek képesek arra, hogy elméletben és gyakorlatban a kliensoktatás általános elveit alkalmazzák, továbbá megismerjék mindazokat a tevékenységeket, melyek szükségesek a kliensek egészségének megőrzéséhez és a prevencióhoz. A hallgató ismereteinek, képességeinek bővítése, melynek középpontjában legyen az egészség, mint érték, az oktatás szerepe, a prevenció fontosságának erősítése az egészséges egyének és betegek csoportjainak körében.

Egészségfejlesztés II. (Egészségfejlesztés alapjai): Az életmód jelentősen meghatározza az egyén, és ezáltal egy társadalom egészségi állapotát annak alakulását. Az egészségfejlesztés interszektoriális területe révén az egészségügy bármely területén dolgozó szakember aktívan részt vehet az egyén és közösség egészségének javításában, megtartásában számos más területen dolgozó szakemberekkel együttműködésben. A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az egészségfejlesztés alapjait az egészségi állapotot meghatározó leglényegesebb tényezőket annak hatásának irányait és kapcsolatát az egészségi állapotra. Az egészségfejlesztés módszereit szemléletét és gyakorlati vonatkozásait megismerjék és alkalmazásuknak lehetőségeit elsajátítsák. A gyakorlatokat követően tudják alkalmazni a hatékony egészségkommunikációs technikákat, módszereket.

Egészségfejlesztés III. (Egészségfejlesztés gyakorlata): A hallgatók ismerjék meg az egészségfejlesztés módszertanát és intervenciók eszköztárát. Legyenek képesek egyéni és közösségi szinten egészségfejlesztő szolgáltatások és programok megtervezésére, lebonyolítására és értékelésére.

Egészségfejlesztés IV. (Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése): A hallgató megismeri a hátrányos helyzetűek sajátos helyzetét, családi és társadalmi nehézségeit, a legfontosabb egészségi problémáit, az egészségfejlesztés lehetőségeit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Egészségfejlesztés I. (Pedagógia, Egészségpedagógia)

a) tudás: Ismeri a pedagógia fogalmait, jellegzetességeit.

b) képesség: Képes megválasztani, és alkalmazni a szakterületéhez kapcsolódó pedagógiai ismereteket, módszereket.

c) attitűd:

d) autonómia és felelősség:

Egészségfejlesztés II. (Egészségfejlesztés alapjai)-Egészségfejlesztés III. (Egészségfejlesztés gyakorlata)

a) tudás: Átfogóan ismeri az egészség és az egészségfejlesztés fogalmait, módszereit és holisztikus szemléletét, az egészségfejlesztő tevékenységeket, az egészségfejlesztés modelljeit, az egészség-tanácsadás lényegét. Ismeri az egészségi állapotot meghatározó tényezőket, az egészségfejlesztés elméleti és gyakorlati vonatkozásait. Ismeri a szakterületéhez kapcsolódóan alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket. Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit.

b) képesség: Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására. Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni, és a közösség egészségi állapotának javítása érdekében eredményesen együttműködni a team tagokkal. Képes szakterületével összefüggő egészségfejlesztő, egészség-nevelő feladatok ellátására. Képes a káros szokások és szenvedélyek megelőzésében, leszokásában segítségnyújtásra, szükség esetén szakemberhez való irányításra. Képes az egészséges életmód megalapozására, az egészségfejlesztésre, az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozására, megvalósítására az egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben az egészségfejlesztés feltételeinek kialakítására, egészségfejlesztő projektek kidolgozására; egészségfejlesztő, életmódprogramok gyakorlati megvalósítására, a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

c) attitűd: Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra. Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére. Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik. Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

d) autonómia és felelősség: Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja. Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért. Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik.

Egészségfejlesztés IV. (Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése)

a) tudás: Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kisműlyű, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját. Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.

b) képesség: Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására. Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére. Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

c) attitűd: Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

d) autonómia és felelősség: Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik. Tudatossá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását. Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes. Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40 % - 60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal. Moodle e-learning rendszer használata a tananyagok eléréséhez, továbbá a számonkéréshez. Demonstrációs terem, korszerű egészségfejlesztési eszköztár.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- Iskoláskorúak egészségmagatartásának vizsgálata;
- Egészségfejlesztési programok hatékonyságának vizsgálata közösségi szintereken;
- Hátrányos helyzetű csoportok egészségmagatartásának felmérése;
- Daganatos betegségek szekunder prevenciója;

Egészségfejlesztés I. (Pedagógia, Egészségpedagógia)

A tantárgy részletes leírása: Nappali tagozat

1. -14 óra elmélet részletesen:

- 1. óra:** A pedagógia és egészségpedagógia fogalma, alapproblémája, tárgya, a tudományosság kritériumai, funkciója. A pedagógia és egészségpedagógia felosztása, segédtudományai, határtudományai és tudományközi kapcsolatai.
- 2. óra:** A nevelés fogalmának változása, a nevelés tartalmi jegyei, folyamata, nevelő hatások.
- 3. óra:** A nevelés célja, elképzelések a nevelés céljáról. A nevelés célja ma. Értékek és értékorientáció a nevelésben.
- 4. óra:** Szükségletek rendszere. A nevelés szükségessége az egyén és a társadalom szempontjából. A nevelhetőség kérdése, a személyiség fejlődését meghatározó tényezők, adottság, képesség, tehetség. Álláspontok a nevelhetőség kérdéséről, az ember szerepe saját fejlődésében.
- 5. óra:** A személyiség fejlődése, individualizáció, szocializáció. A családi nevelés pedagógiai kérdései. A családi nevelés típusai. Az együttnevelés formái.
- 6. óra:** A pedagógus modell szerepe, személyisége, vezetési stílusa. A tanuló és az elvárások, Az empátia jelentősége a nevelőmunkában. Nevelési megoldási módok jellemzői.
- 7. óra:** Konfliktusok a pedagógiai folyamatban. Konfliktuskezelő megoldások.
- 8. óra:** Nevelési feladatok az egészségügyi ellátásban.
- 9. óra:** Tanulásszervezési feladatok: motiválás, aktivizálás, megerősítés.
- 10. óra:** Az oktatás folyamata: motiválás, információk gyűjtése, feldolgozása, rendszerezés-rögzítés, alkalmazás-gyakorlás, ellenőrzés-irányítás.
- 11. óra:** Az oktatás módszerei: előadás, magyarázat, tanulók kiselőadásai, megbeszélés, vita, szemléltetés, projektmódszer, kooperatív oktatási módszerek, szimuláció, szerepjáték, játék.
- 12. óra:** Az oktatás eszközei, tárgyi feltételei. Az oktatás szervezeti keretei és formái
- 13. óra:** Az oktatás szervezési módjai és munkaformái: frontális munka, egyéni munka, párban folyó tanulás, csoportmunka.
- 14. óra:** A pedagógiai értékelés, funkciói, a viszonyítás problémája, az értékelés folyamata.

Levelező tagozat

1. -5 óra elmélet részletesen:

- 1. óra:** A pedagógia és egészségpedagógia fogalma, alapproblémája, tárgya, a tudományosság kritériumai, funkciója. A pedagógia és egészségpedagógia felosztása, segédtudományai, határtudományai és tudományközi kapcsolatai. A nevelés fogalmának változása, a nevelés tartalmi jegyei, folyamata, nevelő hatások. A nevelés célja, elképzelések a nevelés céljáról. A nevelés célja ma. Értékek és értékorientáció a nevelésben.

-
2. **óra:** Szükségletek rendszere. A nevelés szükségessége az egyén és a társadalom szempontjából. A nevelhetőség kérdése, a személyiség fejlődését meghatározó tényezők, adottság, képesség, tehetség. Álláspontok a nevelhetőség kérdéséről, az ember szerepe saját fejlődésében.
 3. **óra:** A személyiség fejlődése, individualizáció, szocializáció. A családi nevelés pedagógiai kérdései. A családi nevelés típusai. Az együttnevelés formái. A pedagógus modell szerepe, személyisége, vezetési stílusa. A tanuló és az elvárások, Az empátia jelentősége a nevelőmunkában. Nevelési megoldási módok jellemzői.
 4. **óra:** Konfliktusok a pedagógiai folyamatban. Konfliktuskezelő megoldások. Nevelési feladatok az egészségügyi ellátásban. Tanulásszervezési feladatok: motiválás, aktivizálás, megerősítés. Az oktatás folyamata: motiválás, információk gyűjtése, feldolgozása, rendszerezés-rögzítés, alkalmazás-gyakorlás, ellenőrzés-irányítás. Az oktatás módszerei: előadás, magyarázat, tanulók kiselőadásai, megbeszélés, vita, szemléltetés, projektmódszer, kooperatív oktatási módszerek, szimuláció, szerepjáték, játék.
 5. **óra:** Az oktatás eszközei, tárgyi feltételei. Az oktatás szervezeti keretei és formái. Az oktatás szervezési módjai és munkaformái: frontális munka, egyéni munka, párban folyó tanulás, csoportmunka. A pedagógiai értékelés, funkciói, a viszonyítás problémája, az értékelés folyamata.

Kötelező irodalom:

- **Kozma Béla:** Pedagógia I-II., A pedagógia alapjai, Comenius Bt. Pécs
- **Falus Iván:** Didaktika, Elméleti alapok a tanítás tanulásához, NTK. Budapest

Ajánlott irodalom:

- **Elekes Attila:** Pedagógia – Egészségpedagógia ETI 1999.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Szóban

Egészségfejlesztés II. (Egészségfejlesztés alapjai)

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

1. -14 óra elmélet részletesen:

1. hét (2 óra): Az egészség fogalma. Az egészség értelmezése, az egészség koncepciói, egyéni tényezők.

2. hét (2 óra): Az egészség dimenziói, egészségmodellek. Az egészséget befolyásoló tényezők (egészségdeterminánsok). Társadalmi-gazdasági tényezők, életmód tényezők hatása az egészségi állapotra.

3. hét (2 óra): Az egészségfejlesztés fejlődése, fogalmi rendszere, alapdokumentumai (Alma-Ata Nyilatkozat, Ottawa Karta, Dzsakartai Nyilatkozat, Egészséget Mindenkinél).

4. hét (2 óra): Az egészségfejlesztés tevékenységei: Egészséget szolgáló állami politika. Kedvező környezet kialakulásáért tett lépések. Az egészségügyi szolgáltatások átszervezése. Egyéni képességek és készségek fejlesztése. Az egészségnevelés elvi kérdései. Az egészségnevelés fogalma, céljai, feladatai, általános követelményei.

5. hét (2 óra): Közösségi egészségfejlesztés. A közösség fogalma az egészségfejlesztésben. A közösségi alapú egészségfejlesztő munka alapelvei. A közösségi szintér program, projekciklus, projektek általános és konkrét céljai.

6. hét (2 óra): Filozófiai kérdések az egészségfejlesztésben. Aktuális hazai Népegészségügyi Program egészségfejlesztési prioritásai, feladatok.

7. hét (2 óra): Egészségterv készítés lépései, jelentősége (egyéni, közösségi). Egészség-tanácsadás előkészületi munkái, feladatai, lehetőségei.

1. -14 óra gyakorlat részletesen:

1.-2. óra: Mit jelent az Ön számára egészségesnek lenni? I.

A gyakorlat során a hallgatókkal megvizsgáljuk, hogy a csoport szerint (közösségi szinten) és saját maguk számára (egyéni szinten) mit jelent „egészségesnek lenni”. Ehhez egyénileg elvégzett gyakorlati feladat kerül megvalósításra, melyet csoportosan kiértékelünk.

3.-4. óra: Mit jelent az Ön számára egészségesnek lenni? II.

Meghatározzuk az egészség dimenzióit gyakorlati feladat segítségével, mely elvezeti a hallgatókat a holisztikus egészség fogalmának megértéséhez. Áttekintjük az egyes leggyakrabban hivatkozott egészségmodellek ismérveit, gyakorlati feladat elvégzésével. Ezt követően közösen meghatározzuk az egészséget befolyásoló faktorokat.

5.-6. óra: Az egészségfejlesztők és szerepük meghatározása

A gyakorlat során a hallgatókkal közösen meghatározzuk az egészségfejlesztést képviselő főbb személyeket és intézményeket, illetve szerepüket. A gyakorlaton egy, a helyi (kulcsfontosságú) egészségfejlesztők meghatározásával kapcsolatos feladat megoldására is sor kerül. Javaslatokat fogalmazunk meg az egészségfejlesztői szerepkör tökéletesítésére.

7-8. óra: Hiteles információforrások az egészségfejlesztési gyakorlatban

Gyakorlati feladat végzése annak érzékenyítésére, hogy a hallgató betekintést nyerjen azon hazai és nemzetközi adatbázisokba, honlapokba, melyeket a későbbi munkája során egészségfejlesztés témakörben hiteles információkat gyűjthet, olvashat. Cél: az olvasott anyagok hitelesség megítélésének elsajátítása az egészségfejlesztő munka terén (Számítógépes gyakorlat: adatbázisok, honlapok áttekintése, cikkek kiértékelése)

9-10. óra: Egészségfejlesztő anyagok értékelése és alkalmazásának lehetőségei

A gyakorlaton összefoglaljuk az egészségfejlesztésben alkalmazott leggyakoribb oktatási és nevelési segédanyagok főbb típusait, feltárjuk az előnyeiket, korlátaikat egyéni és lakossági célcsoportok szerint. Áttekintjük a hatásos bemutatók, írásos anyagok készítésének szempontjait, a jó egészségfejlesztő előadás ismérveit. Cél: a nyomtatott anyagok hitelesség megítélésének elsajátítása az egészségfejlesztő munka terén.

Gyakorlat: Kritikus olvasás szempontjai az egészségfejlesztésben. Szövegek olvashatósági vizsgálatával, közérthető írásmóddal és a statisztikai adatok vizuális prezentálásával kapcsolatos feladatok egyéni és csoportos feldolgozása.

11-12. óra: Egészségfejlesztő anyagok készítése

A gyakorlaton elsajátítják a hallgatók a plakát, poszter egyéb információs anyagok készítésének, gyakorlati hasznosíthatóságuk lényegét. A Microsoft PowerPoint, mint képszerkesztő program használata (poszterkészítés).

13-14. óra: A sikeres/hatékony egészség(fejlesztési) kommunikáció.

A gyakorlat során elsajátítják a hallgatók a hatékony kommunikáció ismérveit. Áttekintjük az aktuális és legfrissebb egészségkommunikációs felmérés eredményeit, ezeket csoportos feladat formájában értelmezzük, értékeljük. Összegyűjtjük a hatékony egészségkommunikáció ismérveit.

15-16. óra: Projekt, program készítése az egészségfejlesztési gyakorlatban.

A közösségi szintér programok bemutatása, értékelése (pl.: ARA Projekt, Az Észak-Karélia Projekt). Egy egészségfejlesztési szükséglet felmérése egy esettanulmánnyal és egy feladattal. Végül az egészségfejlesztői munkában felállítandó fontossági sorrendek kialakítása, okainak elemzése, az ehhez kapcsolódó gyakorlati feladatokkal.

17-18. óra: Egészségterv készítése az egészségfejlesztési gyakorlatban.

Egészségkép (hiteles információforrások), stratégia, cselekvési terv (tevékenységek), célok (rövid, közép, hosszú), értékelés. Gyakorlat team munkában, kiválasztott szintér, célcsoport és témában egészségterv készítés tervezése, annak fejezeteinek áttekintése mentén.

19-20. óra: Egyéni szintű egészségi állapot felmérést célzó vizsgálatok. Standard kérdőívek megismerése, alkalmazásuknak lehetőségei. Egészség-tanácsadás gyakorlati megvalósítása esetleírások alapján.

21-22.óra: Magatartásváltoztatás ismérvei, lehetősége az egészségfejlesztési gyakorlatban. Esettanulmányok megtekintése. Gyakorlat: csoportos bontásban a magatartásváltoztatás lehetőségeinek összegyűjtésével lehetőségek felvázolása, segítségnyújtás lépéseinek megtervezése.

23-24. óra: Számonkérés, gyakorlati munka bemutatása.

Levelező tagozat

1. -5 óra elmélet részletesen:

1. óra: Az egészség fogalma. Az egészség értelmezése, az egészség koncepciói, egyéni tényezői. Az egészség dimenziói, egészségmodellek. Az egészséget befolyásoló tényezők (egészségdeterminánsok). Társadalmi-gazdasági tényezők, életmód tényezők hatása az egészségi állapotra.

2. óra: Az egészségfejlesztés fejlődése, fogalmi rendszere, alapdokumentumai (Alma Ata Nyilatkozat, Ottawa Karta, Dzsakartai Nyilatkozat, Egészséget Mindenkinék). Filozófiai kérdések az egészségfejlesztésben. Aktuális hazai Népegészségügyi Program egészségfejlesztési prioritásai, feladatok.

3. óra: Az egészségfejlesztés tevékenységei: Egészséget szolgáló állami politika.

Kedvező környezet kialakulásáért tett lépések. Az egészségügyi szolgáltatások átszervezése. Egyéni képességek és készségek fejlesztése. Az egészségnevelés elvi kérdései. Az egészségnevelés fogalma, céljai, feladatai, általános követelményei.

- 4. óra:** Közösségi egészségfejlesztés. A közösség fogalma az egészségfejlesztésben. A közösségi alapú egészségfejlesztő munka alapelvei. A közösségi szintér program, projekciklus, projektek általános és konkrét céljai.
- 5. óra:** Egészségterv készítés lépései, jelentősége (egyéni, közösségi). Egészség-tanácsadás előkészületi munkái, feladatai, lehetőségei.

1. -10 óra gyakorlat részletesen:

1-2. óra: Mit jelent az Ön számára egészségesnek lenni?

A gyakorlat során a hallgatókkal megvizsgáljuk, hogy a csoport szerint (közösségi szinten) és saját maguk számára (egyéni szinten) mit jelent „egzségesnek lenni”. Ehhez egyénileg elvégzett gyakorlati feladat kerül megvalósításra, melyet csoportosan kiértékelünk.

Meghatározzuk az egészség dimenzióit gyakorlati feladat segítségével, mely elvezeti a hallgatókat a holisztikus egészség fogalmának megértéséhez. Áttekintjük az egyes leggyakrabban hivatkozott egészségmodellek ismérveit, gyakorlati feladat elvégzésével. Ezt követően közösen meghatározzuk az egészséget befolyásoló faktorokat.

Az egészségfejlesztők és szerepkörük meghatározása. A gyakorlat során a hallgatókkal közösen meghatározzuk az egészségfejlesztést képviselő főbb személyeket és intézményeket, illetve szerepkörüket. A gyakorlaton egy, a helyi (kulcsfontosságú) egészségfejlesztők meghatározásával kapcsolatos feladat megoldására is sor kerül. Javaslatokat fogalmazunk meg az egészségfejlesztői szerepkör tökéletesítésére

3-4. óra: Egzségfejlesztő anyagok értékelése és alkalmazásának lehetőségei

Hiteles információforrások az egészségfejlesztési gyakorlatban. Cél: az olvasott anyagok hitelesség megítélésének elsajátítása az egészségfejlesztő munka terén (Számítógépes gyakorlat: adatbázisok, honlapok áttekintése, cikkek kiértékelése).

Egzségfejlesztő anyagok értékelése és alkalmazásának lehetőségei. Cél: a nyomtatott anyagok hitelesség megítélésének elsajátítása az egészségfejlesztő munka terén. A sikeres/hatékony egészség (fejlesztési) kommunikáció. Egzségfejlesztő anyagok készítése. A gyakorlaton elsajátítják a hallgatók a plakát, poszter egyéb információs anyagok készítésének, gyakorlati hasznosíthatóságuk lényegét. A Microsoft PowerPoint, mint képszerkesztő program használata (poszterkészítés).

5-6. óra: A sikeres/hatékony egészség(fejlesztési) kommunikáció. A gyakorlat során elsajátítják a hallgatók a hatékony kommunikáció ismérveit. Áttekintjük az aktuális és legfrissebb egészségkommunikációs felmérés eredményeit, ezeket csoportos feladat formájában értelmezzük, értékeljük. Összegyűjtjük a hatékony egészségkommunikáció ismérveit. Egyéni szintű egzségi állapot felmérést célzó vizsgálatok. Standard kérdőívek megismerése, alkalmazásuknak lehetőségei. Egzség-tanácsadás gyakorlati megvalósítása esetleírások alapján. Magatartásváltoztatás ismérvei, lehetősége az egészségfejlesztési gyakorlatban. Esettanulmányok megtekintése. Gyakorlat: csoportos bontásban a magatartásváltoztatás lehetőségeinek összegyűjtésével lehetőségek felvázolása, segítségnyújtás lépéseinek megtervezése.

7-8. óra: Projekt, program készítése az egészségfejlesztési gyakorlatban.

A közösségi szintér programok bemutatása, értékelése (pl.: ARA Projekt, Az Észak-Karélia Projekt). Egy egészségfejlesztési szükséglet felmérése egy esettanulmánnyal és egy feladattal.

Egészségterv készítése az egészségfejlesztési gyakorlatban. Egészségkép (hiteles információforrások), stratégia, cselekvési terv (tevékenységek), célok (rövid, közép, hosszú), értékelés. Gyakorlat team munkában, kiválasztott szintér, célcsoport és témában egészségterv készítés tervezése, annak fejezeteinek áttekintése mentén.

9-10. óra: Számonkérés, gyakorlati munka bemutatása.

Kötelező irodalom:

- **Ádány Róza (szerk.):** Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina, Budapest 2012
- **Linda Ewels – Ina Simnett:** Egészségfejlesztés, gyakorlati útmutató, Medicina, Budapest, 2013.
- **Az Egészségfejlesztési módszertani füzetek kiadványsorozat köteteiből:**
Dr. Kishegyi Júlia és Dr. Makara Péter (sorozat szerk) Az egészségfejlesztés alapelvei (Az egészségfejlesztés alapvető nemzetközi dokumentumai)
Dr. Füzesi Zsuzsanna – Dr. Tistyán László: Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a színtereken
Vercseg Ilona: Legalább ennyit a közösségfejlesztésről
Letölthető: www.oefi.hu

Ajánlott irodalom

- **Barabás Katalin (szerk.)** Egészségfejlesztés Alapismeretek pedagógusok számára Medicina, Budapest, 2006
- **Elekes Attila:** Pedagógia – Egészségpedagógia ETI 1999.
- **Jennie Naidoo – Jane Wills:** Egészségmegőrzés, gyakorlati alapok, Medicina, Budapest, 1999.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való aktív részvétel. Egészségterv, poszter készítése az előre kiválasztott témához kapcsolódóan team munkában dolgozva. Továbbá egy 10 perces egészségfejlesztő foglalkozás megtartása a kiválasztott témában, team munkában. Az aláírás feltétele a gyakorlati munkában való folyamatos, aktív részvétel, a gyakorlatokon végzett feladatok teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján. Az elméleti anyagból évközi számonkérés ill. a gyakorlatokon végzett feladatok teljesítése.

Egészségfejlesztés III. (Egészségfejlesztés gyakorlata)

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

1. -14 óra elmélet részletesen

1.-2. óra: Az egészségfejlesztési tevékenységek tervezése és értékelése. Közösségi egészségfejlesztési program tervezés lépései.

3.-4. óra: Az egészségfejlesztési szükségletek és prioritások meghatározása.

5.-6. óra: Egyéni egészségfejlesztés. A viselkedésváltoztatás modelljei. Az öntudatosra, az értékek tisztázására és az attitűdök megváltoztatására irányuló stratégiák. Döntéshozási stratégiák. Magatartásváltoztatási stratégiák.

7.-8. óra: Közösségi alapú egészségfejlesztő munka alapelvei.

9-10. óra: A rizikószemélyiség kérdései. A szenvedélybetegségek megelőzése: különös tekintettel a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a kábítószer fogyasztás megelőzésére. A szenvedélybetegségek megelőzésének elméleti, gyakorlati és módszertani kérdései egyéni és közösségi szinten.

11-12. óra: A Szív-érrendszeri betegségek megelőzése. A helyes táplálkozási szokások kialakításának lehetőségei. Elméleti, gyakorlati és módszertani kérdések egyéni és közösségi szinten.

13-14. óra: Daganatos betegségek, onkológiai betegségek megelőzése. A helyes táplálkozási szokások kialakításának lehetőségei. Elméleti, gyakorlati és módszertani kérdések egyéni és közösségi szinten.

1-14 óra gyakorlat részletesen:

A gyakorlatokon az elméleti ismeretekre alapozva egyéni egészségtervek és közösségi szintre vonatkoztatott egészségfejlesztő programok kerülnek kidolgozásra csoportos munka keretében.

1-4 óra: Egyéni egészségterv kidolgozásának lépései. Segítségnyújtás az egészséget érintő döntések meghozatalában: A Prochaska és Di Clemente modell bemutatása, elemzése. Gyakorlat: Csoportos munka: különböző egészséget érintő magatartásformák felsorolása, a magatartásváltoztatás lépéseinek megvitatása a modell alapján. Az egyéni képességek fejlesztése, az önbizalom növelése, az értékek tisztázása, valamint a beállítódás megváltoztatásának stratégiái. Ehhez kapcsolódóan feladatok megoldása egyénileg és csoportosan. A döntéshozás és a magatartás megváltoztatásának stratégiái, ezek elsajátítása egyéni és csoportos feladatok, valamint esettanulmányok feldolgozása segítségével.

5-8. óra: Közösségi alapú egészségfejlesztési program tervezése és értékelése a gyakorlatban. A programok témája, címe, célja, célcsoportja. A megvalósítás szinterei, szervezeti formái, körülményei. A célok sikeres megvalósítása érdekében felhasználható eszközök, eljárások. A végleges program, szervezés-kivitelezés tervezése. Cselekvési terv készítése.

9.-12. óra: Egyéni egészségtervek bemutatása és kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján.

13.-14. óra: Közösségi egészségfejlesztési programok bemutatása a hallgatók munkája alapján.

Levelező tagozat

1. -5. óra elmélet részletesen:

1. óra: Az egészségfejlesztési tevékenységek tervezése és értékelése. Közösségi egészségfejlesztési program tervezés lépései. Az egészségfejlesztési szükségletek és prioritások meghatározása.

2. óra: Egyéni egészségfejlesztés. A viselkedésváltoztatás modelljei. Az öntudatosá tételre, az értékek tisztázására és az attitűdök megváltoztatására irányuló stratégiák. Döntéshozási stratégiák. Magatartásváltoztatási stratégiák.

3. óra Közösségi alapú egészségfejlesztő munka alapelvei.

4. óra: A rizikószemélyiség kérdései. A szenvedélybetegségek megelőzése: különös tekintettel a dohányzás az alkoholfogyasztás kábítószer fogyasztás megelőzésére. A szenvedélybetegségek megelőzésének elméleti, gyakorlati és módszertani kérdései egyéni és közösségi szinten.

5. óra: A Szív-érrendszeri betegségek megelőzése. A helyes táplálkozási szokások kialakításának lehetőségei. Elméleti, gyakorlati és módszertani kérdések egyéni és közösségi szinten. Daganatos betegségek, onkológiai betegségek megelőzése. A helyes táplálkozási szokások kialakításának lehetőségei. Elméleti, gyakorlati és módszertani kérdések egyéni és közösségi szinten.

1-5 óra gyakorlat részletesen:

A gyakorlatokon az elméleti ismeretekre alapozva egyéni egészségtervek és közösségi szintre vonatkoztatott egészségfejlesztő programok kerülnek kidolgozásra csoportos munka keretében.

1. óra: Egyéni egészségterv kidolgozásának lépései. Segítségnyújtás az egészséget érintő döntések meghozatalában: A Prochaska és Di Clemente modell bemutatása, elemzése. Gyakorlat: Csoportos munka: különböző egészséget érintő magatartásformák felsorolása, a magatartásváltoztatás lépéseinek megvitatása a modell alapján. Az egyéni képességek fejlesztése, az önbizalom növelése, az értékek tisztázása, valamint a beállítódás megváltoztatásának stratégiái. Ehhez kapcsolódóan feladatok megoldása egyénileg és csoportosan. A döntéshozás és a magatartás megváltoztatásának stratégiái, ezek elsajátítása egyéni és csoportos feladatok, valamint esettanulmányok feldolgozása segítségével.

2. óra: Közösségi alapú egészségfejlesztési program tervezése és értékelése a gyakorlatban. A programok témája, címe, célja, célcsoportja. A megvalósítás szinterei, szervezeti formái, körülményei. A célok sikeres megvalósítása érdekében felhasználható eszközök, eljárások. A végleges program, szervezés-kivitelezés tervezése. Cselekvési terv készítése.

3. óra: Egyéni egészségtervek bemutatása és kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján.

4.-5. óra: Közösségi egészségfejlesztési programok bemutatása a hallgatók munkája alapján.

Kötelező irodalom:

- **Ádány Róza (szerk.):** Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina, Budapest 2012.
- **Linda Ewels – Ina Simnett:** Egészségfejlesztés, gyakorlati útmutató, Medicina, Budapest, 2013.
- **Az Egészségfejlesztési módszertani füzetek kiadványsorozat köteteiből:**
- **Dr. Kishegyi Júlia és Dr. Makara Péter** (sorozat szerk) Az egészségfejlesztés alapelvei (Az egészségfejlesztés alapvető nemzetközi dokumentumai)
- **Dr. Füzesi Zsuzsanna – Dr. Tistyán László:** Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a szintereken
- **Vercseg Ilona:** Legalább ennyit a közösségfejlesztésről Letölthető: www.oefi.hu

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Gyakorlatokon a hallgatók jelenlétének és aktív részvételének folyamatos ellenőrzése, értékelése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján. Az aláírás feltétele a gyakorlati munkában való folyamatos, aktív részvétel, a gyakorlatokon előírt feladatok teljesítése. Az egyéni egészségterv és a közösségi egészségfejlesztő programnak a tematikában foglaltak szerint történő folyamatos készítése, korrekciója, és referálása, az elkészült programnak írásban történő benyújtása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az elméleti tudásukról írásbeli zárthelyi dolgozat megírása során adnak számot a hallgatók, mely a MOODLE rendszerben történik, a félév első óráján egyeztetett időpontban. A gyakorlatokon egyéni hallgatói feladat: A tanultak alapján egy egyéni egészségterv és egy közösségi egészségfejlesztési program kidolgozása, és bemutatása a félév elején egyeztetett időpontban.

A gyakorlati jegyet a zh érdemjegye, valamint a gyakorlatokon nyújtott teljesítmény, a hallgató által bemutatott és írásban beadott egyéni egészségterv, valamint a közösségi egészségfejlesztési program értékelése adja.

- Jeles (5) és Jó (4) értékelést az a hallgató kap, akinek a munkája alapján készült egészségterv és program formailag megfelel az előírásnak, és kivitelezhető.
- Közepes (3) és Elégséges (2) értékelést az a hallgató kap, akinek az egyéni egészségterve és közösségi programja formailag jó, de nem kivitelezhető.
- Elégtelen (1) értékelést az a hallgató kap, aki nem teljesíti a gyakorlati órák feladatait.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Ajánlott irodalom

- **Barabás Katalin (szerk.)** Egészségfejlesztés Alapismeretek pedagógusok számára Medicina, Budapest, 2006
- **Elekes Attila:** Egészségpedagógia, Budapest, SE EFK 2006.
- **Jennie Naidoo – Jane Wills:** Egészségmegőrzés, gyakorlati alapok, Medicina, Budapest, 1999.

Egészségfejlesztés IV. (Hátrányos helyzetű lakosság egészségfejlesztése)

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

1. -14 óra elmélet részletesen:

-
- 1.-2. óra:** A hátrányos helyzet fogalmi megközelítése. A hátrányos helyzet előidézői: anyagi-, kulturális-, egészségügyi-, szociális körülmények.
- 3.-4. óra:** Az egészségi egyenlőtlenségek Magyarországon és a társadalmi- gazdasági okai. A méltányosság és méltánytalanság fogalma és dimenziói. Társadalmi csoportok között fennálló különbségek. A hátrányos helyzetben lévők egészségi állapotát befolyásoló tényezők.
- 5.-6. óra:** A hátrányos helyzetű gyermekek. A gyermekek egészsége a hátrányos helyzetű településeken. A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek csoportjai és népegészségügyi mutatói. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének sajátosságai. A veszélyeztetett gyermekek korai felismerése, szűrése, a védőnő lehetőségei, a hátrányos helyzetű gyermekek egészségfejlesztésében
- 7-8. óra:** A hátrányos helyzetű cigány etnikum sajátosságai és népegészségügyi helyzete. A romák körében leggyakrabban előforduló betegségek okai és a mentálhigiénés helyzetük. A roma lakosság egészségfejlesztésének a lehetőségei a roma kultúra sajátosságainak figyelembevételével.
- 9-10.óra:** A hátrányos helyzetű nők egészségi állapota. A nők egészségfejlesztésének speciális területei.
- 11-12. óra:** A speciális szükségletű emberek (gyermekek) egészségi állapotának a fejlesztési lehetőségei. A beteg és a környezete (egészségügyi, szociális ellátórendszer, család, stb.) közötti egyensúly megteremtése. A védőnői szolgálat működése a megvalósításban.
- 13-14. óra:** Társadalmi és civil szervezetekkel való kapcsolat, közös feladatok a hátrányos helyzetű családok egészségfejlesztése érdekében. Esélyegyenlőség az egészségért – Preventív egészségfejlesztő programok a társadalomból kirekesztett lakossági csoportok számára

14 óra gyakorlat részletesen:

- 1-2. óra:** Hátrányos helyzetű várandósok egészségfejlesztése a gyakorlatban. A védőnő lehetőségei a dohányzás leszoktatás támogatásában
- 3-4.óra:** Hátrányos helyzetű gyermekek egészségfejlesztése. Esetfeldolgozás csoportos munkában.
- 5-6.óra:** Szemináriumi feladat bemutatása, a hallgatók prezentációja alapján: Speciális csoportok, pl. HIV fertőzöttek, prostituáltak, hajléktalanok, migránsok, munkanélküliek speciális egészségfejlesztési szükségletei, célzott egészségfejlesztési tevékenységek.
- 7-8. óra:** intézménylátogatás hajléktalanokat ellátó intézményben
- 9-10. óra:** intézménylátogatás családok átmeneti otthonában
- 11-13. óra:** Kiscsoportos esetmegbeszélés telepszerű körülmények között élő családokat ellátó területi védőnő bevonásával.
- 14. óra:** A gyakorlat zárása, a hallgatók munkájának értékelése.

Kötelező irodalom:

- **Fónai M., Péntes M., Vitál A.** (szerk.) Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? Krúdy Könyvkiadó Nyíregyháza
- **Kemény I., Janky B, Lengyel G.** A cigányok Magyarországon, 1971-2003. Gondolat Kiadó – MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapest, 2004.
- **Kopp M.:** A mentális és magatartási betegségek és zavarok gyakorisága és az általuk okozott társadalmi teher Semmelweis Egyetem, Magatartástudományi Intézet
- **Kósa Zsigmond** et al. A telepszerű körülmények között élők összehasonlító egészségfelmérése Népegészségügy / 86. évfolyam 1. szám4

-
- **Kósa Zsigmond** (szerk.) Helyzetkép a magyarországi romákról; Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2016. 174 p. (ISBN:978 963 318 587 2)
 - **M. Whitehead:** Egyenlőség és egészség. Elvek és fogalmak. Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Irodája, Koppenhága. 1990.
 - **Nagy Józsefné:** A védőnői munka lehetőségei a cigány családok egészségkultúrájának fejlesztésében 155-170 in: Fónai M., Péntes M., Vítál A. (szerk.) Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? Krúdy Könyvkiadó Nyíregyháza
 - **Rákóczi Ildikó PhD** értekezés: Idő előtti és alacsony testtömegű születés Szabolcs - Szatmár - Bereg megyében 2009 – 2012; Semmelweis Egyetem Doktori Iskola: Semmelweis Egyetem Patológiai Tudományok Doktori Iskola.
 - **Balázs P, Fogarasi-Grenczer A, Rákóczi I, Foley KL** (2014) Roma újszülöttek testtömegének vizsgálata: A biomedicinális és a szociális tényezők hatása: [Birth weight of Roma neonates: biomedical and socioeconomic factors in Hungary] ORVOSI HETILAP (ISSN: 0030-6002) 155: (24) pp. 954-962. (2014)
 - **Puporka L. és Zádori Zs.:** A magyarországi romák egészségi állapota. Roma Sajtóközpont, 1999.
 - **Vokó Z.:** A magyar lakosság egészségmagatartása az országos lakossági egészségfelmérés (OLEF 2000) tükrében Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Népegészségügyi Iskola

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján. Az aláírás feltétele a gyakorlati munkában való folyamatos, aktív részvétel, a gyakorlatokon előírt feladatok teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az elméleti tudásokról írásbeli zárthelyi dolgozat megírása során adnak számot a hallgatók, mely a MOODLE rendszerben történik, a félév első gyakorlatán egyeztetett időpontban. A gyakorlatokon teljesítendő egyéni hallgatói feladat: szemináriumi beszámoló készítése, és bemutatása a félév elején egyeztetett időpontban és témában.

A gyakorlati jegyet a zh eredménye, a gyakorlatokon nyújtott teljesítmény értékelésének az átlaga adja.

Ajánlott irodalom:

- A roma közösségekben dolgozó védőnők munkafetételeinek javítása című projekt szakmai anyagai: <http://norveg.vedonoi.antsz.hu/>
- **Balázs P., Rákóczi I., Grenszer A.** et al. Risk factors of preterm birth and low birth weight babies among Roma and non-Roma mothers: a population-based study. Eur J Public Health. 2013;23(3):480-485. doi: 10.1093/eurpub/cks089. Epub 2012 Jul 18.
- **Barker DJ. Mothers, babies and health in later life.** Churchill; Livingstone: Edinburgh. 1998.
- **Danis, I., Farkas, M., Herczog, M., Szilvási, L.:** A génektől a társadalomig: a koragyermekkorai fejlődés színterei. Biztos Kezdet Kötetek I., Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest, 2011. www.biztoskezdet.hu
- **Decade of Roma Inclusion 2005-2015.** <http://www.romadecade.org/home>

-
- **Fogarasi-Grenczer A., Balázs P.** A dohányzás és a környezeti dohányfüsttartalom kapcsolata a koraszülésekkel. Orv Hetilap. 2012 ;153(18):690-694. doi: 10.1556/OH.2012.29325.
 - **Kósa, Z., Széles, G., Kardos, L. és mtsai.:** A comparative health survey of the inhabitants of Roma settlements in Hungary. Am. J. Public Health, 97:853-859, 2007
 - **Moravcsik-Kornyicki Á.** A várandós nők egészségi állapota. Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrum ismeretterjesztő lapja. Egészségcentrum X. évfolyam 4. szám (2013.tél)
 - **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia: Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák** – 2011-2020
<http://romagov.kormany.hu/download/8/e3/20000/Strat%C3%A9gia.pdf>
 - **Rákóczi I, Fogarasi-Grenczer A, Takács P. et al.** The impact of secondhand smoke on neonatal biometric outcomes and gestational age in Hungary. New Medicine. 2016;20:(2) 37-41.
 - **United Nations Children's Fund (UNICEF).** Child well-being in rich countries. A comparative overview. Innocenti Report Card 11, UNICEF Office of Research, Florence, 2013. http://www.unicef-irc.org/publications/pdf/rc11_eng.pdf

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásáért kötelezettséget vállaló aláírása:

Szelesné Dr. Árokszállási Andrea

Moravcsik Kornyicki Ágota

Gyulai Anikó

Ujváriné Dr. Siket Adrienn

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségszociológiai ismeretek	
A tantárgy angol neve: Experiences of medical sociology	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Jóna György	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKTT-289-00N EKTT-289-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Ápolás és betegellátás alapszak Ápoló, mentőtiszt, szülésznő és Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak védőnő szakirányok

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Aktuális órarend szerint

A tantárgy státusza:

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak védőnő szakirányon/kötelező
Ápolás és betegellátás alapszak Ápoló, mentőtiszt, szülésznő/kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

Dr. Jóna György

A tantárgy általános és speciális céljai:

E tantárgy keretein belül a hallgatók megismerkednek a magyar lakosság egészségi állapotának szociológiai jellemzőivel, az egészségszociológia módszertani eljárásaival és a legfrissebb kutatási eredményekkel. Ezenkívül a legfontosabb egészségszociológiai elméleti és empirikus eredményeket is megismerhetik, úgymint a társadalmi egyenlőtlenségek és egészségi állapot egyenlőtlenségek összefüggései, a társadalmi státusz és stressz kölcsönhatásai, a társas támogatás és egészségi állapot kapcsolata.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri az egészségi állapot társadalmi összetevőit és a jóléti ellátásokat. Ismeri az egészségi állapotot meghatározó tényezőket, valamint a társadalmi státusz, az egészségi állapot és az életmód összefüggéseit, epidemiológiai jellemzőit. Ismeri az egészségügyi és társadalomtudományi kutatások alapjait, szakterületének főbb kutatási irányait.

b. képesség:

Képes szakterületének megfelelő tudományos kutatás végzésére. Képes az egészségügyi és szociális problémákkal rendelkezők és családjaik részére a szükséges erőforrások és támogatások megszerzésére.

c. attitűd:

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik. A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai eredmények és innovációk megismerésére.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a betegek, kliensek jól-létére és elégedettségére. A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy másokkal kooperálva, team tagjaként.

Oktatás típusa:

Nappali tagozaton előadás + szemináriumi gyakorlatok, levelező tagozaton előadás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

60%+40%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, saját jegyzet

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása (heti bontásban):

1-2. Az egészségpszichológia és professzióinak kialakulása.

3-4. A társadalmi és egészségi állapot egyenlőtlenségei.

5-6. Társas kapcsolatok hatása az egészségi állapotra.

7. Deviancia és egészségi státusz kapcsolata.

8. Stressz társadalmi faktorai.

9. Vallás és kultúra hatása a társadalom egészségi állapotára.

10-11. A magyar népesség egészségi állapotát meghatározó szociológiai tényezők.

12. Társadalmi kirekesztés és egészségi státusz.

13-14. A magyar lakosság egészségi állapotának és szociális helyzetének főbb mutatói, az állapot mérésére szolgáló szociáldiagnosztikai módszerek, standardizált tesztek és kérdőívek.

Kötelező irodalom:

Pikó Bettina (2002): Egészségpszichológia. Budapest: Új Mandátum Kiadó.

Szántó Zsuzsa – Susánszky Éva (szerk.): Orvosi szociológia. Budapest: Semmelweis Kiadó. 2006.

Ajánlott irodalom:

Gyórfy Zs, Ádám Sz, Kopp M (2005): A magyarországi orvostársadalom egészségi állapota – országos reprezentatív minta alapján. Orvosi Hetilap, 146. évfolyam 26. szám (2005. június 26.): 1383-1393.

Gyórfy Zs, Ádám Sz, Kopp M (2009): A pszichés morbiditás prevalenciája és háttértényezői a magyarországi orvosnők körében. Népegészségügy , 87 (2) : 884-94.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

-

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, a félévközi zárthelyi dolgozatok legalább megfelelt szintű teljesítése. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A vizsgára bocsátás feltételei:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

A hallgatók szóbeli vizsgán adnak számot tudásukról a félévi tematika témáiból és a tantárgyleírásba foglalt szakirodalmakból

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Jóna György
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Egészségügyi informatika I-II		
A tantárgy angol neve: Healthcare informatics I-II		
Tanszék neve: Egészségügyi Informatikai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Csajbók Zoltán		
Ajánlott félév:	I.	II.
Tantárgyi kód:	EKEI-172-01N EKEI-172-01L	EKEI-172-02N EKEI-172-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	0 + 2	0 + 1
Levelező tagozat félévi óraszám:	0 + 10	0 + 5
Kredit:	3	2
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy	Gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	–	–

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi informatika I.

- Egészségügyi szervező alapképzés (BSc.) Nappali és Levelező tagozat
 - Egészségügyi ügyvitelszervező specializáció
 - Egészségbiztosítási specializáció
 - Egészségturizmus szervező specializáció
- Ápolás és betegellátás alapképzés (BSc) Nappali és Levelező tagozat
 - Ápoló specializáció
 - Mentőtiszt specializáció
 - Szülésznő specializáció
- Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak (BSc) Nappali tagozat
 - Védőnő specializáció

Egészségügyi informatika II.

- Ápolás és betegellátás alapképzés (BSc) Nappali és Levelező tagozat
 - Ápoló specializáció
 - Mentőtiszt specializáció
 - Szülésznő specializáció
- Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak (BSc) Nappali tagozat
 - Védőnő specializáció

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozat: az aktuális órarend szerint, megbeszélések szerint a hetek összevonása lehetséges. Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint tömbösítve.

A tantárgy státusza:

Kötelező.

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az informatika tárgya, módszerei, az informatikai szemléletmód kialakítása. A kódoláselmélet alapvető kérdései. A személyi számítógép kategóriájú számítógépek kezelésének elmélyítése, felhasználási lehetőségeinek megismertetése az adminisztratív és tudományos munkában, illetve az egészségügy legkülönbözőbb területein.

A Microsoft Office aktuális verziójának az egészségügyi informatika szempontjából főbb haladó elemeinek alkalmazása. A szövegszerkesztő (Word), táblázatkezelő (Excel), prezentációkészítő (PowerPoint) és adatbázis-kezelő (Access) programok felhasználói szintű kezelésének elsajátítása egészségügyi jellegű gyakorló feladatokon keresztül. A tematika épít a hallgatók előbbi programok középfokú ismeretére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Egészségügyi informatika I.

a. tudás:

Átfogóan ismeri az egészségügyi informatika alapfogalmait, az operációs rendszereket, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat, az egészségügyi informatikai alapadatok feldolgozásának módszereit, a kapott eredmények prezentálását, továbbá az adatbázisokat, kódrendszereket.

b. képesség:

Készség szinten alkalmazza a számítógépeken működő operációs rendszereket és irodai programokat. Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában. Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására.

c. attitűd:

Nyitott a számítástechnika fejlődésének nyomon követésére, törekszik informatikai. Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására

d. autonómia és felelősség:

Együttműködik munkatársaival az egészségügyi-, társadalom- és a humánbiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerei működéséhez, valamint az adatszolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódó feladataik ellátásában, önállóan látja el munkaköréhez kapcsolódó feladatait. Önállóan látja el az egészségügyi és társadalombiztosítási intézmények dokumentációs és informatikai rendszerének működéséhez kapcsolódó munkaköri feladatait. Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Egészségügyi informatika II.

a. tudás:

Átfogóan ismeri az egészségügyi informatika alapfogalmait, az operációs rendszereket, a szövegszerkesztő és táblázatkezelő programokat, az egészségügyi informatikai alapadatok feldolgozásának módszereit, a kapott eredmények prezentálását, továbbá az adatbázisokat, kódrendszereket

b. képesség:

Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában. Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására

c. attitűd:

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására

d. autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Oktatás típusa:

Előadás, szeminárium, számítógépes gyakorlat – távoktatási elemekkel bővítve. A gyakorlatokon irányított és önálló feladatmegoldás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

Nappali tagozaton 1:2. Levelező tagozaton 1:4-5.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Hordozható számítógép, projektor, nyomtatott és elektronikus segédanyagok és feladatok. A tananyag elsajátítását az oktatók által összeállított oktatási segédanyagok segítik. Az oktatási segédanyagok biztosítása valamint a számonkérés a Moodle-rendszerben megoldott.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: –

A tantárgy részletes leírása:

I. félév (Egészségügyi informatika I.)

1-3. hét Az informatika, mint tudomány, tárgya, módszerei. Adat, információ, tudás, a tudás formái. Információmennyiség fogalma. Határozatlanság (entrópia), bizonytalanság. Rendszerelméleti alapfogalmak. Kibernetikai alapfogalmak. Neumann-elvű számítógépek. Informatikai rendszerek fogalma, összetevői (hardver, szoftver, orgver, menver). Egészségügyi információs rendszerek. Az adatok formái, mérése, kódolása. Az orvosi ismeretprezentáció alapjai. Egészségügyi adatok kódolása. E-egészségügy.

-
4. hét Operációs rendszerek. Windows kezelése, alapvető beállítások. Windows vezérlők. Állománykezelés. Vezérlőpult. Tömörítés. Vírusirtás. Total Commander.
5. hét Szövegszerkesztés (Word) I. Word kezelése. Word hasznos beállításai. Irodalomjegyzék szerkesztése, irodalmi hivatkozások megadása a kari szabályzatnak megfelelően.
6. hét Szövegszerkesztés (Word) II. Egyenletszerkesztés. Számítások Word táblázatokban. Matematikai feladatok megoldása és szerkesztése szövegszerkesztőben I.
7. hét Táblázatkezelés (Excel) I. Adattípusok. Excel ablak kezelése, beállításai. Adatok exportálása, importálása. Számítások a táblázatban. Cellahivatkozások; relatív, abszolút és vegyes cellahivatkozás. Tömbképletek.
- 8-9. hét Táblázatkezelés (Excel) II. Leíró statisztikai függvények. Véletlenszámok generálása. Gyakoriság, relatív gyakoriság. Ábrázolásuk bot-, illetve kördiagrammal. Módusz; medián; számtani átlag; terjedelem; szórásnégyzet, szórás, korrigált szórásnégyzet; korrigált szórás. Variációs koefficiens. Kvantilisek fogalma. Kvantilisek, interkvartilis terjedelem. Kiugró adatok. Box and whiskers ábra értelmezése.
10. hét Táblázatkezelés (Excel) III. Változó fogalma. Változók közötti függés mérése. Kovariancia, korreláció. Keresztábra készítése kimutatással. Khi-négyzet próba. Lineáris regresszió.
11. hét Táblázatkezelés (Excel) IV. Kutatói és statisztikai hipotézis. A hipotézisvizsgálat elemei. Egyszerűbb statisztikai próbák Excelben.
12. hét Prezentációkészítés (PowerPoint). Szakdolgozatvédés prezentáció készítése. Formai, tartalmi ajánlások. Az előadás buktatói.
- 13-14. hét Adatbázis-kezelés (Access). Relációs adatmodell alapfogalmai. Access adatbázis építése, feltöltése. QBE lekérdezések.

II. félév (Egészségügyi informatika II.)

- 1-2. hét Szövegszerkesztés (Word) I. Egyenletszerkesztés. Összetett dokumentumok szerkesztése. A szakdolgozat készítés formai szabályai; irodalomjegyzék szerkesztése, irodalmi hivatkozások a kari szabályzatnak megfelelően. Tartalomjegyzék.
- 3-4. hét Szövegszerkesztés (Word) II. Matematikai feladatok megoldása és szerkesztése szövegszerkesztőben II. Statisztikai tartalmú szövegek szerkesztése szövegszerkesztőben.
- 5-6. hét Táblázatkezelés (Excel) I. Adattípusok, cellahivatkozások, tömbképletek ismétlése. Adatok exportálása, importálása. Adatbázis-kezelés Excelben. Adatbázis létrehozása, feltöltése; rekordok szűrése, rendezése. Alapvető adatbázis függvények.

-
- 7-8. hét Táblázatkezelés (Excel) II. Eseményalgebra. Valószínűségi változók. Diszkrét és folytonos eloszlások. Adatelemzés (Analysis ToolPak) bővítmény. Hisztogram és leíró statisztika.
- 9-10. hét Táblázatkezelés (Excel) III. Leíró statisztikai függvények. A mintaadatbázis használata. Gyakoriság, relatív gyakoriság. Ábrázolásuk bot-, illetve kördiagrammal. Módusz; medián; számtani átlag; terjedelem; szórásnégyzet, szórás, korrigált szórásnégyzet; korrigált szórás. Variációs koefficiens. Terjedelem, interkvartilis terjedelem. Box and whiskers ábra készítése, értelmezése. Kiugró adatok.
- 11-12. hét Táblázatkezelés (Excel) VI. Kutatói és statisztikai hipotézisek. Hipotézisvizsgálat. Az Excel statisztikai próbái.
- 13-14. hét Adatbázis-kezelés (Access). Relációs adatmodell; funkcionális függések; normálformák. 3NF Access adatbázis építése, feltöltése. QBE lekérdezések ismétlése. SQL lekérdezések.

Kötelező irodalom:

- Kékes Ede, Surján György, Balkányi László, Kozmann György (szerk.): *Egészségügyi informatika*. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest; 2000.
- Dr. Dinya Elek: *Biometria az orvosi gyakorlatban*. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 2001.
- Takács Péter, Csajbók Zoltán, Hüse Lajos: *Az adattól az adatbázisig, az adatbázistól az eredményekig*. In: R. Fedor Anita, Huszti Éva (szerk.): *Kutatásmódszertani kézikönyv*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2016. 129-194.
- Kristóf Zsolt, Mikóné Márton Julianna: *Az adatbázis-kezelés egyes kérdései. Elmélet*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015.
- Kristóf Zsolt, Mikóné Márton Julianna: *Az adatbázis-kezelés egyes kérdései. Pédatár*. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015.
- Csajbók Zoltán Ernő: *Informatikai alapismeretek*. Kézirat
- Csajbók Zoltán Ernő: *Word válogatott témák*. Kézirat
- Csajbók Zoltán Ernő: *Excel válogatott témák*. Kézirat
- Csajbók Zoltán Ernő: *PowerPoint válogatott témák*. Kézirat
- Csajbók Zoltán Ernő: *Access válogatott témák*. Kézirat
- Csajbók Zoltán Ernő: *SQL lekérdezések*. Kézirat

Ajánlott irodalom:

- Boncz Imre, Buda József: *Kutatásmódszertani és egészségügyi statisztikai alapismeretek*. Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, Pécs, 1996.
- Fónai Mihály, Kerülő Judit, Takács Péter: *Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba*. Pro Educatione Alapítvány, Nyíregyháza, 2001.
- Dempsey P.A., Dempsey A.D.: *Kutatómunka az ápolásban*. Tankönyv és munkafüzet. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 1999.
- Korpás Attiláné (Szerk.): *Általános statisztika I-II*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A számonkérés egyaránt kiterjed az órákon bemutatott, elhangzott, elektronikus vagy papír formában átadott, továbbá a Moodle rendszerbe a tanév elején, illetve évközben feltöltött teljes ismeretanyagra. Lesznek önállóan feldolgozandó tananyagrészek is.

A tananyag kulcsfontosságú részei az előadásokon szerepelnek. A gyakorlatokon számítógéppel segített problémamegoldás segíti a tananyag elsajátítását.

Házi dolgozat(ok) készítése, feltöltése a Moodle rendszerbe. Témájuk a félév során kerül megállapításra. Esszé jellegű házi dolgozatoknál a szakdolgozat irodalomjegyzék készítésére, illetve a hivatkozásokra vonatkozó előírásokat kell szigorúan alkalmazni. A pontszám megállapítása a dolgozatok mind formai, mind tartalmi minősége alapján történik.

Az órák kezdetén szükség szerint kisdolgozatok, Moodle-tesztek lesznek, amelyek témája jellemzően: fogalmak definíciója; összefüggések magyarázata; kisebb téma kifejtése stb.

A hallgatók által az órai előadásokon készített elektronikus jegyzeteket, a gyakorlatok, feladatmegoldások eredményeit elektronikus formában minden óra végén fel kell tölteni a Moodle rendszerbe.

A feltöltendő anyagokkal szereshető pontok azok nehézségi fokától függően:

	Könnyebb feladat	Nehezebb feladat
Kiválóan megfelelt:	2 pont	5 pont
Megfelelt:	1 pont	3 pont
Nem felelt meg:	0 pont	0 pont
Nem adott le dolgozatot és/vagy hiányzott az órától / értékelhetetlen dolgozat / azonos vagy feltűnően hasonló dolgozatok	-1 pont	-3 pont

A félév során zárthelyi dolgozat(ok)at kell írni, amelynek formája Moodle teszt és/vagy számítógépes feladatmegoldás. A zárthelyik száma változhat. Zárthelyit pótolni csak a zárthelyi időpontját is magában foglaló hivatalos kórházi zárójelentéssel lehet. A zárthelyin szereshető pontszámok az elérhető maximális pontszám százalékában:

80,00% - 100,00%	10 pont
50,00% - 79,99%	5 pont
00,00% - 49,99%	0 pont
Nem írt tesztet	-5 pont

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Aláírást az kaphat, akinek a szorgalmi időszakban megszerzett pontszáma pozitív.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Gyakorlati jegyet csak az kaphat, aki aláírással rendelkezik. A gyakorlati jegy megállapítása a szorgalmi időszak során elérhető maximális pontszám százalékában:

0,00%	–	49,99%	1 (elégtelen)
50,00%	–	69,99%	2 (elégséges)
70,00%	–	79,99%	3 (közepes)
80,00%	–	89,99%	4 (jó)
90,00%	–	100,00%	5 (jeles)

Javítani csak 1 (elégtelen) érdemjegyet lehet, kizárólag a TVSZ előírásainak megfelelően.

A vizsgára bocsátás feltételei: –

Vizsgáztatási módszer: –

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Csajbók Zoltán
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Ködmön József
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Élettan-kórélettan I-II.		
A tantárgy angol neve: Physiology-Pathophysiology I-II.		
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kalapos István		
Ajánlott félév:	II.	III.
Tantárgyi kód:	EKEE-122-01N EKEE-122-01L	EKEE-122-02N EKEE-122-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+1	2+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+5	10+5
Kredit:	4	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Funkcionális anatómia I-II.	Élettan-kórélettan I., Funkcionális anatómia III-IV.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Ápolás és betegellátás alapszakon: kötelező, alapozó egészségtudományok
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon: kötelező, alkalmazott egészségtudományok

Oktató/k/ névsora:

Dr. Kalapos István főiskolai tanár

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az emberi szervezetben lejátszódó fiziológiás és a leggyakoribb patológias folyamatok megismertetése, a funkcionális szemléletmód kialakítása. A további tanulmányoknál felhasználható élettani és kórélettani ismeretek átadása, alapvető élettani szabályozó mechanizmusok bemutatása. Az élettani folyamatok jellemzőinek elsajátítása alapját képezi a kóros jelenségek, patológias funkcióváltozások megértésének, másrészt nélkülözhetetlen a klinikai tárgyak tanulásához.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

- a. **tudás:** Átfogó, funkcionális szemlélet, a szervezet komplex működésének ismerete, a folyamatok összefüggéseinek, a szabályozások kapcsolat rendszerének meglátása.
- b. **képesség:** Képes elsajátítani a fiziológiás folyamatok lényegét és összefüggéseit, valamint következtetni a kóros folyamatok jellegzetességeire.
- c. **attitűd:** A megfelelő funkcionális szemlélet birtokában képes gondolatait rendszerezve az élettani- és kórélettani folyamatokat felhasználva a klinikai problémákat, jelenségeket felismerni.
- d. **autonómia és felelősség:** Szakmai készségeit az élethosszig tartó tanulás jegyében, folyamatosan karbantartja és rendszeresen fejleszti.

Oktatás típusa:

Előadás, konzultáció (szeminárium).

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Óravázlat, modern prezentációs technika alkalmazása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Szakmai irodalom „up to date” szinten követése.

A tantárgy részletes leírása:***A tantárgy tartalma:***

A tantárgy tartalma: Sejtélettani alapok. Membránok funkcionális jelentősége. Az izomélettan alapjai. A szervezet folyadékterei. A homeosztázis fogalma, jelentősége. A vér mint keringő testfolyadék. A vér alapvető összetétele és funkciói. A vér pH állandósága és regulációja. Transzfúziológiai alapismeretek. Immunológiai alapismeretek. A keringési szervrendszer felépítése és általános funkcionális jellemzése. A szív működés sajátosságai (ingerképzés, ingerületvezetés, szív ciklus, pumpafunkció). EKG alapjai. A perifériás keringés sajátosságai: az artériás, a vénás és a nyirok keringés jellemzői. Az artériás vérnyomás összetevői, a vérnyomás és a vérelosztódás szabályozása. Presszor, depresszor reflexek. A légzés mechanikája. Az alveoláris gázcsere és a belső légzés. A légzési gázok szállítása. A légzés szabályozása. A szervezet anyag- és energiaháztartásának jellemzői. Gasztrointesztinális traktus egyes szakaszainak élettani szerepe. A máj élettani funkciói. Az intermedier anyagcsere különböző folyamatainak összefüggései. A vese kiválasztó funkciója. Az ultrafiltráció mechanizmusa. A vese csatornák reabszorbeáló és szekretáló működése. A vese szerepe a homeosztázis fenntartásában (só-víz háztartás, sav-bázis egyensúly). A belső elválasztású mirigyek

működése. Alapvető hormonhatások. Neuro-endokrin szabályozás. A nemi működés alapjai. A pajzsmirigy, a mellékpajzsmirigy, a mellékvese-kéreg, velő és a hasnyálmirigy hormonális működése. Az idegrendszer érző és mozgató működése. Reflexmechanizmusok. A vegetatív idegrendszer működése. Magasabb rendű idegműködés.

Élettan-kórélettan I.

1. hét

1. hét

ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ ELŐADÁS

- Az élettan tárgya, felosztása
- Az élettani gondolkodásmód lényege
- A funkcionális szemlélet szerepe
- Az élettan és kórélettan összefüggései
- Az élettan/kórélettan tanulás elvei

MEMBRÁN

- A membránok biológiai jelentősége
- A membránok szerepe a klinikumban: receptorok, antigének, tumor markerek
- A membránok szerkezeti sajátosságai
- A membránok funkcionális jelentősége
- Általános biológiai szabályozó folyamatok
- Másodlagos hírvivők szerepe (Ca^{++} , c. AMP, IP_3 , DAG)
- Inozitolfoszfát mechanizmus lényege
- G-proteinek jellemzői
- Jelátviteli folyamatok, szignalizáció
- Postreceptor folyamatok regulációs szerepe
- IC Ca^{++} szint szabályozás
- Ca^{++} csatornák szerepe
- IC Ca^{++} raktárak
- Ca^{++} homeosztázis tényezői
- Ca^{++} általános regulációs szerepe
- A membránon keresztül történő anyagtranszportot befolyásoló tényezők
- Transzportfolyamatok felosztása, jellemzői
- A membránpotenciál kialakításában résztvevő legfontosabb ionok IC, EC megoszlása
- Na^+/K^+ pumpa jelentősége, biológiai szükségessége
- Na^+/K^+ pumpa működésének jellemzői

2. hét

2. hét

MEMBRÁN - IZOM

- Nernst egyenlet levezetése és hiányosságai
- Goldman - Hodgkin - Katz egyenlet értelmezése, előnyei
- Konduktancia
- Egyensúlyi potenciál (ekvilibrium potenciál)
- Ionáram alapegyenlete, értelmezése
- Membránpotenciált meghatározó tényezők
- Nyugalmi membránpotenciál
- Akciós potenciál keletkezésének előfeltételei
- Akciós potenciál lefolyása (rajz +elektrofiziológiai értelmezés)

- Ioncsatornák alapvető működése
- Feszültségfüggő Na⁺ és K⁺ csatornák alapvető funkcionális sajátosságai
- Saltatorikus ingerületvezetés lényege
- A mozgás biológiai jelentősége
- Mozgás szerepe az egészséges életmódban
- A mozgás általános élettani jelentősége
- Mozgáshiány, a nem- használat következményei
- A mozgás szervrendszere
- Az izomzat alapvető felosztása
- A vázizom feladatai
- Az izomzat felépítésének és működésének összefüggései (aktivitási hipertrófia, inaktivitásokos atrofia)
- A vázizom optimális működésének feltételei
- A vázizom beidegzése (motoros egység)
- A motoros rendszer 3 fő neuronja
- Izomtónus
- Izom bénulás 2 fő fajtája
- A motoros ideg sérülésének következményei

3. hét IZOM

3 hét

- A vázizom működés elektromos sajátosságai (EMG lényege)
- Alapvető izomműködések (kontrakció, relaxáció)
- Elektromechanikai kapcsolat a vázizom működése során
- Az izomműködés energetikája
- ATP igény, ATP-áz aktivitás, kreatinfoszfát mechanizmus szerepe az izomműködésben
- Az izommunka hőtermelése
- Az izommunka O₂-igénye, az oxigén adósság
- Vázizom szerkezete (szarkomer)
- Vékony, vastag filamentum molekuláris felépítése
- Kontraktilis fehérjék és fiziológiás szerepük
- Regulatórikus fehérjék az izomműködés szabályozásában
- Csúszó filament teória (sliding mechanizmus)
- Izotóniás, izometriás kontrakció
- Izom aktiválás direkt és indirekt ingerlés révén
- Izomrángás
- Klónus
- Kontraktúra
- Inkomplett, komplett tetanusz
- Terhelés hatása az izom kontrakcióra, a kontraktilitásra
- Neuromuscularis junkció (szinapszis) működése
- Miniatur véglemezpotenciál
- Motoros véglemez funkcionális szerepe
- Curare, fizosztigmin, prostigmin hatása a neuromuscularis junkcióra
- Az izomfáradás lehetséges okai
- Hipo-hiperkalémia következményei az izomműködésre

-
- Gyors és lassú típusú vázizmok (izomrostok) összehasonlítása
 - Immobilizáció lehetőségei
 - Gipszkötéses immobilizáció következményei
 - Súlytalanság (a gravitáció hiánya) hatása az izomműködésre
 - Tréning szerepe az izomműködésre, a sportteljesítményre
 - Sokegységes és zsigeri (visceralis) simaizmok összehasonlítása
 - A simaizmok elektrofiziológiai jellemzői, elektromechanikai kapcsolata
 - Miozin foszforiláció szerepe a simaizom kontrakcióban
 - Mechanikai válasz sajátosságai a simaizomban
 - A simaizmok működésének idegi és humorális szabályozása

4. hét

4 hét

VÉR

- A vér szerepe, funkciója
- Homeosztázis fogalma, összetevői
- Intracelluláris és extracelluláris víztér
- A vér alapvető összetétele
- Hematokrit értelmezése
- Hematokrit növekedés okai
- Vörösvértestek jellemző tulajdonságai
- Vörösvértestek fő funkciója
- MCH és FI fogalma, kiszámítása
- Vörösvértestek ozmotikus rezisztenciája
- Hemolízis fajtái
- Vörösvértestek süllyedési sebessége
- Milyen fő betegcsoportokban emelkedett a We-érték?
- A vér viszkozitását meghatározó tényezők
- A vér illetve alkotórészeinek térfogatával, mennyiségével kapcsolatos alapfogalmak
- A vörösvérsejtképzés (eritropoezis) legfontosabb tényezői
- A vas szerepe az eritropoezisben
- Vas forgalom a szervezetben
- B₁₂ vitamin jelentősége az eritropoezisben
- Anaemia perniciosa oka, tünetei, vérképe, terápiás alapelve
- Eritropoetin-mechanizmus
- Anémia fogalma lényege, alapvető felosztása
- A hemoglobin alapvető szerkezete és funkcionális sajátosságai
- A hemoglobin O₂ és CO₂ kötése
- A hemoglobin fiziológiás fajtái (oxi, redukált, karbamino)
- Kóros Hb fajták (karboxi-, met-, sarlósejtes, HbA₁, hemoglobinopatiák)
- A Hb O₂-leadását fokozó tényezők

5 hét

VÉR

- A Hb lebomlási terméke, a bilirubin
- Az indirekt és direkt bilirubin összehasonlítása
- Enterohepatikus körforgalom
- Sárgaság = icterus fogalma, alapvető fajtái

- Elzáródásos sárgaság lényege
- Icterusok differenciáldiagnosztikája
- A vérplazma elektrolit tartalma
- Na⁺ jelentősége a folyadék- elektrolit háztartásban
- Az emberi plazma fontosabb organikus összetevői
- Azotémia, urémia
- Plazmafehérjék funkcionális jelentősége
- Hipoproteinémia okai, következményei
- Lipoproteinek felosztása
- Plazmafehérjék szintézis zavarai
- Vér pH állandósága és szabályozása
- A vér (plazma) pufferei
- A vese szerepe a vér pH regulációban
- A tüdő szerepe a vér pH regulációban
- A sav-bázis egyensúly eltolódás fő fajtái
- Metabolikus acidózis
- Metabolikus alkalózis
- Respirációs acidózis
- Respirációs alkalózis
- Paradox acidúria lényege
- Hemosztázis fogalma, alapvető tényezői
- Hogyan védekezik a szervezet az érsérülés lérejtettekor?
- Vérlemezkek jellemzői, funkcionális sajátosságai
- Vérzési idő meghatározása
- Thrombocytopenia okai, tünetei, terápiás alapelve
- ITP lényege

5. hét

6 hét

VÉR

- Véralvadás folyamatsora
- Véralvadás előfázisa, főfázisa, utófázisa
- Véralvadásgátló mechanizmusok a szervezetben
- In vitro véralvadásgátló anyagok
- Thrombosis
- Alvadási idő meghatározása
- Protrombin idő meghatározása
- Hemofília lényege, biológiai jellegzetességei, tünetei, terápiás alapelve
- DIC lényege
- Vérzés fő típusai
- Antigének, antitestek legfontosabb sajátosságai
- A szervezet immunrendszerének jelentősége
- Antigen - antitest reakciók humorális típusú ellenanyag esetén
- Komplement rendszer funkcionális szerepe
- Immunválasz kialakulása
- Humorális immunválasz
- Celluláris (sejtközvetített) immunválasz
- HLA

- Anafilaxiás reakció
- Allergia lényege, fő fajtái , jellegzetes labor leletei
- Elsődleges, másodlagos nyirokszervek
- Veleszületett és szerzett immunitás
- Passzív és aktív immunizálás összehasonlítása
- Autoimmunizáció lényege
- Szerv (szövet) átültetések aktuális problémája
- Immunszuppresszió veszélyei
- Leukociták fő típusai
- Minőségi (kvalitatív) vérkép
- Fehérvérsejtek funkciói
- Fehérvérsejtek képzés zavarai
- Gyulladás lényege
- Szövetkárosodások okai, következményei
- Gyulladásos folyamat kísérő tünetei
- A gyulladás klasszikus jelei, fő labor leletei

6. hét
VÉR

7 hét

- Fő hematológiai kórképek
- Anémiák klinikai formái
- Leukémia lényege
- Akut, krónikus mieloid leukémia
- Akut, krónikus limfoid leukémia
- Hodgkin-kór, non-Hodgkin limfóma
- Fő emberi vércsoportok
- ABO vércsoport rendszer agglutinogénjei, agglutininjei
- A, B, AB, O vércsoportok gyakorisága
- Rh vércsoport felfedezése (Landsteiner-kísérlet)
- Rh (+) és Rh (-) vércsoport értelmezése
- Anti-D savó jelentésének lényege
- Rh incompatibilitás (összeférhetetlenség)
- ABO és Rh vércsoport meghatározás összehasonlítása
- Vértranszfúzió (vérátömlesztés) lényege, szükségessége
- Transzfúzió alapszabálya a recipiens és a donor vonatkozásában
- Transzfúzió mai álláspontja (csoportazonos vér, választott vér, hiányzó vagy kóros alkotórészek pótlása)
- Transzfúzióhoz használt vérkészítmények
- Vér (készítmények) tárolásának célja, alapelvei
- Keresztpróbák
- Biológiai próba
- Transzfúzió veszélyei, szövődményei
- Incompatibilis transzfúzió lényege, tünetei

8 hét

SZÍV

- A szívizom általános morfológiai és funkcionális sajátosságai

-
- A szív saját ingerképző és ingerületvezető rendszere
 - A szívizomzat kontraktilitását befolyásoló tényezők
 - Szimpatikus és paraszimpatikus idegrendszeri hatások a szív működésére
 - Pozitív és negatív trop-hatások a szívnél
 - Mi határozza meg elsősorban a szív szisztolés és diasztolés működését?
 - Miért előnytelen a szív működés számára a nagymértékben fokozott szív-frekvencia?
 - Starling- készítmény lényege, működési alapelve
 - Starling -féle szívtörvények
 - A szív ciklus összetevői
 - Diastole funkcionális jelentősége

7. hét
SZÍV

9 hét

- Szívbillentyűk fiziológiás működése
- Alapvető szívbillentyű rendellenességek és azok következményei
- Az EKG lényege
- Einthoven-II. elvezetésben az EKG görbe rajza és értelmezése
- Különböző elvezetések jelentősége EKG készítésekor
- Kamrai munkaizomrostról és a sinus-csomó sejtjeiről elvezetett akciós potenciál összehasonlító elemzése
- Saját ingerképző sejtek elektrofiziológiai jellemzői
- A szív működés vizsgáló módszerei

10 hét

SZÍV

- A szív betegségei: ingerképzési zavarok, ingerületvezetési zavarok
- Viciumok
- Szívburok betegségei
- A szívizom vérellátási zavara (ISZB, Angina pectoris, AMI)
- Akut miokardiális infarktus okai, tünetei, EKG jelei, enzim eltérései
- A szív fertőzőes betegségei
- Rheumás carditis
- Cardiomyopathia kóroki tényezői
- Cor pulmonale
- Szívelégtelenség (cardialis dekompenzáció)

8. hét

11 hét

KERINGÉS

- A keringés szervrendszere, az erek felosztása
- Effektív filtrációs nyomást meghatározó tényezők a kapillárisok területén
- Milyen okai lehetnek az ödéma képződésnek?
- Az erek teljes perifériás rezisztenciáját (TPR) meghatározó tényezők
- Artériák "szélkazan" funkciója (reservoir funkció)
- A cardiovascularis rendszer hemodinamikai törvényszerűségeinek összefüggései
- A pulzus létrejötte, különböző pulzus minőségek, a pulzushullám jellemzői
- Milyen tényezők befolyásolják a pulzus minőségét?
- Pulzustér fogat, perctér fogat, szívindex fogalma, összefüggései

-
- Laplace-törvény jelentősége a keringés szervrendszerében
 - Miért jelent hátrányt a szív működés szempontjából a nagymértékben dilatált szív, súlyos szívbetegnél?

9. hét

12 hét

KERINGÉS

- Vérnyomás értelmezése, átlagos normális értéke
- Vérnyomás mérés emberen
- A vérnyomás fiziológiás ingadozásai
- Milyen tényezők befolyásolják az artériás vérnyomást?
- Kóros vérnyomás változások
- Hosszantartó hipotónia hatása a szervezet működésére
- Orthostaticus hipotónia lényege
- Hipertónia etiológiája, rizikófaktorai, szövődményei, veszélyei, terápiás alapelvei
- Hipertónia népegészségügyi jelentősége, a megelőzés lehetőségei
- Érelmeszesedés (arteriosclerosis) kialakulása, kockázati tényezői, veszélyei
- Érelmeszesedés, mint multifaktoriális betegség
- Metabolikus X syndroma
- Egészséges életmód tényezői a cardiovascularis betegségek megelőzésének érdekében

10. hét

13 hét

KERINGÉS

- Az erek bazális és vasoconstrictor tónusa
- Az erek állapotát, lumenét meghatározó idegi és humorális tényezők
- Humorális vasoconstrictor anyagok
- Vasodilatator mechanizmusok
- Adrenalin és noradrenalin hatásai a szív működésre és a keringésre
- Egyes szervek keringésének jellemzői: coronaria, agy, tüdő/kisvérkör, vázizom, splanchnikus szervek, bőr
- Mikrocirkulációs rendszer működése
- Vénák izompumpa mechanizmusa

11. hét

14 hét

KERINGÉS

- A keringés reflexes szabályozása
- Presszor reflex jellemzői
- Mik tartoznak a presszor reflexek közé?
- Depresszor reflex jellemzői
- Mik tartoznak a depresszor reflexek közé?
- Vérnyomás változáson alapuló keringés szabályozás
- A vér kémiai összetételén alapuló keringés szabályozás
- Hipoxia és hiperkapnia lokális és szisztémás hatásai a szervezet működésére
- Vénák betegségei
- Stroke
- Shock-syndroma jellemzői
- Shock okai, felosztása, fő patofiziológiai történései

Életan-kórélettan II.

1. hét

ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ ELŐADÁS

- Az I. félévi vizsgaeredmények értékelése
- A kollokvium tapasztalatainak összegzése

LÉGZÉS

- A légzés biológiai jelentősége
- A légzés mechanikájában résztvevő aktív és passzív tényezők
- Anatómiai, funkcionális (fiziológiai) holttér
- Donders-féle modell kísérlet
- Légzéssel kapcsolatos alapfogalmak
- Spirométerrel mérhető légzési térfogatok
- Vitálkapacitás
- FEV₁, FIV₁, Tiffeneau – érték
- A légzés dinamikus paraméterei
- Felsőlégutak szerepe
- Gázcsere
- Surfactant faktor jelentősége
- Hb szerepe a légzési gázok szállításában
- Mely tényezők csökkentik a Hb O₂ szaturációját?
- K-Hb szerepe/ Hamburger shift
- Vénás vér és a szövetek pO₂ és pCO₂-re vonatkozó viszonya
- Mesterséges lélegeztetés szükségessége és fajtái
- Conicotomia
- Tracheotomia
- Keszonbetegség
- Szénmonoxid mérgezés
- O₂ mérgezés
- Akklimatizáció
- Hipoxia fajtái

12.

LÉGZÉS

2. hét

- Tüdő szerepe a vér pH regulációjában
- Respirációs acidosis, alkalózis
- Pneumothorax
- Emphysema pulmonum
- A légzés reflexes szabályozása
- Légzőközpontok
- Légzési reflex afferentációi
- Légzési reflex efferentációi
- Hering-Breuer reflex
- Vagotómia hatása a légzésre
- Hipoxia vagy hiperkapnia az erősebb inger a légzés szabályozásában?
- Akaratlagos légzés szabályozás következményei

- Kóros légzés típusok
- Nehézlégzés fajtái
- Asphyxia, Cianózis

13.

3. hét

TÁPLÁLKOZÁS, MÁJ

- Nyomelemek jelentősége, hatásai
- Vitaminok általános ismertetése
- Zsírban oldódó vitaminok funkcionális jelentősége
- Vízben oldódó vitaminok funkcionális jelentősége
- Fontosabb vitamin hiánybetegségek
- Máj szerepe az emberi szervezet működésében
- Máj betegségek csoportosítása
- Hepatitis fajták
- Hepatitis A,B,C vírusfertőzések jellemzői
- Idült májbetegségek
- Máj cirrhosis
- Alkoholos májkárosodás
- Máj enzimek diagnosztikai jelentősége

4. hét

TÁPLÁLKOZÁS, ENERGIAFORGALOM

- Elhízás okai, következményei
- Soványság okai
- Caries, fogágybetegségek
- Égéshő, RQ, O₂ kalóriaegyenérték
- Direkt, indirekt energiaforgalom meghatározás
- Alapanyagcsere fogalma, meghatározásának feltételei
- Hőegyensúly tényezői
- Hideg és meleg által kiváltott mechanizmusok
- A láz okai
- A láz és hőség közötti alapvető különbség
- Az intermediér anyagcsere folyamatok kapcsolatrendszere, összefüggései
- Glikolízis, Citrátkör
- Ketontestek képződése
- Acetil - Co-A központi szerepe
- Anyagcsere zavarok, enzimopathiák
- A szervezet fehérje szükséglete, N-mérlege
- A szervezet zsír szükséglete
- A szervezet szénhidrát szükséglete
- Éhségérzet kialakulása, okai

14.

5. hét

GASTROINTESTINALIS TRAKTUS

- A gastrointestinalis traktus különböző szakaszainak élettani funkciói

-
- A gastrointestinalis traktus különböző szakaszainak motorikája
 - A gastrointestinalis traktus szakaszainak emésztőnedv összetétele
 - A harapás és rágás zavarai
 - Nyáleválasztás, ízézés
 - A nyelés mechanizmusa
 - Feltétlen és feltételes reflexek szerepe a táplálkozásban
 - A gyomor funkcionális jelentősége
 - A gyomor nedvtermelése
 - A gyomor sósav termelését befolyásoló tényezők
 - Epe termelés, epeürítés szabályozása
 - Májepe, hólyagepe
 - Cholericumok, cholekineticumok
 - Epekövesség kialakulása, veszélyei
 - Bélnedv elválasztás szabályozása
 - Vékonybél struktúrális és funkcionális jellegzetességei
 - Vékonybél szegmentáló és perisztaltikus mozgása
 - Fehérjék emésztése és felszívódása
 - Szénhidrátok emésztése és felszívódása
 - Zsírok emésztése és felszívódása
 - Gastrointestinalis hormonok
 - Vastagbél funkcionális szerepe
 - Székelési reflex

6. hét

GASTROINTESTINALIS BETEGSÉGEK

- Nyáleválasztás zavarai
- Nyelőcső betegségei
- Gastritis okai
- Fekélybetegség (gyomorfekély, nyombélfekély)
- Helicobacter pylori kóroki szerepe, károsító hatása
- Hányást előidéző okok, a tartós hányás következményei
- Hasmenést eredményező eltérések, a tartós hasmenés következményei
- Emésztési és felszívódási zavarok lényege és elkülönítése
- Székrekedés okai

7. hét

15.

VESE

- A kiválasztás szervrendszere, a nefron jelentősége
- A vese funkcionális jellegzetességei
- A vese vérellátása
- Juxta - glomeruláris apparátus jelentősége
- Alapvető vese működések
- Clearance, extrakció
- Glomeruláris filtrációt meghatározó tényezők
- Glomeruláris effektív filtrációs nyomást meghatározó tényezők
- Renális plazma, illetve vér átáramlás megállapítása
- Glükóz típusú reabszorpció

- PAH típusu szekréció
- Urea típusu rediffúzió

8. hét

VEESE

- Tubuláris folyamatok csoportosítása a vesében
- Különböző traszport folyamatok a vese tubulusokban
- Aldosteron szerepe az ozmo-és volumen regulációban
- Renin-angiotenzin - aldosteron rendszer regulációs szerepe
- ACE-gátlás jelentősége
- Aldosteron hiány kórélettani, klinikai következményei
- ADH hiány kórélettani, klinikai következményei
- A koncentráló vese működésének tényezői
- Ozmotikus diuresis
- Vese szerepe a pH regulációban
- Vizeleti reflex és az azt befolyásoló idegrendszeri tényezők
- Húgyhólyag beidegzése
- A vizelet akaratlagos befolyásolása

9. hét

VEESE

- A vese működésének vizsgáló módszerei
- Vese szerepe a szervezet működésében
- Veseelégtelenség
- Művese kezelés
- Veseátültetés
- Terhességi reakciók
- Vizelet vizsgálat jelentősége a klinikumban
- Kóros szerves alkotórészek kimutatása a vizeletből
- Vese syndromák (AGN, CGN, APN, CPN, NS)
- Vesekő-betegség

16.

10. hét

ENDOKRIN

- Neuroendokrin integráció jelentősége
- Általános hormon hatások, hatásmechanizmusok
- Postreceptor folyamatok szerepe a hormonális regulációban
- Milyen okai lehetnek a csökkent, illetve a hiányos hormonhatásnak?
- Hipotalamusz endokrin szerepe
- Hipofízis endokrin szerepe
- Hipofízis eltávolítás következményei
- MSH szerepe
- Szomatomedinek funkcionális jelentősége
- Növekedési hormon fokozott termelésének következményei
- Növekedési hormon csökkent termelésének következményei
- Diabetes insipidus
- Nemi működés sajátosságai nőknél

-
- Nemi működés sajátosságai férfiaknál
 - FSH, LH szabályozó szerepe nőknél
 - FSH, LH szabályozó szerepe férfiaknál
 - Szekunder nemi jellegek nőknél
 - Szekunder nemi jellegek férfiaknál
 - Menstruációs (ovulációs) ciklus alapvető folyamatai
 - Ösztrogének fiziológias hatásai, klinikai jelentősége
 - Progeszteron fiziológias hatásai, klinikai jelentősége
 - Androgének fiziológias hatása, klinikai jelentősége

11. hét

ENDOKRIN

- Pajzsmirigy hormonjai
- Golyva (strúma) lényege
- A jód körforgalma és szerepe a T₃ és T₄ szintézisében
- T₃ és T₄ fő hatásai
- Hyperthyreosis tünettana
- Graves-Basedow kór jellegzetességei
- Hypothyreosis hatásai a szervezet működésére
- Mellékpajzsmirigy endokrin szerepe
- Parathormon hatásai
- Hyperparathyreosis hatása a plazma és vizelet Ca és P₀₄ szintre
- Hypoparathyreosis hatása a plazma és vizelet Ca és P₀₄ szintre
- Tetánia lényege
- Mellékvese kéreg hormonok
- Aldosteron hatása
- Aldosteron hiány következményei
- Renin-angiotenzin-aldosteron rendszer szabályozó szerepe
- Aldosteron termelést befolyásoló tényezők
- Addison- syndroma
- Conn-syndroma
- Glükokortikoidok hatásai
- Cushing-syndroma
- Adrenogenitális syndroma
- Steroidok kóros mellékhatásai
- Stressz reakció lényege
- Mellékvese velő hormontermelése
- Adrenalin hatásai a szervezet működésére
- Noradrenalin hatásai a szervezet működésére
- Pheochromocytoma
- Szimpatoadrenális rendszer szerepe, vészreakció

12. hét

ENDOKRIN

- Pancreas endokrin funkciói
- Glukagon hatása
- Inzulin hatásai
- Inzulin hatásmechanizmusai

-
- Inzulin receptorok szerepe az inzulin hatás kialakulásában
 - Diabetes mellitus lehetséges okai
 - Diabetes mellitus klinikai felosztása
 - IDDM, NIDDM
 - Átlagos cukorbetegség klasszikus tünetei
 - Súlyos, hosszantartó, kezeletlen cukorbetegség jellemzői
 - Inzulin kezelés szükségessége
 - Hosszantartó, nem jól kezelt diabetes szövődményei, következményei
 - Prevenció szerepe a diabetes-es szövődmények kivédésében
 - Meta-hipofizer, tireoid, steroid diabetes
 - Hiperglikémiás és hipoglikémiás kóma összehasonlítása

17.
IDEG

13. hét

- Reflex, reflexkör, fizioiógias reflexek
- Mozgató rendszer neuronjai
- Kisagy szerepe
- Tremor fajtái
- Izombénulás fajtái
- Piramis pályarendszer
- Extrapiramidális rendszer lényege
- Agykéreg neuronhálózatának funkcionális jellemzői
- Hipotalamusz szerepe a szervezet működésében
- Somatosensorok, receptorok felosztása
- Agytörzsi formatio reticularis funkcionális jelentősége
- Limbikus rendszer funkcionális jelentősége
- Talamusz funkcionális jelentősége
- Memória fajták, memória zavarok
- EEG lényege, alapvető EEG hullámok

14. hét

IDEG

- Vegetatív idegrendszer felosztása, mediátorai
- Vegetatív idegrendszer hatásai a különböző szervekre
- Fájdalom érzés, fájdalom típusok
- Kisugárzó fájdalom, head-zóna, izomvédekezés
- Fájdalomcsillapítás alapvető lehetőségei
- Feltételes reflex jellemzői
- A klasszikus Pavlov-féle feltételes reflex kialakítása
- Inger, ingerület, gátlások
- II.jelzőrendszer lényege, jellemzői
- Agyidegek funkcionális szerepe
- Érzékszervek alapvető működése (feldolgozás a tankönyv alapján)

Kötelező irodalom:

Dr.Ormai Sándor: Élettan-Kórélettan, Eü. Főiskolai tankönyv, Semmelweis Kiadó

Ajánlott irodalom:

W.F.Ganong: Az orvosi élettan alapjai, Egyetemi tankönyv, Medicina Kiadó
Dr.Szollár Lajos: Kórélettan, Egyetemi tankönyv, Semmelweis Kiadó
Az oktatók által kiadott segédanyagok.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:
Konzultáció.

Az aláírás megszerzésének feltételei:
Rendszeres tantermi előadás látogatás.
A konzultációkon (szemináriumokon) való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:
Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:
Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:
Szóbeli.

Dátum:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Dr. Kalapos István
főiskolai tanár

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Elméleti pszichológia I. II. III.			
A tantárgy angol neve: Introduction to psychology			
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Andrea			
Elméleti pszichológia	I. Bevezetés a pszichológiába és Személyiséglélektan)	II. (Fejlődéslélektan)	III. (Szociálpszichológia)
Ajánlott félév:	I.	II.	III.
Tantárgyi kód nappali:	EKPT-152-01N	EKPT-152-02N	EKPT-152-03N
Tantárgyi kód levelező:	EKPT-152-01L	EKPT-152-02L	EKPT-152-03L
Nappali tagozat heti óraszám	2+0	2+0	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám	10+0	10+0	10+0
Kredit	2	2	2
Vizsgakövetelmény	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	Elméleti pszichológia I.	Elméleti pszichológia I.

Elméleti pszichológia I. (Personality psychology)

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltek?

Ápolás és Betegellátás alapszak
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány
Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Kovács János főiskolai adjunktus, Dr. Sárváry Andrea főiskolai docens, Dr. Kiss János főiskolai tanár

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tárgy célja bepillantást adni a tudományos pszichológia szemléletmódjába, főbb fogalmaiba, történetébe – megalapozva ezzel a magasabb szintű, az egészségügyi munkához nélkülözhetetlen - pszichológiai ismeretek elsajátítását.

A tárgy célja bemutatni azokat a fogalmakat és elméleteket, illetve személyiségdiagnosztikai eszközöket és eljárásokat amelyek megalapozzák az egészségügyi tevékenységben oly' fontos hatékony emberismeret kialakítását; illetve a pszichopatológiai alapismereteket nyújtani; lerakni a pszichoszomatikus szemlélet alapjait és megismertetni a főbb pszichoterápiás eljárások forrásait.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- A hallgató megismeri a tudományos pszichológia szemléletmódját, főbb fogalmait, történetét.
- Átfogóan ismeri a pszichológia vizsgálati területeit, módszereit, a pszichológia legfontosabb irányzatait, tudományterületeit, illetve ezek alapproblémáit.
- Ismeri a személyiséglélektan főbb nézőpontjait, az azokból eredő fogalmakat és modelleket, valamint a személyiséglélektan kutatási módszereit.
- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, a személyiséggel kapcsolatos főbb lélektani irányzatokat, elméleteket.
- Tájékozottak a személyiségdiagnosztika gyakran alkalmazott eljárásainak, és a fő pszichoterápiás eljárások alapfogalmainak a terén.

Készségek, képességek:

- Képesek a személyiséglélektan fogalmainak adekvát alkalmazására.
- Képesek megérteni és integrálni a személyiséglélektan új kutatási eredményeit, és olvasni személyiséglélektani tárgyú műveket.
- Képesek a gondozási folyamat során egyéni szükségletek, különbségek felismerésére és figyelembe vételére.
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására.

Autonómia, felelősségvállalás:

- Megbízható személyiséglélektani ismereteik révén felelősséget vállalnak az alapvető személyiséglélektanifogalmak adekvát alkalmazásáért.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséget vállalnak az egyéni (motivációs, szükségleti stb.) különbségek felismeréséért és azok adaptív integrációjáért a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munka során.

Attitűd:

- Ismereteivel nyitottabbá válik a másik személy érzés- és gondolatvilágára.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

1. A pszichológia története és tárgya
2. A pszichológia irányzatai, főbb nézőpontjai és területei
3. A pszichológia módszerei
4. Diszpozicionális elméletek (Hans Eysenck és a Big Five elméletek)
5. Szükséglet-, és motívum elméletek (Henry Murray és Mc Clelland elméletei)
6. Testalkat, öröklődés és személyiség
7. Pszichoanalízis (Sigmund Freud elmélete): strukturális, és topográfiai modell
8. Pszichoanalízis (Sigmund Freud elmélete): fejlődési modell, és elhárítómechanizmusok
9. Tranzakcióanalízis (Eric Berne elmélete): személyiségelmélet, tranzakciók típusai, életpozíciók
10. Tranzakcióanalízis (Eric Berne elmélete): játszmák és sorskönyv
11. Neoanalitikus elméletek: egopszichológia (Alfred Adler elmélete) és kötődéselméletek (John Bolwby elmélete)
12. Fenomenológiai elméletek: önmegvalósítás és önértékelés (Abraham Maslow és Carl Rogers elmélete)
13. Fenomenológiai elméletek: Viktor Frankl és Daniel Goleman elmélete

14. Viselkedés elméletek (klasszikus és instrumentális kondicionálás), a tanulás tanulása

Kötelező irodalom:

Carver, C. S., és Scheier, M. F.,: Személyiségpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.
Atkinson, R. L.; Atkinson, R. C.; Smith, E. E.; Bem, D. J.; Nolen-Hoeksma: Pszichológia
Osiris Kiadó, Budapest, 2005.
Járó Katalin: Játzmák nélkül – Tranzakcióanalízis a gyakorlatban. Helikon Kiadó, 1999.

Ajánlott irodalom:

Allport, G. W.: A személyiség alakulása. Gondolat, Bp. 1980
Freud, S.: Esszék. Gondolat, Bp. 1982.
Maslow, A.: *A lét pszichológiája felé*. Ursus Libris, Budapest.2003.
Peck, D. és Whitlow, D.: Személyiségelméletek. Gondolat, Bp. 1983
Rogers, C. R.: Valakivé válni: A személyiség születése. SHL könyvek, EDGE 2000, Bp. 2003
Szenes A.: Igen: Élmények és töprengések Carl Rogers személyközpontú pszichológiájáról.
Relaxa, Bp. 1991.
Tringer L.: A gyógyító beszélgetés. Medicina, Bp. 2006

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli vizsga

**Elméleti pszichológia II.
(Developmental psychology)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés
Ápolás és Betegellátás alapszak
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus célja a különböző életkorok pszichológiai jellemzőinek, az egymásra épülő fejlődési fázisoknak, a kritikus életszakaszoknak a megismertetése. A viselkedést befolyásoló tényezők mellett, bizonyos pszichés struktúrák, jellemzők fejlődését követjük végig.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Tájékozott a pszichológia alaptudomány-területeivel kapcsolatban, a fejlődéslélektan alapproblémáit, célját és kutatási módszereit ismeri.
- Ismeri és érti a szakmai területéhez kapcsolódó fejlődépszichológiai fogalmakat.
- Ismeri a különböző életszakaszok fejlődéslélektani alapjait, a különböző életkorok pszichés jellemzőit, az egymásra épülő fejlődési fázisokat, a kritikus életszakaszokat, továbbá a viselkedést befolyásoló tényezők mellett, bizonyos pszichés struktúrák, jellemzők fejlődését.
- Ismeri a várandósság lélektani változásait.
- Tisztában van 0-18 éves korig az egészséges lelki fejlődés jellemzőivel, a fejlődést meghatározó tényezőkkel, azok befolyásolásának lehetőségeivel.
- Tájékozott az ifjúkor, felnőttkor és időskor főbb pszichológiai sajátosságairól.
- Ismeri az ember pszichológiai szükségleteit az életkor függvényében.

Képesség:

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges fejlődépszichológiai alap alkalmazására.
- Használja fejlődéslélektannal kapcsolatos ismereteit a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására.
- Képes az adott korosztály pszichológiai fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.
- Képes az egyéni eltérések beazonosítására, és mindezeket keresztül segítséget kaphat az egyéni esetvezetés, gondozás megtervezésére és megvalósítására.
- Képes az adott életkori jellegzetességek felismerésére, azonosítására, a fejlődést befolyásoló tényezők felismerésére, az egyéni eltérések beazonosítására, s ezeken keresztül az egyéni esetvezetés, gondozás megtervezésére és megvalósítására
- Képes megérteni és integrálni a fejlődéslélektan új kutatási eredményeit, és olvasni fejlődéslélektani tárgyú műveket.

Attitűd:

- Fejlődéslélektani ismeretei segítségével törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni.
- Fejlődéslélektani ismerete és emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Autonómia és felelősség:

- Megbízható fejlődéslélektani ismeretei révén felelősséget vállal az alapvető fejlődéslélektani fogalmak adekvát alkalmazásáért.
- Felelősséget vállal fejlődéslélektani ismeretei segítségével az adott életkorhoz köthető pszichológiai szükségletek felismeréséért, javaslatokat tesz a prevenció, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munka során.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

1. A fejlődéslélektan tárgya, célja, kutatási módszerei, alapfogalmai
2. Erik H. Erikson pszichoszociális fejlődésmélete
3. A terhesség, születés, szülés pszichológiája
4. A korai anya-gyermek kapcsolat (Kötődésmélet)
5. Az újszülöttkor pszichológiája
6. Jean Piaget kognitív fejlődésmélete
7. A csecsemőkor pszichológiája
8. A kisgyermekkor pszichológiája
9. Az óvodáskor pszichológiája
10. A kisiskoláskor pszichológiai jellemzői
11. Prepubertáskor és pubertáskor pszichológiai jellemzői
12. Az ifjúkor pszichológiai jellemzői
13. A felnőttkor pszichológiai jellemzői
14. Az időskor pszichológiai jellemzői

Kötelező irodalom:

- Mérei Ferenc., V. Binét Ágnes : Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó Zrt., 2006.
- Michael Cole, Sheila R. Cole: Fejlődéslélektan. Osiris Kiadó, 2006.

Ajánlott irodalom:

- Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája. Kossuth Kiadó, 1990.
- Bernáth László, Solymosi Katalin: Fejlődéslélektan olvasókönyv. Tertia Kiadó, 1997.
- Bettelheim, Bruno: Az elég jó szülő. Park Könyvkiadó, 2015.
- Buda Béla, Szilágyi Vilmos: Párválasztás: A partnerkapcsolatok pszichológiája. Gondolat Kiadó. 1988.
- Erik H. Erikson: Gyermekkor és társadalom. Osiris Kiadó, 2002.
- Fraiberg Selma H.: Varázsos évek. Hogyan értsük meg és miként kezeljük a korai gyerekkor problémáit. Park Könyvkiadó, 2009.
- Ináncsy-Pap Judit: Kötődés és kortárskapcsolatok az óvodáskorban. Kocka Kör Tehetséggondozó Kulturális Egyesület, 2009.
- Ináncsy-Pap Judit (szerk.): Kortárskapcsolatok iskoláskorban. Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
- Mönks, Franz J, Knoers, Alphons M. P.: Fejlődéslélektan. Urbis Könyvkiadó, 2004.

-
- Raffai Jenő: Megfogantam, tehát vagyok. Párbeszéd a babával az anyaméhben. Útmutató Kiadó, 1999.
 - Riemann, Fritz: Az öregedés művészete, Háttér Könyvkiadó, 1998.

Évközi tanulmányi követelmének és értékelésük módszere:
Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli, védőnői szakirányon szóbeli

Elméleti pszichológia III. (Social psychology)

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak és Duális Képzés

Ápolás és Betegellátás alapszak

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Szociális Munka alapszak: kötelező, többi szak: kötelezően választható

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Kiss János Ph.D. főiskolai docens

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatók ismerjék meg az alapvető szociálpszichológiai fogalmakat, jelenségeket annak érdekében, hogy megértsék a társas interakciók működését és csatlakozni tudják ismereteiket más tantárgyak fenti jelenségekkel kapcsolatos tartalmaihoz annak érdekében, hogy munkájuk során hatékony interperszonális működésre legyenek képesek.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Ismerik a szociálpszichológiai fogalmak és modellek laikus, hétköznapi használatától eltérő, helyes alkalmazását.
- Ismerik a modern szociálpszichológia problémakezelési és gondolkodásmódját.
- Ismerik a szociálpszichológiai kutatási módszereket.
- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

Készségek, képességek:

- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől
- Képesek megérteni és integrálni a szociálpszichológia új kutatási eredményeit, és olvasni szociálpszichológiai tárgyú műveket.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra
- Képes a beteg/kliens és az egészségügyi/szociális szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére.
- Képes megérteni a társas interakciók működését és csatolni ismereteit más tantárgyak fenti jelenségekkel kapcsolatos tartalmaihoz annak érdekében, hogy munkája során hatékony interperszonális működésre legyen képes.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Autonómia, felelősségvállalás:

- Megbízható szociálpszichológiai ismereteik révén felelősséget vállalnak az alapvető szociálpszichológiai fogalmak adekvát alkalmazásáért.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális/egészségügyi munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos

visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása (kulcsszavak listája):

1. Bevezetés
2. A szociálpszichológiáról általában
3. Személypercepció
4. Implikált személyiségelméletek
5. Attribúcióelmélet
6. Verbális kommunikáció
7. Nonverbális kommunikáció
8. Vonzalomelméletek
9. Szerepelmélet
10. Emberi kapcsolatok,
11. Intim kapcsolatok
12. Csoport és vezetés
13. Társas befolyásolás
14. Összefoglalás

Kötelező irodalom:

J.P.Forgas: A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz Kiadó, 2007

Ajánlott irodalom:

E.Aronson: A társas lény. Akadémiai Kiadó, 2008.

Csepeli György: Szociálpszichológia Osiris Bp.1998.

Szociálpszichológia (Szerk.: Hewstone és tsa.-i) Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp.1997.

Smith, Eliot R. – Mackie Diane M.: Szociálpszichológia Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmének és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Andrea
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Fábrián Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Elsősegélynyújtás I- II.		
A tantárgy angol neve: First aid application I-II.		
Tanszék neve: Sürgősségi és Oxiológiai Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Petrika Erzsébet		
Ajánlott félév	I.	II.
Tantárgyi kód	I. EKKE-107-01 N EKKE-107-01 L (Áp.+ Mt.+ Sznő + Vnő szakirányok + Eg.szerv)	II. EKKE-107-02 N EKKE-107-02L (Sznő + Vnő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám	1+1	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám	5+5	5+5
Kredit	2	2
Vizsgakövetelmény	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	Nincs	Elsősegélynyújtás I.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány
Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztás:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató képes legyen arra, hogy az életet vagy egészséget veszélyeztető heveny állapot miatt azonnali egészségügyi ellátásra szoruló személyt haladéktalanul egészségi állapotának helyreállításával illetve rosszabbodásának megakadályozásával szakszerű ellátásban részesítse.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Elsősegélynyújtás I.

a. tudás:

- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.

b. képesség:

- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.

c. attitűd:

d. autonómia és felelősség:

Elsősegélynyújtás II.

(Szülésznő szakirányon)

a. tudás:

- Ismeri a legfontosabb életmentési feladatokat, a leggyakrabban előforduló egészségkárosodások esetén szükséges teendőket a mindenkor hatályos ajánlásoknak megfelelően, az alapszintű életmentő beavatkozásokat (BLS) és eszközöket.

b. képesség:

- Képes az újszülött újraélesztésre.
- Képes a sürgősségi helyzetek felismerésére és az azonnali intézkedések megkezdésére.

c. attitűd:

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- Az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a konstruktív szakmai, segítő magatartásra.

d. autonómia és felelősség:

- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Felelősséggel alkalmazza a szakterületéhez kapcsolódó eszközöket és módszereket.

Elsősegélynyújtás II.

(Védőnő szakirányon)

a. tudás:

- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.

b. képesség:

- Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik.
- Képes az újszülött újraélesztésére.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

d. autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.
- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
- Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
- Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat.

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Írásvetítő, projector. Szaktantermek, oktatástechnikai eszközök.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK, szakdolgozat, folyamatos szakirodalom feldolgozás.

A tantárgy részletes leírása:

Elsősegélynyújtás I.

(Ápolás és betegellátás alapszak – Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – Védőnő szakirány
Egészségügyi szervező alapszak)

Elméleti órák:

- 1-2. hét Az elsősegély fogalma, elsősegély szintek. Az elsősegélynyújtás általános szabályai. Az Országos Mentőszolgálat felépítése. Mentők igénybevétele, mentőhívás szabályai. Csoportdiagnózis. Időfaktor fogalma. A helyszín
- 3-4. hét Az eszméletlenség fogalma. Az eszméletlen beteg ellátása. Légúti elzáródás tünetei. Légútbiztosítási módok.
- 5-6. hét A halál, mint folyamat. Az életjelenségek vizsgálata, a klinikai és biológiai halál felismerése. Az újraélesztés elméleti alapjai.
- 7-8. hét Felnőtt alapszintű újraélesztés /BLS/ lépései. Automata Külső Defibrillátor /AED/ alkalmazása. Hibák és szövődmények az újraélesztés alatt. Az újraélesztés kimenetele. Szervezési szempontok.
- 9-10. hét Vérzések, sebzések és ellátása.
- 11-12. hét Törés, ficam, rándulás, zúzódás és ellátásuk
Égésbetegség, fagyás jellemzői.
Shock. Belgyógyászati balesetek, hirtelen megbetegedések oxyológiája.
- 13-14. hét Összefoglalás, konzultáció.

Gyakorlati órák:

- 1-2. hét Betegvizsgálat. Keringés, légzés vizsgálata. Eszméletlen beteg ellátása.
- 3-4. hét Légút-felszabadítási és légút-biztosítási eljárások. Fektetési módok indikációk szerint.
- 5-6. hét Lélegeztetés eszköz nélkül. Mellkaskompressziók gyakorlása
- 7-8. hét Egyszemélyes újraélesztés gyakorlása.
- 9-10. hét Kétszemélyes újraélesztés gyakorlása. AED gyakorlat.
- 11-12. hét Vérzéscsillapítás, ideiglenes sebellátás szabályai, artériás nyomáspontok, nyomókötések. Kötözések, rögzítő kötések gyakorlása.
- 13-14. hét Összefoglaló konzultáció

Kötelező irodalom:

Sági István: Elsősegélynyújtás, Egészségügyi Kari Jegyzetek, 2009.

Ajánlott irodalom:

Dr. Göbl Gábor (szerk.) Oxyológia, Medicina Bp. 2001.
Újraélesztés - A Magyar Resuscitatio Társaság Hivatalos Lapja
Dr. Péntes István (szerk.) Az újraélesztés tankönyve, Medicina Bp. 2000.
Dr. Andics László (szerk.) Alapfokú és közúti elsősegély, Sub Rosa 1994.
Boda-Sulyok: Gyermekgyógyászat- Medicina, 2004
Dr. Mátrai Zsolt: Gyermeksürgősségi esetek prehospitalis ellátása, Chatnoir Bt. 2006.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Zárthelyi dolgozat a félév során.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Megfelelt zárthelyi dolgozat és a gyakorlati órákon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Aláírás megléte. Az előzetesen kiadott szóbeli és gyakorlati tételsor alapján történő vizsga teljesítése.

Elsősegélynyújtás II.

(Ápolás és betegellátás alapszak – Szülésznő szakirány,
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak – Védőnő szakirány)

Elméleti órák:

1-2. hét	Gyermekkori élettani sajátosságok oxiológiai szempontjai
3-4. hét	Újszülött iniciális ellátása
5-6. hét	Újszülött újraélesztés
7-8. hét	Gyermekkori sajátosságok a sürgősségi ellátáson belül.
9-10. hét	Gyermekkori alapszintű újraélesztés /PBLS/
11-12. hét	Mérgezesek és ellátásuk
13-14. hét	Összefoglalás, konzultáció.

Gyakorlati órák:

1-2. hét	Az újszülött iniciális ellátása, állapotának értékelése.
3-4. hét	Újszülött lélegeztetés gyakorlása eszközzel.
5-6. hét	Újraélesztés gyakorlása két segélynyújtóval.
7-8. hét	Gyermek újraélesztésének gyakorlása.
9-10. hét	Gyermek újraélesztésének gyakorlása.
11-12. hét	Újraélesztés gyakorlása. Összefoglaló konzultáció.
13-14. hét	Gyakorlati vizsga.

Kötelező irodalom:

Sági István: Elsősegélynyújtás, Egészségügyi Kari Jegyzetek, 2009.

Ajánlott irodalom:

Dr. Göbl Gábor (szerk.) Oxyológia, Medicina Bp. 2001.

Újraélesztés - A Magyar Resuscitatio Társaság Hivatalos Lapja

Dr. Péntes István (szerk.) Az újraélesztés tankönyve, Medicina Bp. 2000.

Dr. Andics László (szerk.) Alapfokú és közúti elsősegély, Sub Rosa 1994.

Boda-Sulyok: Gyermekgyógyászat- Medicina, 2004

Dr. Mátrai Zsolt: Gyermeksürgősségi esetek prehospitalis ellátása, Chatnoir Bt. 2006.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Zárthelyi dolgozat a félév során.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Megfelelt zárthelyi dolgozat és a gyakorlati órákon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Aláírás megléte. Az előzetesen kiadott szóbeli és gyakorlati tételsor alapján történő vizsga teljesítése.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Petrika Erzsébet
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Szabó Zoltán
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Fogyatékosság és társadalom I-IV.				
A tantárgy angol neve: Disability and Society I-IV.				
Tanszék neve: Szociális Munka Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Horváth László				
Ajánlott félév:	I.	II.	III.	IV.
Ajánlott félév:	2.	3.	4.	5-8.
Tantárgyi kód:	EKTT-131-01N EKTT-131-01L	EKTT-131-02N EKTT-131-02L	EKTT-131-03N EKTT-131-03L	EKTT-131-04N EKTT-131-04L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	0+2	3+23	0+40 (félév)
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	0+10	15+10	0+20
Kredit:	3	2	5	3
Vizsgakövetelmény:	koll.	gyj.	gyj.	gyj.
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-	Fogyatékoság és társadalom I.	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi szociális munka mesterszak tanterve – kötelezően választható I-III., szabadon választható IV.

Egészségügyi Gondozás alapszak – védőnő szakirány – kötelezően választható I., szabadon választható II-IV.

Ápolás és betegellátás alapszak – szabadon választható I- IV.

Egészségügyi szervező alapszak – szabadon választható I.

Szociális munka alapszak – szabadon választható I-IV.

Ápolás mesterszak – szabadon választható I-IV.

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Aktuális órarend szerint tömbösítve

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható, szabadon választható

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az egészség- és társadalomtudományi elméleti alapokra építve az egészségügyi szociális munkás és a védőnő felkészítése a fogyatékos személyek társadalmi, családi körülményeinek megértésére, szükségletihányainak felmérésére és a számukra biztosítható segítő folyamatok megtervezésére, megvalósítására és az ehhez kapcsolódó team munkában és a fejlesztő folyamatban való alkotó részvételre. Karunk minden hallgatója számára biztosított, hogy ismerjék meg a fogyatékos személyek egészségügyi és szociális ellátásához való hozzáféréseinek, illetve kirekesztődésének társadalmi, szervezeti, jogi hátterét. A tantárgy megismerteti a fogyatékoságtan korszerű elméleti és gyakorlati ismereteit, azok felhasználását az egészségügyi és szociális ellátások keretében. A tantárgy előkészít további speciális ismeretek megszerzésére, szabályozottan és szabadon választott tantárgyak keretében való szakmai elmélyítésére.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ismeretek szerzése a fogyatékoságtanból, segítő folyamat önálló irányítása és végzése családokban, a fogyatékos személyeket ellátó intézményekben és szolgáltatásoknál. Képes az egészségügyi és a szociális szolgáltatók, valamint a mikrokönyezet között a hatékony problémamegoldás érdekében egyéni és környezeti erőforrások feltárására és mozgósítására, koordinációra, együttműködés kialakítására. Önállóan képes komplex szakirodalom kutatás, másodelemzés készítésére.

a. tudás:

- Ismeri az egészségi állapot társadalmi összetevőit és a jóléti ellátásokat
- Ismeri az egészségügyi és szociális ellátórendszer felépítését, szereplőit, azok tevékenységét, feladatait
- Ismeri az egészségügyi szociális munka célcsoportjainak szükségleteit, a beavatkozás módszereit és technikáit

b. képesség:

- Saját szakterületén belül képes akut egészségügyi és szociális problémák kezelésére, preventív tevékenységre és utógondozásra
- Képes esélyegyenlőséget és társadalmi integrációt elősegítő feladatok ellátására
- Képes a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, onkológiai betegek és rehabilitációt igénylők esetében szakterületének megfelelő feladatok ellátására az egészségügyi teammel együttműködésben
- Képes az egészségügyi és szociális problémákkal rendelkezők és családjaik részére a szükséges erőforrások és támogatások megszerzésére

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai eredmények és innovációk megismerésére
- Nyitott szakmai tudásának fejlesztésére
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik
- Fogékony az egészség- és társadalomtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására
- Elkötelezett a tudományos munka mélyebb megismerése iránt
- Az emberi élet védelmét és a szociális jólétet középpontba állítva törekszik az etikus és korrekt szakmai magatartásra
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul partnereihez
- Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére
- Nyitott új kommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására
- Munkájában az etikai kódex elveit és szemléletét követve segít szakterületén

d. autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a betegek, kliensek jól-létére és elégedettségére
- Felelősséggel végez preventív, problémakezelő és utógondozó feladatokat önállóan vagy team tagjaként
- Személyes felelősségérzettel bír, igénnyel a folyamatos önismeretre
- Felelősséget vállal a betegek, kliensek életébe történt beavatkozásért
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a segítő tevékenységben, kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal
- Felelősséget vállal a dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért
- Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére
- A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy másokkal kooperálva, team tagjaként

Oktatás típusa:

Előadás, szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50-50 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Segédanyag a tantárgy előadásai alapján.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Fogyatékos gyermekek és családjaik segítése

Fogyatékoság és társadalom I.

- 1-2. A normalizációs elv
3. Korai felismerés és korai fejlesztés
- 4-5. Az integráció és a befogadás /inklúzió/ elve, Salamancai Nyilatkozat
6. Az ésszerű alkalmazkodás elve
7. Az egyetemes tervezés
- 8-9. A Tajgetosztól az esélyegyenlőségig.
- 10-12. A fogyatékos személyek életminősége, helyzete a társadalomban.
- 13-14. ENSZ Egyezmény és a hazai megvalósulása

Fogyatékoság és társadalom II.

1. Hazai törvénykezés
2. Országos Fogyatékosügyi program
3. A fogyatékoság fogalma és annak fejlődése
4. A fogyatékoság számszerűsítése

5. A szociális segítség korszerű folyamata a fogyatékos személy és környezete vonatkozásában
6. Szükségletfeltárás, a fogyatékos személyek megismerése
7. A fogyatékos személy családban való segítése.
8. – 10. A fogyatékos személyek családból való kikerülésének okai.
- 11-14. Szakmai programok elemzése

Kötelező irodalom:

- Kálmán Zsófia – Könczei György: A Tajgetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris Kiadó, Budapest, 2000. Könyvkiadó, Budapest, 2000. 2–18., 22–46., 78–91., 197–200. o.
- Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyv. ENSZ, 2006. december 13.
- Európai Fogyatékossgügyi stratégia 2010-2020. Szociális Menedzser 2011/2. sz. 60-67.o.
- Kereki Judit-Fogarasi András: Koragyermekkorai ellátás fejlesztése és támogatása a TÁMOP 6.1.4 projekt keretében. Népegészségügy, 2013. 2. sz. 139-144.o.

Ajánlott irodalom:

- Kövér Ágnes-Gazsi Adrienn: A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége Magyarországon. – Jogok és realitások 2005-ben. Kapocs, IV. évf. 2005/2.sz. 18-33.o.
- Dr. Lovászy László: Szemelvények a fogyatékossg megítélésének történetéből a 17. századtól napjainkig. Kapocs, V. évf. 2006/3.sz. 40-43.o.
- A funkcióképesség, fogyatékossg és egészség nemzetközi osztályozása. Egészségügyi Világszervezet. 2004. Budapest.
- Huszár Ilona – Kullmann Lajos – Tringer László (szerk.): A rehabilitáció gyakorlata (Medicina Kiadó, Budapest 2000)
- Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 2000. 15–38. 81–116, 151–210, 357–573, 629–654. o.
- Nirje. B.–Perrin, B.: A normalizációs elv és félreértelmezései. ÉFOÉSZ Budapest, 1998.
- Lakóotthonok Magyarországon in. Periféria Seria Könyvek Kiadja: ESzCsM, NCsSzI. Bp. 2002. p. 11 – 36.
- Seidel Michael: A funkcióképesség és egészség nemzetközi osztályozása (FNO). In Szociális Munka, XVI.évf. (2004) 2.sz 70 – 78.o
- Szinten tartó, fejlesztő és terápiás foglalkoztatás. Szerk. Dr. Göllesz Viktor. Budapest, 1993. SZMA 65. sz. kiadványa. 70–83. o.
- A fogyatékossgal élő emberek esélyegyenlőségének alapvető szabályai 1994. In: A mozgásfogyatékos emberek rehabilitációjának sokoldalú megközelítése. MEOSZ, Budapest, 1997. 343–372. o.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (szerk.): Kiscsoportos lakóotthonok. Hol is tartunk? Két munkakonferencia tapasztalatai. Soros Alapítvány, Budapest, 2002.
- Madridi Nyilatkozat. ÉFOÉSZ kiadványa. Jegyzet. Scwarte, Norbert – Oberste, Ralf - Ufer: LEWO – Életminőség a felnőttkorú értelmi fogyatékosok lakóformáiban. Segédeszköz a minőségfejlesztéshez.
- Bass László: Szüljön másikat?! Súlyosan-halmazottan fogyatékos gyermeket nevelő családok életkörülményei Magyarországon. Kapocs, III. évf. 2004/5.sz. 26-44.o.
- Dr. Lovászy László: A fogyatékos emberek helyzetéről – a filozófiától a demográfiáig. Kapocs, V. évf. 2006/1.sz. 2-13.o.

-
- Fogyatékos személyek jogai vagy fogyatékos jogok? A magyar civil Caucus párhuzamos jelentése az ENSZ egyezményről. SINOSZ-MDAC-FESZT. Budapest, 2010.
 - Bugarszki Zsolt - Eszik Orsolya - Soltész Ágnes - Sziklai István: "Egy lépés előre, két lépés hátra". A nagy létszámú intézmények kitagolása és az önálló életvezetés támogatása Magyarországon, az Európai Unió strukturális alapjainak felhasználásával. ELTE TáTK-Soteria Alapítvány. Budapest 2010.
 - 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
 - 2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

Fogyatékoság és társadalom III.

1. A fogyatékos személyek különböző csoportosítása, funkcióképesség és az egészség nemzetközi osztályozása.
2. Hazai módszerek a fogyatékos személyek megismerésére, csoportosítására. Funkcióképesség és fogyatékoság.
3. Mozgásában akadályozottak segítése családban, helyi környezetben és intézményekben.
4. Hallássérültek segítése családban, helyi környezetben és intézményekben.
5. Látássérültek segítése családban, helyi környezetben és intézményekben.
6. Értelmileg akadályozottak segítése családban, helyi környezetben és intézményekben.
7. Oktatási, képzési kötelezettség megvalósulása a fogyatékos gyermekek esetében.
8. Autista személyek segítése családban, helyi környezetben és intézményekben.
9. Biztonságos társadalom és környezet. Szociális biztonság és fogyatékoság. Befogadást elősegítő programok. Fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítésére szervezett programok, a foglalkoztatás formái, a foglalkoztatás szervezés gyakorlata.
10. Kölcsönös segítségnyújtást biztosító szervezetek szerepe a fogyatékkal élők támogatásában, érdekvédelmi szervezetek tevékenységének támogatása (csoportos programelemzés)
11. Fogyatékos személyek szociális segítségét elemző kutatási programok vizsgálata (csoportos elemzés)
12. Fogyatékkal élők integrációját célzó hazai és külföldi módszertani programok, kísérleti projektek elemzése
13. Projektmunka bemutatása (egy kiválasztott célcsoport társadalmi helyzetének komplex rendszerben történő bemutatása) I.
14. Projektmunka elemzése, megvédése

Kötelező irodalom:

- Bass László: Szüljön másikat?! Súlyosan-halmazottan fogyatékos gyermeket nevelő családok életkörülményei Magyarországon. Kapocs, III. évf. 2004/5.sz. 26-44.o. 150
- Dr. Hatos Gyula: Értelmileg akadályozott felnőttek pedagógiai kísérése. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógy pedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 2000.
- Hatos Gyula: Vizsgálati lehetőségek az értelmileg akadályozott felnőttek életkörülményeinek feltárására. Rehabilitáció, 1995. 4. szám. 510–518 o.
- Dr. Hatos Gyula – Kisgyörgyné Cziráki Andrea – Dr. Stollár János: Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja. NCSSZI Budapest 2005.
- Gordosné Szabó Anna /szerk./: Nevelés és terápia. Medicina Kiadó, Budapest, 2004.

-
- Günzburg, H.: Pedagógiai analízis és curriculum a szociális személyiség fejlődésének mérése értelmi fogyatékosoknál. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest 2002.
 - Huszár Ilona – Kullmann Lajos – Tringer László (szerk.): A rehabilitáció gyakorlata (Medicina Kiadó, Budapest 2000)
 - Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. /Az adott csoportra vonatkozatható és az általános részek./ ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 2000.
 - Kullman Lajos: A fogyatékos emberek és rehabilitációjuk In:Katona F,- Siegler J Orvosi rehabilitáció Medicina, Bp. 1999
 - Lakóotthonok Magyarországon in. Periféria Seria Könyvek Kiadja: ESzCsM, NCsSzI. Bp. 2002. 11 – 36.o.
 - Szinten tartó, fejlesztő és terápiás foglalkoztatás. Szerk. Dr. Göllesz Viktor. Budapest, 1993. SZMA 65. sz. kiadványa. 70–83. o.
 - A fogyatékosokkal élő emberek esélyegyenlőségének alapvető szabályai 1994. In: A mozgásfogyatékos emberek rehabilitációjának sokoldalú megközelítése . MEOSZ, Budapest, 1997. 343–372. o.
 - Lányiné Engelmayer Ágnes (szerk.): Kiscsoportos lakóotthonok. Hol is tartunk? Két munkakonferencia tapasztalatai. Soros Alapítvány, Budapest, 2002.
 - Lányiné Engelmayer Á: Gyógypedagógia és rehabilitáció In: Katona F,- Siegler J Orvosi rehabilitáció Medicina, Bp. 1999
 - Madridi Nyilatkozat. ÉFOÉSZ kiadványa. Jegyzet. Sewarte, Norbert –Oberste, Ralf - Ufer: LEWO – Életminőség a felnőttkorú értelmi fogyatékosok lakóformáiban. Segédeszköz a minőségfejlesztéshez.
 - Márkus E: Team munka a rehabilitációban In: Huszár Ilona- Kullman Lajos-Tringer László (szerk): Rehabilitáció az orvosi gyakorlatban SOTE Bp. 1999.
 - Méhn Ágnes: Mozgássérültek kapcsolatai intézetben és lakóotthonban. Kapocs, V. évf. 2006/3.sz. 44-57.o.
 - Réthy Endréné: Integrációs törekvések Európában. Az ép és sérült (fogyatékos) gyermek együttnevelésének elmélete és gyakorlata. Szociális Munka, XII. évfolyam, I. sz. 9–22 o.

Jogsabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 11/2000. (X.18.) SZCSM rendelet a fogyatékos személyek otthonában élő és a rehabilitációs intézményben elhelyezett személyek állapotának felülvizsgálatáról
- 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről

Ajánlott irodalom:

- Bánfalvy Csaba: A felnőtt értelmi fogyatékosok életminősége Bp. 1996
- Csató Zsuzsa: Fogyatékkal élő emberek csoportjai. Tanulmányok. Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete Bp. 1994
- Gyorsjelentés a fogyatékos emberek helyzetéről. Szociális Szakmai Szövetség Sorozat, Bp. 1997
- Illyés Sándor(szerk): Gyógypedagógiai alapismeretek ELTE Bárczi Gusztáv FK. Bp. 2000

-
- Információs Füzet súlyos, halmozott sérülteket nevelő családoknak, Kézenfogva Alapítvány, Bp. 2004
 - Kálmán Zsófia: Bánatkő. Sérült gyermek a családban Bliss Alapítvány Keraban K. Bp. 1994
 - Kullman Lajos: Feladat és felelősség megosztás a fogyatékos emberek integrációjában Rehabilitáció 1992/4
 - Könczei György: Fogyatékosok a társadalomban. Gondolat K. Bp. 1992

Fogyatékos személyek ápolása és gondozása IV.

A kurzus speciális céljai:

A hallgató legyen képes a fogyatékos kliens ápolására, gondozására, tanácsadásra. Ismerje meg a törvényi, jogi szabályokat a fogyatékos ember ápolásához, gondozásához.

Oktatás típusa:

Gyakorlat + kórházi/területi gyakorlat

1. A fogyatékosok formáinak felismerése egészségügyi dokumentumok alkalmazásával
2. Az ápoló feladati fogyatékos beteg ellátása során
3. Látásfogyatékosok speciális ápolási feladatai
4. Hallás fogyatékosok speciális ápolási feladatai
5. Mozgáskorlátozottak speciális ápolási feladatai
- 6-7. Értelmi fogyatékkal élő kliensek ápolása
8. Fogyatékos betegeket támogató jogszabályok alkalmazása
9. A betegjogi képviselőt érvényesítő fogyatékos személyek esetében a napi gyakorlatban
10. Fogyatékos személyek számára kialakított intézetek speciális felszerelésének megismerése
11. Érdekvédelmi képviselőt a fogyatékkal élők számára
12. Fogyatékos gyermekeket nevelő intézet munkájának megismerése
- 13-14. Fogyatékkal élő ember környezetének kialakítási szempontjai

Kórházi/területi gyakorlat

Ismerje meg a hallgató a fogyatékkal élők gondozására szakosodott intézetek munkáját, a speciális ápolási feladatokat

Képes legyen kommunikálni a fogyatékos gondozottal

Tudjon tanácsot adni a fogyatékkal élőket segítő lehetőségek igénybevételének módjáról

Képes legyen rehabilitációs feladatok elvégzésére

Ismerje meg a fogyatékkal élőket támogató szervezeteket

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Az ápoló és betegellátók az ápoló szakirányon ismerjék:

- a gyakori betegségek diagnosztikájában alkalmazott vizsgálmódszereket,
- a gyakori betegségek kezelési módjait, a prevenció, a rehabilitáció lehetőségét,
- a betegellátás (gondozás) során előforduló nosocomialis ártalmakat, a megelőzés és a elhárítás módjait, valamint higiéné szabályait
- az egészségkárosodások etiológiai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, potomechanizmusát

Az ápoló és betegellátók az ápoló szakirányon alkalmasak:

- a beteg (gondozott) sajátos szükségleteinek a feltárására, az ápolási diagnózis felállítására és a prioritások alapján történő szakszerű feladatellátásra,

-
- együttműködésre az egészségügyi és szociális szolgáltatások tervezésében, fejlesztésében, lebonyolításában,
 - az ápolási modellek megválasztására, azok alkalmazására,
 - ápolási folyamat megvalósításához szükséges információk, erőforrások feltárására, felhasználására

Kötelező irodalom:

Könczei György: Fogyatékosok a társadalomban Gondolat Kiadó, Budapest, 1992

Lányiné Engelmayer Ágnes: Értelmi fogyatékosok pszichológiája
Budapest, 1996.

Dr. Hatos Gyula-Kisgyörgyné Cziráki Andrea-Dr. Stollár János: Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja
NCSSZI Budapest, 2004

Bánfalvy Csaba: A felnőtt fogyatékosok életminősége
Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 1996

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere

Zárthelyi dolgozat írása, szemináriumi dolgozat készítése

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Eredményes zárthelyi dolgozat és szemináriumi dolgozat elfogadása.

Vizsgáztatási módszer:

I. : írásbeli vizsga

II.: szemináriumi dolgozat elfogadása

III.: zárthelyi dolgozat írása, szemináriumi dolgozat készítése a fent megadott szakirodalmak egyikéből, a választott csoportra vonatkoztatva. Az elmélet és gyakorlat integrációja és a dolgozat megvédése szükséges.

IV.: Gyakorlatokon való részvétel kötelező, hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint. Szorgalmi időszak végéig 1 db beadott és elfogadott esetdokumentáció elkészítése. Betegágy melletti esetbemutatás, a napi ápolói feladatok elvégzése + dokumentálása.

A vizsgára való jelentkezés:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

I. kollokvium

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Horváth László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Szoboszlai Katalin
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Funkcionális anatómia I-IV.				
A tantárgy angol neve: Functional anatomy I-IV.				
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kalapos István				
Ajánlott félév	I.		II.	
Tantárgyi kód	I. EKEE-121-01N, EKEE-121-01L (APB, EGP, EÜSZ alapszak)	II. EKEE-121-02N, EKEE-121-02L (APB, EGP alapszak)	III. EKEE-121-03N, EKEE-121-03L (APB, EGP, EÜSZ alapszak)	IV. EKEE-121-04N, EKEE-121-04L (APB, EGP alapszak)
Nappali tagozat heti óraszám	2+1	2+1	2+1	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám	10+5	10+5	10+5	5+5
Kredit	3	3	3	2
Vizsgakövetelmény	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend	-	-	Funkcionális anatómia I.	Funkcionális anatómia I-II.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévek szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

I. Kötelező, Természettudomány
II- IV. Kötelező, Alapozó egészségtudomány

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatónak azokat a biológiai ismereteket kell elsajátítaniuk, amelyek nélkülözhetetlen alapját képezik más szaktárgyak megértésének. Ezen belül különös hangsúllyal kell kialakítani a sejtbológia és a genetika élő és alkalmazható tudását.

Képes legyen felismerni az emberi szervezet mikroszkópos és makroszkópos szerkezetéből, valamint fejlődéséből adódó sajátosságokat. Sajátítsa el a szervezet működésének megértéséhez szükséges azon morfológiai, szerkezeti és funkcionális ismereteket, melyek

alapjául szolgálnak az élettan-kórélettan, belgyógyászat, ideggyógyászat, és egyéb tantárgyaknak.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon:

Funkcionális anatómia I.

- a. tudás:** Részletesen ismeri a szervezet felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, anyagcsere folyamatokat. Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére.
- c. attitűd:**
- d. autonómia és felelősség:**

Funkcionális anatómia II-IV.

- a. tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére.
- c. attitűd:**
- d. autonómia és felelősség:**

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

Funkcionális anatómia I-II.

- a. tudás:** Részletesen ismeri a szervezet biokémiai felépítését, törvényszerűségeit, a különböző alkotóelemek funkcióját, a biokémiai szabályozási valamint az anyagcsere folyamatokat. Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- c. attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- d. autonómia és felelősség:**

Funkcionális anatómia III-IV.

- a. tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát. Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.

-
- b. képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
 - c. attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
 - d. autonómia és felelősség:**

Egészségügyi szervező alapszakon:

Funkcionális anatómia I., III.

- a. tudás:** Klinikai ismereteinek birtokában megérti az egyes betegségek természetét.
- b. képesség:** Képes szakmai kommunikációra a szakterületén vagy az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel. Jól használja a munkájához szükséges szakmai (orvosi latin) nyelvet.
- c. attitűd:**
- d. autonómia és felelősség:**

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat (szeminárium).

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat (szeminárium) modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Funkcionális anatómia I.

Gyakorlat (Szeminárium)

1. Az élet fogalma, keletkezése. A biogén elemek jelentősége, feladatuk az emberi szervezetben.
2. A víz tulajdonságai, szerepe az emberi szervezetben.
3. A lipidek molekuláris felépítése, csoportjaik, jelentőségük az emberi szervezetben.
4. A szénhidrátok molekuláris felépítése, csoportjaik, jelentőségük az emberi szervezetben.
5. A fehérjék molekuláris felépítése, csoportjaik, jelentőségük az emberi szervezetben.
6. A nukleotidok és nukleinsavak molekuláris felépítése, szerepük az emberi szervezetben.

7. A sejtek felépítése, a sejtalkotók bemutatása.
8. A kromoszómák molekuláris felépítése, vizsgálata, számuk, csoportosításuk.
9. A sejtciklus ismertetése, a mitózis és meiózis szakaszainak bemutatása.
10. Az intrauterin fejlődés: barázdálódás, gasztruláció, beágyazódás, méhlepény kialakulása, az embrió és a magzat fejlődése.
11. Az extrauterin fejlődés szakaszai és azok jellemzői.
12. Genetikai alapfogalmak.
13. Öröklésmentek néhány alapvető típusa. A humángenetika korlátozott lehetőségei.
14. A mutáció evolúciós jelentősége, mutagén hatások. Génmutációk, kromoszóma mutációk, genom mutációk értelmezése.

Előadás

1. Az anatómia tárgya, vizsgálómódszerei. Az anatómia rövid története.
2. Az emberi szervezet szerveződési szintjei: szövetek, szervek, szervrendszerek, szervezet.
3. Az emberi test fő részei. Felépítési elvek. Fő síkok és irányok. Anatómiai szak kifejezések: nomenclatura. Hámszövet.
4. Kötő-és támasztó szövetek. Általános csonttan. A csont összetétele. Tömött és szivacsos állomány.
5. A csontok felszíni képletei (relief). A csontok alaki típusai. A csontok járulékos részei. Csontképződés és csontnövekedés és hormonális szabályozása.
6. Általános ízülettan, fontosabb ízületi mozgások.
7. A törzs csontjai és ízületei. Csigolyák. Keresztesont, farokcsont. A csigolyák összeköttetései – a gerinc.
8. Bordák, szegycsont, mellkas. A koponya csontjai és összeköttetései.
9. Agykoponya, arckoponya, koponyatető, koponyaalap. Az arckoponya üregei, állkapocsízület.
10. A felső végtag csontjai, ízületei. Vállöv csontjai ízületei, vállízület. A szabad felső végtag csontjai és ízületei.
11. Az alsó végtag csontjai és ízületei. Medencecsont, a medence ízületei és szalagjai.
12. A medence méretei, nemi különbségek, statikai szempontok. A szabad alsó végtag csontjai, ízületei.
13. Az izomszövetek. Simaizom, harántcsíkolt izom, szívizom. Általános vázizomtan.
14. A törzs izmai. A rekeszizom, bordaközi izmok, bordaközök topográfiaja. A légzés mechanikája, légzőmozgások, légzőizmok, légzési segédizmok.
15. Hátizmok, hasizmok. Sérvcsatornák.
16. A felső végtag izmai. A vállöv izmai, felkar-és alkarizmok, a kéz izmai.
17. Az alsó végtag izmai. Csípőizmok, combizmok, lábszárizmok, a láb izmai.
18. Nyakizmok. Felületes-és mély nyakizmok. A fej izmai, mimikai- és rágóizmok.
19. A szív. A szív üregrendszere, szívbillentyűk. A szívfall szerkezete, a szív beidegzése.
20. A szív saját erei, szívburok. A szív helyzete, vetületei.
21. Az erek általános felépítése. Az erek falának szerkezete, összeköttetések.
22. Vérkörök. A nagy vérkör artériái.
23. A nagy vérkör vénái. Kapilláriskeringés. A magzati vérkeringés.
24. Nyirokrendszer. Nyirokszövet, nyirokszervek, nyirokkeringés.
25. Nyiroksejtek képződése, funkciói. A vér.
26. A vér alakos elemei, funkcióik. Kvantitatív és kvalitatív vérkép. Vérplazma.
27. A véresejtek képződése, a csontvelő.

28. Konzultáció

Funkcionális anatómia II.

Gyakorlat (Szeminárium)

1. Kemoton elmélet. Evolúciós törvények.
2. Diffúzió ozmózis jelensége, jelentősége az élő szervezetben.
3. Kolloid rendszerek fontossága az élő szervezetben.
4. Szerves anyagok jelentősége az emberi szervezetben.
5. Membránok transzport folyamatai. Sejtfelszíni differenciálódások, kapcsoló szerkezetek.
6. DNS replikáció és molekuláris mechanizmus. Hibaelhárító mechanizmusok.
7. Transzkripció folyamata.
8. Fehérjék bioszintézise. A genetikai kód jellemzői. A sejtek szekréciós apparátusa. Génműködés szabályozása.
9. Gametogenezis folyamata.
10. Nemi kromatinok. A nem kromoszómális meghatározása.
11. Monogénes rendellenességek áttekintése különböző példákon keresztül.
12. Poligénes öröklésmentek áttekintése különböző példákon keresztül.
13. Kromoszóma rendellenességek. Poliploidia, aneuploidia.
14. Autoszómális triszómiák. Nemi kromoszómák számbeli eltérései.

Előadás

1. Az emberi test fő részei. Felépítési elvek. Fő síkok és irányok. Anatómiai szakkifejezések: nomenclatura.
2. Hámszövet. Kötő-és támasztó szövetek.
3. Általános csonttan. A csont összetétele. Tömött és szivacsos állomány. A csontok felszíni képletei (relief). A csontok alaki típusai.
4. A csontok járulékos részei. Csontképződés és csontnövekedés és hormonális szabályozása.
5. Általános ízülettan, fontosabb ízületi mozgások.
6. A törzs csontjai és ízületei. Csigolyák. Keresztesont, farokcsont. A csigolyák összeköttetései – a gerinc.
7. Bordák, szegycsont, mellkas. A koponya csontjai és összeköttetései. Agykoponya, arckoponya, koponyatető, koponyaalap. Az arckoponya üregei, állkapocsízület.
8. A felső végtag csontjai, ízületei. Vállöv csontjai ízületei, vállízület. A szabad felső végtag csontjai és ízületei.
9. Az alsó végtag csontjai és ízületei. Medencecsont, a medence ízületei és szalagjai.
10. A medence méretei, nemi különbségek, statikai szempontok. A szabad alsó végtag csontjai, ízületei.
11. Az izomszövetek. Simaizom, harántcsíkolt izom, szívizom. Általános vázizomtan.
12. A törzs izmai. A rekeszizom, bordaközi izmok, bordaközök topográfiája.
13. A légzés mechanikája, légzőmozgások, légzőizmok, légzési segédizmok.
14. Hátizmok, hasizmok. Sérvcsatornák.
15. A felső végtag izmai. A vállöv izmai, felkar-és alkarizmok, a kéz izmai.
16. Az alsó végtag izmai. Csípőizmok, combizmok, lábszárizmok, a láb izmai.
17. Nyakizmok. Felületes-és mély nyakizmok. A fej izmai, mimikai- és rágóizmok.
18. A szív. A szív üregrendszere, szívbillentyűk. A szívfal szerkezete, a szív beidegzése.
19. A szív saját erei, szívburok. A szív helyzete, vetületei.
20. Az erek általános felépítése. Az erek falának szerkezete, összeköttetések.

21. Vércörök. A nagy vércör artériái.
22. A nagy vércör vénái. Kapilláriskeringés.
23. A magzati vércöringés.
24. Nyirokrendszer. Nyirokszövet, nyirokservek, nyirokkeringés.
25. Nyiroksejtek képződése, funkciói. A vér.
26. A vér alakos elemei, funkcióik. Kvantitatív és kvalitatív vércép.
27. Vérplazma. A véresejtek képződése, a csontvelő.
28. Konzultáció

Funkcionális anatómia III.

Gyakorlat (Szeminárium)

1. Általános zsigertan, a légzőrendszer anatómiája
2. Az emésztőrendszer anatómiája 1.
3. Az emésztőrendszer anatómiája 2.
4. A vizeleti rendszer anatómiája
5. A női nemi szervek anatómiája
6. A férfi nemi szervek anatómiája
7. A belső elválasztású mirigyek rendszerének anatómiája
8. Bevezetés az idegrendszer anatómiájába,
9. Gerincvelő anatómiája, reflexívek
10. Agytörzs, kisagy, köztiagy anatómiája, nagyagy felépítése, agykéreg, törzdúcok
11. Fehérállományú összeköttetések, liquorkeringés, az agy vérellátása, burkai
12. Fontosabb érző- és mozgató pályarendszerek, monoaminerg rendszer, limbikus rendszer
13. Környéki (agyidegek, gerincvelői idegek) és vegetatív idegrendszer, vegetatív reflex
14. Az érzékszervek anatómiája

Előadás

1. Zsigertani bevezetés. A légzőtraktus, az orrüreg és melléküregei.
2. Gége, trachea. A tüdők és a mellhártya. Gátorüreg (mediastinum).
3. A tápcsatorna. Bevezetés. A tápcsatorna szakaszai. Szájüreg: a szájüreg részei, falai.
4. Ajkak, orca, szájfenék, szájpad, torokszoros, nyelv, nyálmirigyek, fogak, fogfejlődés, fogváltás.
5. Garat. Nyelöcső, gyomor. A gyomor részei, falszerkezete, mirigyei, vérellátása, nyirokelvezetése. Duodenum, jejunum, ileum, a vastagbél szakaszai, végbél.
6. Máj, epehólyag, epeutak, hasnyálmirigy. Az aorta abdominalis páratlan zsigeri ágai.
7. A vena portae rendszere és anastomózisai. A hashártya.
8. Vizeleti rendszer. Vese makroszkópos és mikroszkópos szerkezete.
9. Húgyvezeték, húgyhólyag, húgycső.
10. Nemi különbségek. A női belső (ovarium, tuba uterina, uterus) és külső (vulva, vagina) genitáliák.
11. Az uterus és függesztőkészüléke (szalagok), hashártyaviszonyai, üregrendszere. Ovariális és menstruációs ciklus. Emlő.
12. A férfi belső (here, mellékhere, ondózsínór, ondóvezeték, prosztatata, ondóhólyag) és külső (hímvesző, herezacskó) genitáliák.
13. A férfi és női kismedence topográfiája. Anatómiai és klinikai gát
14. Belső elválasztású mirigyek rendszere. Hormonális szabályozás elvei, feed back mechanizmusok. Agyalapi mirigy. Hypothalamo-hipofizeális rendszer.

15. Pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy, mellékvese. Tobozmirigy, hasnyálmirigy. Nemi szervek hormonális működése.
16. Idegszövet. Idegrendszer bevezetés: felosztása, fő részei. Az idegrendszer szöveti felépítése, a neuron, szinapszisféleségek, gliaszövet.
17. A gerincvelő keresztmetszete, érző és motoros működése. Gerincvelői reflexívek. Elemi reflexív. Nociceptív és proprioceptív reflex.
18. Agytörzs, fossa rhomboidea, formatio reticularis. Kisagy felépítése, működése, mikroszkópos szerkezete. Köztiagy, (thalamus, hypothalamus, epithalamus, metathalamus), a hypothalamo-hypophysealis rendszer.
19. Nagyagy. A féltekék felszíni rajzolata, lebenyek, feladatok. Az agykéreg mikroszkópos szerkezete.
20. A törzsdúcok szerkezete. A nagyagy fehérállományú összeköttetései. Agykamrák, liquorkeringés.
21. A központi idegrendszer burkai. A központi idegrendszer erei, vérellátása, vér-agy gát.
22. A központi idegrendszer pályarendszerei. Fontosabb érzőpályák. Mozzgató pályarendszerek.
23. Limbikus rendszer. Monoaminerg rendszer.
24. Környéki idegrendszer. Agyidegek, agyidegi magok, működések.
25. Gerincvelői idegek, fonatok.
26. Vegetatív idegrendszer. Részek, központok, működések. Vegetatív reflex.
27. Érzékszervek. Látó-és hallószerv. Az egyensúlyérzékelés szervrendszere.
28. Szagló-és ízlézőszerv. A bőr felépítése, a bőr, mint érzékszerv.

Funkcionális anatómia IV.

Gyakorlat (Szeminárium)

1. Általános zsigertan, a légzőrendszer anatómiája
2. Az emésztőrendszer anatómiája 1.
3. Az emésztőrendszer anatómiája 2.
4. A vizeleti rendszer anatómiája
5. A női nemi szervek anatómiája
6. A férfi nemi szervek anatómiája
7. A belső elválasztású mirigyek rendszerének anatómiája
8. Bevezetés az idegrendszer anatómiájába,
9. Gerincvelő anatómiája, reflexívek
10. Agytörzs, kisagy, köztiagy anatómiája, nagyagy felépítése, agykéreg, törzsdúcok
11. Fehérállományú összeköttetések, liquorkeringés, az agy vérellátása, burkai
12. Fontosabb érző- és mozzgató pályarendszerek, monoaminerg rendszer, limbikus rendszer
13. Környéki (agyidegek, gerincvelői idegek) és vegetatív idegrendszer, vegetatív reflex
14. Az érzékszervek anatómiája

Előadás

1. Zsigertani bevezetés. A légzőtraktus, az orrüreg és melléküregei. Gége, trachea. A tüdők és a mellhártya. Gátorüreg (mediastinum).
2. A tápcsatorna. Bevezetés. A tápcsatorna szakaszai. Szájüreg: a szájüreg részei, falai. Ajkak, orca, szájfenék, szájpad, torokszoros, nyelv, nyálmirigyek, fogak, fogfejlődés, fogváltás. Garat. Nyelőcső. A gyomor részei, falszerkezete, mirigyei, vérellátása, nyirokelvezetése.

3. Duodenum, jejunum, ileum, a vastagbél szakaszai, végbél. Máj, epehólyag, epeutak, hasnyálmirigy. Az aorta abdominalis páratlan zsigeri ágai. A vena portae rendszere és anastomózisai. A hashártya.
4. Vizeleti rendszer. Vese makroszkópos és mikroszkópos szerkezete. Húgyvezeték, húgyhólyag, húgycső. Nemi különbségek. A hasüreg tájékai.
5. A női belső (ovarium, tuba uterina, uterus) és külső (vulva, vagina) genitáliák. Az uterus és függesztőkészüléke (szalagok), hashártyaviszonyai, üregrendszere. Ovariális és menstruációs ciklus. Emlő.
6. A férfi belső (here, mellékhere, ondózsín, ondóvezeték, prosztatata, ondóhólyag) és külső (hímvesztő, herezacskó) genitáliák. A férfi és női kismedence topográfiája. Anatómiai és klinikai gát
7. Belső elválasztású mirigyek rendszere. Hormonális szabályozás elvei, feed back mechanizmusok. Agyalapi mirigy. Hypothalamo-hipofízis rendszer. Pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy, mellékvese. Tobozmirigy, hasnyálmirigy. Nemi szervek hormonális működése.
8. Idegszövet. Idegrendszer bevezetés: felosztása, fő részei. Az idegrendszer szöveti felépítése, a neuron, szinapszisféleségek, gliaszövet.
9. A gerincvelő keresztmetszete, érző és motoros működése. Gerincvelői reflexívek. Elemi reflexív. Nociceptív és proprioceptív reflex.
10. Agytörzs, fossa rhomboidea, formatio reticularis. Kisagy felépítése, működése, mikroszkópos szerkezete. Köztiagy, (thalamus, hypothalamus, epithalamus, metathalamus), a hypothalamo-hypophysealis rendszer.
11. Nagyagy. A féltekék felszíni rajzolata, lebenyek, feladatok. Az agykéreg mikroszkópos szerkezete. A törzsdúcok szerkezete. A nagyagy fehérállományú összeköttetései. Agykamrák, liquorkeringés. A központi idegrendszer burkai. A központi idegrendszer erei, vérellátása, vér-agy gát.
12. A központi idegrendszer pályarendszerei. Fontosabb érzőpályák. Mozgató pályarendszerek. Limbikus rendszer. Monoaminerg rendszer.
13. Környéki idegrendszer. Agyidegek, agyidegi magok, működések. Gerincvelői idegek, fonatok. Vegetatív idegrendszer. Részek, központok, működések. Vegetatív reflex.
14. Érzékszervek. Látó-és hallószerv. Az egyensúlyérzékelés szervrendszere. Szagló-és ízlelőszerv. A bőr felépítése, a bőr, mint érzékszerv.

Kötelező irodalom:

Tarsoly Emil: Funkcionális Anatómia Medicina, Bp. 2010. ISBN: 9789632262482

Donáth Tibor: Anatómia-élettan Medicina Bp. 2007. ISBN: 963 226 132 4

Donáth Tibor: Anatómiai Atlasz Medicina, Bp. 2008. ISBN: 9789632261645

Csak a Funkcionális anatómia I-II. esetében:

Dr. Szemere György szerkesztésében: Alkalmazott biológia Egészségügyi Főiskolai tankönyv, Semmelweis Kiadó, Bp., 2003

Genetika jegyzet I. éves orvos, gyógyszerész és népegészségügyi felügyelő hallgatók számára, DE-OEC Humán-genetikai Intézet, Debrecen 2002.

Ajánlott irodalom:

Sobotta: Az ember anatómiájának atlasza I.-II. kötet Medicina Bp. 2007.

Szentágothai, J., Réthelyi, M.: Funkcionális anatómia Medicina, 2008. (vagy bármely újabb kiadás!)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:
Írásbeli zárthelyi dolgozatok.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon (szemináriumokon) való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli, szóbeli.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gazdasági és menedzsment ismeretek IV.	
A tantárgy angol neve: Economic and management knowledges IV.	
Tanszék neve: Egészségügyi Informatika Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Varga Levente	
Ajánlott félév:	III.
Tantárgyi kód:	EKEI-174-04N EKEI-174-04L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Ápolás és betegellátás alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Félévente, az őszi félévben.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Az aktuális órarend szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, alapozó.

Oktató/k/ névsora:

Dr. Varga Levente

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy alapvető célja, hogy megfelelő szemléletet és tudást adjon a mai társadalmi-gazdasági folyamatokban való eligazodáshoz, a fő tendenciák, törvényszerűségek felismeréséhez. Általános cél, hogy a hallgatók képesek legyenek ismereteik tudatos felhasználására, a makro- és mikrogazdasági folyamatokról, a vállalati tevékenységről elsajátított ismereteik sikeres alkalmazására.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápoló, mentőtiszt, szülésznő szakok számára:

a. tudás:

Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét.

b. képesség:

Képes költségérzékeny döntések meghozatalára és a humánerőforrás optimális felhasználására a tevékenységei során.

Képes középvezetőként hatékonyan közreműködni szervezői feladatok ellátásában.

c. attitűd:

d. autonómia és felelősség:

Védőnő szak számára:

a. tudás:

Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét, átfogó elméleti ismeretekkel rendelkezik az egészségügy gazdasági, vezetési és szervezési technikáira vonatkozóan, részletesen ismeri a humánerőforrás gazdálkodás alapjait, a minőség fogalmát, valamint annak alkalmazási, mérési és fejlesztési lehetőségeit az egészségügyben.

b. képesség:

Képes költségérzékeny döntések meghozatalára és a humánerőforrás optimális felhasználására a tevékenységei során.

Képes középvezetőként hatékonyan közreműködni szervezői feladatok ellátásában.

c. attitűd:

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszempélete és az ellátás javítása iránt.

d. autonómia és felelősség:

Oktatás típusa:

Előadás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

Nappali tagozaton 50 % - 50%, levelező tagozaton 25-75%.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Hagyományos és modern audiovizuális eszközök.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A szakirodalom folyamatos feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Makroökonómia: A tárgy keretein belül a hallgatók megismerkedhetnek a legalapvetőbb makrogazdasági szereplőkkel, és azok kapcsolatrendszerével. Betekintést kapnak az árupiac, a munkapiac és a pénzpiac működésébe. A piaci kapcsolatok során rálátást kapnak a piaci elégtelenségek (munkanélküliség, infláció) okairól, felmerülő, lehetséges döntési

szituációkról. A piacszabályozás alapvető lehetőségeivel ismerkednek meg a költségvetési és monetáris politika tanulmányozása által.

Mikroökonómia: A tárgy keretein belül a hallgatók megismerkedhetnek a legalapvetőbb mikroökonómiai fogalmakkal, (termelés, elosztás, csere, fogyasztás, szűkösség és gazdálkodás, racionalitás, önérdék, hatékonyság, optimum) összefüggésekkel, piaci szereplőkkel és azok viselkedési sajátosságaival (a fogyasztói, termelői magatartás és kereslet, jövedelem, ár, optimalizálás). A piacgazdaságot meghatározó gazdasági elmélet mellett ismereteket szerezhetnek a piaci szerkezetek kialakulásáról és a piacszabályozás alapvető tételeiről. A piaci kapcsolatok során rálátást kapnak a hallgatók a piaci elégtelenségek okairól, gazdasági sajátosságairól, a döntési szituációkról (a külső gazdasági hatások, az externáliák, a javak csoportosítása kisajátíthatóságuk és felhasználásuk szerint.).

Vállalati gazdaságtan és menedzsment: A tárgy keretein belül a hallgatók megismerkedhetnek a legalapvetőbb vállalati ismeretekkel, mint pl. a vállalkozás fogalma, üzleti vállalkozás, a vállalati működés érintettjei, a vállalat céljai, a vállalkozások szervezeti formái, a vállalkozások alapítása, átalakulása, megszűnése. Oktatásra kerül a vállalat tevékenységi rendszere (rendszer és stratégia: alapok, a marketing, innovációs stratégiák, az innováció folyamata, az emberi erőforrás-gazdálkodás stratégiája, a kontrolling, a logisztikai rendszer és szerkezete, működése, a termelési stratégia, termelésszervezés és végrehajtás, a vállalat pénzügyi rendszerének működése, a költséggazdálkodás, befektetés és finanszírozás).

I. félév

1. A közgazdaságtan fogalma, története. Mikor és makroökonómia. Erőforrások, termelési tényezők. Gazdasági szereplők. Kereslet és kínálat; makroegyensúly. Aggregálás. Marshall kereszt.
2. GDP és mérése. Az árupiac. A munkapiac. A pénz története, formái, szerepe. A pénzpiac. Külföld, kereskedelem. Munkanélküliség. Infláció.
3. Az állam. Gazdasági fejlődés, alternatív mérési lehetőségek. Racionalitás. Döntések. Szűkösség. Javak, termékek.
4. A fogyasztói magatartás. Hasznosság. A hasznosság mérési problémái. Közömbösségi görbék. Az optimális választás. Csere. A jövedelem és az árak hatása a döntésekre.
5. Normál termékek, speciális keresletű termékek. Rugalmasságok. (Jövedelemrugalmasság, árrugalmasság, kereszt-árrugalmasság.)
6. Vállalkozás a mikroökonómia szerint. Termelési függvény. Költség, bevétel, nyereség.
7. Állandó és változó költségek, összköltség. Költséggörbék. Egységköltség görbék, határköltség. Profitmaximum termelési szintjének meghatározása. Veszteségminimalizálás. Üzembezárási pont.
8. Termelői, fogyasztói többlet. Az árváltozás hatásai. Állami beavatkozások, adók, vámok. A monopóliumok, egyéb piaci szerkezetek. Jóléti vonatkozások. Munkaerőkínálat jellemzői. Externális hatások.
9. A vállalkozó. Vállalkozás. Vállalat. A vállalatok érintettjei. A vállalkozások környezete. Környezetelemzés.
10. A vállalkozások szervezeti formái. Egyéni és társas vállalkozási formák.
11. Vállalati stratégia. Üzleti tervezés. Küldetés. A fogyasztó. Szükséglet, igény, kereslet.
12. A marketing szerepe a vállalkozás életében. Marketingstratégia: termék, ár, értékesítés, reklám.

-
13. Innováció, beruházás. Humán erőforrás menedzsment. Termelés, szolgáltatás, logisztikai rendszer.
 14. Termelési érték – termelési költség. Jövedelem.
 15. Előkalkuláció – utókalkuláció. Mérleg és eredménykimutatás.
 16. Menedzsment, vezetés, iskolák, a minőségmenedzsment alapjai.

Kötelező irodalom:

- Solt Katalin: Makroökonómia. Tri – Mester Kiadó, Tatabánya, 1997.
- Kopányi Mihály (szerk.): Mikroökonómia. 6. kiad. Műszaki Könyvkiadó, 2000.
- Chikán Attila, et.al.: Vállalatgazdaságtan. Aula, 1998.

Ajánlott irodalom:

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0041_makrookonomia/adatok.html
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0041_mikrookonomia_i/adatok.html
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_c1_1054_1055_1057_vallalatigazdasagtan_scorm/adatok.html

- Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés. Aula K. 1996. Bp.
- Bauer András - Berács József (szerk.): Marketingszervezet és információrendszer, BKE, 1990.
- Bevezetés a makroökonómiába. Aula, Bp. 1997.
- Brealey, R. – Myers, S.: Modern vállalati pénzügyek I-II. kötet. Nemzetközi Bankárképző központ Rt., Bp. 1997.
- Czakó Erzsébet: Vállalati stratégia, stratégiai menedzsment. Vezetéstudomány, 1994. 3. sz.
- Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés. KJK, Bp. 1996.
- Dr. Czabán János: Költség- és nyereségfedezeti számítások. Miskolci Egyetemi Kiadó, 1998.
- Dr. Obádovics J. Gyula: Gazdaságmatematikai alapok. Perfekt Rt., Bp. 1998.
- Dr. Tétényi Zoltán – Dr. Gyulai László: Vállalkozásfinanszírozás. Saldo Rt., Bp. 1994.
- Dr. Vargha Jenő: Beruházások gazdaságossági értékelése. Miskolci Egyetemi Kiadó, 1998.
- Gábor András (szerk.): Információmenedzsment I.II., Aula K. Bp. 1996.
- Harrington, D.R.: Vállalatok pénzügyi elemzése. Kossuth K., 1995. Bp.
- Horváth & Partner: Controlling. KJK, 1999.
- Horváth D. T.: A magyar tőkepiac. KJK, 1993.
- Kornai János: Bürokratikus és piaci koordináció. Közgazdasági Szemle, 1986. 8. sz.
- Losonczy Csaba, Magyar G.: Pénzügyek a gazdaságban. Juvent, Bp.1993.
- P. A. Samuelson – W. D. Nordhaus: Közgazdaságtan. I-III. kötet. KJK, Bp. 2000.
- Vörös József: A termelés-menedzsment. Vezetéstudomány, 1994. 5. szám. 39-44. old.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Jelenlét ellenőrzés, a Tanulmányi és vizsgaszabályzatnak megfelelően.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A hiányzások száma nem haladhatja meg a Tanulmányi és vizsgaszabályzat előírásait.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli kollokvium.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Varga Levente
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Ködmön József
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gyermekgyógyászat I-VI.						
A tantárgy angol neve: Paediatrics I-VI.						
Tanszék neve: Klinikai Egészségtudományi Tanszék						
Tantárgyfelelős neve: Dr. Nemes Éva						
Ajánlott félév	IV.	V.				VI.
Tantárgyi kód	I. EKVM-146-01N EKVM-146-01L (Áp.+ Mt.+ Sznó + Vnő szakirányok)	II. EKVM-146-02N EKVM-146-02L (Védőnő szakirány)	IV. EKVM-146-04N EKVM-146-04L (Ápoló szakirány)	V. EKVM-146-05N EKVM-146-05L (Szülésznő szakirány)	VI. EKVM-146-06N EKVM-146-06L (Mentőtiszt szakirány)	III. EKVM-146-03N EKVM-146-03L (Védőnő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám	1+0	2+0	1+0	2+0	2+0	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám	5+0	10+10	5+0	10+0	10+0	10+0+10
Kredit	2	4	2	3	5	4
Vizsgakövetelmény	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend	Élettan-kórélettan II. Gyógyszertan I.	Gyermekgyógyászat I.	Gyermekgyógyászat I.	Gyermekgyógyászat I.	Gyermekgyógyászat I.	Gyermekgyógyászat II.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak /Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak / Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Dicső Ferenc

Dr. Kamarási Viktória

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az újszülött, a csecsemő és a gyermek funkcionális és strukturális fejlődésétől való eltérés, a kóros jelenségek felismerése. Újszülött, csecsemő és gyermekkori megbetegedések előfordulása, tünetei, diagnosztikai lehetőségei, az életveszélyre utaló jelek kritikus értelmezése. A szülővel való kommunikáció, oktatás, a prevenció lehetőségeinek elsajátíttatása a szülőkkel. Az elméleti előadások mellett a kórházi gyakorlatok során történik a meglévő ismeretek alkalmazása, a jártasságok és készségek megszilárdításával.

Speciális célok:

Mentőtiszt szakirány estén: Gyakoribb gyermekgyógyászati kórképek ismeretének elsajátítása, elsődleges sürgősség ellátásának megismerése. A mentőtiszt a gyermekgyógyászat legfontosabb élettani, kórélettani, diagnosztikai és terápiás sajátosságokat ismerje meg, ezek mellett a heveny gyermekbetegségek kezelésének elméleti és gyakorlati ismereteivel rendelkezzenek. A mentőtiszt az prehospitális ellátás során biztosítsa az adekvát terápiát.

Védőnői szakirány esetén: Preventív szemlélet kialakítása. Gyermekgyógyászati kardiológiai, gastroenterológiai, endocrinológiai, neurológiai, pszichiatria, haematológiai, nephrológiai, pulmonológiai, infektológiai kórképek tünettannának ismertetése, kezelési lehetősége bemutatása, korónikus betegségben szenvedő csecsemők, gyermekek gondozási feladat-rendszer felvázolása. Gyakoribb újszülöttkori, csecsemőkori, minőségi és mennyiségi táplálási kórképek ismertetése, jelentősége a csecsemőgondozásban. Szűrővizsgálatok bemutatása gyermekkorban.

Szülésznői szakirány esetén: Nyújtson a hallgatóknak a szülésznői szakmai tevékenység ellátásához szükséges korszerű ismereteket a neonatológia, újszülött- és csecsemőgondozás témakörből. Készítse fel őket arra, hogy a neonatológia témakörén belül legyenek képesek az újszülöttek és a koraszülöttek élettani és kóros életjelenségeit megkülönböztetni, a szülészeti kórállapotok és beavatkozások következményeként kialakuló betegségeket, szövődményeket felismerni. Az elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában tudjanak az újszülöttek/koraszülöttek érdekében intézkedni.

Ápolói szakirány esetén: A hallgatók ismerjék meg az egészséges csecsemő és gyermek testi fejlődését, a betegség megjelenésének tüneteit, az ápolói feladatokat a terápia megvalósítása során, az alap és speciális szükségletek kielégítésének lehetőségeit. A hallgatók empatikus készségének fejlesztése, a gyermekkel való egyéni bánásmód hangsúlyozása.

Oktatás típusa:

előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere a következőket foglalja magába: az oktatók felkészülése, a tárgyval kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről, meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra. A hallgatók a

kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

30 : 70 %

Alkalmazott oktatási módszerek, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikával +gyakorlás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nincs

A tantárgy részletes leírása:

Az előadások és a gyakorlatok tematikája

Gyermekgyógyászat I.

Elmélet: 14 óra

1. A szív megbetegedései (veleszületett szívbetegségek, pitvari és kamrai septum defectus, ritmus zavarok)
2. A légzőszervek betegségei (a légzési zavarok tünetei, bronchitis, pneumonia)
3. Allergiás betegségek (atopias dermatitis , rhinitis allergica, astma bronchiale)
4. Daganatos megbetegedések (leukemia, agydaganatok, lymphomák, csontdaganatok)
5. Az emésztőrendszer betegségei (colitis ulcerosa,coeliakia)
6. A vér és vércépző rendszer betegségei (anaemiák, haemorrhagiás diathesisek)
7. Az idegrendszer betegségei (epilepsiák, meningitisek, encephalitisek, lázgörcs)
8. A vese betegségei (akut diffúz glomerulonephritis, nephrosis syndroma, pyelonephritis)
9. Endokrinológia (diabetes mellitus, hyperthyreosis, Cushing betegség)
10. A bőr betegségei (erythema gluteale, dermatitis impetigosa, dermatitis seborrhoides, urticaria)
11. Fertőző betegségek (mononucleosis infectiosa, scarlatina, varicella)
12. Enterális fertőzések (E. coli, Salmonella, Dysenteria, Rotavirus fertőzések)
13. Újszülöttek, koraszülöttek jellemzői, megbetegedései (IRDS, hyperbilirubinaemiák)
14. Újszülöttkori és gyermekkori reanimáció

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat I.:

- a. **tudás:** Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a

különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

- b. képesség:** Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot-felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre. Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.
- c. attitűd:** Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre. Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- d. autonómia és felelősség:** Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Digitális, teszt vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Gyermekgyógyászat II.

Elmélet: 28 óra

- 1.- 2. Újszülöttek, koraszülöttek megbetegedései (aspiratio syndromak, broncho-pulmonalis dysplasia, hypoglycaemia, intestinalis elzáródások, rekeszsérv, sepsis)
- 3. - 4. A szív veleszületett megbetegedései (nagyerek teljes transpositioja, hypoplasias bal szívfél syndroma, coarctatio aortae, pulmonalis atresia)
- 5. - 6. A szív szerzett betegségei (myocarditisek, cardiomyopathiak, keringési elégtelenség)
- 7. - 8. Primer és secunder hypertoniák

-
9. - 10. A vese fejlődési rendellenességei. Acut proliferatív glomerulonephritisek. Nephrosis szindróma.
11. - 12. Húgyúti fertőzések. Urolithiasis. Acut és chronicus veseelégtelenség. Haemolyticus uraemias szindróma
13. - 14. A vér és vércépző rendszer betegségei (haemolyticus anaemiák, hemophilia, thrombocyták, fehérvérsejtek betegségei)
15. - 16. Az idegrendszer betegségei (hydrocephalus, infantilis cerebralis paresis, myasthenia gravis, hypotonias bénulások, ataxia, extrapyramidalis mozgászavarok)
17. - 18. Folyadék-electrolit és sav-bázis anyagcsere zavarok (dehydratio, hyperhydratio, kálium anyagcsere zavarok, acidosis, alkalosis, dehydratio kezelése)
19. - 20. Endokrinológia (hypothyreosis, adrenogenitalis szindróma, pheocomocytoma)
21. - 22. Endocrinologia (növekedési hormon termelésének zavarai, diabetes insipidus korai serdülés, hypo és hyperparathyreoidismus)
23. - 24. Velezületett anyagcsere zavarok (phenylketonuria, galactosaemia, fructose-intolerancia, biotinidase defectus, glycogenosisok, mucopolysaccharidosis, szűrővizsgálatok)
27. - 28. Chromosoma rendellenességek (Down , Patau, Edwards, Turner, Klinefelter szindrómák)

Gyakorlat: 28 óra

Az előadások tematikájának megfelelően gyermekosztályos esetbemutatók, ezek kapcsán esettanulmányok készítése.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat II.:

- a. **tudás:** Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kisműlyű, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját. Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.
- b. **képesség:** Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kisműlyű, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására. Képes az egészséges táplálkozás irányelveinek hiteles közvetítésére, a leggyakoribb gyermek és felnőttkori betegségek étrendi kezelési alapelveinek átadására, betartásának segítésére a saját kompetencia határainak megfelelően.
- c. **attitűd:** A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére. Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra. Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására. Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására. A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének

kedvező megítélése.

- d. autonómia és felelősség:** Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére. Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja. A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve. Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja. Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó. Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal. Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez. Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes. Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Gyermekgyógyászat III.

Elmélet: 28 óra

- 1.- 2. Gastrointestinalis betegségek (fogak fejlődése és rendellenességei, fogszuvasodás, pylorus stenosis, motilitas zavarok, Hirschprung betegség, fekélybetegség, Chron betegség, gatsrooesophagelalis reflux)
3. - 4. Gastrointestinalis betegségek (táplálék fehérje intoleranciák, pancreatitis, mucoviscidosis, Wilson-kór, a bilirubin conjugatio öröklött betegségei, α_1 -antityrpsin hiány, Reye-syndroma)
5. - 6. Légző rendszer betegségei (acut nasopharingitis, peritonsillaris tályog)

-
- sinusistis, bacterialis tracheitis, acut subglotticus stenosis, bronchiolitis aspiratio pneumonia)
7. - 8. Légző rendszer betegségei (atelectasia, tüdőoedema, bronchiectasia tüdőtályog, pleuritis, pneumothorax, hydrothorax)
9. - 10. Immunologia (B-lymphocyta functio zavarain alapuló betegségek T-sejt deficienciák, combinált immunhiányos megbetegedések complement hiányos állapotok, csontvelő átültetés)
11. - 12. Gyermek pszichiatria (gyermekkori psychosisok, depressio, neurosis viselkedési zavarok, anorexia nervosa, dyslexia, beszédzavarok electiv mutismus, az értelmi fejlődés zavarai, oligiphrenia, mentalis retardatio dementia, autismus)
13. - 14. Csecsemőkori hirtelen halál syndroma, láz, lázcsillapítás, gyógyszeres kezelés
15. - 16. Rheumás betegségek gyermekkorban, csont-izületi rendszer betegségei
17. - 18. Infectologia (herpesvirus infectiok, morbilli, polyomyelitis anterior acuta, coxackie fertőzések, hepatitisek)
19. - 20. Infectologia (humán Echo-virusok, rubeola, rotavirus fertőzések staphylococcus okozta megbetegedések, impetigo contagiosa, furunculus ételmérgezés, diphteria)
21. - 22. Infectologia (tetanus, botulizmus, leptospirosis, lues)
23. - 24. Infectologia (Yersiniosis, Campylobacter infectiok, Giardia infectiok gombák okozta fertőzőkórképek)
25. - 26. Infectologia (helmintiázisok, tubercilosis, AIDS)
27. - 28. Fertőzőbetegségek megelőzésének alapelvei, aktiv és passziv immunizálás védőoltások, oltási naptár

Gyakorlat: 28 óra

Az előadások tematikájának megfelelően gyermekosztályos esetbemutatók, ezek kapcsán esettanulmányok készítése.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat III.:

- a. tudás:** Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját. Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.
- b. képesség:** Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására. Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.
- c. attitűd:** A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása

érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére. Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra. Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására. Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására. A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

- d. autonómia és felelősség:** Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jólétére és elégedettségére. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére. Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja. A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve. Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja. Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó. Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal. Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez. Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes. Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Gyermekgyógyászat IV.

Elmélet: 14 óra

1. Újszülöttek első ellátása, koraszülöttek ápolása, megbetegedései (meconium, aspiratios syndroma, hyperbilirubinaemiák, perinatalis infekciók)
2. A szív megbetegedései (a szív gyulladós betegségei, cardiomyopathiak, rhythmuszavarok, keringési elégtelenség, hypertonia)
3. A légzőszervek betegségei (a légzési zavarok tünetei, bronchitis, pneumonia, pleuritis, pneumothorax, lélegeztetési módok lélegeztetési módok)
4. Csecsemők táplálása. Táplálkozási zavarok (tej ártalom, liszt ártalom, hypovitaminosisok, atrophia)
5. Gyermekek pszichiatria (gyermekkori psychosisok, depressio, neurosis viselkedési zavarok, anorexia nervosa, dyslexia, beszédzavarok electiv mutismus, az értelmi fejlődés zavarai, oligiphrenia, mentalis retardatio, dementia, autismus)
6. Az emésztőrendszer betegségei (pylorus stenosis, motilitas zavarok, Hirschprung betegség, fekélybetegség, Chron betegség, pancreatitis, gastrooesophagealis reflux)
7. A vér és vércépző rendszer betegségei (haemolyticus anaemiák, hemophilia, thrombocyták, fehérvérsejtek betegségei)
8. Az idegrendszer betegségei (hydrocephalus, infantilis cerebral paresis, myasthenia gravis, hypotonias bénulások, ataxia, extrapyramidalis mozgászavarok, commotio cerebri, contusio cerebri, subduralis – epiduralis vérzés, koponyaüri nyomásfokozódás)
9. A vese betegségei (a vese fejlődési rendellenességei, húgyúti fertőzések, urolithiasis, veseelégtelenség, haemolyticus uraemias syndroma)
10. Endokrinológia (hypothyreosis, adrenogenitalis syndroma, pheocomocytoma, növekedési hormon termelődésének zavarai, diabetes insipidus)
11. Csecsemőkori hirtelen halál syndroma, láz, lázcsillapítás, gyógyszeres kezelés
12. Rheumás betegségek gyermekkorban, csont-izületi rendszer betegségei
13. Fertőző betegségek (Yersiniosis, Campylobacter infectiok, hepatitisek, helmintiasisok, tuberculosis, AIDS)
14. Fertőzőbetegségek megelőzésének alapelvei, aktiv és passziv immunizálás, védőoltások, oltási naptár

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat IV.:

- a. **tudás:** Ismeri a vitális paraméterek mérésének indikációs körét, a beavatkozások és a kapott eredmények értékelésének menetét (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, és minőségjelzők, pulzusdeficit, non-invazív méréssel az artériás vérnyomás meghatározását), ismeri a higiénés szükségletek kielégítésének elemeit (beleértve az alkalmazandó eszközöket, eljárásokat és indikációs kört). Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolást, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén. Széleskörűen ismeri a gyógyszeres terápia indikációját, a hatásmechanizmusokat, szövődményeket, mellékhatásokat és interakciókat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszköztudását, a gyógyszerek dozírozását, és a gyógyszerrel kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri az EKG vizsgálat indikációs körét, típusait, a kivitelezésük menetét, a főbb ritmuszavarok EKG jeleit, a sürgős ritmuszavarok gyógyszeres,

elektromos terápiájának kivitelezését (cardioversio, defibrilláció, külső pacemaker), a klinikai és biológiai halál jeleit, a BLS és ALS folyamatát, valamint a kardiológiai kórképekkel kapcsolatos szakápolói feladatokat.

- b. képesség:** Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra. Képes megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit, és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, pulzusszám és kvalitások, pulzusdeficit, non-invazív mérésrel a vérnyomás meghatározását) önállóan kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni. Képes alkalmazni azokat az eszköz nélküli és esetenként eszközös beavatkozásokat, melyek a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodás esetén a beteg, sérült életét megmenthetik. Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paramétermegváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre. Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén. Képes az alkalmazott gyógyszer-csoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, interakcióival, mellékhatásaival kapcsolatos munkaszervezési, tárolási, kliensoktatási és alkalmazási feladatok ellátására, képes protokollok alapján gyógyszer- és dózisrendelésre.
- c. attitűd:** Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat. Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait. Munkáját az emberi élet védelmének, a beteg jólétét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályielőírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Gyermekgyógyászat V.

Elmélet : 28óra

1. - 2. Neonatológiai alapfogalmak. A magzat és újszülött életjelenségei az érettségjelei
3. - 4. Az egészséges újszülött ellátása a szülés kapcsán
5. - 6. Koraszülöttség fogalma, okai, megelőzése, a koraszülöttek jellemzői, az éretlenség jelei, jellemző betegségei, a koraszülöttek szülés alatti, utáni ellátása, ápolásának alapelvei, koraszülött ellátása inkubátorban, szállítás,
7. - 8. Újszülött kori betegségek (ok, tünet, kezelés, szövődmények)
10. - 12. Újszülött kori légzészavarok: asphyxia, apnoe, meconium aspiratios syndroma, connatalis pneumonia,
13. - 14. Respirációs terápia és szövődményei
15. - 16. Újszülött kori sebészeti kórképek (ajak és szájpada hasadék, velőcső záródási rendellenességek, gastrointestinalis atresia, rekesz sérv)
17. - 18. Újszülött kori szívbetegségek (emergenciális ellátást igénylő veleszületett szívbetegségek, nagyerek teljes transzpozíciója, pulmonalis és tricuspidalis atresia, hypoplasia bal szívfél syndroma)
19. - 20. Icterus (élettani, kóros), az újszülött kori sárgaságok kezelése
21. - 22. Fertőzések méhen belül, szülés alatt és az újszülött korban
23. - 24. Újszülött kori vérzékenység, vérzéses betegségek
25. - 26. Újszülött kori vérszegénység, shock, convulsio, anyagcserezavarok
27. - 28. Veleszületett és örökletes betegségek, fejlődési rendellenességek, a köldök rendellenességei, újszülött kori szembetegségek, a központi idegrendszer betegségei

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat V.:

- a. **tudás:** Ismeri a gyakoribb betegségek jellegzetes makro- és mikroszkópos, strukturális elváltozásait. Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek, működési elvét.
- b. **képesség:** Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán. - Önállóan képes a szülőre és az újszülött állapotának megítélésére, az újszülött elsődleges és másodlagos ellátására, valamint az anya és újszülött korai közvetlen kapcsolatának biztosítására.
- c. **attitűd:** Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett. Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat. Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait. Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi, elfogadja és tiszteletben tartja az egyéneket és kultúrájukat, szokásaikat, függetlenül azok státuszától, származásától, vallási meggyőződésétől.
- d. **autonómia és felelősség:** Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója,

hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli. Felelősséget vállal az egészségügyi ellátó rendszerben, illetve azon kívül (magánszolgáltató, születésház, otthonszülés) végzett önálló tevékenységéért. Hivatását minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Gyermekgyógyászat VI.

Elmélet : 28 óra

- 1.-2. Újszülött reanimatio, Koraszülöttek ellátása. Koraszülöttek, súlyos állapotú újszülöttek lélegeztetése, szállítása -RDS, újszülött kori icterusok, bronchopulmonalis dysplasia, súlyos prognosisu szívfejlődési rendellenességek, a szív gyulladós megbetegedései. Cyanosissal járó állapotok.
- 3.-4. Tachy- és bradyarrhythmak, keringési elégtelenség, endocarditis prophylaxis, hypertonias krízis, cardiomyopathiak. Kawasaki betegség.
- 5.- 6. Eszméletlen beteg ellátása, tudatzavarok, gyermekkori cerebralis görcsrohamok, satus epilepticus, akut gyermekkori hemiplegiák, hypotonias bénulások, ataxia, extrapyramidalis mozgászavarok, koponya tarumák, koponyaúri nyomásfokozódás.
- 7.-8. Gyermek és ifjúság pszichiatria, gyermekkori psychosisok, depressio, neurosis, viselkedési zavarok, anorexia nervosa, suicidium
- 9.-10. Mellkasi fájdalom. Fejfájás. Bántalmazott gyermek.
- 11.-12. Endokrinologiai betegségek: hypothalamus-hypophysissis betegségei, pajzsmirigy elváltozásai, mellékpajzsmirigy betegségei, obesitas, diabetes mellitus, hypoglycaemia
- 13.-14. Vértések okai. Anaemiák, a csontvelőműködés zavarai, hiány anaemiák, haemolyticus anaemiák, methaemoglobinaemia, vasculopathiak, coagulopathiak, thrombocytopeniak,

-
- 15.-16. Nephrologia: a vese fejlődési rendellenességei, haemolyticus uraemias syndroma, akut veseelégtelenség, dialysis, nephrolithiasis
Égési sérülés. Folyadék és elektrolit háztartás zavarai.
- 17.-18. Acut felső légúti stenosisok: subglotticus laryngitis, epiglottitis, légúti idegentest, acut alsó légúti obstructio, hydrothorax, pneumothorax
- 19.-20. Csecsemőkori hirtelen halál syndroma, láz, lázcsillapítás csecsemő és gyermekkorban, csecsemő-gyermekkorai gyógyszeres kezelés.
- 21.-22. Hasi fájdalom. Sebészi beavatkozást igénylő hasi kórképek. Parenteralis terápia lehetőségei csecsemő és gyermekkorban.
- 23.-24. Alap és emeltszintű gyermek újraélesztés. Mérgeзések.
- 25.-26. Infectologia: Botulizmus, leptospirosis, lues, hepatitisek, véres széklettel járó kórképek
- 27.-28. Infectologia: tuberculosis, gyermekkorai AIDS, helminthiasisok, védőoltások

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyermekgyógyászat VI.:

- a. tudás:** Ismeri a prehospitalis és hospitalis ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását. Ismeri a sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatok kórtani alapjait, kórlefolyását, diagnosztikai lehetőségeit, az aktuális ajánlások szerinti kezelési módjait és alternatíváit. Ismeri a prehospitalis és hospitalis sürgősségi betegellátás vonatkozó jogszabályait, különös tekintettel a betegjogokra és annak korlátozásaira.
- b. képesség:** Szívritmuszavart felismer és elhárít gyógyszeres, elektromos beavatkozással (kardioverzió, defibrilláció), indokolt esetben a spontán ingerképzést transztorakális non-invazív pacemaker segítségével pótolja, önállóan felismeri a kardiológiai intervenciók lehetőségeit, az azokkal kapcsolatos betegút-szervezési feladatokat ellátja, a beteg definitív ellátását végző teammel, a protokolloknak megfelelően együttműködik. Önállóan képes a sürgősségi ellátást jellemző csoportdiagnózis megalkotására. Ennek érdekében a sürgősségi eszköz nélküli, eszközös (így az invazív, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok) indikációs körét felállítja, szakszerűen kivitelez vagy elvégezteti azokat, a vizsgálatok leleteit önállóan értékeli és értelmezi, az eredményeket szintetizálja. Felismerve kórismealkotó lehetőségeinek vagy képességeinek korlátait, szakmai felettesével, orvossal vagy szakorvossal - együttműködés keretében - konzultál, a konzultáció eredményét értelmezi és végrehajtja. Elektrokardiogramot készít vagy készített, azt önállóan értékeli. Rendszeresen méri vagy méretti a beteg oxigén-szaturációját, kilégzésvégi széndioxid mennyiségét (EtCO₂), artériás vérnyomását, pulzusszámát és pulzusqualitását, vércukrát, testének köpeny és maghőmérsékletét. Folyadékot, elektrolitot pótol intravénás (perifériás vénás, vagy különösen indokolt esetben centrális vénás) vagy intraosseális úton. Gyógyszert juttat vagy juttat a szervezetbe az érvényes szakmai protokolloknak megfelelő enterális és parenterális úton. Fájdalmat csillapít pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, hideg, meleg terápiával, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).

Kompetenciájának megfelelő fizikális, illetve eszközös vizsgálatot végez, használja az ágymelletti diagnosztikát, értékeli az annak során szerzett adatokat, a prehospitalis ellátásban meghatározott kompetenciákat önállóan gyakorolja, a műszakvezető felügyelete mellett meghatározott beavatkozásokat végez, úgymint: intraosszeális út biztosítása, sebellátás, gipsz felhelyezése. Katéter segítségével biztosítja a vizelet akadálytalan elvezetését.

- c. attitűd:** Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére. A bajbajutott beteghez empátiával viszonyul, fontosnak tartja a kommunikációt, felismeri a beteg ezirányú szükségleteit és igényét. Elkötelezett a minőségi betegellátó tevékenység iránt, saját és kollégái munkáját indokolt esetben, az ennek történő megfelelés érdekében kritikával illeti. Vállalja a szakismeretek széles körben történő terjesztését (public notification), az egészségpropagandát, a betegtájékoztatást.
- d. autonómia és felelősség:** A helyszíni ellátás keretében önállóan, kórházi körülmények között a műszakvezető szakorvossal együttműködve dönt a beteg kórházi kezelésének szükségességéről, az otthonában szükséges további kezeléstről, melyről a beteget részletesen tájékoztatja, az ezt kísérő dokumentációért felelősséget vállal.

Kötelező irodalom:

Boda Márta – Sulyok Endre: Gyermekgyógyászat, Medicina 2008
Oláh Éva: Gyermekgyógyászati kézikönyv, Medicina, 2009

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom:

Tulassay Tivadar : Klinikai gyermekgyógyászat, Medicina 2016

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Nemes Éva
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Gyógyszertan I-II-III- IV.				
A tantárgy angol neve: Pharmacology I-II-III- IV.				
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Pór Szász Róbert				
Ajánlott félév:	III.	IV.		V.
Tantárgyi kód:	I. EKEE-124-01N EKEE-124-01L (Ápolás és betegellátás, Eü. gondozás és prevenció alapszakok)	II. EKEE-124-02N EKEE-124-02L (Ápoló szakirány)	III. EKEE-124-03N EKEE-124-03L (Mentőtiszt szakirány)	IV. EKEE-124-04N EKEE-124-04L (Szülésznő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	1+0	2+0	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	5+0	10+0	5+0
Kredit:	2	2	3	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Biokémia Élettan- kórélettan I.	Gyógyszertan I.	Gyógyszertan I.	Gyógyszertan I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező.

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

I.

Megismertetni az egészségügyben dolgozókat a gyógyszerek tudatos alkalmazásával kapcsolatos követelményekkel, definiálni a gyógyszerek fogalmát, valamint ezek helyét a gyógyításban. A hallgató ismerje fel a gyógyszereket, ismerje meg a biztonságos alkalmazás követelményeit, valamint a hatástani csoportokon belül a legfontosabb hatóanyagok hatásmechanizmusát.

II.

Részletes ismeretek szerzése az egészségügyi munkaterületeken tárolt és felhasznált gyógyszerek alkalmazására vonatkozólag. Az egészségügyben és fekvőbeteg-gyógyintézetekben előforduló gyógyszerek hatástani ismertetése, valamint ismeretek a gyógyszerek biztonságos eltartása és időszakos ellenőrzése vonatkozásában.

III.

A mentőellátásban rendszeresített gyógyszercsoportok hatástani ismertetése és alkalmazásuk szabályainak elsajátítása, egyéb a sürgősségi ellátást meghatározó gyógyszercsoportok megismertetése.

IV.

Részletes ismeretek szerzése a szülészetben és nőgyógyászatban gyakran alkalmazott gyógyszerek alkalmazására vonatkozólag. Az egészségügyben és fekvőbeteg-gyógyintézetekben előforduló gyógyszerek hatástani ismertetése, valamint ismeretek a gyógyszerek biztonságos eltartása és időszakos ellenőrzése vonatkozásában.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Gyógyszertan I.

I. Ápolás és betegellátás alapszak BSc:

1. Ápoló szakirány
2. Mentőtiszt szakirány
3. Szülésznő szakirány

II. Egészség gondozás és prevenció alapszak BSc.

1. Védőnő szakirány

Közös kompetenciák

a. Tudás:

A hallgató ismeri a gyógyszertan alapfogalmait, a leggyakoribb megbetegedések kapcsán a gyógyszeres terápia hatásmechanizmusait, szövődményeket, mellékhatásokat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét. Ismeri a fájdalomcsillapítás anatómiai és élettani alapjait, valamint a különböző fájdalomcsillapítási módokat.

b. Képesség:

A hallgató képes megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit, és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására. Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, mellékhatásaival kapcsolatos kliensoktatási és non-invazív alkalmazási feladatok ellátására.

c, Attitűd/magatartás:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait. Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelné tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra. Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

d, Autonómia és felelősség:

Önálló gondolkodás és ismeretszerzés, a tantárggyal kapcsolatos követelmények betartása és az így nyert tudás felelősségteljes gyakorlati alkalmazása. Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Gyógyszerteran II.

Ápoló szakirány (Ápolás és betegellátás alapszak):

a. Tudás:

Birtokában van azoknak az ismereteknek, amely a mindennapi betegellátás gyógyszerterani vonatkozásai szempontjából fontosak, lényegesek.

Széleskörűen ismeri a gyógyszeres terápia indikációját, a hatásmechanizmusokat, szövődeményeket, mellékhatásokat és interakciókat, a különböző gyógyszerformák alkalmazását, ennek eszközrendszerét, a gyógyszerek dozírozását, és a gyógyszereléssel kapcsolatos ápolói feladatokat.

b, Képesség:

Képes az alkalmazott gyógyszercsoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, interakcióival, mellékhatásaival kapcsolatos munkaszervezési, tárolási, kliensoktatási és alkalmazási feladatok ellátására, képes protokollok alapján gyógyszer- és dózisrendelésre.

c, Attitűd/magatartás:

Fogékony és nyitott legyen a tantárgy keretében biztosított új információkra, és legyen proaktív. Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására. Törekszik az önképzésre.

d, Autonómia és felelősség:

Önálló gondolkodás és ismeretszerzés, a tantárggyal kapcsolatos követelmények betartása és az így nyert tudás felelősségteljes gyakorlati alkalmazása.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

Gyógyszerteran III.

Mentőtiszt szakirány (Ápolás és betegellátás alapszak):

a, Tudás:

Ismeri oxiológiával összefüggő modern farmakológiai irányelveit, és gyakorlati jelentőségét. Ismeri a prehospitalis és hospitalis ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását. Ismeri a gyógyszerekkel kapcsolatos előkészítési és adagolási feladatokat, a gyógyszerelés és a gyógyszerfelszívás eszközzrendszerét.

b, Képesség:

Gyógyszert juttat vagy juttattat a szervezetbe az érvényes szakmai protokolloknak megfelelő enterális és parenterális úton. A fájdalmat gyógyszeresen, eszközösen csillapítja, a beteget szedálja. Gondoskodik a hatásos fájdalomcsillapításról, a megfelelő folyadékpótlásról.

c, Attitűd/magatartás:

Fogékony és nyitott legyen a tantárgy keretében biztosított új információkra, és legyen proaktív. Nyitott és fogékony az egészség és orvostudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.

Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére.

d, Autonómia és felelősség:

Önálló gondolkodás és ismeretszerzés, a tantárggyal kapcsolatos követelmények betartása és az így nyert tudás felelősségteljes gyakorlati alkalmazása.

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében. A beteg életét közvetve vagy közvetlenül veszélyeztető kórfolyamatokba, azok felismerését követően késlekedés nélkül önállóan beavatkozik, ennek keretében életmentő beavatkozásokat végez, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Gyógyszertan IV.

Szülésznő szakirány (Ápolás és betegellátás alapszak BSc.):

a, Tudás:

Ismeri és tudja a szülészeti, mint tantárgykör releváns területeit és ehhez szorosan kapcsolódó gyógyszer-tan irányelveit.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

b, Képesség:

Képes legyen elméletben megszerzett ismeretek gyakorlati használatára, illetve az nyert információk interpretálására. Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok megelőzésére, felismerésére.

c, Attitűd/magatartás:

Fogékony és nyitott legyen a tantárgy keretében biztosított új információkra, és legyen proaktív. Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

d, Autonómia és felelősség:

Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes.

Oktatás típusa:

Előadás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni "vevőelégedettség" vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal (projektoros bemutató és hangtechnika).

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Jelenleg nem folytatódik ilyen jellegű tevékenység

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

III. félév**Gyógyszertan I.**

(Ápolás és betegellátás alapszak)

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak)

Tantárgy célja:

Megismertetni az egészségügyben dolgozókat a gyógyszerek tudatos alkalmazásával, kapcsolatos követelményekkel, definiálni a gyógyszerek fogalmát, valamint ezek helyét a gyógyításban. A hallgató ismerje fel a gyógyszereket, ismerje meg a biztonságos alkalmazás követelményeit, valamint a hatástani csoportokon belül a legfontosabb hatóanyagok hatásmechanizmusát.

(heti bontásban)

Részletes tematika

- Gyógyszerek ismerete:** gyógyszer fogalma, jogszabályi környezet, gyógyszerellátás rendszere, minőségbiztosítási alapfogalmak, gyógyszerész – orvos/egészségügyi dolgozó kapcsolata, gyógyszerformák, gyógyszerek rendelése és alkalmazása

2. **Gyógyszerek hatásával kapcsolatos alapfogalmak, összefüggések:** receptor, felszívódás, hatás, mellékhatás, interakciók, szinergizmus, antagonizmus, gyógyszerfüggőség. Gyógyszerek adagolása.
3. **Központi idegrendszer gyógyszertana:** narkotikumok, szedatívumok, anxiolitikumok, antipszichotikumok, antidepresszánsok, antiepileptikumok, analeptikumok, analgetikumok, antiparkinson szerek
4. **Vegetatív idegrendszer gyógyszertana:** paraszimptomimetikumok, paraszimpatolitikumok, szimpatomimetikumok, szimpatolitikumok, adrenerg neuronokra ható szerek, simaizom-görcsoldók
5. **Légzőrendszerre és -izmokra ható gyógyszerek gyógyszertana, helyi érzéstelenítők:** antiasztmatikumok, harántcsíkolt izmokra ható szerek, görcsoldók és simaizmokra ható szerek
6. **A szívre, keringésre ható gyógyszerek, és a vérnyomásra ható szerek**
7. **A kiválasztás és a só és vízháztartásra ható gyógyszerek, antidiuretikumok**
8. **Vérre ható gyógyszerek és a vérképzés gyógyszerei:** antikoagulánsok, vérképzés gyógyszerei
9. **Gyomor és bélrendszer gyógyszertana:** ulcus doudenii, ulcus pepticum, étvágyfokozók, epeutak gyógyszertana, emésztés gyógyszertana, hasfogók, hashajtók, emetikumok, antiemetikumok, bélmotilitás fokozók
10. **Endokrin rendszer gyógyszertana**
11. **Anyagcsere gyógyszertana:** diabetes mellitus gyógyszeres kezelése, vitaminok, anabolikumok, felszívódást gátló szerek
12. **A gyulladás gyógyszertana:** gyulladáskeltők, allergia ellenes szerek, szteroid és nem szteroid gyulladásgátlók
13. **Élő kórokozókra ható szerek:** fertőtlenítők, féregűzők, antibiotikumok, TBC ellenes gyógyszerek, parazitákra ható szerek, daganatellenes szerek
14. **Bőr és érzékszervekre ható szerek**

(heti bontásban)

Kötelező irodalom:

Hollós Sándor - Zörényi György: Alkalmazott Gyógyszertan. Főiskolai Tankönyv, Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar (2007)

Ajánlott irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszertan ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nappali tagozaton: Évközben íratott zárthelyi dolgozat.

Levelező tagozaton: Évközben íratott zárthelyi dolgozat

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszertan I. közösen oktatott tárgyból írásbeli kollokvium.

IV. félév

Gyógyszertan II.

(Ápolás és betegellátás alapszak – Ápoló szakirány)

Részletes tematika:

1. Gyógyszerek kezelése: megrendelés, átvétele, eltartás, tárolása, ellenőrzése. Veszélyes anyagok kezelése, felkészülés-reagálás vészhelyzetre
2. Gyógyszerek adagolása, gyógyszerformák Gyógyszerek kinetikája, interakciója, mellékhatások. Gyógyszerfüggőség, dependencia, mérgezések
3. Központi idegrendszerre ható szerek: narkotikumok, szedatívumok, hipnotikumok. Láz és fájdalomcsillapítók, anxiolitikumok, antiepileptikumok, neuroleptikumok, antidepresszánsok, antiparkinson szerek
4. Vegetatív idegrendszer gyógyszerei, simaizom-görcsoldók, helyi érzéstelenítők, izomrelaxánsok
5. Légzésre ható szerek, légutak gyógyszeres befolyásolása, antiasztmatikumok, köhögéscsillapítók, köptetők, légzésfokozó szerek, orvosi gázok
6. Cardiotonikumok, angina pectoris gyógyszerei, értágítók, vérképzésre ható gyógyszerek, anticoagulánsok
7. Vérnyomásra ható szerek, diuretikumok, antidiuretikumok, só és folyadékpótlás, rehidráció.
8. Gyomor és bélrendszer gyógyszertana: ulcus doudenii, ulcus pepticum, étvágyfokozók, epeutak gyógyszertana, emésztés gyógyszertana, hasfogók, hashajtók, emetikumok, antiemetikumok, bélmotilitás fokozók
9. Endokrin rendszer gyógyszertana
10. Gyulladáscsökkentők, szteroid és non szteroid gyulladásgátlók
11. Élő kórokozókra ható szerek: fertőtlenítők, féregűzők, antibiotikumok
12. Daganatellenes szerek, immunbiológiai anyagok
13. Gyógytápszerek, szérumok,
14. Bőrgyógyászati készítmények, szemészeti készítmények,

Kötelező irodalom:

Hollós Sándor – Zörényi György: Alkalmazott Gyógyszertan, Főiskolai Tankönyv, Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar (2007)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zh.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszertan II. szakirányspecifikus tárgyakból írásbeli kollokvium a félév végén.

Ajánlott irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszertan ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Előadás- jegyzet: Az előadásokon elhangzottak dokumentálása

IV. félév

Gyógyszertan III.

(Ápolás és betegellátás alapszak – Mentőtiszt szakirány)

1.-2. Központi idegrendszerre ható szerek: Kábító fájdalomcsillapítók, anxiolitikumok, altatók, hallucinogének, pszichostimulánsok, anorektikumok, antidepresszálok, neuroleptikumok, antipszichotikumok, görcskeltők, analeptikumok, antiepileptikumok, centrális támadáspontú izomrelaxánsok, antiparkinson szerek, a demenciák és a migraine gyógyszeres kezelési lehetőségei.

3. Vegetatív idegrendszer gyógyszerei: paraszimptomimetikumok és paraszimpatolitikumok. Szimpatomimetikumok és szimpatolitikumok.

4. Általános és helyi érzéstelenítők, perifériás támadású izomrelaxánsok, simaizmok működésére ható szerek.

5.-6. A kardiovasculáris rendszer gyógyszerterápiája: szívelégtelenségben, aritmiában, hipertóniában, anginában, hiperlipidémiában alkalmazott gyógyszerek.

7. Vizelethajtók, antidiuretikumok, tubuláris szekréció-rebaszorpció gátlók, krónikus veseelégtelenség gyógyszeres kezelése.

8. Légzés és légúti allergiás betegségek gyógyszerei.

9. A vér gyógyszerterápiája: a vérpótlás, a véráramlás gátlása, vérsérvellenes szerek.

10. Az emésztőrendszer gyógyszerterápiája: a gyomorműködésére ható szerek, a fekélybetegség gyógyszeres kezelése, hányáscsillapítók és hánytatók, a bélműködésre ható szerek, az emésztőenzimek pótlása és aktivitásának serkentése, a májvédők. 174

11. Az endokrin rendszer gyógyszerei: a hipotalamusz, a hipofízis, az ivarszervek a pajzsmirigy, a mellékpajzsmirigy, a mellékvese betegségeinek gyógyszerei.

12. A folyadék és elektrolit háztartás gyógyszerei, a sav-bázis egyensúly gyógyszeres kezelése.
13. A szénhidrát anyagcsere gyógyszerterana: IDDM, NIDDM gyógyszeres kezelése.
14. Nem szteroid gyulladásgátlók.

Kötelező irodalom:

Hollós Sándor – Zörényi György: Alkalmazott Gyógyszerteran Főiskolai Tankönyv, Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar (2007)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zh.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel, a zh. legalább 60%-os sikeressége.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszerteran IV. szakirányspecifikus tárgyakból írásbeli kollokvium a félév végén.

Ajánlott irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszerteran ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Előadás- jegyzet: Az előadásokon elhangzottak dokumentálása

V. Félév

Gyógyszerteran IV.

(Ápolás és betegellátás alapszak – Szülésznő szakirány)

1. Gyógyszerek megrendelés, átvétele, eltartás, tárolása, ellenőrzése. Veszélyes anyagok kezelése
2. Teratogenitas, gyógyszeradás terhességben, gyógyszeradás szoptatás idején
3. Központi idegrendszerre ható szerek: narkotikumok, szedatívumok, hipnotikumok. fájdalomcsillapítók, anxiolitikumok, neuroleptikumok, antiepileptikumok, antidepresszánsok, antiparkinson szerek
4. Vegetatív idegrendszer gyógyszerei, simaizom-görcsoldók, helyi érzéstelenítők, izomrelaxánsok
5. Légzésre ható szerek, légutak gyógyszeres befolyásolása, antiasztmatikumok, köhögéscsillapítók, köptetők, légzésfokozó szerek, orvosi gázok
6. Cardiotonikumok, angina pectoris gyógyszerei, értágítók, vérképzésre ható gyógyszerek, anticoagulánsok

-
7. Vérnyomásra ható szerek, diuretikumok, anti-diuretikumok, só és folyadékpótlás
175
 8. Gyomor és bélrendszer gyógyszertana: ulcus doudenii, ulcus pepticum, étvágyfokozók, epeutak gyógyszertana, emésztés gyógyszertana, hasfogók, hashajtók, emetikumok, antiemetikumok, bélmotilitás fokozók
 9. Endokrin rendszer gyógyszertana
 10. Gyulladáscsökkentők, steroid és non steroid gyulladásgátlók,
 11. Élő kórokozókra ható szerek: fertőtlenítők, féregűzők, antibiotikumok
 12. Daganatellenes szerek, immunbiológiai anyagok
 13. Szülészetben és nőgyógyászatban leggyakrabban alkalmazott gyógyszerek
 14. Gyógytápszerek, parenterális táplálás

Kötelező irodalom: Hollós Sándor – Zörényi György: Alkalmazott Gyógyszertan, Főiskolai Tankönyv, Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar (2007)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:
Évközben íratott zh.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. A zh. legalább 60%-os sikeressége, valamint az előadásokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlati jegy.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Gyógyszertan IV. szakirányspecifikus tárgyból írásbeli kollokvium a félév végén.

Ajánlott irodalom:

M. J. Neal: Rövid Farmakológia, (B+V (medical&technical) Lap- és Könyvkiadó kft., 2000)

M. J. Neal: Új, rövid farmakológia (Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009)

Dr. Bakó Gyula: Farmakoterápia (Medicina Könyvkiadó Zrt. 2007)

April Hazard Vallerand: Gyógyszertan ápolók részére (Medicina Könyvkiadó Zrt. 1997)

Előadás- jegyzet: Az előadásokon elhangzottak dokumentálása

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Turóczi Tibor
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Idegen nyelv I-II-III. (angol)			
A tantárgy angol neve: English I-II-III.			
Tanszék neve: Idegennyelvi Részleg			
Tantárgyfelelős neve: Tilki Ágnes			
Ajánlott félév:	I.	II.	III.
Tantárgyi kód:	EKIC-115-01N	EKIC-115-02N	EKIC-115-03N
Nappali tagozat félévi óraszám:	0+5	0+5	0+4
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-
Kredit:	0	0	0
Vizsgakövetelmény:	aláírás	aláírás	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	-	Idegen nyelv I.	Idegen nyelv II.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális munka, Ápolás és Betegellátás,
Egészségügyi Gondozás Prevenció,
Egészségügyi szervező

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Őszi félévben páratlan, tavaszi félévben páros

Az oktatás nyelve:

Angol

A tantárgy órarendi beosztása:

Heti rendszerességgel

A tantárgy státusza:

Kritérium feltétel

Oktató/k/ névsora:

Biszkuné Orosz Tóth Ildikó, Deák Lászlóné, Tilki Ágnes

A tantárgy általános és speciális céljai:

Minden hallgató, aki még nem rendelkezik a kimeneti és képesítési követelményekben meghatározott nyelvvizsgával, szintfelmérő után lép a nyelvi képzés megfelelő szintjére. Az általunk biztosított nyelvi képzés két szinten indul (újrakezdő és haladó). Minden szinthez a megfelelő tankönyv adott fejezetei alapján kidolgozott 14 hetes tematika társul. Célunk, hogy a hallgatók a képzési idő alatt megszerezzék az írásbeli és szóbeli nyelvvizsgát.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** (szociális munka alapszak) 10 (Ápoló közös) 15 (ápoló) 40 (mentőtiszt) 41 (szülésznő) 50 (védőnő) 45 (egészségügyi szervező) 6 (turisztika) 7
- b. **képesség:** (Ápoló közös) 11 (mentőtiszt) 37 (szülésznő) 47 (védőnő) 38 (egészségügyi szervező) 7

- c. **attitűd:** (szociális munka alapszak) 6 (Ápoló közös) 6,7,8,15,16 (ápoló) 21,22,23 (mentőtiszt) 17,20,23 (szülésznő) 17,20 (védőnő) 10,18 (egészségügyi szervező)
- d. **autonómia és felelősség:** (Szociális munka alapszak) 5 (Ápoló közös) 1 (ápoló) 16 (szülésznő) 21 (védőnő) 3,5,16 (egészségügyi szervező) 5

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tananyag folyamatos aktualizálása, új információk tananyagba építése, útmutató az idegen nyelven történő munkavállaláshoz (önéletrajz, pályázatok megírásának koordinálása). A hallgatók külföldi utazása előtt (konferencia, tanulmányút, intézménylátogatás) a számukra szükséges legfontosabb tudnivalókkal egészítjük ki kurzusainkat. Tanulmányútjukról visszatérve pedig, a hallgatók számolnak be élményeikről, így a többiek is értesülhetnek a legfrissebb információkról. Nyelvtanáraink továbbképzéseken vesznek részt, amely egyrészt a korszerű módszertan alkalmazását biztosítja, másrészt naprakész információval szolgál új vizsgarendszerekről, változásokról vizsgarendszeren belül. A végzett hallgatók által kitöltött kérdőívek megállapításait felhasználva megfogalmazzuk azokat a teendőket, melyek a hatékonyabb nyelvoktatáshoz kellene. A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50% - 50%, vagyis 70 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges, 56 kontaktórához, 56 órán kívüli.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Videó, audiovizuális eszközök használata, kiscsoportos, beszédközpontú óravezetés, fénymásolt segédanyagok. Internetes források megadása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: -

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

I. félév

- **PRE-INTERMEDIATE LEVEL** New English File Pre-Intermediate course book

W	speaking & reading	grammar	writing	listening
1	File 1 Introducing yourself, Family members, personality	word order Present Simple	Describe yourself	Days, dates, numbers Describe a person
2	Parts of the body Explaining words +Dókus:p.7-8	Present Cont., prepositions of place	Describe a person	
3	At the airport Dókus:p.26	Asking & answering questions		At the airport,
4	File 2. Holidays +Dókus:p.32	Past Simple, regular/irregular	A disastrous holiday	A disastrous holiday

5		Past Cont., prepositions of time and place	Describe a photo	An old photo
6	At the hotel, checking in, calling reception + <i>Dókus:p.21</i>	question words, linking words, verb phrases		Checking in, calling the reception
7	Revise and Check and Test One			
8	File 3 Airport stories	to be going to	Your favourite meal	3.1
9	Promises, offers, decisions	will/won't, opposites, verbs & prepositions	An informal letter	
10	Ordering, problems with the meal + <i>Dókus:p.24</i>	Review of tenses: present, past, future		In the restaurant
11	File 4 Clothes + <i>Dókus:p.14</i>	Present Perfect/Past Simple	Shopping habits	Shopping in Zara
12	Big cities	Comp. Superlat., expressions with time	Describe where you live	In London
13	Directions, asking for information + <i>Dókus:p.19</i>	Opposite adjectives		Directions, asking for information
14	Revise and Check and Test One			

• **INTERMEDIATE LEVEL** New English File, Intermediate Course book

W	speaking & reading	grammar	writing skill	listening skill
1	File 1C Family , personality <i>Dókus p. 37-45</i>	ENTRY TEST Future Tenses, Round Up p.3.	Like father, like son;	1.9, 1.11
2	1A Food, eating Going to restaurants Dis/agreeing.	Present Tenses Round Up p.9, 25.	My last birthday party	1.5
3	1B Sports	Past Tenses Round Up		1.6
4	Introduction	Present perfect, Past Simple B.24, WB.15 Round Up p.37.	Describing a person	1.13-19, 2.2
5	File 2. Banking Life without money p.35 Why I don't want to ..	Present perfect		2.3, 2.4, 2.5
6	A life changing holiday Transport and travel.	(Strong) adjectives. Round Up p.17.	Getting around in your town	2.6, 2.15-19, 2.20-21
7	Revise & Check & Test One			
8	File 3.Using mobile phones Communications Culture Shock, Manners	must, have to, should Round Up p.67.	Important rules	
9	Appearance look/look like	must, may, might, can't, Round Up p67.		3.8-9
10	I've never been able to Never give up	can, could, be able to -ed/-ing Round Up p.67.	Thank you letter	
11	File 4. Your Education Subjects	First conditional, future clauses, Round Up p.96.	Writing an informal letter	4.3, 4.4, 4.7
12	4B 4C – Friends united	second conditional Round Up p.96 used to		4.11, 4.12
13	Making suggestions Houses	usually, used to expressions with get	Describing your house or flat	Suggestions 4.15-18,4.19-20
14	Revise & Check & Test Two			

II. félév

• **PRE-INTERMEDIATE LEVEL** New English File Pre-Intermediate course book

W	speaking & reading	grammar	writing	listening skill
1	File 5 Parties - Socializing What makes you feel good?	questions in past Infinitive & gerund	In my free time...	At a party
2	Language learning Dókus:p.10	have to, must, mustn't	Letter of enquiry	Learning a language
3	Sports At a department store	prepositions		Rules of sport
4	File 6 Murphy's Law, Animals	First conditional Second conditional	Describe your dream house/car	An expert
5	How to make decisions	may/might, noun formation,	Giving advice to problems	Going to a party Radio programme
6	Problems pharmacy Dókus:p.33	should/shouldn't get phrases		At the chemist's, asking for medic
7	Revise and Check and Test One			
8	File 7 What are you afraid of? Film starts and phobia	Present Perfect II. for/since How long?	My favourite film	Cat phobia Sofia Coppola
9	School subjects A famous rebel	used to	Describing a building	School days
10	Inventions, A boat trip, buying tickets +Dókus:p.26	Passive		A boat trip, buying tickets
11	File 8 Weekends Daily routine	Something, anything, nothing, -ed or -ing	My weekday	
12	Health and lifestyle, diet, exercise, social life, Scientific words and expressions	quantifiers, phrasal verbs	The good side and the bad side of a weekend	Are you allergic to mornings?
13	Similarities On the phone	so/neither Revise and Check		Socializing Checking out
14	Revise and Check and Test Two			

• **INTERMEDIATE LEVEL** New English File, Intermediate Course book

W	speaking & reading	grammar	writing	listening
1	File 5. Work-life balance Slow food, slow city	quantifiers noun formation		5.3
2	5B A man thing or a woman thing? Free time Librarian - reporter	Linking words verbs & prepositions,	Discursive essay	5.11 5.14-17
3	5C Jobs Meetings	Gerunds and infinitives Round Up p.84.	Applying for a job, CV	5.18-19
4	File 6. Shopping	Reported speech		6.1
5	Making a complaint	Round Up p.113	Letter of complaint	6.4
6	In the cinema, films , filmmaking	Passive Round Up p.88	Writing a film review	6.6-7

7	Heroes and icons	Relative clauses	A person you admire	6.11-14, 6.15-16
8	Revise & Check & Test One			
9	File 7 Are you lucky?	Third conditional Round Up p.96.		7.2-3
10	Story telling	indirect questions Round Up p.77.	Letter of inquiry	
11	Television, TV habits, adverts - Entertainment Living without electricity	Phrasal verbs	Living without a TV – discursive essay	7.16 Apologizing, 7.17-20
12	Revision of words, expressions and situations	Revision of Reported Speech, Passive and Conditionals	Extra reading exercises	
13	Revisions of words, expressions and situations	Revision of Modal verbs & Tenses	Extra reading exercises	
14	End-of-course test of all skills			

III. félév

- **PRE-INTERMEDIATE LEVEL** Thematic books, Listening collections

W	speaking & reading & writing & listening
1	Revise and Check on Grammar
2	Revise and Check on Words and Expressions
3	Education / Describe your school
4	Festivals / How do you celebrate birthdays?
5	Jobs and Services / What is your dream job?
6	Shopping / How do you do your shopping?
7	Meals / A recipe
8	Weather / What's your favourite season?
9	Environment protection / Rubbish at home
10	Health and diseases / A day at the doctor's
11	Sports and lifestyle / How to keep fit
12	Traffic / How to get around in your town?
13	Travelling / My next summer holiday
14	Gadgets / What is your mobile good for?

- **INTERMEDIATE LEVEL - ORAL LANGUAGE EXAM**

W	Topics	Listening
1	Health and sport	
2	Housing , rent a house	Fülszöveg 1-2
3	Entertainment, Hobbies, Festivals	Fülszöveg 3-4
4	Work, Education	Fülszöveg 5-6
5	Weather, Environment	Fülszöveg 7-8
6	Shopping for clothes, shoes food	Fülszöveg 9-10
7	Eating out, cooking	Fülszöveg 11-12
8	Bank, post office	Fülszöveg 13-14
9	Repair works	Fülszöveg 15-16
10	Services	Fülszöveg 17-18

11	Going on holiday, accommodation	Fülszöveg 19-20
12	Travelling by car, accidents	Fülszöveg 21-22
13	Public transport, asking for directions	Fülszöveg 23-24
14	Travelling by train, by air	Fülszöveg 25

Kötelező irodalom:

Clive Oxenden- Christina Latham-Koenig: New English File Pre-Intermediate coursebook+workbook+CDs

Clive Oxenden- Christina Latham-Koenig: New English File Intermediate coursebook+workbook+CDs

Dókus Tünde: Angol szituációk

Round Up 4

Dezsényi István-Salánki Ágnes: Fülszöveg A2B1

Dezsényi István-Salánki Ágnes: Fülszöveg B2

Ajánlott irodalom:

Dohár Péter: Kis angol nyelvtan

Murphy: English Grammar in Use

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév során két zárthelyi dolgozat megírása és szóbeli prezentáció, melyek egyenkénti eredménye el kell, hogy érje a 60%-ot.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Amennyiben a hallgató a képesítési követelményben előírt nyelvvizsgával már rendelkezik, akkor angol vagy német nyelvet (a nyelvvizsgával nem megegyezőt) kreditpontért tanulhat, ebben az esetben az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése a gyakorlati jegy megszerzésének a feltétele. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
Idegennyelvi részlegvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárvány Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Idegen nyelv I-II-III (német)			
A tantárgy angol neve: German I-II-III.			
Tanszék neve: Idegennyelvi Részleg			
Tantárgyfelelős neve: Tilki Ágnes			
Ajánlott félév:	I.	II.	III.
Tantárgyi kód:	EKIC-116-01N	EKIC-116-02N	EKIC-116-03N
Nappali tagozat félévi óraszám:	0+5	0+5	0+4
Levelező tagozat félévi óraszám:	-	-	-
Kredit:	0	0	0
Vizsgakövetelmény:	aláírás	aláírás	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	-	Idegen nyelv I.	Idegen nyelv II.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális munka, Ápolás és Betegellátás,
Egészségügyi Gondozás és Prevenció,
Egészségügyi szervező

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Őszi félévben páratlan, tavaszi félévben páros

Az oktatás nyelve:

Német

A tantárgy órarendi beosztása:

Heti rendszerességgel

A tantárgy státusza:

Kkritérium feltétel

Oktató/k/ névsora:

Sivadó Márta

A tantárgy általános és speciális céljai:

Minden hallgató, aki még nem rendelkezik a kimeneti és képesítési követelményekben meghatározott nyelvvizsgával, szintfelmérő után lép a nyelvi képzés megfelelő szintjére. Az általunk biztosított nyelvi képzés két szinten indul (újrakezdő és haladó). Minden szinthez a megfelelő tankönyv adott fejezetei alapján kidolgozott 14 hetes tematika társul. Célunk, hogy a hallgatók a képzési idő alatt megszerezzék az írásbeli és szóbeli nyelvvizsgát.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása: Alapkészségek (írás, olvasás, hallás utáni szövegértés, beszéd) fejlesztése. Lexikális alapismeretek elsajátítása, bővítése, nyelvtani ismeretek elsajátítása és alkalmazása.

- a. **tudás:** (Szociális munka alapszak) 10 (Ápoló közös) 15 (ápoló) 40 (mentőtiszt) 41 (szülésznő) 50 (védőnő) 45 (egészségügyi szervező) 6 (turisztika) 7
- b. **képesség:** (Ápoló közös) 11 (mentőtiszt) 37 (szülésznő) 47 (védőnő) 38 (egészségügyi szervező) 7
- c. **attitűd:** (Szociális munka alapszak) 6 (Ápoló közös) 6,7,8,15,16 (ápoló) 21,22,23 (mentőtiszt) 17,20,23 (szülésznő) 17,20 (védőnő) 10,18 (egészségügyi szervező)
- d. **autonómia és felelősség:** (Szociális munka alapszak) 5 (Ápoló közös) 1 (ápoló) 16 (szülésznő) 21 (védőnő) 3,5,16 (egészségügyi szervező) 5

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tananyag folyamatos aktualizálása, új információk tananyagba építése, útmutató az idegen nyelven történő munkavállaláshoz (önéletrajz, pályázatok megírásának koordinálása). A hallgatók külföldi utazása előtt (konferencia, tanulmányút, intézménylátogatás) a számukra szükséges legfontosabb tudnivalókkal egészítjük ki kurzusainkat. Tanulmányútjukról visszatérve pedig, a hallgatók számolnak be élményeikről, így a többiek is értesülhetnek a legfrissebb információkról. Nyelvtanáraink továbbképzéseken vesznek részt, amely egyrészt a korszerű módszertan alkalmazását biztosítja, másrészt naprakész információval szolgál új vizsgarendszerekről, változásokról vizsgarendszeren belül. A végzett hallgatók által kitöltött kérdőívek megállapításait felhasználva megfogalmazzuk azokat a teendőket, melyek a hatékonyabb nyelvoktatáshoz kellenek. A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50% - 50%, vagyis 70 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges, 56 kontaktórához, 56 órán kívüli.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Videó, audiovizuális eszközök használata, kiscsoportos, beszédközpontú óravezetés, fénymásolt segédanyagok. Internetes források megadása.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás: -

A tantárgy részletes leírása:

I. félév

KEZDŐ Tankönyv: Szitnyainé Gottlieb Éva – Maros Judit: KON-TAKT 2

Hetek	Tananyag
1. hét	Einstufungstest Vorstellungsgespräch Wiederholung Thema: Sommererlebnisse
2. hét	Lektion 1/A - Eine Männer-WG Thema: Wohntypen

	Grammatik: <i>zu +D, seit/vor +D, gehören/gehören zu +D</i>
3. hét	Lektion 1/B – WG-Casting Lektion 1/C – WG-Party Themen: Möbelstücke, eigene Wohnung, eine Wohnung einrichten, Hausarbeiten <i>Grammatik: Wechselpräpositionen, Positionsverben, die Konjunktion „dass“</i>
4. hét	Lektion 2/A – Computer und ich Themen: Internet <i>Grammatik: die Konjunktion „weil“</i>
5. hét	Lektion 2/B: Leons Internetseite Thema: Familienmitglieder, Verwandte <i>Grammatik: das Modalverb „dürfen“, Genitivkonstruktionen</i>
6. hét	Lektion 2/C – Gestern war heute Thema: Wiedervereinigung von Deutschland <i>Grammatik: Datum, Präteritum</i> I. KONTROLLARBEIT
7. hét	Lektion 3/A - Vater hilft Themen: Sprachen und Länder, Sprachlernen <i>Grammatik: Adjektivkomparation, Vergleich</i>
8. hét	Lektion 3/B – Was gibt es Neues? Thema: Leute charakterisieren <i>Grammatik: Adjektivdeklination (Stark; schwach)</i>
9. hét	Lektion 3/C – Willkommen in Potsdam Themen: Sehenswürdigkeiten beschreiben, Speisespezialitäten <i>Grammatik: Adjektivdeklination (gemischt)</i>
10. hét	Situationsübungen Zusammenfassung II. KONTROLLARBEIT
11. hét	Lektion 4/A: Wie kommen Sie zur Schule? Themen: Öffentliche Verkehrsmittel, Wegebeschreibung <i>Grammatik: entweder ...oder, sowohl .. als auch, weder ... noch</i>
12. hét	Lektion 4/B – Wie komme ich zum Schönen Brunnen Thema: Auskunft geben <i>Grammatik: Konjunktion „ob“, Präpositionen: über, durch, entlang</i> Auf dem Flughafen Tickets bestellen <i>entweder-oder, sowohl- als auch, weder-noch</i>
13. hét	Lektion 4/C – Auf dem Flughafen Themen: Dienstleistungen auf dem Flughafen, Tickets bestellen <i>Grammatik: einer – keiner, substantivierte Adjektive</i>
14. hét	Situationsübungen Zusammenfassung III. KONTROLLARBEIT

HALADÓ Tankönyv: Szitnyainé Gottlieb Éva – Maros Judit: KON-TAKT 2

Hetek	Tananyag
1. hét	Einstufungstest Vorstellungsgespräch Wiederholung Thema: Sommererlebnisse
2. hét	Lektion 4/A: Wie kommen Sie zur Schule?

	Themen: Öffentliche Verkehrsmittel, Wegebeschreibung Grammatik: <i>entweder ...oder, sowohl .. als auch, weder ... noch</i>
3. hét	Lektion 4/B – Wie komme ich zum Schönen Brunnen Thema: Auskunft geben Grammatik: Konjunktion „ob“, Präpositionen: über, durch, entlang Auf dem Flughafen Tickets bestellen
4. hét	Lektion 4/C – Auf dem Flughafen Themen: Dienstleistungen auf dem Flughafen, Tickets bestellen Grammatik: <i>einer – keiner, substantivierte Adjektive</i>
5. hét	Lektion 5/A – Meine Schule Themen: Schultypen, Schulsystem in Ungarn und in Deutschland
6. hét	Grammatik: <i>Reflexivpronomina., sich-Verben</i> Zusammenfassung I. KONTROLLARBEIT
7. hét	Lektion 5/B – Schule ohne Noten? Thema: Traumschule, Wünsche äußern Grammatik: <i>Konjunktiv Präteritum, Wunschsätze</i>
8. hét	Lektion 5/C – Ein Schuljahr in Deutschland Thema: Lernen/Studieren im Ausland Grammatik: <i>Konjunktiv Präteritum von Modalverben</i>
9. hét	Lektion 6/A – Ein Ferienjob Lektion 6/C – Rund um den Arbeitsplatz Themen: Jobinterview, Lebenslauf schreiben, Motivationsbrief schreiben
10. hét	Grammatik: <i>Pronominaladverbien</i> Lektion 6/B – Girl’s Day Thema: Männerberufe/Frauenberufe
11. hét	Grammatik: <i>Das Relativpronomen</i> Zusammenfassung II. KONTROLLARBEIT
12. hét	Lektion 7/C – iss dich gesund! Thema: Gesunde Lebensführung Grammatik: Das Verb <i>lassen</i>
13. hét	Lektion 7/A - Was ist passiert? Themen: Körperteile, Beschwerden, Krankheiten, beim Hausarzt Grammatik: <i>Modalverb „sollen“</i>
14. hét	Situationsübungen, Bildbeschreibung Zusammenfassung II. KONTROLLARBEIT

II. félév

KEZDŐ Tankönyv: Szitnyainé Gottlieb Éva – Maros Judit: KON-TAKT 2

Hetek	Tananyag
1. hét	Rück – Takt 1 Wiederholung
2. hét	Lektion 5/A – Meine Schule Themen: Schultypen, Schulsystem in Ungarn und in Deutschland, Tagesablauf Grammatik: <i>Reflexivpronomina., sich-Verben</i>
3. hét	Lektion 5/B – Schule ohne Noten? Thema: Traumschule, Wünsche äußern Grammatik: <i>Konjunktiv Präteritum Wunschsätze</i>

4. hét	Lektion 5/C – Ein Schuljahr in Deutschland Thema: Lernen/Studieren im Ausland <i>Grammatik: Konjunktiv Präteritum von Modalverben</i>
5. hét	Zusammenfassung I. KONTROLLARBEIT Lektion 6/A – Ein Ferienob
6. hét	Lektion 6/C – Rund um den Arbeitsplatz Themen: Jobinterview, Lebenslauf schreiben, Motivationsbrief schreiben
7. hét	<i>Grammatik: Pronominaladverbien</i> Lektion 6/B – Girl’s Day Thema: Männerberufe/Fraeunberufe
8. hét	<i>Grammatik: Das Relativpronomen, der Relativsatz</i> „Eine Stadrundfahrt durch Potsdam” „Mein Traumjob” Statistiken erörtern
9. hét	Lektion 7/C – iss dich gesund! Thema: Gesunde Lebensführung Grammatik: Das Verb <i>lassen</i> II. KONTROLLARBEIT
10. hét	Lektion 7/A - Was ist passiert? Themen: Körperteile, Beschwerden, Krankheiten, beim Hausarzt <i>Grammatik: Modalverb „sollen”</i>
11. hét	Lektion 7/B – Klinickclowns Thema: im Krankenhaus <i>Grammatik: Das Vorgangspassiv</i>
12. hét	Lektion 8/A – Sportarten Themen: Sport treiben, Gruppierung von Sportarten <i>Grammatik: zu+Infinitiv</i>
13. hét	Lektion 8/B - Fußball ist mein Leben Thema: Sport im Fernsehen - Sportsendungen <i>Grammatik: Konjunktionen: als – wenn</i> Lektion 8/C – Extremsport Thema: Extremsportarten Pro und Kontra
14. hét	Situationen, Bildbeschreibung,Zusammenfassung III. KONTROLLARBEIT

HALADÓ Tankönyv: Szitnyainé Gottlieb Éva – Maros Judit: KON-TAKT 2
Maros Judit: KON-TAKT 3

Hetek	Tananyag
1. hét	Wiederholung
2. hét	Lektion 8/A – Sportarten Themen: Sport treiben, Gruppierung von Sportarten <i>Grammatik: zu+Infinitiv</i>
3. hét	Lektion 8/B - Fußball ist mein Leben Thema: Sport im Fernsehen - Sportsendungen <i>Grammatik: Konjunktionen: als – wenn</i>
4. hét	Lektion 8/C – Extremsport Thema: Extremsportarten Pro und Kontra Rück-Takt 2
5. hét	I. KONTROLLARBEIT KON-TAKT 3

	Lektion 1/A – Gute Reise Kommunikation: eigene Meinung äußern <i>Grammatik: Konjunktionen: obwohl, trotzdem</i>
6. hét	Lektion 1/B – Alle Wege führen nach München Themen/Kommunikation: Reisevorbereitungen(Gruppenreise/Pauschalreise), Zimmer reservieren <i>Grammatik: um ... zu+Infinitiv – damit</i>
7. hét	Lektion 1/C – Deutsch mit Spaß Thema: Sprachlernen im Ausland <i>Grammatik: Konjunktionen „während“, „solange“</i>
8. hét	<i>Grammatik: Zustandspassiv</i> Zusammenfassung
9. hét	II. KONTROLLARBEIT Lektion 2/A - Wetterchaos Themen: Wetterbericht, Jahreszeiten <i>Grammatik: je ... desto</i>
10. hét	Lektion 2/B – Dorfkind/Stadtkind Thema: Leben in der Stadt und auf dem Lande (Vor- und Nachteile) <i>Grammatik: Passiv mit Modalverben</i>
11. hét	Lektion 2/C – Tierwelt Thema/Kommunikation: Tiere halten, Argumentieren Schluss-Takt: Der Tiergarten in Schönbrunn. Bären in Bern und Berlin
12. hét	Lektion 3/C - Fest- und Feiertage Thema: Nationale und internationale Feiertage <i>Grammatik: einander, miteinander</i> Lektion 3/B – Familienfeste Thema: Vorbereitungen auf Familienfeste Relativpronomina: <i>wer, wen, wem, wessen</i>
13. hét	Lektion 4/B- Einkaufen mit Spaß Themen: Einkaufsmöglichkeiten (Supermarkt, online einkaufen u. s. w.) – Vorteile, Nachteile Lektion 4/C – Der Kunde ist König Thema: Dienstleistungen
14. hét	<i>Grammatik: haben zu +Infinitiv</i> Zusammenfassung II: KONTROLLARBEIT

III. félév

KEZDŐ Tankönyv: Maros Judit: KON-TAKT 3

Hetek	Tananyag
1. hét	Wiederholung KON-TAKT 2: Rück-Takt 2
2. hét	Lektion 1/A – Gute Reise Themen/Kommunikation: Bildbeschreibung, eigene Meinung äußern <i>Grammatik: Konjunktionen: obwohl, trotzdem</i>
3. hét	Lektion 1/B – Alle Wege führen nach München Themen/Kommunikation: Reisevorbereitungen(Gruppenreise/Pauschalreise), Zimmer reservieren <i>Grammatik: um ... zu+Infinitiv – damit</i>
4. hét	<i>Grammatik: Zustandspassiv</i> Zusammenfassung

	I. KONTROLLARBEIT
5. hét	Lektion 2/A - Wetterchaos Themen: Wetterbericht, Jahreszeiten <i>Grammatik: je ... desto</i>
6. hét	Lektion 2/B – Dorfkind/Stadtkind Thema: Leben in der Stadt und auf dem Lande (Vor- und Nachteile) <i>Grammatik: Passiv mit Modalverben</i>
7. hét	Lektion 3/C - Fest- und Feiertage Thema: Nationale und internationale Feiertage <i>Grammatik: einander, miteinander</i>
8. hét	Lektion 3/B – Familienfeste Thema: Vorbereitungen auf Familienfeste Relativpronomina: <i>wer, wen, wem, wessen</i> II. KONTROLLARBEIT
9. hét	Lektion 4/B- Einkaufen mit Spaß Themen: Einkaufsmöglichkeiten (Supermarkt, online einkaufen u. s. w.) – Vorteile, Nachteile Lektion 4/C – Der Kunde ist König Thema: Dienstleistungen <i>Grammatik: haben zu +Infinitiv</i>
10. hét	Lektion 5/A – Medienkonsum von Jugendlichen Thema: Massenmedien <i>Grammatik: Plusquamperfekt, Nebesatz mit „nachdem“</i> Lektion 5/C – Fernsehen Themen: Fernsehgewohnheiten, Kino kontra Fernsehen
11. hét	Lektion 6/B - Familie Themen: Rollenverteilung, Patchwork familien <i>Grammatik: Adjektivdeklination (Wiederholung), Rektionen von Adjektiven</i>
12. hét	Lektion 6/C – Abendszenen Thema: Konflikte in der Familie <i>Grammatik: Partizipien (I)</i>
13. hét	Lektion 8/C – Für die Umwelt Themen: Umweltschutz, Umweltverschmutzung
14. hét	Schluss-Takt (Zusammenfassende Übungen im Arbeitsbuch und im Kursbuch) III. KONTROLLARBEIT – Prüfungsähnliche Aufgaben

HALADÓ Tankönyv: Maros Judit: KON-TAKT 3

Veres Mária: Színes kérdések és válaszok német nyelvből

Hetek	Tananyag
1. hét	Wiederholung Rück-Takt 1
2. hét	Lektion 5/A – Medienkonsum von Jugendlichen Thema: Massenmedien <i>Grammatik: Plusquamperfekt, Nebesatz mit „nachdem“</i>
3. hét	Lektion 5/C – Fernsehen Themen: Fernsehgewohnheiten, Kino kontra Fernsehen <i>Grammatik: Konjunktionen: bis, bevor, solange,</i>
4. hét	Lektion 6/B - Familie Themen: Rollenverteilung, Patchwork Familien <i>Grammatik: Adjektivdeklination (Wiederholung), Rektionen von Adjektiven</i>

5. hét	Lektion 6/C – Abendszenen Thema: Konflikte in der Familie <i>Grammatik: Partizipien (I)</i>
6. hét	Schluss-Takt: Meine Mitbewohnerin, die Oma I. KONTROLLARBEIT
7. hét	Lektion 7/C – Die Qual der Wahl Thema: Berufswahl, Vorbilder <i>Grammatik: Partizipien (II)</i>
8. hét	Lektion 8/B – Auf vier Rädern Thema: Rund ums Auto <i>Grammatik: Konjunktiv II</i>
9. hét	Lektion 8/C – Für die Umwelt Themen: Umweltschutz, Umweltverschmutzung
10. hét	Bildbeschreibung, Situationsübungen Zusammenfassung II. KONTROLLARBEIT
11. hét	Színes kérdések és válaszok német nyelvből Thema: Hobby, Kultur und Unterhaltung (Sprechen+Hörverstehen) Prüfungsaufgaben (ECL -B2)
12. hét	Színes kérdések és válaszok német nyelvből Thema: Deutschsprachige Länder (Landeskunde) (Sprechen+Höreverstehen) Prüfungsaufgaben (ÖSD -B2)
13. hét	Prüfungsaufgaben (PANNON -B2 / CORVINUS –B2)
14. hét	Zusammenfassung II. KONTROLLARBEIT – Prüfungsähnliche Aufgaben

Kötelező irodalom:

Szitnyainé Gottlieb Éva-Maros Judit: KON-TAKT 2

Maros Judit: KON-TAKT 3

Veres Mária: Színes kérdések és válaszok német nyelvből

Ajánlott irodalom:

Anni Fischer-Mitzviris/Sylvia Janke-Papanikolaou: So geht's Hubert Eichheim-Günther Storch: Mit Erfolg zum Zertifikat Deutsch (Testbuch)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév során két zárthelyi dolgozat megírása és szóbeli prezentáció, melyek egyenkénti eredménye el kell, hogy érje a 60%-ot.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Amennyiben a hallgató a képesítési követelményben előírt nyelvvizsgával már rendelkezik, akkor angol vagy német nyelvet (a nyelvvizsgával nem megegyezőt) kreditpontért tanulhat, ebben az esetben az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli

beszámolók teljesítése a gyakorlati jegy megszerzésének a feltétele. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
Idegennyelvi részlegvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Iskolaegészségügy módszertana	
A tantárgy angol neve: Methodology for School Health	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Rákóczi Ildikó	
Ajánlott félév:	VI.
Tantárgyi kód:	EKVM-171-01N EKVM-171-01L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+10
Kredit:	5
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Kisgyermekgondozás módszertana

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Rákóczi Ildikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatók számára, olyan tudományosan megalapozott ismeretek átadása, amely alkalmassá teszi őket a 6-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők tanulók egészségügyi ellátását magas színvonalú ellátására.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenció modelleket.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Egyéni és közösségi szinten képes prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

Képes szakterületével összefüggő egészségfejlesztő, egészség-nevelő feladatok ellátására.

Képes az egyén és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására.

Képes a 0-18 év közötti korosztály életkorhoz kötött szűrővizsgálatainak szervezésére, a védőnői kompetenciába tartozó (jogszabályban előírt) feladatok végrehajtására.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására.

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és színterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra.

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre, az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására. Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez. Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi, azt az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénytel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik. Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért. Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért önálló és felelős módon, a szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.

Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik.

Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó, valamint a tetteiért, megnyilatkozásaiért.

Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez.

Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.

Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.

Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.

Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: Az iskolavédőnök munkakörülményei. Az iskola-egészségügyi ellátás a jogforrások tükrében.

A tantárgy részletes leírása:

A hallgatók a 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátás feladatait megismerik. A feladatát a köznevelési intézményben a szakmai követelmények keretei között, etikai szabályok megtartásával, legjobb tudása és lelkiismerete szerint, a rendelkezésére álló tárgyi feltételek által meghatározott szinten, szakmai kompetenciájának megfelelően látja el. A gyakorlatokon az elméleti ismeretekre alapozva iskolai egészségfejlesztő projektek (pl. egészségnap, tanítási óra, kiscsoportos foglalkozás, szülői értekezlet, stb) kerülnek kidolgozásra. A kidolgozott projekt vázlatát a hallgatók írásban is elkészítik, és beadják. További feladat, a projekt egy tetszőlegesen kiválasztott részletének kivitelezése, konkrét megvalósítása tantermi viszonyok között.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elmélet: 28 óra

1-2. óra: Az iskola-egészségügy történeti fejlődése

3-4. óra: Az iskola-egészségügyi ellátásra vonatkozó jogi szabályozás

5-6. óra: Az óvoda és iskola-egészségügyi ellátás célja, feladatai. Az ellátásról szóló jogszabály

7-8. óra: A 0-18 éves gyermekek teljes körű, életkorhoz kötött hallásszűréséről

9-10. óra: A 0-18 éves életkorú gyermekek látásfejlődésének követése, a kancsalság és a fénytörési hibák

11-12. óra: Az alapellátás lehetőségei a mozgásszervi betegségek megelőzésében és felismerésében.

13-14. óra: A testnevelési csoportbeosztás elkészítése, gyógytestneveléssel, testneveléssel, sporttal kapcsolatos iskola-egészségügyi feladatok ellátása.

15-16. óra: A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról.

17-18. óra: Az iskola-egészségügy feladatai a krónikus beteg gyermekek iskolai gondozásában

19-20. óra: Tisztasági vizsgálatok az iskolában, annak prevenciósi vetülete

21-22. óra: Az aktív és passzív immunizálás lehetőségei, valamint a védőoltásokra vonatkozó szabályok. A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési feladatok

23-24. óra: Családtervezés, -fogamzásgátlás, -szülői szerep, -csecsemőgondozás oktatásában való védőnői szerepvállalás.

25-26. óra: Kapcsolattartás a szülőkkel (szülői értekezlet, családlátogatás).

27-28. óra: Iskola-egészségügyi ellátás-adminisztrációs feladatainak megismerése

Gyakorlat: 28 óra

1-2. óra: Az éves munkaterv készítésének szempontjai, védőnői feladatok összeállítása.

3-4. óra: A tanulók védőnői vizsgálata, érzékszervek működésének vizsgálata: látás, kancsalság, és a színlátás vizsgálata

5-6. óra: A tanulók védőnői vizsgálata, érzékszervek működésének vizsgálata: hallás vizsgálata

7-8. óra: A mozgásszervek vizsgálata: a lábstatikai problémák és a gerinc-rendellenességek, vérnyomásmérés, pajzsmirigy tapintásos vizsgálata

9-10. óra: A gyermekek, tanulók személyi higiénéjének ellenőrzése

11-12. óra: A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, valamint vizsgálatok előkészítése

13-14. óra: Iskola-egészségügyi ellátás-adminisztrációs feladatainak gyakorlatban történő alkalmazásának megismerése.

Iskolai Egészségfejlesztés gyakorlatok tematikája

15-16. óra: Iskolai egészségfejlesztési program tervezése és értékelése a gyakorlatban. A programok témája, címe, célja, célcsoportja. A megvalósítás körülményei az iskolai szinten. A cél sikeres megvalósítása érdekében felhasználható eszközök, eljárások

17-18. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján a szenvedélybetegségek (dohányzás, a túlzott alkoholfogyasztás és a kábítószer használat) megelőzése témakörében.

19-20. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján a családi életre nevelés témakörében (párkapcsolatok, fogamzásgátlás, szexuális úton terjedő betegségek, nem kívánt terhesség megelőzése) témakörben.

21-22. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján az egészséges táplálkozás, és a megfelelő fizikai aktivitás előmozdítása témakörben.

23-24. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján a testápolás, higiénia, fogápolás, első menstruáció témakörében.

25-26. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján a baleset megelőzés témakörében.

27-28. óra: Iskolai egészségfejlesztő foglalkozás kiscsoportos feldolgozása a hallgatók munkája alapján a biztonságos internethasználat témakörében.

Kötelező irodalom:

- **Aszman Anna.** Iskola-egészségügy. Országos Gyermekegészségügyi Intézet, 2005
 - Útitárs. Iskolavédőnők továbbképzése. ÁEEK, Budapest.2015
 - Védőnő című folyóirat
 - **Barabás Katalin (szerk.)** Egészségfejlesztés Alapismeretek pedagógusok számára Medicina, Budapest, 2006
 - **Linda Ewels – Ina Simnett:** Egészségfejlesztés, gyakorlati útmutató, Medicina, Budapest, 2013.
 - **A Teljeskörű Iskolai Egészségfejlesztés (TIE) Konceptió** 2015. Letölthető: <http://projektek.egeszseg.hu/documents/17618/2222750/Teljes+k%C3%B6r%C5%B1+Iskolai+Eg%C3%A9szs%C3%A9gfejleszt%C3%A9s+Konceptio%C3%B3.pdf/9bd631f4-b027-4802-8cec-3e343f29c5fe>
 - **A TIE honlapja:** <http://projektek.egeszseg.hu/web/tie/projektleiras>
 - **ÁNTSZ VMO Védőnői Módszertani Osztály** szakmai hírlevelei iskolavédőnők számára
- Egészségügyi ágazati rendeletek**
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
 - 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról
 - 18/1998. (VI. 3.) NM r. a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről, mely rendeletet a 10/2010. (III.19.) Kormányrendelet módosít

- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

Ajánlott irodalom:

- What is the evidence on school health promotion in improving health or preventing disease and, specifically, what is the effectiveness of the health promoting schools approach? WHO EURO, Health Evidence Network, 2006.
- What is the whole school approach to school health promotion? SHE, <http://www.schoolsfor-health.eu/she-network/health-promoting-schools>;
- Schools for Health in Europe Network, <http://www.schools-for-health.eu/she-network>, School health promotion: evidence for effective action, Background Paper SHE Factsheet 2, Young I, St Leger L, Buijs G., CBO 2013.
- **Dr. Kishegyi - Dr. Makara:** Az egészségfejlesztés alapelvei (Az egészségfejlesztés alapvető nemzetközi dokumentumai) Országos Egészségfejlesztési Intézet, 2004.
- Whole school, whole community, whole child; ASCD, CDC, 2014. (<http://www.cdc.gov/healthyyouth/wscc/>)
- **Jennie Naidoo – Jane Wills:** Egészségmegőrzés, gyakorlati alapok, Medicina, Budapest, 1999.
- **Aszmann, A.**(szerk.) Egészségvédelem a közoktatásban- Budapest, OGYI, 2005.
- **Tényi Jenő, Sümegi Gyöngyi:** Egészségfejlesztés – egészségnevelés Pécs : [POTE], 1997
- **Pikó Bettina:** Egészségszociológia, Budapest: Új Mandátum Könyvkiadó, 2002
- **Vighné Arany Ágnes, Szalay Mária:** Egészségtan Debrecen: Pedellus, 2005
- **Grész Gábor és David M. Robinson:** Fiatalok az élet küszöbén : (FÉK) : kapcsolat- és jellemépítő, AIDS-és drogprevenációs program : tanári kézikönyv Budapest : Timóteus Társaság, 2002
- **Forrai Judit:** A magánélet és az egészség kultúrája Budapest; Pécs: Dialóg Campus, 2002
- **Patai Klára:** Szenvedélybetegségek: egészségnevelő kézikönyv pedagógusok, védőnők, egészségnevelők, szülők számára / Budapest] : Glaxo : Zsiráf, 1994

Törvények:

- [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről](#)
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról

Egészségügyi ágazati rendeletek

- 12/1991. (V. 18.) NM rendelet a tanuló ifjúság üdülésének és táborozásának egészségügyi feltételeiről
- 48/1997. (XII. 17.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető fogászati ellátásról

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Zárthelyi dolgozat (minimum 70%-os eredmény)

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Eredményes (70% feletti) zárthelyi dolgozat, az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli kollokvium

Az iskolai egészségfejlesztés gyakorlatok érdemjegye beszámít a tantárgy értékelésébe, az alábbi feltételekkel:

Az iskolai egészségfejlesztés gyakorlatokon egyéni hallgatói feladat: A tanultak alapján egy iskolai egészségfejlesztési projekt kidolgozása, és bemutatása a félév elején egyeztetett időpontban és témában.

- Jeles (5) és Jó (4) értékelést az a hallgató kap, akinek a munkája alapján készült projekt formailag megfelel az előírásnak, és kivitelezhető.
- Közepes (3) és Elégséges (2) értékelést az a hallgató kap, akinek az iskolai egészségfejlesztés projektje formailag jó, de részben vagy egészében nem kivitelezhető.
- Elégtelen (1) értékelést az a hallgató kap, aki nem teljesíti a gyakorlati órák feladatait.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Rákóczi Ildikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Iskolaegészségügy gyakorlat	
A tantárgy angol neve: School Health Practice	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Rákóczi Ildikó	
Ajánlott félév:	VII.
Tantárgyi kód:	EKVM-172-00N EKVM-172-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	160/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	55/félév
Kredit:	8
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Iskolaegészségügy módszertana

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/k/ névsora:
Rákóczi Ildikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgató az egészségtudomány eredményei alapján az emberi egészség megőrzése, törvényszerűségeinek megismerésével képes folyamatos egyéni gondozást végezni 3- 18 év korosztályban. A hallgató kijelölt oktató védőnő szakmai támogatása mellett ismerje meg, majd önállóan végezze a jogszabályban és szakmai irányelvben megfogalmazott és elvárt feladatokat.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenció modelleket.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait. Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait.

b. képesség:

Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően képes tájékoztatást nyújtani a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Képes szakterületével összefüggő egészségfejlesztő, egészség-nevelő feladatok ellátására.

Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

Képes a 0-18 év közötti korosztály életkorhoz kötött szűrővizsgálatainak szervezésére, a védőnői kompetenciába tartozó (jogszabályban előírt) feladatok végrehajtására.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és színterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénekkel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra.

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre, az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására. Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez. Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi, azt az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért önálló és felelős módon, a szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.

Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik.

Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenció modelleket.

Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó, valamint a tetteiért, megnyilatkozásaiért.

Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez.

Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.

Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.

Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.

Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: Az iskolavédőnők munkakörülményei. Az iskola-egészségügyi ellátás a jogforrások tükrében.

A tantárgy részletes leírása:

A hallgatók a 3-18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett iskola-egészségügyi ellátás feladatait megismerik kijelölt gyakorlóhelyen. A feladatát a köznevelési intézményben a szakmai követelmények keretei között, etikai szabályok megtartásával, legjobb tudása és lelkiismerete szerint, a rendelkezésére álló tárgyi feltételek által meghatározott szinten, szakmai kompetenciájának megfelelően teljesítse.

A tantárgy tartalma:

I. félév

160 óra gyakorlat:

A hallgató vegyen részt és ismerje meg:

➤ **Tanulók védőnői vizsgálata:**

- Testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése
- Érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás) és a színlátás vizsgálata
- A pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása,
- Mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre,
- Pajzsmirigy tapintásos vizsgálata
- Vérnyomásmérés, értékelése, dokumentálása
- Krónikus beteg tanuló gondozása, magatartási zavarokkal küzdők életvitelének segítségének lehetőségei
- A gyermekek, tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése

A hallgató ismerje meg:

- A védőnő testnevelés, gyógytestnevelés, technikai órák, iskolai helyiségek és környezet, az étkeztetés higiéniás ellenőrzésében való részvételét
- A szülőkkel való kapcsolattartás (szülői értekezlet, családlátogatás) módját és gyakorlati kivitelezését
- Pályaválasztás segítségének módját

A hallgató vegyen részt és ismerje meg:

- A védőoltásokkal kapcsolatos szervezési, előkészítési, dokumentációs feladatok
- Az orvosi vizsgálatok előkészítése
- Járványügyi előírások betartásának ellenőrzése
- Nevelési-oktatási intézményben folyó gyermekétkeztetés ellenőrzése
- **Elsősegélynyújtást**
 - Iskolában bekövetkező balesetek, sérülések, akut megbetegedések elsődleges ellátásának megismerése.
- **Részvétel egészségtan oktatásban, az oktató védőnő szakmai irányítása mellett, az adott oktatási intézményben legalább két alkalommal, az alábbi témák valamelyikéből.**
 - Az egészséggel kapcsolatos alapismeretek
 - Családtervezés, fogamzásgátlás

- Szülői szerep, csecsemőgondozás
 - Szenvedélybetegségek megelőzése
 - Önvizsgálattal kapcsolatos ismeretek,
- Az elvégzett feladatok dokumentációjának vezetése

Kötelező irodalom:

- **Aszman Anna.** Iskola-egészségügy. Országos Gyermek-egészségügyi Intézet, 2005
- Útitárs. Iskolavédőnők továbbképzése. ÁEEK, Budapest.2015
- Védőnő című folyóirat
Egészségügyi ágazati rendeletek
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról
- 18/1998. (VI. 3.) NM r. a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről, mely rendeletet a 10/2010. (III.19.) Kormányrendelet módosít
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

Ajánlott irodalom:

Törvények:

- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról

Egészségügyi ágazati rendeletek

- 12/1991. (V. 18.) NM rendelet a tanuló ifjúság üdülésének és táborozásának egészségügyi feltételeiről
- 48/1997. (XII. 17.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető fogászati ellátásról

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Gyakorlat teljesítése

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az oktató védőnő a gyakorlat ideje alatt nyújtott hallgatói teljesítményt ötfokozatú érdemjeggyel értékeli.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Gyakorlati jegy

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Rákóczi Ildikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Jogi ismeretek az egészségtudományi képzésben I-II.		
A tantárgy angol neve: Law Studies I-II. in Health Sciences		
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Nádasné dr. Rab Henriett Enikő		
Ajánlott félév	I. (Ápb., Eüg., Eüsz. alapszakok)	II. (Ápb., Eüg. alapszakok)
Tantárgyi kód	EKTT-288-01N EKTT-288-01L	EKTT-288-02N EKTT-288-02L
Nappali tagozat heti óraszám	1+0	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám	5+0	5+0
Kredit	2	1
Vizsgakövetelmény	beszámoló	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	nincs

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, alapozó, szakmai törzstantárgy.

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Általános célkitűzés a tantárgy oktatása során, hogy a hallgató megszerezze azokat az ismereteket, amelyek az egészségügyben végzett ápolói, mentőtiszt munkája során segítik őt a betegek körüli problémákban való eligazodásban, abban, hogy az egészségügyi szolgáltatás során milyen körben, milyen területeken milyen jogai és kötelezettségei vannak a szolgáltató alkalmazottainak; a betegek milyen jogait érinthetik a szolgáltatást nyújtók.

Speciális célkitűzés, hogy a konkrét jogok tartalmát megismerjék a hallgatók, s ezen tudás birtokában elsajátítsák azokat az ismereteket, amelyek útján maguk is eligazodhatnak abban, hogy milyen jogviszonyokban végezhetnek ápolói, mentőtiszt munkát, s ehhez konkrétan

milyen jogok és kötelezettségek kapcsolódnak. Nagy hangsúlyt helyez a képzés az egyes jogviszonyokhoz kapcsolódó felelősségi rendszer megismertetéséhez, annak felismeréséhez, hogy a jogérvényesítés mely lehetőségét alkalmazhatja a beteg, ha jogait megsértik. Áttekinti a képzés azt is, hogy az ápolóval, mentőtiszttel szemben milyen jogok érvényesíthetők jogsértés esetén, illetve milyen módon érvényesítheti jogait maga az ápoló, mentőtiszt. A vonatkozó joganyag ismertetésén túl sort kerítünk a gyakorlatban felmerült esetek megbeszélésére is.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit. Széleskörűen ismeri a jogi alapfogalmakat, a jogszerű betegellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló főbb jogi problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit, valamint a kliensek és az ellátást végzők jogait és kötelezettségeit.
- b. képesség:** Képes átlátni az egészségügyet meghatározó jogforrások rendszerét, azok alkalmazásának szabályait, valamint megfelelően alkalmazza a releváns jogi szakkifejezéseket, kompetenciahatárainak megfelelően tájékoztatást nyújt a klienseknek a betegjogokról és azok érvényre juttatásának lehetőségeiről.
- c. attitűd:** Elkötelezett az emberi élet védelme iránt. Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat. Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait. Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi. Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni "vevőelégedettség" vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további

felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken a tárgyhoz kapcsolódóan folyik tudományos kutatás, a témában a hallgatók TDK dolgozatot, illetve szakdolgozatot is írhatnak.

A tantárgy részletes leírása:

Jogi ismeretek I. az egészségtudományi képzésben

(Ápolás és betegellátás alapszak, Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak,
Egészségügyi szervező alapszak)

1. hét Tematika, követelmények, államtani és jogi alapismeretek
2. hét Jogi alapfogalmak (a jog, jogforrás fogalma; jogforrások: jogszabályok, jogalkotó szervek; a jogalkotás folyamata; jogviszony fogalma, tartalma; jogképeség, cselekvőképesség)
3. hét Jogi alapfogalmak (folytatás); az egészségügyi törvényi szabályozásának rendszere
4. hét A betegek jogai és kötelezettségei a hatályos szabályozásban
5. hét A betegek jogai és kötelezettségei a hatályos szabályozásban
6. hét A betegek jogai és kötelezettségei a hatályos szabályozásban
7. hét Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei a hatályos szabályozásban
8. hét A pszichiátriai betegek gyógykezelése és gondozása
9. hét A magzati élet védelme
10. hét Szerv, szövetkivétel, -átültetéssel kapcsolatos szabályok
11. hét Az emberi reprodukcióval kapcsolatos eljárások szabályai
12. hét Az emberi reprodukcióval kapcsolatos szabályai
13. hét Adatvédelem az egészségügyben
14. hét A félév tapasztalatainak megbeszélése, a félév lezárása

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

A kurzus végén a hallgatók megismerik az egészségügyi törvényi szabályozásának rendszerét, képesek lesznek arra, hogy a munkájukhoz kapcsolódóan alkalmazni tudják az egészségügyi szabályozás rájuk vonatkozó legfontosabb előírásait

Kötelező irodalom:

Az előadás anyaga képezi a számonkérés tárgyát, amely az e-learning programban a tantárgynál elérhető.

Jogszabályok:

1. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
2. 2010. évi CXXX. tv. a jogalkotásról (Jat.)

3. 1997. évi CLIV. tv. az egészségügyről – indokolással (Eütv.)
4. 2003. évi LXXXIV. tv. az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről (Jogállási tv.)
5. 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról
6. 2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.)
7. 214/2012.(VII.30.) Korm. rendelet az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról
8. 2013. évi V. tv. a polgári törvénykönyvről (Ptk.)
9. 2012. évi C. tv. a büntető törvénykönyvről (Btk.)
10. 2012. évi I. tv. a munka törvénykönyvéről (Mt.)
11. 1992. évi XXXIII. tv. a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)
12. 2011. évi CXCV. tv. a közszolgálati tisztviselőkről (Ktv.)
13. 2012. évi II. tv. a szabálysértésekről
14. 2015. évi XLII. tv. a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról (Hszt.)
15. 2009. évi CXV. tv. az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről (Evtv.)
16. 2001. évi CIV. tv. a jogi személyekkel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről
17. 1992. évi LXXIX. tv. a magzati élet védelméről
18. 22/2003.(IV.28.)AB határozat az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény és az egyes egészségügyi ellátások visszautasításának részletes szabályairól szóló 117/1998. (VI. 16.) Korm. rendelet egyes rendelkezései alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványok tárgyában

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli

Jogi ismeretek II. az egészségtudományi képzésben

(Ápolás és betegellátás alapszak)

1. Egészségügy és finanszírozás
2. Egészségügy az Európai Unióban
3. Egészségügy az Amerikai Egyesült Államokban
4. Az egészségügyi vállalkozások szabályai I.
5. Az egészségügyi vállalkozások szabályai II.
6. Az egészségügyi szolgáltató, illetve alkalmazottainak etikai, jogi felelősségi rendszere

7. Az egészségügyi szolgáltató polgári jogi felelőssége I.
8. Az egészségügyi szolgáltató polgári jogi felelőssége II.
9. Az egészségügyi szolgáltató alkalmazottainak felelősségére vonatkozó munkajogi szabályok
10. Az egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggő büntetőjogi felelősség I.
11. Az egészségügyi szolgáltatás nyújtásával összefüggő büntetőjogi felelősség II.
12. Jogesetek feldolgozása, hallgatói előadások
13. Jogesetek feldolgozása, hallgatói előadások
14. A félév tapasztalatainak megbeszélése, a félév lezárása

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

A hallgatók a kurzus végére képesek lesznek arra, hogy az egészségügy jogi szabályainak legalapvetőbb nemzetközi és európai uniós jogi vetületeivel megismerkedjenek, illetve hogy átfogó képet kapjanak az egészségügy finanszírozási kérdéseiről is.

Kötelező irodalom:

A tárgyban készült jegyzet, amelyet az oktató egyéb, az oktatáshoz kapcsolódó anyagokkal elektronikus hozzáféréssel – az e-learning programon keresztül – a hallgatók rendelkezésére bocsát.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

A félévsorán megírt két zárthelyi dolgozathoz kapott érdemjegy alapján jegymegajánlás

Ajánlott irodalom:

1. *Dr. Bártfai Zsolt:* (Ellen)forradalom a jogalkotásban? (Magyar Jog 2010.7.)
2. *Dr. Gyöngyösi Zoltán:* Az élet és a test feletti rendelkezés joga (HVGORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2002.)
3. *Dr. Tarr György:* Gondolatok az orvosi jogról és az orvosi jogviszonyról (Magyar Jog 2002.1.)
4. *Dr. Jobbágyi Gábor:* Orvosi jog. Hippokratésztől a klónozásig (Szent István Társulat 2007.)
5. *Dr. Köszegfalvi Edit:* Egészségügyi jogi kézikönyv (Közgazdasági és jogi könyvkiadó Budapest 1999.)
6. *Dr. Polecsák Márta:* A betegek jogai (Vince kiadó 1999.)
7. *Dr. Sótónyi Péter:* Orvosi felelősség (Simmelweis Kiadó és Multimédia Kiadó, 2006.)
8. *Dr. Kovácsy Zsombor:* Egészségügyi jog (Simmelweis Kiadó és Multimédia Kiadó, 2008.)
9. *Dr. Dósa Ágnes:* Az orvos felelőssége a tájékoztatás elmulasztásáért (Lege Artis Medicinae 2002. január)

-
10. *Dr. Dósa Ágnes*: Az orvos kártérítési felelőssége (HVG ORAC 2010.)
 11. *Dr. Sándor Judit*: Gyógyítás és ítélkezés (Medicina 1997.)
 12. *Ifj. Dr. Lomniczi Zoltán*: Az orvoslás joga. Kommentár a gyakorlat számára. Lélekben Otthon Kiadó, Budapest 2009.
 13. *Dr. Marsi Edit*: A tájékoztatás, mint alapvető betegjog és megsértésének jogkövetkezményei (in: PROPECTUS IN LITTERIS I. Licium-Art, DE ÁJK Doktori Iskola, 2009.)
 14. *Simon Tamás*: Felelősségbiztosítás az egészségügyben. Ne hagyjuk magára az orvost. (in: Lege Artis Medicinae 2002. december)
 15. *Julesz Máté*: Az orvosi jog aktualitásai (Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest 2016.)

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Nádasné dr Rab Henriett Enikő
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
alapszakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
alapszakfelelős

Dr. Ködmön József
alapszakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Készségfejlesztés I. II. III.			
A tantárgy angol neve: Social skill training			
Tanszék neve: Pszichológia Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kiss János			
	I. (Önismeret)	II. (Kommunikáció- fejlesztés)	III. (Stressz-kezelés tréning)
Ajánlott félév:	II.	IV.	V.
Tantárgyi kód nappali:	EKTT-110-01N	EKTT-110-02N	EKTT-110-03N
Tantárgyi kód levelező:	EKTT-110-01L	EKTT-110-02L	EKTT-110-03L
Nappali tagozat heti óraszám	0+2	0+2	0+2
Levelező tagozat félévi óraszám	0+10	0+10	0+10
Kredit	0	0	0
A tantárgy státusza	V: Kritérium követelmény	Áp,M,Sz,V, E: kritériumkövetelmény	Egészségügyi turizmus: kritériumkövetelmény
Vizsgakövetelmény	aláírás	aláírás	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend	nincs	nincs	nincs

Készségfejlesztés I. (Self-knowledge training)

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltek?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kritérium követelmény

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Kovács János mestertanár, Dr. Sárváry Andrea főiskolai docens, Dr. Kiss János főiskolai tanár, Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd, Laczkóné Májér Réka főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az önismeret iránti igény felkeltése. Az egyéni és csoporttörténekek értelmezési lehetőségeinek megismerése. A szakmával kapcsolatos saját erősségek és fejlesztendő készségek elemzése. A hallgatók felkészítése a pályán várható interperszonális eseményekre, azok hatékony kezelésének gyakorlására. A problémamegoldó készség és a kongruens kommunikáció fejlesztése sajátélményű helyzeteken keresztül. A hallgató érzékenyítése, a saját sztereotip sémák átdolgozása által az elfogadás, tolerancia, nyitottság elősegítése.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit
- Ismeri az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, a konfliktusok fajtáit, okait.
- Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.

Készségek, képességek:

- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől
- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra
- Képes a beteg/kliens és az egészségügyi/szociális szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra. Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.

Attitűd:

- Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.
- Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.
- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.
- Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére
- Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra.
- Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Autonómia, felelősségvállalás:

- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális/egészségügyi munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.
- Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.

Oktatás típusa:

Szeminárium (kiscsoportos tréning: 15 – 20 fő)

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 1

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Módszer specifikus tréning technikák alkalmazása: T – group, encounter, pszichodráma stb. A munkaforma sajátossága miatt tömbösített időrendben és kics csoportos formában

A vizsgára való jelentkezés:

Nincs vizsga

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása (kulcsszavak listája):

- Önismereti alapok, önmagunk és mások megismerése
- A konfliktuskezelési technikák ismerete és hatékony alkalmazása
- Hatékony én védelem kialakítása
- Az asszertivitás
- A tranzakcióanalízis alapjai
- Szociális készségek és képességek fejlesztése
- Élményfeldolgozás, pályaszocializáció, én-védelem

Alkalmazott módszerspecifikus technikák:

- szabadinterakciós beszélgetés
- T-group gyakorlatok
- encounter gyakorlatok
- pszichodráma
- autogén tréning stb.

A tantárgy sajátos jellege miatt tömbösített formában történik az oktatás, az egyes csoportok menetét a csoportdinamikai folyamatok alakulása határozza meg

Kötelező irodalom:

A tantárgy sajátos jellege miatt nincs

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A csoportokon való részvétel kötelező. Három gyakorlati óra mulasztása fölött az aláírás megtagadható.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

Vizsgáztatási módszer:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

**Készségfejlesztés II.
(Communication training)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Ápolás és Betegellátás alapszak

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő szakirány

Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kritérium követelmény

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Kovács János mestertanár, Dr. Sárváry Andrea főiskolai docens, Dr. Kiss János főiskolai tanár, Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd, Laczkóné Májér Réka főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az alapvető kommunikációs jelenségek bemutatása, a különböző kommunikációs modalitások gyakorlása, társas helyzetben történő hatékony kommunikáció kipróbálása annak érdekében, hogy a hallgatók hatékony interperszonális működésre legyenek képesek munkájuk során.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Ismeri a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat
- Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit
- A különböző kommunikációs technikák és modalitások ismerete és azok társas helyzetben történő alkalmazása

Készségek, képességek:

- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra
- Képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére

-
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
 - Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére,
 - Képes a beteg-egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
 - Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
 - Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

Attitűdje:

- Kommunikációját egyénekkel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.
- Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

Autonómia, felelősségvállalás:

- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális/egészségügyi munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában.
- Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.
- Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Felelőssége kiterjed a szakmai tevékenysége közben felmerülő érdekkonfliktusok felismerésére és elhárítására.

Oktatás típusa:

Szeminárium (kiscsoportos tréning: 15 – 20 fő)

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1: 1

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

A kommunikáció különböző elemeinek tréningyszerű gyakorlása kiscsoportos keretben. Módszer specifikus tréning technikák alkalmazása: T – group, encounter, pszichodráma stb. A munkaforma sajátossága miatt tömbösített időrendben.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozatok

A tárgy jellegéből adódóan nincs

A tantárgy részletes leírása (kulcsszavak listája):

A tantárgy sajátos jellege miatt tömbösített formában történik az oktatás, az egyes csoportok menetét a csoportdinamikai folyamatok alakulása határozza meg

- A kommunikáció általános természete
- A verbális kommunikáció
- A nonverbális kommunikáció
- Egy és kétirányú kommunikáció
- Kultúraközi kommunikáció
- A proxemika alapjai
- A kommunikáció tranzakcioanalitikus alapjai

Kötelező irodalom:

A tantárgy sajátos jellege miatt nincs

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A csoportokon való részvétel kötelező. Három gyakorlati óra mulasztása fölött az aláírás megtagadható.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

Vizsgáztatási módszer:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

**Készségfejlesztés III.
(Stress management training)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Egészségügyi szervező alapszak, Egészségügyi Turizmus szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kritérium követelmény

Oktató/-k/ névsora:

Dr. Kovács János mestertanár, Dr. Sárváry Andrea főiskolai docens, Dr. Kiss János főiskolai tanár, Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd, Laczkóné Májer Réka főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tárgy célja megismertetni a hallgatókkal a stressz fogalmát, kialakulásának mechanizmusát, a pszichoszomatikus tünetképződés hátterét. Megismerjék és kipróbálják az alapvető stressz kezelési módszereket és speciális technikákat.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

Tudás:

- Ismeri a pszichoszomatikus betegségek speciális stresszkezelési módszereit és alapvető eszköztárát

Készségek, képességek:

- Képes az egészségturizmusban használható stresszkezelési eljárások, módszerek, adekvát alkalmazására

Attitűd:

- Elkötelezett a stressz elleni módszerek megismerésére és alkalmazására

Autonómia, felelősségvállalás:

- Önállóan és felelősséget érezve segíti klienseinek stressz elleni megküzdését az elsajátított stresszkezelési eljárások birtokában

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

A tárgy minőségbiztosítását a magyar és külföldi szakirodalom követése, valamint a konferenciákon és tanfolyamokon való részvétel biztosítja. A rendszeres oktatói megbeszélések folyamatosan kontroll alatt tartják az oktató munkáját, a hallgatói visszajelzések segítik a minőség folyamatos szinten tartását

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni „vevőelégedettség” vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, a végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

A tantárgy felvétele:

Meghirdetés szerint, a Neptun - rendszeren keresztül

Kontaktórák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 1

Alkalmazott oktatási módszerek, az oktatás segítése:

Kiscsoportos tréning gyakorlat

A vizsgára való jelentkezés:

A Neptun - rendszeren keresztül

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

A kurzus témáit tudjuk megadni, mert a tantárgy sajátos jellege és részbeni tömbösítés miatt, a kurzus menetét a csoportdinamikai folyamatok szabják meg:

- A stressz fogalma, kialakulása, működése
- A stressz felismerése, kezelése, a stressz mérése
- Megküzdés és megküzdési módok
- Egyéni stressz-kezelési módok, technikák

Kötelező irodalom:

A tantárgy sajátos jellege miatt nincs

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A csoportokon való részvétel kötelező. Három gyakorlati óra mulasztása fölött az aláírás megtagadható.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs gyakorlati jegy

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

Vizsgáztatási módszer:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Kisgyermekgondozás módszertana	
A tantárgy angol neve: Children development and care methodology for Health Visitors	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	V.
Tantárgyi kód:	EKVM-169-00N EKVM-169-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	28+16+12/fév
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+10+5/fév
Kredit:	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Csecsemőgondozás módszertana

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiepíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott szakmai elvárások, illetve követelmények attitűd rendszerét.
- Megismertetni az ön- és kölcsönösen segítő, valamint az egyéb támogató (szupportív) szervezetek működési mechanizmusait és bekapcsolódásának lehetőségeit.
- Bemutatni a komplex családgondozás mibenlétét és gyakorlatának jellegzetességét.
- Felkészíteni a kisgyermek otthoni gondozására, a kisgyermekgondozás szakfeladatainak ellátására.
- Képessé tenni a hallgatókat a családok, gondozottak egészséges életvitelének alakítására

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszempélete és az ellátás javítása iránt.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jólétére és elégedettségére.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor, írásvetítő, tv, video, külső szakmai gyakorlat

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy feladata megismertetni a hallgatót a 1-6 éves gyermek pszichoszomatikus fejlődésének különböző korszakaival és készség szintjén elsajátíttatni a gondozási műveleteket, valamint a gyermek táplálásának korszerű módszereit. Az oktatás célja, hogy a védőnő képes legyen a kisgyermek egyéni szükségleteinek megfelelő szakmaspecifikus komplex gondozására. Ismerje a szűrővizsgálati módszereket, és legyen képes azokat kivitelezni. Legyen alkalmas a gondozási folyamat tervszerű megvalósítására, dokumentálására, a jogszabályi, adatvédelmi és adatkezelési szabályok betartásával.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elméleti órák heti bontásban:

- 1-3 éves gyermek szomatikus-, pszichés- és mozgásfejlődésének jellemzői, a védőnői gondozás, családlátogatás irányelvei
2. A bölcsődés kor, a bölcsődei gondozás védőnői előkészítése, Szobatisztaságra nevelés. Helyes szokások kialakítása,
3. 3-6 éves gyermek szomatikus-, pszichés- és mozgásfejlődésének jellemzői, a védőnői gondozás, családlátogatás irányelvei, A játék, mese szerepe a gyermek személyiségfejlődésében, a védőnő tanácsadási lehetőségei
4. Óvodai nevelés, a védőnő és az óvoda kapcsolata, lehetőségek az együttműködésben
5. A gondozás folyamatának általános szempontjai egészséges gyermek és eltérő fejlődésű, krónikus beteg esetén
6. Tanácsadások módszertana, rendje, státuszvizsgálatok, szűrővizsgálatok 1-6 éves korban, a szülő tájékoztatása szűrési eredményről, esetleges „rossz hír” közlése
7. Az iskolás kor előtti időszak jelentősége, egészség és az iskolai teljesítmény összefüggései, Az iskolaérettség követelményei, iskolaérettségi vizsgálat, iskolaéretlenség problematikája
8. Az óvodai és iskolai egészségnevelés, Védőnő szerepe a közösségi egészségfejlesztésben, A védőnő egészségmagatartást formáló tevékenysége
9. A védőnő családgondozó tevékenysége krízishelyzetekben, a krízisintervenció menete a védőnői munkában, nem specifikus kríziskezelés (pl. iskolaválasztás, kisiskolás gyermek)
10. A védőnő, mint a jelzőrendszer tagja a gyermekvédelemben, családon belüli erőszak és gyermekbántalmazás
11. Balesetvédelem és megelőzés gyermekkorban, otthon előforduló balesetek.
12. A védőnői kapcsolatrendszer, együttműködések a védőnői tevékenység során
13. Elektronikus dokumentáció a védőnő munkájában

Gyakorlati órák heti bontásban:

- 1-2. Kisded- és kisgyermekgondozással kapcsolatos védőnői feladatok 1-3 éves korig, adminisztrációs teendők, mozgásfejlődés, játéktevékenység, szomatikus és mentális fejlődés
- 3-4. 3-6 éves gyermek védőnői gondozása, adminisztrációs teendők, mozgásfejlődés, játéktevékenység, szomatikus és mentális fejlődés
- 5-6. Az 1-6 éves korú gyermekek szűrővizsgálatai, tanácsadások, védőoltások, státuszvizsgálatok, szervezés, lebonyolítás, adminisztratív tevékenység
- 7-8. Egészségfejlesztő programok készítése, bemutatása óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek számára megadott témában, kiscsoportos formában
- 9-10. Közösségi egészségfejlesztés a védőnői gyakorlatban, települési egészségfejlesztő programok kidolgozásában és megvalósításában való közreműködés
- 11-12. Baba-mama klubok, szülőklubok működtetése a védőnői praxisban
- 13-14. Elektronikus dokumentáció gyakorlása
- 15-16. Elektronikus dokumentáció gyakorlása
- 17-20. Külső gyakorlat védőnői tanácsadóban, státuszvizsgálatok, tanácsadások megfigyelése 1-6 éves korú gyermekeknél
- 21-24. Külső szakmai gyakorlat védőnői körzetben, kisdedek látogatásának megfigyelése
- 25-28. Külső szakmai gyakorlat védőnői körzetben, kisgyermek látogatásának megfigyelése

Kötelező irodalom:

8. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.

9. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
10. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
11. Őrzők – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
12. Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
13. Stoppard, Miriam: Mit tud a gyerek, Játékos képességvizsgálatok, Budapest, Park Kiadó, 1997.
14. Simnett, Ina-Ewles, Linda: Egészségfejlesztés, Gyakorlati útmutató, Budapest, Medicina Könyvkiadó Zrt, 2013.
15. 1997. évi XXXI. törvénya gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Ajánlott irodalom:

9. Védőnő folyóirat
10. Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája Kossuth Könyvkiadó 1999.
11. Dr. Gál Éva, Dr. Kemény János: Aludj velem! Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 2004.
12. Soósné Kiss Zsuzsanna: Szülőnek lenni vagy szülővé válni? Generál Press, 2001.
13. Szabóné Kármán Judit Családgondozás – krízisprevenció, Medicina könyvkiadó, Bp., 2004.
14. Az egészségfejlesztés alapelvei (Az egészségfejlesztés alapvető nemzetközi dokumentumai) - Országos Egészségfejlesztési Intézet, 2004
15. Egészségfejlesztés a szintereken - Országos Egészségfejlesztési Intézet, 2004
16. Dr. Füzesi Zsuzsa – Dr. Tistyán László – Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a szintereken. OEFI, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Kisklinikumok I-II-III.			
A tantárgy angol neve: Minor Clinical Studies I-II-III.			
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Molnár Bernadett			
Ajánlott félév:	V.	V.	VII.
Tantárgyi kód:	I. EKAT-123-01N EKAT-123-01L (Mentőtiszt szakirány)	II. EKAT-123-02N EKAT-123-02L (Védőnő szakirány)	III. EKAT-123-03N EKAT-123-03L (Szülésznő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	3+0	1+1	2+0+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	15+0	5+5	10+0+10
Kredit:	4	2	4
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	gyakorlati jegy	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Belgyógyászat IV.	Élettan-kórélettan I.	Élettan-kórélettan II.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak / Mentőtiszt Szakirány, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak / Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Kisklinikumok I.

Bőrgyógyászati oktatás keretében a hallgatók megismerik a bőrgyógyászat differenciált diagnosztikáját, és a bőrgyógyászati kezelés fő elveit. Urológia oktatásának célja a szükséges szinten rövid áttekintést nyújtani az urogenitális rendszer működéséről, az urológiai betegségek jellegéről, természetéről. Pulmonológiai diagnosztika legmodernebb eszközeit és a gyógyszeres terápia országosan is elfogadott protokoll szerinti irányelveit ismerjék meg.

Általános szemészeti alapismeretek megismerése, szembetegségek sürgősségi ellátási felismerése, és megfelelő terápiája.

A fül- orr- gégeészet, fej- nyaksebészet anatómiai és funkcionális ismerete. A fül- orr- gégeészeti betegségek megfelelő szintű megismerése, felismerése és helyes elsősegélynyújtás. A hallgatók elméleti és gyakorlati órák keretében ismerkednek a kisklinikumokban előforduló tantárgyakhoz kapcsolódó sürgős betegellátásokkal.

Követelmények: A modern szemlélet birtokában helyesen tudják értékelni a beteg panaszait és tüneteit, gondoljanak a differenciált diagnosztikus problémákra. Ismerjék a sürgősségi betegellátásban - célzottan a kisklinikumban - használatos legfontosabb és legmegfelelőbb gyógyszereket és eszközöket.

Kisklinikumok II.

A hallgatók olyan bőrgyógyászati, szemészeti, sebészeti, fül-orr-gégeészeti, urológiai és neuropszichiátriai ismereteket sajátítanak el, mely segíti a leggyakoribb betegségek felismerését és elsődleges ellátását. Az egyes klinikumokon belül a gyermekkorban előforduló kórképek tünettana és terápiája hangsúlyosan kerül ismertetésre.

Kisklinikumok III.

A hallgatók olyan bőrgyógyászati, szemészeti, fül-orr-gégeészeti, és urológiai ismereteket sajátítanak el, mely segíti a leggyakoribb betegségek felismerését és elsődleges ellátását. Az egyes klinikumokon belül a szülésznői gyakorlatban előforduló kórképek tünettana és terápiája hangsúlyosan kerül ismertetésre.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Kisklinikumok I.

a. tudás:

- Ismeri a prehospitalis és hospitalis ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását.
- Ismeri a sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatok kórtani alapjait, kórlefolyását, diagnosztikai lehetőségeit, az aktuális ajánlások szerinti kezelési módjait és alternatíváit.
- Ismeri a prehospitalis és hospitalis sürgősségi betegellátás vonatkozó jogszabályait, különös tekintettel a betegjogokra és annak korlátozásaira.

b. képesség:

- Szívritmuszavart felismer és elhárít gyógyszeres, elektromos beavatkozással (kardioverzió, defibrilláció), indokolt esetben a spontán ingerképzést transztorakális non-invazív pacemaker segítségével pótolja, önállóan felismeri a kardiológiai intervenciók lehetőségeit, az azokkal kapcsolatos betegút-szervezési feladatokat ellátja, a beteg definitív ellátását végző teammel, a protokolloknak megfelelően együttműködik.
- Önállóan képes a sürgősségi ellátást jellemző csoportdiagnózis megalkotására.
- Ennek érdekében a sürgősségi eszköz nélküli, eszközös (így az invazív, laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok) indikációs körét felállítja, szakszerűen kivitelez vagy elvégezteti azokat, a vizsgálatok leleteit önállóan értékeli és értelmezi, az eredményeket szintetizálja.

- Felismerve kórismealkotó lehetőségeinek vagy képességeinek korlátait, szakmai felettesével, orvossal vagy szakorvossal - együttműködés keretében - konzultál, a konzultáció eredményét értelmezi és végrehajtja.
- Elektrokardiogramot készít vagy készített, azt önállóan értékeli.
- Rendszeresen méri vagy méretti a beteg oxigén-szaturációját, kilégzésvégi széndioxid mennyiségét (EtCO_2), artériás vérnyomását, pulzusszámát és pulzusqualitását, vércukrát, testének köpeny és maghőmérsékletét.
- Folyadékot, elektrolitot pótol intravénás (perifériás vénás, vagy különösen indokolt esetben centrális vénás) vagy intraosseális úton.
- Gyógyszert juttat vagy juttatott a szervezetbe az érvényes szakmai protokolloknak megfelelő enterális és parenterális úton.
- Fájdalmat csillapít pszichés vezetéssel, gyógyszeresen, hideg, meleg terápiával, az optimális testhelyzet megválasztásával vagy elősegítésével (pozicionálással).
- Kompetenciájának megfelelő fizikális, illetve eszközös vizsgálatot végez, használja az ágymelletti diagnosztikát, értékeli az annak során szerzett adatokat, a prehospitális ellátásban meghatározott kompetenciákat önállóan gyakorolja, a műszakvezető felügyelete mellett meghatározott beavatkozásokat végez, úgymint: intraosseális út biztosítása, sebellátás, gipsz felhelyezése.
- Katéter segítségével biztosítja a vizelet akadálytalan elvezetését.

c. attitűd:

- Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére.
- A bajbajutott beteghez empátiával viszonyul, fontosnak tartja a kommunikációt, felismeri a beteg ezirányú szükségleteit és igényét.
- Elkötelezett a minőségi betegellátó tevékenység iránt, saját és kollégái munkáját indokolt esetben, az ennek történő megfelelés érdekében kritikával illeti.
- Vállalja a szakismeretek széles körben történő terjesztését (public notification), az egészségpropagandát, a betegtájékoztatást.

d. autonómia és felelősség:

- A helyszíni ellátás keretében önállóan, kórházi körülmények között a műszakvezető szakorvossal együttműködve dönt a beteg kórházi kezelésének szükségességéről, az otthonában szükséges további kezeléstről, melyről a beteget részletesen tájékoztatja, az ezt kísérő dokumentációért felelősséget vállal.

Kisklinikumok II.

a. tudás:

- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.

-
- Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját
- b. képesség:**
- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
 - Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.
 - Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiindulva, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.
- c. attitűd:**
- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.
 - Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
 - Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- d. autonómia és felelősség:**
- Önállóan vagy team tagjaként beteg-edukációt végez.
 - Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Kisklinikumok III.

- a. tudás:**
- Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
 - Ismeri a gyakoribb betegségek jellegzetes makro- és mikroszkópos, strukturális elváltozásait.
 - Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek, működési elvét.
 - Ismeri a szakterület szakmai szókincsét.
- b. képesség:**
- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
 - Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- c. attitűd:**
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
 - Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
 - Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
 - Nyitott mások véleményének kritikus figyelembe vételére.

d. autonómia és felelősség:

- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat.

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs.

A tantárgy részletes leírása:

Kisklinikumok I.
(Mentőtiszt szakirány)

Óra

Urológia:

1. Anamnézis, a legfontosabb urológiai tünetek, vizelési panaszok. A makroszkópos- és a pseudohaematuria felismerése
Az urogenitális rendszer fizikális vizsgálata, különös tekintettel a leggyakoribb eltérésekre.
2. Colica renalis (vesegörcs) tünetei, felismerése, kezelése.
3. Urológiai eredetű lázas állapotok. Vizelet deviáció. A terhesség urológiai vonatkozásai
4. Acut scrotum. Felismerése differenciál diagnosztikája. Acut scrotum gyermekkorban, scrotalis eltérések
5. A heveny vizeletretenció okai felnőtt korban. A katéterezés indikációi és kontraindikációi. Katéterfajták. A katéterezés technikája, sterilitási szabályok.
6. Epicystostomia indikációi, kivitelezése. Haematuria hólyagtamponád.
7. Gyermekkori vizeletrekedés, ill. nehézvizelés
Az urogenitális rendszer nyílt és fedett sérülései felismerésük. Azonnali teendők.

Fül-orr-gégészet:

1. A külsőfül betegségei
2. A középfül betegségei
3. A belsőfül betegségei
4. Az orr melléküregek betegségei
Az orr fejlődési rendellenességei, sérülései, gyulladásos megbetegedései, orrvérzés
5. A garat gyulladásos betegségei. A garat gyulladásos betegségeinek szövődményei

6. A gége sérülései. A gége gyulladásai. A gége allergiás megbetegedései. Gégetumorok
7. Fül-orr-gége, nyelöcső, trachea idegentestei

Szemészet:

1. Szemészeti vizsgálómódszerek. A szemhéjak a könnyelvezető rendszer és a kötőhártya betegségei. A száraz szem szindróma.
2. A cornea betegségei. Refraktív sebészet.
A sclera, episclera betegségei, uveitisek.
3. Glaucoma. A lencse betegségei. Műtétek a szemlencsén.
4. Az érhártya betegségei, degenerációk, dystrophiák. A retina betegségei.
5. Neuro-ophthalmológiai eltérések, diagnosztika, tünettan.
6. A rendszerbetegségek és a szem. Strabismus.
7. Fejlődési rendellenességek, a szemgödör betegségei.
A szem sérülései.

Pulmonológia

1. Pulmonológiai diagnosztika és ehhez kapcsolódó vizsgálatok: légzésfunkció, laboratórium, allergológia. Képkotó vizsg., bronchológia
2. COPD diagnosztika, terápia, felkutatás jelentősége
Asthma diagnosztika, terápia. Teendők status asthmaticában
3. A tüdő gyulladásos betegségei. Tüdő tuberculosis
4. Cor pulm. acuta és chr. tüdőembólia
5. Interstitialis betegségek. Foglalkozási megbetegedések
6. Tüdődaganat diagnosztika és terápia
A mellhártya és mediastinum betegségei
7. Légzésrehabilitáció, O₂ terápia, alvási apnoe

Bőrgyógyászat

1. Alapfogalmak ismertetése, bőrápolás.
2. Újszülöttkori bőrjelenségek, bőrelváltozások.
3. Allergiás bőrbetegségek /urticaria, ekzema, atopias fermatitis, vasculitis, gyógyszerkiütések/.
4. Infekciós bőrbetegségek /baktériumok, gombák, vírusok, paraziták okozta/.
5. Egyéb bőrbetegségek /pigmentzavarok, tumorok, anyajegyek, hólyagos betegségek, bőrfüggelék zavarai, pikkelysömör, acne vulgaris/.
6. Szexuálisan átvihető betegségek baktériumok, vírusok, gombák, paraziták okozta, AIDS, Syphilis, gonorrhoea, Trichomoniasis...
7. Összefoglalás

Reumatológia

1. A reumatológia alapjai, vizsgálati, diagnosztikai és általános terápiás lehetőségei
2. Gerincbántalmak, másodlagos izomfájdalmak, diagnózis és terápia
3. Cervicobrachialgia és egyéb nyaki és mellkasi fájdalmak reumatológiai háttere
4. M. Scheuermann, discopathia, discus degenerato, Rheumatoid arthritis biológiai terápia
5. Lumboischialgia, ischias tünete, diagnosztika, terápia
- 6-7. Fájdalomcsillapítási eljárások, paravertebrális gyógyszeres kezelés, egyéb terápiás lehetőségek

Kötelező irodalom:

Révész György: Fül-Orr-Gége betegségek

Magyar Pál - Hutás Imre - Vastag Endre: Pulmonológia /Medicina, 1998/ Tüdőgyógyászat (egyetemi jegyzet) /Debreceni Egyetem, 2004/

Süveges Ildikó: Szemészet

Hutás Imre - Márk Zsuzsa - Magyar Pál: A tüdő megbetegedéseinek röntgenatlasza /Feldmann és Tsa Bt. Budapest, 1997/

Dr. Török Éva, Dr. Rutkai Krisztina: Gyermekbőrgyógyászat. Medicina Kiadó 1997.

Poór Gyula: A reumatológia tankönyve, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2015.

Ajánlott irodalom:

Dr. Herjavec Irén: Légúti allergológia Asthma és társbetegségei /Melania Kiadói Kft, 2004/

Rónai Zoltán: Az Asthma ma (COPD fejezettel) /Konzulta Kkt. 2003/

Helen E. Smith - Anthony J. Frew: Allergia (Megválaszoljuk kérdéseit) /Churchill Livingstone 2003, Magyar változat: Lélekben Otthon Kiadó és Szolgáltató Bt. Budapest 2005/

Magyar Pál - Pálfy Lajosné - Bártfai Zoltán: Egészségügyi szakdolgozók tüdőgyógyászati kézikönyve /Medicina, 2006/

Előadások anyaga

Dr. Bíró Judit, Dr. Soós Gyöngyvér: Bőrgyógyászati betegségek Springer Hungária Kiadó 1994.

Dr. Rác István: Gyakorlati bőrgyógyászat Medicina könyvkiadó 1990.

Jack J. Kansky : Ophthalmology

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli vizsga.

Kisklinikumok II. (Védőnő szakirány)

1. hét:

Alapfogalmak ismertetése anatómia, élettan, bőrápolás. Újszülöttkori bőrbetegségek, bőrelváltozások. Allergiás bőrbetegségek /urticaria, ekzema, atopias dermatitis, vasculitis, gyógyszerkiütések/. Infekciós bőrbetegségek /baktériumok, gombák, vírusok, paraziták okozta/.

2. hét:

Egyéb bőrbetegségek /pigmentzavarok, tumorok, anyajegyek, hólyagos betegségek, bőrfüggelék zavarai, pikkelysömör, acne vulgaris/. Szexuálisan átvihető betegségek baktériumok, vírusok, gombák, paraziták okozta, AIDS, syphilis, gonorrhoea, trichomoniasis.

3. hét:

A szemgolyó és szemüreg anatómiája, alapvető élettani és optikai fogalmak. Szemészeti vizsgálómódszerek. A szemhéjak, a könnyelvezető rendszer és a kötőhártya betegségei.

A száraz szem szindróma. A cornea betegségei. Refraktív sebészet. A sclera, episclera betegségei, uveitisek. Glaucoma.

4. hét:

A lencse betegségei. Az érhártya betegségei, degenerációk, dystrophiák. A retina betegségei. Neuro-ophthalmológiai eltérések, diagnosztika, tünettan. A rendszerbetegségek és a szem. Strabismus. A szem sérülései. Fejlődési rendellenességek, a szemgödör betegségei.

5. hét:

A fül-orr-gégészeti tárgya, összefüggései más szakmákkal. A fül-orr-gégészeti munkaterületei, vizsgálóeszközei. A fül anatómiája vizsgálata. Hallás élettana, bioakusztika, hallásvizsgálatok. Vestibuláris rendszer anatómiája, élettana. Otoneurologia alapjai, vestibuláris rendszer működése és vizsgálata.

6. hét:

A külső fül betegségei, fejlődési rendellenességei, dobhártya betegségei. Középfül heveny gyulladásai, s ezek kórspecifikus gyakorisága és különböző kezelési módjai. A középfül krónikus gyulladása és kezelése. Középfül gyulladásai, szövődmenyei és ezek kezelése. Fülműtétek. Belső fül betegségei. Orr és melléküregek anatómiája, fejlődéstana, élettana és vizsgáló módszerek. Az orr és melléküregek betegségei és kezelése.

7. hét:

A garat anatómiája, élettana és a garat betegségei. Tonsillitis és tonsillektomia és adenotomia, ezek műtétei, javallatai, szövődmenyei. Nyálmirigyek anatómiája, vizsgálata és betegségei. A gége anatómiája, élettana, vizsgálata és betegsége. Fejlődési rendellenességek. A gége gyulladós betegségei, sérülései, daganatai. A nyaki terimék differenciál diagnosztikája, nyelőcső, trachea anatómiája, élettana és betegségei.

8. hét:

A sebészet története, a sebészet fejlődése, a sebészet jelenlegi állása. Általános sebészeti ismeretek, sebészeti gyulladások, sebészeti elváltozások, sérülések. Asepsis, antisepsis. Tumorok keletkezése, felosztása, kezelése. Shock fogalma, keletkezése, kezelése. Fej-lágyrész sebészete, koponya, csonttörése, koponyaúri vérzések, agyzúzódás, agylágyulás és ezek kezelése. Nagy csigolyasérülések, gerincvelő sérülések, kezelése. Mellkasi sérülések: csontos mellkas sérülései, légmell, vérmell és kezelése. Mediastinum betegségei, nyelőcsősérülések, nyelőcső sebészeti megbetegedések.

9. hét:

A has sebészete, parenchymás szervek sebészete, máj, epe betegségek, pancreas sebészete. Gyomor-bél traktus sebészete, gyulladások, tumorok. Végbél sebészete, aranyér, tumor, kezelése. Baleseti sebészeti általános ismeretek, lágyrész és csontsérülések, azok ellátása. Tetanus, gázödéma sérülések. Felső végtag csonttörése és kezelése. Alsó végtag csonttörései és kezelése, medencetörések. Érsebészet alapjai. Artériás és vénás megbetegedések a sebészetben.

10. hét:

Az urológia története. Urológiai vizsgáló módszerek. A férfi húgy és az ivarszervek anatómiája, működése. Fejlődési rendellenességek diagnosztikája és megoldásuk lehetőségei. Húgyúti fertőzések és kezelése. Húgyúti kövek és kezelése. Húgyivarszervek daganatai. A húgyutak neurogén megbetegedései. Vizeletürítési problémák (enuresis nocturna, incontinenca). Húgyúti fertőzések terhességben. Fertilitási zavarok (férfi, nő). Urológiai higiéné.

11. hét:

Az ideggyógyászat fogalma, tárgya. Anamnesis. A panaszok elemzése. Ideggyógyászati vizsgálat. Műszeres vizsgálatok (Laboratóriumi vizsgálatok - liquor, képképző eljárások, Doppler, elektrofiziológiai vizsgálatok) Az egyes agyi lebenyek tünettana. Beszédzavarok. Tudatzavarok. Agyhalál, transplantatio. Fájdalom. Fejfájások, arcfájdalmak. Arcideg bénulás

12. hét:

Cerebrovascularis betegségek. Agydaganatok. Epilepsia. Az extrapyramidalis rendszer betegségei (Parkinson syndroma, dystoniák). Idegrendszeri gyulladások (agyhártyagyulladás, encephalitis). Sclerosis multiplex. A gerincvelő megbetegedései. Az ideggyökök megbetegedései. A peripheriás idegek traumás és kompressziós károsodása. Polyneuropathiák. Neuromuscularis betegségek.

13. hét:

A pszichiatría fogalma, tárgya. Történeti áttekintés. A pszichiatríai gyakorlat jogi szabályozása. Irányzatok a pszichiatriában. A pszichiatríai betegségek kóroktana.

A pszichiatríai vizsgálat. Pszichiatríai kezelések (gyógyszeres terapia, somaticus terapiák, psychotherápia). Gyengelméjűség, dementia. Az alvás és zavarai. Depressio, szorongás.

14. hét:

A legfontosabb szorongásos kórképek. Psychosis maniacodepressiva. Öngyilkosság. Schizophrenia. Paranoia. Személyiség fogalma és zavarai. Neurosis. Psychopathia. Alcoholismus és alcoholos psychosisok. Narcomania. Organicus psychosyndromák. Terhességhez és szüléshez társuló pszichiatríai problémák. A gyermekkor és az ifjúkor pszichiátriája. Gerontopszichiátriái kórképek.

Gyakorlat:

Kórházi osztályos gyakorlat az egyes klinikumoknak megfelelően a kórházi osztállyal egyeztetett időpontban.

Kötelező irodalom:

Dr. Török É., Dr. Rutkai K.: Gyermekbőrgyógyászat. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.

Süveges I.: Szemészet. Medicina, Budapest, 1998.

Révész Gy.: Fül-orr gége betegségek.

Gaál Cs.: Sebészet. Medicina, Budapest, 2002.

Farkas L., Pajor L., Papp Gy., Tóth Cs. Urológia. Medicina, Budapest, 2005.

Mumenthaler M. Neurológia. Medicina, Budapest, 2002.

Diószeghy P.: Egységes Neurológia Jegyzet. 2001.

Diószeghy P.: Előadások Neurológiából és Pszichiátriából. 2006.

Ajánlott irodalom:

Dr. Bíró Judit, Dr. Soós Gyöngyvér: Bőrgyógyászati betegségek. Springer Hungária Kiadó, Budapest, 1994.

Dr. Rácz István: Gyakorlati bőrgyógyászat. Medicina könyvkiadó, Budapest, 1990.

Ribári O.: Fül-orr-gégészet, fej-nyak sebészet. Medicina, Budapest, 1997.

Pytel József: Audiológia. Victoria, Pécs, 1996.

Kiss J.: Gastroenterológiai sebészet. Medicina, Budapest, 2002.

Füredi János: A pszichiatría magyar kézikönyve. Medicina, Budapest, 1998.

Szirmai I. Neurológia. Budapest, 2001.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadáson és gyakorlaton való aktív részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

írásbeli és/vagy szóbeli felelet

Kisklinikumok III.
(Szülésznő szakirány)

Bőrgyógyászat:

Alapfogalmak ismertetése anatómia, élettan, bőrápolás. Újszülöttkori bőrjelenségek, bőrelváltozások. Allergiás bőrbetegségek /urticaria, ekzema, atopias dermatitis, vasculitis, gyógyszerkiütések/. Infekciós bőrbetegségek /baktériumok, gombák, vírusok, paraziták okozta/.

Egyéb bőrbetegségek /pigmentzavarok, tumorok, anyajegyek, hólyagos betegségek, bőrfüggelék zavarai, pikkelysömör, acne vulgaris/. Szexuálisan átvihető betegségek baktériumok, vírusok, gombák, paraziták okozta, AIDS, syphilis, gonorrhoea, trichomoniasis.

Szemészet:

A szemgolyó és szemüreg anatómiája, alapvető élettani és optikai fogalmak. Szemészeti vizsgálómódszerek. A szemhéjak, a könnyelvezető rendszer és a kötőhártya betegségei.

A száraz szem szindróma. A cornea betegségei. Refraktív sebészet. A sclera, episclera betegségei, uveitisek. Glaucoma A lencse betegségei. Az érhártya betegségei, degenerációk, dystrophiák. A retina betegségei. Neuro-ophthalmológiai eltérések, diagnosztika, tünettan. A rendszerbetegségek és a szem. Strabismus. A szem sérülései. Fejlődési rendellenességek, a szemgödör betegségei.

Fül-Orr- Gégészet:

A Fül-Orr-Gégészet tárgya, összefüggései más szakmákkal. A fül-orr gégészet munkaterületei, vizsgálóeszközei. A fül anatómiája vizsgálata. Hallás élettan, bioakusztika, hallásvizsgálatok. Vestibuláris rendszer anatómiája, élettana. Otoneurologia alapjai, vestibuláris rendszer működése és vizsgálata.

A külső fül betegségei, fejlődési rendellenességei, dobhártya betegségei. Középfül heveny gyulladásai, s ezek kórspecifikus gyakorisága és különböző kezelési módjai. A középfül krónikus gyulladása és kezelésük. Középfül gyulladásai, szövődményei és ezek kezelése. Fülműtétek. Belső fül betegségei. Orr és melléküregek anatómiája, fejlődéstana, élettana és vizsgáló módszerek. Az orr és melléküregek betegségei és kezelések.

A garat anatómiája, élettana és a garat betegségei. Tonsillitis és tonsillectomia és adenotomia, ezek műtétei, javallatai, szövődményei. Nyálmirigyek anatómiája, vizsgálata és betegségei. A gége anatómiája, élettana, vizsgálata és betegsége. Fejlődési rendellenességek. A gége gyulladásos betegségei, sérülései, daganatai. A nyaki terimék differenciál diagnosztikája, nyelőcső, trachea anatómiája, élettana és betegségei.

Urológia:

Az urológia története. Urológiai vizsgáló módszerek. A férfi húgy és az ivarszervek anatómiája, működése. Fejlődési rendellenességek diagnosztikája és megoldásuk lehetőségei. Húgyúti fertőzések és kezelésük.

Húgyúti kövek és kezelésük. Húgyivarszervek daganatai. A húgyutak neurogén megbetegedései. Vizeletürítési problémák (enuresis nocturna, incontinenca). Húgyúti fertőzések terhességben. Fertilitási zavarok (férfi, nő). Urológiai higiéné.

Gyakorlat:

Kórházi osztályos gyakorlat az egyes klinikumoknak megfelelően a kórházi osztállyal egyeztetett időpontban.

Kötelező irodalom:

Dr. Török É., Dr. Rutkai K.: Gyermekbőrgyógyászat. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.
Süveges I.: Szemészet. Medicina, Budapest, 1998.

Révész Gy.: Fül-orr gége betegségek.

Gaál Cs.: Sebészet. Medicina, Budapest, 2002.

Farkas L., Pajor L., Papp Gy., Tóth Cs. Urológia. Medicina, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom:

Dr. Bíró Judit, Dr. Soós Gyöngyvér: Bőrgyógyászati betegségek. Springer Hungaria Kiadó, Budapest, 1994.

Dr. Rácz István: Gyakorlati bőrgyógyászat. Medicina könyvkiadó, Budapest, 1990.

Ribári O.: Fül-orr-gégészet, fej-nyak sebészet. Medicina, Budapest, 1997.

Pytel József: Audiológia. Victoria, Pécs, 1996.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadáson és gyakorlaton való aktív részvétel.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és szóbeli vizsga.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Molnár Bernadett
tantárgyfelelős

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Klinikai pszichológia I. II. III. IV.				
A tantárgy angol neve: Clinical psychology				
Tanszék neve: Pszichológiai Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Mohácsi Bernadett				
Klinikai pszichológia	Klinikai pszichológia I. (Egészségpszichológia)	Klinikai pszichológia II. (Ápoláslélektan)	Klinikai pszichológia III. (Mentálhigiéné)	Klinikai pszichológia IV. (Szülészeti pszichoszomatika)
Ajánlott félév:	IV.	V.	VI.	VI.
Tantárgyi kód nappali:	EKPT-153-01N EKPT-153-01L	EKPT-153-02N	EKPT-153-03N EKPT-153-03L	EKPT-153-04N
Tantárgyi kód levelező:				
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	1+0	1+0	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	5+0	5+0	10+0
Kredit:	2	2	1	2
Vizsgakövetelmény:	Beszámoló	Beszámoló	Beszámoló	Beszámoló
Kötelező előtanulmányi rend:	Elméleti pszichológia I.	Elméleti pszichológia II.	Elméleti pszichológia II.	Elméleti pszichológia II.

Klinikai pszichológia I. (Egészségpszichológia)

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és Betegellátás alapszak

Védőnő szakirány (Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak)

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Ápolás és Betegellátás alapszak: Kötelezően választható

Védőnő szakirány (Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak): Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Mohácsi Bernadett főiskolai tanársegéd

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tárgy célja, hogy a hallgató megismerje az egészségpszichológia létrejöttének hátterét és az alapvető fogalmait. További célja a tárgynak az egészségügyi munka gyakorlatát befolyásoló egészségmagatartás különböző formáinak, meghatározóinak ismerete. Az egészségügyi tevékenységhez szükséges pszichológiai ismeretek átadása, a gyógyító folyamat humán tényezőinek ismerete. Továbbá a gyógyító tevékenység hátterében működő pszichológiai folyamatok felismerése.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri az egészségpszichológia alapjait.
- Tájékozott az egészségpszichológia kialakulásának hátteréről és alkalmazásának területeiről.
- Birtokában van az egészségmagatartás hátterével kapcsolatos ismereteknek.
- Átlátja a betegek viselkedésének főbb jellegzetességeit.
- Tisztában van azokkal a pszichológiai folyamatokkal, amelyek a gyógyulás lefolyását befolyásolhatják.
- Ismeri a krónikus és terminális betegségek lefolyásának pszichológiáját.
- Tájékozott a halál és gyász pszichológiai jellemzőivel kapcsolatban.
- Tisztában van az egészségügyi hivatással kapcsolatos kiégés jelenségével.

b. képesség:

- Egészségpszichológiai tanulmányai segítségével, az orvos-beteg interakció ismerete nyomán képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is. Hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Képes a gyakorlatban felismerni a betegségmagatartással kapcsolatban tanultakat.
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Használja egészségpszichológiai ismereteit a kiégés prevenciójában, felismerésében és kezelésében.

c. attitűd:

- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésre, empátiával viszonyul partnereihez.
- Egészségpszichológiai tudása hozzásegíti, hogy respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.
- Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra, mely a gyógyító és gondozói tevékenységet elősegíti.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

d. autonómia és felelősség:

- Megbízható egészségpszichológiai tudása révén tudatossá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők egészségtudatos magatartását, a megismert pszichológiai modellek felhasználásával.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatástechnikai eszközök segítségével (audiovizuális eszközök).

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

1. Az egészséglélektan fogalma és fejlődési irányzatai
2. Az egészséglélektan alkalmazásának területei
3. Az egészségmagatartás modelljei
4. A beavatkozás szintjei, prevenciós szintek
5. Pszichoneuroimmunológia
6. A betegségmagatartás, betegségelőny és azok megjelenése a gyakorlatban
7. A placebo hatás és nocebo hatás jelentősége a gyakorlatban
8. Az együttműködés problémája: az orvos-beteg interakció és a betegtájékoztatás
9. A stressz és megküzdés, kontroll folyamatok
10. A krónikus betegségfolyamat mint krízis
11. A krónikus és terminális betegségekkel való megküzdés
12. A halál, haldoklás és gyász. A hospice intézménye és a hozzátartozók segítése
13. A kiégés jelensége, megelőzése és kezelése
14. Az egészséggel kapcsolatos magatartás pszichológiai modelljei (Kognitív elméletek, Társas-kognitív elméletek, Folyamatmodellek)

Kötelező irodalom:

- Csabai Márta, Molnár Péter: Orvosi pszichológia és klinikai egészségpszichológia. Medicina, Budapest, 2009.
- Csabai Márta, Molnár Péter: Egészség, betegség, gyógyítás. Springer Orvosi Kiadó Kft., Budapest, 1999.
- Kulcsár Zsuzsanna: Egészségpszichológia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998.

Ajánlott irodalom:

- Demetrovics Zsolt, Urbán Róbert, Rigó Adrien, Oláh Attila: Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása I-II. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012.
- Kállai János, Oláh Attila, Varga József (szerk.): Egészségpszichológia a gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2014
- Urbán Róbert: Útban a magatartásszempontról egészségpszichológia felé: az egészségmagatartás pszichológiai elemzése. Magyar Pszichológiai Szemle, 2001. LVI, 4. 593-622.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A beszámoló megszerzésének feltételei:

A beszámoló abszolváláshoz szükséges az aláírás megszerzése. Írásbeli beszámoló eredményes elkészítése.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga

**Klinikai pszichológia II.
(Ápoláslélektan)**

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és Betegellátás alapszak Ápoló szakirány, Szülésznő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

Hajdúné Demcsák Livia gyakorlati oktató

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja az ápoló munka során alkalmazandó pszichológiai ismeretek elsajátítása. Olyan fontos elméleti és gyakorlati vonatkozású ismeretekre tehetnek szert a hallgatók, mint a betegség, mint krízishelyzet, a szorongás kezelése. Megismerkedhetnek speciális kommunikációs és konfliktuskezelési eszközökkel, melyek a nővér – beteg kapcsolat során hasznosítható. Képet kapjanak az egyéni és közösségi ápoláslélektani lehetőségekről, módszerekről.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Ismeri a személyiség fogalmát, a személyiség tipológiákat, az érett személyiség jellemzőit, az önismeret és önértékelés aspektusait, az egészségpszichológia alapjait, a különböző életszakaszok fejlődés lélektani alapjait, a konfliktusok fajtáit, okait.
- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciók szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit, személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.
- Ismeri a szakmai kommunikáció területeit, módszereit, a kliensvezetési technikákat, fogalmait.

b. képesség:

- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.
- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Támogatja az egészséges családi élet megvalósítását, a pozitív és negatív családtervezés folyamatát, képes egészségnevelő feladatok ellátására, segítő, tanácsadó kommunikáció alkalmazására.
- Szülészet-nőgyógyászati szakterületén adekvát szakmai kommunikációt képes folytatni szakértő és nem szakértő közegben egyaránt.

c. attitűd:

- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

-
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
 - Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
 - Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
 - Az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a konstruktív szakmai, segítő magatartásra.
 - Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi, elfogadja és tiszteletben tartja az egyéneket és kultúrájukat, szokásaikat, függetlenül azok státuszától, származásától, vallási meggyőződésétől.

d. autonómia és felelősség:

- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Oktatás típusa:

Előadás, szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatástechnikai eszközök segítségével (audiovizuális eszközök).

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozatok

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

1. Az ápoláslélektan fogalma, területei, helye a tudományok rendszerében.
2. A betegség, mint élmény és magatartás
3. A betegség, mint krízishelyzet, szorongás
4. A krónikus beteg
5. Az ápoló személyisége
6. Nővér – beteg – orvos kapcsolat
7. Segítő kapcsolat az ápolásban
8. Kommunikációs jellegzetességek az ápolói munka során
9. Konfliktuskezelés lehetőségei az ápolói munka során
10. Ápoláslélektan feladatai a gyermekek kezelése során
11. Az ápoláslélektan lehetőségei felnőtt kórházi osztályok keretén belül
12. A szociális gondoskodás ápoláslélektana
13. A haldoklás és halál ápoláslélektani megközelítése

14. A prevenció lehetősége az ápoláslélektanban.

Kötelező irodalom:

- Helembai Kornélia: Általános ápoláslélektan Medicina Könyvkiadó Rt., 2009
- Hárdi I.: Pszichológia a betegágyánál Budapest, Medicina Könyvkiadó, 1995

Ajánlott irodalom:

- Molnár P, Csabai M: A gyógyítás pszichológiája Springer Hungarica 1994. Budapest,
- Kulcsár Zs.: Egészségpszichológia Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 1998
- Susan S.: Kommunikáció az ápolásban Budapest, Medicina Könyvkiadó RT, 1996
- Kast, V. 2002, A gyász. Egy lelki folyamat stádiumai és esélyei. Park Könyvkiadó, Budapest.
- Kübler Ross, E., 1988, A halál és a hozzá vezető út. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Kopp Mária – Berghammer Rita: Orvosi pszichológia Medicina könyvkiadó Bp. 2005
- Kulcsár Zsuzsanna: Orvosi pszichológia ELTE Eötvös Kiadó Bp. 1998.
- Timothy J. Trull – E. Jerry Phares: Klinikai Pszichológia Osiris Kiadó Budapest 2004.
- Bálint Mihály: Az orvos, a beteg és a betegség. Animula, Budapest, 1990
- Dr. N.H. Groenma – Dr. O.D'A. Slevin – M.A. Buckenham: Szociológia, szociálpszichológia és magatartástudomány ápolóknak Semmelweis Kiadó, Budapest, 1996

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való rendszeres részvétel erősen ajánlott. Beadandó dolgozat eredményes elkészítése. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A beszámoló megszerzésének feltételei:

A beszámoló abszolváláshoz szükséges az aláírás megszerzése. Írásbeli Zh eredményes megírása.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga

**Klinikai pszichológia III.
(Mentálhigiéné)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltetik?

Védőnő szakirány (Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak)

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható

Oktató/-k/ névsora:

Laczkóné Majer Réka

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tárgy általános célja, hogy a hallgatók megismerjék a mentálhigiéné fő fogalmait, alapjait, átlássák a mentálhigiénés munka fontosságát és jelentőségét. Betekintést nyerjenek a prevenció színtereibe és a beavatkozási lehetőségekbe.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciós szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit, személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.
- Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit

b. attitűd:

- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és színterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.
- Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

-
- Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.
 - Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
 - Tudatosná válik a máság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
 - Felelőssége kiterjed a szakmai tevékenység közben felmerülő érdekkonfliktusok felismerésére és elhárítására.

d. autonómia és felelősség:

- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére
- Tudatosná válik a máság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Felelőssége kiterjed a szakmai tevékenysége közben felmerülő érdekkonfliktusok felismerésére és elhárítására.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok.

A tantárgy részletes leírása:

1. Mentálhigiéné fogalma, története
2. A mentálhigiéné jelentősége napjainkban
3. Egészség és betegség fogalma, értelmezése
4. Mentálhigiéné modellek
5. A prevenció jelentősége és szinterei
6. Mentálhigiéné alkalmazási területei (egészségügy, oktatás, munkahely)
7. Krízis, krízis intervenció a mentálhigiéné munka során
8. A segítő munkakapcsolat meghatározása, célja
9. A segítő kapcsolatok formái, módszerei
10. A segítő és a kliens szerepe a segítő munkakapcsolatban
11. Empátia jelentősége a segítő munkakapcsolat során

12. Az autogén tréning alkalmazása a mentálhigiénés munkában
13. Szupervíziók
14. A konfliktus definíciója, a konfliktuskezelés lehetőségei, formái, módszerei

Kötelező irodalom:

- Hárdi I. A lélek egészségvédelme.. Springer, Budapest, 1992.

Ajánlott irodalom:

- Buda B., Mentálhigiéné. Animula Kiadó, Budapest, 1994.
- Buda B., A mentálhigiéné szemléleti és gyakorlati kérdései, Animula, Budapest, 2002.
- Bagdy E., Mentálhigiéné: elmélet, gyakorlat, képzés, kutatás , Animula, 1999
- Buda B. A lélek egészsége. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az beszámoló megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Adott témában beszámoló készítése. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak

A vizsgára bocsátás feltételei:

Nincs vizsga

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga

**Klinikai pszichológia IV.
(Szülészeti pszichoszomatika)**

Az ajánlott tantervben mely /alap- /szakok szerepeltek?

Ápolás és Betegellátás alapszak Szülész nő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható

Oktató/-k/ névsora:

Ferenczi Beáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tárgy célja bepillantást nyújtani a pre- peri- postnatalis pszichológia témaköreibe, megalapozva ezzel a magasabb szintű, - az egészségügyi munkához nélkülözhetetlen - pszichológiai ismeretek elsajátítását, a szülésznő pszichés érzékenyítését.

A tárgy célja bemutatni azokat a fogalmakat, elméleteket és kutatási eredményeket, amelyek a várandósság és a szülés-születés körüli időszak jelentőségére hívják fel a figyelmet, mind a gyermek, mind az anya, mind a család szempontjából. További célkitűzés, hogy a hallgatók képet kapjanak a szülés valamennyi résztvevőjének szerepéről, jelentőségéről, a szülés és születés élmény rövid és hosszú távú hatásairól, következményeiről.

Elsajátítandó alkalmazási (rész) készségek és (rész) kompetenciák leírása:

a. tudás:

- Részletesen ismeri a terapeuta munka alapelveit, jellemzőit, intervenciós szintjeit, az ápolási és betegvezetési folyamat összefüggéseit, a betegvezetés elméleti alapjait, formáit, a paramedikális tanácsadás szintjeit, készségeit és stratégiáit, személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésének lehetőségeit.
- A pre – és peri- és postnatalis pszichológia foglalkozik a szülés előtti és a szülés körüli életidővel, a fogantatástól a gyermek első életévéig.
- A magzati élmények és kompetencia, az anya és a magzat közötti kapcsolat és interakció, a várandósság alatt átélt élmények jelentősége mellett hangsúlyozza a szülés-születés anyai és magzati élményeinek fontosságát és hatását a későbbi fejlődésre, az anya és gyermeke közötti kötődés alakulására.
- Nemzetközileg elismert és releváns kutatási eredményekre alapozva járhatóak körül a témakörök.

b. képesség:

- Képes a hivatása gyakorlása során a szükséges pszichológiai alap alkalmazására, pszicho-szomatikus szemlélet követésére, képes a beteg és az egészségügyi szakember interperszonális kapcsolatában felmerülő problémák adekvát kezelésére, a beteg ember speciális pszichés jellemzőinek felismerésére és alapvető kezelésére.
- Legyen képes a hallgató az együttműködésre, amire mind a szakmai team tagjaként, mind az anyával és kísérelőjével való kapcsolat során szüksége van.
- Legyen képes a hatékony személyközpontú - támogató kommunikációra, melynek célja, hogy megerősítse a kapcsolatát az anyával és támogassa a partnerség kialakulását. Ehhez szükséges az empátia, a hitelesség és a megértés.
- Váljon képessé a kulturális különbségek megértésére és kezelésére a munkája során (például roma páciensek).
- Ismerje fel a szülés, mint élmény speciális jellemzőit (módosult tudatállapot, regresszió, veszteségek, határhelyzet, fájdalom), segítse a szülő nőt az ezekkel való megküzdésében.
- Támogassa a stresszmentes újszülött ellátás megvalósulását, az anya – baba közötti kötődés kialakulását, a szoptatást.
- A nehéz helyzetekben, rossz hír közlésénél ismerje és használja azokat a kommunikációs és gyakorlati technikákat, amelyek segítik az átéltek feldolgozását a pár esetében, csökkentve ezzel a későbbi traumatizáló, pszichés problémát okozó hatásokat.

c. attitűd:

- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkeznek.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

d. autonómia és felelősség:

- Az elsajátított ismeretek birtokában a szülésznő tudjon részt venni a várandós gondozásban, a szülésre való felkészítésben.
- Támogató jelenlétével segítse és védje az anya szülésélményének pozitívvá válását.
- Ismerje fel a szülő nő fájdalommal való megküzdésének sajátosságait és segítsen a fájdalommal való megküzdésben.
- Ismerje fel a szülés során az anya korábbi traumáinak felbukkanását- tudja ezt a helyzetet az itt és most szituációban kezelni. Kerülje el a szülésélményt negatívan befolyásoló viselkedési módokat, csökkentse a lehető legkisebbre a trauma kialakulásának lehetőségét saját szakmai kompetenciája mentén.
- Adjon hiteles és szakmailag helytálló tájékoztatást, segítse az anyát/párt a tájékozott döntéshozatal folyamatában.

Oktatás típusa:

Előadás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontakt órák és az órán kívüli terhelés aránya:

1: 2

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadások az ehhez szükséges oktatás technikai eszközök segítségével.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás

TDK és szakdolgozatok.

A tantárgy részletes leírása:

1. A várandósság lélektana- a trimeszterek pszichés feladatai, jellemzői. A várandósság, mint krízis. Érzelmi veszélyeztetettség a várandósság alatt.
2. Az anya és a magzata közötti kapcsolat és kommunikáció lehetősége és jelentősége. A kompetens magzat.
3. A várandós anya által átélt élmények, szomatikus és mentális tényezők (táplálkozás, életvezetés, szokások, stressz kezelés, szorongás, veszteség, gyász) hatása a magzat testi-lelki jóllétére, fejlődésére, a gyermek születését követő időszakra, a későbbi fejlődésre. A magzati eredet hipotézise.
4. Felkészülés a szülővé válásra, a szülésre. A felkészülés színterei és lehetőségei.
5. A párkapcsolat változásai a gyermekvállalás során. Az anya kapcsolati rendszere, mint védő, vagy kockázati tényező.

6. A szülés az anya oldaláról, a szülés, mint élmény jellemzői. A szülés minőségének rövid és hosszú távú hatása a testi és mentális egészségre az anya, a baba, a család szempontjából.
7. Amikor nem mennek jól a dolgok – a negatív, vagy traumatikus szülés – és születésemény okai, következményei és a gyógyulás lehetőségei.
8. A születésemény feldolgozásának fontossága, módjai.
9. A megszületés élménye – a szülés a baba szempontjából. A születési mintázat, a születésünk emlékei és életre szóló hatásai.
10. A császármetszés, mint élmény. A császármetszés következményei (kötődés, szoptatás, a baba testi, lelki fejlődése, jólléte), a negatív hatás kivédésének lehetőségei. A császármetszés utáni hüvelyi szülés (VBAC).
11. A szülési fájdalom, a fájdalomcsillapítás orvosi és alternatív lehetőségei. A félelem-feszültség – fájdalom háromszöge.
12. Az anya és a gyermeke egymásra hangolódása, illeszkedése. Aranyórák, szoptatás, gyermekágy, kötődés az anya és a gyermek között, az anya érzelmi ráhangolódása a gyermek szükségleteire.
13. A családközpontú szülészeti gyakorlat – az apák jelenléte a szülőszobán. A szülő nő érzelmi támogatása – a dülák jelenléte a szülőszobán.
14. Az alternatív szülészet filozófiája, gyakorlata és lehetőségei.
15. Pszichológiai segítségnyújtás lehetőségei a pre- és postnatális időszakban, a szülői lét korai időszakában. A szülés előtti és utáni pszichés problémák, zavarok felismerése és kezelésük.
16. A pre- és perinatális gyász. Lehetséges veszteségek és feldolgozásuk (meddőség, vetélés, koraszülés, halvaszülés).

Kötelező irodalom:

- C. Molnár Emma, Füredi János, Papp Zoltán (szerk.): Szülészet-nőgyógyászati pszichológia és pszichiátria Medicina, Budapest, 2006.
- Penny Simkin – Ruth Ancheta: A szülés kézikönyve – a szülés elhúzódásának megelőzése és kezelése SpringMed Kiadó, 2013.
- Dr. Szevényi Péter: „A családközpontú szülészeti gyakorlat lehetőségei a lelki egészség megőrzésében” (Nőgyógyászati és Szülészeti Továbbképző Szemle, 2008. december)
- Varga Katalin–Suhai Gábor: Szülés és születés. Lélektanon innen és túl, Pólya Kiadó, Budapest, 2010.

Ajánlott irodalom:

- Berencsi-Eke Csilla: Anyasebek, császármetszés az édesanyák szemével, Ursus Libris Kiadó, Budapest, 2015.
- Etényi Zsuzsa: Vizsgálható – e a születési emlékezet kisgyerekeknél? In: Várandósság, születés és gyermeknevelés a magyarországi kultúrákban Kongresszusi tanulmánykötet, 1999, Animula kiadó, Budapest
- Hidas György – Raffai Jenő – Vollner Judit: Lelki köldökzsinór Beszélgetek a kisbabámmal, Válasz Könyvkiadó Budapest, 2002.
- Kereki Judit – Major Zsolt Balázs (szDr. Raffai Jenő: Megfogantam, tehát vagyok Párbeszéd a babával az anyaméhben Útmutató Kiadó, Pécs, 1997.

- Sheila Kitzinger: A szülés árnyékában Katarzis vagy krízis? Alternatal Alapítvány, 2008.
- Frédéric Leboyer: A gyöngéd születés, T-Twins Kiadó, Budapest, 1994.
- Nyitrai Erika: Az érintés hatalma Kulcslyuk Kiadó, Budapest, 2011.
- Odent, Michell: A szeretet tudományosítása, Napvilág Születésház Kiadó, Budapest, 2003.
- Órások Egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve Koragyermekkor program Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014.
- Pionelli, A : Magzattól a gyermekig. Magzattmegfigyelési és pszichoanalitikus tanulmány, Oriold Kiadó, Budapest, 2010.
- Joan Raphael-Leff: Másállapot A várandósság pszichológiája, Háttér Kiadó, Budapest, 2010.
- Daniel Stern: Anya születik Animula Kiadó, Budapest

Évközi ellenőrzés:

Nincs

Az beszámoló megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel erősen ajánlott. Aktív órai részvétel esetén a beszámoló elfogadása felajánlásra kerül. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Nincs vizsga

Vizsgáztatási módszer:

Nincs vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Mohácsi Bernadett
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kiss János
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Kutatás módszertani alapok I-II.		
A tantárgy angol neve: Basic of research methods I-II.		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Takács Péter		
Ajánlott félév:	III.	VI.
Tantárgyi kód:	EKKE-109-01N EKKE-109-01L	EKKE-109-02N EKKE-109-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0	5+5
Kredit:	2	3
Vizsgakövetelmény:	beszámoló	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és Betegellátás Alapszak: ápoló, mentőtiszt, szülésznő;
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak: védőnő

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Az aktuális órarend szerint, megbeszélések szerint a hetek összevonása lehetséges. Levelező tagozat: aktuális konzultációs rend szerint tömbösítve.

A tantárgy státusza:

I: kötelező; II: kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

Dr. Takács Péter, Dr. Ujváriné Siket Adrienn, Dr. Csajbók Zoltán Ernő, Dr. Hüse Lajos, Paulikné Varga Barbara, Mikóné Márton Julianna, Törő Viktória, Kovács Éva

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy célja bemutatni az egészségügyi kutatás alapelveit, módszereit, olyan szinten, hogy a hallgató későbbi szakmai munkája során alkalmassá váljon önálló kutatási feladatok tervezésére, elvégzésére, dokumentálására és csoportmunkában való részvételre. A tantárgy keretében szerzett ismeretei alapján képes legyen szakdolgozatának szakszerű összeállítására és tézisei megvédésére.

Az egészségtudományi kutatások célja, jellemzői, indítékai, forrásai, a kutatásokkal kapcsolatos etikai megfontolások. Az ápolástudományi és védőnői kutatások speciális jellemzői: a problémakörének kiválasztása, a kutatási cél meghatározásának és a kutatási módszerek megválasztásának szempontjai. A kutatási tervezet alapelemei. Mérés fogalma,

mérési szintek, skálák, a kutatás során használt változók fogalma, változótípusok. A mérés minőségének jellemzői. A kutatás célpopulációja, a statisztikai minta, mintaválasztás. Standardizálás. A statisztikai következtetés alkalmazott típusai (becslés és hipotézisvizsgálat). Erősebb statisztikai módszerek alkalmazási feltételei, lehetőségei: statisztikai próbák, kereszttáblás elemzések, korreláció- és regressziószámítás.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** Átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ápolás, orvoslás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, az adatbázis készítésének menetét, a statisztikai programokat, az egyváltozós statisztikai eljárásokat, az eredmények értelmezésének, értékelésének menetét, kritikus gondolkodással bír.
- b. **képesség:** Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatómódszertani és biostatisztikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában.
- c. **attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- d. **autonómia és felelősség:**

Oktatás típusa:

Előadás, szeminárium, számolási gyakorlatok. A gyakorlatokon irányított és önálló feladatmegoldás.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

Nappali tagozaton 35 : 65 %; levelező tagozaton 13 : 87 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Hordozható számítógép, projektor, nyomtatott és elektronikus segédanyagok és feladatok. Az oktatási segédanyagok biztosítása és a számonkérés a Moodle-rendszeren belül megoldott. Az oktatók által összeállított oktatási segédanyagok segítik a tananyag elsajátítását.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tudományág eredményeinek és a mindennapi gyakorlat követelményeinek követése és azok tananyagba való illesztése. A kari kutatási projektekhez kapcsolódó munka nagy mértékben épít azokra a statisztikai elemzésekre, amelyek a tantárgy anyagához illeszkedő elméleti és gyakorlati ismereteket használnak.

A tantárgy részletes leírása:

I. félév

A tantárgy tartalma:

A tudományos megismerés alapjai. A kutatásmetodika fogalma, a kutatás célja, tárgya. Az egészségtudományi kutatás sajátosságai. A kutatás folyamata. Irodalmazás és információszerezés. Könyvtári ismeretek. A témakeresés hagyományos eszközei, számítógépes adatbázisok (Current Contents, MEDLINE, stb.) kezelése. Problémafelvetés, munkahipotézis. Adatgyűjtés, megfigyelés, mérés. A kutatási eredmények elemzése, értelmezése. Biometria módszerek, eljárások. Ábrakészítés, előadás és poszter felépítése. A tudományos közlés szabályai és a közleményírás általános elvei. Tudományos pályázatok. Kutatásetikai vonatkozások. Könyvtárlátogatás, számítógépes adatbázisok használata, önálló prezentáció készítése, biometria számítások.

1. A tudományos megismerés alapjai.
2. A kutatásmetodika fogalma, a kutatás célja, tárgya.
3. Az egészségtudományi kutatás sajátosságai.
4. A kutatás folyamata.
5. Irodalmazás és információszerezés. Könyvtári ismeretek.
6. A témakeresés hagyományos eszközei, számítógépes adatbázisok (pl. Current Contents, MEDLINE) kezelése.
7. Problémafelvetés, munkahipotézis.
8. Adatgyűjtés, megfigyelés, mérés.
9. Kutatási eredmények elemzése, értelmezése. Alapvető biometria módszerek és eljárások.
10. A számítógépes adatbázisok használata, önálló prezentáció készítése.
11. Ábrakészítés, előadás és poszter felépítése.
12. A tudományos közlés szabályai és a közleményírás általános elvei.
13. Tudományos pályázatok. Kutatásetikai vonatkozások.
14. Könyvtárlátogatás.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Az ismeretanyag elsajátítása révén a hallgató képes lesz megismerni az egyén, a család, a közösség és a társadalom egészségvédelmének és az egészség helyreállításának tudományos alapjait, alapot kap a szakirodalomban való jártasság megszerzéséhez, ezáltal képessé válik az ápolási modellek megválasztására, az ápolási folyamat megvalósításához szükséges információk feltárására, felhasználására. Képes lesz arra, hogy az egyén, a család, a közösség és a társadalom egészségvédelmének és az egészség helyreállításának tudományos alapjait megismerje, ismereteit a képzés magasabb fokozatain bővítse.

Kötelező irodalom:

1. Az ápolástudomány tankönyve (szerk. Oláh András), Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2012.
2. Kutatásmódszertani kézikönyv (szerk.: R. Fedor Anita, Huszti Éva), Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar, 2016.

Ajánlott irodalom:

1. Kutatásmódszertani alapismeretek (szerk.: Boncz Imre), Pécs, 2015.
2. Fónai Mihály, Kerülő Judit, Takács Péter: Bevezetés az alkalmazott kutatásmódszertanba. Pro Educatione Alapítvány, 2003.
3. Dinya E.: Biometria az orvosi gyakorlatban. Medicina, Bp., 2001.

4. Reiczigel Jenő, Harnos Andrea, Solymosi Norbert: Biostatisztika, nem statisztikusoknak. Pars Kft., Nagykovács, 2007.
5. Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, 6. átdolgozott kiadás, Balassi Kiadó, Bp., 2003
6. Falus Iván: Statisztikai módszerek pedagógusok számára. Okker Kiadó, Bp., 2000.

II. félév

1. A tudományos kutatómunka jellegzetességei: Mi a kutatás; a kutatás, mint vizsgálódás tudományos folyamata; a tudományos kutatási folyamat korlátai. A kutatási tevékenységek osztályozása. A modellalkotás általános vonásai. A kutatási folyamat alkalmazása az egészségügyi és ápolási problémáknál. A kutatási folyamat szakaszai, összefüggése a problémamegoldó folyamattal.
2. A probléma kiválasztás és megfogalmazás. A kutatási probléma kiválasztása, forrásai. A probléma-kiválasztás kritériumai, a vizsgálat céljának megfogalmazása. Részletesebben a hipotézisekről. A terminológiák megfogalmazása.
- 3-4. Adatgyűjtés: az adatok természete, kutatási megközelítés, adatgyűjtési technikák, kutatási eszközök jellemzői, a mérési eszköz kiválasztása. A vizsgált téma kiválasztása. Adatelemzés: a statisztika haszna az adatalemzésben, leíró statisztika, deduktív statisztika, általánosan használt statisztikai tesztek. A kutatás eredményeinek közlése: megállapítások, kutatási jelentés megírása, vizsgálat kivonatának elkészítése, észrevétel a publikációról. A kutatási eredmények felhasználása.
5. Meglévő források feldolgozása, a történelmi kutatási megközelítés, megfigyeléses vizsgálatok jellegzetességei, elemzésük: elsődleges, másodlagos adatforrások. Számítógépek és a történelmi kutatás. Érvényesség és megbízhatóság. Leíró kutatási megközelítés: leíró kutatás természete, technikák, minőségi analízis. Kísérleti kutatás megközelítés: természete, kvázi-kísérleti kutatási tervezetek, mérlegelések a kísérleti kutatási tervezetben.
- 6-7. Leíró statisztikai számítások.
- 8-14. Elemző statisztika: Hipotézisvizsgálat, statisztikai próbák; Keresztábrás elemzések, ká- négyzet próba; korreláció- és regressziószámítás.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Az ismeretanyag elsajátítása révén a hallgató képes lesz magasabb szinten megismerni a mindennapok eljárásai mögött húzódó tudományos alapokat. Ismeretei révén alapot nyer a szakirodalomban való jártasság megszerzéséhez, ezáltal képessé válik az egészségügyi ellátási- és az ápolási modellek megválasztására, az ápolási/gondozási folyamat megvalósításához szükséges információk feltárására, felhasználására. A számítógépes gyakorlatok során jártasságot szerez az alapvető statisztikai számítások elvégzésében.

Kötelező irodalom:

1. Takács Péter, Csajbók Zoltán, Hüse Lajos: Az adattól az adatbázisig, az adatbázistól az eredményekig. In: Kutatásmódszertani kézikönyv (szerk.: R. Fedor Anita, Huszti Éva), Debreceni Egyetem, Egészségügyi Kar, 2016.
2. Dinya Elek: Biometria az orvosi gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 2001.

Ajánlott irodalom:

1. Kutatásmódszertani alapismeretek (szerk.: Boncz Imre), Pécs, 2015.

2. Patricia Ann Dempsey, Arthur D. Dempsey: Kutatómunka az ápolásban, Medicina, 1999. Budapest.
3. Reiczigel Jenő, Harnos Andrea, Solymosi Norbert: Biostatisztika, nem statisztikusoknak. Pars Kft., Nagykovácsi, 2007.
4. Boncz Imre, Dr. Buda József: Kutatásmódszertan és egészségügyi statisztikai alapismeretek PTE, 1991.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A tananyag kulcsfontosságú részei az előadásokon szerepelnek. A gyakorlatokon számítógéppel segített feladatmegoldás segíti a tananyag elsajátítását. Rendszeres konzultációk, szóbeli értékelések és a zárthelyi dolgozatok és évfolyamdolgozatok eredményei jelzik a hallgatók számára előrehaladásukat a témakörben.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A TVSZ-ben meghatározottak alapján. Az előadásokon való rendszeres részvétel, aktív munka a gyakorlatokon. A zárthelyi dolgozatok megírása. Az előírt évfolyamdolgozatok elkészítése. Három vagy annál több hiányzás az aláírás megvonását eredményezi.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Eredményes (minimum elégséges) zárthelyik és évfolyamdolgozatok. A zárthelyi dolgozatok, az évfolyamdolgozatok, szemináriumi feladatok, az önálló feladatmegoldások eredményei a félévi jegy részei.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Takács Péter
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Latin I-II		
A tantárgy angol neve: Latin		
Tanszék neve: Idegennyelvi Részleg		
Tantárgyfelelős neve: Kovács Ilona		
Ajánlott félév:	I	II
Tantárgyi kód:	EKIC-105-01N EKIC-105-01L	EKIC-105-02N
Nappali tagozat heti óraszám:	0+2	0+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	10 óra	10 óra
Kredit:	2	2
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-	Latin I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás
Egészségügyi gondozás és prevenció
Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Minden tanév őszi félévében Latin I., a tavaszi félévben Latin II.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozaton hetente 2 óra, levelező képzésen 2x5óra félévenként

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Kovács Ilona

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatók sajátítsák el az orvosi latin nyelv alapjait. Rendelkezzenek megfelelő anatómiai - fiziológiai szókinccsel. Ismerjék meg az orvosi diszciplínák szakkifejezéseit, az orvosi latin nyelvben előforduló nyelvtani jelenségeket. Igazodjanak el a nyelvre legjellemzőbb szóképzési formák között, hogy későbbi munkájuk során alkalmazni tudják ezen ismereteiket.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- tudás:** (ápoló közös) 35, (szülésznő) 50 (EGP közös) 32, (EÜszerv) 16
- képesség:** (ápoló közös) 26, (mentőtiszt) 37, (EGP közös) 24 (EÜszerv)16
- attitűd:** (ápoló közös) 7, 15, 16, (ápoló) 21, 22, 23 (mentőtiszt) 17, 20 (szülésznő) 20, (védőnő) 10, 18

d. autonómia és felelősség: (ápoló közös) 12, (ápoló) 16, (szülésznő) 21 (EGP közös) 3, 5, (védőnő)16

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tantárgy jellegéből adódóan az orvostudomány által használt latin kifejezések közül azokat a szakmaspecifikus terminusokat tanítja az oktató, melyek a leggyakoribbak, leginkább használatosak. Ennek követéséhez nyújtanak segítséget a szakorvosok.

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50% - 50%, vagyis nappalis hallgatók számára 28 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges, levelezős hallgatók számára 10 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

A nyelvtani alapismeretek elsajátítása, folyamatos begyakorlása a szókincs bevése érdekében, szóbeli és írásbeli feladatok közös és egyéni megoldása, a megtanult tananyag állandó ismétlése, más latin nyelvkönyvek, fénymásolt segédanyagok és kivetítő projektor használatával.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A szakirodalom folyamatos feldolgozása

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

I. félév

Nappali képzés:

1. hét: Kiejtési és helyesírási szabályok, olvasási gyakorlatok
2. hét: Nyelvtani alapfogalmak – a főnév szótári alakja, birtokos esete, ragozási töve
3. hét: I. lecke – I. declinatio, praepositio - k
4. hét: II. lecke – a melléknevek, minőségjelzős szerkezetek
5. hét: A birtokos jelzős szó szerkezetek, kifejezések szerkesztése, fordítása; a tőszámnevek (1-20)
6. hét: 1. zárthelyi dolgozat; III. lecke – II. declinatio
7. hét: Az I-II. decl-ós melléknevek; az ige, az igeragozás bevezetése
8. hét: IV. lecke – az imperativus, a receptírás szabályai, tőszámnevek (21-100)
9. hét: III. decl. – általános bevezetés, tövek szerinti felosztás
10. hét: 2. zárthelyi dolgozat megírása; V. lecke
11. hét: VI. lecke – a III. decl.-ós i-tövű főnevek, az i-tövűség szabályai
12. hét: A III. decl-ós melléknevek fajtái (három-, kettő-, egy végűek), melléknevek képzése főnevekből, gyakorlás

13. hét: Az orvosi szakkifejezések, ezek helyesírása. Az emberi test főbb részei, csontok és izmok

14. hét: 3. zárthelyi dolgozat megírása, a félév végi jegy megajánlása

Levelező képzés:

- 1-3. óra: - Kiejtési szabályok, gyakorlás
 - Nyelvtani alapfogalmak
 - I. declinatio
 - II. declinatio
 - I-II. decl-ós mellénevek
 - Minőségjelzős- és birtokos szerkezetek
- 4-5. óra: - Praepositio-k
 - III. declinatio
- 6-8. óra: - III. decl-ós melléknevek
 - Melléknevek képzése főnevekből
 - Jelzős-, birtokos kifejezések fordítása
 - Tőszámnevek
 - Az emberi test főbb részei, csontok és izmok
- 9-10.óra - Félév végi zárthelyi dolgozat megírása

II. félév

Nappali képzés:

1. hét: VII. lecke – IV. declinatio
2. hét: VIII. lecke – V. declinatio; anatómiai szakkifejezések (légző- és emésztőrendszer)
3. hét: 1. zárthelyi dolgozat; a melléknevek fokozása (gradus comparativus – középfok), a kivételek
4. hét: IX. lecke – a felsőfok képzése (gradus superlativus)
5. hét: X. lecke – a rendhagyó melléknévi alakok, gyakorlás; anatómiai szakkifejezések
6. hét: 2. zárthelyi dolgozat; a participium képzése
7. hét: XI. lecke - a folyamatos melléknévi igenevek
8. hét: XII. lectio – a befejezett melléknévi igenév képzése és használata a szaknyelvben.
9. hét: 3. zárthelyi dolgozat megírása; XIII. lectio
10. hét: Az adverbium. Határozók képzése melléknevekből, majd ezek fokozása.
11. hét: XIV. lectio – latin közmondások, szólások
12. hét: A szóképzés szabályai, a latin prae- és suffixumok
13. hét: A görög prae- és suffixumok, gyulladások képzése, betegségek nevei
14. hét: 4. zárthelyi dolgozat megírása és javítása. A félév végi gyakorlati jegy megajánlása.

Levelező képzés:

- 1-3. óra: - Ismétlés: főnevek, melléknevek, praepositio-k
 - IV. declinatio
 - V. declinatio
 - Anatómiai szakkifejezések
- 4-5. óra: - A melléknevek fokozása, a kivételek
 - A fokozott melléknévi alakok az anatómiai kifejezésekben
- 6-8. óra: - Az adverbium képzése
 - Participiumok
 - A szóképzés szabályai

-
- 9-10. óra: - Latin-, görög prae- és suffixumok
- Gyulladások képzése, betegségek nevei
- A félév végi zárthelyi dolgozat megírása, javítása

Kötelező irodalom:

Dr. Zolnai Vilmosné – Lingua Latina Medicinalis

Ajánlott irodalom:

Dr. Nagy József – Orvosi latin nyelvi alapismeretek

Dr. Vajda Istvánné – Latin szószeret és nyelvtan

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az I. félév során, nappali tagozaton három zárthelyi dolgozat megírása és szóbeli prezentáció, a II. félévben négy zárthelyi dolgozat megírása, melyek egyenkénti eredménye el kell, hogy érje a 60%-ot. A levelező képzésen félévenként egy - egy zárthelyi dolgozat megírása, aminek eredménye 60%-ot el kell, hogy érje.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A félév végén az oktató aláírással igazolja, hogy a hallgató az adott félév követelményeit teljesítette. Ennek megszerzésének feltételei az órákon való aktív részvétel, a zárthelyi dolgozatok eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása. A félév során 3 hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és pótlása lehetséges.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Kovács Ilona
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
Idegennyelvi részlegvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Megelőző orvostan és népegészségtan I-V.					
A tantárgy angol neve: Preventive Medicine and Public Health I-V.					
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék					
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kósa Zsigmond főiskolai tanár					
Ajánlott félév:	III.	VI.	V.	VI.	V.
A tantárgy neve:	I.	II.	III.	IV.	V.
	EKVM-145-01N EKVM-145-01L (ÁPB, EÜG, EÜSZ, SZM alapszakok)	EKVM-145-02N EKVM-145-02L (ÁPB, EÜG, SZM alapszakok)	EKVM-145-03N EKVM-145-03L (SZM alapszak)	EKVM-145-04N EKVM-145-04L (EÜG. alapszak)	EKVM-145-05N EKVM-145-05L (ÁPB alapszak/ Szülésznő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	34+8 óra félévente	1+0	0+2	1+2	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	12+3	5+0	0+10	5+10	5+0
Kredit:	4	2	3	3	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	gyak. jegy	gyak. jegy	gyak. jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	nincs	nincs	EKVM-145-01N EKVM-145-01L	EKEE-105-00N EKEE-105-00L

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi szervező alapszak
Szociális munka alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

MON I és IV: kötelező.

MON II, III és V: kötelezően választható.

Oktató/k/ névsora:

Dr. Kósa Zsigmond főiskolai tanár

Dr. Sárváry Attila főiskolai tanár

Dr. Lipóczki Imre főiskolai docens

Nagy Józsefné gyakorlati oktató

Molnár Mónika mestertanár

A tantárgy általános és speciális céljai:

A megelőző orvostan és népegészségtan célja az emberi élet, illetve az egészségesen eltöltött életek meghosszabbítása. A hallgatók a *Megelőző orvostan és népegészségtan I* kurzus során ismerjék meg a magyar lakosság egészségi állapotát, az egészségi állapotot meghatározó tényezőket és az ezzel kapcsolatos legfontosabb népegészségügyi teendőket. Ismerjék a megelőző orvostan és népegészségtan (közegészségtan-járványtan) fő területeit, a megelőzés szintjeit, a magyar Népegészségügyi Program célkitűzéseit. Sajátítsák el a demográfiában és az epidemiológiában használt alapvető terminológiát és az alkalmazott módszereket. Ismerjék meg a legfontosabb nem-fertőző és fertőző betegségek epidemiológiáját, a fő rizikófaktorokat és a betegségek megelőzésének lehetőségeit. A gyakorlat során a hallgatók készség szintjén sajátítsák el a Health for All adatbázis kezelését.

A *Megelőző orvostan és népegészségtan II* kurzus során a hallgatók ismerjék meg az ökológia alapfogalmait. Legyenek tisztában az élővilág szerveződésével a bioszférában, a környezeti tényezőkkel, azok hatásaival, az ökológiai rendszerek működésével. Ismerkedjenek meg a főbb globális és lokális környezeti ártalmakkal, expozíciókkal, ezek egészségre gyakorolt hatásaival, a megelőzés lehetőségeivel.

A *Megelőző orvostan és népegészségtan III* kurzus során az elsajátított ismeretanyag kapcsán a hallgatók megértik a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi, gazdasági, jogi, kulturális, demográfiai, népegészségügyi, oktatási, munkaerőpiaci helyzetét. A társadalmon belül az egyenlőtlenségek csökkentése, az esélyegyenlőség megteremtése prioritást élvez. A hallgatók átfogó képet kapnak a hátrányos helyzet kialakulásáról, a magyar társadalom hátrányos helyzetű csoportjainak egészségügyi helyzetéről, problémáiról.

A gyakorlatokat követően képesek a tanult szakmájuk előítélettől mentes művelésére. Tevékenységükkel be tudnak kapcsolódni a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos szociális, egészségügyi, esetleg közpolitikai tevékenységek alakításába. Az ismeretek és készségek birtokában népegészségügyi, népjóléti, gyermekvédelmi, kisebbségi önkormányzati és civil szervezetek segítőjévé válnak.

A *Megelőző orvostan és népegészségtan IV* kurzus során a hallgatók megismerkednek a bizonyítékokon alapuló népegészségügy kialakulásával, koncepciójával, a népegészségügyben használt adatok és szakirodalom kritikus elemzésének elméleti háttérével, a helyes adatgyűjtés és adatfeldolgozás módszereivel. A hallgatók képessé válnak a népegészségügyi szükségletek meghatározására, a népegészségügyi területén alkalmazott bizonyítottan hatékony programok összegyűjtésére és értékelésére. A hallgatók megismerik és elsajátítják a legfontosabb bizonyítékokon alapuló népegészségügyi adatbázisok használatát.

A *Megelőző orvostan és népegészségtan V* kurzus során megerősítésre kerül az a tény, hogy anozokomialis infekciók megelőzése az egészségügyi ellátás minden szereplőjének feladata. A tantárgy anyaga lehetőséget nyújt arra, hogy a hallgatók a kötelező tananyagnál bővebb információkat szerezzenek a témáról.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Megelőző orvostan I-II.

- a. tudás:** A hallgató részletesen ismeri a közegészségtan-járványtan tárgyát, feladatait, felosztását, módszereit, a munka-egészségtan alapfogalmait, a megelőzés lehetőségeit, a környezet hatását az emberre. Részletesen ismeri a

demográfiai alapmutatókat, a népesség egészségi állapotát jellemző epidemiológiai mutatószámokat, a főbb népbetegségek gyakoriságát, rizikófaktorait, a népegészségügyi törekvéseket, tevékenységi köröket. Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait, meghatározott megbetegedések (így egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak indikációs körét (pl. méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prostata vizsgálata).

- b. **képesség:** Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megoldásában, szűrővizsgálatok szervezésében és kivitelezésében.
- c. **attitűd:** Az ápolás és betegellátási szakember elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett. A védőnő munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.
- d. **autonómia és felelősség:** Az ápolás és betegellátási szakember felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Megelőző orvostan és népegészségtan III.

- a. **tudás:** A hallgató részletesen ismeri és érti a hátrányos helyzetű csoportokkal, leszakadó rétegekkel, egészség egyenlőtlenségekkel foglalkozó szakirodalom fogalomkészletét. Ismeri és érti a hátrányos helyzetű csoportok egészségi állapotával, népegészségügyi helyzetével kapcsolatos egészségügyi és szociális problémák keletkezését, a leszakadó rétegeket veszélyeztető tényezőket, ezek hatását az érintett egyénekre, családokra, közösségekre.
- b. **képesség:** Képes együttműködni a leszakadó rétegek egészségi problémáinak lehetséges megoldásában, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni, a megelőzés és a problémakezelés érdekében. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.
- c. **attitűd:** Elkötelezett az egészség egyenlőtlenségek csökkentése iránt, elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.
- d. **autonómia és felelősség:** Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.

Megelőző orvostan és népegészségtan IV.

- a. **tudás:** A hallgató átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ellátás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket. Átfogóan ismeri az egészség és az egészségfejlesztés fogalmait, módszereit és holisztikus szemléletét.
- b. **képesség:** Közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására. Szakterületének megfelelően képes aktívan közreműködni a népegészségügyi kérdések megválaszolásában.
- c. **attitűd:** Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. Fogékony az egészségtudomány tudományos bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a

betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

- d. autonómia és felelősség:**Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól-létére és elégedettségére.

Megelőző orvostan és népegészségtan V.

- a. tudás:** A hallgató ismeri az asepsis-antisepsis, nozocomialis surveillance fogalmait, a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és menetét.
- b. képesség:**A hallgató képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiai surveillance kritériumai, valamint a hulladékkelkülönített gyűjtésének szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni.
- c. attitűd:**Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- d. autonómia és felelősség:**Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása, a törvényi, ágazati szabályzók változásának követése, valamint a végzett hallgatók elhelyezkedése utáni "vevőelégedettség" vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40 % - 60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- hátrányos helyzetű csoportok (pl. romák) egészségmagatartása
- iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása

Megelőző orvostan és népegészségtan I.

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

- 1. hét (2 óra):** Az orvoslás, a megelőző orvostudomány és népegészségtan történelmi kialakulása, a népegészségtan fő területei. A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői, a népegészségügyi helyzet Magyarországon.
- 2. hét (2 óra):** A népegészségügyi szolgálat felépítése, feladatai, az egészségügyi rendszerben betöltött szerepe. A Magyar Népegészségügyi Program főbb fejezetei és célkitűzései. A munka-egészségtan alapjai.
- 3. hét (3 óra):** Bevezetés a táplálkozás egészségtanba. A tápanyagszükséglet meghatározása, az éhezés és a túltápláltság népegészségügyi jelentősége. Táplálkozástól függő megbetegedések. A táplálkozás szerepe a daganatos és a kardiovaszkuláris betegségek kialakulásában. Az élelmiszerekben előforduló mérgező anyagok hatása az egészségre.
- 4. hét (2 óra):** Demográfiai és epidemiológiai alapfogalmak, mutatók, a népesség főbb demográfiai jellemzői. A halandósági elemzések módszerei és főbb tárgykörei. A morbiditás jellemzésére szolgáló módszerek. Az incidencia és a prevalencia mérése.
- 5. hét (3 óra):** A deskriptív és analitikus epidemiológia módszertana. Másodlagos megelőzés: szűrővizsgálatok. A szűrővizsgálatok bevezetésének kritériumai, ajánlott szűrővizsgálatok. Hazánkban és más országokban alkalmazott szűrések.
- 6. hét (2 óra):** Évközi számonkérés I. Bevezetés a nem-fertőző betegségek epidemiológiájába, főbb halálokok a fejlett és fejlődő országokban.
- 7. hét (3 óra):** A magyar lakosság egészségmagatartása, az Európai Lakossági Egészségfelmérés eredményei. A dohányzás és az alkoholfogyasztás hatása az egészségre. A kardiovaszkuláris betegségek részletes epidemiológiája, a kialakulásukhoz vezető rizikófaktorok.
- 8. hét (2 óra):** A daganatos betegségek epidemiológiája, a kialakulásukhoz vezető rizikófaktorok. A főbb anyagcsere betegségek (diabetes, obesitas) epidemiológiája.
- 9. hét (2 óra):** Az idült légúti betegségek (bronchitis chronica, emphysema, asthma) epidemiológiája. Az elmebetegségek (depresszió, schizophrénia, Alzheimer-kór) epidemiológiája. A balesetek és a mozgásszervi betegségek epidemiológiája.
- 10. hét (3 óra):** Évközi számonkérés II. Bevezetés a fertőző betegségek epidemiológiájába, a járványok története. A fertőző betegségek általános járványtana, járványtani alapfogalmak. A járványfolyamatok elsődleges (fertőző forrás, terjedés lehetősége, fogékony szervezet) és másodlagos mozgatóerői.
- 11. hét (2 óra):** Fertőtlenítés, sterilizálás. Fertőző betegségek elleni védőoltások típusai, oltási naptár. A fertőző betegségek bejelentése, nyilvántartása, elkülönítése.
- 12. hét (3 óra):** A légúti betegségek (influenza, meningitispurulenta), és a tuberculosis járványtana. A gastrointestinális fertőzések (salmonellosis, dysenteria, campylobacteriosis, vírusos gastrointestinális fertőzések) járványtana.
- 13. hét (3 óra):** A szexuális úton terjedő betegségek (syphilis, gonorrhoea, nem gonorrhoeás urethritisek) járványtana. A HIV/AIDS járványtana, klinikuma, a megelőzés lehetőségei. A hepatitis A, B és C járványtana.
- 14. hét (2 óra):** A zoonosisok (veszettség, Lyme-kór, kullancs encephalitis) és a kültakarón keresztül terjedő betegségek (pediculosis, scabies) járványtana. A nosocomialis fertőzések járványtana. Évközi számonkérés III.

Gyakorlat

1-2. óra: A mortalitás vizsgálata, standardizálás. Népegészségügyi statisztikai adatbázisok használata: a Health for All adatbázis.

3-4. óra: A Health for All Mortality adatbázis használata.

5-6. óra: Projektmunka elkészítése a Health for All adatbázis használatával I.

7-8. óra: Projektmunka elkészítése a Health for All adatbázis használatával II. A Központi Statisztikai Hivatal adatbázisai (Stadat rendszer, népszámlálási adatok).

Levelező tagozat

- 1. óra:** Az orvoslás, a megelőző orvostudomány és népegészségtan történelmi kialakulása, a népegészségtan fő területei. A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői, a népegészségügyi helyzet Magyarországon.
- 2. óra:** A népegészségügyi szolgálat felépítése, feladatai, az egészségügyi rendszerben betöltött szerepe. A Magyar Népegészségügyi Program főbb fejezetei és célkitűzései. A munka-egészségtan alapjai.
- 3. óra:** Bevezetés a táplálkozás-egészségtanba. Az éhezés és a túltápláltság népegészségügyi jelentősége. Az élelmiszerekben előforduló mérgező anyagok hatása az egészségre.
- 4. óra:** Demográfiai és epidemiológiai alapfogalmak, mutatók, a népesség főbb demográfiai jellemzői, a demográfiai átalakulás. A deskriptív és analitikus epidemiológia módszertana.
- 5. óra:** A halandósági elemzések módszerei, standardizálás. A morbiditás jellemzésére szolgáló módszerek. Az incidencia és a prevalencia mérése.
- 6. óra:** Másodlagos megelőzés: szűrővizsgálatok. A szűrővizsgálatok bevezetésének kritériumai, ajánlott szűrővizsgálatok. Hazánkban és más országokban alkalmazott szűrések. Bevezetés a nem-fertőző betegségek epidemiológiájába, főbb halálokok a fejlett és fejlődő országokban.
- 7. óra:** A magyar lakosság egészségmagatartása, az Európai Lakossági Egészségfelmérés eredményei. A dohányzás és az alkoholfogyasztás hatása az egészségre.
- 8. óra:** A kardiovaszkuláris betegségek epidemiológiája, a kialakulásukhoz vezető rizikófaktorok.
- 9. óra:** A daganatos betegségek epidemiológiája, a kialakulásukhoz vezető rizikófaktorok.
- 10. óra:** A főbb anyagcsere betegségek (diabetes, obesitas) epidemiológiája.
- 11. óra:** Az idült légúti betegségek (bronchitis chronica, emphysema, asthma) epidemiológiája. Az elmebetegségek (depresszió, schizophrénia, Alzheimer-kór) epidemiológiája. A balesetek és a mozgásszervi betegségek epidemiológiája.
- 12. óra:** A fertőző betegségek általános járványtana, járványtani alapfogalmak. A járványfolyamatok elsődleges (fertőző forrás, terjedés lehetősége, fogékony szervezet) és másodlagos mozgatóerői. Fertőtlenítés, sterilizálás. Fertőző betegségek elleni védőoltások típusai, oltási naptár. A fertőző betegségek bejelentése, nyilvántartása, elkülönítése.
- 13. óra:** A légúti betegségek (influenza, meningitis purulenta), és a tuberculosis járványtana. A gastrointestinális fertőzések (salmonellosis, dysenteria, campylobacteriosis, vírusos gastrointestinális fertőzések) járványtana.
- 14. óra:** A szexuális úton terjedő betegségek járványtana: a HIV/AIDS járványtana, klinikuma, a megelőzés lehetőségei. A hepatitis A, B és C járványtana.
- 15. óra:** A zoonosisok (veszettség, Lyme-kór, kullancs encephalitis) és a kültakarón keresztül terjedő betegségek (pediculosis, scabies) járványtana. A nosocomialis fertőzések járványtana.

Kötelező irodalom, jegyzetek, tankönyvek:

- **Ádány R.** (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina Kiadó, Budapest, 2012.

Ajánlott irodalom:

- **Ádány R.** (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina Kiadó, Budapest, 2006.
- **V. Hajdú P., Ádány R.** (szerk.): Epidemiológiai Szótár. Medicina Kiadó, Budapest, 2003.
- **Ádány R.** (szerk.): A magyar lakosság egészségi állapota az ezredfordulón. Medicina, Budapest, 2003.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: -

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező. A nappali tagozatos hallgatók számára az aláírás megszerzésének feltétele a HFA adatbázis használatával évközi dolgozat elkészítése és annak elfogadása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: -

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Ha a hallgató 3 évközi számonkérésre kapott teljesítményének átlaga meghaladja a 60%-ot, a hallgatónak jegyet ajánlunk meg. A jegymegajánlás teljesítményarányos: 60%-69% - elégséges (2); 70%-79% - közepes (3); 80%-89% - jó (4); 90% felett – jeles (5). A tananyag számonkérése az évközi számonkérések esetében és a félév végi vizsgán írásban történik. A második ismételt (és minden további) vizsga szóban történik.

Megelőző orvostan és népegészségtan II.

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

- 1. hét (2 óra):** A globális problémák felismerése. Ökológiai alapfogalmak. Az élővilág szerveződése a bioszférában, faj feletti szerveződési szintek, az élőlények alkalmazkodó képessége. Abiotikus környezeti tényezők: a fény, a hő, a levegő, a víz, a talaj.
- 2. hét (2 óra):** Biotikus környezeti tényezők, fajon belüli kapcsolatok, fajok közötti kapcsolatok, a természetes környezet változásai.
- 3. hét (2 óra):** Anyagforgalom az ökológiai rendszerekben: C, H₂O, N, P körforgása, energiaáramlás az ökológiai rendszerekben, táplálkozási láncok. Természetvédelem és környezetvédelem.
- 4. hét (2 óra):** Bevezetés a környezet-egészségtanba, globális környezeti problémák. A ózonréteg elvékonyodása és a globális éghajlatváltozás hatásai.
- 5. hét (2 óra):** A levegőszennyeződés hatása az emberi egészségre.
- 6. hét (2 óra):** A víz és a talajszennyeződés emberi egészségre kifejtett hatásai.

-
7. **hét (2 óra):** A sugárexpozíció hatása az emberi szervezetre. Az ionizáló sugárzások fajtái, akut és krónikus hatásai.

Levelező tagozat

1-2. óra: A globális problémák felismerése. Ökológiai alapfogalmak. Az élővilág szerveződése a bioszférában, faj feletti szerveződési szintek, az élőlények alkalmazkodó képessége. Abiotikus környezeti tényezők: a fény, a hő, a levegő, a víz, a talaj.

Biotikus környezeti tényezők, fajon belüli kapcsolatok, fajok közötti kapcsolatok, a természetes környezet változásai. Anyagforgalom az ökológiai rendszerekben: C, H₂O, N, P körforgása, energiaáramlás az ökológiai rendszerekben, táplálkozási láncok. Természetvédelem és környezetvédelem.

3-4. óra: Bevezetés a környezet-egészségtanba, globális környezeti problémák. A ózonréteg elvékonyodása és a globális éghajlatváltozás hatásai. A levegőszennyeződés hatása az emberi egészségre.

5. óra: A víz és a talajszennyeződés emberi egészségre kifejtett hatásai. A sugárexpozíció hatása az emberi szervezetre. Az ionizáló sugárzások fajtái, akut és krónikus hatásai

Kötelező irodalom, jegyzetek, tankönyvek:

- **Ádány R.** (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina, Budapest, 2012.
- **Nánási I.** (szerk.): Humánökológia, Medicina, 2005.
- **Bándi Gy.**: Környezetvédelmi kézikönyv Bp., KJK Ker-Szöv. 2000.

Ajánlott irodalom:

- **Ádány R.** (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina, Budapest, 2006.
- Horvátné Papp Ibolya: Globalitástól a lokalitásig. Bp. Pont 2001.
- Vida Gábor: Helyünk a bioszférában. Typotex Kiadó. Bp. 2000.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: -

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: -

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli.

Megelőző orvostan és népegészségtan III.

Nappali tagozat

A tantárgy részletes leírása: A gyakorlati óra tréning módszerrel dolgozza fel a témát.

Gyakorlat 28 óra

- 1. óra:** A hátrányos helyzet (marginalizáció, társadalmi kirekesztettség) fogalma, okai és a csoportjai.
- 2. óra:** Az egészség és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek.
A méltányosság és méltánytalanság fogalma és dimenziói.
- 3. óra:** Társadalmi csoportok között fennálló különbségek.
Szegénység ördögi köre.
- 4. óra:** Rossz gazdasági helyzet és az egészség állapot összefüggései.
- 5. óra:** A hajléktalanságban élők egészség állapotának jellemzői.
- 6. óra:** A fogyatékkal élők emberek egészség problémái.
- 7. óra:** Az idős korosztály egészség állapotának jellemzői.
- 8. óra:** Munkanélküliek.
- 9. óra:** A cigányok egészségállapotának jellemzői.
- 10-11. óra:** Mentális betegségben szenvedők
- 12-15. óra:** Ki vagyok Én?
Az önidentifikáció kérdései.
A hátrányos helyzetűek szocializációja.
- 16-19. óra:** Szegregáció: a hátrányos helyzetű csoport elszigetelődései.
 - Marginalizálódás: peremhelyzetbe kényszerülés.
 - Szeparáció, szegregáció: hátrányos helyzetű csoport elzárkózik a többségtől
- 20-24. óra:** Hátrányos helyzetű csoportokkal való együttműködés.
Általános kérdések:
 - Empátia, tolerancia
 - Előítéletek
 - Esélyegyenlőség
 - Személyiség kibontakoztatása
 - Identitás: reprezentáció, énkép
 - Hasonlóság/ különbség
 - A társadalmi helyzet konzerválása vagy alakítása
- 25-26. óra:** Veszteségek és lehetőségek a hátrányos helyzetben lévő csoportokban.
- 27-28. óra:** Együttélési stratégiák- kinek a kezében van a döntés joga?

Levelező tagozat

Gyakorlat 10 óra

- 1. óra:** A hátrányos helyzet (marginalizáció, társadalmi kirekesztettség) fogalma, okai és a csoportjai.
- 2. óra:** Az egészség és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek.
A méltányosság és méltánytalanság fogalma és dimenziói.
- 3. óra:** Az egészség és a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek.
 - Társadalmi csoportok között fennálló különbségek.
 - Szegénység ördögi köre.
- 4-9. óra:** Hátrányos helyzetű csoportokkal való együttműködés.
Általános kérdések:
 - Empátia, tolerancia
 - Előítéletek
 - Esélyegyenlőség
 - Személyiség kibontakoztatása

- Identitás: reprezentáció, énkép
- Hasonlóság/ különbség
- A társadalmi helyzet konzerválása vagy alakítása

10. óra Vesztések és lehetőségek a hátrányos helyzetben lévő csoportokban.

Kötelező irodalom:

- **Ádány R.** (szerk.): Megelőző orvostan és népegészségtan. Medicina, Budapest, 2006.
- **M. Whitehead:** Egyenlőség és egészség. Elvek és fogalmak. Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Irodája, Koppenhága. 1990.
- **Ádány R.** (szerk.): A magyar lakosság egészségi állapota az ezredfordulón, Medicina, Budapest, 2003.
- **Az egészségi egyenlőtlenségek csökkentése** Országos Egészségfejlesztési Intézet 2010
- **Méltányosság és egészség fogalmai és alapelvei WHO Regional Office for Europe.**
Koppenhága, 1990.
- **Gidai E.:** Az egészség állapot és a jövedelmi viszonyok kölcsönkapcsolata az EU országokban Közgazdaságtudományi Kar, Budapest – nymektkbp@sapientia.hu

Gyakorlatokhoz ajánlott irodalom:

- **Bagdy – Telkes:** Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Tankönyvkiadó Bp. 1988.
- **Bodnár G. – Simon P.:** A viselkedés pszichológiai alapjai. Ekf Líceum Kiadó, Eger 2004
- **Buda B.:** A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Tankönyvkiadó Bp.1986
- **Gordon, Thomas:** Tanítsd gyermeked önfegyelemre. Assertiv kiadó Bp. 1996.
- Iskolafejlesztési alaptvány- Magyar ENCORE Gödöllő 1995
- **Kozma T. – Tomasz G. szerk.:** Szociálpedagógia. Osiris Kiadó Bp. 2000.
- **Lajkó K.:** A stresszcökkentő viselkedés (Vezérfonal konfliktusaink rendezéséhez). Medicina Könyvkiadó RT. Bp. 2005
- **Ludányi Á.:** Ismeret –Önismeret OKKER Kiadó Bp.2006
- **Somorjai I. szerk.:** Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához (Második átdolgozott kiadás) Sz.Sz.Sz. Bp.2001
- **Szekszárdi J. /Szerk./** Konfliktuspedagógiai szöveggyűjtemény Veszprém 1994
- **Szekszárdi J.:** Utak és módok (pedagógiai kézikönyv a konfliktuskezelésről)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: -

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező. A hallgatók számára az aláírás megszerzésének a feltétele a gyakorlatokon az aktív közreműködés. Évközi dolgozat elkészítése és gyakorlati feladatok elfogadása.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

A gyakorlati jegy megszerzésének a feltétele a szóbeli teljesítése a gyakorlati feladatoknak és egy zárhelyi dolgozat írás.

A számonkérésre kapott teljesítményének átlaga meghaladja a 60%-ot, akkor sikeres a feladat teljesítés. A teljesítményarányos érdemjegy: 60%-69% - elégséges (2); 70%-79% - közepes (3); 80%-89% - jó (4); 90% felett – jeles (5). A tananyag számonkérése az évközi számonkérések esetében a kiadott feladatok teljesítése. A vizsga szóban történik.

Megelőző orvostan és népegészségtan IV.**A tantárgy részletes leírása:****Nappali tagozat**

- 1. hét:** A bizonyítékokon alapuló orvoslás és a bizonyítékokon alapuló népegészségügy koncepciója, kialakulása.
- 2. hét:** A bizonyítékokon alapuló népegészségügyi programok tervezésének lépései.
- 3. hét:** Stratégiai terv, helyzetelemzés készítése.
- 4. hét:** Az evidenciák szintjei. A kohorsz, az eset-kontroll és a randomizált kontrollált vizsgálatok felépítése és kivitelezése.
- 5. hét:** Következtetések, okság az epidemiológiában. Belső és külső validitás. Véletlen hiba, torzítás, zavaró hatás.
- 6. hét:** A népegészségügyi problémák számszerűsítése I. Elkerülhető halálozás. Többlethalálozás, relatív többlethalálozás. Elveszített potenciális életek. Egészségkárosodással korrigált elveszített életek.
- 7. hét:** A népegészségügyi problémák számszerűsítése II. Az epidemiológia szerepe a népegészségügyi döntési folyamatokban. A mortalitás alakulásából származó népegészségügyi feladatok. Prioritások képzésének elvei.
- 8. hét:** Tömeges preventív beavatkozások, preventív stratégiák. A meta-analízis elkészítésének szabályai, a hibák kiküszöbölésének lehetőségei.
- 9. hét:** Cselekvési terv kidolgozása és a program megvalósítása.
- 10. hét:** Az egészségügyi ellátásban alkalmazott eljárások értékelése. Hatékonyság, hatásosság, költség számítások. Programok eredményeinek értékelése. Az eredmények interpretálása.
- 11. hét:** Egy bizonyítékokon alapuló népegészségügyi program gyakorlati megvalósítása I.
- 12. hét:** Egy bizonyítékokon alapuló népegészségügyi program gyakorlati megvalósítása II.
- 13. hét:** Számonkérés
- 14. hét:** Konzultáció.

Gyakorlat

- 1. hét:** A népesség változásának (fogyás, demográfiai hullámok, belső vándorlás) népegészségügyi következményei.
- 2. hét:** Népegészségügyi programok tervezése I.
- 3. hét:** Népegészségügyi programok tervezése II.
- 4. hét:** Kohorsz, eset-kontroll és intervenció vizsgálatok gyakorlati alkalmazása.
- 5. hét:** Következtetés, okság az epidemiológiában. Gyakorlat.
- 6. hét:** Népegészségügyi szükségletek meghatározása a gyakorlatban. A többlethalálozás, relatív többlethalálozás és az elveszített potenciális életek meghatározása.

-
7. hét: Nozológia. A halálokmegállapítás gyakorlati problémája. A BNO. A halálozási adatok értelmezése.
 8. hét: Tömeges preventív beavatkozások alkalmazása a gyakorlatban. Szűrővizsgálatok költséghatékonyasága.
 9. hét: Keresés a Medline-on. A hatékony keresés módszerei(PubMed, Medinfo). Bizonyítékokon alapuló népegészségügyi adatbázisok: CochraneLibrary.
 10. hét: Bizonyítékokon alapuló népegészségügyi adatbázisok: EBM Tudor Network. Bizonyítékokon alapuló népegészségügyi adatbázisok: CDC adatbázis.
 11. hét: Hatékony egészségfejlesztő programok internetes adatbázisai.
 12. hét: A szakirodalom kritikus olvasása és értékelése I. - gyakorlat.
 13. hét: A szakirodalom kritikus olvasása és értékelése II. - gyakorlat.
 14. hét: Konzultáció.

Kötelező irodalom, jegyzetek, tankönyvek:

- **Kishegyi J, Makara P** (szerk.): Kutatás-monitorozás, értékelés az egészségfejlesztésben. OEFI, Budapest, 2004.
- **Vercseg I:** Legalább ennyit a közösségfejlesztésről.OEFI, Budapest, 2004.
- **Füzesi Zs, Tristyán L:** Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a szintereken.OEFI, Budapest, 2004.

Ajánlott irodalom:

- Gulácsi L.:Tudományos tényeken/bizonyítékokon alapulóápolás. Nővér, 13, 1, 17-23, (2000).
Gulácsi L.: Az ápolási tevékenység megfelelése és mérhetősége. Nővér, 13, 2, 33-38,(2000).
V. Hajdú P., Boján F.: Demográfiai és epidemiológiai módszerek a népegészségügyben. LiteraturaMedica, Budapest, 1996.Gulácsi, L. Klinikai kiválóság; technológiaelemzés az egészségügyben. Springer, Budapest, 1999.
Gulácsi, L. Minőségbiztosítás az egészségügyben. Medicina, Budapest,2000.
- Brownson, Ross C.,ElizabethA. Baker, Terry L. Leet, and Kathleen N. Gillespie, Editors. **Evidence-Based Public Health.** New York: Oxford University Press, 2003.

Internetes oldalak:

- <http://www.egeszseg.hu/>
- <http://www.pubmed.gov>
- <http://www.cdc.gov>
- <https://mob.aeek.hu/simplesearch.jsp>
- <https://www.aeek.hu/>
- <http://www.thecommunityguide.com>

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: -

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező. Két alkalommal lehet hiányozni.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

A gyakorlati jegy két részből áll: a hallgatóknak kétfős csoportokban megadott témákat megadott szempontok szerint fel kell dolgozniuk, amit írásban is le kell adni és be is kell mutatni. A másik jegy: az előadások és gyakorlatok anyagából egy írásbeli dolgozatot kell írni. A két jegy átlaga képezi a gyakorlati jegyet. Bármelyik rész elégtelen, az összjegy elégtelen, de csak azt a részt kell megismételni, amely sikertelen volt.

Megelőző orvostan és népegészségtan V.

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

- 1. hét:** Nozokomiális infekció definíciója, konkrét formáinak meghatározása.
- 2. hét:** A nozokomiális fertőzések formái
- 3. hét:** A bejelentés jogi szabályozása - jogi, gazdasági következményei
- 4. hét:** Kialakulás tényezői, összefüggés a kórházi és területi fertőző betegségek között.
- 5. hét:** Kórokozói; kiemelt kórokozók részletes ismertetése MRSA, ESBL, MRK (antibiotikum rezisztencia kialakulásának tényezői)
- 6. hét:** Antibiotikum használat – rezisztencia szerepe létrejöttükben
- 7. hét:** Egyéni hajlamosító okok. Epidemiás formák.
- 8. hét:** Postoperatív sebfertőzések
- 9. hét:** Központi idegrendszer fertőzései (LSA, EDA lehetősége kiemelten)
- 10. hét:** Testnyílásokon át terjedő, kültakaró, gastrointestinalis, légúti, szemfertőzések
- 11. hét:** Urogenitális fertőzések. Megelőzések, leküzdés.
- 12. hét:** Intravascularis fertőzések. Megelőzés – leküzdés.
- 13. hét:** Szülészeti-nőgyógyászati tevékenység nozokomiálisfertőzései.
- 14. hét:** Megelőzés – leküzdés. Társ – határtudományok felhasználása e tevékenységben. Nozokomiálissurveillance, klinikai infektológia, infekciókontroll – klinikai mikrobiológia.

Levelező tagozat

- 1-2. óra:** Nozokomiális infekció definíciója, konkrét formáinak meghatározása.
A nozokomiális fertőzések formái. A bejelentés jogi szabályozása - jogi, gazdasági következményei. Kialakulás tényezői, összefüggés a kórházi és területi fertőző betegségek között. Kórokozói; kiemelt kórokozók részletes ismertetése MRSA, ESBL, MRK (antibiotikum rezisztencia kialakulásának tényezői).
- 3-4. óra:** Postoperatív sebfertőzések. Központi idegrendszer fertőzései (LSA, EDA lehetősége kiemelten)
- 5-6. óra:** Testnyílásokon át terjedő, kültakaró, gastrointestinalis, légúti, szemfertőzések. Urogenitális fertőzések. Megelőzések, leküzdés.
- 7-8. óra:** Intravascularis fertőzések. Megelőzés – leküzdés.
- 9-10. óra:** Szülészeti-nőgyógyászati tevékenység nozokomiális fertőzései.

Kötelező irodalom:

- Jennie Wilson: Fertőzés elleni küzdelem a klinikai gyakorlatban. Medicina Könyvkiadó Rt., Bp. 2000.
- Losonczy György: A klinikai epidemiológia alapjai. Medicina Könyvkiadó Rt., Bp. 2001.

Ajánlott irodalom:

- Barcs István: Antibiotikum érzékenység és antibiotikum politika. SOTE Mikrobiológiai Intézet kiadványa, 2006.
- Barcs István – Kulja András: Mikrobiológia, Debreceni Egyetem EEK, Nyíregyháza, 2007.
- Ember I. Fertőző Betegségek Epidemiológiája Népegészségügyi Orvostan Dialog Campus Kiadó., Budapest, 2007.

Internetes oldalak:

- A Nemzeti Nosocomialis Surveillance Rendszer (NNSR) eredményei (<http://www.oek.hu/oek.web?to=2478&nid=1071&pid=1&lang=hun>)
- [A clostridiumdifficile fertőzések diagnosztikájáról, terápiájáról és megelőzéséről \(2011. évi Módszertani levél 2. átdolgozott kiadása \)](http://www.oek.hu/oek.web?to=16&nid=444&pid=1&lang=hun)
- [Módszertani levél. A kézhigiéne gyakorlata az egészségügyi és az ápolást végző szociális szolgáltatásokban](http://www.oek.hu/oek.web?nid=444&pid=2&to=16&lang=hun) (Epinfo 17. évfolyam 2. különszám)
- [Tájékoztató az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzéséről](http://www.oek.hu/oek.web?nid=444&pid=2&to=16&lang=hun)
- Módszertani levél amultirezisztens kórokozók által okozott fertőzések megelőzéséről (<http://www.oek.hu>)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásáért kötelezettséget vállaló aláírása:

Dr. Sárváry Attila
főiskolai tanár

Dr. Kósa Zsigmond
főiskolai tanár

Lipóczki Imre
főiskolai docens

Molnár Mónika
mestertanár

Nagy Józsefné
ügyvivő szakértő

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Mikrobiológia	
A tantárgy angol neve: Microbiology	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Kósa Zsigmond	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKEE-105-00N EKEE-105-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+5
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, Természettudomány

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kórokozó mikroorganizmusok sajátosságainak, a kórokozó és a gazdaszervezet közötti kölcsönhatásoknak a bemutatása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon:

- a. **tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát. Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyát, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában. Ismeri a

mikroorganizmusok, mint kórokok kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját. Ismeri az asepsis-antisepsis, nosocomialis surveillance fogalmait, a szelektív hulladékgyűjtés lényegét és menetét.

b. képesség: Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok felismerésére, azok megelőzésében való közreműködésre. Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat. Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni és elláttatni. Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában kórokozótól függően mintavétel alkalmazására.

c. attitűd:

d. autonómia és felelősség:

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

a. tudás: Részletesen ismeri a mikrobiológia tárgyát, feladatait, felosztását, a mikrobák felosztását, és mindazon jellemzőit, amelyek lényegesek a fertőzések kialakulásában. Széles körűen ismeri a mikroorganizmusok, mint kórokok kimutatásának és elpusztításának lehetőségeit, a mintavétel szabályait, a mintavétel módját.

b. képesség: Képes az asepsis-antisepsis szabályai és a nozokómiális surveillance kritériumai, valamint az elkülönített hulladékgyűjtés szabályai szerint a munkafolyamatokat ellátni, valamint a higiénés szükségletek kielégítésével kapcsolatos (az intézményben alkalmazandó eszközök, eljárások) feladatok ellátására. Képes mikrobiológiai ismeretei birtokában a fertőző betegségek és járványok megelőzésére, felismerésére.

c. attitűd: Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat (szeminárium).

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat (szeminárium) modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Elmélet

- 1. hét** A mikrobiológia tárgya, felosztása és rövid története. A nagy történelmi járványokat okozó mikroorganizmusok. A mikroorganizmusok jelentősége a természetben és iparban, helyük az élővilágban. Humán mikrobiológia tárgya, felosztása.
- 2. hét** Általános bakteriológia. A baktériumok alaki és élettani tulajdonságai. Gömb alakúak, pálcák és spirális alakú baktériumok. Kimutatási módszerek. Gram-festés. Mikroszkópos vizsgálatok. A baktériumok ellenálló képessége fizikai és kémiai hatásokkal szemben. A baktériumok szaporodása és tenyésztése.
- 3. hét** Általános bakteriológia. A baktériumok anyagcseréje és biokémiai tevékenysége. Aerob és anaerob baktériumok. A sterilizálás és fertőtlenítés elmélete és gyakorlata. Az antibiotikumok és kemoterápiás szerek, hatásmechanizmusok. A baktériumok kórokozó tulajdonsága. A kórokozó behatolása, a fertőzés kapui. A fertőzés lefolyása, szakaszai. Toxinok.
- 4. hét** Részletes bakteriológia. Gram-pozitív coccusok. Micrococcaceae: Staphylococcusok, streptococcusok. Morphológia, tenyésztés, biokémiai tulajdonságok, rezisztencia, antigénszerkezetük, patogenitás. Gram-negatív coccusok: Neisseria gonorrhoeae, Neisseria meningitidis. Morphológia, tenyésztés, biokémiai tulajdonságok, rezisztencia, antigénszerkezetük, patogenitás
- 5. hét** Részletes bakteriológia Gram-negatív baktériumok. Enterobacteriaceae. Escherichia csoport. Klebsiella-csoport. Salmonella –csoport. Proteus-csoport. Shigella-csoport. Campylobacter. Helicobacter pylori. Morphológia, tenyésztés, biokémiai tulajdonságok, rezisztencia, antigénszerkezetük, patogenitás
- 6. hét** Részletes bakteriológia. Spirochetaceae. Treponema pallidum. Corynebacteriaceae. Brucellaceae. Haemophilus. Chlamydia. Rickettsia. Gram-pozitív spóra képző pálcák. Clostridiumok. Bacillus anthracis. Morphológia, tenyésztés, biokémiai tulajdonságok, rezisztencia, antigénszerkezetük, patogenitás.
- 7. hét** Parazitológia. Általános parazitológiai ismeretek. A paraziták gazdaszervezetbe hatolásának módjai. A paraziták által okozott károsodások. Protozoonok: általános tudnivalók.
- 8. hét** Részletes parazitológia. Székletből kimutatható protozoonok. Amoeba-félék, flagelláták, ciliáták. Morphológia, rezisztencia, patogenitás, terjedés. Vérből és szövetekből kimutatható protozoonok ismertetése. Malária plazmódiumok. Toxoplasma gondii. Morphológia, patogenitás, kimutatási módszerek.
- 9. hét** Részletes parazitológia. Fonálférgék (nematoda). Enterobius vermicularis. Strongyloides stercoralis. Trichuris trichiura. Ascaris lumbricoides. Galandférgék (Cestoidea). Morphológia, parazita férgék által okozott károsodások. Kimutatási módszerek.
- 10. hét** Mikológia. A gombák általános tulajdonságai. Morphológia. A gombasejt szerkezete. Biológiai tulajdonságok. A mycosisok osztályozása. Dermatomycosisok. Dermatophyton gombák.
- 11. hét** Részletes mikológia. Szisztémás mycosisok. Sarjadzógombás megbetegedések. Candidia. Cryptococcus. Penészgombák. Aspergillus. Mucor. Dimorf-gombák. Histoplasma capsulatum. Sporothrix schenckii. Coccidioides immitis.
- 12. hét** Általános virológia. A vírusok fogalma, jellemzése. A vírust meghatározó kritériumok. A virionok szerkezete. A vírusok osztályozása. A vírusok szaporodása.

Kimutatási módszerek, vírusszerológiai vizsgálatok. A vírusok ellenállóképessége. Emberi daganatok és a vírus.

- 13. hét** Részletes virológia. DNS vírusok. Adenovírus. Herpes simplex vírus. Varicella vírus. Epstein-Barr vírus. Variola és vakcinia vírus. RNS vírusok. Rubeola vírus. Influenza vírus. Mumps vírus. Morbilli vírus. Hepatitis vírusok. AIDS-vírusok (HIV)
- 14. hét** Immunitástan. Antigének. Ellenanyagok. Az immunrendszer sejtjei és szövetei. Az immunválaszban résztvevő szervek. Az immunválasz folyamata. Humorális immunválasz. Celluláris immunitás. A szervezet védekezése a mikrobákkal szemben. Védőoltások. Foglalkozáshoz kötött védőoltások. Életkorhoz kötött kötelező védőoltások. Oltási naptár.

Gyakorlat

- 1. hét** Mikrobiológiai laboratóriumi biztonsági rendszabályok és munkavédelmi eljárások.
Személyi, tárgyi és higiénés rendszabályok, teendők fertőző anyaggal történt szennyezés esetén. Tűzrendészeti előírások.
- 2.hét** Sterilizálás. Fogalma, alkalmazási terület, jelentősége a mikrobiológiai gyakorlatban. Fertőtlenítési eljárások. Korszerű mikrobiológiai laboratóriumi eszközök, berendezések használata. Mikrobiológiai laboratóriumban végzett vizsgálatok.
- 3-4.hét** Humánbakteriológiai mintavételi eljárások. Mintavevő eszközök. Az egyes vizsgálati anyagok vételéhez előkészítendő felszerelés. A bakteriológiai laboratóriumba érkező vizsgálati anyagok feldolgozásának általános szabályai. A minta feldolgozása tárolásig. Átvételi korlátozások. Vizsgálatkérő lap bakteriológiai vizsgálatokhoz.
- 5-6.hét** Baktériumok alaki tulajdonságainak vizsgálata. Baktériumok tenyésztése. Táptalajok. Táptalajok leoltása, szélesztése, átoltása. Baktériumok telepmorfológiájának vizsgálata.
- 7.hét** Gram-festés. Gram-pozitív, Gram-negatív baktériumok.
- 8-9.hét** Differenciáldiagnosztika. Baktériumok biokémiai tevékenységének vizsgálata. Baktériumok azonosítása. Kimutatási módszerek (biokémiai, szerológiai és egyéb módszerek). Antibiotikum érzékenység meghatározása. Az emberi test normál baktérium-flórája.
- 10-11.hét** A parazitológiai laboratóriumba érkező vizsgálati anyagok feldolgozása. Részletes mintavételi eljárások. Vizsgálati anyagok besorolása. Kimutatási módszerek. Protozoológiai vizsgálatok, helminthológiai vizsgálatok, egyéb parazitológiai vizsgálatok. Vizsgálati eredmények kiadása.
- 12.hét** Mikológiai mintavétel. Mikológiai minták feldolgozása. Differenciáldiagnosztika. (Dermatophytonok, penészgombák, sarjadzógombák identifikálása.) Antimikotikum érzékenységi vizsgálata. Eredményközlés.
- 13.hét** Virológiai vizsgálatok. Vírusok tenyésztése, vírusszaporodás jelei, vírusszerológiai eljárások - elméleti áttekintés. Vizsgálati anyagok vétele vírusok kimutatására és izolálására. Vírusfertőzések laboratóriumi diagnózisa. Eredményközlés.
- 14.hét** Klinikai szituációk (noscomiális fertőzés, halmozódás, izolátumok klinikai relevanciájának értékelése) modellezése. Társadalombiztosítási finanszírozás.

Kötelező irodalom:

Barcs István - Kulja András: Mikrobiológia, Nyíregyháza, 2007

Ajánlott irodalom:

Jurányi R.: Általános mikrobiológia, parazitológia Bp., OTKE 1988.

Jurányi R.: Mikrobiológiai és parazitológiai gyakorlatok, Bp, Medicina 2002.

Mikrobiológia. Oktatási segédanyag, Szerk.: Kulja András 2002.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, a gyakorlaton (szemináriumon) való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Munka-, tűz- és balesetvédelem	
A tantárgy angol neve: Occupational, fire and injury protection	
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárvány Attila	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKAT-113-00N EKAT-113-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0
Kredit:	0
Vizsgakövetelmény:	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak/Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Egészségügyi szervező alapszak/Szociális munka alapszak/Egészségügyi Szociális Munka Mesterszak/Egészségügyi tanár/Szociális Munka és Szociális Gazdaság Mesterszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Őszi félévekben

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kritérium követelmény

Oktató/k/ névsora:

Fazekas Gyula

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatók ismerjék meg a munka-, tűz- és balesetvédelemmel kapcsolatos legfontosabb hazai jogszabályokat illetve a munkakörükhöz kapcsolódó speciális szabályokat. Ismerjék a munkavédelemben alkalmazott eszközök és módszerek használatát.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, tűzvédelmi előírásokat, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat, és az uniós szabályokat, ismeri a munkavállaló egészségét, és

biztonságát veszélyeztető kockázatokat, és a munkaeszközök biztonságos használatát.

b. képesség:

Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, tűzvédelmi és balesetvédelmi/környezetvédelmi előírásokat.

c. attitűd:

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Oktatás típusa:

Előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70%-30%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentációk. Az előadások anyaga megtalálható a Moodle rendszerben.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

I. félév

1. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok
- A munkavédelmi törvény, kockázatértékelés, kapcsolódó jogszabályok
- Munkavédelmi Szabályzat
- Országos Tűzvédelmi Szabályzat és kapcsolódó jogszabályok
- Tűzvédelmi Szabályzat
- Összefoglalás

2. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés
- Üzemi baleset, sérülés (kvázi-, úti-, üzemi baleset), jelentési kötelezettség, kivizsgálás, kártérítés
- Foglalkozási megbetegedés, foglalkozási ártalom

- Tűzjelzés, Tűzriadó terv, műszaki felülvizsgálatok

- Összefoglalás

3. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Betegemelés, betegmozgatás, betegemelő eszközök

- Éles, hegyes eszközök használata, tűszúrásos balesetek protokollja, higiénés előírások

- Tűzoltó készülékek, eszközök, gázpalackok kezelése, szállítása

- Összefoglalás

3. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Higiénés előírások, sterilizálás, fertőtlenítés munkavédelmi szabályai

- Védőöltözet, védőeszközök, védőfelszerelések használata

- Tűz- és munkavédelmi biztonsági jelek

- Összefoglalás

4. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Sajáttulajdonú eszközök használatának szabályai

- Foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálatok rendje, védőoltás

- Tűz- és füstgátló nyílászárók, tűz- és füstszakaszhatár

- Összefoglalás

5. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Tűz- és munkavédelmi ápolási előírások betartása, betegmagatartás kezelése

- Elektromos berendezések (orvostechnikai, irodatechnikai, háztartási, stb.) használatának szabályai

- Dohányzás szabályai, nyílt lánggal történő munkavégzés

- Összefoglalás

6. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Veszélyes hulladékok kezelésének, gyűjtésének szabályai

- Tűgyűjtők használata

- Raktározás, tárolás tűz- és munkavédelmi szabályai

- Összefoglalás

7. hét (2 x 45 perc, 2 tanóra)

- Ismétlés, visszakerdezés

- Munkaköri leírásban foglaltak betartása

- Egészségügyi Válsághelyzeti Terv

- Közművek kezelőelemei

- Összefoglalás

Kötelező irodalom:

- 1993. évi XCIII. törvénya munkavédelemről

- 51/2013. (VII. 15.) EMMI rendelet az egészségügyi szolgáltatás keretében használt, éles vagy hegyes munkaeszközök által okozott sérülések megelőzésére, az ilyen eszközök használatából eredő kockázatok kezelésére, valamint az egészségügyi tevékenységet végző személyek tájékoztatására és képzésére vonatkozó követelményekről

- 4/2009. (III. 17.) EüM rendelet az orvostechnikai eszközökről

- 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

- 1/2002. (I. 11.) EüM rendelet az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről

Ajánlott irodalom:

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A Moodle rendszerben sikeres (legalább 60%) tesztvizsga teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Kósa Zsigmond
Eü. tanár szakfelelős

Dr. Szoboszlai Katalin
Eü. szoc. munka
mesterképzési szak szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka és szoc. gazdaság
mesterképzési szak szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Nőgyógyászat I-V.					
A tantárgy angol neve: Gynaecology I-V.					
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék					
Tantárgyfelelős neve: Dr. Birinyi László					
Ajánlott félév:	IV.	V.	VI.		VII.
	I.	II.	III.	IV.	V.
Tantárgyi kód:	EKVM-147-01N EKVM-147-01L (Szülésznő szakirány)	EKVM-147-02N EKVM-147-02L (Szülésznő szakirány)	EKVM-147-03N EKVM-147-03L (Szülésznő szakirány)	EKVM-147-04N EKVM-147-04L (Ápoló szakirány)	EKVM-147-05N EKVM-147-05L (Szülésznő, Védőnő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	2+0	2+0	1+0	1+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	10+0	10+0	5+0	5+0
Kredit:	3	3	3	1	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Élettan-kórélettan II. Gyógyszertan I.	Nőgyógyászat I.	Nőgyógyászat II.	Élettan-kórélettan II. Gyógyszertan I.	Élettan-kórélettan II.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező: Nőgyógyászat I-IV.

Kötelezően választható: Nőgyógyászat V.

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai: I-IV.

A tantárgy tanításának célja, hogy az orvostudomány és az ápolástudomány jelenlegi ismeretei szerint nőgyógyászati ismereteket nyújtson a hallgatóknak és készítse fel őket arra, hogy azokat a gyakorlatban a nőbetegek ápolása-gondozása során alkalmazni tudják. Nyújtson a gyakorlati képességek megszerzéséhez szükséges elméleti alapokat.

Nőgyógyászati ismereteik birtokában legyenek képesek tanácsadó, felvilágosító tevékenységet folytatni a megelőzés érdekében.

V.

A résztvevők megismerik a gyermeknőgyógyászati ellátás speciális szempontjait, a gyermek- és serdülőkorban előforduló leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket, ezek kezelésének lehetőségeit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Nőgyógyászat I. (Szülész-nő szakirány):

a. tudás:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életciklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.
- Széleskörű tudással rendelkezik a női egészségről, annak tényezőiről, az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a szexuális és reproduktív egészség területeit, a családtervezés fogalmát, célját, folyamatát, feladatait, a korszerű fogamzásgátlás elvét, módszereit, technikáját.
- Ismeri a nőgyógyászati onkológiai szűrővizsgálat rendjét és módszereit.
- Ismeri a szakterület szakmai szókincsét.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes szakterületén rutin szakmai problémák azonosítására, analitikus és szintetikus gondolkodásra, a nőbeteg, várandós sajátos szükségleteinek feltárására, prioritások felállítására.
- Támogatja az egészséges családi élet megvalósítását, a pozitív és negatív családtervezés folyamatát, képes egészségnevelő feladatok ellátására, segítő, tanácsadó kommunikáció alkalmazására.
- Képes nőgyógyászati onkocitológiai mintavétel önálló elvégzésére.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.

d. autonómia és felelősség:

- Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan, vagy team tagjaként.

Nőgyógyászat II. (Szülész-nő szakirány):

a. tudás:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életciklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.
- Ismeri a nőgyógyászati kórképek diagnosztikáját, azok vizsgálati módszereit, a kezelés elveit, módjait, eljárásait, a prevenció és a rehabilitáció lehetőségeit, valamint az öregedés anatómiai és fiziológiai jelenségeit, a menopausa hatásait a mentális és fizikai egészségre.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészet-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes szakterületén rutin szakmai problémák azonosítására, analitikus és szintetikus gondolkodásra, a nőbeteg, várandós sajátos szükségleteinek feltárására, prioritások felállítására.
- Képes a diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére, eredményeinek értékelésére és dokumentálására.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Nőgyógyászat III. (Szülész nő szakirány):

a. tudás:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életciklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.
- Ismeri a nőgyógyászati kórképek diagnosztikáját, azok vizsgálati módszereit, a kezelés elveit, módjait, eljárásait, a prevenció és a rehabilitáció lehetőségeit, valamint az öregedés anatómiai és fiziológiai jelenségeit, a menopausa hatásait a mentális és fizikai egészségre.
- Rendelkezik a szülészeti és nőgyógyászati műtétek, invazív beavatkozások kivitelezésének és elveinek alapszintű ismereteivel. Ismeri a műtéti érzéstelenítés módszereit és lehetséges szövődményeit, az aszeptikus munkavégzést és a sterilitást.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészeti-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes a megfelelő szakmai eljárások és protokollok alkalmazására.
- Képes a nőbeteg műtétre történő felkészítésére, előkészítésére és a műtét utáni ápolási teendők szakszerű kivitelezésére.
- Képes a szülészeti-nőgyógyászat területét érintő átfogó és speciális összefüggések, tudományos ismeretek megértésére és alapfokú elemzésére.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.

d. autonómia és felelősség:

Nőgyógyászat IV. (Ápoló szakirány)

a. tudás:

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó

vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

- Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

b. képesség:

- Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.
- Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

c. attitűd:

d. autonómia és felelősség:

Nőgyógyászat V. (Gyermeknőgyógyászat) (Szülésznő szakirány):

a. tudás:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életciklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.
- Ismeri a szexuális és reproduktív egészség területeit, a családtervezés fogalmát, célját, folyamatát, feladatait, a korszerű fogamzásgátlás elvét, módszereit, technikáját.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészet-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Támogatja az egészséges családi élet megvalósítását, a pozitív és negatív családtervezés folyamatát, képes egészségnevelő feladatok ellátására, segítő, tanácsadó kommunikáció alkalmazására.

c. attitűd:

- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

d. autonómia és felelősség:

Nőgyógyászat V.(Gyermeknőgyógyászat) (Védőnő szakirány)

a. tudás:

- Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.
- Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.
- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.

b. képesség:

- Képes a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására.
- Képes a várandós anyák (jogszályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.
- Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

c. attitűd:

- Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.
- Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra.
- Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

d. autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
- Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.
- A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.
- Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.
- Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
- Önállóan vagy team tagjaként beteg-educációt végez.
- Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Oktatás típusa:

Elmélet, gyakorlat

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal

Gyakorlat: szaktantermi demonstráció

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

A tantárgy tartalma:

IV. félév
Nőgyógyászat I.
(Szülésznő szakirány)

Elmélet

Hét

1. Nő életszakaszai,
2. Demográfia, családtervezés.
3. Család tervezés, fogamzásgátlás, Hagyományos és intrauterin eszköz
4. Nőgyógyászati kórelőzmény Nőgyógyászati vizsgálat. Méhnyak vizsgálata – kolposkópia, cytológia, Papanicolaou-Bethesda. Kiegészítő vizsgálatok: Képpalkotó, laboratóriumi, szövettani, cytológiai.
5. Nemi differenciálódás – zavarainak okai.
Női nemiszervek fejlődési rendellenességei. Emlő fejlődési rendellenességei.
6. Ovarialis endometrialis ciklus.
7. Amenorrhoeák
8. Ciklus. Vérzészavarok, felosztásuk.
9. Dysmenorrhoea - PMS
10. Endometriosis.
11. Sterilitas infertilitas. Ok, kivizsgálás.
12. Asszisztált reprodukciós technikák.
13. Terhesség-megszakítás.
14. Meddővétel.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Lampé L.: Szülésznők könyve. Medicina Kiadó Budapest, 2013.
Papp Z.(szerk.): A szüléset-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Bp. 2009.
Papp Z.(szerk.): Szüléset-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Smith – Temple J., Johnson J. Y.: Gyakorlati ápolástan. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Hernádi Z.: Nőgyógyászati onkológia. Therapia Kiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben 3 zárthelyi dolgozat, melynek értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadásokon való részvétel ajánlott. 3 megírt zárthelyi dolgozat.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban és/vagy szóban.

V. félév
Nőgyógyászat II.
(Szülésznő szakirány)

Elmélet

Hét

1. Változás kora. Menopausa, Senium.
Élettani és kóros folyamatok. Hormonpótlás.
2. A méh süllyedése, előesése. Cystocele, rectocele, enterocele.
Húgycső, hólyag, vese betegségei. Incontinentia.
3. Alsógenitális tractus betegségei gyermek- és felnőttkorban.
4. Felsőgenitális tractus betegségei.
5. Szexuális úton terjedő betegségek I.
6. Szexuális úton terjedő betegségek II.
7. Graviditas extrauterina.
8. Onkológiai alapfogalmak.
9. Onkológiai betegségek. Szűrés. Kivizsgálás. Megelőzés. Onkocytológiai kenetvétel
10. Vulva jóindulatú, rosszindulatú tumorai.
11. Vagina jóindulatú, rosszindulatú tumorai
12. Méhnyak jóindulatú, rosszindulatú tumorai. Rákmegelőző állapotok.
13. Méhnyakrák
14. Méhtest jóindulatú tumorai

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Lampé L.: Szülésznők könyve. Medicina Kiadó Budapest, 2013.
Papp Z.(szerk.): A szüléset-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Bp. 2009.
Papp Z.(szerk.): Szüléset-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Smith – Temple J., Johnson J. Y.: Gyakorlati ápolástan. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Hernádi Z.: Nőgyógyászati onkológia. Therapia Kiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben 3 zárthelyi dolgozat, melynek értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadásokon való részvétel ajánlott. 3 megírt zárthelyi dolgozat.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban és/vagy szóban.

VI. félév
Nőgyógyászat III.
(Szülésznő szakirány)

Elmélet

Hét

1. Méhestrák.
2. Ovarium tumorok felosztása, jellemzőik, stádiumai
3. Ovarium, (funkcionlis tömlők) jóindulatú tumorai. Ovarium tumorokról általában.
4. Emlő jóindulatú tumorai
5. Emlőrák
6. Radio chemoterapia
7. Műtéti javallat – ellenjavallat. Preoperatív kivizsgálás.
8. Betegtájékoztatás. Beleegyező nyilatkozat. Előkészítés. Sebellátás. Gyógyulás.
9. Hüvelybemenet, szeméremtest, méhnyak műtétei.
10. Prolapsus. Méhsüllyedés. Incontinentia.
11. Hasi méheltávolítás
12. Hysteroscopia. Hysterotomia.
13. Laparoscopia. Laparotomia.
14. Postoperatív szövődmények.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Papp Z.(szerk.): A szüléset-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Bp. 2013.
Papp Z.(szerk.): Szüléset-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Smith – Temple J., Johnson J. Y.: Gyakorlati ápolástan. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Hernádi Z.: Nőgyógyászati onkológia. Therapia Kiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben 3 zárthelyi dolgozat, melynek értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadásokon való részvétel ajánlott. 3 megírt zárthelyi dolgozat.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban és/vagy szóban.

Nőgyógyászat IV.
(Ápoló szakirány)

Elmélet

Hét

1. Nőgyógyászati kórelőzmények. Kivizsgálás. Rákszűrés. Kiegészítő vizsgálatok.
2. Az ovarium és endometrialis ciklus. Vértérszavarok.
3. Női nemiszervek egyéb működési zavarai: dysmenorrhoea, endometriosis, PMS.
4. A női szervezet életszakaszai.
5. Sterilitas, infertilitas, asszisztált reprodukciós technikák.
6. Magyarország és a világ demográfiai változásai.
7. Családtervezés. Fogamzásgátlás. Terhességmegszakítás. Iu. eszközök. Meddővétel.
8. A változás kora. Hormonpótlás.
9. A méh süllyedése, előesése. Vizeletcsepegés.
10. Méhen kívüli terhesség.
11. Szexuális úton terjedő betegségek.
12. Alsó-felső genitális traktus betegségei.
13. Onkológiai alapfogalmak. Női nemiszervek daganatai, kemotherapia.
14. Nőgyógyászati műtétek javallatai – ellenjavallatai. Kivizsgálás. Tájékoztatás.
Előkészítése. Sebellátás. Sebgyógyulás.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Lampé László: Szülészeti-nőgyógyászat I-II.-III. Medicina Bp. 1992.
Papp Z.(szerk.): A szülészeti-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Bp. 2009.
Papp Z.(szerk.): Szülészeti-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Smith – Temple J., Johnson J. Y.: Gyakorlati ápolástan. Medicina Kiadó, Budapest, 1997.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Hernádi Z.: Nőgyógyászati onkológia. Therapia Kiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Évközben íratott zárthelyi dolgozat(ok), melynek értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadásokon való részvétel ajánlott. A gyakorlatokon való részvétel kötelező. Megírt zárthelyi dolgozat.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban és/vagy szóban.

VII. félév

Nőgyógyászat V. (Gyermeknőgyógyászat)

(Szülésznő szakirány, Védőnő szakirány)

Elmélet

Hét

1. Betegvizsgálat a gyermeknőgyógyászatban A nemi szervek anatómiája
2. Az élettani és kóros nemi érés
3. A menstruációs ciklus fiziológiája
4. Vértérszavarok

-
5. Endometriosis, dysmenorrhoea
 6. Fiatalkori fogamzásgátlás
 7. Gyulladásos megbetegedések
 8. Szexuális úton átvihető fertőző betegségek
 9. Fejlődési rendellenességek
 10. Jóindulatú daganatok
 11. Fiatalkorúak terhessége, szülése
 12. Az ultrahang szerepe a gyermeknőgyógyászati ellátásban
 13. Műtétes beavatkozások a gyermeknőgyógyászatban
 14. Nőgyógyászati malignus betegségek a gyermek- és serdülőkorban

Kötelező irodalom:

Borsos Antal (szerk.): Gyermeknőgyógyászat. Golden Book Kiadó, Budapest, 1998.
Papp Z.(szerk.): A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Bp. 2009.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Szóbeli számonkérés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Szóbeli és írásbeli

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban és/vagy szóban.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Birinyi László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Nővédelem és várandósgondozás módszertana	
A tantárgy angol neve: Methodology of Women 's Protection and Pregnant Care	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Rákóczi Ildikó	
Ajánlott félév:	III
Tantárgyi kód:	EKVM-163-00N EKVM-163-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	28+28+28/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+10+10
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/k/ névsora:
Rákóczi Ildikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiepíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott szakmai elvárások, illetve követelményeket.
- A tantárgy célja és feladata a hallgatók ismerjék meg és sajátítsák el a védőnői rendszer működését, a védőnői ellátást meghatározó jogforrások rendszerét Ismerjék a nővédelmi gondozás, ellátás rendszerét.
- Megismertesse a várandósgondozás folyamatának általános szempontjaival, valamint felkészítse a hallgatókat a szakmaközi és ágazatközi szakemberekkel történő együttműködésre.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait. Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.

Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.

Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b. képesség:

Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

Képes a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására.

Képes a várandós anyák (jogszabályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és színterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra.

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

d. autonómia és felelőség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt.

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.

Társadalmi érzékenységen alapuló közösségi felelősségérzettel és önálló feladatvállalási igénnyel rendelkezik.

Felelősséggel használja a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenció modelleket.

Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja.

Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.

Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
Önállóan vagy team tagjaként beteg-edukációt végez.
Tudatosá válik a másság elfogadása. Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.
Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.
Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.
Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor, írásvetítő, tv, video,

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: Dohányzási szokások és az elektromos cigaretta használata a felsőoktatásban tanuló hallgatók körében. A fiatalok családtervezési hajlandósága. Dohányzás hatása a magzat méhen belüli fejlődésére. Időelőtti és alacsony testtömegű születés vizsgálata. Várandósok egészségmagatartásának vizsgálata.

A tantárgy részletes leírása:

A hallgatók ismerjék meg a védőnő növédelemben betöltött szerepét, a nők biológiai sajátosságait figyelembe véve a fogamzó képesség előtti, valamint a termékenység ciklus közötti és a fogamzóképes kor utáni feladatokat. Megismerik a családtervezés és a reprodukív egészségfejlesztésben nélkülözhetetlen jelenlétüket, a szűrővizsgálatok rendszerét és a kompetenciájukba tartozó feladatuk ellátását. A prekoncepcionális gondozás kiterjesztésének fontosságát. Felkészíteni a várandós gondozás szakfeladatának ellátására.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elméleti órák tematikája:

1-2. óra: A növédelmi gondozás célja. Védőnő növédelmi feladatai. Védőnői méhnyakszűrés.

-
- 3-4. óra:** A serdülők felkészítése a reprodukcióra, párkapcsolatok kialakítás. Szexuális nevelés, védőnő feladatai.
- 5-6. óra:** Családtervezés. Optimális családtervezés, felkészülés a fogamzásra Védőnő családtervezési tanácsadás
- 7-8. óra:** Felkészülés a várandósságra. Praeoptionalis gondozás.
- 9-10. óra:** Prevenció és a hazai népesség reprodukciós egészségkultúrája.
- 11-12. óra:** 1992. évi LXXIX. törvény a magzati élet védelméről. Családvédelmi Szolgálat feladata.
- 13-14. óra:** Szülészeti helyzet a XIX. század fordulóján. A Hagyományos bábaság megteremtése.
- 15-16. óra:** Vulnerábilis népességcsoportok a szülészetben.
- 17-18. óra:** 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelet a várandósgondozásról, (várandós gondozás célja, módszerei). A várandósgondozás szervezeti felépítése.
- 19-20. óra:** A várandós anya védőnői gondozása, családlátogatás.
- 21-22. óra:** Fiatal,- és idős életkorú várandósok gondozásának szempontjai.
- 23-24. óra:** Koraszülés-Prevenció lehetősége.
- 25-26. óra:** Az alacsony születési testtömeg, annak megelőzési lehetősége. Retardált magzat-prevenció lehetősége.
- 27-28. óra:** Rizikótényezők (fertőzések, egyéb betegségek, dohányzás, alkohol, gyógyszerek stb.) elkerülés, csökkentés, megszüntetés a várandósság alatt. Dohányzó várandósok. Védőnő feladata a minimál intervencióban

Gyakorlati órák tematikája:

- 1-2. óra:** Nővédelmi gondozási tervkészítésnek szempontjai, gyakorlati kivitelezése. Védőnői méhnyakszűrés a gyakorlatban (Három Nő című. oktató film).
- 3-4. óra:** Szűrővizsgálatok jelentősége. Önvizsgálat fontossága, és annak oktatása, védőnő feladatok megismerése.
- 5-6. óra:** Referátumok készítése, és annak interpretációja, megadott témában.
- 7-8. óra:** Referátumok készítése, és annak interpretációja, megadott témában
- 9-10. óra:** Fogamzásgátlás és a családtervezés a területi védőnői munkában. Gyakorlati megvalósítás lehetősége.
- 11-12. óra:** A hatályos magzátvédelmi törvény, mint lehetőség, korlát a védőnő kompetenciáján belül.
- 13-14. óra:** Referátumok készítése, és annak interpretációja, megadott témában
- 15-16. óra:** Referátumok készítése, és annak interpretációja, megadott témában
- 17-18. óra:** Egészségügyi dokumentáció megismerése. Várandós nyilvántartásba vétele. Első találkozás a gondozottal.
- 19-20. óra:** Várandós gondozás első trimeszterben. látogatás az otthonában (helyzetgyakorlatok, esettanulmány).
- 21-22. óra:** Várandós gondozás második trimeszterbe, látogatás az otthonában (helyzetgyakorlatok, esettanulmány)
- 23-24. óra:** Várandós gondozás harmadik trimeszterben, látogatás az otthonában (helyzetgyakorlatok, esettanulmány)
- 25-26. óra:** Kórházi védőnő feladatainak megismerése.
- 27-28. óra:** Védőnő feladata a minimál intervencióban. A várandósok dohányzás leszokásának támogatása.

Területi védőnői gyakorlat: 28 óra

A hallgató ismerje meg a védőnői feladatait az alábbi területen:

Nővédelem:

A hallgató ismerje meg

A családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás.

Az anyaságra való felkészülés segítése.

A lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módja.

Amennyiben rendelkezik a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzésének jogosultságával ismertesse a hallgatóval annak szervezési feladatait és lehetőség szerint mutassa be annak gyakorlati megvalósítását.

Várandós tanácsadás

A hallgató figyelje meg

A tanácsadót (berendezések, eszközök).

A tanácsadás előkészítését, lebonyolítását, befejezését.

A védőnő gondozott kapcsolatát.

Először jelentkező várandós nyilvántartásba vételét.

A várandós anya gondozási könyvet, annak tartalmi követelményeit.

Várandósok nyilvántartását, egészségügyi dokumentációját.

Az oktató védőnő tanácsait.

A vizsgálatokra utalás módját.

Várandós látogatás, I-II-III harmadban.

A hallgató figyelje meg

Várandós anyák gondozását a jogszabályban foglaltak szerint.

Gondozási terv készítésének szempontjait.

A látogatás tervezésének, látogatásra való felkészülés módját.

A várandósság I-II-III harmadában végzendő vizsgálatokat.

A védőnői-gondozott közötti kapcsolatot, kommunikációt.

A várandós állapotára adott célzott tanácsokat.

A hallgató számára előírt dokumentációs feladat:

Vezessen látogatási előjegyzési könyvet.

Készítsen nővédelmi-, várandósanya gondozási tervet.

A védőnő feladatairól ezen belül a nővédelem vagy a várandós gondozás egy-egy kiemelt tevékenységéről készítsen dolgozatot. Terjedelme 3-4 oldal, a szakdolgozat általános formai követelményei szerint.

Kötelező irodalom:

- Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
- Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
- Start. Új védőnői módszerek a koragyermekkorai fejlődési eltérések felismerésében és gondozásban Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014.
- Őrzök. Egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve. OTH. Budapest, 2014.
- [Raffai Jenő](#), [Hidas György](#), [Vollner Judit](#).Lelki. köldökzsinór - Beszélgetek a kisbabámmal Helikon Kiadó, 2015

- A védőnő preventív alapfeladatai, kötelezettsége és felelőssége a megelőző ellátásban Odor Andrea (országos vezető védőnő, Országos Tisztifőorvosi Hivatal) Budapest 2004.
- Papp Zoltán. A várandós gondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
- Joubert Kálmán – Zsákai Annamária – Berkó Péter. Születéskori testtömeg-, testhossz- és BMI -standardok a 2000–2012. évi országos élveszületési adatok alapján, Magyarországon. [file:///C:/Users/deek1/Downloads/2658-2515-1-PB%20\(6\).pdf](file:///C:/Users/deek1/Downloads/2658-2515-1-PB%20(6).pdf)
- Egészségügyi szakmai irányelv – A dohányzásról való leszokás támogatásáról Emberi Erőforrások Minisztériuma – Egészségügyi Államtitkárság Egészségügyi Szakmai Kollégium.

Egészségügyi ágazati rendeletek

- 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
- 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelt a várandósgondozásról
- **Törvények:**
- 1992. évi LXXIX. törvénya magzati élet védelméről

Ajánlott irodalom:

- Falus F. Egészséges életmód tudatos epigenetika. Sokszínű egészségtudatosság Értsd, csináld, szeresd. Budapest: SpringMed; 2015. p. 17–22.
- Acta Medicinæ et Sociologica Vol.6. No.16. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyháza, 2015.
- A Magyar Védőnők Egyesülete szakmai tájékoztatója-Védőnő folyóirat
- Global Nutrition Targets 2025 Low Birth Weight Policy Brief. http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/149020/2/WHO_NMH_NHD_14.5_eng.pdf?ua=1
- The European health report 2012 Charting the way to well-being. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0004/197113/EHR2012-Eng.pdf?ua=1
- Egészségügyi Minisztérium, Földes B. Szülészeti rendtartás statisztikájának adatai 1931 -1972. Budapest

Törvények:

- [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről](#)
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Eredményes (60% feletti) zárhelyi dolgozat a 16. órát követően. Az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részvétel. Referátumok készítése és interpretálása.
28 óra területi védőnői gyakorlat teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli kollokvium

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Rákóczi Ildikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Patológia I.	
A tantárgy angol neve: Pathology I.	
Tanszék neve: Elméleti és Integratív Egészségtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Francz Mónika	
Ajánlott félév:	II.
Tantárgyi kód:	EKEE-123-01N, EKEE-123-01L
Nappali tagozat heti óraszám:	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+5
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Funkcionális anatómia I-II.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Egészségügyi szervező alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, alapozó egészségtudományok

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint

A tantárgy általános és speciális céljai:

Alapvető pathológiai fogalmak elsajátítása. A fontosabb kórképek etiológiájának, patomechanizmusának megértése. A klinikai ismeretek megalapozása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Ápolás és betegellátás alapszakon:

- tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, ismeri azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát. Ismeri a gyakoribb betegségek jellegzetes makro- és mikroszkópos, strukturális elváltozásait.

-
- b. **képesség:** Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán. Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
 - c. **attitűd:**
 - d. **autonómia és felelősség:**

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon:

- a. **tudás:** Részletekbe menően ismeri a szervrendszereket felépítő struktúrákat, a szervrendszerek mikroszkópos és makroszkópos felépítését, a képletek felszíni struktúráit, a szervezet élettani és kóros működését, azok szabályozását, és a szervezetben lejátszódó kóros folyamatok kóroktanát.
- b. **képesség:** Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.
- c. **attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- d. **autonómia és felelősség:**

Egészségügyi szervező alapszakon:

- a. **tudás:** Klinikai ismereteinek birtokában megérti az egyes betegségek természetét, ismeri az egészségügyi ellátórendszer felépítését, és képes rendszerbe foglalni a betegeket és az egészségügyi ellátásokat.
- b. **képesség:** Képes szakmai kommunikációra a szakterületén vagy az egészségügy más területén dolgozó szakemberekkel.
- c. **attitűd:**
- d. **autonómia és felelősség:**

Oktatás típusa:

Előadás, gyakorlat (szeminárium).

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás és gyakorlat (szeminárium) modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma:

Előadás

1. A pathologia fogalma. A pathologia tárgya, célja, helye az orvostudományban.

2. Az abnormalitás különböző szintjei, a betegség oka, mechanizmusa, hatásai, szövődményei.
3. Acut gyulladás. Regeneráció, reparáció.
4. Fertőzések általában. Bakteriális fertőzések. Gomba-, vírus, prion-, protozoon- és féregfertőzések.
5. A keringés általános pathológiája. Shock.
6. Daganatokról általában. Jóindulatú és rosszindulatú daganatok.
7. Mozgató rendszer pathológiája.
8. Szívelégtelenség, formái, következményei.
9. A légzőszervek pathológiája. Haemodynamikai, ér-eredetű és fertőzéses betegségek.
10. Az emésztő traktus betegségei.
11. A vérképzőrendszer pathológiája.
12. Endocrin rendszer pathológiája.
13. A vese és húgyutak pathológiája.
14. A központi idegrendszer gyulladásos és keringési eredetű megbetegedései.

Gyakorlat (Szeminárium)

1. Pathologiai diagnosztika.
2. Adaptációs állapotok, adaptációs mechanizmusok. Sejtkárosodás, sejthalál.
3. Krónikus gyulladás, immunpathologiai mechanizmusok. Autoimmun betegségek.
4. Környezeti ártalmak. Genetikai és fejlődési rendellenességek.
5. Érelmeszesedés, rizikófaktorok. Következmények. Hypertonia. Artériák, vénák betegségei.
6. Daganat nomenklatura és osztályozás. A daganatok diagnosztikája.
7. Perinatalis pathologia.
8. Ischaemiás szívbetegség. Myocardialis infarctus.
9. Idült légútszűkülettel járó tüdőbetegségek. Alveolaris septumot érintő tüdőbetegségek.
10. A máj és hasnyálmirigy pathológiája.
11. A vérszegénység formái. Leukemiák, lymphomák.
12. Cukorbetegség, anyagcsere-betegségek.
13. A nemi szervek pathológiája. Az emlő pathológiája.
14. A központi idegrendszer degeneratív betegségei. Idegrendszeri daganatok.

Kötelező irodalom:

Dr. Szalai Krisztián: Általános és részletes pathologia Kaposvár, PTE-ETK, 2007.

Ajánlott irodalom:

Szende Béla: Pathologia Bp., Medicina 1999.

Robbins: [Kumar, V. - Abbas, A. K. - Aster, J.](#): A patológia alapjai, Medicina, 2013.

[Kumar-Cotran-Robbins: A pathologia alapjai](#), Medicina

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon (szemináriumokon) való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Nincs

A vizsgára bocsátás feltételei:
Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:
Írásbeli, szóbeli

Dátum:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Francz Mónika
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kalapos István
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Pályázatok és tanulmányok írása	
A tantárgy angol neve: Writing of application and studies	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Moravcsik-Kornyicki Ágota	
Ajánlott félév:	IV.
Tantárgyi kód:	EKVM-167-00N EKVM-167-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	0+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	0+5
Kredit:	1
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	-

Az ajánlott tantervben mely /alap-, mester /szakok szerepeltetik?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelezően választható.

Oktató/-k/ névsora:

Moravcsik-Kornyicki Ágota-tanárság

A tantárgy általános és speciális céljai:

A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerik az a támogatások pályázati formáit, az uniós elvárások követelményrendszerét, a projekt- előkészítés és –megvalósítás szakaszait, a fenntarthatósággal kapcsolatos kritériumokat, a pályázatírás általános, szakmai és módszertani követelményét. A hallgatók elsajátítják a pályázati projektek készítésének és megvalósításának ismeretanyagát. Képesek lesznek az egyes programkiírások értelmezésére, a kiírás céljainak megfelelő projektek generálására, a projektterv kidolgozására.

A kurzus további célja a hallgatók megismertetése az akadémiai tanulmány- kézirat-írás folyamatával és normáival. A kurzus a forráskeresés és -kezelés, valamint az írás és a szerkesztés etikai, formai és tartalmi követelményeire vonatkozó szabályok és elvárások ismertetése mellett lehetőséget kínál a kutatást segítő ismeretek átadására, a hallgatók íráskészségének fejlesztésére, illetve pályázatírást könnyítő fogalmak és technikák elsajátítására.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Átfogóan ismeri a bizonyítékokon alapuló ellátás szemléletét, a kutatás, irodalomkutatás folyamatát, az adatgyűjtési módszereket, a statisztikai eredmények értelmezésének, értékelésének menetét, kritikus gondolkodással bír. A hallgatók megtanulják a tudományos kutatás és írás, valamint a pályázatírás alapfogásait.
- b. képesség:** Képes közreműködni bizonyítékokon alapuló, kutatás-módszertani és biostatistikai ismeretekre alapozott, releváns hazai és nemzetközi kutatások eredményeire támaszkodó, szakterületének megfelelő vizsgálatok elvégzésében és azok prezentálásában. Képes az adatok kezelésére, feldolgozására, a kapott eredmények prezentálására. A hallgató legyen képes egy projekt-ötlet megfogalmazására és kidolgozására, a megvalósításhoz szükséges anyagi források felkutatására, a pályázati kiírások értelmezésére, a pályázati anyag elkészítésére.
- c. attitűd:** Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- d. autonómia és felelősség:** Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

60-40%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

A rendelkezésre álló multimédiás eszközök használata. Videó, szóróanyag, szakkönyv. Előadás modern prezentációs technikákkal. Moodle e-learning rendszer használata a tananyagok eléréséhez, továbbá a számonkéréshez.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A szakirodalom folyamatos feldolgozása. Szakdolgozatok, TDK dolgozatok készítése.

A tantárgy részletes leírása:

- 1. hét (1 óra):** A tárgy és a követelmények ismertetése, bevezetés. Támogatási rendszerek, alapok, keretek, intézményrendszer.
- 2. hét (1 óra):** A pályázati lehetőségek megkeresése.
- 3. hét (1 óra):** A pályázatírás alapjai. A pályázatok felépítése, elkészítésük főbb szempontjai; formai és tartalmi követelmények.
- 4. hét (1 óra):** A pályázatírás módszertana: projekttervezés, projektciklus-menedzsment. Külső és belső környezet elemzése, SWOT elemzés készítése. Problémafa és célfa. Logikai keretmátrix, indikátorok kialakítása.
- 5. hét (1 óra):** A pályázatok leggyakoribb hibái.

6. hét (1 óra): A pályázatok értékelési szempontjai.

7. hét (1 óra): Pályázatírás. Esettanulmány. Pályázati projektek dokumentációs rendszere - meghívott előadó.

8. hét (1 óra): Pályázatírás. Esettanulmány. Pályázati projektek dokumentációs rendszere. - meghívott előadó.

9. hét (1 óra): Miért publikálunk a tudományos kutatásban? Akadémiai tanulmány- és kézirat-írás folyamata. Forráskeresés és -kezelés, valamint az írás és a szerkesztés etikai, formai és tartalmi követelményeire vonatkozó szabályok és elvárások.

10. hét (1 óra): A hallgatók íráskészségének fejlesztésére, illetve pályázatírást könnyítő fogalmak és technikák elsajátítása.

11. hét (1 óra): Jó és rossz témaválasztások; kutatási kérdések. Forráskeresés és -kezelés; primer és szekunder források, könyvtárak, internet, plágium.

12. hét (1 óra): Kéziratok általános szerkezete és formai követelményei; idézetek, idézés- és hivatkozástechnikák. Bibliográfia összeállítása; diagramok, grafikonok és táblázatok készítése. Kutatási terv készítése.

13. hét (1 óra): Könyvtárlátogatás.

14. hét (1 óra): Gyakorlati munka bemutatása, értékelése.

Kötelező irodalom:

- Bálint J. – Ferenczy T. – Juhász M. (2006): Üzleti tervezés — letölthető jegyzet — <http://www.videkfejlesztés.net/tudomány/agrargazdaság/uzleti-tervezes-letoltheto-jegyzet.html>
- Wimmer Ágnes – Juhász Péter – Jeney Johanna (2009): Hogyan írjunk...? 101 tanács (szak)dolgozatíróknak, Budapest, Alinea Kiadó
- Umberto Eco (2005): Hogyan írjunk szakdolgozatot. Budapest, Kairosz (v. bármely másik kiadás)
- Szabó Katalin (2002): Kommunikáció felsőfokon. Budapest, Kossuth Kiadó
- Szabó Lajos (2012): Projekt menedzsment. Pearson Custom Publishing.

Ajánlott irodalom:

- <http://www.nfu.hu/>
- <http://www.kormany.hu>.
- www.pafi.hu
- Creswell, John W. (2003): Research Design. Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches, Sage Publications, Thousand Oaks – London – New Delhi, 2nd edition.
- O’Leary, Zina (2004): The Essential Guide to Doing Research, Sage Publications, London – Thousand Oaks – New Delhi.
- Vörös Mihály László (2004): Versenyképes projektek és pályázatok. MMM Tri_Mester Kiadó, Budapest.
- PCM Handbook (2002). EUROPEAN COMMISSION EuropeAid Co-operation Office.
- Guide for Authors of Elsevier journals <http://owl.english.purdue.edu/owl>
- Writing & speaking about physics & astronomy <http://www.physics.ohio-state.edu/~wilkins/writing/index.html>
- YOUNG, Petey: Writing and presenting in English. The Rosetta Stone of science. Elsevier, 2006.

- MATTHEWS, Janice R. – MATTHEWS, Robert W.: Successful scientific writing. 3rd ed. Cambridge, Cambridge University Press, 2008.
- EDANZ Editing training materials. 2006.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Aktív részvétel a gyakorlatokon.

A gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján történik.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése. A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatai: A hallgatók által megfogalmazott projekt-ötlethez a megfelelő pályázati kiírás felkutatása, annak részletes megismerése és értelmezése, a projektötlet kidolgozása és prezentálása. Az elkészített prezentáció bemutatása, a hallgató-társak által feltett kérdések érdemi megválaszolása. 1-5 érdemjegy a félévi aktivitás és a bemutatott prezentáció alapján.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Moravcsik-Kornyicki Ágota
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Moravcsik-Kornyicki Ágota

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Rehabilitációs ismeretek I-II.		
A tantárgy angol neve: Rehabilitation Studies I-II.		
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Ujváriné Dr. Siket Adrienn		
Ajánlott félév:	V.	VII.
Tantárgyi kód:	EKKE-115-01N EKKE-115-01L (Védőnő szakirány)	EKKE-115-02N EKKE-115-02L (Ápoló szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	1+0+1	1+0 + 40 óra területi gyak/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0+5	5+0+16
Kredit:	2	3
Vizgakovetelmény:	gy	gy
Kötelező előtanulmányi rend:	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei II.	Az egészségügy és az ápolás általános alapelvei V.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak /védőnő szakirány
Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

TADI beosztása szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező / Kötelezően választható / Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

I.

A hallgatóval megismertetni a prevenció és a rehabilitáció kapcsolatát. A rehabilitációt igénylő állapotok korai felismerése. Rehabilitációs speciális diagnosztikus módszerek. Rehabilitációs kezelési módszerei.

A hallgatóknak betekintést nyújtani a rehabilitáció tárgyköreibe. Megismertetni őket a Károsodás, Fogyatékoság, Rokkantság folyamat kialakulásával. Megismerjék az orvosi rehabilitáció tárgyát és eszköztrendszerét, a rehabilitációs team működését. Ismerjék a foglalkozási, pedagógiai, szociális rehabilitáció tevékenységét.

II.

A hallgatónak alapvető elméleti ismereteket kell elsajátítani az orvosi/egészségügyi, továbbá a gyógypedagógiai rehabilitáció területeiről.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Rehabilitációs ismeretek I. (Védőnő szakirány)

a. Tudás

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

b. Képesség

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

c. Attitűd

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

d. Autonómia és felelősség

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja.

Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.

Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Rehabilitációs ismeretek II. (Ápoló szakirány)

a. Tudás

Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

b. Képesség

Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

Képes az ügyfélmenedzsmentre, az egészségterv egyénre szabására, a betegútmenedzsmentre, szervez, támogat, ellenőriz.

c. Attitűd

d. Autonómia és felelősség

Oktatás típusa:

Előadás, kórházi gyakorlat

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal.

Az oktató által készített oktatási segédanyag hallgatók rendelkezésre bocsátása + gyakorlati feladatok elvégzése.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Rehabilitációs ismeretek I. (Habilitáció, rehabilitáció)

Elmélet

1. Habilitáció fogalma, habilitálandók köre. Habilitáció és egészség-promóció. Habilitáció – prevenció. Habilitációs speciális diagnosztika.
2. Infantilis cerebraal parezis okai és tünete, diagnosztikája, maradványtünete, komplex kezelése.
3. Gyógytorna módszerek, neuroterápia az ICP-ben. Korrekciós módszerek infantilis cerebraal parezisben.
4. Megkésett fejlődésű gyermek habilitációja.
5. Hyperkinetikus gyermek habilitációja.
6. Congenitalis viciumos gyermekek habilitációja.
7. Cystas fibrozisos gyermekek fizioterápiája.

8. Az Orvosi Rehabilitáció története. A fogyatékosági folyamat, életminőség, cselekvőképesség. A fogyatékoság nemzetközi kategóriái.
9. A rehabilitáció fogalma, részterületei. A fogyatékoság megelőzés Állapotfelmérés, tervkészítés.
10. A rehabilitációs folyamat résztvevői. A rehabilitációs team tagjai, feladatai. A rehabilitáció lélektani vetületei.
11. A nővér szerepe a rehabilitációban. Mozgásterápia. Fizioerápia. Foglalkoztató terápia.
12. Gyógyászati segédeszközök. Az időskorúak és gyermekek rehabilitációjának sajátos szempontjai. Az immobilizációs szindróma.
13. Az otthoni rehabilitáció. Gyógypedagógiai rehabilitáció. Foglalkozási rehabilitáció.
14. Szociális rehabilitáció. A fogyatékoság és rehabilitáció törvényi és közigazgatási háttere.

Kórházi gyakorlat

- 1-7. Gyerekosztályos gyakorlat
8. Rehabilitációs osztályos gyakorlat (a rehab. team működése)
9. Rehabilitációs osztályos gyakorlat (stroke-ot követő rehab. tevékenység)
10. Rehabilitációs osztályos gyakorlat (posttraumás rehab. tevékenység)
11. Rehabilitációs osztályos gyakorlat (egyéb idegrendszeri betegségek rehabilitációja)
12. Gyermekek rehabilitációs osztályos gyakorlat
13. Fogyatékosok speciális átképző iskolája
14. Megbeszélés, konzultáció

Kötelező irodalom:

Katona F.: Fejlődésneurológia. Neurorehabilitáció. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 1996.
Katona F., Siegler J.: Orvosi Rehabilitáció. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 1999.
Huszár-Kullman-Tringer: A rehabilitáció gyakorlata (Medicina 2000.)

Ajánlott irodalom:

Katona F., Siegler J.: A rehabilitáció gyakorlata. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2004.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Félévente egy eset elemzése/zárthelyi dolgozat

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadás látogatása. Eset elemzés értékelése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való aktív részvétel.

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tantárgyhoz nem kapcsolódik kollokvium.

Vizsgáztatási módszer:

Nincs

Rehabilitációs ismeretek II. Az előadások tematikája

Nappali

Hét

1. Az orvosi rehabilitáció története
2. A rehabilitációt végzők szakképesítése
3. A rehabilitációt segítő eszközök
4. A beteg képességeinek felmérése
5. Rehabilitálható állapotok
6. Mozgásterápia, gyógytorna
7. Beszédterápia, logopédia
8. Hidroterápia
9. Klimaterápia
10. Balneoterápia
11. Fizioterápia
12. Drogambulancia
13. Rehabilitációs terv
14. Rehabilitációs intézetek

Kórházi gyakorlat

A rehabilitációra kerülő beteg szükségleteinek felmérése, kielégítése.

Az ápolási feladatok végrehajtása, dokumentáció.

A beteg segítése.

Speciális ápolói feladatok rehabilitációs intézetben.

Az ápolás, rehabilitáció eredményességének mérése.

Kötelező irodalom:

Katona F., Siegler J.: Orvosi Rehabilitáció. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 1999.

Huszár-Kullman-Tringer: A rehabilitáció gyakorlata. Medicina, 2000.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján. Szorgalmi időszak végéig 1 db beadott és elfogadott ápolási folyamat elkészítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Betegágy melletti esetbemutatás, a napi ápolói feladatok elvégzése + dokumentálása

A gyakorlatokon való aktív részvétel.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és szóbeli + gyakorlat

Dátum

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Ujváriné Dr. Siket Adrienn
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Speciális gondozási ismeretek	
A tantárgy angol neve: Special Nursing	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Rákóczi Ildikó	
Ajánlott félév:	V.
Tantárgyi kód:	EKVM-168-00N EKVM-168-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	14+0+28/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0+10
Kredit:	2
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/k/ névsora:
Rákóczi Ildikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiépíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott attitűdöt
- A hallgató képességének fejlesztése a rizikó csoportba tartozó csecsemők, kisdetek, gyermekek eltérő fejlődésének felismerésére
- Megismertetni a hallgatót a korai fejlesztés alapjaival
- A hallgatók ismerjék meg azokat a kommunikációs technikákat, amelynek során képessé válik a szülőkkel a szakellátással arra, hogy megtörténjen a gyermek mielőbbi szakellátásba, korai fejlesztőbe való irányítása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

b. képesség:

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

c. attitűd:

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empátiás hozzáállásra.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jólétére és elégedettségére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.

Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.

Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: Korai fejlesztés, Autizmus, Korai fejlesztés jelentősége az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek esetében.

A tantárgy részletes leírása:

A területi védőnő preventív szemléletben történő feladata kiterjed a 0-6 éves korosztályra. A tantárgy keretében megismeri az eltérő fejlődésű, vagy fejlődési zavarral küzdő gyermekek ellátását, ebben a védőnő felelősségét. Képet kap a koragyermekkori intervenciós rendszer működésének alapjairól.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elmélet: 14 óra

- 1. óra:** A sajátos nevelési igény (fogyatékoság) fogalmi meghatározása. Fogyatékosokat érintő legfontosabb törvények.
- 2. óra:** Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségek (BTMN). Részképesség zavarok korai megjelenése. A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság tevékenysége.
- 3. óra:** A védőnői szűrővizsgálatok fontossága, korai jelek felismerése, prevenció
- 4. óra:** ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder). Védőnő szerepe a korai felismerésben. Hipoaktivitás.
- 5. óra:** Mozgásszervi fogyatékoság/ testi fogyatékosok, mozgásszervi fogyatékosok, mozgássérültek/
- 6. óra:** Érzékszervi fogyatékoság (Hallássérülés és látássérülés)
- 7. óra:** Beszéd fogyatékoság korai felismerése, védőnő feladata Az értelmi fogyatékoság
- 8. óra:** Autizmussal kapcsolatos ismeretek, és gondozás jelentősége a védőnői munkában
- 9. óra:** Halmozott fogyatékoság-súlyos halmozott fogyatékoság.
- 10. óra:** óra: A gyógypedagógiai tevékenység
- 11. óra:** Védőnő szerepe a fokozott gondozást igénylő gyermekek esetében.
- 12. óra:** Szülőknek nyújtott támogatás és útmutatás, védőnő szerepe.
- 13. óra:** A területi védőnő együttműködése a szakellátással.
- 14. óra:** A koragyermekkori intervenció rendszere, védőnői lehetősége és szerepe.

Gyakorlat: 28 óra

Külső helyszínen töltött gyakorlat:

- Értelmi Fogyatékosággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége Nyíregyháza, Koszorú u. 10.
- Csodavár Korai Fejlesztő Centrum Nyíregyháza, Szent I. u. 21.
- Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Nyíregyháza, Szarvas utca 10-12.

Kötelező irodalom:

Kereki J. Majd Kinövi (?) A koragyermekkori intervenciós rendszer és a korai fejlesztés. ÁEEK, Budapest, 2015.

-
- Őrzők. Egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve. OTH. Budapest, 2014.
 - A Magyar Védőnők Egyesülete szakmai tájékoztatója - Védőnő folyóirat
Egészségügyi ágazati rendeletek
 - 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
 - 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról
 - 18/1998. (VI. 3.) NM r. a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről, mely rendeletet a 10/2010. (III.19.) Kormányrendelet módosít.
 - 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet a kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról.
 - 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatásokról

Ajánlott irodalom:

Törvények:

- [1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről](#)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Gyakorlaton történő ellenőrzés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon aktív részvétel

Gyakorlat teljesítése

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Zárthelyi dolgozat

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás

Vizsgáztatási módszer:

Gyakorlati jegy

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Rákóczi Ildikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szakápolástan I-IX.									
A tantárgy angol neve: Professional nursing I-IX.									
Tanszék neve: Ápolástudományi Tanszék									
Tantárgyfelelős neve: Dr. Papp Katalin									
Ajánlott félév:	IV.	IV.	IV.	V.	V.	VI.	VI.	VII.	VII.
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
Tantárgyi kód:	EKAT-118-01N/L (ápoló+szülésznő)	EKAT-118-02N/L (ápoló+szülésznő)	EKAT-118-03N/L (ápoló+védőnő)	EKAT-118-04N/L	EKAT-118-05N/L	EKAT-118-06N/L	EKAT-118-07N/L (Ápoló+védőnő)	EKAT-118-08N/L	EKAT-118-09N/L
Nappali tagozat heti óraszám:	1/1	1/1	2/0	1/1	1/1	2/0	2/0	2/0	2/0
Levelező tagozat félévi óraszám:	5/5	5/5	10/0	5/5	5/5	10/0	10/0	10/0	10/0
Kredit:	3	3	3	2	2	2	3	3	3
Vizsgakövetelmény:	k	k	k	k	k	k	gy	k	k
Kötelező előtanulmányi rend:	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. II.	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. II.	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. II.	Szakápolástan I.	Szakápolástan II.	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. V.	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. II.	Gerontológia	Az egészségügy és az ápolás ált. alapelv. V.
	köt.	köt.	köt.	köt.	köt.	köt.	köt.	köt.	köt.
	seb.	bel.	gyermek	seb.	bel.	pszic/neuro.	szül/nőgyógy	ger/hospice	köz/otth

Szakápolástan I., IV. / Sebészeti beteg ápolása

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltek?

- I. Ápolás és betegellátás alapszak/ ápoló szakirány/szülésznő szakirány
IV. Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező /Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A hallgatók ismerjék meg a sebészeti betegek ápolásának elméleti és gyakorlati alapjait.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás – ápoló szakirány

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.
- Ismeri a preoperatív, posztoperatív és intraoperatív vérmentési technikák eszközrendszerét és folyamatát, valamint a speciális ápolói feladatokat az eljárás során.
- Ismeri az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebellátás menetét, a sebtisztítás, a debridement különböző formáit és a sebkimetszés folyamatát, eszközrendszerét, a varratok, kapsok, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazásának és eltávolításának indikációit és kivitelezését, a kompressziós kezelés, a VAC terápia és a Bioptron lámpa indikációs körét és azok alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a nehezen gyógyuló sebek, decubitus és műtéti sebek típusait, valamint azok komplex ellátásának folyamatát, az alkalmazható kötszertípusokat, ismeri a sebváladék mintavétel indikációit és menetét, a draincsövek alkalmazásának, drainpalack cseréjének indikációit és menetét, valamint az ezzel kapcsolatos bőrápolási feladatokat.
- Ismeri az égett beteg bőrápolásával kapcsolatos ápolási teendőket, speciális ágyakat, fürdetési módszereket és a bőrátültetés utáni ápolási teendőket.

Tudás – szülésznő szakirány

- Ismeri a terápiás környezet sajátosságait, a különböző ágytípusok, ágyhelyzetek, testhelyzetek, kényelmi eszközök, mobilizációs eszközök és eljárások hatásait, indikációs
- Ismeri a fiziológiás szükségletek kielégítésének alapjait, körét és a kivitelezés menetét.

Képesség – ápoló szakirány

- Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnézis felvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.
- Képes önállóan az enterostomák helyének meghatározására, a stoma állapotának felmérésére, a meglévő stomák ápolására, Koch rezervoir kezelés kivitelezésére, stoma irrigálására, beöntés, fistula-drain kezelés kivitelezésére és a segédeszközök felírására.
- Képes kivitelezni az elsődleges vérzéscsillapítási eljárásokat és az elsődleges sebellátást.
- Képes a sebtisztítás, a debridement különböző formái, és protokollok alapján varratok, kapsok behelyezésére és eltávolítására, és egyéb szövetegyesítő eljárások alkalmazására, kompressziós kezelés, VAC terápia, Bioptron lámpa alkalmazására.

-
- Képes a nehezen gyógyuló sebek, dekubitus és műtéti sebek komplex ellátására, sebváladék mintavételre, a kötszerek megválasztására és felírására, drainsövek behelyezésére és eltávolítására, a bőrápolásra, a drainpalack cseréjére.
 - Képes az égési sérülés mértékének megfelelő betegség megválasztására, a súlyosan égett beteg terápiás fürdetésére és a sebkezelés elvégzésére.

Képesség – szülésznő szakirány

- Képes a megfelelő ágytípus, ágyhelyzet, testhelyzet, kényelmi eszközök, betegmozgatási és mobilizációs eszközök, eljárások megválasztására és alkalmazására.
- Képes aszeptikus munkavégzésre.

Attitűd – ápoló szakirány

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
- Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelné tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.
- Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.
- Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
- Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.
- Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.
- Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.
- Törekszik az önképzésre.
- Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

-
- Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Attitűd – szülésznő szakirány

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
- Értékelni tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.
- Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.
- Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
- Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Autonómia és felelősség – ápoló szakirány

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.
- Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.
- Kezdeményez, önállóan döntést hoz.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Autonómia és felelősség – szülésznő szakirány

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.
- Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.
- Kezdeményez, önállóan döntést hoz.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkor hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Általános sebészeti ismeretek. A műtéti előkészítéssel és utókezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok. Az antiszepszis és az aszepszis alkalmazása. Az egyes szervek sebészeti betegségeiben szenvedő betegek ápolásának speciális vonatkozásai. A mozgásrendszer betegségeiben szenvedők és a traumatológiai betegek ápolása. A daganatos betegségekben szenvedők ápolása. Gyakorlat: Elméleti előadások mellett a területi gyakorlatok során történik a meglévő ismeretek alkalmazása a jártasságok és készségek megszilárdításával. Műtetre váró beteg előkészítésének ápolói feladatai, műtött beteg ápolása, aszeptikus munka a kórteremben, a betegágnál, a kezelőben. A sebészeti beteg ápolási dokumentációjának vezetése.

Az előadások tematikája

Hét

I.

Elméleti előadások

- 1-2. Bevezetés a sebészet speciális ápolói feladataiba
- 3-4. Ápolói feladatok a vérzéscsillapításnál
5. Speciális ápolási feladatok a thrombosisban és embóliában szenvedő betegeknél egyéni szükségletek figyelembevételével
6. Ápoló feladata a biztonságos fizikai környezet megteremtésében
- 7-8. Speciális ápolói feladatok daganatos betegek ápolásánál, egyéni szükségletek alapján
- 9-10. Speciális ápolási feladatok égési sérüléseknél. Shock-os beteg ápolása, ápolói feladatok
- 11-12. Speciális ápolási feladatok traumatológiai osztályon
- 13-14. Műtéti előkészítés és utókezelés protokollja

Gyakorlatok

- 1-2. Betegfelvétel, ápolási folyamat készítése
- 3-6. Kötözési módok
- 7-8. Sebellátás menete, eszközei, drain-kezelés ápolói feladatai
- 9-10. Vérvételi technika gyakorlása
- 11-12. Vénabiztosítás, oxigénterápia
- 13-14. Ápoló feladatai műtéti előkészítés esetén, postoperatív ápolási feladatok

IV.

Elméleti előadások

- 1-2. Speciális ápolási feladatok a hasműtött betegek kezelésénél, és egyéni szükségletek kielégítése
- 3-4. Speciális ápolási feladatok az érbetegek sebészeti ellátásánál
- 5-6. Speciális ápolási feladatok szem műtött betegeknél
- 7-8. Speciális ápolási feladatok fül-orr-gége műtétes betegeknél
- 9-10. Speciális ápolási feladatok urológiai műtétes betegnél
- 11-12. Speciális ápolási feladatok a nyak sebészeti kezelésénél
- 13-14. Speciális ápolási feladatok a mellkas és a szív sebészetnél

Gyakorlatok

- 1-4. Speciális kötözések, testrészek kötése
- 5-6. Speciális diagnosztikai eljárások ápolói feladatai
- 7-8. Stoma-terápia, stoma ellátás ápolói feladatai
- 9-10. Speciális ápolási feladatok az elméletben tanult sebészeti kezelések során
- 11-14. Szakmai látogatás a Debreceni Egyetem Szívsebészeti műtőblokkjában

Kötelező irodalom:

- Gaál Csaba: Sebészet, Novotrade, Budapest 1991.
M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás I- II, Medicina, Budapest 1996.
Patricia A. Potter – Anne Griffin Perry : Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai, Medicina, Budapest 1996.

Martha Elkin – Anna Perry – Patricia Potter : Ápolói beavatkozások és műveletek, Medicina, Budapest 2000.
Bonnie Allbaugh (szerk.): Sebészeti ápolástan, Ápolási tervek a gyakorlatban, Medicina, Budapest 1998.
Mildred Wernwt Bozd, Barbara L. Tower: Belgyógyászati és sebészeti ápolástan, Medicina, Budapest 1998.
Kiss L.: Sebészet és traumatológia, HIETE EFK gyógytornász, védőnő, ápoló. hallgatók számára, Medicina, Budapest 1994.
Losonczy Gy.: Nosocomiális fertőzések, Medicina, Budapest 1989.
Gulyás M.: Klinikai ismeretek a sebészet köréből ápolók részére, Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010.

Ajánlott irodalom: -

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan II., V. / Belgyógyászati beteg ápolása

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

II. Ápolás és betegellátás alapszak/ ápoló szakirány/szülésznő szakirány
V. Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Ismerjék meg a hallgatók a belgyógyászati beteg ápolásának elméleti és gyakorlati alapjait. Az alapozó tantárgyakra építve sajátítsák el a belgyógyászati ápolással kapcsolatos teendőket, ismerjék fel a betegségből adódó szükségleteket, érvényesítsék a személyiség központú ápolást.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Szakápolástan II.

Tudás – ápoló szakirány

Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Ismeri a betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menetét, a lázcsillapítási eljárások, az Allen teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának indikációs körét és a kivitelezés menetét, a vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs körét, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét.

Tudás – szülésznő szakirány

Ismeri a gyakoribb betegségek jellegzetes makro- és mikroszkópos, strukturális elváltozásait. Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek, működési elvét.

Szakterületének megfelelően ismeri az akut és krónikus megbetegedések ellátásával kapcsolatos betegdukációs feladatokat, és a hatékony betegoktatás felépítésének jellegzetességeit.

Képesség – ápoló szakirány

Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnézis felvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

Képesség – szülésznő szakirány

Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes patológiai eltérések, elváltozások kapcsán.

Képes megérteni a betegellátás során a gyógyszerteran, a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit, és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.

Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.

Attitűd – ápoló szakirány

Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.

Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

Törekszik az önképzésre.

Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Attitűd – szülésznő szakirány

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett, feladatait pontosan, megbízhatóan végzi.

Elkötelezett az egyén egészségmagatartásának kialakításában.

Autonómia és felelősség – ápoló szakirány

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.

Kezdeményez, önállóan döntést hoz.

Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.

Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.

Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

Autonómia és felelősség – szülésznő szakirány

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan, vagy team tagjaként.

Felelősséget vállal az önállóan végzett diagnosztikus és terápiás vizsgálatok elvégzéséért és értékeléséért.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Szakápolástan V.

Tudás

Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Ismeri a betegmegfigyelő monitorok alkalmazásának menetét, a lázcsillapítási eljárások, az Allen teszt, a carotis massage, a Valsalva manőver és a végtagok Doppler áramlás vizsgálatának indikációs körét és a kivitelezés menetét, a vénás vérvétel, a vércukorszint mérés, valamint OGTT vizsgálat indikációs körét, eszközrendszerét és a kivitelezés menetét.

Képesség

Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

Képes asszisztálni punkciók esetén, valamint orvosi rendelésre önállóan kivitelezni a hascsapolást, akut helyzetekben a sürgősségi detenzionálást, képes a punkciók utáni szakápolási feladatok ellátására, a különböző szívóberendezések alkalmazására.

Attitűd

Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.

Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

Törekszik az önképzésre.

Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Autonómia és felelősség

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.

Kezdeményez, önállóan döntést hoz.

Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.

Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.

Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további

felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

A tantárgy célja: Belgyógyászati alapismeretek elsajátítása. Az anatómiai-élettani, gyógyszeres és kórtani ismeretekre alapozva nyújtson a hallgatóknak az ápolási tevékenység, illetve az önálló szülésznői tevékenység elvégzéséhez szükséges belgyógyászati alapot.

Készítse fel a hallgatókat arra, hogy ismerjék a fizikális és eszközös vizsgálatokat, a betegségek okát, vezető tüneteit, kezelésük és megelőzésük elveit. Tudják használni a mindennapos terminus technikusokat. A szülésznők munkájuk során legyenek képesek megérteni, hogy valamely belgyógyászati betegség hogyan befolyásolja a terhességet, a szülést, a magzat fejlődését és az egyes nőgyógyászati betegségeket, illetve különböző belgyógyászati betegségek hogyan változnak a gestációs periódus során.

A hallgatók ismerjék meg a belgyógyászat felépítését, tüneteket és tünet együtteseket. A fizikális vizsgálat lépéseit. A diagnózis felállításának folyamatát. Tudjanak ápolási diagnózisokat alkotni.

A tantárgy tartalma: a gyógyító eljárások, prognózis ismerete. A keringési rendszer megbetegedései. A légző rendszer betegségei. Emésztő rendszer betegségei. A vese és húgyutak betegségei. A mozgásszervek betegségei. A neuroendokrin rendszer betegségei. Immunológiai betegségek. Vérbérendszert betegségei. A daganatos betegségek epidemiológiája, tünettana, diagnosztikája, kezelésük, megelőzésük lehetőségei. A fertőző betegségek epidemiológiája, általános jellemzői, kezelésük, megelőzésük elvei A sürgősségi betegellátás fontosabb kérdései.

Az előadások tematikája

Hét

II.

1-2. Belgyógyászati anamnézis, a diagnózis felállítása, betegvizsgálat lépései, ápolói feladatok a kivizsgálás során.

3-4. A keringési rendszer betegségei. Speciális ápolási szükségletek megismerése, ápolási folyamat készítése.

5-6. A légző rendszer betegségei. Speciális ápolói feladatok ismerete. Ápolási folyamat készítése

7-8. A gyomor és a bélrendszer betegségei. Speciális ápolói feladatok. Szükségletek felmérése, ápolási terv készítése.

9-10. Máj és epe betegségek, a hasnyálmirigy betegségei. Speciális ápolási feladatok, életmódbeli tanácsadás lehetőségei.

11-12. Neuroendokrin betegségek. Speciális ápolási feladatok. Ápolási folyamat készítése
13-14. Anyagcsere betegségek, diabetes mellitus, speciális ápolási feladatok. Betegoktatás, öninjekciózás tanítása.

1. A belgyógyászati beteg osztályos felvételével és elbocsátásával kapcsolatos ápolói teendők.
- 2-3. Speciális ápolói feladatok a szív és érrendszeri megbetegedésekben szenvedő betegeknél.
- 4-5. Speciális ápolási feladatok a légzőszervi megbetegedésekben szenvedő betegeknél
- 6-7. Speciális ápolói feladatok az emésztőszervi megbetegedésekben szenvedő betegeknél
8. Táplálás szonda segítségével, vérző beteg ellátása
- 9-10. Speciális ápolási feladatok a májbetegségekben szenvedő betegeknél. Ápoló teendői diagnosztikus vizsgálatoknál és terápiás beavatkozásoknál. Ápolási folyamat készítése.
- 11-12. Speciális ápolási feladatok anyagcsere betegségekben szenvedő betegeknél. Ápoló teendői diagnosztikai vizsgálatoknál. Ápolási folyamat készítése, speciális szükségletek meghatározás, ápolási teendők kivitelezése. Speciális szükségletek, eljárások ápolói teendői (inzulin injekció beadása, betegoktatás, speciális laborvizsgálatok kivitelezése)
- 13-14. Speciális ápolási feladatok a neuroendokrin rendszer betegségeiben. Ápolói teendők diagnosztikai vizsgálatoknál, terápiás beavatkozásoknál. Ápolási folyamat készítése.

V.

- 1-2. Vese és húgyuti betegségek. Speciális szükségletek felmérése, labor vizsgálatok, diagnosztikus vizsgálatok
- 3-4. Mozgásszervi betegségek, speciális ápolási szükségletek, ápolási folyamat készítése
- 5-6. Autoimmun megbetegedések. Speciális ápolási feladatok, szükségletek felmérése, ápolási folyamat tervezése
- 7-8. Vértképző rendszeri betegségek. Speciális ápolási feladatok, ápolási terv készítése
- 9-10. Belgyógyászati onkológia. Speciális ápolási feladatok. Szükségletek felmérése.
- 11-12. Fertőző betegségek. Speciális ápolási feladatok.
- 13-14. Sürgősségi betegellátás.

- 1-2. Speciális ápolási feladatok a vese és a húgyutak betegségeiben szenvedő betegeknél: ápoló teendői diagnosztikus vizsgálatoknál
- 3-4. Speciális ápolási feladatok mozgásszervi betegségeiben szenvedő betegeknél, ápoló teendői diagnosztikus és terápiás beavatkozások során.
- 5-6. Speciális ápolási feladatok a vérképzőrendszer megbetegedéseiben. Ápolói teendők diagnosztikai vizsgálatoknál, terápiás beavatkozásoknál.
- 7-8. Speciális ápolói feladatok idegrendszeri megbetegedésekben szenvedő betegeknél. Ápolói teendők diagnosztikai és terápiás beavatkozásoknál. Speciális szükségletek felmérése, ápolási folyamat végrehajtása.
- 9-10. Speciális ápolói feladatok a bőrbetegségben szenvedő betegeknél, egyéni szükségletek felmérése, ápolási folyamat tervezése.
- 11-12. Fertőző betegségben szenvedő betegek speciális ápolási feladatai.
- 13-14. Sürgősségi betegellátás.

Kötelező irodalom:

- Boda Zoltán-Bakó Gyula: Klinikai alapismeretek fogorvos és gyógyszerész-hallgatóknak. Medicina, Bp. 2001
Belgyógyászati terápia kézikönyve, Medicina, Bp. 1991
Dr. Bokor Nándor: Belgyógyászati szakápolástan, Medicina, Bp. 1991

Kiss Béla: Ápolástan I – II. OTE Jegyzet, 1989
Belgyógyászat tömör összefoglalása. Petrányi Gyula. Medicina, Bp. 1999

Ajánlott irodalom

Szarvas Ferenc: Differenciál diagnosztikai kalauz Medicina Könyvkiadó Rt.,Bp.2006
A.H.W.Dalicho: Általános orvostani vizsgálat-
(Körelőzmény és klinikai vizsgálat az oktatás és a gyakorlat szempontjából) Medicina Könyvkiadó Rt. Bp., 2003
Forbes-Jackson: Klinikai Belgyógyászat (Színes atlasz és kézikönyv) Medicina Könyvkiadó Rt., Bp.,1999
Dr. Varró Vince: Gastroenterológia Medicina Könyvkiadó Rt.,Bp.1998.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:
Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:
Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A vizsgára bocsátás feltételei:
Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban): Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan III. / Gyermekgyógyászati beteg ápolása

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?
Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága
A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező /Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:
A hallgatók ismerjék meg az egészséges csecsemő és gyermek testi fejlődését, a betegség megjelenésének tüneteit, az ápolói feladatokat a terápia megvalósítása során, az alap és

speciális szükségletek kielégítésének lehetőségeit. A hallgatók empátikus készségének fejlesztése, a gyermekkel való egyéni bánásmód hangsúlyozása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Képesség

- Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

- Képes a vitális paraméterek megfigyelését (beleértve a köpeny és magtemperatúra, láztípusok, légzésszám-minta-típusok, oxigénszaturáció, vénás és artériás, kapilláris mintavétellel vérgáz paraméterek, pulzusszám és minőség, pulzusdeficit, kapilláris újratelítődési idő, non-invazív mérés, valamint invazív mérés esetén, az artériás és centrális vénás kanülön keresztül a vérnyomás meghatározását) protokollok szerint önállóan elrendelni és kivitelezni, a kapott eredményeket értékelni, az egészségest a kórostól, valamint az azonnali beavatkozást igénylő állapotot felismerni.

- Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

- Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutriciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról.

Attitűd

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

- Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

- Empátikus módon viszonyul a kliensekhez.

- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

- Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

-
- Értékelni tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.
 - Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.
 - Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
 - Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
 - Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.
 - Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.
 - Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
 - Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvési) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.
 - Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.
 - Törekszik az önképzésre.
 - Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
 - Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Autonómia és felelősség

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.
- Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.
- Kezdeményez, önállóan döntést hoz.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.
- Felelőségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkor hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.
- Felelőségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Az újszülött, a csecsemő és a kisgyermek funkcionális és strukturális fejlődése, a kóros jelenségek felismerése. Újszülött, csecsemő és gyermekkori megbetegedések előfordulása, tünetei, diagnosztikai lehetőségei, az életveszélyre utaló jelek kritikus értelmezése. Az ápoló feladatai a vizsgálatokhoz való előkészítésben, rögzítésben. A szülővel való kommunikáció, oktatás, a prevenció lehetőségeinek elsajátíttatása a szülővel, tanácsadás. A védőoltás jelentőségének hangsúlyozása. A nyitott gyermekosztály hatása a gyermek pszichés fejlődésére. Az ápoló speciális személyiségjegyei a gyermekápolásban. A gyakorlat során a hallgató alkalmazza az elméletben tanultakat, megismeri egy osztály munkarendjét. Csecsemő és kisgyermek szakszerű fogása, tartása az egyes beavatkozásokhoz, vizsgálatokhoz. Gyakorlatok: Elméleti előadások mellett a területi gyakorlatok során történik a meglévő ismeretek alkalmazása a jártasságok és készségek megszilárdításával. Az újszülött ellátás ápolási feladatai a csecsemő és kisgyermek életjelenségeinek pontos megfigyelésénél, dokumentálásánál. Referálás a beteg gyermek állapotáról, az ápolási feladatok eredményeiről. Megfelelő kommunikáció elsajátítása a szülővel. A bántalmazott gyermek szindróma

Az előadások tematikája

Hét

1. A gyermekosztály berendezése, elhelyezése

A gyermekápolás speciális eszközei alkalmazásának elsajátítása

2. Újszülött ellátás, ápolás

A csecsemő fejlődési paramétereinek felmérése, értékelése

3. Testarányok mérése, dokumentálása az eltérések felmérése

Higiénés szükséglet kielégítése – újszülött, csecsemő, kisgyermek

4. Táplálkozás szükségletének kielégítése – újszülött, csecsemő, kisgyermek

Mozgásfejlődés megfigyelése, értékelése, eltérések felmérése

5. Fogyatékos gyermek ápolása, speciális feladatok felmérése, elvégzése

Lázás csecsemő, gyermek ápolása, lázcsillapítás

6. Eszméletlen csecsemő, gyermek ápolása

Görcsölő csecsemő, gyermek ápolása

7. Magatehetetlen csecsemő, gyermek ápolása

Gyógyszerelés a gyermekosztályon

8. Légzőszervi betegségekben szenvedő gyermek ápolása
- Keringési rendszer betegségeiben szenvedő gyermek ápolása
9. Vesebetegségben szenvedő gyermek ápolása
10. Mozgásrendszeri betegségben szenvedő gyermek ápolása
- Bőrbeteg gyermek ápolása
11. Fül-orr-gégészeti betegségben szenvedő gyermek ápolása
- Cukorbeteg gyermek ápolása
12. Endokrin rendszer betegségben szenvedő gyermek ápolása
- TBC próbák kivitelezésének, és értékelésének elsajátítása
13. Emésztőrendszeri betegségben szenvedő gyermek ápolása
- Idegrendszeri betegségben szenvedő gyermek ápolása
14. Kiszáradt csecsemő-gyermek ápolása
- Váladékvtétel a gyermekosztályon

Kötelező irodalom:

- Maródi László: Gyermekgyógyászat. Medicina, 1998.
Dr. Balogh László: Gyermekápolástan I-II. Medicina Bp. 1995.
Dr. Boda Márta: Gyermegyógyászat. HIETE Bp. 1994.
Dr. Nyerges Gábor: Gyermekgyógyászat és alkalmazott gyógyszerteran. Medicina Bp. 1980.

Ajánlott irodalom

- Paulette D. Rollant – Joyce J. Hamlin: Gyermekápolás. Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest. 1999.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan VI. / Pszichiátria, Neurológia

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező /Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Ismerjék meg a hallgatók az ápolástan pszichiátriai/ neurológiai vonatkozásainak elméleti és gyakorlati alapjait. Az alapozó tantárgyakban tanultakra építve, ismerjék meg a pszichiátriai megbetegedéseket, valamint e megbetegedésekben szenvedők ellátásával kapcsolatos teendőket, szükségletek felismerését, az ápolás tervezését, végrehajtását és értékelését. Érvényesítsék a személyiségközpontú ápolást.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás:

Részletesen ismeri a kommunikáció alapelemeit, formáit, irányait, csatornáit, az életkornak megfelelő kommunikációs stratégiákat, a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

Ismeri az addikciók pszichés és fizikális alapjait, a leggyakoribb típusait, az önségítő programok és csoportok jelentőségét és egyéb kezelési lehetőségeket, a deviáns viselkedési formákat, és azok lehetséges integrációs, kezelési megoldásait.

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját.

Ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

Képesség:

Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

Képes az alkalmazott gyógyszer-csoportok indikációjával, hatásmechanizmusával, interakcióival, mellékhatásaival kapcsolatos munkaszervezési, tárolási, kliensoktatási és alkalmazási feladatok ellátására, képes protokollok alapján gyógyszer- és dózisrendelésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Attitűd:

Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.

Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

Törekszik az önképzésre.

Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Autonómia és felelősség:

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.

Kezdeményez, önállóan döntést hoz.

Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.

Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.

Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.

Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.

Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkori hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.

Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Munkáját hivatásszerűen, felelősen, a szakmája etika normáinak betartásával, a mindenkori hatályos jogszabályi előírásokat betartva önállóan vagy team-tagjaként végzi.

Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, tudatában van azok lehetséges következményeinek, önállóan dönt.

Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója.

Önállóan alkalmazza szakterületén a különböző jogszabályokban rögzített eljárásokat, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett.

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

A pszichiátria fogalma, története, irányzatok. Pszichiátriai vizsgálatok. Pszichiátriai betegségek kóroktana. Hangulatzavarok fajtái, tünetei, speciális ápolói feladatok. Schizophrenia fogalma, fajtái, tünetei, speciális ápolási feladatok. Alkoholizmus, alkoholos

pszichózisok, delírium, speciális ápolási feladatok. Dementia fogalma, tünetei, lefolyása, speciális ápolási feladatok. Legfontosabb szorongásos kórképek, pánikszindróma, speciális ápolási feladatok. Neurózisok, ápolói teendők. Alvászavarok. Pszichiátriai gyógyszerek, mellékhatásaik, speciális ápolási feladatok. Pszichoterápiák alkalmazása. Szupervíziók. A neurológia fogalma, tárgya. Anamnézis felvétele, formái. Neurológiai vizsgálatok, diagnosztikai eljárások. Műszeres vizsgálatok a neurológiában (EEG, EMG, CT, MRI stb.). Likvorvizsgálat (lumbálpunkció, cysternapunkció). Ápolási feladatok, előkészítés. Stroke rizikófaktora, tünetei, speciális ápolási feladatok stroke betegségben szenvedőknél. Epilepsia fogalma, fajtái, tünetei, speciális ápolási feladatok az epilepsziás betegnél, felvilágosítás, ápolási folyamat. Agydaganatok tünetei, speciális ápolói teendők, hosszú távú ápolási folyamat. Fertőző idegrendszeri betegségek ismertetése, okai, tünetei, speciális ápolási feladatok. Myastenia gravis tünetei, ápolási feladatok. Parkinson syndróna tünetei, ápolási feladatok. Magatehetetlen beteg körüli ápolási teendők. Agyhalál.

Az előadások tematikája:

A pszichiátria fogalma, története. A gyógyító környezet: a pszichiátriai osztály felépítése. A házirend és a napirend jelentősége. A pszichiátriai gondozás színterei. Veszélyeztető magatartás. Öngyilkos magatartás, presuicidális szindróma. Korlátozó intézkedések fajtái. A terápiás célzatú kommunikáció ismérvei, a segítő beszélgetés. A mentális egészség fogalma. Pszichiátriai betegségek kóroktana. Pszichiátriai vizsgálatok. Affektív kórképek-speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Szkiizofrénia- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Kognitív kórképek (delírium, dementia)- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Alkoholizmus, narkomániák- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Személyiségzavarok- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Paranoid zavar- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Szorongásos kórképek- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Obsessiv- compulsive zavar- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Táplálkozási zavarok- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Alvászavarok- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. A pszichoterápia fogalma, a terápiás hatékonyság feltételei. Betegfoglalkoztatási típusok. A pszichoszociális terápiák fajtái. A gyógyszerrelészel kapcsolatos feladatok.

A neurológia fogalma, tárgya. Ápolói anamnézis felvétel. Esmélet és tudat fogalma. Fizikális vizsgálat, diagnosztikai eljárások, liquorvizsgálat, műszeres vizsgálatok. Ápolói feladatok lumbálpunkció, cysternapunkció, EEG, EMG, CT, MRI esetén. Az agykoonya és a gerincvelő sérülései- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Koponyaűri nyomásfokozódás- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Agydaganatok- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Az idegrendszer gyulladással megbetegedései- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Sclerosis multiplex- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Cerebrovascularis kórképek, stroke- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Parkinson- szindróma- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Epilepsia, convulsio- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Polyneuropathiában szenvedő beteg- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Demencia- speciális ápolói feladatok, ápolási terv. Myastenia gravis- speciális ápolói feladatok, ápolási terv.

Kötelező irodalom:

Irinyi Tamás: Psychiátria szakápolástan Budapest Medicina Könyvkiadó RT. 2002.
Huszár Ilona: Psychiátria vázlata Bp. HIETE, 1998.
Balogh Zoltán, Dr. Siklódi Mária: Neurológia és ápolástan Budapest HIETE 1998.
Szirmai I.: Neurológia. Budapest, 2001.
Diószeghy P.: Egységes Neurológia Jegyzet. 2002.

Ajánlott irodalom

Mumenthaler M.: Neurológia. Medicina, Budapest, 2002.
Diószeghy P.: Előadások Neurológiából és Pszichiátriából. 2004.
Geraint Fuller: Neurológiai vizsgálat egyszerűen Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 2003.
Klinikai ápolástani ismeretek Pécs, Dr. Illei György, 1995.
Sue Atkinson: Kiút a depresszióból, Akadémiai Kiadó, Bp. 1996.
Pető Bertalan: Részletes Psychiátria I.-II, Magyar Pszichiátriai Társaság, Bp. 1989.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan VII. / Szülészeti / nőgyógyászati beteg ápolása

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező /Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Ismerjék meg a hallgatók a szülészet-nőgyógyászati osztályon fekvő beteg ápolásának gyakorlati alapjait. Az alapozó tantárgyakra építve sajátítsák el a szülészet-nőgyógyászati ápolással kapcsolatos teendőket, ismerjék fel a betegségből adódó szükségleteket, érvényesítsék a személyiség központú ápolást. Ismerjék meg az osztályok felépítését, működését, a higiénés előírásokat és azok betartásának lehetőségeit. Tudjanak bekapcsolódni és aktívan részt venni a betegellátásban, a mindennapos beavatkozások elvégzésében. Figyeljék meg a speciális eszközös és diagnosztikus eljárásokat, beavatkozásokat a beteg kivizsgálása és kezelése során. Ismerjék meg a beteg dokumentáció részeit, tudják vezetni az ápolási dokumentációt.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás:

Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

Képesség:

Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek értékelésére, állapot- és paraméterváltozás észlelésére és megfelelő cselekvésre.

Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén.

Képes önállóan komplex hazai és nemzetközi standardoknak megfelelő ápolási terv és folyamat összeállítására, az ápolók e munkájának irányítására.

Attitűd

Autonómia és felelősség

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:
40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése
Előadás modern prezentációs technikákkal + gyakoroltatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:
A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Ápolói teendők speciális diagnosztikai eljárásoknál, várandósgondozásnál. Ápolói teendők az I.-II.-III. trimeszterben, ápolói feladatok a magzat méhen belüli vizsgálatánál. Speciális ápolói feladatok és beavatkozások a szülönő ellátásánál és a szülést követő periódusban, és a gyermekágyban. Ápolói feladatok a jó és rosszindulatú nőgyógyászati daganatok felismerésénél és ápolásánál. Nőgyógyászati műtött beteg ápolása.

Gyakorlatok: Elméleti előadások mellett a területi gyakorlatok során történik a meglévő ismeretek alkalmazása a jártasságok és készségek megszilárdításával. A hallgató ismerje meg az ápoló feladatait a várandós diagnosztikus vizsgálatánál, az életjelenségek vizsgálata a szülés előtt. Nőgyógyászati beavatkozások utáni ápolói feladatok gyakorlati végzése.

Az előadások tematikája:

1. Bevezetés a szülészet - nőgyógyászat speciális ápolási, gondozási feladataiba: szülészeti, nőgyógyászati ápolási folyamat és dokumentáció.
2. Ápolói teendők speciális diagnosztikai eljárásoknál: fizikai vizsgálatoknál, feltárás, kolposzkópos vizsgálatoknál, Papanicolau - teszt, Bethesda-féle cytológiai értékelés hüvelyváladék mintavétele.
3. Családtervezés, terhesség felismerése (gyanú, valószínűségi, biztos jelek, terhességi próbák).
4. Várandósgondozás fogalma, célja, szervezete, dokumentációja, a szülés várható idejének kiszámítása.
5. A magzat méhen belüli vizsgálatának lehetőségei - Ápolói feladatok a magzat méhen belüli vizsgálatánál.
6. Élettani szülés - Speciális ápolói feladatok és beavatkozások a szülönő ellátásánál elsődleges újszülött ellátás, az érett újszülött.
7. Szülészeti fájdalomcsillapítás.
8. Az anya ellátásának speciális ápolási feladatai szülést követő periódusban és gyermekágyban, (élettani gyermekágy).
9. Az anya ellátásának speciális ápolási feladatai szülést követő periódusban és gyermekágyban, (kóros gyermekágy).
10. Terhességbefejező műtétek.
11. Kóros és veszélyeztetett terhesség.
12. Nőgyógyászati betegek panaszai és ápolói feladatok.
13. Nőgyógyászati műtéti előkészítés.
14. Nőgyógyászati műtéti beavatkozás, műtött beteg ápolása.

Kötelező irodalom:

Lampé László: Szülészet-nőgyógyászat I-II. Medicina Bp. 1988.

Papp Zoltán: Szülészeti-nőgyógyászati protokoll, Golden Book Kiadó Kft., Budapest, 1999.
Patrica A. Potter - Anne Griffin Perry: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai
Prof. Dr. Illei György: Klinikai ápolástani ismeretek szülésznők számára
POTE EFK Pécs, 1995

Ajánlott irodalom:

Székely József: Klinikai ismeretek a szüléset-nőgyógyászat köréből ápolónők részére,
Medicina Bp. 2007

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan VIII. / Geriátria, Hospice

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltetik?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező/Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A 21. század, a jelenlegi előrejelzések szerint, az idősök évszázada lesz, főleg Európában és Észak-Amerikában. A várható életkor növekedése az idősekre irányítja a társadalom és tudomány figyelmét. Néhány éve jelent meg a Geriátria (idősgyógyászat, mint új, integráló jellegű orvosi diszciplína az általános orvostudományban. Az egészségügyi ellátásban részesülők több mint fele időskorú, így az ellátásukkal, kezelésükkel és ápolásukkal járó

sajátosságok megismerése és oktatása nélkülözhetetlen és rendkívül fontos részét képezi korszerű alapokon nyugvó oktató munkánknak.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismezésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.

Képesség

- Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Attitűd

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.
- Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.
- Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.
- Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.
- Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.
- Értékelni tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.
- Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.
- Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.
- Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.
- Munkáját az emberi élet védelméért, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.
- Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó

szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

- Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.
- Törekszik az önképzésre.
- Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Autonómia és felelősség

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.
- Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért, valamint a munkája során dokumentált adatokért.
- Kezdeményez, önállóan döntést hoz.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi és szociális ellátórendszer tagjaival.
- Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően.
- Felelősséggel használja intézményeinek erőforrásait.
- Felelősségének tudatában fejleszti a vele kapcsolatba kerülők személyiségét, egészségtudatos magatartását.
- Felelősséggel végez egészség-megőrző, egészségfejlesztő feladatokat.
- Felelősen cselekszik sürgős szükség esetén.
- Munkáját a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelményeket, valamint a mindenkor hatályos törvényi előírásokat betartva önállóan végzi.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.

Oktatás típusa:

Előadás + bemutatás

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs.

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Gerontológiai, klinikai és ápolástani ismeretekre alapozott geriátriai szakápolástani ismeretek. Az idős betegek ápolásával kapcsolatos ápolói feladatok. Szaktantermi és területi gyakorlatokon az ismeretek alkalmazása, a jártasságok és készségek megszilárdítása.

Az előadások tematikája

Hét

1. Az idősgyógyászat, mint önálló szakág. Fogalma, tárgya, feladatköre. Öregedő társadalom-szociodemográfiai adatok. Az időskor meghatározása, felosztása.
2. Sikeres és sikertelen öregedés jellemzői. Az öregedés folyamatának személyes jellege. Kronológiai, biológiai, pszichológiai életkor. Élettani öregedés, fiziológiai változások.
3. Az időskorral járó nyereségek és veszteségek, az idősek társadalmi helyzete, pszichoszociális változások. Aktív időskor. Ápoláslélektani vonatkozások.
4. Egészségfejlesztés, egészséges életmód, prevenció jelentősége időskorban: táplálkozás, mozgás, alvás-és ébrenlétciklus, nemi élet, élvezeti szerek, tisztálkodás
5. Veszélyeztető tényezők, rizikófaktorok időskorban, morbiditási sajátosságok. A tünettan és a körlefolyás időskori jellegzetességei. Rehabilitáció.
6. A gyógyszerelés és a terápia időskori specialitásai, alapelvei. Polypragmasia, farmakodinámia, compliance, betegtájékoztató, házi patika ellenőrzése.
7. Speciális ápolói teendők a leggyakrabban előforduló időskori betegségek esetén-immobilizációs szindróma, osteoarthritis, osteoporosis, egyensúlyzavarok, elesések.
8. Speciális ápolói teendők a leggyakrabban előforduló időskori betegségek esetén-pneumonia, tuberculosis, tüdőembólia, bronchitis chronica, emphysema.
9. Speciális ápolói teendők a leggyakrabban előforduló időskori betegségek esetén-hypertensio, arteriosclerosis, cardialis decompensatio, perifériás érbetegségek.
10. Speciális ápolói teendők a leggyakrabban előforduló időskori betegségek esetén-pyelonephritis, diabeteses nephropathia, uraemia, incontinetia, retentio.
11. Speciális ápolói teendők a leggyakrabban előforduló időskori betegségek esetén-ulcusbetegség, obstipatio, incontinetia alvi, acut pancreatitis, diabetes mellitus.
12. Speciális ápolási és gondozási folyamat: anamnézis felvétel, betegvizsgálat, önellátás fokozatai, Katz-ADL-index, Mini Mental Test, megfigyelés főbb szempontjai.
13. Megváltozott szükségletekkel, funkcionális egészségi problémákkal (látásromlás, hallásvesztés, mozgáskorlátozottság) kapcsolatos speciális ápolói teendők.
14. Magasabb rendű szükségletek kielégítésében nyújtott segítség, idősek életminőségét érintő problémák a WHO szerint. Időskori ellátás különböző szintjei és formái
15. A hospice fogalma, alapelvei, megközelítési módjai. Holisztikus gondozás.
16. A hospice mozgalom nemzetközi és hazai története. Kiemelkedő alakjai. Tanatológia.
17. A haldoklás szakaszai. A gyász. Pszichés vezetés. Családtámogatás
18. Daganatos betegek és terminális stádiumban lévők kezelése. Haldokló gondozás.
19. Kuratív stratégia, palliatív stratégia, terminális stratégia jellemzői, különbségei.
20. Eutanázia fajtái, felosztása, etikai, jogi vonatkozásai. A haldoklók chartája.
21. A hospice ellátás szervezeti formái, szinterei.
22. A nemzetközi hospice- mozgalom sajátosságai, finanszírozásai. A magyarországi hospice-mozgalom tapasztalatai, jelenlegi helyzete, jövője.
23. A multidiszciplináris team jelentősége, felépítése, tagjai, azok feladata és képzése, továbbképzése. Önkéntesek szerepe. Esetmegbeszélések, szupervíziók
24. A hospice, mint gondozási modell- gondozási terv készítése, kivitelezése.

-
25. Az ápoló speciális feladatai, megváltozott szükségletek kielégítése, rendezése- fiziológiai szükségletek: oxigén-ellátás, táplálás, mobilizálás, alvás, pihenés, ürítés.
 26. Az ápoló speciális feladatai, megváltozott szükségletek kielégítése, rendezése-bőrápolás, decubitus prevenció, higiénés szükségletek, kényelmi eszközök.
 27. Az ápoló speciális feladatai, megváltozott szükségletek kielégítése, rendezése- biztonság-, szeretet és valahová tartozás-, önbecsülés-, önmegvalósítás igénye.
 28. Az incurabilis betegek fájdalom-kontrollja, illetve a leggyakoribb és legkellemetlenebb panaszok (dyspnoe, anorrhexia, nausea, hányás) ellátása.

Kötelező irodalom:

- Mary Ann Christ – Faith J Hohloch: Az idős betegek ápolása. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest, 1999
- Joan F Needham – Kathy V Gettrust: Gerontológiai ápolás. Medicina Könyvkiadó Rt, Budapest, 1998
- Imre Sándor: A klinikai gerontológia alapjai Medicina Könyvkiadó Budapest, 2007.
- Szabó Resző: Geriátria, idősgyógyászat Szeged, 2000.
- Hegedűs Katalin: Hospice alapismeretek, Budapest, SOTE, 1998.
- Hegedűs Katalin: A hospice ellátás elmélete. Budapest, 2006. ETI

Ajánlott irodalom

- Bagyinszki Zoltánné, Kovács Ibolya, Péntek Beáta: Idősek szociális ellátása Budapest, 2007.
- Dr Illei György: Klinikai ápolástani ismeretek. POTE EFK Pécs 1995.
- M. E. Milliken, G. Campell: Mindennapos betegápolás. Medicina, Budapest 1996.
- Vízvári László: Gondozástan Budapest, Skandi- Wald Kiadó, 2003.
- Diana Hastings: Házi betegellátás. Magyar Könyvklub

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Írásbeli/szóbeli

Szakápolástan IX. / Közösségi ápolás, Otthoni szakápolás

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága

A táblázatban megjelölt félévben

Az oktatás nyelve

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező /Szabadon választható (minden esetben)

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Felkészíteni a hallgatót a háziorvosi team munkájában való részvételre, a kórházon kívüli betegellátásra. A hallgató képes legyen a háziorvosi team tagjaival való együttműködésre. Képesé váljon az ápoló a közösségi ápolási munka során a közösség tagjainak segítésére, egészségi igényeik kielégítésére, egészségük fenntartására, betegségük megelőzésére. Cél a rizikófaktorok időbeni felismerése, az életmódbeli szokások megváltoztatása, az erőforrások mozgósítása, a halálozás csökkentése. Az ápoló hallgató a gyakorlatban figyelje meg és végezze el az otthoni szakápolásban adódó ápolói feladatokat, szükségletek felmérése és kielégítése.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tudás

Ismeri a menedzsment alapvető fogalmait és feladatait, az ellátórendszer szereplőit és azok tevékenységi körét, hatáskörét.

Képesség

Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képesé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására, meghatározott megbetegedések (például.: egyes daganatos megbetegedések) szűrővizsgálatainak kivitelezésére (például.: méhnyakrákszűrés, emlők vizsgálata, prosztatata vizsgálata - RDV), illetve egyes laboratóriumi vizsgálatok protokoll alapján történő indikálására.

Képes az egészséges életmód megalapozására, az egészségfejlesztésre, az egészség-tanácsadással kapcsolatos tevékenységek kidolgozására, megvalósítására az egészségügyi, szociális, nevelési-oktatási intézményekben, civil szervezetekben az egészségfejlesztés feltételeinek kialakítására, egészségfejlesztő projektek kidolgozására; egészségfejlesztő, életmódprogramok gyakorlati megvalósítására, a munkavégzés koordinálására, valamint a szakterületével kapcsolatos ismeretek és képességek oktatására.

Attitűd

Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

Munkája során tiszteletben tartja az emberi méltóságot, valamint az alapvető emberi és betegjogokat.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Döntéseit a szakterület jogi és etikai szabályainak figyelembe vételével hozza.

Empatikus módon viszonyul a kliensekhez.

Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.

Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett.

Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre.

Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.

Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez, nyitott mások véleményének meghallgatására, figyelembevételére.

Értékelné tud lehetőségeket, mérlegelni tud kockázatokat, alternatívákat és következményeket, képes kompromisszumos megoldásokra.

Azonosul az erőforrások költségtudatos felhasználásával, nyitott az ellátás minőségének javítását célzó változtatásokra.

Elkötelezett a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.

Nyitott a kapcsolatteremtésre, az együttműködésre, a kommunikációra.

Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni.

Autonómia és felelősség

Munkáját az emberi élet védelmét, a beteg jól létét középpontba állítva korrekt szakmai magatartás jellemzi.

Nyitott a szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére, megértésére és alkalmazására.

Munkája során figyelembe veszi a kliens biológiai állapotát (testi, szervezeti egészségét), a lelki (szellemi, érzelmi, törekvéses) tulajdonságait és a társadalmi együttélésből adódó szociokulturális státuszát (anyagi-gazdasági helyzetét, családi harmóniáját, társadalmi beilleszkedési zavarait), és ezek együttes hatásrendszerében ítéli meg tennivalóit.

Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában.

Törekszik az önképzésre.

Szakmai kihívásokra relevánsan reagál.

Korrekt szakmai kapcsolatokra törekszik és etikusan viszonyul mások szakmai eredményeihez.

Oktatás típusa:

Előadás + gyakorlat

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40:60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése
Előadás modern prezentációs technikákkal.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:
A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

Alapvető egészségügyi ellátás/alapellátás. A közösség fogalma. Társadalombiztosítás. Házi betegápolás. Szociális törvény. Rehabilitáció. Társadalom és az egészségügy kölcsönhatása. Házi orvosi, gyermekorvosi rendelés. Önkormányzati és szociális intézmények látogatása. Önkormányzati és szociálpolitikai tevékenység megismertetése. Közösségi diagnózis felállítása, megfogalmazása. Lakossági szűrés. Oltások. Egészségnevelés, együttműködés az egyénnel, családdal. Házi betegápolás, Egészségnevelés. Kapcsolódó jogszabályok az alapellátásra vonatkozóan: közgyógyellátás, ápolási díj, gyógyászati segédeszköz rendelés. Gyakorlat: A házi orvosi team munkájában való együttműködés, a kórházon kívüli betegellátás. A rizikófaktorok időbeni felismerése és az életmódbeli szokások megváltoztatásával, erőforrások mozgósításával a halálozás és a megbetegedés csökkentése. A lakosság között élve az egészség ösztönzésével, a prevencióval, ellátással, rehabilitációval segítségnyújtás az arra rászorulókkal. Az otthoni szakellátást igénybevevő beteg szükségleteinek felmérése, a lehetőségek megteremtése, dokumentáció, jelentés elkészítése.

Az előadások tematikája

Nappali

Hét: (14 hét)

1-2. óra:

Közösség- család- egészség

A közösség fogalma

A közösség típusai

A család (struktúra, funkciók, életciklusai)

A család szükségletei betegség esetén

Idős emberek a közösségben

Család és betegség

Az ápolást végző családot támogató szerepe

Az egészség és betegség

Az egészség fogalma, definíciója. Az egészségi állapotot meghatározó tényezők.

Az egészségi állapot jellemzésére szolgáló indikátorok

Az egészségügy fejlődésének problémái a fejlett országokban

A magyar lakosság egészségi állapota

A természetes népmozgalmi adatok elemzése.

A magyar lakosság egészségi állapota.

Az általános halálozás típusai.

Vezető halálokok Magyarországon.

Morbidity adatforrások.

3-4. óra:

A hagyományos és közösségi orvoslás közötti különbség.

A közösségi ellátás fejlődésének hazai állomásai
A közösségi ellátás hazai szinterei
A közösségi ápolásban alkalmazott modell
A közösségi ápolás folyamata
A szükségletfelmérés módszerei
Közösségi ápolási diagnózis
Közösségi ápolási célkitűzések
A közösségi ápolási tervek
Beavatkozás lehetőségei
Eredmények, értékelés
5-6. óra:
Az alapellátás fejlődését meghatározó dokumentumok
Az egészségfejlesztés mérföldkövei: 1954. Dubos, 1968- T.Mc Keown, 1972 I. Illich, 1974 Lalonde-Riport
Az egészségfejlesztés nemzetközi konferenciái
Az egészségfejlesztés módszertana.
A tervezés folyamata, célok, célkitűzések, megközelítés, prioritások
Az egészségfejlesztés szervezete és felépítése
Az egészségfejlesztésben résztvevők, a programok célcsoportjai.
Az egészségfejlesztés megvalósításának szinterei (család, iskola, munkahely, szabadidős környezet).
Közösségi szintű társadalom-egészségügyi intervenciós modellek.
Társadalmi beilleszkedési zavarok és egészségkárosító attitűdök
A daganatos betegségek megelőzése – a szűrés ápolói feladatai
A szív-, érrendszeri betegségek halálakai, tényezői a megelőzés lehetőségei.
A Szexuális úton terjedő betegségek.
7-8. óra:
A hátrányos helyzetűek népegészségügyi problémái.
Ártalom csökkentés a kábítószer-fogyasztás területén.
Az új védőoltási rendszer bevezetése
Az egészséges táplálkozás
Az egészség magatartás felmérése és jellemzése
9-10.óra:
Egészségfejlesztési programok nemzetközi szinten és Magyarországon
Az egészség és a szociális helyzet kapcsolata.
A munkafeltételek összefüggése az egészségi állapottal.
Foglalkozási egészségkárosító tényezők
Kockázatbecslés, kezelés, kommunikáció alapelvei
Alkalmassági vizsgálatok, környezeti és biológiai monitorozás
11-12. óra:
A közösségi orvoslást és ápolást érintő jogszabályok –gyógyszer, gyógyászati segédeszköz rendelés, közgyógyellátás
Háziorvosi hatásköri lista
Az ápolás küldetése és az ápoló funkciói.
Az ápoló funkció változása az Alma-Atai Deklaráció tükrében
Az egészségügyi ellátórendszer felépítése hazánkban (alapellátás és szakellátás).
A piaci működés feltételei.
Az egészségügyi szolgáltatások finanszírozása.

Gyógyszerellátás és minőségbiztosítás az egészségügyben.

A társadalombiztosítás fogalma és típusai.

A kötelező egészségbiztosítás szolgáltatásai.

Az ÁNTSZ felépítése és feladatai.

13-14. óra:

A közösségi ápoló tevékenységei az alapellátásban

A közösségi ápoló prevenció feladatai

A közösségi ápoló kistérségi egészségközpontban végzendő tevékenységei

A közösségi ápoló feladatai a Népegészségügyi Program megvalósításában

15-16. óra:

Alapellátási rendszerek nemzetközi kitekintés alapján

A diplomás ápoló jelenlegi és jövőbeni feladatai a közösségi ápolásban

17-18. óra:

A háziorvosi rendelő alap (minimum) felszerelési jegyzéke

Az orvos és az ápoló kapcsolatai, az alapellátási team működése

Dokumentáció a közösségi ápolásban

19-20. óra:

Az ápolás szinterei

Ház betegápolás

A házi betegápolás keretében végezhető alapápolási és szakfeladatok

21-22. óra:

Otthoni szakápolás

Otthonápolásra vonatkozó jogszabályok

Az ápolói feladatok – önálló felelősséggel

23-24. óra:

A beteg otthoni körülményeinek felmérése

Az ápolás eszközei az otthonápolásban

Speciális ápolási feladatok

25-26. óra

Kommunikáció a beteggel, családdal

Kapcsolattartás más szakemberekkel

Betegoktatás

27-28. óra:

Jelentések, statisztikák elkészítése

Dokumentáció az otthoni szakápolásban

Kötelező irodalom:

Közösségi ápolás. Szerk. Dr. Illei György, PTE-EFK 1996.

Roberta Hunt-Eilen Loy Zurek: Bevezetés a közösségi ápolás módszertanába Medicina Könyvkiadó 1999.

Az ápolás szerepe az alapellátásban. Melania Kft, 1993.

Alapellátás szöveggyűjtemény. Szerk. Balogh Zoltán, dr. Dénes Margit

Kárpáti Zsuzsa-Krasznai Éva: Az otthoni ápolás szervezése és gyakorlata. Pelikán Könyvkiadó, 1996.

Alapvető egészségügyi ellátás – PCH – Alapellátás WHO kiadvány

Robin Rice: A házibetegellátás ápolói kézikönyve (Fogalmak és gyakorlati alkalmazásuk)

Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1998.

Potter P. Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai Medicina Könyvkiadó Rt. Budapest, 1996.

A 15/2010. (IV. 9.) EüM rendelet A szakképzésről szóló törvény alapján alap-, közép-, emeltszintű, valamint felsőfokú egészségügyi szakképesítéssel, egészségügyi főiskolai végzettséggel vagy felsőoktatási intézményben, orvos- és egészségtudományi képzési terület alapképzési szakán szerzett szakképzettséggel rendelkezők egészségügyi szakirányú szakmai továbbképzéséről

A Háziorvostani Szakmai Kollégium Állásfoglalása és javaslatai az egészségügyi reform alapellátást érintő kérdéseire - 2007. június Medicus Universalis XXXX. évf. 4. sz./

A közösségi ápoló tevékenységei az alapellátásban, OALI könyvek Tájékoztató füzet I. OALI Ápolói Kiadvány Szerkesztők: Dr. Becka Éva szakmai igazgató Országos Alapellátási Intézet, Ujváriné Siket Adrienn, főiskolai adjunktus DE EFK Ápolási Tanszék, szakmai referens Országos Alapellátási Intézet Felelős kiadó: Dr. Balogh Sándor főigazgató Országos Alapellátási Intézet Typotop Kft. Budapest, 2007

Ápolók és szülésznők az egészségért, az EVSZ európai ápoló-és szülésznőképzési stratégiája.(összeállította: Vittay K.) (2001) Nővér,5:25-28.

Az Alma-Ata-i Deklaráció. In.: Dr. S. Miller, H. Morrow: Az ápolás szerepe az alapellátásban, Melania Kft, Budapest 1998.

Az Európa Tanács munkacsoportja 3. értekezletének jelentése (1997) Az ápolók szerepe és képzése. Nővér, 4:20-23.

Az Ottawai Egészségmegőrzési Karta, Nővér, 7 (3), 28-34, 1994.

Bakonyi Zoltánné: A körzeti ápoló a történelmi időktől napjainkig <http://www.webapolok.hu/>.

Balogh Z., Az ápolóképzés fejlesztése a közösségi ápolás területén. PhD doktori értekezés (2008)

Betlehem J.(2005) Átalakuló egészségtudományi felsőoktatás. Nővér 4:27-31.

Dr. Illei György: Községi ápolás, Egészségügyi főiskolai jegyzet, Pécs-POTE 1996

Egészség Évtizedének Népegészségügyi Programja

International Council of Nurses & World Health Organization: Report of the Workshop on the role of nursing in primary health care, Nairobi, Kenya, 1 October, 1979, Geneva. In.: Dr. S. Miller, H. Morrow: Az ápolás szerepe az alapellátásban, Melania Kft, Budapest 1998.

International Council of Nurses & World Health Organization: Report of the workshop on the role of nursing in primary health care, Nairobi, Kenya, 1 October, 1979, Geneva World Health Organization: Global strategy for health for all by the year 2000, Geneva, 1981. In.: Dr. S. Miller, H. Morrow: Az ápolás szerepe az alapellátásban, Melania Kft, Budapest 1998.

Kökény Márta: Gondolatok az alapellátás fejlesztéséről. Hivatásunk 2007/2.

P. Puska., J. Toomilehto, A. Nissinen, E. Vartiainen: The North Karélia project, 20 year results and experiences. Eija Kling Yliopistopaino, Helsinki 1995.

Roberta Hunt, Eileen Loy Zurek: Bevezetés a közösségi ápolás Módszertanába (Medicina könyvkiadó RT. Budapest 1999.)

Siket Adrienn: A diplomás ápoló szerepe a kardiovaszkuláris betegségek prevenciójában: Nővér 2004; 17. (1) 5-15. o.

Siket Adrienn: A diplomás ápolók helye, szerepe az egészségügyi ellátó rendszerben, az alapellátásban: Medicus Universalis 2000; 33. (6): 395 – 401.

The Ljubljana Charter of reforming health care, <http://hjem.get2net.dk/DetAabneAkademi/ljubljana.htm>

Ujváriné Siket Adrienn, Balogh Sándor, Becka Éva, Tóth Ildikó: Az alapellátási team tagjainak tevékenységi listája , Főiskolát és Egyetemet végzett Ápolók IX. Országos

Kongresszusa 2010. április 29-30. Nyíregyháza, Absztraktgyűjtemény, Szerk.: dr. Oláh A., Ujváriné Siket A., Dr. Betlehem J., PTE ETK ISBN 978-963-7178-61-0

Ujváriné Siket Adrienn, Becka Éva, Tóth Ildikó, Dr. Zrínyi Miklós: A gondozási szükségletet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálata: Medicus Universalis XLII. évf. 1.sz. 13.o.

Ujváriné Siket Adrienn, Becka Éva: Az ápolók jelenlegi feladatai és jövőbeni lehetőségei a kistérségi ellátásban: Medicus Universalis 2007; 40. (4): 143-147.

Ujváriné Siket Adrienn, Becka Éva: Körzeti ápolók élet és munkakörülményei, egészségi állapota: Medicus Universalis 2006; 39. (2): 55-64.

Ujváriné Siket Adrienn, Tamásné Máté Éva, Becka Éva: Prevenációs ápolóképzés az alapellátásban, prevenációs munka a praxis háziorvosi körzetben: Medicus Universalis XXXXI. Évf. 3. 2008; (6): 113-121.

World Health Organization: Division of Health Manpower Development, Report of a meeting on „Nursing in support of the goal Health for All by the year2000,” 16-20 November, 1981, Geneva, 1982. In.: Dr. S. Miller, H. Morrow: Az ápolás szerepe az alapellátásban, Melania Kft, Budapest 1998.

A családgondozó ápoló szakirányú továbbképzési szakképesítési követelményeiről, 25/2001. (VII. 25.) OM r.

Vonatkozó rendeletek:

Eü. Törvény 1997.

Háziorvosi. házi - gyermekorvosi szolgálatra rendelet vonatkozó részei

Önkormányzati Törvény, egészségügyi vonatkozásai

Háziorvosi hatásköri Lista

Ajánlott irodalom

Folyóiratok:

Orvosi Hetilap

Medicus Universalis

Egészségügyi Gazdasági Szemle

Eü. Közlöny

Nóvér

Egészségügyi Menedzsment

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel a TVSZ-ben megfogalmazottak szerint.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer (szóban, írásban):

Írásbeli/szóbeli

Dátum:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Papp Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szaknyelv I-II. (angol)		
A tantárgy angol neve: Professional English I-II.		
Tanszék neve: Idegennyelvi Részleg		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Semsei Imre		
Ajánlott félév:	IV.	V.
Tantárgyi kód:	EKIC-120-01N EKIC-120-01L	EKIC-120-02N EKIC-120-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	0+3	0+3
Levelező tagozat félévi óraszám:	0+15	0+15
Kredit:	0	0
Vizsgakövetelmény:	aláírás	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	Idegennyelv III. vagy B2 komplex nyelvvizsga	Angol Szaknyelv I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális munka, Ápolás és Betegellátás, Egészségügyi Gondozás és Prevenció, Egészségügyi szervező

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Tavaszi félévben Szaknyelv I., őszi félévben Szaknyelv II.

Az oktatás nyelve:

Angol

A tantárgy órarendi beosztása:

Heti rendszerességgel, levelezős hallgatók esetében háromszor öt óra egy félévben

A tantárgy státusza:

Kritérium feltétel

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Legfőbb cél az alapfokú általános nyelvtudásra alapozott szakmai nyelvtudás elsajátítása. A hallgatók megismertetése alapvető szavakkal, szakkifejezésekkel, melyek segítségével képesek lesznek az adott idegen nyelven kommunikálni a beteggel, sérülttel, érdeklődni a baleset körülményeiről, megtudni, hol, milyen fájdalmat érez. A hallgatók a tantárgy bevezető óráiban megismerkednek az adott ország egészségügyére jellemző legfontosabb tudnivalókkal; a szakma jellemzői, egészségügyi intézmények, kórházak, kórházi osztályok, osztályos orvosok megnevezései. A hallgatók megismerkednek a legfontosabb műszerekkel, eszközökkel. Ezt az emberi test és működésének lényegre törő, vázlatos idegen nyelven

történő megismerése követ. Az egyes témákat interaktív feladatok készítik elő, amelyeket szakszövegek és szövegértési feladatok egészítenek ki. A szakszöveg feldolgozás módszertanát is megismerik a hallgatók, ami nagy segítséget nyújt a későbbi, önálló tevékenységük során, ún. szakmai folyóiratok olvasása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** (Ápolás és Betegellátás) 15 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 45 (Eü. Szervező) 6 (Szociális Munkás) 10
- b. **képesség:** (Ápolás és Betegellátás) 11 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 38 (Eü. Szervező) 7
- c. **attitűd:** (Ápolás és Betegellátás) 6,7,8,15,16 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 10,18 (Szociális Munkás) 6
- d. **autonómia és felelősség:** (Ápolás és Betegellátás) 1 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 3,5,16 (Eü. Szervező) 5 (Szociális Munkás) 5

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50% - 50%, vagyis 42 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges. Levelező tagozaton 15 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Videó, audiovizuális eszközök használata, kiscsoportos, beszédközpontú óravezetés, fénymásolt segédanyagok

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Az Idegennyelvi Részleg oktatói az elmúlt évek során szaknyelvi segédanyagokat állítottak össze a különböző szakok számára. Ezek próbatanítása már befejeződött, a hallgatókkal együttműködve egészítettük ki új elemekkel.

A tantárgy részletes leírása:

I. félév

Ápolás és Betegellátás Alapszakon, Egészségügyi Gondozás Prevenció Alapszakon

Gyórfy Mária: English for Doctors

Week	Topics
1	Faculty of Health, Health professions, Job descriptions, The Hungarian Health Care System, Parts of body 1
2	Hospitals, health institutions, wards, Parts of body2
3	Past Medical History, Family History, Social History
4	Present Complaints, Medical Examination

5	Signs and symptoms, Pain
6	Medication
7	Mid-term test
8	Headache and Vertigo
9	Body temperature and sweat
10	Nausea and vomiting
11	Dyspnoea and cough
12	Heart and blood
13	Body weight, diet and bowel movements
14	End-term test

Egészségügyi Szervező Alapszakon

Jon Naunton-Mark Tulip: Profile English Pre-Intermediate

Week	Topics for conversation	Grammar and writing
1 File 1	A new job, worries on the first day, new employees, dream jobs.	be, have, have got
2	Welcoming new recruits, introductions, introducing yourself.	New employee announcement
3 File 2	Organizations and roles, company hierarchies, a typical working day.	Present Simple describing routines
4	Company organigrams, describing roles, job responsibilities.	A job application letter
5 File 3	Quality, brands, describing quality and cost, ISO standards.	Present Simple and Continuous
6	Upmarket/downmarket supermarkets, sequencers-explaining a process.	A letter of complaint
7	Mid-term test	
8 File 4	Money, personal banking vocabulary, the Euro.	countable, uncountable nouns
9	Bank transactions, telephoning role play: starting and receiving a phone call.	Describing a graph, prepositions of time and movement
10 File 5	Importing, exporting and markets, exporting in niche markets.	Past Simple
11	Telephoning: making and responding to requests, making a polite telephone call.	An email of making first contact, polite requests
12 File 6.	Travel, commuting to work, business travellers/tourism.	Present Perfect.
13	Making sure, checking facts.	Writing: an itinerary (arrangements already made)
14	End-term test	

Szociális Munka Alapszak

Week	Course Book	Topics
1	Chapter 1: Understanding Families	1. Families as Social Units
2		2. Intensive Family Preservation Services
3		3. Parent-Child Relationship Difficulties
4		Reading Exercises

5	Homelessness in Hungary	1. Prevention in homelessness, strategies, policies, legislation
6		2. Good examples
7	Mid-term test	
8	Chapter 2: Working with Disabled Children	1. Developmental Disabilities
9		2. Physical Disabilities
10		3. Guidelines for Interacting with Children
11		Reading exercises
12	Global prostitution	1. Trafficking in Women for the Purpose of Sexual Exploitation
13		2. Declaration of Stockholm
14	End-term test	

II.félév

Védőnő és Szülésznő Szakirány

Week	Topics
1	Abortion
2	Ectopic pregnancy Infertility and contraception
3	Contraceptives Side effects
4	Genital tract infections and discharge Functional variations of the female genital tract
5	Revision
6	Mid-term test
7	Deviations from normal pregnancy
8	Effects on flavour and the infant's behaviour
9	Assessment of posttraumatic stress disorder in children
10	Exogenous factors
11	Trophoblastic disease
12	Side effects
13	Revision
14	End-term test

Ápoló Szakirány és Mentőtiszt szakirány

Week	Topics
1	Documentation, patient records, Medical devices
2	Skeletal system and related diseases / injuries
3	Nursing situations /BLS
4	Muscular system and related diseases / injuries
5	Nursing situations /BLS
6	Circulatory system and related diseases / medical intervention
7	Mid-term test
8	Respiratory system and related diseases / medical intervention
9	Nursing situations /A&E cases
10	Reproductive system and delivery / complications

11	Nursing situations /A&E cases
12	Digestive system and related diseases / A&E cases
13	The skin, organs of perception and related diseases / medical intervention
14	End-term test

Egészségügyi Szervező Alapszakon

Jon Naunton-Mark Tulip: Profile English Pre-Intermediate

Week	Topics for conversation	Grammar and writing
1 File 7	Career prospects, networking, leadership	Adjectives,
2	Giving advice and warnings. A mini presentation	Following up a new business contact
3 File 8	Time is money, logistics, Investing to save time	Future tense
4	Telephoning 3, Making an appointment	Arranging a meeting
5 File 9	The customer, Is the customer always right? Product development mistakes	1 st conditional and future time
6	Making suggestions, Finding solutions to problems	Writing an email with directions
7	Mid-term test	
8 File 10	New technology and working from home. Internet collocations. Online business.	2 nd conditional
9	Giving, asking for, and responding to explanations	Homepage – A paragraph on ‘Who we are’
10 File 11	Not for profit, Charities. Ways of raising money.	The passive.
11	Discussing opinions. Corporate sponsorship.	Internal email
12 File 12	Problem solving. Cost of know-how vs. labour.	Past continuous and used to
13	Presenting problems and options.	Report on the results of a survey.
14	End-term test	

Szociális Munka Alapszak

Week		Topics
1	Chapter 3: Problems of the Young	1. Humiliation the Solution
2		Reading exercises
3		2. Level of Violence „Shocking”
4		Reading exercises
5		3. Criminals Getting Younger
6		Reading exercises
7		Mid-term test
8	Chapter 4: Drug Abuse	1. Use and Misuse of Drugs
9		Reading exercises
10		2. Drug Specter
11		Reading exercises
12		3. „Smoking marijuana..”
13		Reading exercises
14		End-term test

Ápolás és Betegellátás Alapszak Levelező Szaknyelv I.

Lessons	Topics
1-5	Health Faculty – Management of the Faculty, Bachelor Programmes, Health professions, Job descriptions, The Hungarian Health Care System Model CVs, Job interviews, E-mails and Letters
6-10	Hospitals, health institutions, wards Skeletal system, Muscular system, related illnesses, Past Medical History, Family History, Social History
11-15	Circulatory and respiratory system, related illnesses, Present Complaints The skin, organs of perception, related illnesses, Signs and symptoms, Pain Written and oral exam

Ápolás és Betegellátás Alapszak Levelező Szaknyelv II.

Lessons	Topics
1-5	Nervous system, Digestive system, related illnesses, The Reproductive System, headache and vertigo
6-10	Body temperature and sweat, Nausea and vomiting, Dyspnoea, cough, heart, Body weight and diet, bowel movements, blood
11-15	Medical Examination Isotope scanning, medication Written and oral exam

Egészségügyi Ügyvitelszervező Levelező Szaknyelv I.

Lessons	Topics for conversation	Grammar and writing
1-5 File 1	A new job, worries on the first day, new employees, dream jobs. Welcoming new recruits, introductions, introducing yourself. Welcoming new recruits, introductions, introducing yourself.	Grammar: be, have, have got Writing: new employee announcement Writing: a job application letter
6-10 File 2	Welcoming new recruits, introductions, introducing yourself. Organizations and roles, company hierarchies, a typical working day Company organigrams, describing roles, job responsibilities	Grammar: Present Simple and Continuous Writing: a letter of complaint
11-15 File 3	Company organigrams, describing roles, job responsibilities. Quality, brands, describing quality and cost, ISO standards.	Half-term test

Egészségügyi Ügyvitelszervező Levelező Szaknyelv II.

Lessons	Topics for conversation	Grammar and writing
1-5 File 4	Upmarket/downmarket supermarkets, sequencers-explaining a process. Money, personal banking vocabulary, the Euro.	Grammar: countable, uncountable nouns
6-10 File 5	Bank transactions, telephoning role play: starting and receiving a phone call. Importing, exporting and markets, exporting in niche markets.	Writing: describing a graph, prepositions of time and movement Grammar: Past Simple
11-15 File 6	Telephoning: making and responding to requests, making a polite telephone call. Travel, commuting to work, business travellers/tourism.	Grammar: Present Perfect.

Kötelező irodalom:

Szaknyelv I. Mária Györffy: English for Doctors (Internal Medicine, Medication chapters)+CD

Szaknyelv II. Ápoló Szakirány Anna Jureckova – Gabriella Polacková: English in Nursing (Universita Komenského, Bratislava) (Units 1,11,12) Penguin English Guides, Alison Pohl:

Professional English (medical) (Chapters 5,28,30,35,36,45,56,58).Szaknyelvi jegyzet (szituációk ápolók és mentőtisztek számára)

Szaknyelv II. Szülész nő Szakirány

Mária Gyórfy: English for Doctors (Unit 3: Obstetrics and Gynaecology, Unit 4: Paediatrics chapters)+CD

Szaknyelv II. Védő nő Szakirány

-Mária Gyórfy: English for Doctors (Unit 3: Obstetrics and Gynaecology, Unit 4: Paediatrics chapters)+CD

Szaknyelv II. Szociális Munka Alapszak

Angol szaknyelvi jegyzet

Szaknyelv II. Egészségügyi Szervező

Jon Naunton-Mark Tulip: ProFile 1. Pre-Intermediate (Oxford)

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév során két zárthelyi dolgozat megírása és szóbeli prezentáció, melyek egyenkénti eredménye el kell, hogy érje a 60%-ot.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Rendszeres óralátogatás, zárthelyik megírása, betegség esetén pótlás. Amennyiben a hallgató többet hiányzik a megengedettnél (10%), nem írja meg a ZH-kat, úgy az aláírás megtagadható.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése. A félév során 10% hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Semsei Imre
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
Idegnyelvi részlegvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szaknyelv (német) I-II.		
A tantárgy angol neve: Professional German I-II.		
Tanszék neve: Idegennyelvi Részleg		
Tantárgyfelelős neve: Dr. Fábíán Gergely		
Ajánlott félév:	IV.	V.
Tantárgyi kód:	EKIC-121-01N EKIC-121-01L	EKIC-121-02N EKIC-121-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	0+3	0+3
Levelező tagozat félévi óraszám:	0+15	0+15
Kredit:	0	0
Vizsgakövetelmény:	aláírás	aláírás
Kötelező előtanulmányi rend:	Idegennyelv III. vagy B2 komplex nyelvvizsga	Szaknyelv I.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

Szociális munka, Ápolás és Betegellátás, Egészségügyi Gondozás Prevenció, Egészségügyi szervező

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Negyedik félévben: Szaknyelv I, ötödik félévben: Szaknyelv II

Az oktatás nyelve:

Német

A tantárgy órarendi beosztása:

Heti rendszerességgel

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Legfőbb cél az alapfokú általános nyelvtudásra alapozott szakmai nyelvtudás elsajátítása. A hallgatók megismertetése alapvető szavakkal, szakkifejezésekkel, melyek segítségével képesek lesznek az adott idegen nyelven kommunikálni a beteggel, sérülttel, érdeklődni a baleset körülményeiről, megtudni, hol, milyen fájdalmat érez. A hallgatók a tantárgy bevezető óráiban megismerkednek az adott ország egészségügyére jellemző legfontosabb tudnivalókkal; a szakma jellemzői, egészségügyi intézmények, kórházak, kórházi osztályok, osztályos orvosok megnevezései. A hallgatók megismerkednek a legfontosabb műszerekkel, eszközökkel. Ezt az emberi test és működésének lényegre törő, vázlatos idegen nyelven történő megismerése követ. Az egyes témákat interaktív feladatok készítik elő, amelyeket

szakszövegek és szövegértési feladatok egészítenek ki. A szakszöveg feldolgozás módszertanát is megismerik a hallgatók, ami nagy segítséget nyújt a későbbi, önálló tevékenységük során, úm.szakmai folyóiratok olvasása.

A szociális munkás szakos hallgatók alapszintű általános nyelvtudásának kiegészítéseként speciális cél a szociális munka szaknyelvének elsajátítása német nyelven, a hallgatók alapszintű nyelvtani és lexikai ismereteinek bővítése, három nyelvi alapkészség (szövegértés, szövegalkotás, beszédképesség) fejlesztése. A szociális munka szakszókincsének alkalmazása autentikus szöveggörnyezetben, szövegértési gyakorlatok, beszédhelyzetek segítségével. A szociális munka specifikus témakörökben tartott konferenciák anyagainak feldolgozása, a szaknyelvi tananyagba történő beépítése, frissítése folyamatosan történik. A hallgatók saját szakmai tapasztalatukat, terepgyakorlatokon szerzett ismereteiket az adott témához kötve tudják elmondani német nyelven, alkalmazva a szociális munka szaknyelvezetét, szakszókincsét.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. **tudás:** (Ápolás és Betegellátás) 15 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 45 (Eü. Szervező) 6 (Szociális Munkás) 10
- b. **képesség:** (Ápolás és Betegellátás) 11 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 38 (Eü. Szervező) 7
- c. **attitűd:** (Ápolás és Betegellátás) 6,7,8,15,16 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció) 10,18 (Szociális Munkás) 6
- d. **autonómia és felelősség:** (Ápolás és Betegellátás) 1 (Egészségügyi Gondozás és Prevenció)3,5,16 (Eü. Szervező) 5 (Szociális Munkás) 5

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tananyag folyamatos aktualizálása, új információk tananyagba építése, útmutató az idegen nyelven történő munkavállaláshoz (önéletrajz, pályázatok megírásának koordinálása). A hallgatók külföldi utazása előtt (konferencia, tanulmányút, intézménylátogatás) a számukra szükséges legfontosabb tudnivalókkal egészítjük ki szaknyelvi kurzusainkat, melyhez adott esetben a szak biztosít szaknyelvi anyagot. Tanulmányútjukról visszatérve pedig, a hallgatók számolnak be élményeikről, így a többiek is értesülhetnek a legfrissebb információkról.

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

50% - 50%, vagyis 42 kontaktórához legalább ennyi órán kívüli nyelvtanulás szükséges.

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Videó, audiovizuális eszközök használata, kiscsoportos, beszédközpontú óravezetés, fénymásolt segédanyagok.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Az Idegennyelvi és Egészségtudományi Képzőhely oktatói az elmúlt évek során szaknyelvi segédanyagokat állítottak össze a különböző szakok számára. Ezek próbatanítása már befejeződött, a hallgatókkal együttműködve egészítettük ki új elemekkel.

A tantárgy részletes leírása:

I. félév

Ápolás és Betegellátás Alapszak /Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1.-2.-3.	Einführung in die Fachsprache Medizinische Grundbegriffe
4.-5.-6.	Der menschliche Körper I. Körperteile
7.-8.-9.	Der menschliche Körper II. Schmerztypen, Erkrankungen und Symptome
10.-11.-12.	Innere Medizin I: Atmungsorgane und deren Erkrankungen Husten /Atemnot
13.-14.-15.	Innere Medizin II: Das Herz/ Beim Kardiologen
16.-17.-18.	KONTROLLE
19.-20.-21.	Gesunde Lebensführung - Grundbegriffe - Essstörungen; Anorexie - Drogenkonsum - Alkoholsucht
22.-23.-24.	Werte Messen - Blutdruck, Temperatur, Puls, Blutwerte
25.-26.-27.	Blutdruck und Diabetes
28.-29.-30.	Bildbeschreibung und Situationen zu den Themen
31.-32.-33.	Infektionskrankheiten
34.-35.-36.	Schwindel
37.-38.-39.	Zusammenfassung
40.-41.-42.	KONTROLLE

Szociális munka – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1-2-3.	Geschichte und Entwicklung der sozialer Hilfe
4-5-6.	Hilfe in modernen Gesellschaften und Modernisierung der Hilfe
7-8-9.	Berufliche Qualifizierung und soziale Berufe - die wichtigsten Arbeitsfelder der Sozialarbeit
10-11-12.	Anforderungen des Arbeitsmarktes an DiplomsozialarbeiterInnen I. - Struktur und Entwicklung
13-14-15.	Anforderungen des Arbeitsmarktes an DiplomsozialarbeiterInnen II. - neue Berufsfelder - neue Qualifikationsanforderungen
16-17-18.	Ausbildung und Qualifizierung in sozialen Berufen in Ungarn und in Österreich

	- Vergleich
19-20-21.	Zusammenfassung und Kontrolle
22-23-24.	Sozialer Ausschluss – theoretische Verortung
25-26-27.	Geschlechtshierarchische Struktur der Sozialarbeit
28-29-30.	Frau zwischen Familie und Beruf - Teilhabe von Frauen und Männern am Arbeitsmarkt
31-32-33.	Familien- und Jugendschutz Jugendsoziologie
34-35-36.	Arbeit mit authentischen Fachtexten
37-38-39.	Zusammenfassung
40-41-42.	Kontrolle

Ápolás és Betegellátás Alapszak – levelező tagozat

Órák száma	Tananyag
1-5.	Einführung in die Fachsprache Medizinische Grundbegriffe Der menschliche Körper I. Körperteile
6-10.	Der menschliche Körper II. Schmerztypen, Erkrankungen und Symptome Atmungsorgane und deren Erkrankungen Husten /Atemnot
10-15.	Das Herz/ Beim Kardiologen Situationsübungen KONTROLLE

Szociális munka – levelező tagozat

Órák száma	Tananyag
1-5.	Geschichte und Entwicklung der sozialen Hilfe Ethische Prinzipien der Sozialarbeit
6-10.	Hilfe in modernen Gesellschaften und Modernisierung der Hilfe Berufliche Qualifizierung und soziale Berufe - die wichtigsten Arbeitsfelder der Sozialarbeit
10-15.	Lebenslauf schreiben Über eigene Berufserfahrungen, Tätigkeitsfelder sprechen - Präsentation

II. félév

Mentőtiszt szakirány – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1.-2.-3.	Erste Hilfe I. Rettungskette Basismaßnahmen und erweiterte Maßnahmen
4.-5.-6.	Einsatzprotokoll – Vergleich der ungarischen und der deutschen Einsatzprotokolle
7.-8.-9.	Geburtshilfe I. - theoretische Grundlagen
10.-11.-12.	Geburtshilfe II. - Perioden, Aufgaben der Rettungsassistenten
13.-14.-15.	Polytrauma (schwierwiegende örtliche Verletzungen)

	- Symptome und Diagnosen - Die richtige Vorgehensweise des Rettungspersonals bei Polytrauma
16.-17.-18.	Arbeit mit Fachtexten ; Situationsübungen Thema: Polytrauma
19.-20.-21.	Kontrolle
22.-23.-24.	Frakturen - Arten, Definition, Symptomatik, Versorgung
25.-26.-27.	Vergiftung I. - Die häufigsten Vergiftungsformen - Symptome
28.-29.-30.	Vergiftung II. - Fallbeispiele - Allgemeine Aspekte toxikologischer Notfälle - Allgemeine Therapiemaßnahmen bei Vergiftungen
31.-32.-33.	Wunden und Wundbehandlung Grundsätze der präklinischen Wundbehandlung
34.-35.-36.	Lagerung Kranker und Verletzter Umlagerung
37.-38.-39.	Einführung in die Pharmakologie - Dosierung von Medikamenten - therapeutische Wirkungen von Medikamenten - Nebenwirkungen von Medikamenten
40.-41.-42.	Kontrolle

Ápoló szakirány – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1-2-3.	Das Krankenhaus - Einrichtungen im Krankenhaus - Berufe im Krankenhaus - Untersuchungen Aufträge erhalten und ausführen
4-5-6.	„Aller Anfang ist schwer“ – der erste Arbeitstag Die Station – Aufbau einer Station; das Patientenzimmer
7-8-9.	Betten machen Sich dem Patienten vorstellen
10-11-12.	Das Frühstück I - Frühstück verteilen - beim Essen behilflich sein - Nahrungsmittel, Getränke, Kostformen
13-14-15.	Wünsche, Hinweise, Verbote - Visite und Übergabe
16-17-18.	KONTROLLE
19-20-21.	Das Aufnahmegespräch - Personalien erfragen - Patienten den Kollegen vorstellen
22-23-24.	Das Stammbblatt - Vergleich von deutschen und österreichischen Stammblätern
25-26-27.	Die Vorbereitung zur Operation Abholen aus dem OP
28-29-30.	Die Visite - Anordnungen

	- Übergabe der Patienten
31-32-33.	Untersuchungen und Pflegemaßnahmen - Pflegebericht - Verlaufsbeschreibung - Krankenbeobachtung
34-35-36.	Einführung in die Pharmakologie - Medikamente verabreichen - Darreichungsformen - Wirkung und Nebenwirkungen
37-38-39.	Das Vorstellungsgespräch - Lebenslauf - Bewerbung schreiben
40-41-42.	KONTROLLE

Védőnő/Szülésznő szakirány – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1-2-3.	Weibliche Geschlechtsorgane - beim Gynakologen (Anamnese, körperliche Untersuchung)
4-5-6.	Erkrankungen weiblicher Geschlechtsorgane
7-8-9.	Verhütung - Verhütungsmittel, Verhütungsmöglichkeiten - Nebenwirkungen
10-11-12.	Schwangerschaft - Betreuung während der Schwangerschaft - Abtreibung/Fehlgeburt
13-14-15.	Geburtsverlauf: Eröffnungsperiode
16-17-18.	Geburtsverlauf: Austreibungsperiode, Nachgeburtsperiode
19-20-21.	KONTROLLE
22-23-24.	Das Neugeborene - Ratschläge geben - psychomotorische Entwicklung
25-26-27.	Einführung in die Pädiatrie - die häufigsten Erkrankungen von Neugeborenen und Kleinkindern
28-29-30.	Situationsübungen
31-32-33.	Einführung in die Pharmakologie - Medikamente verabreichen - Darreichungsformen - Wirkung und Nebenwirkungen
34-35-36.	Der Beipackzettel
37-38-39.	Das Vorstellungsgespräch - Lebenslauf - Bewerbung schreiben
40-41-42.	KONTROLLE

Ápolás és Betegellátás Alapszak – levelező tagozat

Órák száma	Tananyag
1-5.	Gesunde Lebensführung - Grundbegriffe - Essstörungen; Anorexie - Drogenkonsum - Alkoholsucht

6-10.	Werte Messen - Blutdruck, Temperatur, Puls, Blutwerte - Blutdruck und Diabetes - Infektionskrankheiten
10-15.	Schwindel Situationsübungen KONTROLLE

Kötelező irodalom:

Toldiné Béltéki Andrea, Sivadó Márta: Alapfokú képleírások és szituációk

Német szaknyelvi jegyzet,

Ulrike Firnhaber-Sensen/Gabriela Schmidt: Deutsch im Krankenhaus – munkatankönyv ápoló szakos hallgatók számára

Ajánlott irodalom:

Betty und Renate Bagossy: Deutsch für Mediziner

Gorgaß-Ahnefeld-Rossi-Lippert: Rettungsassistent und Rettungssanitäter (Mentőtisztek számára)

Ziegenfuß: Notfallmedizin (Mentőtisztek számára)

Szociális munka – nappali tagozat

Órák száma	Tananyag
1-2-3.	Gesundheitsschutz und Altersfürsorge in der Sozialarbeit - Gesundheitsschutz und Krankenversicherung
4-5-6.	Drogenprevention und Alkoholsucht
7-8-9.	Betriebliche Organe - das Linien-System
10-11-12.	Grundbegriffe der betrieblichen Sozialarbeit - Mitarbeiter-, Führungs-, und Teamberatung
13-14-15.	Aufgaben traditioneller Sozialberatung Aufgaben innovativer Sozialberatung
16-17-18.	Arbeitsschutz – gefährdete Arbeitskräfte
19-20-21.	Arbeit mit authentischen Fachtexten Zusammenfassung
22-23-24.	Kontrolle
25-26-27.	Personalführung - Leitungsschwächen - Betriebsführung
28-29-30.	Erfolgreiche Karrieren - Leute, die von sich reden lassen
31-32-33.	Karrierplanung - Arbeitsuche - Bewerbung und Werbung - Lebenslauf
34-35-36.	Vorstellungsgespräch am Arbeitsplatz
37-38-39.	Arbeit mit authentischen Fachtexten Zusammenfassung

40-41-42.	Kontrolle
-----------	-----------

Szociális munka – levelező tagozat

Órák száma	Tananyag
1-5.	Berufliche Qualifizierung und soziale Berufe - die wichtigsten Arbeitsfelder der Sozialarbeit
6-10.	Anforderungen des Arbeitsmarktes an DiplomsozialarbeiterInnen I. - Struktur und Entwicklung
10-15.	Anforderungen des Arbeitsmarktes an DiplomsozialarbeiterInnen II. - neue Berufsfelder - neue Qualifikationsanforderungen Das Vortellungsgespräch Bewerbung schreiben

Kötelező irodalom:

Toldiné Béltéki Andrea, Sivadó Márta: Alapfokú képleírások és szituációk
Német szaknyelvi jegyzet

Ajánlott irodalom:

Jarmuzek-Krol-Malinow-Piosik-Rozwalka-Tworek-Levy-Hillerich: Kommunikation in
sozialen und medizinischen Berufen

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév során a zárthelyi dolgozat(ok) / házi dolgozatok megírása és szóbeli prezentáció, melyek egyenkénti eredménye el kell, hogy érje a 60%-ot.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Rendszeres óralátogatás, zárthelyik megírása, betegség esetén pótlás. Amennyiben a hallgató többet hiányzik a megengedettnél, nem írja meg a ZH-kat, úgy az aláírás megtagadható.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az órákon való aktív részvétel, a zárthelyik eredményes megírása, a szóbeli beszámolók teljesítése. A félév során 3 (levelező tagozaton 1) hiányzás megengedett, betegség esetén a zárthelyik és a szóbeli beszámolók pótlása lehetséges.

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer: -

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Tilki Ágnes
Idegennyelvi részlegvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárvány Attila
Ápb. szakfelelős

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Dr. Ködmön József
Eüsz. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szegénység és társadalmi kirekesztettség	
A tantárgy angol neve: Poverty and social exclusion	
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Dr. Ludescher Gabriella	
Ajánlott félév:	V.
Tantárgyi kód:	EKSM-127-00N; EKSM-127-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	Kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Aktuális órarend szerint

A tantárgy státusza:

Szociális Munka Alapszak: **Kötelező**
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak: **Kötelezően választható**

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgy általános célja, hogy a hallgató adekvát ismereteket szerezzen a magyarországi szegénység és kirekesztés fogalmáról és folyamatáról.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalmkészletét. Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek

hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.

Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.

Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket

Ismeri és értelmezi a kisebbségi és többségi társadalom kapcsolatának dinamikáját és ehhez kapcsolódóan a kisebbségi egyéni és közösségi jogokat.

Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.

Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez

Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Oktatás típusa:

Előadás+szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

60-40 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, saját jegyzet

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

1-3. A szegénység fogalmának és típusainak definiálása.

4-5. A társadalmi kirekesztés meghatározása, a szegénységgel való összehasonlítása.

6-8. Az exklúzió mérésének lehetőségei.

9-10. A kirekesztés nemzetközi és hazai tendenciái.

11. Gazdasági fejlődés hatása a kirekesztésre.

12. Az inkluzív társadalom jellemzői, kialakításának feltételei.

13-14. Jóléti pluralizmus helye az inkluzív társadalom létrehozásában.

Kötelező irodalom:

A társadalmi kirekesztődés nemzetközi összehasonlítására szolgáló jelzőszámok. Budapest: KSH. 2006.

Bass László – Darvas Ágnes – Ferge Zsuzsa – Simon Mihály (2008): A gyermekszegénység csökkentése ma is kulcskérdés. *Esély*, 4: 25-52.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2008_4/BASS.pdf

Fitoussi, J. P. – Laurént, É. (2010): Makrogazdasági politika és szociálpolitika az EU 15-ben az elmúlt két évtizedben. *Esély*, 4: 20-50.

Gábos András (2009): A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások.

Esély, 5: 48-67. http://www.esely.org/kiadvanyok/2009_5/03gbos.pdf

http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_4/02fitoussi.indd.pdf

John Ede (2009): Kávéházi beszélgetések a statisztikáról. A szegénység mérése. *Statisztikai Szemle*, 12: 1194-1203.

http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2009/2009_12/2009_12_1194.pdf

Virág Tünde (2009): Szegények a kistélepek fogságában. *Esély*, 4: 38-54.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2009_4/02virag.pdf

Ajánlott irodalom:

Atkinson, T. 1998. Társadalmi kirekesztődés, szegénység, munkanélküliség. *Esély*, 4. szám.

Bourdieu, Pierre 1978. *A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése.* Budapest, Gondolat Kiadó.

Castel, Robert 1993. A nélkülözéstől a kivetettségig – a „kiilleszkedés” pokoljárása. *Esély*, 3. szám. 3-23. p.

Castel, Robert 1993. *A szociális kérdés alakváltozásai.* Budapest, Max Weber Alapítvány – Wesley Zsuzsanna Alapítvány – Kávé Kiadó.

Gombár Csaba – Hankiss Elemér – Lengyel László 1997. *És mi lesz, ha nem lesz?* Budapest, Korridor Kiadó.

Kertesi Gábor 1995. Cigány gyerekek az általános iskolában, cigány felnőttek a munkaerőpiacon. *Közgazdasági Szemle*, 1995. 1. szám. 30-65. p.

Szívós Péter – Tóth István György (szerk.) 2003. *Stabilizálódó társadalomszerkezet. TÁRKI monitor jelentések.* Budapest, TÁRKI.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere: -

Az aláírás megszerzésének feltételei: -

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Sikeres vizsga

A vizsgára bocsátás feltételei: -

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Ludescher Gabriella
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szociológia I-V.					
A tantárgy angol neve: Sociology I-V.					
Tanszék neve: Társadalomtudományi Tanszék					
Tantárgyfelelős neve: Rusinné Dr. Fedor Anita					
Ajánlott félév:	I.	II.	III.	IV.	V.
Tantárgyi kód:	EKTT-291-01N EKTT-291-01L	EKTT-291-02N EKTT-291-02L	EKTT-291-03N EKTT-291-03L	EKTT-291-04N EKTT-291-04L	EKTT-291-05N EKTT-291-05L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	2+0	0+2	0+2	0+2
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	10+0	0+10	0+10	0+10
Kredit:	3	3	3	3	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	Gyakorlat	Gyakorlat	Gyakorlat	Gyakorlat
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-	-	-	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Nappali tagozaton: aktuális órarend szerint. Levelező tagozaton: aktuális konzultációs rend szerint tömbösítve

A tantárgy státusza:

Szociális Munka Alapszak: Kötelező
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak: Kötelezően választható

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai:

A szociológiai tantárgyak célja, hogy a szociális munkás adekvát szemléletet és tudást szerezzen a társadalmi struktúráról, viszonyokról és folyamatokról. E tantárgy keretein belül a hallgató megismeri a szociológia legfontosabb fogalmait, klasszikus és modern elméleteit és történetét. Információkat kap a demográfia tendenciájáról, megismeri a családszociológiai iskolák elméleteit, valamint elsajátítja a szociológia metodikai rendszerének nélkülözhetetlen alaptermékait, a kvalitatív társadalomtudományi kutatások logikáját speciális módszereit és elemzési technikáit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Elméleti ismeretek szerzése a tárgy tematikájának megfelelően. Szakirodalom kutatás, másodelemzés.

a. tudást szerezzen a társadalmi struktúráról, viszonyokról és folyamatokról.

Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét.

Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket.

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezőségi közösség mellett. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására

d. autonómia és felelősség:

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja

Oktatás típusa:

Nappali tagozaton előadás + szemináriumi gyakorlatok, levelező tagozaton előadás

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A magyar és nemzetközi szociológia kutatási eredményeinek folyamatos nyomon követése, a szakirodalom feldolgozása. A tananyag folyamatos aktualizálása, az új információ tananyagba való beépítése, oktatói és hallgatói szintű tudományos feldolgozása. A végzett hallgatók utánkövetéses vizsgálata eredményeinek figyelembevétele.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:
70-30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, szemináriumhoz fénymásolt segédanyag, internetes oldalak ajánlása, tömbösített időrend, oktatói és hallgatói prezentációk, csoportos irodalom-feldolgozás.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások feldolgozása, doktori értekezés, TDK dolgozat, szakdolgozat

A tantárgy részletes leírása:

Szociológia I.

A Szociológia I. című blokkon belül a hallgató megszerzi a legfontosabb szociológiai ismereteket, megismerkedik a szociológia kutatási területével, funkcióival, tárgyával és kialakulásának történetével. Emellett ismereteket szerez a szociológia elméleteiről a klasszikus teóriáktól kezdve (Durkheim, Weber, Marx, Saint-Simon, Comte, Tocqueville, Montesquieu) a modern

A tantárgy tartalma:

1. A társadalomról való gondolkodás története az ókori bölcselkedőktől a szociológia kialakulásáig.
2. A szociológiatudomány kialakulásának történelmi körülményei.
3. A szociológia előfutárai. Saint-Simon, Comte, Tocqueville.
4. E. Durkheim és a korabeli francia szociológia.
5. A klasszikusok kortársai. H. Spencer, V. Pareto, G.Simmel, F. Tönnies, T. Veblen, C.H. Cooley, G.H. Mead, F. Le Play., Ch. Booth
6. A német szociológia. M.Weber.
7. Marx és a marxista szociológia.
8. Neomarxista szociológia.
9. A magyar szociológia kialakulás, fejlődése, jeles képviselői. Pikler Gyula, Jászi Oszkár, Somló Bódog, Szabó Ervin
10. A szociológia professzionalizációja. R. Merton.
11. Strukturális-funkcionalizmus. T. Parsons.
12. Modern társadalomtudományi elméletek, paradigmák I.: P. Bourdieu társadalomelmélete
13. Modern társadalomtudományi elméletek, paradigmák II.: J. Habermas, N. Luhmann.
14. Hálózatelméleti megközelítések.

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, 2006.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_bevezetes_a_szociologia_ba/index.html

Ajánlott irodalom:

Giddens, A.: Szociológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2008.

<https://hu.scribd.com/doc/51329288/Anthony-Giddens-Szociologia>

Ajánlott website:

www.szociologia.hu

<http://socio.hu/>

Szociológia II.

Ebben a tantárgyi blokkban a szociális munkás hallgató a szociológia legalapvetőbb módszertani rendszeréről, a társadalomkutatás indítékairól, a szociológiaelmélet és empirizmus összefüggéseiről, valamint az induktív és deduktív elméletalkotásról szerez információt. Emellett komplex tudást szerez a mérési szintekről, a szociológiai interjú elkészítésének technikáiról, a kérdőívek szerkesztéséről, a tartalomelemzés lehetőségeiről és módszereiről, a terepkutatás jellemzőiről, folyamatáról és problémáiról, továbbá az empirikus társadalomkutatás etikai vonatkozásairól

A tantárgy tartalma:

1. A szociológiai kutatás megtervezése, konceptuális alapok.
2. A vizsgálatok főbb típusai.
3. Hipotézisalkotás, avagy milyen a jó hipotézis?
4. Konceptualizáció, operacionalizáció.
5. A mintavétel logikája és típusai.
6. Az adatgyűjtés alapvető módszerei és eljárásai.
7. A társadalomkutatások gyakorlati lebonyolítása.
8. A kutatások etikai és jogi kérdései.
9. Adatgyűjtés – a megfigyelés.
10. Adatgyűjtés – az interjú.
11. Adatgyűjtés – a kérdőíves adatfelvétel.
12. Adatgyűjtés – a fókuszcsoporthoz, kísérlet.
13. Szociometria és kapcsolati háló.
14. Adatgyűjtés beavatkozás nélkül.

Kötelező irodalom:

R. Fedor – Huszti Éva: Kutatásmódszertani kézikönyv. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2016.
Héra Gábor - Ligeti György: Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris Tankönyvek, Budapest, 2005.
Fónai Mihály - Kerülő Judit - Takács Péter: Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba. Pro Education Alapítvány, Nyíregyháza, 2001.

Ajánlott irodalom:

Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest, 1995.
Moksony Ferenc: Gondolatok és adatok. Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Osiris, Budapest, 1999.

Szociológia III.

E kurzus keretében a hallgató a családszociológia fogalmi rendszeréről valamint a legfontosabb családszociológiai iskolák elméleteiről kap információkat. Elsajátítja a családok társadalomtörténeti kialakulásáról szóló ismereteket, továbbá választ kap arra, hogy miként váltak a nagycsaládok nukleáris családdá. Megismeri a párválasztás társadalmi módszereit, a szexualitás társadalomtörténetét, a női és a férfi társadalmi szerepek különbségeit, a családon

belüli erőszak szociológiai vonatkozásait, a válások problematikájának összefüggéseit és a mai magyar családok sajátosságait. A kurzuson belül a hallgató megismerkedik a legalapvetőbb demográfiai fogalmakkal és folyamatokkal.

A tantárgy tartalma:

- 1.A család fogalma, a családszociológiai iskolák megfogalmazásai.
- 2.A család története, a nagycsaládoktól a nukleáris családokig.
- 3.A család belső működése. A család funkciói és azok változásai.
- 4.A párválasztás, felkészülés a családi életre. Nemi szerepek.
- 5.A családon belüli kapcsolatok dinamikája. A családon belüli viszonyrendszerek.
6. Konfliktusok a családban, válás.
- 7.A családi életciklusok. Ezek tartalma és változásai.
8. A gyerek szerepe a családokban, a szocializáció.
- 10-11.Családtípusok a mai Magyarországon. A mai magyar családok jellemzői.
- 12-13. A családra vonatkozó demográfiai adatok áttekintése és összehasonlítása a nemzetközi adatokkal.
- 14.Család és családpolitika.

Kötelező irodalom:

Bánlaky Pál: Családszociológia. Budapest, Wesley 2001.
Somlai Péter (1999): A sokféleség zavara: a családi életformák pluralizációja Magyarországon. **Demográfia**, XLII., 1999, 1-2. Sz. 38-47.

Ajánlott irodalom:

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó. Budapest. 2006. 393-425. o.
Aries Philippe: Gyermek, család, halál. Gondolat, Budapest, 1987
Bagdi Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 1994.
Cseh-Szombathy László: Családszociológiai problémák és módszerek (Gondolat, 1979)
Cseh-Szombathy László: A házastársi konfliktusok szociológiája (Gondolat,1985)
Foucault, Michel (1996): A szexualitás története. A tudás akarása. Budapest: Atlantisz Kiadó.
Demográfiai Portré 2015:
<http://demografia.hu/kiadvanyokononline/index.php/demografiaiportre/article/view/2485/2483>
Neményi Mária: A család (Gondolat, 1988)
Neményi Mária (2003): Család és családpolitika In. *Szociológiai Szemle 2003/1*
Schadt Mária [szerk.]: Családszociológiai szöveggyűjtemény. JPTE TI, Pécs, 1996.
Somlai Péter – Tóth Olga: A házasság és a család változásai az ezredforduló Magyarországon. *Educatio 2002/3.* 339-348. o.
Somlai Péter (2000): Meghatározások avagy miről szól a család válsága? In: Spéder Zs .Tóth P.P. (szerk.) **Emberi viszonyok. Cseh-Szombathy László tiszteletére.** Bp. 2000, Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság. Századvég k. 101-110.
Társadalmi Riport 2000-2016
Tomka Béla: Családfejlődés a 20. századi Magyarországon és Nyugat-Európában. Osiris Kiadó. Budapest, 2000.
Tóth László szerk.: A szex – szociológia és társadalomtörténet (Új Mandátum, 1996)
Tóth Olga: Családformák és együttélési minták a mai magyar társadalomban
<http://www.szochalo.hu/upload/csaladforma.doc>

Utasi Ágnes: Családok és életstílusok (MTA PTI, 1991)
Utasi Ágnes szerk.: Társas kapcsolatok (Gondolat, 1991)
Vaskovics László: A család fejlődése Európában. *Educatio* 2002/3. 349-364. o.
Virginia Satir : Az új családműhely A család együttélésének művészete. BFI-Budapest.

Szociológia IV.

E kurzus keretében a hallgatók megismerik a kvantitatív szociológiai kutatások logikájával, speciális módszereivel és elemzési technikáival.

A tantárgy tartalma:

1. A kvantitatív adatgyűjtési módszer jellemzői, előnyei, hátrányai.
2. A kérdőív készítés metodikája.
3. Adatfeldolgozás, az adatok előkészítése. Mérési szintek.
4. Adatrögzítés és adattisztítás.
5. A változók belső szerkezete, gyakoriságok.
6. Mérőszámok, középérték, szórás.
7. Változók közötti kapcsolat, a hipotézisvizsgálat.
8. Keresztábra elemzés. Korrelációs számítás.
9. Adatredukciós módszerek – főkomponens elemzés.
10. Adatredukciós módszerek – faktorelemzés, klaszterelemzés
11. Magyarázó modellek - lineáris regresszióanalízis, logisztikus regresszió.
12. Magyarázó modellek. – variancia analízis
13. Skálák – reliabilitás és megbízhatóság.
14. A források használata, bibliográfia készítése.

Kötelező irodalom:

R. Fedor – Huszti Éva: Kutatásmódszertani kézikönyv. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2016.
Héra Gábor - Ligeti György: Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris Tankönyvek, Budapest, 2005.
Székelyi Mária – Barna Ildikó: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest, 2002.
Fónai Mihály - Kerülő Judit - Takács Péter: Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba. Pro Education Alapítvány, Nyíregyháza, 2001.

Ajánlott irodalom:

Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 1995.
Moksony Ferenc: Gondolatok és adatok. Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése. Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
Kolosi Tamás - Rudas Tamás: Empirikus problémamegoldás a szociológiában TÁRKI, Budapest, 1988.

Szociológia V.

E kurzus keretében a hallgatók megismerik a kvantitatív és kvalitatív szociológiai kutatások logikájával, speciális módszereivel és elemzési technikáival.

A tantárgy tartalma:

1. A kvalitatív kutatások fő elvei és területei.
2. Elemzés, értelmezés, elméletalkotás a kvalitatív szociológiában
3. A kvalitatív kutatások, mint terep- és szöveg-kutatások

4. Esetek kiválasztása. A szaturáció elve. Az esetek azonosítása
5. Az esetek kiválasztásának módszerei.
6. Adatfelvételi módszerek a kvalitatív kutatásban, terepkutatás.
7. A megfigyelésről szóló általános tudnivalók
8. A megfigyelés technikai-logisztikai tudnivalói; a terepnapló
9. A strukturált és a résztvevő megfigyelés
10. Verbális adatok a kvalitatív szociológiában. Interjú módszerek és szövegelemzések.
11. Az interjúk típusai és jellemzőik. Az interjúkészítés technikája.
12. A tartalomelemzés alapjai - szövegek elemzési eljárásai
13. A tartalomelemzés alapjai - vizuális információk elemzése
14. A tartalomelemzés alapjai - kérdőívek és interjúk belső tartalomelemzése.

Kötelező irodalom:

R. Fedor – Huszti Éva: Kutatásmódszertani kézikönyv. Debreceni Egyetemi Kiadó. 2016.
Heltai Erzsébet – Tarjányi József (1999): A szociológiai interjú készítése
<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>
Jennifer Mason: Kvalitatív kutatás. József Műhely Könyvkiadó, Budapest, 2005.
Klaus Krippendorff: A tartalomelemzés módszertanának alapjai. Balassi Kiadó, Budapest, 1995.

Ajánlott irodalom:

Héra Gábor - Ligeti György: Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris Tankönyvek, Budapest, 2005.
Fónai Mihály - Kerülő Judit - Takács Péter: Bevezetés az alkalmazott kutatásmódszertanba. Pro Educatione Alapítvány, Nyíregyháza, 2001.
Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest, 1995.
Bea Ehmann: A szöveg mélyén. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2002

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Gyakorlati munkában való részvétel, egyéni vagy csoportos prezentáció készítése a kurzusok témájához tartozó önállóan vagy ajánlással választott szakirodalom feldolgozásával.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, és aktív részvétel a feldolgozó órákon, egyéni vagy csoportos prezentáció teljesítése. A félév végén zárthelyi dolgozat megírására kerül sor, melynek érdemjegye megajánlható a hallgatók számára vizsgajegyként. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A jegy megszerzésének feltételei:

Sikeres prezentáció, zárthelyi dolgozat

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli vizsga

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Rusinné Dr. Fedor Anita
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábíán Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szülésre felkészítés I-II.		
A tantárgy angol neve: Pre-natal exercises I-II.		
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék		
Tantárgyfelelős neve: Moravcsik-Kornyicki Ágota		
Ajánlott félév:	VI.	VII.
Tantárgyi kód:	Szülésre felkészítés I. (Terhestorna) EKVM-157-01N, EKVM-157-01L	Szülésre felkészítés II. (Korszerű szoptatási ismeretek) EKVM-157-02N, EKV-157-02L
Nappali tagozat heti óraszám:	0+2	1+1
Levelező tagozat félévi óraszám:	0+10	5+5
Kredit:	2	2
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend	Szülészeti I.-szülésznő szakirány; nincs kötelező előtanulmány- védőnő szakirány	Szülészeti I.

Az ajánlott tantervben mely /alap-, mester /szakok szerepeltek?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány
Ápolás és betegellátás alapszak/Szülésznő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar.

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Szülésre felkészítés I.: Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon kötelező/Szülésznő szakirányon kötelezően választható

Szülésre felkészítés II.: kötelező

Oktató/-k/ névsora:

Nagy Józsefné tanársegéd

Moravcsik-Kornyicki Ágota tanársegéd

Hudák Csabáné részlegvezető főnövér (kórházi gyakorlatvezető)

A tantárgy általános és speciális céljai:

Szülésre felkészítés I. (Terhestorna)

A terhestorna tudományos alapjainak, módszertanának és intervenciók eszköztárának elsajátításával tudjon segíteni a zökkenőmentes szülés, a gyermekágyi időszakra való felkészülésben. A hallgató az elsajátított ismeretek birtokában gyakorlati tapasztalatot szerez a felkészítés területein. Kialakul a hallgatókban az a helyes szemlélet, hogy a védőnő, szülésznő segíthet váratlan és várt eseményekre való felkészülésében és ezt adja tovább a gondozott oktatása, nevelése során.

Szülésre felkészítés II. (Korszerű szoptatási ismeretek)

Az élet első hat hónapjában a kizárólagos szoptatás tekinthető a csecsemőtáplálás ideális módjának. Cél a korszerű szoptatási ismeretek elsajátításával a hallgatók (védőnők, szülésznők), mint leendő egészségügyi dolgozók azon készségének fejlesztése, mely hozzájárul, hogy hatékonyan tudják segíteni a gyermekágyas és a szoptatató anyákat a gyermekeik táplálásában, és a gyermekekkel kialakuló érzelmi kötődésében. A kurzus megfelel a WHO által a bababarát kórházaknak ajánlott képzésnek.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Szülésre felkészítés I. (Terhestorna)

- a. tudás:** Részletesen ismeri a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit. Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát. Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra. Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői és/vagy szülésznői vonatkozásait.
- b. képesség:** Képes szülésre felkészítő program szervezésére. Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel. Képes a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadásra, az anyaságra, szülői szerepre való felkészülés támogatására, valamint szülői csoportok szervezésére, támogatására. Képes a várandós anyával születési terv készítésére, a várandós számára ajánlott tornagyakorlatok, légzéstechnika és relaxáció megtanítására.
- c. attitűd:** Fogékony az elméleti tudományok mélyebb megismerésére, a szakterületével kapcsolatos új tudás befogadására, elkötelezett azok gyakorlati alkalmazására, törekszik az önképzésre. Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására. Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra. Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére. Önmaga is elkötelezett az egészség védelmére, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek

folyamatos fejlesztésére. Megfelelő és egységes színvonalú védőnői és/vagy szülésznői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani. Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Szülésre felkészítés II. (Korszerű szoptatási ismeretek)

- a. tudás:** Ismeri a gyermekágyas időszakban zajló élettani folyamatokat és esetleges szövődményeket, illetve kockázatokat. Ismeri a különleges védőnői és/vagy szülésznői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját. Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket. Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
- b. képesség:** Képes a gyermekágyas megfigyelésre, gondozására, a szoptatás elősegítésére, a hazabocsátással kapcsolatos feladatok ellátására (tanácsadás, kóros tünetek felismerése, intézkedés. Képes a különleges védőnői és/vagy szülésznői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői és/vagy szülésznői gondozás megvalósítására. Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra. Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.
- c. attitűd:** Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett, feladatait pontosan, megbízhatóan végzi. Emberközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott problémához kötődő adekvát megoldásokat megtalálja. Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik. A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére. Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja. Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez. Munkája minőségelvű. Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.
- d. autonómia és felelősség:** Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan, vagy team tagjaként. Felelősséggel alkalmazza a szakterületéhez kapcsolódó eszközöket és módszereket. Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek

folyamatos fejlesztésére. Megfelelő és egységes színvonalú védőnői és/vagy szülésznői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi. Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.

Oktatás típusa:

Előadás és/vagy gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

60-40%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

A rendelkezésre álló multimédiás eszközök használata. Videó, szóróanyag, szakkönyv. Előadás modern prezentációs technikákkal. Moodle e-learning rendszer használata a tananyagok eléréséhez, továbbá a számonkéréshez. Demonstrációs terem, korszerű egészségfejlesztési eszköztár.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A szakirodalom folyamatos feldolgozása. Szakdolgozatok, TDK dolgozatok készítése.

**Szülésre felkészítés I.
(Terhestorna)**

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

- 1. hét (2 óra):** Terhességi fiziológia. A szülésre felkészítés célja, a családközpontú születés szabályozásról.
- 2. hét (2 óra):** A szülésre felkészítés múltja a fejlődés lépcsőin.
- 3. hét (2 óra):** Hazai családtervezés szülésre felkészítés.
- 4. hét (2 óra):** A szülésre felkészülés folyamata. A felkészítés fontossága és alternatív lehetőségei.
- 5. hét (2 óra):** Mozgás, torna: a várandótság ideje alatt. Veszélyek. Egyensúly és koordinációs gyakorlatok a várandótság ideje alatt.
- 6. hét (2 óra):** Mozgás, torna: A helyes légzés technika. A tágulási szak légzéstechnikái (Tisztító légzés, Kombinált légzés, A kitolási szak légzéstechnikája) Várandós masszázis.
- 7. hét (2 óra):** Mozgás, torna: Relaxáció Feszültség, félelemcsökkentés. Relaxáció: Lazítás feszítés, nyugalom.
- 8. hét (2 óra):** Mozgás, torna: Gyermekegészségügyi teendők, gyermekegészségügyi torna (gyermekegészségügyi depresszió megelőzése a szülést követő időszakban), masszázis.

- *Tartásjavító- gyakorlatok*
- *Hátizomzat- gyakorlatok*
- *Nyak és vállöv- gyakorlatok*
- *Hasizom- gyakorlatok*
- *Mellizom- erősítő gyakorlatok*
- *Medencefenék- izmok erősítése és lazítása*
- *Csípő körüli izom- gyakorlatok*

9. hét (2 óra): Szülésre felkészítés a fogyatékkal élő várandós nők számára.

10. hét (2 óra): Alternatív lehetőségek, amelyek segítik a felkészülést (úszás, joga).

11. hét (2 óra): Közös készülődés: az apák felkészítése, a segítő szerepre a szülés ideje alatt.

12. hét (2 óra): Dúla és egyéb segítő szerepe a felkészítő folyamatban.

13. hét (2 óra): Ismeretátadás módszerei. (Teljes Szülői Élmény program: Bizonyítékokon alapuló, átfogó szülői képességeket tanító rendszer ismertetése, gyermekgondozási képességek elsajátítása).

14. hét (2 óra): Felkészítő program tervezése: Születésterv.

Levelező tagozat

1. óra: A szülészre felkészítés és a várandóstorna előnyeiről.

2. óra: Mozgás, torna: A helyes légzés technika a gyakorlatban.

3. óra: Mozgás, torna: Relaxáció: feszültség, félelemcsökkentés.

4. óra: Mozgás, torna: a várandóság ideje alatt. Veszélyek.

- **5. óra:** Mozgás, torna: Tartásjavító- gyakorlatok. Hátizomzat-gyakorlatok.

6. óra: Mozgás, torna: Nyak és vállöv- gyakorlatok. Hasizom-gyakorlatok.

7. óra: Mozgás, torna: Medencefenék- izmok erősítése és lazítása. Csípő körüli izom-gyakorlatok.

8. óra -10 óra: Mozgás, torna: A megtanult gyakorlatok további órai gyakorlása a tornateremben.

Kötelező irodalom:

- Iványi Márta: Terhestorna, szülés előtt, szülés után. Medicina, Budapest, 1992.
- Judy Difiore: Kismamatorna - Hogyan legyünk a lehető legjobb formában végig a terhesség során? HAJJA BOOK KFT., 2006.
- Dr. Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve; Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
- Dr. Sebő Zsuzsanna (szerk.): Kismamák nagykönyve - A fogantatástól 3 éves korig Püedlo Kiadó, 2009.
- Nina Grunfeld: Terhesség hétről hétre. Glória Kiadó, 2001.
- Frédéric Leboyer: A gyöngéd születés. **Cartaphilus Kiadó**, 2002.
- Barbara Dale; Johanna Roeber: Kismamatorna; Holistic Kiadó 1992.
- Francoise Barbira Freedman: Jóga kismamáknak szülés előtt és után; M-Érték Kiadó Kft. Budapest 2005.

Ajánlott irodalom:

- Kriston A.-Rozsonyi P.:Intim női torna. Signatura Könyvkiadó Nyíregyháza, 1994
- Hidas Gy.-Raffai J.-Voller J. Lelki köldökzsinór. [Helikon Kiadó Kft.](#), 2015.

- Sara Lewis - Alison Mackonochie : A terhesség és a csecsemőgondozás gyakorlati kisenciklopédiája – 2007 B+V MEDICAL+TECNICAL LAP-ÉS KÖNYVK.
- Dr. Marton István: Terheskönyv, Novotrade Rt. 1988.

Ajánlott tudományos közlemények:

- A gyógytorna helye a szülészeti és nőgyógyászati ellátásban: két évtizedes klinikai tapasztalat összegzése / Tápainé Bajnay Márta. Bibliogr.: p. 357-358. - Abstr. hun., eng
- In: Magyar Nőorvosok Lapja. - ISSN 0025-021X. - 2006. 69. évf. 4. sz., p. 351-358.
- A terhesség alatti élettani változások követése megfelelő mozgásprogrammal / Balogh Edit. Bibliogr.: p. 19. - Abstr. hun., eng. In: Mozgásterápia. - ISSN 1216-5239. - 2006. 15. évf. 3. sz., p. 17-19.
- A medencealapi izmokat erősítő tréning illetve a Kriston Intim Torna (KIT) szerepe és jelentősége a várandósság alatt és a szülést követő időszakban / Irtl Melinda, Kovács Zoltán. In: Védőnő. - ISSN 1586-1538. - 2012. 22. évf. 3. sz., p. 36-39.
- Relaxáció helye a várandós gondozásban / Bacsinszki Petra Bibliogr.: p. 20. In: Védőnő. - ISSN 1586-1538. - 2015. 25. évf. 3. sz., p. 18-20.
- A gyógytorna alapvető elemei, témái és gyakorlati tanácsai az első trimeszterben / Pap Andrea. Abstr. hun. In: Gyógyszertári Practicum Novum. - ISSN 1417-7269. - 2013. 17. évf. 1. sz., p. 12.
- Szülés utáni gyógytorna regenerálásra, tónusfokozásra / Pap Andrea Abstr. hun. In: Gyógyszertári Practicum Novum. - ISSN 1417-7269. - 2013. 17. évf. 5. sz., p. 7.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlatokon való részvétel kötelező.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése továbbá az elméleti anyagból írásbeli sikeres vizsga teljesítése.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

A tananyag számonkérése a félév végi vizsgán írásban történik.

**Szülésre felkészítés II.
(Korszerű szoptatási ismeretek)**

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

Elmélet:

- 1. hét (1óra):** A szoptatás jelentősége, meghatározások, statisztikák, ajánlások.
- 2. hét (1óra):** A szoptatás anatómiája, élettana (emlő- újszülött).
- 3. hét (1óra):** Az anyatej néhány jellemzője, fejés, anyatejgyűjtés, tárolás, pasztörözés.
- 4. hét (1óra):** A szoptatás hatékonyságának értékelése.

-
- 5. hét (1óra):** A perinatális kor pszichológiája, felkészítés a szoptatásra, szülés utáni depresszió.
- 6. hét (1óra):** A szülés és az első életórák, az első napok kórházi gyakorlata, bababarátkórház feltételrendszere.
- 7. hét (1óra):** Császármetés és szülési fájdalomcsillapítás hatása a szoptatásra.
- 8. hét (1óra):** Szoptatási anamnézis, az emlő vizsgálata, anatómiai rendellenességei, normális teltség és a tútelitődés.
- 9. hét (1óra):** A szoptatás és újszülöttkori állapotok: sárgaság, hypoglycaemia, koraszülés stb.
- 10. hét (1óra):** Az újszülött magatartásának jellemzői, sírós csecsemő, aluszékony csecsemő.
- 11. hét (1óra):** Az anya betegségei és a szoptatás, gyógyszerek szedése és a szoptatás.
- 12. hét (1óra):** Az emlő betegségei és a szoptatás, sebes emlőbimbó, elzáródott ductus, mastitis.
- 13. hét (1óra):** Hozzátáplálás, elválasztás, elválasztódás.
- 14. hét (1óra):** Fogamzásgátlás, újabb terhesség.

Gyakorlat:

- 1. hét** A szakmai felkészítést befolyásoló képességek.
- 2. hét** A felkészítés alapja az önismeret. Saját kommunikációs stílus megismerése gyakorlati feladatok végzésével.
- 3. hét** Az önérvényesítés és az önérvényesítést gátló kommunikációs stílusokról.
- 4. hét** A felkészítés kommunikációja. Segítő beszélgetés alapjai és elsajátítása.
- 5. hét** Szoptatási anamnézis felvételének elsajátítása, annak alapjai.
- 6. hét** Felkészítés a szoptatásra. Magatartásváltoztatás alappillérei, befolyásolás lehetőségei.
- 7. hét** Projekt tervezés a szoptatásra (Szoptatást támogató várandós klubok tervezése, szervezése, megvalósítása).
- 8. hét** Fejés.
- 9. hét** Szoptatási nehézségek megoldása, szituációs gyakorlatok.
- 10. hét** Bababarátkórház feltételrendszerének teljesítése.
- 11-14. hét** A szoptatás megfigyelése a kórház újszülött osztályán. Megfigyelőlap kitöltése, beszámoló készítése előre megadott szempontok alapján a kapott esetről.

Levelező tagozat

Elmélet:

- 1. óra:** A szoptatás jelentősége. A szoptatás anatómiája, élettana (emlő- újszülött).
- 2. óra:** Az anyatej jellemzője, fejés, anyatejgyűjtés, tárolás, pasztőrözés.
- 3. óra:** A szoptatás hatékonyságának értékelése, fokozása.
- 4. óra:** Akadályok a szoptatás ideje alatt (anyai, csecsemő, emlő).
- 5. óra:** Hozzátáplálás, elválasztás, elválasztódás. Fogamzásgátlás, újabb terhesség.

Gyakorlat:

- 1. óra:** A szakmai felkészítést befolyásoló képességek. Önismeret, önérvényesítés kommunikációja. Segítő beszélgetés Segítő beszélgetés alapjai és elsajátítása. Fejés technikai kivitelezésének elsajátítása.
- 2. óra:** Szoptatási anamnézis felvétele. Szoptatási nehézségek megoldása, szituációs gyakorlatok.

3 óra: A felkészítés kommunikációja. Felkészítő projekttervezés a szoptatásra (Szoptatást támogató várandós klubok tervezése, szervezése, megvalósítása).

4. óra: Bababarát kórház feltételrendszerének teljesítése.

5. óra: A szoptatás megfigyelése a kórház újszülött osztályán. Megfigyelőlap kitöltése, beszámoló készítése előre megadott szempontok alapján a kapott esetről.

Kötelező irodalom:

- Egészségügyi Minisztérium szakmai protokollja. Az egészséges csecsemő 0-12 hónapos táplálásáról. Magyar Közlöny melléklete XII. évf. 2009/46 (1002 oldaltól)
- Felicity Savage King: Szoptatási útmutató MHB „Kurátor” Alap-és Alapítványkezelő Kft. 1995.
- Tine Dige Vinter: A szoptatás, hogyan segítünk a sikert, gyakorlati útmutatás egészségügyi dolgozóknak. Egészségügyi Világszervezet Európai Regionális Központ Koppenhága 1993.
- Dr. Ádám Borbála: A szoptatás segítése a szülészetben. DOTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika kiadványa 1993.
- M.Guóth-Gumberger. E, Hormann: Szoptatás - Tanácsok és gyakorlati segítségnyújtás a szoptatás egész ideje alatt. Szoptatásért Magyar Egyesület, Budapest 2002
- Szerk: Dr. Török Sz. J., Dr. Kun J. G.:Fejezetek a laktációs szaktanácsadó képzés törzsanyagához. Semmelweis Egyetem Közszolgáltató Kar 2012.

Ajánlott irodalom:

- W. Ungváry Renáta Szoptatós füzet. A Szoptatásért Magyar Egyesület. 2000.
- Minden csecsemő fontos! Egészségügyi dolgozók kézikönyve. Az anyatejet helyettesítő készítmények marketingjének nemzetközi kódexének. Tizedik kiadás . IBFAN –Szoptatásért Magyar Egyesület. 2005.
- A csecsemők védelmében. Az anyatejet helyettesítő termékek forgalmazásának nemzetközi kódexéről-röviden. Miért fontos a kódex a világ valamennyi kisbabája számára és a hozzá kapcsolódó WHO határozatokról IBFAN –Szoptatásért Magyar Egyesület. 2005.
- Javaslatok a szoptatásra. La Leche League International.1992.
- Tirne Dige Vinter: A szoptatás – hogyan segítünk a sikert (Gyakorlati útmutató) Második átdolgozott magyar kiadás, 2007.
- Marmet-módszer. Az anyatej kézzel történő fejése. La Leche League International.1992.
- A szoptatás és a termékenység. La Leche League International.1992.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A gyakorlatokon aktív részvétel.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele a gyakorlaton való folyamatos részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott, gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján. A gyakorlatokon végzett feladatok teljesítése, beadandó dolgozat határidőre történő leadása a megadott szempontok betartása mellett.

Dátum:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Moravcsik-Kornyicki Ágota
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Nagy Józsefné tanársegéd

Moravcsik-Kornyicki Ágota tanársegéd

Hudák Csabáné osztályvezető főnövér
(kórházi gyakorlatvezető)

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Szülészeti I-VII.							
A tantárgy angol neve: Obstetrics I-VII.							
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék							
Tantárgyfelelős neve: Dr. Birinyi László							
Ajánlott félév:	IV.	V.		VI.			VII.
Tantárgyi kód:	I. EKVM-148-01N EKVM-148-01L (Szülésznő, Védőnő szakirány)	II. EKVM-148-02N EKVM-148-02L (Szülésznő szakirány)	V. EKVM-148-05N EKVM-148-05L (Védőnő szakirány)	III. EKVM-148-03N EKVM-148-03L (Szülésznő szakirány)	VI. EKVM-148-06N EKVM-148-06L (Ápoló szakirány)	VII. EKVM-148-07N EKVM-148-07L (Mentőtiszt szakirány)	IV. EKVM-148-04N EKVM-148-04L (Szülésznő szakirány)
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	2+0	2+0+2	2+0	1+0	2+1+1	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	10+0	10+0+10	10+0	5+0	10+5+5	10+0
Kredit:	2	3	5	3	1	3	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	Élettan-kórélettan II., Gyógyszer-tan I.	Szülészeti I.	Élettan-kórélettan II.	Szülészeti II.	Élettan-kórélettan II., Gyógyszer-tan I.	Gyerekgyógyászat VI.	Szülészeti III.

Az ajánlott tantervben mely /alap-/szakok szerepeltek?

Ápolás és betegellátás alapszak/Ápoló, Mentőtiszt, Szülésznő szakirány
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak/Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező, szakmai törzstantárgy.

Oktató/-k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

I-V. Szülészeti-nőgyógyászati jellegű élettani, egy bizonyos szintig kóros folyamatok megismerése. Várandósgondozás korszerű szemléletének ismerete. Várandós monitorizálás. Az élettani és kóros terhesség jellemzői
Az élettani és kóros terhességi szülések megismerése,

VI.

Az alapozó tárgyakra építve megismertesse a hallgatókkal a szülészet elméleti alapjait.

VII.

A hallgató képes legyen arra, hogy a szülészetben az acut életveszélyt, vagy ahhoz vezető állapotot felismerje, sürgősségi ellátását megkezdje.

Várandósgondozás korszerű szemléletének ismerete. A normál és kóros terhességi szülések megismerése, rosszindulatú folyamatok ismerete és ezek sürgősségi ellátása szülésznői szinten.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Szülészet I. (Szülésznő szakirány):

a. tudás:

- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a normális női életciklusokról, a női reproduktív szervek élettani és kóros működéséről.
- Ismeri a szülészeti és nőgyógyászati rutin ellátás szakmai irányelveit és protokolljait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit, koncepcióit, a jogi szabályozásokat és az ismeretek bővítésének lehetőségeit.
- Széleskörű tudással rendelkezik a női egészségről, annak tényezőiről, az egészségmegőrzés és egészségfejlesztés módszereiről.
- Ismeri a szexuális és reproduktív egészség területeit, a családtervezés fogalmát, célját, folyamatát, feladatait, a korszerű fogamzásgátlás elvét, módszereit, technikáját.
- Ismeri a terhesség felismerésének módszereit, a várandósság környezeti, foglalkozási és genetikai kockázatait, a magzat növekedését és fejlődését, a kötelezően előírt és ajánlott szűrőműszerek indikációit, kivitelezését.
- Felismeri a veszélyeztetett és magas kockázatú várandósságot, a speciális gondozási szükségleteket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészet-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.
- Ismeri a prevenció, a gondozás, a szülészeti és nőgyógyászati ellátás során alkalmazott dokumentumokat, a dokumentáció vezetésének és kezelésének szabályait.
- Ismeri a szakterület szakmai szókincsét.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes szakterületén rutin szakmai problémák azonosítására, analitikus és szintetikus gondolkodásra, a nőbeteg, várandós sajátos szükségleteinek feltárására, prioritások felállítására.
- Támogatja az egészséges családi élet megvalósítását, a pozitív és negatív családtervezés folyamatát, képes egészségnevelő feladatok ellátására, segítő, tanácsadó kommunikáció alkalmazására.

c. attitűd:

- Az emberi élet védelmét középpontba állítva törekszik a konstruktív szakmai, segítő magatartásra.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Szülészet I. (Védőnő szakirány):

a. tudás:

- Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.
- Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.
- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.

b. képesség:

- Képes a várandós anyák (jogszályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.
- Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.
- Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.
- Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

d. autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól léteire és elégedettségére.
- Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
- Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
- Megfelelő és egységes színvonalú védőnői ellátáshoz való hozzáférést biztosít, az ellátás akadályait igyekszik elhárítani.

- Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti.
- Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

Szülészet II. (Szülésznő szakirány)

a. tudás:

- Ismeri a szülészeti és nőgyógyászati rutin ellátás szakmai irányelveit és protokolljait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit, koncepcióit, a jogi szabályozásokat és az ismeretek bővítésének lehetőségeit.
- Felismeri a veszélyeztetett és magas kockázatú várandósságot, a speciális gondozási szükségleteket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészet-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.
- Ismeri a szakterület szakmai szókincsét.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó empirikus kutatások tudományelméleti háttereit, szemléletmódjait, fogalomrendszerét, a kutatás típusait és ezek főbb módszereit.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes szakterületén rutin szakmai problémák azonosítására, analitikus és szintetikus gondolkodásra, a nőbeteg, várandós sajátos szükségleteinek feltárására, prioritások felállítására.
- Képes alacsony kockázatú várandósok önálló gondozására, szülésre felkészítő program szervezésére, a szülői szerepre való felkészülés támogatására, tevékenysége magában foglalja a komplikációk korai felismerését és az ezzel kapcsolatos intézkedések megtételét.
- Képes teljes körű tájékoztatást nyújtani a gondozás alatt végzendő szűrővizsgálatokról és a terhességet befolyásoló rizikófaktorokról.
- Önállóan képes az anyai és magzati monitorizálásra, a szülés előrehaladásának megfigyelésére, észlelésére, valamint a vajúdo támogatására.
- Képes a sürgősségi helyzetek felismerésére és az azonnali intézkedések megkezdésére.
- Képes a szülészet-nőgyógyászat területét érintő átfogó és speciális összefüggések, tudományos ismeretek megértésére és alapfokú elemzésére.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Szülészet III. (Szülésznő szakirány)

a. tudás:

- Ismeri a szülészeti és nőgyógyászati rutin ellátás szakmai irányelveit és protokolljait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit, koncepcióit, a jogi szabályozásokat és az ismeretek bővítésének lehetőségeit.
- Ismeri a terhesség felismerésének módszereit, a várandósság környezeti, foglalkozási és genetikai kockázatait, a magzat növekedését és fejlődését, a kötelezően előírt és ajánlott szűrőmódszerek indikációit, kivitelezését.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az élettani és kóros vajúadás és szülés folyamatairól, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.
- Ismeri a gyermekágyas időszakban zajló élettani folyamatokat és esetleges szövődményeket, illetve kockázatokat.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik a szülészeti-nőgyógyászat területén alkalmazott diagnosztikus és terápiás módszerekről.
- Ismeri a szakterületéhez tartozó empirikus kutatások tudományelméleti háttereit, szemléletmódjait, fogalomrendszerét, a kutatás típusait és ezek főbb módszereit.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Önállóan képes az anyai és magzati monitorizálásra, a szülés előrehaladásának megfigyelésére, észlelésére, valamint a vajúadó támogatására.
- Képes a diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére, eredményeinek értékelésére és dokumentálására.
- Képes a szülészeti-nőgyógyászat területét érintő átfogó és speciális összefüggések, tudományos ismeretek megértésére és alapfokú elemzésére.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére, és törekszik gyakorlati készségének fejlesztésére.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított szakmai alapjainak megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Szülészeti IV. (Szülésznő szakirány)

a. tudás:

- Ismeri a szülészeti és nőgyógyászati rutin ellátás szakmai irányelveit és protokolljait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit, koncepcióit, a jogi szabályozásokat és az ismeretek bővítésének lehetőségeit.
- Felismeri a veszélyeztetett és magas kockázatú várandósságot, a speciális gondozási szükségleteket.
- Átfogó ismeretekkel rendelkezik az élettani és kóros vajúadás és szülés folyamatairól, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.

b. képesség:

- Az élettani és kóros működéseket egymástól elkülöníti, és ezt a tudását szakmai döntéseiben alkalmazza.
- Képes a sürgősségi helyzetek felismerésére és az azonnali intézkedések megkezdésére.
- Képes a diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére, eredményeinek értékelésére és dokumentálására.

c. attitűd:

- Elkötelezett a minőségi szakmai munkavégzés mellett, feladatait pontosan, megbízhatóan végzi.

d. autonómia és felelősség:

- Felelősséggel alkalmazza a szakterületéhez kapcsolódó eszközöket és módszereket.

Szülészet V. (Védőnő szakirány)

a. tudás:

- Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.
- Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát.
- Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

b. képesség:

- Képes a várandós anyák (jogszabályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.
- Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.
- Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

c. attitűd:

- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.
- Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.
- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
- Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

d. autonómia és felelősség:

-
- Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.
 - Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
 - Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
 - A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.
 - Szakmai ismereteire alapozva, a problémahelyzetet strukturálja, és a gondozási folyamat során felmerülő veszélyeztető tényezőket önállóan elhárítja.
 - Felelősséget vállal a rábízottakért, akár egyes személyekről, akár csoportokról van szó.
 - Tetteiért, megnyilatkozásaiért felelősséget vállal.
 - Önállóan vagy team tagjaként beteg-edukációt végez.
 - Társszakmák munkatársaival csapatmunkában való részvételre képes.

Szülészet VI. (Ápoló szakirány)

a. tudás:

- Széleskörűen ismeri a fizikális állapotfelmérés fogalmát, a betegségek kórismézésében használatos fizikális, laboratóriumi és modern képalkotó vizsgálatok alapelemeit, alkalmazási lehetőségeit, indikációit, kivitelezési technikáit, az egyes vizsgálatok korlátait, a vizsgálatok során nyert paraméterek helyes értékelését, az eltérések értelmezését, valamint a különböző állapotfelmérő standard skálákat és ezen skálák alkalmazásának menetét.
- Részletesen ismeri a megbetegedések okát, tüneteit, diagnosztikáját, terápiáját, szakápolástanát, transzkulturális aspektusait, valamint az ezekkel kapcsolatos betegoktatási feladatokat az ellátás minden szintjén.

b. képesség:

- Képes komplex fizikális betegvizsgálat, anamnéziszfelvétel, betegvizsgálati algoritmusok kivitelezésére, tudatállapot felmérő skálák alkalmazására, egyes laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok eredményeinek.
- Képes a megbetegedések okainak, tüneteinek, diagnosztikájának, terápiájának komplex megértésére, az azokkal kapcsolatos kliensoktatási és szakápolási feladatok önálló elvégzésére az ellátás minden szintjén

c. attitűd:

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.

d. autonómia és felelősség:

- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, hivatását felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal képviseli.

Szülészet VII. (Mentőtiszt szakirány)

a. tudás:

- Ismeri a prehospitalis és hospitalis ügyeleti és sürgősségi ellátásban használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket, azok biztonságos alkalmazását.

- Ismeri a sürgősségi ellátást igénylő kórfolyamatok kórtani alapjait, kórlefolyását, diagnosztikai lehetőségeit, az aktuális ajánlások szerinti kezelési módjait és alternatíváit.
- Ismeri a prehospitalis és hospitalis sürgősségi betegellátás vonatkozó jogszabályait, különös tekintettel a betegjogokra és annak korlátozásaira.

b. képesség:

- Képes komplikációmentes szülés levezetésére, a komplikációk felismerésére, azok következményeinek minimalizálására.
- Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja.

c. attitűd:

- Igényli a szakmai fejlődést, nyitott az új tudományos eredmények befogadására, törekszik azok megismerésére.
- A bajbajutott beteghez empátiával viszonyul, fontosnak tartja a kommunikációt, felismeri a beteg ezirányú szükségleteit és igényét.
- Elkötelezett a minőségi betegellátó tevékenység iránt, saját és kollégái munkáját indokolt esetben, az ennek történő megfelelés érdekében kritikával illeti.
- Vállalja a szakismeretek széles körben történő terjesztését (public notification), az egészségpropagandát, a betegtájékoztatást.

d. autonómia és felelősség:

- Szülést önállóan levezet, a komplikációkat felismeri, azok következményeit minimalizálja.
- Az újszülöttet szakszerűen ellátja, a szülés és születés körüli vészhelyzeteket elhárítja, indokolt esetben kifejtési műfogásokat, epiziotómiát alkalmaz.
- A helyszíni ellátás keretében önállóan, kórházi körülmények között a műszakvezető szakorvossal együttműködve dönt a beteg kórházi kezelésének szükségességéről, az otthonában szükséges további kezeléstről, melyről a beteget részletesen tájékoztatja, az ezt kísérő dokumentációért felelősséget vállal.

Oktatás típusa:

Elmélet, gyakorlat

A tárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése

Előadás modern prezentációs technikákkal

Gyakorlat: szaktantermi demonstráció

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tárgy jellegéből fakadóan nincs

A tantárgy részletes leírása (14 hetes bontásban):

A tantárgy tartalma:

A tantárgy tartalma: A női nemi szervek és a kismedence anatómiája. Vizsgáló eljárások a szüléset – nőgyógyászatban. A női nemi szervek élettani működése. Folliculogenezis. A női termékenység hormonális háttere. A fogamzás, a barázdálódás és a beágyazás. A zygota további fejlődése és növekedése. A magzatfüggelékek (méhlepény, köldökzsinór, magzataburok, magzativíz). A terhesség endokrinológiája. A terhesség immunológiája. Élettani változások a terhes szervezetében (cardiovascularis, respiratorikus, emésztő rendszer, a vese és a vizeletvezető rendszer, az anyagcsere változásai, haematológiai és endokrin változások, a csontrendszer változásai, idegrendszeri és pszichés változások). A terhesség gyanú-, valószínűségi és biztos jelei. A várandós anya fizikális vizsgálata. Magzati állapotdiagnosztika a terhesség második felében (a magzati szív működés vizsgálata, ultrahangvizsgálat, amnioscopia, biokémiai vizsgálatok). Praeconceptionalis gondozás. A várandós nők gondozása.

A szülésznő, védőnő munkaköre, beosztása, feladatai. A szüléseti-nőgyógyásati ellátás intézmény rendszere. Higiénés előírások szüléseti osztályon. A várandós gondozás feladatai, a szükséges vizsgálatok elvégzése és értékelése: Felkészítés vizsgálatokra, beavatkozásokra. Tanácsadás a családtervezéssel kapcsolatban. Általános megtekintés. A szülés terminusának megállapítása. Vizeletvizsgálatok (fehérje és genny, cukor, aceton) hagyományos módon és gyorseszttel. Ultrahangleletek értékelése. Hüvelyváladék levétele (különböző vizsgálatokra). Leopold - féle műfogások. Magzati életjelenségek megfigyelése, a magzati szív működés észlelése hagyományos és műszeres módszerekkel és értékelése. Medencemérés medenceközzel. Symphysis – fundus távolság és a has-körfogat mérése. Veszélyeztetett és/vagy szövödményes terhesség felismerése, intézkedés. Felkészítés szülésre, az újszülött fogadására, az anyatejes táplálásra. A tágulási, kitolási, lepényi és a lepény utáni szak feladatai élettani és kóros szülések esetén. Szülőnő felvétele, előkészítése szülésre. A szeméremtest borotválása. Eszközök előkészítése a szüléshez, a szülés haladásának észlelése, dokumentálása, értékelése (külső és belső vizsgálatok). Közreműködés szüléseti anaesthesia előkészítésében és kivitelezésében. Bemosakodások. Anyai, magzati állapot megfigyelése – vizsgálatok elvégzése, értékelése. CTG- vizsgálat és értékelése. Szülésvezetés: burokrepszés, helyi érzéstelenítés, episiotomia. Gátvédelem, lepény vizsgálata, feltárás, sutura. Szülés alatti fájdalomcsillapítás. A megszült nő gyermekágyas osztályra helyezése. Szövödményes szülésre utaló tünetek felismerése, intézkedés. A magzati/újszülött – és anyai vizsgálatok elvégzése és értékelése. Az újszülött elsődleges és másodlagos ellátása a szülés kapcsán. Újszülött életjelenségeinek a vizsgálata a szülést követően, Apgar-érték meghatározása. Nyákszívás szemellátás, köldökellátás (elsődleges, másodlagos), azonosító jelölés, első fürösztés, melegítés, öltöztetés. A testméretek felvétele: testtömeg, testhossz, fej-körfogat mérés. Az újszülött megtekintése (fejlődési rendellenességek, sérülések felismerése). Anya-újszülött korai közvetlen kapcsolatának biztosítása. Az újszülött átadása az újszülött osztályra. Szülésbefejező műtétekkel kapcsolatos feladatok ellátása. Vacuum extractio, fogóműtét. Előkészítés császármetszésre, posztoperatív megfigyelés és ápolás császármetszés után, újszülött átvétele császármetszésnél. Szülésznői, védőnői feladatok amnioscopia vizsgálat, amniocentesis, chorionboholy biopsia és más invazív perinatológiai vizsgálatok kapcsán. Közreműködés medencevégű szülés vezetésénél, koraszülés vezetésénél és koraszülött ellátásánál. Shock állapot felismerése, részvétel a shocktalanításban. A kóros állapotok tüneteinek felismerése, szükséges intézkedések. A gyermekágyas

ápolása/gondozása, szükségletek szerint (rooming-in rendszerben is). Gyermekágyas megfigyelése (gátseb, fundus, lochia, emlők). Gondozási feladatok: gátseb ellenőrzése, kezelése, mellápolás, felkészítés a szoptatásra, a szoptatás segítése. Kapocs-, varratszedés, műtétek utáni sebek ellenőrzése, kötéscsere. Ápolási feladatok kóros esetekben (subinvolutio, mastitis, thrombosis, lázas állapotok stb.). Közreműködés vizitnél, vizsgálatoknál, beavatkozásoknál. Hazabocsátással kapcsolatos feladatok. Hatékony szakmai kommunikáció, tanácsadás szülészeti osztályon. A nő/beteg, és a hozzátartozók pszichés vezetése. A szülészeti folyamat dokumentálása.

Az előadások tematikája

Szülészet I. Szülésznő/Védőnő szakirány IV. félév

Elmélet

Hét

1. Szülészet-nőgyógyászat története, Semmelweis munkássága, asepsis, antisepsis
Női nemi szervek anatómiája, külső nemi szervek csontos, szalagos, izmos medence.
Medence ér-idegellátása.
2. Női nemi szervek élettani működése, ovarialis ciklus, feed-back mechanizmus. A nő életszakaszai.
3. Terhesség kialakulása, ivarsejtek, megtermékenyítés, beágyazódás, embriogenezis.
4. Magzat fejlődése, a terhesség fejlődése, terhesség alatt a magzat és mellékreszeinek kifejlődése, köldökzsinór, placenta, placenta-keringés. A magzat oxigénellátása, magzatvíz forgalom. A terhességet megtartó tényezők
5. Az anya szervezetének változásai élettani terhességben. Az anya, jellemző laboratóriumi és egyéb paraméterei, terhességgel együtt járó élettani tünetek, fiziológiás súlynövekedés.
6. Várandós tanácsadás feladata, egészséges várandós, rizikó terhes, kóros terhesség fogalma. Várandós tanácsadás lépései.
7. A terhesség megszakadásának folyamata, okai, kezelése, (abortus imminens, abortus incipiens, abortus incompletus, abortus completus, fenyegető koraszülés, méhen belül elhalás) okai, tünetei, megelőzése, ellátása.
8. A szülészeti- nőgyógyászati vizsgáló eljárások: Ultrahang vizsgálat, ultrahang szűrés, cardiotocographia, NST, AFP, SP1, PAPP A, β hCG, terhesség alatti kötelező laboratórium vizsgálatok
9. A kóros terhesség I. Magzati retardatio kialakulása, tünete, megelőzése, kezelése, következményei.
10. A kóros terhesség II. Diabetes mellitus, terhességi diabetes, fokozott glükóz tolerancia, ABO incompatibilitás, placenta tapadási rendellenességei, placenta praevia, lepényleválás tünete.
11. Normál szülés, gyermekágy.
12. A terhességi toxemia kialakulása, oka, tünete, megelőzése, kezelése, következménye. HELLP-szindróma.
13. Várandósgondozás – a védőnő feladatai. MSzSz – Központi várandósgondozás. Terhes szakrendelés. Szakmai és jogi ismeretek.

14. Kóros szülés

Kötelező irodalom:

Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Papp Zoltán: A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Papp Zoltán: Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Dr. Horváth Boldizsár: Főiskolai jegyzet: Szülészet-nőgyógyászat védőnők részére, Pécsi Egészségügyi Főiskola, 2001.
Az országban, forgalomban levő felsőfokú szülésznőképzésnél használt jegyzetek a szemeszter elején történő egyeztetés után.

Ajánlott irodalom:

Dr. Berkő Péter: Szülészet-Nőgyógyászat 2005. Főiskolai jegyzet
Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Egységek bezárásakor írásos ellenőrzés (zárthelyi dolgozat).

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadások látogatása, zárthelyi dolgozatok megírása.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Kiadott tételsor alapján szóbeli vizsga (két szülészeti tétel és ehhez kapcsolódó társult ismeretanyag).

Szülészet II.
Szülésznő szakirány
V. félév

Elmélet

Hét

1. A női nemi szervek működése ivarérett kor előtt
2. A női nemi szervek és a medence anatómiája
3. Prenatális fejlődés
A kromoszómális nem kialakulása, a női nemi szervek fejlődése
4. A magzat életműködésének vizsgálata. A magzat méhen belüli állapotának megfigyelése.
A szív működés észlelése hagyományos és műszeres módszerekkel, eredmények értékelése
(Magzatmozgások, magzatvízvizsgálat: amnioszkópia, amniocentézis stb.)
5. Szülésznő közreműködése várandósgondozásban, várandós tanácsadásban, Prekonceptcionális gondozás, ellátás
6. A várandósgondozás feladatai ismételt jelentkezések során
Felkészítés a szülésre, anyaságra.
7. Sürgősségi ellátást igénylő kórképek a terhesség során

-
8. A kóros terhesség
A keringési, légző és kiválasztási rendszer betegségei
 9. A kóros terhesség
Az emésztő-, csont-, ízület-, idegrendszer betegségei. Fertőző betegségek
 10. A kóros terhesség
Diabétesz, Immunológiai-, Pajzsmirigy-betegségek, Daganatok
 11. A terhesség által okozott betegségek
 12. Praeclampsiás toxémia
 13. Az ultrahang diagnosztika szerepe élettani, kóros terhességben, ultrahang leletek értékelése
 14. Vizsgakérdések áttekintése

Kötelező irodalom:

- Lampé László: Szülésznők könyve. Medicina Kiadó Budapest, 2006.
Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Papp Z: A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Papp Z: Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Tóth Z., Papp Z: Szülészeti-nőgyógyászati ultrahang-diagnosztika. Golden Book Kiadó, Budapest, 2006.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Lynne Hutnik Conrad: Szülészeti és újszülöttkori ápolás. Medicina Kiadó, Budapest, 1998.

Ajánlott irodalom:

- Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Szóbeli és írásbeli számonkérés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli és/vagy írásbeli vizsga

Szülészet III.
Szülésznő szakirány
VI. félév

Elmélet

Hét

1. A lepény szerkezete, vérkeringése, működése
A lepény tapadása és rendellenes elhelyezkedése
2. Változások az egyes terhességi hónapokban

3. A magzat méhen belüli elhelyezkedésének vizsgálata: Leopold fogások, UH
4. Non-Stressz-Teszt, Fizikális-Terheléses-Teszt, Oxytocin-Terheléses-Teszt és eredményeik értékelése
5. A terhesség és a szoptatás során alkalmazható gyógyszerkészítmények
6. A szülés szakaszai
7. Szülés alatti fájdalomcsillapítási módszerek. Szülészeti anaesthesia
8. A szülés megindulásának magyarázata
9. A méhkontrakciók jellemzői, regisztrálásuk lehetősége: tokometria
A méh működése szülés alatt
10. A szülés lefolyása és szakaszai, mechanizmusa
Programozott szülés, szülemegindítás, szülésvezetés, a sutura elméleti és gyakorlati feladatai
11. Ikerterhesség
12. Szülésbefejező műtétek
13. Élettani és kóros gyermekágy
14. Vizsgakérdések áttekintése

Kötelező irodalom:

- Lampé László: Szülésznők könyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2013.
Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Papp Zoltán: A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Papp Zoltán: Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Tóth Z., Papp Z: Szülészeti-nőgyógyászati ultrahang-diagnosztika. Golden Book Kiadó, Budapest, 2006.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Lynne Hutnik Conrad: Szülészeti és újszülöttkori ápolás. Medicina Kiadó, Budapest, 1998.

Ajánlott irodalom:

- Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Szóbeli és írásbeli számonkérés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli és/vagy írásbeli vizsga

**Szülészet IV.
Szülésznő szakirány
VII. félév**

Elmélet

Hét

1. Vetélések típusai, spontán vetélés
2. Ismétlődő, művi, törvénytelen, lázas vetélés
3. Koraszülés, tocolysis
4. Intrauterin retardáció. A magzat fejlődési rendellenességei
5. Rh- és ABO - inkompatibilitás, szenzibilizáltság
6. Oligohydramnion, Polyhydramnion
7. Cervixelégtelenség, Vértetés a terhesség alatt, Bizonytalan terminus, Terminus túllépés, Fekvési rendellenességek
8. Kóros terhesség (Diabetes mellitus. Anaemia, Hypertonia)
9. Kóros terhesség (Preeclampsia toxemia, preeclampsia, eclampsia)
10. Kóros terhesség (HELLP-szindróma, DIC)
11. Fekvési és tartási rendellenességek, medencevégű fekvés
12. Atonia
13. Intézetben kívüli szülés, otthoni szülés
14. Vizsgakérdések áttekintése

Kötelező irodalom:

Lampé László: Szülésznők könyve. Medicina Kiadó Budapest, 2006.
Papp Z.(szerk.): A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Papp Z.(szerk.): Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Tóth Z., Papp Z.(szerk.): Szülészeti-nőgyógyászati ultrahang-diagnosztika. Golden Book Kiadó, Budapest, 2006.
Potter P., Perry A. G.: Az ápolás elméleti és gyakorlati alapjai. Medicina Kiadó, Budapest, 1996.
Lynne Hutnik Conrad: Szülészeti és újszülöttkori ápolás. Medicina Kiadó, Budapest, 1998.

Ajánlott irodalom:

Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Szóbeli és írásbeli számonkérés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Szóbeli és/vagy írásbeli vizsga

**Szülészet V.
Védőnő szakirány**

Elmélet

Hét

1. hét Koraszülés.

-
2. hét Szülészeti ultrahang diagnosztika, genetikai tanácsadás, fejlődési rendellenességek
 3. hét Szülészeti ultrahangszűrések, fejlődési rendellenességek.
 4. hét Ultrahang, mint a magzati monitorizálás eszköze
 5. hét Magzati retardatio.
 6. hét Terhesstanácsadás menete
 7. hét Ikerterhesség, terhességi diabetes
 8. hét Terhességi anaemiák, thrombocytopeniák
 9. hét Egyéb terhességi kórképek
 10. hét Szülészeti statisztika (Tauffer-statisztika). Anya és magzati halálozás Magyarországon.
 11. hét Terhességbefejező műtétek (császármetszés, fogóműtét, vacuumextractio)
 12. hét Kóros gyermekágy
 13. hét Szülőszoba működése
 14. hét Ismétlés

Gyakorlat (14 órára, részletes tematika):

Dátum Témakör

1. hét A szülészeti és nőgyógyászati vizsgálat menete, feltételei (vizsgáló helyiségek, vizsgálóasztal, műszerek, adminisztráció, a vizsgálat menetének bemutatása).
2. hét Praenatalis diagnosztika: A magzatvíz vizsgálata (amnioscopia, szükséges műszerek, adminisztratív tevékenységek).
3. hét Praenatalis diagnosztika: A magzati szív működés vizsgálata, az auscultatioval végzett vizsgálat bemutatása és gyakorlása.
4. hét Praenatalis diagnosztika: A magzati szív működés vizsgálata, Doppler készülékkel végzett szívhang hallgatás, a készülék működési elvei. A módszer gyakorlása.
5. hét Praenatalis diagnosztika: A magzati szív működés vizsgálata, cardiotocographia, a cardiotocograph-fal történő vizsgálat gyakorlása.
6. hét Praenatalis diagnosztika A magzatmozgás vészjel táblázat használatának megismerése, gyakorlása.
A gravidogram megismertetése, kitöltésének menete, használata a terhesgondozáson.
A menses naptár megismertetése, kitöltésének begyakorlása, használata a védőnői gyakorlatban.
7. hét A szülészeti vizsgálat bemutatása első jelentkezéskor (korai terhesség). Szülészeti vizsgálat menete és bemutatása (középidős terhesség, közel kiviselt terhesség). Terhes-kiskönyv és törzslap ismertetése.
8. hét A nőgyógyászati vizsgálat bemutatása (anamnézis felvétel, kenetvétel, anyagvétel hormoncytologiai és onkocytologiai vizsgálatra, kolposcopos vizsgálat).
9. hét Az ultrahang vizsgálat bemutatása az ultrahang laboratóriumban (a terhesség alatt lehetséges különböző normál, és pathológiás elváltozás).
10. hét Az ultrahang vizsgálat bemutatása az ultrahang laboratóriumban (a terhesség alatt lehetséges különböző normál, és pathológiás elváltozás).
11. hét Non Stressz Teszt (NST)
Fizikális terheléses teszt (FTT)
12. hét Non Stressz Teszt (NST)
Fizikális terheléses teszt (FTT)
13. hét Ultrahang BF (retardatio)
14. hét A szülészeti események adatainak számítógépes feldolgozása, a kórház számítógépes feldolgozó laboratóriumának megtekintése.

Kötelező irodalom:

Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Dr. Horváth Boldizsár: Főiskolai jegyzet: Szülészeti-nőgyógyászat védőnők részére, Pécsi Egészségügyi Főiskola, 2001.
Az országban forgalomban levő felsőfokú szülésznőképzésnél használt jegyzetek a szemeszter elején történő egyeztetés után.

Ajánlott irodalom:

Papp Zoltán: A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Lampé László: Szülésznők könyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2013.
Papp Zoltán: Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.
Illei György: Klinikai alapismeretek és szakápolástan szülésznők számára. Medicina Kiadó Budapest, 1997
Dr. Berkó Péter: Szülészet-Nőgyógyászat 2005. Főiskolai jegyzet

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Egységek bezárásakor írásos ellenőrzés (zárthelyi dolgozat).

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadások látogatása, gyakorlatokon való részvétel

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás.

Vizsgáztatási módszer:

Kiadott tételsor alapján szóbeli vizsga (két szülészeti tétel és ehhez kapcsolódó társult ismeretanyag).

**Szülészet VI.
Ápoló szakirány**

Elmélet

Hét

1. Szülészeti történelmi áttekintés
2. Női nemi szervek anatómiája. Nemi szervek működése
3. Genetikai alapfogalmak
4. Fogamzás. Fogamzásgátlás
5. Terhesség vizsgáló módszerei: szívhanghallgatás, UH vizsgálat, NST, FTT, CTG, amnioscopia, Leopold- féle műfogások
6. Normál terhesség.
7. Spontán szülés
8. Élettani gyermekágy
9. Várandósgondozás
10. Patológias terhesség
11. Patológias szülés
12. Patológias gyermekágy.

-
13. Szülésbefejező műtétek és szövődményeik
 14. Vetélések

Kötelező irodalom:

Dr. Berkó Péter: Szülészeti-Nőgyógyászat 2005. Főiskolai jegyzet
Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Ajánlott irodalom:

Papp Zoltán: A szülészeti-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.
Papp Zoltán: A várandósgondozás kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.
Lampé László: Szülésznők könyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2013.
Papp Zoltán: Szülészeti-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon való részvétel ajánlott.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásbeli és/vagy szóbeli

**Szülészeti VII.
Mentőtiszt szakirány**

Elmélet

Hét

1. Szülészeti történelmi áttekintés
2. Szülészeti-nőgyógyászati anatómia, fiziológia, hisztológia, patofiziológia
3. Vizsgálati módszerek: klinikai pelvimetria, Bisoph féle cervix score, amnioscopia, mikrovérvizsgálat
4. Vizsgálati módszerek: CTG, NST, Ultrahang, Doppler sonographia, Amniocentesis, CVS, Partogram
5. Rizikóterhességek: intrauterin magzati retardatio, placentainsufficiencia, Diabetes Mellitus, Rh- konstelláció, időelőtti fájástevékenység, időelőtti burokrepedés
6. Rizikóterhességek: Amnioninfekciós szindróma, Tocolysis, túlhordás,
7. Rizikóterhességek: Praeclampsia, HELLP syndroma, ITP
8. Rizikószülések: koraszülés, ikerterhesség, magzati beilleszkedési rendellenességek, elakadt vállak kifejtése
9. Rizikószülések: medencevégű szülés, kar-, fej kifejtése, dystokia, meconiumaspirációs szindróma
10. Beavatkozások: szülésindukció, külső fordítás, episiotómia, gátrepedés, szülészeti fogó,
11. Beavatkozások: vákuumextrakció, méhúri betapintás, manuális lepényleválasztás, műszeres méhúri betapintás, császármetszés (sectio transcervicalis transversa - corpus longitudinalis classica)

12. Sürgősségi esetek: időelőtti lepényleválás, placenta praevia, előlfekvő és előesett köldökzsinór, kar és kéz előesés, Váldystokia,
13. Sürgősségi esetek: újszülött reanimációja, atóniás vérzés, uterus ruptúra, véralvadási zavarok, intrauterin magzati elhalás
14. Nőgyógyászati onkológia

Tantermi gyakorlat

- 1- 3 óra Leopold- féle műfogások
- 4-6. óra Szívhanghallgatás
- 7-8. óra Eszközök, műszerek bemutatása
- 9- 11. óra Spontán szülés vezetése
- 12-14. óra Medecevégű szülés vezetése

Kórházi gyakorlat

Hét

- 1-2. Betegvizsgálat (ellátott nőbeteg – egészségügyi szabályzat viszonya)

- 3-4. Terhesség vizsgáló módszerei 1. (rákszűrés, korai terhességi vizsgálatok).
- 5-6. Terhesség vizsgáló módszerei 2. (II.-III. trimeszterbeli vizsgálatok, UH vizsgálat, NST, CTG, amnioscopia, UH áramlásvizsgálatok) Sürgősségi ambulantiái gyakorlat, szülönő felvétele, szülönő előkészítése, felvételtkorai vizsgálatok, nőgyógyászati sürgősségi ambulancia megismerése.
- 7-8. Szülőszobai gyakorlat.
- 9-10. Kisműtői gyakorlat: interruptio, fr. Cu., punctiók menete.
- 11-12. Nőgyógyászati műtői gyakorlat. Műtői érzéstelenítés, minimum 1 nőgyógyászati műtétben való aktív részvétel.
- 13-14. Speciális nőgyógyászati vizsgálatok megismerése, menopausa rendelés, teenager-ambulancia, meddőségi szakrendelés, cukorbeteg terhesgondozás.

Kötelező irodalom:

Göbl Gábor: Oxológia Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2006.

Papp Zoltán: A szülészet-nőgyógyászat tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest, 2009.

Ajánlott irodalom:

Papp Zoltán: A perinatológia kézikönyve. Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2016.

Papp Zoltán: Szülészet-nőgyógyászati protokoll. Golden Book Kiadó, Budapest, 2002.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Egységek bezárásakor írásos ellenőrzés (zárthelyi dolgozat).

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Előadásokon a részvétel ajánlott. A gyakorlati órákon a részvétel kötelező. Két szülés komplett észlelése, lehetősége szerint vezetése. Hiányzás pótlása a TVSZ-ben meghatározottak szerint.

A vizsgára bocsátás feltételei:

Érvényes aláírás. Gyakorlatok igazolása, évközi számonkérések között elégtelen jegy nem szerepelhet (ilyen esetben újraírás szükséges).

Vizsgáztatási módszer:
Szóbeli vizsga.

Dátum:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Birinyi László
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:
Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Egp. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Táplálkozástan I-II-III			
A tantárgy angol neve: Dietetics I-II-III			
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék			
Tantárgyfelelős neve: Dr. Sárváry Attila			
Ajánlott félév:	I.	V. Ápb alapszak és VII. Egp alapszak	V.
A tantárgy neve:	I. EKVM-154-01N EKVM-154-01L	II. EKVM-154-02N EKVM-154-02L	III. EKVM-154-03N EKVM-154-03L
Nappali tagozat heti óraszám:	1	1+1	1+3
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0	5+5	5+15
Kredit:	2	2	5
Vizsgakövetelmény:	beszámoló	gyakorlati jegy	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	nincs	EKVM-154-01N EKVM-154-01L	EKVM-154-02N EKVM-154-02L

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak
Ápolás és betegellátás alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Táplálkozástan I.: Ápolás és betegellátás alapszakon és Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon kötelezően választható.

Táplálkozástan II.: Ápolás és betegellátás alapszakon kötelező és Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon kötelezően választható.

Táplálkozástan III.: Egészségügyi gondozás és prevenció alapszakon kötelező/Szülésznő szakirányon kötelezően választható.

Oktató/k/ névsora:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy általános és speciális céljai:

Táplálkozástan I.

A korszerű táplálkozástudományi ismeretek elsajátítása.

Táplálkozástan II.

Ismerjék meg a hallgatók a diétás szabályokat az élelmezéstanban.

Sajátítsák el a diétás szabályokat, ismerjék meg az egyes betegségekben és állapotokban alkalmazott diétákat.

Táplálkozástan III.

Az oktatásban résztvevők öntevékenységének fokozása, táplálkozási szokások pozitív irányú befolyásolása, helytelen táplálkozás okozta betegségek megelőzése.

A hallgató képes legyen arra, hogy a táplálkozással kapcsolatban egészségét veszélyeztető tényezőket felismerje, és az egészséges táplálkozást a gyakorlatban alkalmazza, és ezt tudja továbbadni a lakosság számára.

Táplálkozástan I.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Ismeri az egyes megbetegedések kapcsán a vizsgálati, diagnosztikus étrendeket és a gyógyszer-táplálék interakciókat, valamint a betegélelmezési rendszereket.
- b. képesség:** Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutríciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról.
- c. attitűd:** Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A tárgy minőségbiztosítási módszere az oktatók felkészülését, a tárggyal kapcsolatos ismeretanyagok azonnali feldolgozása. A végzett hallgatók elhelyezkedése utáni "vevőelégedettség" vizsgálata, a visszajelzések alapján a tantárgy aktualizálása. A szak minőségpolitikája, a folyamatos visszajelzések az oktatásban résztvevő hallgatók ismeretelsajátításáról, végzett, elsősorban nappali tagozaton végzett hallgatók elhelyezkedési körülményeiről, a tanultaknak a gyakorlatban történő alkalmazhatóságnak mikéntjéről meghatározzák a tantárgy keretében megvalósuló minőségbiztosítás, fejlesztés irányát, módszereit.

A szakon a kétpólusú minőségbiztosítás (oktatók és hallgatók vonatkozásában) módszerei, eszközei folyamatos korszerűsítés mellett célirányosan kerülnek alkalmazásra.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40%-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás modern prezentációs technikákkal, ételkészítési gyakorlatok a tankonyhában.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

– Táplálkozási szokások felmérése az iskoláskorúak körében

A tantárgy részletes leírása:

Nappali Tagozat

1. hét Táplálkozási alapismeretek. Táplálkozási alapfogalmak
2. hét Tápanyagok.
3. hét Vitaminok, ásványi anyagok (Makro- és mikrotápanyagok).
4. hét A táplálkozás és az egészség.
5. hét Hazai táplálkozási helyzetkép. Magyar lakosság táplálkozási szokásai
6. hét Nemzetközi és hazai táplálkozási ajánlások
7. hét Optimális táplálási javaslatok
8. hét Tápláltsági állapot felmérése, célja, beosztása
9. hét Táplálás eredményességének megítélése
10. hét Minimális program a tápláltsági állapot felmérésére
11. hét Az elhízás
12. hét A kóros soványság
13. hét Malnutrició. Formái, kockázati tényezői
14. hét Táplálkozási magatartás zavarok. (Anorexia nervosa, bulémia nervosa)

Levelező tagozat

1-5 óra

1. Táplálkozási alapismeretek. Táplálkozási alapfogalmak. Tápanyagok. Vitaminok, Ásványi anyagok (Makro- és mikrotápanyagok).
2. A táplálkozás és az egészség. Hazai táplálkozási helyzetkép. Magyar lakosság táplálkozási szokásai. Nemzetközi és hazai táplálkozási ajánlások
3. Optimális táplálási javaslatok. Tápláltsági állapot felmérése, célja, beosztása. Táplálás eredményességének megítélése.
4. Minimális program a tápláltsági állapot felmérésére. Az elhízás. A kóros soványság.
5. Malnutrició. Formái, kockázati tényezői. Táplálkozási magatartás zavarok. (Anorexia nervosa, bulémia nervosa)

Kötelező irodalom:

- Gyakorlati dietetika EM 1992
- Rodler Imre szerk.: Új tápanyagtáblázat Medicina könyvkiadó. Rt. Budapest, 2005
- Dr. Zajkás Gábor: Magyarország nemzeti táplálkozáspolitikája Nemzeti Népegészségügyi Program támogatásával 2004
- Barna Mária: Táplálkozás Diéta Medicina, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom:

- Rigó János: Dietetika Medicina 2002

-
- Dr. Zajkás Gábor, Gaálné Póda Bernadette: Diétáskönyv
 - Ránky Edit: Piramis elv az egészséges táplálkozásban Budapest, 1995.
 - Rigó János: A korszerű és kiegyensúlyozott táplálkozás Subrosa Kiadó, Budapest, 1996.
 - Rigó János: Útmutató piramis az egészséges táplálkozáshoz és életmódhoz Mind Kiadó, Budapest, 1995.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzése

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése.

Vizsgáztatási módszer:

Írásban

Táplálkozástan II.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Ismeri a malnutrició tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét, a mesterséges enterális (gyomorba és vékonybélbe) és parenterális táplálási formákat, módokat, eszközrendszereket, a tápszertípusokat, ismeri továbbá a nasogastricus Sengstaken-Blakemore, Linton szonda, és bizonyos postpylorikus szondák alkalmazásának menetét. Ismeri a krónikus betegségben szenvedők diétás kezelésének alapelveit.
- b. képesség:** Képes a kliens állapotával összhangban a táplálkozási szükséglet kielégítésével kapcsolatos ápolási feladatok megszervezésére és kivitelezésére, felismeri a malnutriciót és önállóan dönt a mesterséges táplálás elrendeléséről, a szonda típusáról, a táplálás formájáról, módjáról és a beadandó tápszerről, tápoldatról.
- c. attitűd:** Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját a szakma etikai normáinak betartásával önállóan vagy team-munkában végzi.

Nappali tagozat

- 1. hét Gyógyintézeti alapétrend. Diétás konyhatechnika.
- 2. hét Epeutak és epehólyag betegségeinek diétája.
- 3. hét Májbetegségek diétája.
- 4. hét A hasnyálmirigy betegségeinek étrendje.
- 5. hét Cukorbeteg étrendje.
- 6. hét Sebészeti betegek diétás kezelése.

-
7. hét A kardiovaszkuláris betegek diétás kezelése.
 8. hét A mozgásrendszeri betegek diétás kezelése.
 - 9.hét A daganatos betegek diétás kezelése.
 - 10.hét Idős betegek diétás élelmezése.
 11. hét Táplálék allergia és intolerancia epidemiológiája és prevenciója.
 12. hét A mesterséges táplálás indikációi.
 - 13.hét-14 hét. Mesterséges táplálás és parenterális táplálási formák és eszközök. Tápszertípusok.

Kórházi gyakorlat

2x7x50 perc

Diétás étrend összeállításának napi megfigyelése

Táplálási módszerek megfigyelése

A beteg tájékoztatása a diéta fontosságáról, betartásuk jelentősége

Levelező tagozat

1-5 óra elmélet

- 1.Gyógyintézeti alapétrend. Diétás konyhatechnika. Epeutak és epehólyag betegségeinek diétája. Májbetegségek diétája.
2. A hasnyálmirigy betegségeinek étrendje. Cukorbetegek étrendje. Sebészeti betegek diétás kezelése
3. A kardiovaszkuláris betegek diétás kezelése. A mozgásrendszeri betegek diétás kezelése. A daganatos betegek diétás kezelése.
4. Idős betegek diétás élelmezése. Táplálék allergia és intolerancia epidemiológiája és prevenciója.
5. Mesterséges táplálás indikációi. Mesterséges táplálás és parenterális táplálási formák és eszközök. Tápszertípusok.

Kötelező irodalom:

- Gyakorlati dietetika EM 1992
- Rodler Imre szerk.: Új tápanyagtáblázat Medicina könyvkiadó. Rt. Budapest, 2005
- Rigó János: Dietetika Medicina 2002
- Dr. Zajkás Gábor, Gaálné Póda Bernadette: Diétáskönyv
- Dr. Zajkás Gábor: Magyarország nemzeti táplálkozáspolitikája Nemzeti Népegészségügyi Program támogatásával 2004
- Barna Mária: Táplálkozás Diéta Medicina, Budapest, 1996.

Ajánlott irodalom:

- Dr. Zajkás Gábor: Magyarország nemzeti táplálkozáspolitikája Nemzeti Népegészségügyi Program támogatásával 2004

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Nincs

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az előadásokon a részvétel ajánlott. Gyakorlatokon való részvétel kötelező, a hiányzás pótlása a TVSZ-ben megfogalmazottak alapján.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A gyakorlati órákon való részvétel

A vizsgára bocsátás feltételei:

Az aláírás megszerzése

Vizsgáztatási módszer:

Írásban

Táplálkozástan III.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

Tanácsadás, bemutatás, segítségnyújtás az egészséges táplálkozással kapcsolatosan. Étrend összeállítás, egészséges étel készítésének bemutatása.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

- a. tudás:** Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket. Ismeri a szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályit, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.
- b. képesség:** Képes az egészséges táplálkozás irányelveinek hiteles közvetítésére, a leggyakoribb gyermek és felnőttkori betegségek étrendi kezelési alapelveinek átadására, betartásának segítésére a saját kompetencia határainak megfelelően. Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.
- c. attitűd:** A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére. Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására. Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.
- d. autonómia és felelősség:** Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére. Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére. Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik. A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve. Megfelelő, szakmailag megalapozott tájékoztatással lehetővé teszi, hogy a gondozott dönthessen, annak kompetenciáit erősíti. Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékok figyelembevételére képes. Szakmai kutatások elősegítését kötelességének érzi.

A tantárgy részletes leírása:

Nappali tagozat

Elméleti órák:

- 1-2. óra:** A magyar lakosság táplálkozási szokásai, helytelen táplálkozási szokások.
- 3-4. óra:** Alapvető tápanyagaink, élelmiszereink áttekintése, a szervezetben történő folyamatának áttekintése (fehérje, zsír, szénhidrát, vitaminok, ásványi anyagok).
- 4-5. óra:** A táplálkozást befolyásoló tényezők (életmód, genetikai tényezők, környezeti hatások, egészségügyi tényezők stb.) A táplálkozási kockázati tényezők jellemzői.
- 5-6. óra:** Tápanyagtartalom, tápanyagigény, kalóriaegyensúly, táplálkozási ritmus. Energia igény: kortól és tápláltsági állapottól függően. Folyadék igény: kortól és tápláltsági állapottól függően. Fehérje szénhidrát, zsír szükséglet (esszenciális zsírsav szerepe, fontossága).
- 7. óra:** Az egészséges és korszerű táplálkozás irányelvei, követelményei. „Piramisétrend”, „Házikó”, „Szivárvány”, „Okos tányér”, stb.
- 8-9. óra:** Életkori sajátosságoknak megfelelő táplálkozás, aktuális irányelvek áttekintése. Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei. Csecsemő táplálással összefüggő kérdések. A gyermekélelmezés formái, szerepe, feladatai napjainkban. A bölcsődés korúak táplálkozása. Az óvodás kisgyermek táplálkozása. Iskoláskorúak táplálkozása.
- 10- 11. óra:** Felnőtt korúak táplálkozása.
- 12-13. óra:** Alternatív táplálkozási formák. Atkins diéta. Vércsoport szerinti étkezés. Szétválasztó étrend. Makrobiotika. Vegetáriánus étrendek. Reform táplálkozás
- 14 óra:** Diétákról általában.

Gyakorlati órák:

- 1-3 óra:** Táplálkozást befolyásoló tényezők. Betegségek és a táplálkozás összefüggései.
- 4-6 óra:** Kalória- igény, számítás. Kalóriatáblázat használata. Testtömeg-index számítás.
- 7-9 óra:** Étlapkészítés. Szabályai, technikai megvalósítása a gyakorlatban. Csecsemő étlap a kiegészítő táplálást követően. Kisgyermek étlap. Iskolások étlapja. Felnőttek és idősek étlapja.
- 10-35 óra:** Ételkészítés. Az étlap készítésnek megfelelő ételkészítés, konyhatechnikai eljárások gyakorlati megvalósítása (csecsemő táplálás – szoptatás, anyatej hiányában tápszer készítés, kiegészítő táplálás - kisgyermek, iskolások , felnőttek és idősek számára). Alternatív diéták ételeinek készítése (Atkins, vércsoport szerinti, szétválasztó étrend, makrobiotika, vegetáriánus, reform táplálkozás diéta).
- 36-39 óra:** Várandós, szoptatós anyák étrendjének megfelelő étel készítése.
- 40-42 óra:** Diétás ételkészítés (beteg ember számára ételkészítés, diabetes, cöliákia, vesebetegség stb.)

Levelező tagozat

Elméleti órák:

- 1-2. óra:** A magyar lakosság táplálkozási szokásai, helytelen táplálkozási szokások. Alapvető tápanyagaink, élelmiszereink áttekintése, a szervezetben történő folyamatának áttekintése (fehérje, zsír, szénhidrát, vitaminok, ásványi anyagok). A táplálkozást befolyásoló tényezők áttekintése (életmód, genetikai tényezők, környezeti hatások, egészségügyi tényezők stb.) A táplálkozási kockázati tényezők jellemzői.
- 3-4. óra:** Tápanyagtartalom, tápanyagigény, kalóriaegyensúly, táplálkozási ritmus. Energia igény: kortól és tápláltsági állapottól függően. Folyadék igény: kortól és tápláltsági állapottól függően. Fehérje szénhidrát zsír szükséglet, (esszenciális zsírsav szerepe, fontossága). Az egészséges és korszerű táplálkozás irányelvei, követelményei. „Piramisétrend”, „Házikó”,

”Szivárvány”, „Okos tányér „stb. Életkori sajátosságoknak megfelelő táplálkozás, aktuális irányelvek áttekintése. Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei. Csecsemő táplálással összefüggő kérdések. A gyermekélelmezés formái, szerepe, feladatai napjainkban. A bölcsődés korúak táplálkozása. Az óvodás kisgyermek táplálkozása. Iskoláskorúak táplálkozása.

5. óra: Felnőtt korúak táplálkozása. Alternatív táplálkozási formák. Diétákról általában.

Gyakorlati órák:

1-3 óra: Táplálkozást befolyásoló tényezők. Betegségek és a táplálkozás összefüggései. Kalória- igény, számítás. Kalóriatáblázat használata. Testtömeg-index számítás.

4- 6: Étlapkészítés. Szabályai, technikai megvalósítása a gyakorlatban. Csecsemő étlap a kiegészítő táplálást követően. Kisgyermek étlap. Iskolások étlapja. Felnőttek és idősek étlapja.

7- 12: Ételkészítés. Az étlap készítésnek megfelelő ételkészítés, konyhatechnikai eljárások gyakorlati megvalósítása (csecsemő táplálás – szoptatás, anyatej hiányában tápszer készítés, kiegészítő táplálás - kisgyermek, iskolások , felnőttek és idősek számára). Alternatív diéták ételeinek készítése (Atkins, vércsoport szerinti, szétválasztó étrend, makrobiotika, vegetáriánus, reform táplálkozás diéta).

13-15: Várandós, szoptatós anyák étrendjének megfelelő étel készítése. Diétás ételkészítés (beteg ember számára ételkészítés, diabetes, cöliákia, vesebetegség stb.)

Kötelező irodalom:

- Rodler Imre (szerk.): Új Tápanyagtáblázat. Medicina, Budapest, 2005.
- Barna Mária: Táplálkozás Diéta. Medicina, Budapest, 1996.
- Bíró György, Lindner Károly: Tápanyagtáblázat. Medicina, Budapest, 1999.
- Kubányi Jolán: Gyermekek táplálkozása 0-14. éves kor. P+M Bt. (Budapest), 1998.
- Csecsemőtáplálás módszertani levél. 2011

Ajánlott irodalom:

- Bíró György: Az éhezéstől az elhízástól Medicina, Budapest, 1987.
- Devics Józsefné: Csecsemők szakácskönyve. Kaposvári Nyomda Kft.2004
- Dworshák Ernő: A vitaminok jelentősége a táplálkozásban. Táplálkozási fórum kiadványok
- Horváth Éva, Szepesi Dóra: Harmónia az életben. Édesvíz Kiadó, Budapest, 1995.
- Dr. Jávor Tibor: Vitaminkalauz. Golden Book Kiadó, Budapest 1998.
- Ránky Edit: Piramis elv az egészséges táplálkozásban. Budapest, 1995.
- Rigó János: A korszerű és kiegyensúlyozott táplálkozás. Subrosa Kiadó, Budapest, 1996.
- Rigó János: Útmutató piramis az egészséges táplálkozáshoz és életmódhoz. Mind Kiadó, Budapest, 1995.
- Dr. Rodler Imre: Táplálkozási ajánlások, adatok a tápanyagtáblázatból. Nemzeti Népegészségügyi Program támogatásával 2004

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A gyakorlatokon aktív részvét, ételkészítés.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele a gyakorlati munkában való folyamatos, aktív részvétel, a gyakorlatokon végzett feladatok teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Aláírás megléte, a tárgyhoz kapcsolódó elméleti és gyakorlati ismeretről eredményes zárthelyi dolgozat teljesítése.

A vizsgára bocsátás feltételei:

A tanulmányi és vizsgaszabályzat szerint.

Vizsgáztatási módszer:

Zárthelyi dolgozat.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Sárváry Attila
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Dr. Sárváry Attila
Ápb. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Társadalom- és szociálpolitika I-IV.				
A tantárgy angol neve: Society and Social policy I-IV.				
Tanszék neve: Szociális Munka Tanszék				
Tantárgyfelelős neve: Dr. Szoboszlai Katalin				
Ajánlott félév:	I.	II.	III.	IV.
Tantárgyi kód:	EKSM-125-01N EKSM-125-01L	EKSM-125-02N EKSM-125-02L	EKSM-125-03N EKSM-125-03L	EKSM-125-04N EKSM-125-04L
Nappali tagozat heti óraszám:	2+0	2+2	0+2	2+0
Levelező tagozat félévi óraszám:	10+0	10+10	0+10	10+0
Kredit:	3	5	3	3
Vizsgakövetelmény:	kollokvium	kollokvium	gyakorlati jegy	kollokvium
Kötelező előtanulmányi rend:	-	-	-	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Szociális Munka Alapszak
Egészségügyi gondozás és prevenció alapszak

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

Mintatanterv szerint aktuálisan

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Aktuális órarend szerint

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Szociális és Társadalomtudományi Intézet aktuális félévére szóló tantárgyfelosztás alapján.

A tantárgy általános és speciális céljai I. félév:

A hallgatók megismerik a szociálpolitika fogalmát, értékeit, szereplőit és beavatkozási technikáit. A hallgatók ismerteket kapnak az újraelosztásról, az ellátások és szolgáltatások szervezéséről, finanszírozásáról a szociálpolitika makro és mezo szinterein, és a felhasználásról mikro szinten.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.

Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.

Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.

Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit.

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai érték-közösség mellett.

d. autonómia és felelősség:

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Oktatás típusa:

Előadás és szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70-30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, oktatási jegyzet

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

- 1-2. A társadalompolitika és a szociálpolitika fogalma és megközelítései. A szociálpolitika szükségességének okai.
- 3-4. A társadalmi újratermelési modell. A jóléti állam sajátosságai.
5. A társadalom- és szociálpolitika módszerei (redisztribúció és hat típusa). Redisztribúciós csatornák működési mechanizmusa és diszfunkciói. Célzás (targeting) jelentősége a szociálpolitikában.
- 6-7. A társadalom- és szociálpolitika értékei (szolidaritás, egyenlőség, szabadság, létbiztonság, autonómia, egalitarizmus, tolerancia, méltányosság, altruizmus, igazságosság-Rawls kontra utilitárius).
- 8-9. A társadalom- és szociálpolitika beavatkozási technikái I. (abszolút és relatív biztonság, prevenció 4 típusa és korrekció, integráció és szegregáció, juttatások odaitélésének formái).
10. A társadalom- és szociálpolitika beavatkozási technikái II. (univerzalizmus és szelektivitás, támogatások összege és finanszírozása, indexálás, kevésbé választhatóság elve).
11. A társadalom- és szociálpolitika szereplői és finanszírozási módszerei, megközelítési szintjei.
- 12-13. A társadalom- és szociálpolitika ideológiái (szociáldemokrácia, konzervativizmus, liberalizmus).
14. A társadalom- és szociálpolitika ellátási formái, típusai (természetbeni, pénzbeli és vegyes ellátások).

Kötelező irodalom:

- Cahnman, Werner – Schmitt, Carl (2008): A társadalompolitika fogalma. *Esély*, 2:71-82.
http://www.esely.org/kiadvanyok/2008_2/CAHNMAN.pdf
- Ferge Zsuzsa (1980): Társadalompolitikai tanulmányok. Budapest: Gondolat Kiadó. 40-97., 285-312.
- Ferge Zsuzsa (1982): Társadalmi újratermelés és társadalompolitika. Budapest: KJK. 13-91., 191-240.
- Nyilas Mihály (szerk.) (2009): A jóléti politika a 21. században. Budapest, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület – ELTE.
- Örkény Antal – Székelyi Mária (2010): Az igazságosság labirintusaiban. *Szociológiai Szemle*, 2: 4-41.
http://www.szociologia.hu/dynamic/szocszemle_2010_2_4_41_orkenya_szekelyimpdf.pdf
- Segal, Shlomi (2009): A feltételhez nem kötött szociális juttatások és a reciprocitás-elv. *Esély*, 5: 20-47. http://www.esely.org/kiadvanyok/2009_5/02segall.pdf

Ajánlott irodalom:

- Andorka – Kondratas – Tóth (1995): A jóléti rendszer jellemzői és reformjának lehetőségei. *Közgazdasági Szemle*, 1: 1-29. p.
- Barr, Nicholas (2001): Állami beavatkozás. In.: Csaba Iván – Tóth István György: *A jóléti állam politikai gazdaságtana*. Budapest: Osiris Kiadó. 112-146.
- Bokros Lajos (2006): Kívánja-e az államháztartási reform a lakossági tehervállalás növekedését? *Élet és Irodalom*, 1: 3-4.
- Dahrendorf, Ralph (1994): *A modern társadalmi konfliktus*. Budapest: Gondolat Kiadó. 237-244. p.
- Flora, Peter: Növekedés a határokig. In: Andorka-Hraldi-Peschar (szerk.): *Társadalmi rétegződés*. 503-528. p.

-
- Gans (1992): Mire szolgálnak az érdemtelen szegények? *Esély*, 3: 3-18. p.
Lévai – Kiss (1999): Merre tart a szociálpolitika? *Esély*, 5.
Lévai Katalin – Ferge Zsuzsa szerk. (1991): *A jóléti állam*. Budapest: ELTE Szociológiai Intézet.
Szalai Júlia (2010): A szabadságtalanság bővülő körei. *Esély*, 3: 3-22.
http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/01szalai.indd.pdf
Tóth István György (1999): Félfordulat a jóléti rendszerekben. *Népszabadság*, Okt. 1. 12.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév témáinak megtanulását segíti a félévközi zárthelyi dolgozatok írása (legalább kettő a félévben). A zh megírása és legalább megfelelt szintű teljesítése a hallgató az évközi előrehaladását mutatja. Szemináriumi munkában való aktív részvétel.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, a félévközi zárthelyi dolgozatok legalább megfelelt szintű teljesítése. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Sikeres vizsga

A vizsgára bocsátás feltételei:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

A hallgatók szóbeli vizsgán adnak számot tudásukról a félévi tematika témáiból és a tantárgyleírásba foglalt szakirodalmakból.

A tantárgy általános és speciális céljai II. félév:

A hallgatók megismerik a szociális gondoskodás és a szociálpolitika nemzetközi és hazai történetét. A hallgatók ismereteket szereznek a jóléti rendszerek kialakulásáról, működéséről és kritikáiról. A hallgatók képesek lesznek a hazai, rendszerváltás utáni szociálpolitika fejlődésében értelmezni és elemezni a jóléti ellátásokat (családvédelem, társadalombiztosítás, szociális, gyermekvédelmi).

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.

Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.

Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.

Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit.

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett.

d. autonómia és felelősség:

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Oktatás típusa:

Előadás és szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70-30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, oktatási jegyzet

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

A tantárgy tartalma (heti bontásban):

1. Szociális gondoskodás, keresztény szociális gondoskodás, szegénypolitika Magyarországon. Rerum Novarum: az állami szociálpolitika megjelenése Európában.
2. A produktív szociálpolitika korszaka. Egri Norma, Zöld Kereszt Mozgalom.
3. Társadalmpolitika 1949-1956 között.
4. Társadalmpolitika 1957-1977 között.
5. A 1980-as évek társadalmpolitikája.
6. A rendszerváltás utáni magyar társadalmpolitika.
7. Napjaink magyar társadalmpolitikája.
8. A jóléti állam fogalma. A jóléti politika célja, kialakulásának okai, típusai, funkciói.

9. Az angol jóléti politika. A Beveridge-jelentés.
10. A noekonzervativizmus Angliában.
11. A harmadik út hatása a jóléti államra.
12. Az Amerikai Egyesült Államok jóléti politikája.
13. A svéd jóléti állam. A német jóléti politika.
14. A jóléti államok, kritikái, jelene és jövője.

Kötelező irodalom:

- Bar, Nicholas (2009): A jóléti állam gazdaságtana: a nagy ellátórendszerek működésének összefüggései. Budapest: Akadémiai Kiadó. 7-35.
- Carami, Alifó (2009): Változó Közép-Európa: a jólét és a szociális segélyezés kialakuló modelljei. *Esély*, 1: 28-50. http://www.esely.org/kiadvanyok/2009_1/CERAMI.pdf
- Éltető Ödön – Havasi Éva (2009): A hazai jövedelemegyenlőtlenség főbb jellemzői az elmúlt fél évszázad jövedelmi felvételei alapján. *Statisztikai Szemle*, 1: 5-39. http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2009/2009_01/2009_01_005.pdf
- Ferge Zsuzsa (2000): Elszabaduló Egyenlőtlenségek. Budapest: Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület.
- Ferge Zsuzsa (2010): Társadalmi áramlatok és egyéni szerepek: adalékok a rendszerstruktúra és a társadalmi struktúra átalakulásának dinamikájához. Budapest: Napvilág Kiadó. 39-185.
- Freid Mónika – Holka Gyula (2011): A társadalmi-gazdasági változások néhány vonása az elmúlt 20 évben (1989-2009). *Statisztikai Szemle*, 1: 20-49. http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2011/2011_01/2011_01_020.pdf
- Jensen, Carsten (2009): A jóléti szolgáltatások és transzferek világai. *Esély*, 6: 27-44. http://www.esely.org/kiadvanyok/2009_6/JENSEN.pdf
- Jóna György (2007): Jóléti politikák. Nyíregyháza, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar.
- Kovács Ilona (2011): Jövedelemelosztás és jövedelemegyenlőtlenség a személyijövedelemadó-bevallási adatok tükrében. *Statisztikai Szemle*, 3: 294-312. http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2011/2011_03/2011_03_294.pdf
- Temesváry Zsolt (2010): A Food Stamp Program története és jelenkori folyamatai az USA-ban. *Esély*, 6: 66-97.

Ajánlott irodalom:

- Andorka – Kondratas – Tóth (1995): A jóléti rendszer jellemzői és reformjának lehetőségei. *Közgazdasági Szemle*, 1: 1-29. p.
- Backer A. – Steffen, J. (1993): Gazdagság Nyugaton – szegénység Keleten? *Esély*, 5: 3-27. p.
- Barr, Nicholas (2001): Állami beavatkozás. In.: Csaba Iván – Tóth István György: A jóléti állam politikai gazdaságtana. Budapest: Osiris Kiadó. 112-146.
- Bokros Lajos (2006): Kívánja-e az államháztartási reform a lakossági tehervállalás növekedését? *Élet és Irodalom*, 1: 3-4.
- Dahrendorf, Ralph (1994): A modern társadalmi konfliktus. Budapest: Gondolat Kiadó. 237-244. p.
- Ferge Zsuzsa (1999): Mennyire fontos az egyesült Európa társadalmainak minősége? *Esély*, különszám. 3-13. p.
- Flora, Peter: Növekedés a határokig. In: Andorka-Hraldi-Peschar (szerk.): Társadalmi rétegződés. 503-528. p.
- Gallai Sándor (1998): A skandináv modell. Budapest: Aula Kiadó. 151-202.
- Gans (1992): Mire szolgálnak az érdemtelen szegények? *Esély*, 3: 3-18. p.

Kovács Ilona (1994): Jövedelemelosztás és jövedelemegyenlőtlenség az Egyesült Államokban. *Esély*, 3: 19-38. p.
Lévai – Kiss (1999): Merre tart a szociálpolitika? *Esély*, 5.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév témáinak megtanulását segíti a félévközi zárthelyi dolgozatok írása (legalább kettő a félévben). A zh megírása és legalább megfelelt szintű teljesítése a hallgató az évközi előrehaladását mutatja. Szemináriumi munkában való aktív részvétel.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, a félévközi zárthelyi dolgozatok legalább megfelelt szintű teljesítése. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Sikeres vizsga

A vizsgára bocsátás feltételei:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

A hallgatók szóbeli vizsgán adnak számot tudásukról a félévi tematika témáiból és a tantárgyleírásba foglalt szakirodalmakból.

A tantárgy általános és speciális céljai III. félév:

A hallgatók ismereteket szereznek a hazai szociális és gyermekvédelmi ellátások, szolgáltatások szociálpolitikai vonatkozásairól. A hallgatók képesek lesznek elemezni a települési szinten megjelenő ellátások és szolgáltatások szükségességét a szolgáltatás tervezés és fejlesztés vonatkozásában.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.

Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.

Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.

Ismeri és értelmezi a kisebbségi és többségi társadalom kapcsolatának dinamikáját és ehhez kapcsolódóan a kisebbségi egyéni és közösségi jogokat

Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.

d. autonómia és felelősség:

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70-30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, szakirodalom

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

1. A szociálpolitika értelmezése
2. A szociálpolitika a rendszerváltás előtt
3. Szociálpolitika - 1990-2000.
4. Szociálpolitika - 2000-2015.
5. Szociálpolitika és a szociális ellátások rendszere
6. Szociálpolitika és a gyermekvédelmi ellátások rendszere
7. Családok és munkanélküliek szociális támogatása
8. Gyerekek szociális támogatása
9. Idősek szociális támogatása
10. Hajléktalanok, betegek szociális támogatása
11. Fogyatékkal élők és egészségkárosodott emberek szociális támogatása
12. Települési szintű szabályozások: önkormányzati szociálpolitikai rendeletek

13. Mire költ az állam, az önkormányzat?

14. Beszámolók a hallgatók munkáiból

Kötelező irodalom:

Darvas Ágnes – Farkas Zsombor – Győri Péter – Kósa Eszter – Mózer Péter – Zolnai János (2013): A szociálpolitika egyes területeire vonatkozó szakpolitikai javaslatok Esély, 6. p. 3 – 137.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2013_6/esely201306.pdf

Darvas Ágnes – Mózer Péter.(2004): Kit támogassunk? Esély, 6. 64-99.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_6/darvas.pdf

Ferge Zsuzsa (2017): Magyar társadalom-és szociálpolitika – 1990 – 2015. Osiris Kiadó, Budapest

Ferge Zsuzsa (2012): A gyermekes családok helyzetének változása Magyarországon a válság éveiben. Esély, 6. p. 4 – 30.

http://www.esely.org/kiadvanyok/2012_6/ferge.pdf

Mózer Péter – Tausz Katalin – Varga Attila (2015): A segélyezési rendszer változásai Esély, 3. p. 43 – 66. http://www.esely.org/kiadvanyok/2015_3/2015-3_2-1_MozerTauszVarga_Segelyezesi_rendszer.pdf

Zombori Gyula (1997): A szociálpolitika alapfogalmai Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest <http://www.wesley.hu/sites/default/files/fajlok/Zombori%20Gyula%20-%20A%20szoci%C3%A1lpolitika%20alapfogalmai.pdf>

Ajánlott irodalom:

Gábos András (2000): Családok helyzete és családtámogatások a kilencvenes években, In. Társadalmi riport 2000, Kolosi Tamás, Tóth István György, Vukovich György (szerk.). Budapest: TÁRKI, Pp. 99–122.

Lakner Zoltán: A megszakítottság folyamatossága. Változó prioritások a rendszerváltás utáni magyar szociálpolitikában

http://www.allamreform.hu/letoltheto/szocialis_ugyek/hazai/Lakner_Zoltan_A_megszakitott_ag_folyamatossaga_valtozo_prio.pdf

Mayer József (2009): Önkormányzati stratégiák a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok munkaerő-piaci esélyeinek javítására

<http://www.ofi.hu/tudastar/fokuszban-roma-tobbsegu/onkormanyzati-strategiak-090617>

Mózer Péter - Tausz Katalin – Goldmann Róbert - Kanász-Nagy Máté - Koltai Júlia (2010): A szociális segélyezés szerepe a segélyezettek életminőségének alakulásában Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (záró tanulmány, 32-65.o, 183-204)

http://mukutir.telco-system.hu/kutatas.plt?ks_no=509

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév témáinak megtanulását segíti a hallgatók önálló, tanórán kívüli munkavégzése. A hallgatók 3 fős kiscsoportban feldolgozzák az általuk választott témát a félév tematikájából és prezentációt készítenek. A hallgatók a téma feldolgozásra és prezentációval egybekötött kiselőadásra kapnak gyakorlati jegyet.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, szemináriumi munkában való aktív részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Nincs vizsga

A vizsgára bocsátás feltételei:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

A hallgatók szóbeli vizsgán adnak számot tudásukról a félévi tematika témáiból és a tantárgyleírásba foglalt szakirodalmakból.

A tantárgy általános és speciális céljai IV. félév:

A hallgatók megismerik a szociálpolitika területei közül a lakáspolitikát és a nyugdíjrendszer működését. A hallgatók képesek lesznek elemezni a lakhatással összefüggő szociális problémákat, illetve az időskori jövedelemelosztás jellemzőit.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét.

Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket.

Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.

Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat.

Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket.

Ismeri és értelmezi a kisebbségi és többségi társadalom kapcsolatának dinamikáját és ehhez kapcsolódóan a kisebbségi egyéni és közösségi jogokat.

Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit.

Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait.

b. képesség:

Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.

Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.

Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.

c. attitűd:

Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett

Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.

Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

d. autonómia és felelősség:

Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

Oktatás típusa:

Szeminárium

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70-30 %

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Prezentáció, szakirodalom

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

A tanszéken folyó nemzetközi és hazai kutatások módszertani elemeinek feldolgozása.

A tantárgy részletes leírása:

1. A lakáspolitikai alapfogalmi és elméleti összefüggései. A lakásstatisztika jelzőszámai.
2. Lakáspolitikai alakulása a 20. században és a 21. század elején Magyarországon.
3. A szociális bérlakásban élők helyzete. A slumosodás, a filtráció problémaköre.
4. A rendszerváltás utáni évtizedek lakáspolitikai változásai, a piacosítás folyamatai. Főbb hazai lakáspolitikai koncepciók a rendszerváltozástól napjainkig.
5. Bérlakás helyzet, és akik kiszorulnak
6. Lakhatási szegénység
7. A szociálpolitika eszközei az emberhez méltó lakhatás megteremtéséhez
8. A nyugdíjrendszer bevezetése és jelenkori jellemzői Magyarországon.
9. Az elöregedés hatása és nyugdíjrendszerre.
10. A nyugdíjrendszer finanszírozása és fenntarthatósága.
11. Kihívások és megoldások a magyar nyugdíjrendszerben. A nyugdíjrendszer alakulása más országokban.
12. Időskori szegénység

-
13. A szociálpolitika eszközei a biztonságos idős kor megteremtésére
14. Beszámolók a hallgatók munkáiból

Kötelező irodalom:

Lakáspolitikai

Csomós József (2006): Lakáspolitikai, lakásgazdálkodás. Gondolat Kiadó.

Hegedűs József: Lakáspolitikai és lakás piac - a közpolitikai korlátai. Esély 2006/5

http://www.esely.org/kiadvanyok/2006_5/HEGEDUS.pdf

Köszeghy Lea szerk. (2016): Éves jelentés a lakhatási szegénységről 2015., Budapest

http://www.habitat.hu/files/eves_jelentes_a_lakhatasi_szegenysegrol_teljes_valtozat2015.pdf

Lakner Zoltán (2005) A megszakítottág folyamatossága. Változó prioritások a rendszerváltás utáni magyar szociálpolitikában.

http://www.allamreform.hu/letoltheto/szocialis_ugyek/hazai/Lakner_Zoltan_A_megszakitottsag_folyamatossaga_valtozo_prio.pdf

Lakner Zoltán (2006): A magyar lakáspolitikai társadalmi hatásai Esély 2006/5

http://www.esely.org/kiadvanyok/2006_5/LAKNER.pdf

Misetics Bálint (2013): Javaslat egy egalitáriánus lakáspolitikai reform fő irányaira: politikai és szakpolitikai vázlat. Esély, 1. 39 – 73.

Nyugdíjpolitikai

Krémer Balázs (2013): Idős? Gondozás? Miről beszélünk? Esély, 3. p. 66 – 112.

Hablicsekné Richter Mária – Hollósiné M. J. (2010): Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők halandóságának földrajzi különbségei Magyarországon. Területi Statisztika, 1: 10-32.

http://www.onyf.hu/index.php?module=news&fname=onyf_left_menu_statiztika_elemzesek&root=ONYF

http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2011/2011_01/2011_01_101.pdf

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya (2011).

http://www.onyf.hu/index.php?module=news&fname=onyf_left_menu_kiadvany&root=ONYF

Nyugdíjak és egyéb ellátások, KSH, 2016.

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regio/orsz/nyugdij/nyugdij16.pdf>

Ajánlott irodalom:

Lakáspolitikai

Hegedűs József – Horváth Vera (2013): Éves jelentés a lakhatási szegénységről 2012
Városkutatás Kft, Habitat for Humanity, 2013.

http://www.habitat.hu/files/jelentes_vegliszoveg_web.pdf

Hegedűs-Tosics (1983): Lakásreform a '80-as években. Medvetánc. 1983. 4., 1984.1.

Magyarország 2015 KSH (Lakáshelyzet)

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo2015.pdf>

Nyugdíjpolitikai

John Ede (2011): Kávéházi beszélgetések a statisztikáról – a nyugdíjak.. Statisztikai Szemle, 1: 101-110.

Simonovits András (1998): Az új magyar nyugdíjrendszer és problémái, Közgazdasági szemle, XLV., 1998. július-augusztus, 689-708.

<http://epa.oszk.hu/00000/00017/00040/pdf/simonovits.pdf>

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A félév témáinak megtanulását segíti a hallgatók önálló, tanórán kívüli munkavégzése. A hallgatók 3 fős kiscsoportban feldolgozzák az általuk választott témát a félév tematikájából és prezentációt készítenek. A hallgatók a téma feldolgozásra és prezentációval egybekötött kiselőadást tartanak.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele az órák rendszeres látogatása, szemináriumi munkában való aktív részvétel. Az aláírás megtagadása esetén a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szabályai az irányadóak.

A kollokvium jegy megszerzésének feltételei:

Szóbeli vizsga

A vizsgára bocsátás feltételei:

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint.

Vizsgáztatási módszer:

A hallgatók szóbeli vizsgán adnak számot tudásukról a félévi tematika témáiból és a tantárgyleírásba foglalt szakirodalmakból.

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Szoboszlai Katalin
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Szoboszlai Katalin
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Fábián Gergely
Szoc. munka szakfelelős

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Területi védőnői gyakorlat	
A tantárgy angol neve: Health Visitors methodology territorial practice	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	VIII.
Tantárgyi kód:	EKVM-174-00N EKVM-174-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	400/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	84/fév
Kredit:	12
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Védőnői módszertan gyakorlat Iskolaegészségügyi gyakorlat

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltek?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiepíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott szakmai elvárások, illetve követelmények attitűd rendszerét.
- Megismertetni az ön- és kölcsönösen segítő, valamint az egyéb támogató (szupportív) szervezetek működési mechanizmusait és bekapcsolódásának lehetőségeit.
- Bemutatni a komplex család-gondozás mibenlétét és gyakorlatának jellegzetességét.
- Felkészíteni a várandósgondozás, nővédelem, gyermekágyas anya gondozása, újszülöttgondozás, csecsemő és kisgyermekgondozás feladataira, az iskolaegészségügyi ellátásra, közösségi preventív feladatok ellátására
- Képessé tenni a hallgatókat a családok, gondozottak egészséges életvitelének alakítására

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.

Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.

Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.

Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.

Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit

Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.

Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit.

Ismeri a kliensek, gondozottak jogait és azok érvényesítésének lehetőségeit, a szociális- és gyermekvédelmi ellátás rendszerét, a családokat, gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezőket, helyzeteket, azok rizikótényezőit, valamint az adott helyzetnek megfelelő teendőket, a jelzőrendszer tagjaként ellátandó feladatokat.

Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

Képes a várandós anyák (jogszályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.

Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra.

Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszélélete és az ellátás javítása iránt.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70%-30%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Külső szakmai gyakorlat

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nem releváns

A tantárgy részletes leírása:

A gyakorlat ideje alatt a védőnő hallgatók ismerkedjenek meg a területi védőnői munka sokrétű feladataival, a várandósgondozás, nővédelem, gyermekágyas anya gondozása, újszülöttgondozás, csecsemő és kisgyermekgondozás területeivel, továbbá az iskolaegészségügyi ellátással, a jelzőrendszeri feladatokkal a gyakorlatvezető védőnő irányítása mellett. Ez időszakban, természetesen figyelembe véve a helyi adottságokat, a tematikában megfogalmazott gondozási feladatokból önálló munkával is vegyen részt.

A tantárgy tartalma:

I. félév

1. Várandósgondozás

- először jelentkező várandós felvétele, látogatása otthonában, környezet megfigyelése
- 20 hetesnél idősebb várandós látogatása otthonában
- 36. hét utáni várandós látogatása otthonában
- veszélyeztetett várandósok gondozása
- várandós tanácsadás szervezése, előkészítése, lebonyolítása, MSZSZ tanácsadáson való részvétel, előkészítés
- a várandósokat megillető jogokkal kapcsolatos tanácsadás
- a szülésre és az újszülött fogadására való felkészülés
- dokumentációs feladatok gyakorlása

Legalább 20 alkalommal önállóan látogasson.

Legalább 5 alkalommal vezessen önállóan tanácsadást.

2. Gyermekágyas látogatása

- a gyermekágyas megfigyelése, testi és biológiai szükségleteinek biztosítása
- 6 hetes nőgyógyászati kontroll megbeszélése
- az anya családtervezési ismereteinek bővítése
- dokumentációs feladatok gyakorlása

Legalább 10 alkalommal önállóan látogasson.

3. Újszülött- és csecsemőgondozás

- újszülött látogatása, fogadása, első védőnői látogatás, környezet megfigyelése
- BCG oltással kapcsolatos védőnői teendők
- különböző korú csecsemők látogatása (gondozási, nevelési, táplálási tanácsok, D vitamin adagolás módja, anaemia megelőzése, védőoltások, csípőficam szűrés)
- házi betegápolás alapjainak megtanítása (lázcsillapítás, gyógyszerek beadása, stb.)
- veszélyeztetett csecsemők gondozása
- tanácsadások szervezése, előkészítése, lebonyolítása
- dokumentációs feladatok gyakorlása

Legalább 6 alkalommal önállóan végezzen újszülött látogatást.

Legalább 20 alkalommal önállóan végezzen csecsemőlátogatást.

Legalább 5 alkalommal önállóan vezessen tanácsadást.

4. Kisgyermekgondozás

- különböző korú kisgyermekek látogatása (gondozási, nevelési, táplálási tanácsok)
- védőoltások rendje
- pszichés, szomatikus fejlődés megfigyelése
- veszélyeztetettek gondozásának módszerei
- a védőnő és a bölcsőde kapcsolata
- dokumentációs feladatok gyakorlása

Legalább 10 önálló látogatást végezzen.

5. Egyéb feladatok

- Ismerje meg a területen működő segítő, gondozó szervezeteket (családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, vöröskereszt, egyházi és egyéb karitatív szervezetek)
- Ismerje meg a női-tej akció módját, adminisztrációját
- Amennyiben az oktató védőnő iskolaegészségügyi munkát is ellát, vegyen részt a tevékenységekben.

Kötelező irodalom:

1. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
2. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
3. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
4. Örök – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
5. Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
6. 1997. évi XXXI. törvénya gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Ajánlott irodalom:

Védőnő folyóirat

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, a gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Érvényes aláírás

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Területi védőnői gyakorlat szakmai elemzése	
A tantárgy angol neve: Technical analysis of Health Visitors methodology territorial practice	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	VIII.
Tantárgyi kód:	EKVM-175-00N EKVM-175-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	40/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	10/félév
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Védőnői módszertan gyakorlat Iskolaegészségügyi gyakorlat

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

Az összefüggő 10 hetes egyéni szakmai gyakorlatot követően a hallgatók számára a képzőintézményben szervezett csoportfoglalkozás a gyakorlat szakmai elemzésének céljával. Az összefüggő szakmai gyakorlat szerves részét képező, a hallgatót szaktárgyi, módszertani, pedagógiai és pszichológiai téren egyaránt támogató kísérő konzultáció.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait. Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.

Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.

Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.

Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, szociálisan veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek gondozásának módszereit, ellátási formáit, útját.

Ismeri az egészséget károsító magatartásformák kialakulásának folyamatát, egészségre gyakorolt hatásait, elhagyásukat segítő módszereit

Ismeri az egyes életkorokhoz és állapotokhoz igazodó egészséges táplálkozási elveket, dietoterápiás lehetőségeket, irányelveket.

Ismeri az anyatejes táplálás egészségre gyakorolt hatásait, a szoptatás támogatás módszereit.

Ismeri a kliensek, gondozottak jogait és azok érvényesítésének lehetőségeit, a szociális- és gyermekvédelmi ellátás rendszerét, a családokat, gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezőket, helyzeteket, azok rizikótényezőit, valamint az adott helyzetnek megfelelő teendőket, a jelzőrendszer tagjaként ellátandó feladatokat.

Ismeri és értelmezi az interkulturális együttéléshez kapcsolódó személyes, csoportos megközelítés nehézségeit, az interkulturális konfliktusok alapjait.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

Ismeri szakterületének szakmai irányelveit és protokolljait, módszertani leveleit, jogszabályait, nemzetközi standardjait, alapvető paradigmáit és koncepcióit.

Ismeri szakterületének dokumentációit, azok előállításának, kezelésének szabályait, adatszolgáltatási kötelezettségeinek formáit és módját, valamint ismeri a szakterületével összefüggő információs és kommunikációs rendszereket.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Egyéni és közösségi szinten képes felmérni a lakosság egészségi állapotát, prioritásokat meghatározni, és képessé válik hatékony beavatkozás megtervezésére, végrehajtására.

Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

Képes a várandós anyák (jogszályban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.

Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra.

Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és szinterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszmlélete és az ellátás javítása iránt.
Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.
Kommunikációját egyénekkkel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
Védőnői munkája minőségelvű.
Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.
Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába behelyezkedni tudó, empátikus hozzáállásra
Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.
Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.
Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.
Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.
A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.
Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.
Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.
Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.
Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.
Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.
Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.
Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.
A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jól létére és elégedettségére.
Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.
Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.
Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.
Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.
Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt
Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.
Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70%-30%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Külső szakmai gyakorlat

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nem releváns

A tantárgy részletes leírása:

A szakmai elemzés célja az összefüggő szakmai gyakorlatot követően a hallgatók szakmai fejlődésének támogatása, a szakmai önreflexió, az egymástól való tanulás és tapasztalatcsere segítségével, valamint a védőnői kompetenciák elsajátításának nyomon követése.

A tantárgy tartalma:

A szakmai elemzés támogatja az egyéni (összefüggő szakmai) gyakorlat lezárását, reflektálását és a záróvizsgára való felkészülést. Fő eleme a védőnői területi gyakorlat időszakának, a gyakorlat során felmerült kérdések és problémák szisztematikus megbeszélése és feldolgozása. Fontos elemezni, hogy az elméleti tudás gyakorlatba való átültetésének megvalósulása mennyire volt sikeres, milyen akadályok léptek fel a folyamat során.

A 40 órás csoportfoglalkozás során folyamatkövető visszacsatolások, önreflexió valamint, a gyakorlat kötelező elemeinek egyéni bemutatása és megbeszélése történik tapasztalatcsere mellett.

Kötelező irodalom:

1. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
2. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
3. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
4. Őrzők – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
5. Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatának elvégzéséhez, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
6. 1997. évi XXXI. törvénya gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Ajánlott irodalom:

Védőnő folyóirat

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, a gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Érvényes aláírás

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Védőnői hivatás története és etikája	
A tantárgy angol neve: Health visitor methodology, history and ethics	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	I.
Tantárgyi kód:	EKVM-161-00N EKVM-161-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	14+8+6/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+0+5
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	-

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?
Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:
A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:
Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:
Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:
Kötelező

Oktató/k/ névsora:
Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:
A tantárgy célja és feladata a hallgatók felkészítése a preventív szemléletű, multiszektoriális együttműködést igénylő komplex családgondozásra, amellyel a védőnő segíti a családokat. Célja továbbá, hogy megismertesse a védőnői hivatást, felkészítse a hallgatókat a védőnői módszertan részletes befogadására, megértésére a gondozási szintek és célcsoportok megismerésén keresztül.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri az etikai alapfogalmakat, az etikus egészségügyi ellátás jellemzőit, hazai viszonylatban az egészségügyi rendszerben előforduló etikai problémákat és azok lehetséges megoldási lehetőségeit, alternatíváit.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciók modelleket.

b. képesség:

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

c. attitűd:

Védőnői munkája minőségelvű.

d. autonómia és felelősség:

Védőnői munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.

Oktatás típusa:

Előadás és gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azokat oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Előadás, demonstrációs tantermi gyakorlat, projektor, írásvetítő, tv, video, intézménylátogatás

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

TDK és szakdolgozati témák: védőnői hivatás története, a védőnői szolgálat aktuális társadalmi kihívásai, védőnők pályamotivációjának vizsgálata

A tantárgy részletes leírása:

Új ismeretek átadásával bővíteni a hallgatók szakmai tudását, hogy minél jobban megfeleljenek a társadalom, az egészségügy kihívásainak, hogy munkájuk során a szakmai kompetenciájukba tartozó feladatokat teljes felelősséggel végezhessék az érvényben lévő jogszabályok, szakmai állásfoglalások és módszertani ajánlások szerint.

A tantárgy feladata, megismertetni a hallgatókkal hivatásuk történetét, az egészségügyi ellátás rendszerét, felépítését, a szakmai munkát meghatározó jogszabályokat, irányelveket, információs és kommunikációs rendszereket és alkalmazásukat, etikai normákat, továbbá a szinterek szerinti gondozási munka módszereit.

A tantárgy tartalma:

I. félév

Elméleti órák tematikája:

1-2. óra: A védőnői munka kialakulásának története, a védőnői hivatás

3-4. óra: A védőnői hálózat felépítése és helye az egészségügy rendszerében

5-6. óra: A védőnői munkát befolyásoló tényezők. A védőnő szakmai kötelezettségei, hatásköre, jogköre, etikai normái
7-8. óra A védőnői ellátás, a védőnői munkaterületek jellegzetességei, a védőnői munka célcsoportjai, a védőnő feladatai
9-10. óra: Munkahelyi és szakmai illetően a védőnő és a gondozottak szemszögéből
11-12. óra: A védőnői munkát meghatározó jogszabályok, szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
13-14. óra: A védőnői ellátás sajátosságai és aktualitásai

Gyakorlati órák tematikája:

1-2. óra: A védőnői hivatás
3-4. óra: A területi munka jellegzetességei
5-6. óra: Várandós tanácsadás megtekintése
7-8. óra: Csecsemő -, kisgyermek tanácsadás megtekintése
9-10. óra: Betekintés az iskolaegészségügyi ellátásba
11-12. óra: A területi tapasztalatok megbeszélése
13-14. óra: Összegzés, irányított beszélgetés a hallgatókban kialakult védőnői szerepekről, a védőnői hivatásról, a védőnők szakmai munkájáról.

Kötelező irodalom:

1. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
2. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
3. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
4. Órások – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014

Ajánlott irodalom:

Védőnő folyóirat

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, az elméleti és gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Szóbeli beszámoló

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Védőnői méhnyakszűrés	
A tantárgy angol neve: Cervical Screening Methodology for Health Visitors	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és Népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Gyulai Anikó	
Ajánlott félév:	VII.
Tantárgyi kód:	EKVM-173-00N EKVM-173-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	14+8+20/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	5+5+10/félév
Kredit:	3
Vizsgakövetelmény:	Gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Szülészet V.

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak – Védőnő szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tömbösítve történik.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Dr. Kósa Zsigmond, Dr. Amászta József, Gyulai Anikó

A tantárgy általános és speciális céljai:

A tantárgyat teljesítő védőnő hallgató:

- legyen képes a népegészségügyi szűrések jelentőségének megfelelően egészségfejlesztő tevékenységet végezni,
- szerezzen korszerű ismereteket a méhnyakrák megbetegedés megelőzésében,
- sajátítsa el a méhnyakszűrés (kenetvételezés) technikáját és azt biztonságosan végezze,
- képes legyen a méhnyakszűrés tevékenységének eredményességét értékelni.

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Ismeri a népegészségügyi méhnyakszűrés során alkalmazható egészségfejlesztési és prevenció modelleket. Részletesen ismeri a problémafeltáró és problémamegoldó, valamint ösztönző kommunikáció jellegzetességeit.

Részletesen ismeri a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése során alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat. Ismeri a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait. Ismeri a népegészségügyi szolgáltatások, kiemelten a szűrővizsgálatok rendszerét és tudományos alapjait.

- b. képesség:** Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel. Képes a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzésére. Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására
- c. attitűd:** Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére. Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására. Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.
- d. autonómia és felelősség:** Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért. Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

Oktatás típusa:

Előadás, kommunikációs gyakorlat, kenetvételi gyakorlat.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és azok oktatóit. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

40-60%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Hagyományos audiovizuális eszközök, számítógép terem. Demonstrációs terem kenetvételi gyakorlására alkalmas mulázs felhasználása a kenetvételi gyakorlatra történő felkészítés során.

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

- A női lakosság méhnyakszűréssel kapcsolatos ismertei, attitűdje, gyakorlata.
- A védőnői méhnyakszűrés eredményeinek vizsgálata
- Az alapellátás szerepe a méhnyakszűrés hatékonyságának növelésében

A tantárgy tartalma:

Elméleti órák:

1.-2. óra: Megelőző orvostani és népegészségtani ismeretek: Méhnyakszűrés helyzete Magyarországon történeti áttekintés, nemzetközi összehasonlítás. A szűrés szakmai és szervezési irányelvei. A szűrővizsgálatok biológiai alapja: a daganatok fejlődésmenete. A szűrővizsgálat célja. Szűrés az egészségügyi ellátórendszerben: alkalomszerű és szervezett szűrés. A szervezett szűrés elemei. A célbetegségek kiválasztása. A szűrővizsgálati módszer kritériumai. A szűrővizsgálati módszer alkalmasságának értékmérői. A szűrési programokkal szemben támasztott követelmények. A szűrőprogram eredményessége. A hatásosság bizonyítékainak áttekintése: a szakterület mai állása.

3.-4. óra: Megelőző orvostani és népegészségtani ismeretek: A méhnyak rákmegelőző állapota és rákja. A szervezett népegészségügyi célú méhnyakszűrés stratégiája. A méhnyakszűrés módszerek és azok értéke. A méhnyakszűrés szervezésének és végrehajtásának irányelvei. A citológiai lelet: ajánlás a védőnők számára.

5.-6. óra: Nőgyógyászati onkológiai ismeretek. A méhnyakrák kialakulása, HPV fertőzés. Méhnyakrák és rákmegelőző állapot. Anatómiai ismeretek a méhnyak feltárásához.

7.-8. óra: Nőgyógyászati onkológiai ismeretek. A méhnyak sejtkenetvétel menete. Kenetevő eszközök és eljárások. Feltárás. A kenetvétel technikája. Kenet kikenése. Kenetvételt kizáró, zavaró tényezők.

9.-10. óra: A védőnői méhnyakszűrés szervezése, végzése és napi tevékenységbe illesztése: A védőnői méhnyakszűrő programok tapasztalatai Magyarországon. A védőnő szerepe és helye a méhnyakszűrésben. A szűrési tevékenység szervezése, gondozási terv, névelmi tanácsadás, látogatás szervezése.

11.-12. óra: A szűréshez szükséges eszközök. A területi védőnő feladatai a méhnyakszűrés elvégzésében. Felkészítés a méhnyakszűrésre, kenetvételre, tájékoztatásra. Tennivalók a szűrővizsgálat után: betegkövetés.

13.-14. óra: A szűrési informatikai rendszer elméleti ismertetése. A szűrési rendszer környezete. Az OSZR rendszer működése A szűrés ismertetése. A szűrés elemei. A lakosságlista. A megjelenési lista. A megbetegedési lista. Szervezeti környezet, szereplők. Az informatikai rendszer komponensei. Behívó-visszahívó rendszer. OSZRComm modul. A szűrési weblap. A minőségbiztosítási rendszer. A méhnyakszűrés. A szűrés menete.

Gyakorlati órák:

1.-6. óra: A védőnői méhnyakszűréssel kapcsolatos kommunikációs készségfejlesztő tréning. A tréning témakörei: A védőnői kommunikáció általános és konkrét céljai a méhnyakszűrő programban. Kulcsfontosságú üzenetek a méhnyakrákról. A személyes életvitelre vonatkozó „üzenetek”. Gyakran feltett kérdések a méhnyakrákról. Kérdések az okokról és kockázati tényezőkről. Kérdések a méhnyakszűrésről. Kérdések a rákelőtti állapotokról és a méhnyakrákról. Tájékoztatáson alapuló beleegyezés. Mit jelent a „tájékoztatáson alapuló beleegyezés? Hogy magyarázzuk el a szűrővizsgálat folyamatát. A beleegyezés megszerzésének lépései. A program kommunikációs környezetének és célcsoportjainak jellemzői. A védőnői méhnyakszűrés, mint szolgáltatás „eladása” a klienseknek. Egészség és egészségmagatartás a laikusok szempontjából. A védőnői méhnyakszűrés „eladása” az egészségügyi dolgozóknak. A szóhasználat, a terminológia fontossága. A konfliktusok megelőzése. Az „énüzenetek” szerepe a kommunikációban. A páciens és a védőnő találkozásának hatásai és következményei. A folyamatos szűrés

fontosságának kommunikálása. A leletek tájékoztatásához kapcsolódó kommunikáció. Szűrés szervezése, a társszakmákkal való kapcsolat, a helyi közösség bevonása.

7-8. óra: A méhnyakrákos nők segítése a gyógyulás és a rehabilitáció során. A Mályvavirág Egyesület munkájának bemutatása.

9-10. óra: Kenetvételi gyakorlat demonstrációs teremben. A hüvelyi feltárás és a kenetvétel technikájának gyakorlása demonstrációs eszköz (mulázs) segítségével.

11-28. óra: Kenetvételi gyakorlat szülészeti-nőgyógyászati szakrendelőben. A védőnő hallgatók szülész- nőgyógyász szakorvos oktatásával és felügyeletével sajátítják el a kenetvétel menetét és technikáját. A kenetvételi gyakorlati oktatás során a hallgatók, a szűrendő nő beleegyezésével 30 db kenetet vesznek, amelynek teljesítését és a kenetek minőségének értékelését az oktató nőgyógyász igazolja.

Kötelező irodalom:

Dr. Koiss R. (szerk): A védőnők felkészítése a népegészségügyi célú méhnyakszűrés szervezésére és végzésére. Továbbképzési tananyag. ÁNTSZ OTH Budapest 2014.

Ajánlott irodalom:

1. **Kovács A., Döbrössy L, Budai A., et al.** A népegészségügyi méhnyakszűrés helyzete Magyarországon 2006-ban. Orvosi Hetilap 148. évfolyam, 12. szám, 535-540., 2007.
2. **International Agency for Research on Cancer. Screening for cancer of the uterine cervix.** From the IARC working group on cervical cancer screening and the UICC project group on the evaluation of screening programmes for cancer. IARC Sci Publ 76:1-315. 1986. Medline: 3570396
3. **International Agency for Research on Cancer. IARC/WHO Handbooks of cancer prevention: cervix cancer screening, vol. 10.** Lyon: IARC Press, 2005. ISBN 92 832 3010 2
4. **Boncz I, Sebestyén A, Döbrössy L, Kovács A, Budai A, Székely T.** A méhnyakszűrés részvételi mutatói Magyarországon. (The coverage of cervical screening in Hungary) Orv Hetil. 2007;148:2177-82. Medline: 17988975 doi: 10.1556/OH.2007.28956
5. **Comprehensive Cervical Cancer Control - A guide to essential practice, WHO, 2006.**
6. **Dr. Döbrössy L. (szerk.)** Daganatok szűrése. Minőségbiztosítási kézikönyv és módszertani útmutató- harmadik, átdolgozott, bővített kiadás) ÁNTSZ OTH 2013.
7. **Döbrössy B., Kovács A., Budai A., Cornides A., Döbrössy L.** A szűrés nemkívánatos lélektani mellékhatásai. Orvosi Hetilap 148. évfolyam, 36. szám, 1707-1711, 2007.

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

A hallgatók az elméleti ismeretekből zárthelyi dolgozat során adnak számot. A zárthelyi dolgozat értékelése öt fokozatú skálán történik. A kommunikációs tréning értékelése kétfokozatú skálán történik. (megfelelt/ nem megfelelt). A kenetvételi gyakorlat megkezdésének a feltétele a sikeres elméleti zárthelyi dolgozat megírása, valamint a kommunikációs tréning eredményes teljesítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás feltétele 30 db megfelelő minőségű másod kenet levételének teljesítése.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy feltétele: eredményes zárthelyi dolgozat megírása, valamint a kommunikációs tréninghez kapcsolódóan egy szemináriumi dolgozat (meghívó levél, írásos egészségfejlesztési anyag készítése a méhnyakszűrőssel kapcsolatos lakossági tájékoztatás céljából) beadása. A gyakorlati jegyet a zárthelyi dolgozat és a szemináriumi dolgozat értékelése során kapott érdemjegyek átlaga adja.

A vizsgára bocsátás feltételei:-

Vizsgáztatási módszer:-

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Gyulai Anikó
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

Dr. Kósa Zsigmond

Dr. Amászta József

Gyulai Anikó

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy neve: Védőnői módszertani gyakorlat	
A tantárgy angol neve: Health Visitors methodology practice	
Tanszék neve: Védőnői Módszertani és népegészségtani Tanszék	
Tantárgyfelelős neve: Jávorné Dr. Erdei Renáta	
Ajánlott félév:	VI.
Tantárgyi kód:	EKVM-170-00N EKVM-170-00L
Nappali tagozat heti óraszám:	80/félév
Levelező tagozat félévi óraszám:	22/félév
Kredit:	5
Vizsgakövetelmény:	gyakorlati jegy
Kötelező előtanulmányi rend:	Kisgyermekgondozás módszertana

Az ajánlott tantervben mely szakok/alapszakok szerepeltetik?

Egészségügyi Gondozás és Prevenció Alapszak Védőnő Szakirány

A tantárgy meghirdetési gyakorisága:

A táblázatban megjelölt félév szerint.

Az oktatás nyelve:

Magyar

A tantárgy órarendi beosztása:

Tantárgyfelosztás szerint.

A tantárgy státusza:

Kötelező

Oktató/k/ névsora:

Jávorné Dr. Erdei Renáta

A tantárgy általános és speciális céljai:

- Kiépíteni a hallgatókban a humánus és szociális segítő munkakör által támasztott szakmai elvárások, illetve követelmények attitűd rendszerét.
- Megismertetni az ön- és kölcsönösen segítő, valamint az egyéb támogató (szupportív) szervezetek működési mechanizmusait és bekapcsolódásának lehetőségeit.
- Bemutatni a komplex családgondozás mibenlétét és gyakorlatának jellegzetességét.
- Felkészíteni a a várandósgondozás, nővédelem, gyermekágyas anya gondozása, újszülöttgondozás, csecsemő és kisgyermekgondozás feladataira
- Képessé tenni a hallgatókat a családok, gondozottak egészséges életvitelének alakítására

Elsajátítandó alkalmazási /rész/készségek és /rész/kompetenciák leírása:

a. tudás:

Részletesen ismeri a saját szakterületén alkalmazott egészségügyi dokumentáció vezetésének, kezelésének előírásait, valamint az adatszolgáltatással összefüggő szabályokat.

Ismeri a védőnői munka során alkalmazható eljárásokat, módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

Ismeri az életkorhoz kötött és lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésének módszereit, végrehajtását, a népegészségügyi célú méhnyakszűrési vizsgálat elveit, módszereit, eljárásait.

Birtokolja a családtervezéssel, a szülésre és a szülői szerepre való felkészüléssel kapcsolatos ismeretanyagot, ismeri a csoportos egészségnevelés és a szülői csoportok vezetésének módszertanát.

Ismeri a várandósság élettani és lélektani változásait, a terhességgel összefüggő kóros állapotokat, a terhességtől független betegségek hatásait a várandósságra.

Ismeri a várandós gondozás folyamatát, a gondozásban szereplők feladatait, a várandós gondozás védőnői vonatkozásait.

Ismeri a gyermekágyi időszak involúciós és evolúciós változásait, a gyermekágyas gondozás védőnői vonatkozásait, ismeri az újszülött újraélesztéséhez használt eszközöket, gyógyszereket, az újszülött újraélesztés folyamatát

Ismeri 0-18 éves korig az egészséges fejlődés jellemzőit (testi, lelki, szociális), a fejlődést meghatározó tényezőket, azok befolyásolásának lehetőségeit.

Ismeri a védőoltási tevékenységre vonatkozó hazai gyakorlati feladatokat, továbbá az oltásokkal kapcsolatos általános és specifikus indikációkat, kontra indikációkat, az oltóanyagok beszerzésére, tárolására, felhasználására, az oltási nyilvántartásokra, jelentésekre vonatkozó kötelezettségeket, szakmai ismereteket, előírásokat illetve ajánlásokat.

b. képesség:

Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban is, hatékonyan kommunikál a pácienssel, családdal, közösséggel, az interperszonális készségek révén képes a bizalom kialakítására a pácienssel, családdal, közösséggel.

Munkája során betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó kötelezettségeket, és felismeri felelősségének határait.

Képes a munkavégzése során betartani és betartatni a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

Képes az egyén, a család és a közösség szükségleteire alapozottan a védőnői gondozási célok megfogalmazására, megállapítására, gondozási terv készítésére, a folyamatos gondozás végrehajtására.

Képes a várandós anyák (jogszámban rögzített) célzott individuális, folyamatos gondozására, védőnői kompetenciába tartozó vizsgálatok és feladatok elvégzésére.

Képes a gyermekágyas nők ápolására, gondozására, az aktuális állapotuknak és szükségletüknek megfelelő ellenőrző vizsgálatok elvégzésére, kompetencia körén belül.

Képes az adott korosztály fejlődésének nyomon követésére, az eltérő fejlettségi szintből adódó problémák észlelésére, azonosítására és kompetencia határain belül intézkedések meghozatalára.

Képes a különleges védőnői ellátást igénylő (koraszülött, kissúlyú, krónikus beteg, fogyatékkal élő, magatartási zavarral küzdő, tanulásban akadályozott, az eltérő szociokulturális háttérrel rendelkező, a hátrányos és veszélyeztetett, eltérő fejlődésű) gyermekek azonosított és értékelt szükségleteiből kiinduló, reális gondozási célok meghatározására, a védőnői gondozás megvalósítására.

Képes a szoptatás és az anyatejes táplálás figyelemmel kísérésére, az anyatejes táplálásra való ösztönzésre, a szoptatás módszereinek tanítására, szoptatási problémák esetén segítségnyújtásra.

Saját szakterületén belül képes az interkulturális háttértényezők felderítésére, a kulturális különbségekből adódó működések egymástól való elkülönítésére.

Képes a védőoltásokkal kapcsolatos (jogszabályban, módszertani levélben rögzített) szervezési, nyilvántartási, jelentési feladatok ellátására.

Képes saját szakterületének megfelelően a gyermekeket, gondozottakat veszélyeztető tényezők és azok rizikófaktorainak azonosítására.

Képes eleget tenni jelzési kötelezettségének, továbbá kompetenciájának megfelelően önállóan vagy team-munkában a veszélyeztető tényezők elhárítására, abban való közreműködésre.

Képes szakmai tudásának hatékony alkalmazására, a szakmai irányelvek, protokollok, jogszabályok, módszertani levelek betartására, valamint a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.

Képes a szakterületén elvárt dokumentáció pontos vezetésére, megfelelő minőségű adatok szolgáltatására, továbbá a szakterületén alkalmazott informatikai programok használatára.

Képes a szűrővizsgálatok rendszerének átlátására, értelmezésére, egyének és közösségek szűrővizsgálatokkal kapcsolatos tájékoztatására

c. attitűd:

A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

Holisztikus, proaktív szemlélettel rendelkezik.

Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására

Az emberi élet és egészség védelmét középpontba állítva törekszik korrekt szakmai magatartásra.

Nyitott mások véleményének figyelembevételére, kritikus mérlegelésére, empátiával viszonyul partnereihez, respektálja az egészségügyi ellátás és a népegészségügyi szolgáltatások különböző szintjein és színterein tevékenykedő szakemberek tudását és képességeit, megbecsüli munkájukat, igényt tartva támogató együttműködésükre.

Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, nyitott új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

Nyitott az egészségügyi ellátórendszer folyamatszemplélete és az ellátás javítása iránt.

Munkájában a prevenció szemléletét követve törekszik a betegségek megelőzésére, a veszélyeztető tényezők, kórállapotok korai felismerésére.

Kommunikációját egyénekkal és közösségekkel egyaránt empátia, felelősség, a jó szándék és a szakértelem meggyőző közvetítésére való törekvés hatja át.

Védőnői munkája minőségelvű.

Törekszik az egyéni élettörténetekre és megküzdési stratégiákra támaszkodó, adaptív, individuális, célzott gondozás megvalósítására.

Törekszik a gondozott érzés- és gondolatvilágába belehelyezkedni tudó, empatikus hozzáállásra

Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.

Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.

Nyitott az interperszonális kapcsolatok kialakítására, a csoportos munkába való beilleszkedésre, illetve annak megszervezésére.

Elkötelezett a státusz- és kompetenciabeli különbségek megfelelő módon való kezelésére és kompetenciahatárainak betartására.

Törekszik az önszabályozás keretében a hivatás szabályai ellen vétők figyelmeztetésére.

A gondolkodása partnerközpontú, elfogadja az együttműködés fontosságát.

Emberközpontú, gyermekközpontú szemlélete lehetővé teszi, hogy az adott életszakaszhoz kötődő adekvát megoldásokat megtalálja.

Elfogadó attitűddel alkalmazkodik a gondozottak igényeihez, az aktuális körülményekhez és helyzetekhez.

Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.

Egészséges önbizalom, becsvágy, az önmegvalósítás igénye jellemzi, folyamatosan törekszik arra, hogy személyiségében és hivatásában is fejlődjön.

Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

Elkötelezett az anyatejes táplálás támogatására.

Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.

Az interkulturális háttér, attitűd és identitást meghatározó szerepét az ellátás megvalósításában figyelembe veszi.

A védőoltások betegségek megelőzésében betöltött szerepének kedvező megítélése.

d. autonómia és felelősség:

Munkáját minden körülmények között felelősen, tudományos és gyakorlati megalapozottsággal, szakterületének méltánylását elérve és elvárva végzi, mindenkor figyelembe véve és törekedve a kliensek, gondozottak jólétére és elégedettségére.

Felelősséggel végez egészségfejlesztő, egészségnevelő feladatokat, önállóan vagy team tagjaként. Személyes felelősségérzettel, szakmai önismerettel és minőség tudattal bír, igénnyel szaktudásának és készségeinek folyamatos fejlesztésére.

Tudományosan és módszertanilag megalapozott szakmai döntéseit, valamint azok következményeit felelősséggel vállalja.

Szakmai fejlődésének irányításában tudatosan és felelősséggel együttműködik.

Felelősséget vállal az emberi élet és egészség védelmére irányuló tevékenységéért.

Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét egyéni munkaszituációban és teamben egyaránt

Felelősséget vállal az egészségügyi dokumentáció pontos vezetéséért, tartalmáért.

Önálló és felelős módon képes a kliens betegúton való vezetésére.

A szakmai irányelveknek megfelelően, minőségi ellátást végez önállóan vagy team tagként másokkal együttműködve.

Oktatás típusa:

Gyakorlat

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei, fejlesztési politikája:

A hallgatók a kar minőségirányítási rendszerén belül rendszeresen értékelik a kurzusokat és az oktatókat. Az értékelés a hallgatók számára névtelen. Az eredményeket további felhasználásra (rendszeres oktatói értékelések) a szakok vezetői és a tanszékvezetők kapják meg.

Kontaktórák és az órán kívüli hallgatói terhelés aránya:

70%-30%

Tanulmányi segédanyagok, az oktatás segítése:

Külső szakmai gyakorlat

Tárgyi vonatkozású tanszéki tudományos kutatás:

Nem releváns

A tantárgy részletes leírása:

A gyakorlat ideje alatt a védőnő hallgatók ismerkedjenek meg a területi védőnői munka sokrétű feladataival, a várandósgondozás, nővédelem, gyermekágyas anya gondozása, újszülöttgondozás, csecsemő és kisgyermekgondozás területeivel a gyakorlatvezető védőnő irányítása mellett. Ez időszakban, természetesen figyelembe véve a helyi adottságokat, a tematikában megfogalmazott gondozási feladatokból önálló munkával is vegyen részt.

A tantárgy tartalma:

I. félév

1. Várandósgondozás
 - először jelentkező várandós felvétele, látogatása otthonában, környezet megfigyelése
 - 20 hetesnél idősebb várandós látogatása otthonában
 - 36. hét utáni várandós látogatása otthonában
 - veszélyeztetett várandósok gondozása
 - várandós tanácsadás szervezése, előkészítése, lebonyolítása, MSZSZ tanácsadáson való részvétel, előkészítés
 - a várandósokat megillető jogokkal kapcsolatos tanácsadás
 - a szülésre és az újszülött fogadására való felkészülés
 - dokumentációs feladatok gyakorlása
2. Gyermekágyas látogatása
 - a gyermekágyas megfigyelése, testi és biológiai szükségleteinek biztosítása
 - 6 hetes nőgyógyászati kontroll megbeszélése
 - az anya családtervezési ismereteinek bővítése
 - dokumentációs feladatok gyakorlása
3. Újszülött- és csecsemőgondozás
 - újszülött látogatása, fogadása, első védőnői látogatás, környezet megfigyelése
 - BCG oltással kapcsolatos védőnői teendők
 - különböző korú csecsemők látogatása (gondozási, nevelési, táplálási tanácsok, D vitamin adagolás módja, anaemia megelőzése, védőoltások, csípőficam szűrés)
 - házi betegápolás alapjainak megtanítása (lázcsillapítás, gyógyszerek beadása, stb.)
 - veszélyeztetett csecsemők gondozása
 - tanácsadások szervezése, előkészítése, lebonyolítása
 - dokumentációs feladatok gyakorlása
4. Kisgyermekgondozás
 - különböző korú kisgyermekek látogatása (gondozási, nevelési, táplálási tanácsok)

- védőoltások rendje
- pszichés, szomatikus fejlődés megfigyelése
- veszélyeztetettek gondozásának módszerei
- dokumentációs feladatok gyakorlása

Kötelező irodalom:

1. Székely-Szél-Szeles-Kispéterné: Védőnői Módszertan, Budapest, Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar, 2002.
2. 49/2004.(V.21.) ESZCSM rendelete a területi védőnői ellátásról
3. Szakmai irányelvek, protokollok, módszertani levelek
4. Őrzők – egészségügyi alapellátók gyakorlatközpontú kézikönyve, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
5. Gyermek-alapellátási útmutató a 0-7 éves korú gyermekek szűrési vizsgálatainak elvégzéséhez, Országos Tisztifőorvosi Hivatal, Budapest, 2014
6. 1997. évi XXXI. törvénya gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Ajánlott irodalom:

Védőnő folyóirat

Évközi tanulmányi követelmények és értékelésük módszere:

Megadott témában házi dolgozat készítése.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

Elfogadott házi dolgozat, a gyakorlati órákon való aktív részétel.

A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

Érvényes aláírás

A vizsgára bocsátás feltételei:

Vizsgáztatási módszer:

Dátum:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Jávorné Dr. Erdei Renáta
tantárgyfelelős

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Dr. Kósa Zsigmond
tanszékvezető

Elfogadom:

Nyíregyháza, 2019. június 30.

Prof. Dr. Ádány Róza
Eüg. szakfelelős

Az adott félév kurzusaiban való oktatásért kötelezettséget vállalók aláírása:

